

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS66389	ImageGroup:	I8LS66391
LCCN:	n/a	ISBN:	9789387974098

Title:	སྲིད་པའི་མཛོད་ཕུགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་འགྲེལ་བ། srid pa'i mdzod phugs kyi 'grel pa de kho na nyid gtan la dbab pa'i 'grel ba/
Author:	བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ blo gros rgyal mtshan
Descriptor:	copy made from LTWA collection, Acc.No.D36332
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	Oachghat, Solan
Publisher:	g.yung drung bon gyi bshad sgrub 'dus sde/
Date:	2018
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

ཕྱིར་བཞི་མཛོད་བྱུག་མ་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་

2018

ཕྱིད་པའི་མཛོད་ཕྱགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་

དབབ་པའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་

བྱ་བ་བཅུགས།

འགོ་མགོན་ལྷོ་བློས་རྒྱལ་མཆན།

གཡུང་རྩུང་བོན་གྱི་བཤད་སླབ་འདུས་སྡེ།

BON DIALECTIC SCHOOL

2018

First Edition 2003

Reprint 2018

500 Copies only

Copyright © **Bon Dialectic School**

All rights reserved. No Portion of this work may be reproduced by any means without prior written permission from the publisher.

Bon Dialectic School Book Volume 2

ISBN No.: 978-93-87974-09-8

Published by:

BON DIALECTIC SCHOOL

Menri Monastery
P. O. Khotla-Panjola
Via Oachghat, Solan
H. P. 173223 INDIA

༡ བོན་གྱི་སྤྱན་ལྷན་ཆེན་མོ་འགྲོ་མགོན་ཐྱོགས་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་ལ་ན་མོ།

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

ཡུ་དཀར་གཡུང་རྩུང་ཐོན་གྱི་བསྐྱོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བཟང་བུ་ཁྱི་སྐྱལ་གྱི་ཡར་སྔོན་ནས་གཅེས་
 ལུ་ལོས་པའི་འཛམ་གླིང་ཡང་ཅེར་འཆོ་བའི་གངས་ལྗོངས་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱ་སྔོན་དང་། ཞང་ཐོད་
 མཐོ་སྐྱང་གི་དབུ་ཅེ་ནས་མཆེད་པའི་སྐྱོན་མིན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོང་མཛོད་ཅིག་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྔོན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཤུལ་བ་གཤེན་རབ་མི་པོ་ཀྱན་ལས་
 རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་སླེ་སྔོན་གྱི་ཐོན་སྔོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྔོང་ངས་
 མདོ་འབྲུག་རྒྱུད་མཛོད་བཞི་རུ་བཞུགས་པ་འདི་རྣམས་ནི། རྩུང་རབས་ཀྱི་ཆ་ནས་མི་ལོ་ཁྱི་སྐྱལ་
 ལས་བརྒྱལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་ཡོད་ཅིང་། རིན་ཐང་ཡང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་མཐོ་སྐྱང་གི་པ་ཚོར་
 ཉག་གཅིག་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱན་གྱི་འབྲུང་གནས་མདོ་སྐྱལ་སེམས་གསུམ་གྱི་མ་
 ལག་ཡོངས་སུ་ཆང་བཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྐྱེགས་མའི་དུས་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་བསོད་
 གི་ཞིང་དམན་པའི་དབང་གིས་ཉམས་ཉེས་ལུགས་ཆེར་བྱུང་ཡོད་ནའང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་
 དུས་དཀྱིལ་དུ་ཡསྐབས་རྗེ་སྐྱོན་རིའི་མཁན་སྔོན་ལ་རྣམ་གཉིས་གཙོས་ཐོད་ཀྱི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་
 ཁྱ་སྐྱལ་སྐྱེས་ཆེན་བཤེས་གཉེན་དཔ་པ་རྣམས་ཀྱིས། འབྲེལ་ས་ནས་སྔོང་། ཉམས་ས་ནས་གསོ་
 བའི་ཐུགས་ཁུར་ལྷག་དུ་བཞེས་ཏེ། བརྒྱ་ལྷག་རིག་པ་བརྗོད་པའི་གཉེར་གནས། དགོན་སྡེ་དང་།
 བཤེད་བྲ། སྐྱལ་བྲ། སྔོན་བྲ་རྣམས་སྤར་གསོ་དང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཐོད་ཀྱི་ཆོས་དང་
 རིག་གཞུང་ལ་སྐྱོན་པའི་རྒྱབ་སྟེན་གྱི་བུ་བཞག་མཛད་དེ། ཐོད་ཀྱི་ནང་གཉིས་སུ་བསྐྱོན་པའི་མེ་
 རོ་སྤར་གསོའི་མཛད་འཕྲིན་ལྷན་ནང་པ་བསྐྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཞིང་གཤེགས་དཔ་པ་ཡུ་
 དཀར་བསྐྱོན་པའི་གཙུག་རྒྱུ་རྒྱལ་བ་སྐྱོན་རི་པའི་ཁྱི་འཛོན་པོ་གསུམ་པ་ཤུབས་རྗེ་ལུང་རྟོགས་
 བསྐྱོན་པའི་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། བཤེད་སྐྱལ་སྔོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་དཔེ་རྟོག་གི་རིགས་
 རྣམས་དོ་སྤར་ཆེན་པོས་གཞིགས་དགོས་པར་མ་ཟད། དཔེ་རྟོག་དང་དཔེ་དགོན་གྱི་རིགས་རྣམས་
 པར་སྐྱོན་གནང་ཐུབ་ན་དགེ་མཆོན་ཆེ་བའི་བཀའ་སྔོན་ཡང་ཡང་མེད་པར་བརྟེན། གཡུང་རྩུང་

བོན་གྱི་བཤད་སྒྲུབ་འདུས་ལྗེ་ལོ་སྐབས་སོ་སོའི་རྒྱན་ལས་རྣམས་པས། གཙོ་བོར་བཤད་གྲུའི་དགོས་
 མཁོར་དམིགས་ཏེ། གཤམ་ན་ས་སྤྱན་རིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་། དེ་འབྲེལ་བཀའ་དང་བཀའ་བརྟེན་
 གྱི་རིགས་ཀྱང་གང་འཆམ་ཞིག་པར་སྤྱན་གནང་ཡོད། ཡིན་ནའང་པར་སྤྱན་ཁྱུས་ཟིན་པའི་གས་
 ནས་བོན་གྱི་སྤྱན་ལྗན་ཆེན་པོ་འཇམ་འགྲོ་མགོན་ཆོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་ཅ་རྒྱུད་བསེན་
 སྒུབ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིད་བཞིན་རྣམས་པར་བཀོད་པའི་རྒྱན་དང་། ཐེག་པ་ཤིང་འོག་གི་རྣམ་འབྲེད་གལ་
 མདོ་འི་མེད་གསལ་སྟོན། སྤྱིད་པའི་མཛོད་ལུགས་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་
 གཞུང་སོགས་བཤད་སྒྲུབ་འདུས་ལྗེ་ལོ་སྐབས་མཛོད་ཁང་ནས་ཇོགས་ཟིན་སྐབས་། འདི་གའི་བཤད་
 གྲུའི་ཁྱིད་གཞུང་གི་དགོས་མཁོའི་ཆེད། (གོང་བཀོད་སྐགས་འབྲེལ་དང་མཛོད་འབྲེལ་གལ་མདོ་
 བཅས་དེབ་གསུམ་བསྐྱར་པར་དང་། དེ་བཞིན་དཔེ་རྙིང་དཔེ་དཀོན་གྱི་གས་ནས་འགྲོ་མགོན་ཆོ་
 གྲོས་གྱིས་མཛད་པའི་གསས་མཁར་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་སྤྱངས་ཁོ་བོ་དབང་ཆེན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱན་
 རྒྱུད་ཀྱི་བཟང་ཨ་གསལ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྟོས། མན་ངག་གཅེས་པའི་གནད་དོན་བཞི་པ། པར་
 དོ་གནད་དོན་བཞི་པ། སྤྱིང་རྒྱས་ཅོད་སྤྱང་། གཤམ་སྤེལ་འདུས་པའི་བཀའ་ཡིག་བཅས་གྱི་དེབ་
 གཅིག་དང་། འཇམ་བདུད་བཙེ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱིང་རྒྱས་གྱི་འབྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་ཉི་
 མའི་རྒྱན། གཉོས་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་ཁོ་བོ་དབང་ཆེན་གྱི་ལས་མཐའ་
 མཆོང་དགའི་གསལ་འབྲེད་བཅས་གྱི་དེབ་གཅིག་བཅས།) དཔེ་གཞུང་དེབ་ལྟར་སྤྱན་ཁྱུ་རྒྱུའི་
 གོ་སྐབས་བཟང་པོ་བྱུང་ནའང་། རྩ་བ་འདི་འབྲུབ་པར་གཡས་སྤྱིར་གཡོན་སྤྱིར་རྒྱ་ཆེགས་མཐུན་
 རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུབ་དགོས་པ་ལྟར། བསྟན་དོན་ལ་འབྱུར་བྱ་མཉམ་འདེགས་
 གྱི་དཔེ་ལྟར་མཁེས་པ་ལ་ཁེས་པ་དང་། ཁེས་པ་ལ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་བཀའ་སྟོབ་ལམ་སྟོན་
 དང་། གཞུང་བསྐྱར་པར་ཁག་གི་པར་ཅའི་མཐུན་སྤྱིར་དང་། དེ་བྱིངས་གཞུང་རྣམས་གྱི་པར་ཅ་
 རྟོག་མཛད་ཏུ་འཇུག་སྤྱིག་ཁུ་དག་སོགས་གྱི་རྒྱབ་སྤྱིར་རོགས་མགོན་གནང་མཁན་གཤམ་ན་ས་
 སྤྱན་རིའི་གོང་འོག་སྤྱན་རྒྱས་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ས་རུའི་སྟོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་ནང་ཆོན་གནད་
 དབས་བརྒྱད་པ་བོན་གྱི་སྤྱན་ལྗན་ཆེན་པོ་འཇམ་འགྲོ་མགོན་ཆོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱིད་

བའི་མཛོད་ཕྱགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་བའི་འབྲེལ་བ་འདི་ཉིད་པར་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་བདག་
 གནང་བ་པོ་སེང་སྐུལ་རིག་འཛིན་ཉི་མ་བཅས། ཁྱེད་རྣམ་པའི་བཀའ་འདྲིན་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་རྣམ་དཀར་གྱི་བྱ་བ་འདི་མཐའ་གཅིང་བྱུང་བ་ལགས་ན། བཀའ་འདྲིན་སྒྲ་ན་མེད་པར་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་
 དང་། ལྷག་པར་དུ་སྤིད་པའི་མཛོད་ཕྱགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་བའི་འབྲེལ་འདི་ལྷ་
 དག་བྱས་པའི་བརྒྱད་རིམ་བྱར་ཅམ་ལྷས་ན། དཔེ་ཁྱད་ས་བསམ་སྒྲིང་ཅན་༡༨༡༣ལོར་གྲི་ལི་ནས་
 བར་བའི་འགྲོ་མགོན་མཛོད་འབྲེལ་དང་། བྱི་ལོ་༡༠༠༡ ལོར་བཤད་སྐབ་འདུས་སྡེའི་རྒྱུ་ལས་
 སྐབས་ཉེར་གཉིས་བས་པར་སྐྱབ་ལྷས་པའི་འགྲོ་མགོན་གྱི་མཛོད་འབྲེལ། བྱི་ལོ་༡༠༠༩ ལོར་སི་
 ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་པར་སྐྱབ་ལྷས་པའི་འགྲོ་མགོན་གྱི་མཛོད་འབྲེལ་བཅས། མཛོད་
 འབྲེལ་གསུམ་གཤིབ་བསྐྱར་ཐངས་གསུམ་ཅམ་གྱི་ལམ་ནས་ཆད་ལྷག་དག་ཅོར་གྱི་དོགས་གཞི་
 ཅན་དང་། ལྷ་དག་པའི་བསམ་ཚུལ་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་བ་རྣམས་གཅིག་གྱུར་གྲག་རྟགས་༼༩༽
 འདིའི་ནང་དུ་བཞག་ནས་ལྷ་དག་དོན་ན་བྱས་ལུལ་ལགས་ནའང་། ད་དུང་ལྷ་དག་གི་ཐང་ནས་མ་
 འདང་པའི་ཆ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེས་བས་མཁུན་ལྷན་སྒྲོག་བ་པོའི་ཆོགས་ལ་བཟོད་གསོལ་ལྷ་རྒྱ་
 དང་། རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་ལ་ཅུང་ཟད་འབད་པའི་དགེ་འབྲས་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་
 རྣམ། ༡༩༩༩དཀར་བཟུན་པའི་གསལ་བྱེད་༡༩༩༩བས་ཇེ་མཁན་སྒྲོག་རྣམ་པ་དབྱུས་པའི་བཟུན་
 འཛིན་སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་བརྟན་ཅིང་མཛོད་འབྲིན་རྒྱས་བ་དང་། མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་རིང་མིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པའི་སྟོན་འདུན་བཅས།
 ༡༩༩༩དུང་པོན་གྱི་བཤད་སྐབ་འདུས་སྡེའི་སྐབས་སོ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་ལས་ཡིག་ཆ་དང་ནས།

བྱི་ལོ་༡༠༡༩ལྷ་༠༤ཆོས་༡༠ཉིན།

མཛད་པ་པོའི་ནུས་ཐང་།

ཡ་སྐྱབས་རྩེ་སྐྱོན་པོའི་དཔོན་སྐོབ་པོའི་ཆེ།

པོན་གྱི་སྐྱོན་ལྡན་ཆེན་པོ་འགྲོ་མགོན་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་གི་མཛད་ནུས་རགས་བསྐྱས་
 སྒྲིག་བྱ་ལ། མ་ཡིན་དང་རྒྱུད་སྤྱིང་གྲགས་ལས། “ཟིས་པ་བྱེད་མེད་སྐྱལ་པ་ནི། མ་ར་ཡག་ཆོས་
 ཆོག་ཐག་ཡོད། མཆན་འོག་གཡས་ན་མེ་བ་ཡོད། འཁྲུང་མཆན་ཆེན་སྒོ་གྲོས་མིང་། སྐོས་སྐྱབ་
 བྱས་པས་བྱུང་ཐོབ་ཡོད།” ཞེས་སོགས་བསྐྱེད་གཡུང་བྱུང་གི་ལུང་དུ་མས་བསྐྱགས་པའི་སྐྱེས་
 མཆོག་བསམ་བཞིན་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཁོང་ནི། ས་པོ་རྩ་ཕྱི་ལོ(༡༡༩༡)ལོར་གཡོར་པོའི་
 ས་ཆར་ཡབ་འཁྲོ་མགོན་བདུད་ཅི་ཞེས་བྱ་བ་ལུང་ཟེན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་འཁུམས་
 རབ་མེད་གོ་དང་། ཡུམ་མཆན་དང་ལྡན་པ་རིན་ཆེན་བྱ་བྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སྐྱ་སྐྱ་བལྟམས། དགུང་
 ན་ཆེར་སྐྱོན་པ་ན་སྐོན་སྐྱུངས་སྐོན་ལས་ཐབ་མེད་སྐོབ་ས་ཀྱིས་དམ་པའི་རིགས་སད་ནས། གཤེན་
 བསྐྱན་གངས་ཀྱི་ལྷན་པོ་ལས་བབས་པའི་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་ཆུ་རྒྱང་འབྲུམ་སྐྱག་གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་བའི་
 ཆུ་གཉེར་ཆེན་པོ་བཤད་སྐྱབ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནུས་པ་གསུམ་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་དུ་མའི་བར་མཛོད། མཁས་བྱུང་བྱེ་བའི་བསྐྱེ་གནས་ལུང་རྟོགས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱབས་
 བྱེད་སྤྱོགས་བརྒྱར་གཡོ་བའི་པོན་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་གཡས་དུ་དབེན་ས་ཁར་ཐེབས་བཞུགས་
 གནང་སྟེ་འགྲོ་མགོན་བདུད་ཅི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་བྱུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་ཕྱིས་པ་ཞུས། ཚུལ་མིང་དུ་
 སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་མཆན་གྱི་ཅོད་པན་ཐོག་མར་བཞེས་པ་ནས་བརྒྱུད་འདུ་གནས་ཆེན་
 པོའི་སྤྱིག་སྒྲོར་ཞུགས་མིང་། ཐོས་བསམ་སྐོས་གསུམ་དང་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་བྱུག་ལས་
 ཚུལ་བཞིན་གནང་བར་བརྟེན། ཐུགས་རིག་འབྲུན་རྒྱ་དང་བྲལ་ཞིང་མཁས་བྱུང་མེས་དབའ་རྒྱ་
 མཆོས་སྐོན་པའི་གནས་དང་བཀྲུང་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར། རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དཔོན་གསལ་རྒྱུད་ཀྱི་དྲོད་
 རྒྱལ་སོགས་བཞེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་ཀྱི་བད་མོ་སྐྱེ་པོར་མཆོད་དེ། དབང་ལུང་བྱིད་གསུམ་
 ཀྱི་གདན་ས་རག་རྒྱ་ཆེར་གསན། ཐུན་མིན་པོན་གྱི་དབང་ལུང་བྱིད་གསུམ་གྱིས་ཐུགས་རྒྱུད་རབ་

ཏུ་སྤྱག་པར་མཛད་ཅིང་སྔོན་དོན་རྒྱུད་ལ་འགེལ་བྱིར་བགྲང་བུ་ཏུ་མའི་རིང་རི་ཡི་བྱར་དཔེན་པའི་
 གནས་སྤྱག་བརྟེན་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་། སྤར་བསྟན་
 དང་འགྲོ་བའི་སྤྲད་ཏུ་གདན་ས་ཆེན་པོར་བུ་སྟོན་དར་མ་དང་སྤྱད་སྤུབ་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐེབས་མཛད་
 སྐབས། འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་འཇུག་དཀར་གྱི་རྒྱབས་སྤེང་མངོན་པར་བཞད་པས་སྐལ་ལྷན་དང་
 པའི་རྒྱ་ཆོགས་རྒྱུད་རིང་ནས་བཙོན་པའི་གཤོག་རྒྱབས་ཀྱིས་བསྟོད་དེ། བཤད་སྤྱབ་བསྟན་པའི་རྒྱ་
 རྒྱུད་ཆེན་པོས་བསིལ་མའི་སྤྲོངས་ཉིད་ཀུན་ནས་མཛེས་པར་བྱས། སྤྱིར་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་སྤྲོད་ཀུན་
 ལ་མཐུན་པའི་སྟོང་བརྟེན་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་དབྱ་ཆད་དང་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཐོན་ལ་སྤྱགས་ཤིན་ཏུ་
 བས་འབྱོངས་ཏེ། སྤན་རིའི་མཁན་རབས་ཉིད་གསུམ་པ་ཀུན་མཐུན་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན་གྱིས། “དབྱ་
 ཆད་དང་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཐོན་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་འགྲོ་མགོན་འཇ་ལྟོ་སྒོས་རྒྱལ་མཆོན།”ཞེས་
 བསྤྱགས་པར་མཛད། དམ་པ་གང་གིས་ཆེ་བ་སྤྱད་པའི་མཛོད་སྤྱགས་ནས་རྒྱུད་བ་རྒྱ་སྤྱིན་ཡན་
 ཆད་ལ་སྤྱག་བཞེས་ལ་སོགས་མ་མཛད་པའི་ཐོན་ནི་གཅིག་གྱུར་མེད་ཅེས་དམ་པའི་མཛོད་རྣམ་
 ལས་གསལ་བ་ལྟར་གསུང་ཅོམ་ཆེས་མང་བར་བྲགས་གྱུར། རྒྱལ་བསྟན་སྤྱིའི་འཕོ་འཇུག་ཁོད་
 འཇུག་བཞེའི་རང་ལལ་དུ་ཅི་ཅམ་སྤེམ་པ་ང་ཆོས་གཞལ་བར་མི་ཁུས་པ་བཤད་པ་དགོས་པ་ཞིག་
 དེད། ཐོན་ཏེ། ད་ལྟའི་ཆར་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གཞུང་ཆེན་<<སྤྱག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གོང་འོག་རྣམ་པར་
 འབྱེད་པའི་གལ་མདོ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མེད་གསལ་སྟོན་>>དང་། <<ཅ་རྒྱུད་གསང་བ་
 བསེན་སྤུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིད་བཞིན་རྣམ་པར་བཞོད་པའི་རྒྱན་>><<སྤྱག་པ་ཆེན་པོ་ས་དང་ལམ་
 ཀྱི་རིམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲེལ་གྱི་ལྷེ་མིག་>><<སྤྱད་པའི་མཛོད་སྤྱགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་
 དབབ་པའི་འབྲེལ་བ།>><<ཆད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།>>
 སོགས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང་མཆོན་བྱང་གསལ་འཁོད་བྱས་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར་གསུང་ཅོམ་
 བྲངས་ལས་འདས་པ་མཛད། དེ་ཡང་འགྲོ་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཐུན་དཔྱད་
 ཀྱི་དགོངས་ཅམ་མད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སྤར་ཡོད་དང་སྤར་བཤད་ལ་སྤར་སྒོས་དང་། ཉོག་

དཔྱད་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་སྐྱེ་མོང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིག་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཆུང་བྱེད་པ་
 ཅམ་མིན་པར། སྐྱེ་མིན་རིག་པའི་དགོངས་ཆ་ལ་མངོན་དུ་སྟོན་ནུས་པའི་བྱེད་ཐོན་དེ་རེད། དཔེར་
 བ། ཡོངས་གྲགས་སུ་རྟོག་གཏེ་རིག་སྒྲིབ་སུ་གཙོ་བོའི་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་རྒྱུར་པའི་སེམས་
 འབྱུང་གཉིས་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ། རྣམ་པ། རྣམ་པ། རྣམ་པ་བཅས་མཚུངས་ལྡན་ལྟ་མཚུངས་འཇུག་
 དགོས་པར་བཤད་མོད། འགྲོ་མགོན་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་འབྲེལ་དུ་འདོད་པ་དེ་ལ་རིག་པས་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་དག་པའི་སྟོན་པ་དགག་པ་ནན་པོ་གནང་བ་ལྟར་ཡིན། ད་དུང་ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་
 འབྲེལ་བར། བདེན་པར་སྤང་བའི་སྤང་བ་དང་བདེན་པའི་ཆོགས་༼དཔེ་སྐྱེན་སྤང་མ་རྣམས་ལ་བདེན་པ་
 དང་སྤང་བའི་ཆོགས་དོན་ཅེས་ཡིག་ནོར་ཤོར་འདུག༽དོན་རིག་པའི་དགག་བྱུར་བཞེད་པ་སོགས། མདོར་
 བ་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུང་རིགས་བརྒྱ་ལྷག་གིས་དེ་དང་དེ་བཞིན་བསྐྱབས་པ་ནི་བཛོད་ཀྱིས་
 མི་ལོང་བ་ཞིག་མཆིས། བྱེད་པར་དུ་དམ་པ་ཁོང་ནི་གཤམ་མཛོད་ས་གསུམ་གཞིར་བཅས་འཆད་
 ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་གཤམ་བསྐྱེན་སྟོ་ཀྱན་ནས་ས་ཆེན་པོའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་
 སྒྲེལ་བའི་མཁས་བྱུང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཤོན་པའི་དཔུས་སུ་"གཡམ་རུའི་སྟོན་པ་བཙོ་
 བརྒྱད་"ཅེས་གྲགས་པའི་ནང་ཆན་ཡིན་ལ་བྱུ་རྗེ་གཡུང་དྲུང་ཆུ་མས་བྱེ་ལོ་(༡༠༩༩)ལོར་གཡམ་
 རུའི་འདུ་གནས་ཆེན་པོ་བྱུག་བཟབ་པ་སོགས་གདན་ས་དེར་མཁའ་དཔྱད་ཉི་ཆུ་དང་མཉམ་པ་དེ་
 དག་གིས་གཤམ་མཛོད་ས་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་འབྲེལ་ཉིག་རྗེ་སྟེད་ཅིག་བཅུ་མས་པར་གྲགས་
 ་ཀྱང་། བོང་རིམ་གྱི་འཐབ་ཅོད་དང་པན་ཚུན་བྱུང་མཐའི་དབར་གྱི་ཆགས་སྤང་གི་དབང་འཁུགས་ནོ་
 རར་དང་ལྡན་པའི་འོག་ འགལ་རྒྱུན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོན་ཆོག་གི་དཔེ་དག་འབྲི་བ་
 དང་། རྒྱུག་པ། འཆང་བ་སོགས་གཅེས་ཉར་བྱས་པ་ཅམ་ལས། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞུང་ལུགས་
 དག་ལ་འབྲི་སྒྲེལ་དང་འཆད་ཅོད་བྱ་བ་ལྟ་ཅི། དཔེ་དགོན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཐལ་བའི་རྒྱལ་
 གྱི་རྒྱ་རུ་གཤམ་པ་སོགས། དང་གི་དུས་འདིར་ཤིན་ཏུ་ནས་ཅ་ཆའི་དཔེ་དགོན་ཉུང་གས་ཤིག་ལས་
 མངལ་ལུལ་དུ་མ་རྒྱུར་བ་འདི། སྤྱིར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ལ་འཇུག་པར་མོས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྤྱི་

དང་། སྒོ་སྤྱོད་མཐའ་འདིར་ཞུགས་པའི་ཞུ་དཀར་བ་རྣམས་ལ་སྒོ་པམ་སྒྲེ་བར་འོས་པའི་ཁྱོད་
 རྒྱུད་ཆབས་ཆེན་ཞིག་བྱུང་མོད། ད་ལྟའི་ཆར་གཡུང་བྱུང་པོན་གྱི་བཤད་སྒྲུབ་འདུས་ཕྱིའི་རྒྱན་ལས་
 དེམ་པས་སྤྱོད་མཐའ་ནས་གསུང་རབ་རི་སྒྲེད་ཅིག་བར་སྒྲུབ་ཞུ་ཞུགས་ཐད། མ་བསྐྱལ་དང་ལྷན་
 གིས་ལས་འགལ་སྒེལ་བར་བསྐྱུགས་བརྗོད་ཡོད། རྣམ་དཀར་གྱི་དགེ་ཅུ་འདི་དག་གི་མཐུ་དཔལ་
 གྱིས། མཉམ་མེད་རྒྱ་མའི་བཤད་སྒྲུབ་གྱི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཞུགས་དུས་གནས་སྐབས་
 ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ནད་མུག་མཆོན་གསུམ་གྱིས་འཇིགས་
 བ་མཐའ་དག་ཞི་ནས་འགོ་ཀྱན་ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྒོན་འདུན་དང་བཅས།
 སྒྲུབ་རི་བ་འཕྲིན་ལས་ཉི་མས།

དཀར་ཆག

ལུང་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་མཛོད་ལུགས་ཀྱི་ཟུང་དོན།	3
མཚོད་བཛོད་དང་གླེང་གཞི་བསྟན་པ།	3
གཞུང་དོན་ལ་ཅ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ་བཤད་ཉན་གྱི་དགོ་བ་ལམ་དུ་སྦྱོང་བའི་བྱིར་ སྦྱོང་ལམ་བསྟན་པ།	4
འཆད་པ་པོའི་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ།	4
ཉམ་པ་པོའི་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ།	6
གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པའི་ཡན་ལག་བསྟན་པ།	21
བཤད་ཅིང་ཉན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	1
སྟོན་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པ།	1
དངོས་གཞིའི་སྦྱོང་ལམ་བསྟན་པ།	1
རྗེས་བསྐྱོ་བ་བསྟན་པ།	10
བཤད་ཉན་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་དགོས་པ་བསྟན་པ།	11
ཅ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་བཤད་བྱ་བོན་གྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ།	12
བོན་གྱི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ལུལ་བསྟན་པ།	12
བཀའ་དང་བཀའ་ལ་བརྟེན་པའི་ས་མཚན་སྐད་བྱུང་བ།	13
བཀའ་ཡི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	16
བཀའ་བརྟེན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	21
ཅ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་བཤད་ལུགས་རྒྱས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ།	22
མཁས་པ་གོང་མའི་གསུང་སྟོན་བཛོད་པ།	22
ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་དོན་དགོད་པ།	23
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོག་དབུབ་པ།	24

དོན་ཆེད་ཀྱི་དམིགས་བཅའ་བ།	༣༧
ཅ་བའི་མདོ་བརྒྱད་བ།	༣༡
ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱབས་ཏེ་བསྟན་བ།	༣༩
ཆོག་དོན་གྱི་གཞུང་བསྐྱར་བ།	༤༡
སྤྱ་སྤྱད་ཀྱི་འདུག་ཚུལ་བསྟན་བ།	༤༡
མཆན་བསྟན་བ།	༤༣
ཕྱག་བསྟན་བ།	༤༥
གང་ལས་གང་རིམ་རྒྱུད་པའི་ཚུལ།	༤༩
སྤྱ་བརྒྱུད་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་བའི་ཚུལ།	༤༩
དར་བྱ་བ་དབྱ་ཡོགས་ལངས་ཚུལ།	༥༠
བསྟན་པ་བྱ་བ་ཚུལ་བསྟན་བ།	༥༢
དབྱ་ཡོགས་བྱུང་ཚུལ།	༥༥
དངོས་བྱ་བ་རྟེན་ཚུལ།	༥༦
ཕྱང་མཆན་ཉིད་མིད་པའི་མཛོད་ཕྱགས་ཀྱི་ཕྱས་ནས་བར་བཞག་པའི་སྤྱི་དོན།	
མཆོད་བཛོད་དང་གླེང་གཞི་བསྟན་བ།	༥༡
གཞུང་དོན་ལ་ཅ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ་སྤྱི་དོན་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་བ།	༥༡
མཛོད་གནས་དང་པོ་མིད་པ་གསུམ་བསྟན་བ།	༥༥
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་བ།	༥༥
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་བ།	༥༦
ས་མཆན་མས་བསྟན་བ།	༥༧
ནམ་གངས་ལ་ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་བ།	༥༧
ཡེ་མིད་བསྟན་བ།	༥༩
བྱེད་བྱས་བསྟན་བ།	༦༡

ཏྲུ་མ་ཐུན་འབྱུང་བའི་མིད་པ་བསྟན་པ།	13
མིད་པའི་ངེས་ཆེག་བསྟན་པ།	14
མིད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	14
མཛོད་གནས་གཉིས་པ་བསྐལ་བ་དགུ་བསྟན་པ།	14
དང་པོ་ཏྲུ་བསྟན་པ།	14
གཉིས་པ་སྐལ་བའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	15
ས་མཆོམས་བསྟན་པ།	15
ནམ་གངས་ལ་ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་ལྔ་བསྟན་པ།	15
ས་སའི་དོན་ལ་འདྲིག་བསྐལ་བསྟན་པ།	13
གནས་བསྐལ་བསྟན་པ།	16
ཆེ་བསྐལ་བསྟན་པ།	16
རང་བཞིན་གྱི་བསྐལ་བ་བསྟན་པ།	16
གངས་བསྐལ་བསྟན་པ།	16
ཁོལ་བྱ་ཆུང་གི་བསྐལ་བ་བསྟན་པ།	14
མིང་བསྐལ་བསྟན་པ།	14
ལས་ཀྱི་བསྐལ་བ་བསྟན་པ།	100
ཐུགས་རྗེ་ཐུགས་འབྱུང་གི་བསྐལ་བ་བསྟན་པ།	100
བསྐལ་བའི་ངེས་ཆེག་བསྟན་པ།	104
བསྐལ་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	104
མཛོད་གནས་གསུམ་པ་དབྱིངས་བཞི་བསྟན་པ།	104
དང་པོ་ཏྲུ་བསྟན་པ།	104
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	106
ས་མཆོམས་བསྟན་པ།	102

ནམ་གངས་ལ་བྱམ་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༠༩
སོ་སོའི་དོན་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱིངས་བསྟན་པ།	༡༠༩
ལྷ་མོའི་དབྱིངས་བསྟན་པ།	༡༡༠
སྒོང་དགའི་དབྱིངས་བསྟན་པ།	༡༡༡
དཔེ་དོན་རྟགས་གསུམ་གྱི་དབྱིངས་བསྟན་པ།	༡༡༡
དབྱིངས་གྱི་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	༡༡༢
དབྱིངས་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	༡༡༢
མཛོད་གནས་བཞི་བ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བསྟན་པ།	༡༡༢
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༡༡༢
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༡༡༥
ས་མཚམས་བསྟན་པ།	༡༡༦
ནམ་གངས་ལ་བྱམ་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༡༦
སྒོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།	༡༡༩
མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།	༡༡༩
མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།	༡༡༩
སོར་རྟགས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།	༡༡༩
བྱ་ནན་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།	༡༡༩
ཡེ་ཤེས་གྱི་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	༡༢༣
ཡེ་ཤེས་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	༡༢༣
མཛོད་གནས་ལྷ་བ་སྒོང་བཞི་བསྟན་པ།	༡༢༣
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༡༢༣
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༡༢༣
ས་མཚམས་བསྟན་པ།	༡༢༣

ནམ་གངས་ལ་བྱན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༣༥
སོ་སོའི་དོན་ལ་འབྱུང་བ་ཕྱི་སྟོང་བསྟན་པ།	༡༣༥
དབང་པོ་ནང་སྟོང་བསྟན་པ།	༡༣༥
ཤེས་དགུ་སོག་སྟོང་བསྟན་པ།	༡༣༦
འདུས་བ་དོན་སྟོང་བསྟན་པ།	༡༣༦
སྟོང་གི་ངེས་ཆིག་བསྟན་པ།	༡༣༧
སྟོང་གི་དགོས་བ་བསྟན་པ།	༡༣༧
མཛོད་གནས་བྱུག་བ་བཅུད་གསུམ་བསྟན་པ།	༡༣༧
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༡༣༧
གཉིས་བ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༡༣༩
ས་མཆོམས་བསྟན་པ།	༡༣༩
ནམ་གངས་ལ་བྱན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༣༩
སོ་སོའི་དོན་ལ་འབྱུང་བའི་བཅུད་བསྟན་པ།	༡༣༠
ཡེ་ཤེས་གི་བཅུད་བསྟན་པ།	༡༣༡
སེམས་ཅན་གི་བཅུད་བསྟན་པ།	༡༣༡
བཅུད་གི་ངེས་ཆིག་བསྟན་པ།	༡༣༣
བཅུད་གི་དགོས་བ་བསྟན་པ།	༡༣༣
མཛོད་གནས་བདུན་བ་དབང་པོ་བྱུག་བསྟན་པ།	༡༣༣
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༡༣༣
གཉིས་བ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༡༣༥
ས་མཆོམས་བསྟན་པ།	༡༣༥
ནམ་གངས་ལ་བྱན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༣༧
སོ་སོའི་དོན་ལ་གཙོད་བའི་དབང་པོ་བསྟན་པ།	༡༣༩

མོག་གི་དབང་པོ་བསྟན་པ།	༡༣༩
རྟོགས་པའི་དབང་པོ་བསྟན་པ།	༡༣༩
ཤེས་པའི་དབང་པོ་བསྟན་པ།	༡༤༠
རིག་པའི་དབང་པོ་བསྟན་པ།	༡༤༠
གསལ་པའི་དབང་པོ་བསྟན་པ།	༡༤༠
ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཁོངས་སྒྲིག་བསྟན་པ།	༡༤༡
རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༡༤༡
དམིགས་པ་བསྟན་པ།	༡༤༡
ཡུལ་བསྟན་པ།	༡༤༡
ལའོར་བསྟན་པ།	༡༤༢
ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	༡༤༢
ཅལ་བསྟན་པ།	༡༤༩
དབང་པོའི་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	༡༥༠
དབང་པོའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	༡༥༠
མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ་སྤྱི་བཤུས་བསྟན་པ།	༡༥༠
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༡༥༠
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༡༥༡
ས་མཆོམས་བསྟན་པ།	༡༥༡
རྣམ་གངས་ལ་སྟན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༥༡
མོ་མོའི་དོན་ལ་དྲུག་ལྗེའི་སྤྱི་བཤུས་བསྟན་པ།	༡༥༩
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྤྱི་བཤུས་བསྟན་པ།	༡༥༩
དྲུག་གི་གྲེས་ཚུལ་བསྟན་པ།	༡༦༠
སྤྱི་བཤུས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	༡༦༡

ཕ་རྒྱལ་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	༡༦༡
མཛོད་གནས་དགུ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་བསྟན་པ།	༡༦༡
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༡༦༡
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༡༦༢
རྣམ་གངས་ལ་སྤྱན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༦༢
སོ་སོའི་དོན་ལ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་པ།	༡༦༢
ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་པ།	༡༦༣
དག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་པ།	༡༦༣
མ་དག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བརྩ་གཉིས་བསྟན་པ།	༡༦༤
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེས་ཚིག་བསྟན་པ།	༡༦༤
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	༡༦༥
མཛོད་གནས་བརྩ་བ་སྤང་པོ་གཉིས་བསྟན་པ།	༡༦༥
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༡༦༥
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༡༦༦
ས་མཆོམས་བསྟན་པ།	༡༦༦
རྣམ་གངས་ལ་སྤྱན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༦༦
སོ་སོའི་དོན་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྟན་པ།	༡༦༧
རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྤང་པོ་བསྟན་པ།	༡༦༨
རྟོགས་པ་སྤྱན་གྲུབ་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྟན་པ།	༡༦༨
གཞན་སྤང་འགགས་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྟན་པ།	༡༦༩
ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྟན་པ།	༡༦༩
མཆོན་གཞི་ལ་སྤྱན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༧༠
གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྟན་པ།	༡༧༡

ཚེར་བའི་ཕུང་པོ་བསྟན་པ།	༢༠༩
འདུ་མེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་པ།	༢༡༢
འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་པ།	༢༡༤
ཀུན་འགོ་ལྔ་བསྟན་པ།	༢༡༥
ཡུལ་ངེས་ལྔ་བསྟན་པ།	༢༡༥
དགེ་བ་བརྩ་གཅིག་བསྟན་པ།	༢༡༥
ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་བསྟན་པ།	༢༡༤
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བསྟན་པ།	༢༡༤
གཞན་འགྱུར་བསྟན་པ།	༢༡༥
སེམས་དང་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་བསྟན་པ།	༢༡༦
རྣམ་མེས་ཕུང་པོ་བསྟན་པ།	༢༡༧
འདུག་མེས་བསྟན་པ།	༢༢༠
ཉོན་ཡིད་བསྟན་པ།	༢༢༡
ཀུན་གཞི་བསྟན་པ།	༢༢༣
གནས་པ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི།	༢༢༤
སོག་པ་ཉེན་གྱི་ཀུན་གཞི།	༢༢༦
ས་བོན་བསྟན་པ།	༢༥༡
རྣམ་མིན་བསྟན་པ།	༢༥༣
ཞར་བྱུང་བག་ཆགས་བཤད་པ།	༢༥༥
ཕུང་པོའི་ངེས་ཆིག་བསྟན་པ།	༢༦༠
ཕུང་པོའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	༢༦༠
མཛོད་གནས་བརྩ་གཅིག་པ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་བསྟན་པ།	༢༦༠
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༢༦༠

གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	327
ས་མཆམས་བསྟན་པ།	327
རྣམ་གངས་ལ་སྤྱོད་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	327
སོ་སོའི་དོན་ལ་ཡུལ་ཅན་བསྟན་པ།	328
ཡུལ་བསྟན་པ།	328
སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	328
སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	328
མཛོད་གནས་བཅུ་གཉིས་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཁམས་གསུམ་བསྟན་པ།	328
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	328
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	328
ས་མཆམས་བསྟན་པ།	328
རྣམ་གངས་ལ་སྤྱོད་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	328
སོ་སོའི་དོན་ལ་འབྱུང་བའི་ཁམས་བསྟན་པ།	328
དབང་པོའི་ཁམས་བསྟན་པ།	329
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་བསྟན་པ།	329
ཁམས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	329
ཁམས་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	329
མཛོད་གནས་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོད་ཉིད་གཉིས་བསྟན་པ།	329
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	329
གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ་མཆོད་མཆོན་གྱི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པ།	329
ཁྱེ་བྲག་འཁོར་འདས་ཀྱི་མཆོད་མཆོན་བཤད་པ།	330
ས་མཆམས་བསྟན་པ།	330
རྣམ་གངས་ལ་སྤྱོད་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	330

ས་སའི་དོན་ལ་འཁོར་བ་བསྟན་པ།	༣༩༠
མྱེང་འདས་བསྟན་པ།	༣༩༡
ཟླ་མེད་བསྟན་པ།	༣༩༣
སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ།	༣༩༥
གཡུང་བྱེད་གི་ལམ་བསྟན་པ།	༣༩༦
ཆོག་ལམ་བསྟན་པ།	༣༩༧
སྟོར་ལམ་བསྟན་པ།	༣༩༩
མཐོང་ལམ་བསྟན་པ།	༣༠༠
སྟོམ་ལམ་བསྟན་པ།	༣༠༣
དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་བསྟན་པ།	༣༠༣
ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་བསྟན་པ།	༣༠༤
ལན་གཅིག་ཕྱིར་ཁོང་བསྟན་པ།	༣༠༥
རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་བསྟན་པ།	༣༠༥
ཆོད་མེད་པ་བསྟན་པ།	༣༠༥
གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བསྟན་པ།	༣༠༦
མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བྱ་བསྟན་པ།	༣༠༦
མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངེས་ཆོག་བསྟན་པ།	༣༠༧
མཆན་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	༣༠༧
མཛོད་གནས་བརྩ་བཞི་པ་ལས་དང་སྟོད་པ་ལྔ་བསྟན་པ།	༣༠༩
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༣༠༩
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༣༠༩
ས་མཆོམས་བསྟན་པ།	༣༠༩
ནམ་གངས་ལ་ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༣༠༩

སོ་སོའི་དོན་ལ་གཤེན་རབ་ཀྱི་ལས་སྒྲིང་བསྟན་པ།	༣༠༩
སེམས་ཅན་གྱི་ལས་སྒྲིང་བསྟན་པ།	༣༡༠
དགེ་བའི་ལས་སྒྲིང་བསྟན་པ།	༣༡༠
སྤྲིག་བའི་ལས་སྒྲིང་བསྟན་པ།	༣༡༡
ལུང་མ་བསྟན་བའི་ལས་སྒྲིང་བསྟན་པ།	༣༡༡
ལས་སྒྲིང་གི་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	༣༡༡
ལས་སྒྲིང་གི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	༣༡༡
མཛོད་གནས་བཅོ་ལྔ་པ་ལམ་བཞི་བསྟན་པ།	༣༡༣
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༣༡༣
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༣༡༣
ས་མཆོམས་བསྟན་པ།	༣༡༣
རྣམ་གྲངས་ལ་བྱུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༣༡༣
སོ་སོའི་དོན་ལ་རང་བཞིན་རྒྱ་བའི་ལམ་བསྟན་པ།	༣༡༣
ལའོར་བའི་ལམ་བསྟན་པ།	༣༡༣
མཛོ་རིས་ཐར་བའི་ལམ་བསྟན་པ།	༣༡༤
ལའོར་བ་མེད་བའི་ལམ་བསྟན་པ།	༣༡༤
ལམ་གྱི་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	༣༡༥
ལམ་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	༣༡༥
མཛོད་གནས་བཅུ་དྲུག་པ་ས་གནས་གསུམ་བསྟན་པ།	༣༡༥
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	༣༡༥
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	༣༡༥
ས་མཆོམས་བསྟན་པ།	༣༡༦
རྣམ་གྲངས་ལ་བྱུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༣༡༦

སོ་སའི་དོན་ལ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་ས་བསྟན་པ།	322
གཡུང་བྱང་ཐེག་བའི་ས་བསྟན་པ།	322
ཐོན་ཉིད་བདེ་ཆེན་གྱི་ས་བསྟན་པ།	320
ས་ཡི་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	320
ས་ཡི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	320
མཛོད་གནས་བཅུ་བདུན་པ་འབྲས་བུ་བཞི་བསྟན་པ།	327
དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།	327
ས་མཚམས་བསྟན་པ།	327
ནམ་གངས་ལ་ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	327
སོ་སའི་དོན་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།	322
དབང་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།	322
ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།	323
ཁྲ་མེད་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།	323
འབྲས་བུའི་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།	324
འབྲས་བུའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	324
ཅ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་མདོ་བསྟན་པ་བསྟན་པ།	324
རྗེས་བྱ་མཐུག་གི་དོན་བསྟན་པ།	324

མིང་པའི་མཛོད་ཕྱག་ས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་

འགྲེལ་བ་བརྒྱག་ས།

འགྲོ་མགོན་ཐོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན།

སྲིད་པའི་མཛོད་ཕྱགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ འགྲེལ་བ་ཞེས་བྲ་བ།

ལྷ་མ་འཁྲོ་བའི་མགོན་པོ་བཀའ་ཤིན་ཅན་གྱི་ཞབས་ལ་འདུད།

དེ་མེད་དག་པ་ཕྱོགས་མེད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གནས། །
སྤངས་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱི་ལེགས་བས་རབ་ཏུ་བརྒྱན། །
ཆད་མེད་ཕྱགས་རྗེས་གདུལ་བྲ་མ་ལུས་འཛིན་པའི་དབལ། །
རྒྱལ་བ་ལྷ་མེད་བསྟན་པའི་བདག་ལ་གུས་བྱག་འཆལ། །

རང་གཞན་དོན་གཉིས་འབྱུང་བ་རིན་ཆེན་ཕུང་པོའི་གཏེར། །
དགོས་འདོད་མ་ལུས་འབྱུང་བ་ཐར་པའི་ཐེམ་སྐྱས་མཆོག། །
མ་རིག་མདུད་གྲོལ་སྦྱག་བསྐྱེད་དབྱང་ལས་སྦྱོབ་མཛོད་བ། །
བདེན་གཉིས་དོ་མཉམ་འབྱུང་ངག་བོན་ལ་གུས་བྱག་འཆལ། །

རྒྱ་མཆོག་བྱང་སེམས་མཆོག་གི་འཁྲོ་བའི་དོན་ལ་དགོངས། །
རབ་འཕགས་ས་དང་ལམ་གནས་གཞན་དོན་བཅོན་བས་སྦྱད། །
གདུལ་བྲ་རྟོན་ལམ་འབྲས་བཀོད་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་བ། །
རྒྱལ་སྤྱས་བཅེ་ལྟན་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ལ་གུས་བྱག་འཆལ། །

རྩོན་སྤངས་བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་བྱུལ་སྤངས་བསྟན་ལ་དགོངས། །
 རྣམ་གསུམ་ཤེས་རབ་སྟོབས་ལྡན་ལུང་རིག་མཁྱེན་པ་རྒྱས། །
 རྫོང་མན་སྤྱེ་པོའི་ཤེས་བྱའི་སྤང་བ་རྒྱས་མཛོད་པ། །
 མཁྱེན་ལྡན་སྤྱེས་མཆོག་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་གུས་བྱུག་འཆོལ། །

འབྲེན་པའི་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་མ་ལུས་འབྲེན་མཛོད་པ། །
 གང་ཟག་རྫོང་རིག་ཆོད་འདས་པོན་སྟོ་དེ་བཞིན་སྟོན། །
 ལུང་པར་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་རི་བཞིན་བསལ་བྱེད་པ། །
 ཟབ་སྤྱ་ཆོགས་སྟོན་པའི་གཞུང་དོན་འདི་ཉིད་དོ། །

འཕགས་པའི་སྤྱེས་བྱ་དེ་དོན་རྣམ་དབྱེ་གསལ་བྱེད་པ། །
 ཡང་དག་ལུང་དང་མཛོད་ཤེས་རིག་པས་རྣམ་པར་བཀོལ། །
 སྟོལ་འཛིན་ཡབ་སྤངས་ལས་སོགས་མཁས་པའི་སྤྱེས་རྣམས་ཀྱིས། །
 རང་གི་ཉོགས་ཆོད་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་རེ་གསལ་བར་བཀོད། །

དེ་ལྟར་རྣམ་དབྱེ་གསལ་བའི་སྤྱུག་དོན་བཛོད་མེད་ཀྱང་། །
 མཁས་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་གསུང་བསྟུང་དགོངས་པ་སྤངས། །
 བཛོད་བྱ་དོ་པོ་ཉིད་དོན་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་མཐུ། །
 གཞན་གྱིས་བསྟུལ་ནས་རིགས་རྫོས་གོ་བྱང་བྱེ་སྟེ་བཀོད། །

རྫོ་ཁོས་རྣམ་དག་གསལ་བའི་སྤྱེས་བྱ་འགའ་བ་ཡི། །

དང་མོས་གྲུས་དང་བློན་པས་ཡིད་གཞུང་འདིར་ཁྱེད་ཀྱི་དང་། །

ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་རྟོགས་པའི་སྤྲོ་བས་པ་བསྐྱེད་འགྲུར་ནས། །

ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷན་པོ་ཐོབ་འགྲུར་རོ། །

འདིར་རིགས་ཅན་ཐར་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱོད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་
པར་བྱེད་པ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་དོན་
སྟོན་པ་འབྲེན་པའི་སྟོན་པས་ཐེག་པའི་སྤྲོ་བ་དུ་མར་གསུངས་པ་ལ་འདིར་ཐེག་པ་སྤྲོ་
ཆོགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་འདི་ལ། མཁས་པའི་སྤྲོས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་
བཤད་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དུ་མ་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་སྤྲོ་མ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་མང་པོ་
བདག་ཆེན་པོ་དབྱར་མོ་ཐང་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་ན། བཤད་ཉན་དག་
པ་ལས་དུ་སྤྲོང་པའི་ཕྱིར་སྤྲོད་ལམ་བསྟན་པ་དང་། བཤད་པར་བྱ་བ་ཐོན་ཀྱི་རང་བཞིན་
ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་བཤད་ལུགས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་བཤད་ཉན་ལ་འཇུག་པ་ལ། དེའི་རྟེན་དང་ཚུལ་ལུགས་རྣམས་པར་
དག་པ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པས། དེ་ལ་བཤད་ཉན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
དེས་རི་རྩེར་བཤད་ཅིང་ཉན་པ་དང་། བཤད་ཉན་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་དགོས་པའོ།
ཐོག་མར་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཆད་པ་པོ་དང་། ཉན་པ་པོ་དང་། དེ་གཉིས་
ཀ་ལ་དགོས་པའི་ཡན་ལག་གོ་དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ངོས་བཟུང་བ།
དེ་བརྟེན་ཅིང་བཅའ་བ་དང་། མ་ལྡན་པ་སྤངས་པའོ། དང་པོ་ནི་གཞུང་ལུགས་རེ་རེ་ནས་
རེ་རེ་བཤད་མོད་ཀྱིས། འདིར། སྟོན་པ་རྩུ་འབྲུལ་ཆེར་ལྡན་པས། ཐམས་ཅད་སྤྲོགས་
རྗེས་བཟུང་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པའི་མཛོད་ལུགས་སྟོ་བྲེན་ས། ཐམས་ཅད་ཀྱན་ལ་གསལ་
བར་སྟོན། ཞེས་པས་དེའི་དོན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤངས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེ་བ་
དང་། ཀྱན་སྤྲོང་གི་བསམ་པ་དག་པ་དང་། འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའོ།

དང་པོ་ནི་རབ་རིག་པའི་གནས་ལྡེ་ལ་མ་མོངས་པ། འབྲིང་སྐྱ་དང་ཆོད་མ་ལ་འབྱོངས་
པ། མ་མ་ན་ཡང་གཞུང་དོན་འདི་ལ་འབྱོངས་ཤིང་སྒྲོ་སྒྲོས་གསལ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ།
མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དྲུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་དང་ལྡན་ཞེས་དང་། མཁས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་ལྡན་ཞེས་དང་། རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་དོན་ཁོལ་ཅིང་། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བྱམས་དང་སྡིང་རྗེས་གདུལ་
བྱ་སྐྱོབ་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མཁས་ཅད་སྤྱད་ཀྱི་སྡིང་རྗེས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། སྤྱད་ཀྱི་
རྗེ་ཆེ་ལ། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་གང་ལ་གང་འདུལ་ལ། དེ་དང་འཆོམས་པར་སྟོན་ཅིང་
འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་ཐབས་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། རྩ་འབྲུལ་ཆེར་ལྡན་པ། ཞེས་དང་།
ཐབས་མཁས་ཞེས་དང་། གང་ལ་གང་འདུལ་དེ་སྟོན་བྱེད། ཅེས་སོ། གཉིས་པ་བཙའ་
བ་ནི། སྐྱོ་གསུམ་གྲུས་པས་བཙའ་བ་དང་། འོངས་སྐྱོད་རྒྱུ་གྱིས་བཙའ་བའོ། དང་པོ་
ལ་ལུས་ཀྱི་བསྐྱོར་བ་ལྷག་ལས་སོགས་དང་། དག་གི་བསྐྱོད་པ་གསོལ་འདེབས་ལས་
སོགས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མོས་གྲུས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ། སྐྱན་པའི་རྒྱལ་པོ་འཕ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་བཞག་པ་སྟེ། ལྷ་མ་དམ་པ་དེ་བསྟེན་བྱ། ལྷ་མ་མ་བསྟེན་
སངས་རྒྱས་མེད། ཅེས་དང་། ཡི་དམ་ལྷ་བས་ལྷག་པའི་དཔོན་གསལ་སྐྱ་མ་ལ། ཞེས་
དང་། བར་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་ལྷ་མ། ཞེས་པས་ལྷ་མའི་སྐུ་བྱིར་རབ་
ཏུ་འཁོར་བར་བྱ། ཞེས་སོ། རྟེན་གཉིས་པ་ནི་འབྱོར་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱ་
བ་དང་དམིགས་པས་བྱང་སྐུལ་ནས་འབུལ་བ་སྟེ། བུ་ཁོར་འཁོར་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་།
དཔོན་གསལ་སྐྱ་མ་མཉེས་བྱེད་པ། ཞེས་དང་། འོངས་སྐྱོད་རྒྱུ་གྱི་བྱུག་ཅེས་སོ།
གསུམ་པ་དེ་དག་ལས་འོག་པ་དག་སྤང་བ་སྟེ་མ་སྤངས་ན་གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱོབ་དཔོན་ངན་པ་ཁད་ཀྱིས་སྤང་། ཞེས་དང་།
ལྷ་མ་ངན་ཡང་སྤྱད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཉམས་མི་བྱ། ཞེས་སོ། མ་སྤངས་བའི་ཉེས་པ་ནི། རྒྱས་
མེད་ལམ་པའི་ས་བསྐྱོད་ནས་གནས་སུ་བྱིན་པར་མི་འགྱུར། ཞེས་དང་། འོང་བས་འོང་
བ་བྱིན་ནས་ལག་སྐྱེལ་གཡང་ལ་ལྷུང་། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཉན་པ་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ལྡན་ངོས་བསྐྱར་བ་དང་། བཅའ་བ་དང་། མི་
ལྡན་པ་སྤངས་པའོ། དང་པོ་ནི། གཞུང་ལུགས་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་བཤད་མོད་ཀྱིས། འདིར་
སྟོབས་ལྡན་སྒོ་གསལ་དང་ཆེ་ལ། ཞེས་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ། དེ་ཡང་
བསྟན་པ་བཞག་པའི་ས་དགོས་པ་འདིར་སྒྲུབ་ལྡན་སྟོད་བཟང་འགའ་ཙམ། ཞེས་དང་།
མི་གསང་ལ་བསྟན་ཏེ་འཁོར་བསྟུ། ཞེས་དང་། སྒོ་ལ་ཡེ་ཤེས་མེ་འབར་བ། གཡུང་བྱང་
ཐོན་གྱི་ཀྲུལ་མཚན་ལུས་པ། གཤེན་རབ་སྒྲ་མའི་གཏུང་སོ་བ་ལུས་པ། ཞེས་དང་། དེ་
ཡང་བཅའ་ལུགས་ནི་པོ་གསུམ་སྟེ་ཡུལ་བརྟག་པོ་གསུམ་ནང་གི་བཅུད་བརྟག་ཅེས་
སོ། གཉིས་པ་ནི། མ་ཡིས་བྱ་གསོ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཀྲུལ་པོས་ཀྲུལ་བྱ་ཚུལ་འཛིན་
གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཀྲུལ་པོས་སྤྲས་ལ་དགོར་འཕོགས་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡོ་བྱད་ལྡན་
པ་སྦྱིན་གཏོར་གི་འདུ་ཤེས་དང་བཞིས་བཅའ་བ་སྟེ། ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ནས་སྤང་བའི་
དོན་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་ལོག་པར་གཏོར་སྤང་ལ་ཡིད་ཆེས་བར་ཤོད་ཅིག ཅེས་སོ།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལས་ལོག་པ་དག་སྤང་བ་སྟེ། སྒོ་དམན་པལ་གྱིས་མི་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་
དང་། སྒོ་བ་མ་ངན་པ་འག་པོས་སྤང་། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པའི་ཡན་ལག་ནི། མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་བ་
ཡས་དབུབ། སྟོད་པ་མས་འཛེགས། གཞི་སྒྲིང་རྗེས་སྤང་། ཐབས་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་
བཅུའི་ལམ་ལས་སྟོད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་མེད་
པར་སྒྲོས་པས་སྟོང་བའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ཤིང་བསྟོམ་ལ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བ་
བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་སྟོད་པར་བྱ་བ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་སེམས་ལ་གསལ་
ཞིང་བསྟོམ་པར་བྱ། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་སུ་བསྒྲུབ་ཅིང་སྟོད་པར་
བྱའོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། མི་དགེ་སྦྱིག་པའི་ལས་སྤྲ་བ་ནས་ཀྱང་སྤང་ཞིང་དགེ་བ་
དང་དགེ་སྟོད་སྤྲ་བ་ནས་ཀྱང་དང་དུ་སྤང་སྟེ། དགེ་བ་ནི་སྦྱེལ་ཅིག སྦྱིག་པ་ནི་སྟོངས་
ཤིག ཅེས་སོ། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་བསལ་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་རྗེ་
འག་པོ་བསྟེད་དེ། དེ་བསྟེད་པས་ཆད་མེད་གཞན་ལུགས་ལ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཐོན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྤྱིར་རྗེས་དོན་ནམས་བསྐྱེད་ཅིང་
 སེམས་ཅན་དོན་ནམས་བྱ། ཞེས་དང་། སྤྱིར་རྗེ་ཆོད་མེད་སྤྱིས་ན་ཆོད་མེད་ཡང་དག་
 རྟེ། བྱམས་དགའ་བཏང་སྟོམས་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱེད་འབྱུང་། ཞེས་སོ། བཞི་བ་
 བེ། སྤྱིན་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བ་བཙོན་འབྲས་བསམ་གཏན་ལྡན་རྩི་རྒྱའི་ཚུལ་དུ་སྤྱད་
 ཅིང་། སྟོབས་དང་སྤྱིར་རྗེ་སྟོན་ལམ་ཐབས་ཤེས་རབ་ལྡན་འབྲས་བུ་ཚུལ་དུ་སྤྱད་པར་
 བྱ་སྟེ། སྤྱན་མེད་བ་ས་བཙུ་ལམ་ལྡན་རྒྱའི་ཚུལ་དུ་སྤྱད་ཅིང་ལྡན་འབྲས་བུ་ཚུལ་དུ་
 སྤྱད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། དེས་ན་ཉན་བཤད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་ཟང་ཟིང་ལ་ཆགས་པ་མེད་
 ལས་སོགས་དང་ལྡན་པར་བྱའོ།

གཉིས་བ་བཤད་ཅིང་མཉན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱན་འགྲུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། དངོས་གཞིའི་སྤྱོད་ལམ་དང་། རྗེས་བསྟོ་བའོ། ཡང་དཔེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་
 པའི་སེམས་ཅན་ནམས་རང་གི་པ་མ་བྱ་གཉན་དུ་གནས་ལ་དེ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་
 སྤྱོད་པ་དག་བྱང་པའི་དོན་དུ། བདག་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ནས་འཁོར་བ་སྤྱོད་པ་ཅམ་
 ཞིག་བྱང་སྤྱེས་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་པ་མ་ཡིན་པར་འཁོར་བ་མཐའ་
 རིང་འདི་དག་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་གཅིག་པ་མ་བྱ་ཆ་ལས་སོགས་
 འབྲེལ་པར་མ་གྱུར་གང་ཡང་མེད། ཅེས་མཛད་ཁྲིམས་ལས་སོ། དེ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 བར་བསྤྱས་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྱུག་ཅིང་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་མཛོང་། ཞེས་དང་། དེ་ཡང་སྤྱིན་
 བས་གཞན་འདྲེན་པར་བྱ་བ། སེམས་བསྐྱེད་སྤྱིས་པའི་དུས་དེ་ལྟ། བདག་མཐར་བྱལ་
 བ་རྗེས་པའི་དུས་ཉིང་ལ། གཞན་དག་སེམས་ཅན་འདྲེན་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ། མི་
 བཅེད་འདུལ་བའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུས། ད་ལྟའི་གནས་འདིར་འདྲེན་པའི་སྟོན་
 པར་འོངས། ཞེས་སོ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པར་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱིན་
 དུ་མ་སྤྱོལ་ཞིང་པས་རྒྱ་བརྗེད་འདྲ། སེམས་བསྐྱེད་དོན་དང་ལྡན་པའི་གཞན་རབ་ནི།
 མཁའ་ལ་ཆར་བབས་རྒྱ་མཛོའི་རུ་མ་འདྲ། ཞེས་སོ།

གཉིས་བ་བཤད་པ་དང་ཉན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་གྱི་

བཤད་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། སྔག་གཅོད་ལས་སོགས་མི་དགེ་བ་དང་། རྒྱལ་ལཱ་སྟོན་
བ་ལས་སོགས་མ་དག་བ་སྤངས་ལ། དགེ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཉེན་རང་རང་གི་
ཆ་ལུགས་དང་ལཱ་བས་དགའ་བ་དང་བརྗེད་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དེ། སྒྲོན་པ་གཤེན་
རབ་མི་པོ་ནི། གསལ་མཁར་རི་རབ་དཔེ་བཞག་གི་ནང་ནས། སེལ་གྱི་སེང་གེ་བཞི་
བཞི་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ནི་བཞགས། དབུ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་སྔག་ཞུ་ནི་གསེལ། ལུག་ན་སྤྱི་
བ་སྒྲོས་ཀྱི་ཆག་ཤིང་ནི་བསྐྱམས་ནས། དགའ་བའི་མདངས་དང་བརྗེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པོན་སྟོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོག་རྒྱལ་མོ་ལས་སོགས་དང་གེ་མོ་ལས་སོགས་དང་མ་བཤད་ལོག་
བཤད་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་ལས་སོགས་སྤང་བ་སྟེ། ལྷ་སྤྱང་བབ་ཅོལ་སྤྲ་མ་འཕྱིད་བཤད་བ་
ཡིས། རོ་འཆམས་དག་འབྲལ་ལོག་པར་གོལ་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། དེས་ན་དག་
གི་དགེ་བ་དང་འབྲེལ་བས་གཅོད་ལ་དག་པས་ཞིབ་ལ་གཞན་རྒྱུད་ཁྲིལ་བར་བཤད་དེ།
བདེན་པའི་ཆོག་དང་དོན་དུ་སྤྲེལ་ཞིང་དཔྱུས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཞིབ་དུ་བཤད་
པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ནི། མངན་སེམས་ལས་སོགས་དང་། ཞེ་སྤང་ལས་
སོགས་དང་། ཁེ་གྲགས་ལས་སོགས་སྤངས་ལ། ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་
འབྲེལ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་ཅིང་འཁོར་རྣམས་
སེམས་པའི་རྒྱུད་སྤྱང་བྱིང་བཤད་ཀྱིས་འདི་ལ་རབ་དུ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཉན་པ་པོ་ལ་ཡང་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་སོ། དང་པོ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་།
རྒྱལ་དང་ལཱ་སྟོན་པ་ལས་སོགས་དང་ཁྲི་ལ་འདུག་པ་ལས་སོགས་སྤངས་ལ་གུས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉན་ཏེ། ལུས་ཀྱང་སྤྱད་ལ་ཡན་ལག་སྤྲུལ། ལུས་མོ་ཚུགས་ལ་ཐལ་མོ་
སྤྱོད། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ཡང་མི་དགེ་བ་གེ་མོ་ལས་སོགས་སྤངས་ལ་དག་སྤྱོད་བཅད་
དུ་སྤྱོད་བ་སྟེ། དག་གཞན་དང་ཁ་ལག་མ་འདྲེས་བ་བསྐྱབ་ན་འགྱུར། ཅེས་སོ། །གསུམ་
པ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་གཡེང་བ་ལས་སོགས་སྤངས་ལ་མ་ཡོངས་པར་བཅན་པས་ཉན་ཏེ།
དབང་པོ་མ་ཡོངས་བསྐྱབ་པར་ཉོན། ཅི་འདོད་སེམས་ཀྱིས་དཀྱིལ་དུ་བཤད། ཅེས་དང་།

། དེ་ལྟར་ཉན་པ་ཡང་དང་པོ་ཉི་པར་ལེན་པའི་རྒྱུན་བརྟེན་པ་དང་། བར་དུ་དངོས་གཞི་
 རྣམས་ལྟགས་ཏེ་ཉན་པ་དང་། བ་མར་རྗེས་ནན་ཏན་ལུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཉན་པ་སྟེ།
 གྲུས་པས་ཉན་དང་ཐོས་དོན་སེམས་དཔལ་དང་། སོམ་ཉི་འབྲི་བའི་ཐོན་གསུམ་མི་ལྟན་
 པར། གཞུགས་སྐྱ་ཟས་ལ་ཆགས་པའི་ཐོན་ཉན་པ། ཆོ་བདེ་ཐོས་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པར་
 འགྱུར། ཞེས་དང་། གང་ཞིག་ཉན་པའི་གཤེན་རབས་ཀྱིས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
 གྲུས་བརྟན་ནས། སེམས་དཔའི་རྒྱལ་ལ་མ་གཡོས་ཤིང་། རྒྱུད་འཁོར་སྐྱ་ཡི་གསང་
 ཀར་ལ། འོད་ཟེར་རྩ་པོ་བྲུང་ཞིང་བསྟོམ། ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་བསྟོར་བ་ལ་ལྟེ། གང་གིས། གང་དང་། གང་དུ་དང་། རི་ལྟར་དང་།
 བསྟོར་པའི་དགོས་པ་འོ། དང་པོ་བཤད་ཉན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དེས་དང་། གཉིས་པ་ནི་
 བཤད་ཉན་ལས་སོགས་མཚན་བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་
 པའི་ལྟོས་བསྟུས་པ་ཐམས་ཅད་དེ། དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགེ་བའི་ཙ་བ་ཐམས་
 ཅད། ཅས་སོ། གསུམ་པ་ནི་རང་གཅིག་བྱ་མ་ཡིན་གྱིས་ནམ་མཁའི་བྲལ་པའི་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྟེ། དགེ་རྒྱུང་ཞིང་བསམ་པ་རྒྱུང་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་
 ཏེ། ཞེས་སོ། བཞི་བ་ནི་འདུན་པའི་སེམས་དཔལ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི། ཞེས་
 སོ། མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པའི་བསྟོས་པས་ཏེ། དེ་ཤེས་བྱའི་གནས་
 ལུགས་ཉིད་དུ་གནས་པས་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ལྟོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟོར་བ་སྟེ། སྦྱོན་པའི་རྒྱ་
 དང་། འབྲས་བྱ་དང་། ལམ་དང་། གནས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ངང་ལ་
 འཛོག་པར་འཆལ་བའི་གཡུང་དུང་སེམས་དཔལ་དེས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་
 པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ལྷ་རབས་འདས་པའི་གཤེན་རབས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས། དམིགས་པ་མེད་པར་བསྟོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དམིགས་
 པ་མེད་པར་བསྟོར་ཞེས་སོ།།

ལྷ་པ་མི་བཟད་པ་དང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་གཉིས་སོ། དང་པོ་མ་བསྟོས་ན་རྒྱུན་
 ཀྱིས་འཛད་པ་སྟེ། ལྷ་པ་པར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱན། ཞེ་ལྷང་བྲག་པོ་གཅིག་

གིས་འཛིན་པ་ཞེས་དུ་མ་རྒྱུ་གི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བསྐྱོས་པས་འཁོར་
བ་མ་སྟོང་གིས་བར་དུ་འཛིན་པའི་དུས་མེད་དེ་དགེ་བའི་ཅ་བ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་
འབྲས་བྱ་དཔག་དུ་མེད་པར་ཆེ་ཞིང་ཟད་པ་མེད་པའི་ཆོག་པ་ཆེ། ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་
ཡང་མ་བསྐྱོས་ན་གནས་སྐབས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། བསྐྱོས་པས་སྒྲ་མེད་
ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ནས་གནས་སྐབས་ཞོར་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱར་བསྐྱོས་
པས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དུ་འབྱུག་ ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་དག་པ་དང་། དག་པ་དང་། སྤྱིར་བཤད་ཉན་བྱས་པའི་
དགོས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་མ་དག་པ་ལས། དང་པོ་ནི་འདིར་ཆེ་ཐུང་
རྟེན་མི་མཛེས་བྱག་སྐབས་ཀྱི་ལུས་དུ་མི་འབྱུང་། དེས་ཕྱི་མར་མི་ཁོས་པའི་གནས་སུ་
འབྱུང་ཞིང་མཐར་དཔྱལ་བ་གཅོད་སྟོང་དུ་སྒྲེ་བ་དང་། གཉིས་པ་ཡང་འདིར་གཞན་ལ་
བཀའ་མི་བཅན། ལུགས་འཛིན་སྟོང་པའི་རྒྱས་པ་རྒྱུང་། ཅེ་སྐྱས་ལོག་པར་འབྱུར་ལ་
དེས་ཕྱི་མར་ཆོག་རྒྱབ་སྒྲ་བ་ལས་སོགས་སུ་འབྱུར་ནས་མཐར་དཔྱལ་བ་ལ་ལྟེ་ལ་ཞིང་
མོ་བའམ། རྒྱབས་སོད་ཀྱི་གནས་སུ་འབྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་འདིར་བསམ་པ་མི་
འབྱུག་ཅིང་བཛོད་བྱ་མི་རྟོགས་པ་དང་། དེས་ཕྱི་མར་རྒྱན་མོངས་ལས་སོགས་སུ་བྱུར་
ནས་མཐར་རྒྱགས་པ་བྱོལ་སོང་གིང་དུ་སྒྲེ་བར་འབྱུར་བ་སྟེ། བསམ་པ་སྤྱིར་བ་གནག་
པའི་གནས་དན་གསུམ་དུ་རྒྱུང་པར་བྱེད། ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་ཆེ་རིང་ནད་དགོན་པ་ལས་སོགས་
སུ་བྱུར་ནས་ཕྱི་མར་དཔེ་འབྱོར་ཀྱི་ལུས་བརྒྱད་ནས་མཐར་འབྱུར་མེད་ཀྱི་སྐྱོབ་པ་
དང་། གཉིས་པ་ནི་འདིར་དག་གཞན་ལ་བཀའ་གཉེན་པ་ལས་སོགས་སུ་བྱུར་ནས་ཕྱི་
མར་དག་ཞི་ལས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བྱུར་ནས་མཐར་རང་བཞིན་མེད་པའི་གསུང་ཐོབ་
པར་འབྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་འདིར་བསམ་པ་འབྱུག་ཅིང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
རྟོགས་པ་ལས་སོགས་སུ་བྱུར་ནས། ཕྱི་མར་སྒྲོགས་ལ་བའི་མཆོག་ལྟ་བུ་བྱུར་ནས་
མཐར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཐུགས་ཐོབ་པར་འབྱུར་བས་ཏེ། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་དག་

སྲིད་ན། སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་མཛོད་སངས་རྒྱལ། ཞེས་སོ།།

འགས་ལ་ལ། ཉན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་། སྦྱོར་ཉན་བཤད་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཡོན་ཏན་ནོ། དང་པོ་ནི། རྩོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཞི་དང་དུལ། རྩོམ་པས་དོན་མ་ཡིན་པ་
སློང་། རྩོམ་པས་སྤང་ན་འདས་པར་བྱེད་པའོ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་མཆོག་གི་སྦྱོར་
གཏོང་བ། སྤང་མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི། མི་ཤེས་རྒྱུ་ཁོལ་མཆོན་ཉིད་འཛིན། ཞེས་སོ།
གསུམ་པ་ནི། དགོ་བ་ལམ་དུ་སློང་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུ་ཁོལ་བ་དང་། དུལ་སྤྱོད་གས་
བཟ་ཤིས་ས་སྤྱོད་ས་བྱིན་ཆེ་བ་དང་། བརྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཤིང་མཐར་རྒྱས་
པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་བཤད་བྱ་བོན་གྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བོན་གྱི་སྦྱོར་
འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་། སྐབས་དོན་གྱི་བོན་ངོས་བཟུང་པ་དང་། དེའི་གནས་ལུགས་
གཏན་ལ་དབབ་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དུལ་བདུན་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་དང་། འཁོར་འདས་དང་། ཡིད་
གྱི་ཡུལ་དང་། ལམ་དང་། དོན་དང་། བསོད་ནམས་དང་། རྫོད་བྱེད་གྱི་གསུང་རབ་དང་
བདུན་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི། བོན་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་
བ་དང་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་བོན་ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཡིད་བོན་དང་ཞེས་དང་།
བཞི་པ་ནི། ཉམས་སྤང་ལེན་ཞེས་དང་། སློམ་ཞེས་དང་ལམ་གྱི་བོན་ཞེས་དང་། ལྷ་བ་
ནི། ཕྱིའི་བོན་ལེན་པོ་ལྟར་སྤང་བ་དང་། རང་གི་བོན་ཤེས་རིག་ལྟར་གསལ་ཞེས་དང་།
གནས་ལུགས་དོན་གྱི་བོན་ཞེས་དང་། དུག་པ་ནི། སྦྱོད་པ་བས་སྦྱོར་མེས་པར་དཀའ་བའི་
གཡུང་རྒྱུད་གི་བོན་ལ་སྦྱོད་ཅེས་དང་། བདུན་པ་ནི། བོན་སྒྲོ་བཞི་མཛོད་ལྡེ་འཆད་པ་
ལས་སོགས་གསུངས་སོ། ། འགཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ཀུན་གྱི་ཆ་འདིར་ཆང་སྟེ། ཤེས་
བྱ་རྒྱ་ཆེན་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལས་སོགས་པ་ཡིན་མོད་གིས། བོན་ཀྱང་བརྫོད་པར་
བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དང་འཁོར་འདས་ལས་སོགས་གཏན་ལ་
འབབས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་མཛོད་ལུགས་འདི། ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ། རོ་མོ་རོ་མོ་བཟུང་བ་དང་། རྣམ་པར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ནི། མོན་
ནི་མི་གཡོ་སྐྱོབ་པའི་སྤྱོད། ཞེས་པ་སྟེ་མི་གཡོ་བ་ནི་གནས་ལུགས་སྤྱོད་བྱལ་དུ་མི་གཡོ་
བ་སྟེ། མོན་ནི་སྤྱོད་བ་བདུ་འཇལ་བའི་མཆོད་ཉིད་འཛིན། ཞེས་པས། ཤེས་བྱ་གཤེས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་སོ། སྐྱོབ་པ་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱལ་བསྐྱེད་ཆོས་ཆེས་སྤྱོད་བ་ལས་
སྐྱོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། ལམ་བརྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲས་བྱ་ཐུག་མེད་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོབ་པ་སྟེ། སྤྱོད་ཆོས་ཀྱང་འཛིན་སོང་གནས་
ལས་ཐར། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ལ། བཛོད་བྱ་དོན་དང་། བཛོད་བྱེད་ཆོག་གི་མོན་གཉིས་སོ། དང་པོ་ནི།
ཤེས་བྱ་གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྤྱོད་བ་མེད་པར་གདོད་ནས་དག་པ་རང་བཞིན་རྣམ་
པར་དག་པའི་གནས་ལུགས་སྤྱོད་པ་ཡོངས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་ཉིད་དམ་མོན་
ཉིད་དུ་གནས་པ་སྟེ། འཁོར་བ་དང་ལྷ་དང་ལས་འདས་པའི་མོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
བདག་ཉིད་ལ་འདུས་སོ། ཞེས་དང་། ཡེ་མ་བྱུང་མ་སྤྱེས་སྤྱེ་བ་མེད་པར་གདོད་ནས་
དག་ཅས་དང་། བདལ་པ་ཆེན་པོ་མ་གཡོས་པ་རྟོག་འཛིན་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ཅས་
དང་ལས་སོགས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་བཛོད་བྱེད་ཆོག་ལ་བརྟེན་པས་
ཏེ། བདེན་པའི་ཆོག་དང་དོན་དུ་སྤྱེལ། ཞེས་དང་། ཆོག་གི་མཆོད་བྱས་དོན་གྱི་གཏན་
ལ་པལ། ཅས་དང་། དོན་ལ་ཐ་སྙད་མེད་མོད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ཆོག་གིས་དེ་དོན་སྟོན།
མཛུབ་ཁྲིད་རྒྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིང་ཆོག་ཡི་
གར་འདུས་ལ། དེ་ཡང་ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་མིང་དང་། མིང་དུ་མ་འདུས་པས་
ཆོག་དང་། ཆོག་འདུས་པས་རྣམ་པར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འབྱུང་བའི་དོན་སངས་རྒྱས་དང་
སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་བ་རྒྱ་ཆེ་ལ་གྲངས་མང་མོད་ཀྱིས། དེ་ཡང་བསྐྱེད་
པས་བཀའ་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པས་ཏེ། སྟོན་པའི་བཀའ་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་

བཀའ་ཡིས་བརྟེན། ཞེས་དང་། བཀའ་དང་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་གཡུང་རྒྱུད་གདན་ཐོག་
ཏུ། སློབ་དཔོན་སྤྱི་ཚོས་བོན་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། ཞེས་བསམ།

དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཀའ་དང་བརྟེན་པའི་ས་མཆོམས་དབྱེད་པ། དེའི་རང་བཞིན་གཏན་
ལ་དབབ་བ་དང་། དེའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་དང་བརྟེན་པའི་ས་མཆོམས་
སམ་ཁྲུང་པར་གང་ཞེན་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག་བ་དང་། རང་ལུགས་དགོད་
བ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་བ་སྟོང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གསུང་མཁན་དང་། བོན་
དང་། ཆོགས་དོན་ལ་ཅོད་བ་སྟོང་པའོ། །དང་པོ་ལ། བྱ་ཆེན་ལས་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
སངས་རྒྱས་ཉེས་པའི་འི་མ་ཟད་པས་གསུངས་བ་བཀའ་ལ་སེམས་དཔལ་དང་རྟོག་གི་
པལ་བས་མཛད་བ་བརྟེན་བ་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་སྦྱངས་པའི་འཕྲོ་ཅན་གྱི་གསུང་བ་
བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་ལས་སྦྱངས་པའི་འཕྲོ་ཅན་ཤེས་རབ་ཟབ་མོས་གསུང་པའི་བཀའ།
ཞེས་བ་དང་འགལ་ལོ། ཡང་སྤྱི་ཚོས་གསུང་བ་ཡང་བཀའ་རུ་འགྱུར་ཏེ། ཉེས་པའི་འི་
མ་ཟད་པའོ། །འགཉིས་བ་ལ་སློན་སྟོན་ན་རེ། གསུང་མཁན་སངས་རྒྱས་སེམས་དཔལ་
གང་ཡིན་ཡང་རུང་གི་གསུངས་པའི་བོན་དེ་རང་སྐྱུ་སྦྱབ་ན་བཀའ། མ་སྦྱབ་ན་བརྟེན་
བ་ཞེས་གསུང་སྟེ། རང་སྐྱུ་སྦྱབ་མ་སྦྱབ་དོན་གང་ལ་བྱེད་ལ་རག་རྒྱུད་གཞན་ལ་ལྟོས་
སམ་མ་ལྟོས་ལ་བྱེད་ན། མདོ་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཡང་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ་དུས་
གསུམ་གཤེན་རབ་བྱུང་ཁྲུང་ས་ཀྱི་མདོ་ལས་བདུས་པའོ། གཞན་རྒྱུད་འགྲོལ་བར་ལུས་
མི་ལུས་ལ་བྱེད་ན་ཁམས་བརྒྱུད་ཀྱང་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ་གཅོད་འབྲེལ་ལ་མ་བརྟེན་
པར་གཞན་རྒྱུད་བཟོལ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་བ་གྲུར་ཞོག་པས། གསུང་མཁན་སངས་རྒྱས་དང་སྐྱུས་འདུལ་དུས་དང་བོན་
དེས་རང་སྐྱུ་སྦྱབ་བ་དང་གསུམ་ལྡན་ཞིག་བཀའ་ལ། དེ་ལས་བསྐྱོག་བ་བརྟེན་བ་གསུང་
སྟེ། བཀའ་ཡིན་བ་ལ་དེ་དག་གི་ཆོགས་བ་དགོས་ན་མདོ་འདུས་བ་བཀའ་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཆོགས་བ་མ་ཆང་བ་དང་། ཡང་ཡ་གྲུལ་གྱིས་ཆོག་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
བ་རང་སྐྱུ་མ་སྦྱབ་བ་གང་། འདང་པོ་ནི་བྱ་ཆེན་ལྟར་ལ། གཉིས་བ་ནི། སློན་སྟོན་གྱི་

གསུང་ལས་མ་འཕགས་སོ། །

ཡལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྟགས་དང་ཐལ་འགྲུར་ལ་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་དུ་བྱེད་
བ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་དབྱེ་སྟེ། བཀའ་ལ་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་གཉིས་དང་བརྟེན་
བ་ལ་གཉིས། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱིས་གསུངས་པའི་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པ་དང་།
གཉིས་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་གསུངས་པའི་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་གང་ཟག་
གིས་མཛད་པའི་རང་སྐྱུ་མ་ཐུབ་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱིས་གསུངས་པའི་
རང་སྐྱུ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བཀའ་ལྟར་སྤང་བར་བརྟེན་བར་འདུས་ལ། བརྟེན་
བ་ལྟར་སྤང་བཀའ་འདུས་བྱ་སྟེ། ལྟར་སྤང་གཉིས་པོ་དེ་གཉིས་སུ་འདུས་ན་ལྟར་སྤང་
ཉམས་ལ་མ་འདུས་ན་པོན་ཐམས་ཅད་བཀའ་དང་བརྟེན་པར་མ་འདུས་བར་འགྲུར་བ་
ལས། བཀའ་དང་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་གཡུང་བྱུང་གདན་ཐོག་ཏུ། སྟོབ་དཔོན་སྤྱུ་ཚོས་
པོན་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོད། ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སངས་རྒྱུ་སྐྱུ་འདུལ་དུས་སུ་གསུང་བ་ལ་གང་ཟག་
གིས་མ་བཙུངས་མ་བསྐྱད་བ་གཅིག་བཀའ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
དང་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་འབྱུང་པའི་དུས་ཡིན་ལ་འཁོར་གྱི་ཞུ་ཆོག་དང་བདུད་གྱི་
ལོག་ཆོག་གྲང་བཀའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་བ་སྟེ། དེ་དུས་གསུངས་པ་སྟོན་པའི་བཀའ།
ཞེས་དང་། བཀའི་མཚན་ཉིད་བཙུངས་བསྐྱད་མེད། ཅེས་སོ། ཡང་གསུང་གི་བསྟན་པ་
ལ་གང་གིས་གསུང་གྲང་བརྟེན་བ་སྟེ། སྟོན་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱུ་ཚོས་གསུང་བ་ཡང་
བརྟེན་བར་གསུངས་ལ་བརྟེན་པ་འབྱུང་བའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་དེ་གཉིས་
གྱི་ལྟངས་ཆད་པོ་པོ་ཀའི་གྲངས་ཡོད་མེད་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྟེ་དེའི་ངེས་པ་བཞག་པར་
མི་རུས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྟ་བ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་
བ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ནི་སྤངས་པའི་འཕྲོ་ཅན་གྱིས་གསུང་བ་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་
ཏེ་ཞེན། སྐྱུ་འདུལ་དུས་སུ་གསུངས་པ་ལ་བྱུང་བ་མེད་ལ་གསུང་གི་འདུལ་དུས་

གསུངས་པ་ལ་རྟགས་མེད་དོ་གསུངས་པ་འཇམ། ཡང་དངོས་མིན་ལ་འདོད་ལ། བཏགས་
 བ་ཡིན་པའི་བྲུབ་པ་མེད་དོ། དེ་ཡང་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རྒྱ་མའི་གསུང་སྒྲོབ་མ་
 ལ་བཅན་པ་དང་། དགོས་པ་ནི་སྒྲོབ་མས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་དེ་ལྟར་མིན་ན་
 བཀའ་དོན་མ་ཆང་པ་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ནི་སྟོན་པ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་འོག་ཏུ་སྤྱོད་
 ལ་གདམས་ངག་གསུང་པ་ཡང་བརྟེན་པར་འགྱུར། འདོད་ན། མདོ་ལེའུ་བརྩ་བདུན་དུ་
 འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྤྲད་འཕྱོན་སྟོན་པས་གསུངས་ནས་མ་འོངས་པ་ཡང་འགལ་ལ་
 མ་གསུངས་ན་མདོ་ལེའུ་བརྩ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ནི་གསུངས་མོད་ཀྱི་མ་
 འོངས་པ་མཐུན་པས་སྤར་སྟེགས་བམ་འཆའ་དུས་སུ་གསུངས་པས་ཞེ་ན་འདིར་ཡང་
 མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་སྟེ། བཀའ་དང་། བཀའ་བརྟེན་དང་། དེ་ལས་བྱེ་
 བཀའ་ཏུ་ངོས་བཟུང་བའོ། དང་པོ་ལ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མཚོན་བྱ་དེའི་ངེས་ཆོག་གོ་དང་པོ་ནི། དངོས་སུ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བ། ཞེས་གོང་མས་གསུངས་མོད་དེ། དཀར་ནག་བཟུང་
 གསལ་གྱི་གསུང་རབ་ཀྱང་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་གསུང་རབས་སུ་འགྱུར་རོ། དེས་ན་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས་གསུངས་པས་སོ། རྟག་ཉིས་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། བདག་རྒྱུན་
 དང་། བཞག་པ་སྟོན། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། རྟགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། གསུངས་
 བ་བཀའ་ཡི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉིད་ཀྱི་གསུངས་པ་དང་། དྲིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་འོ། དང་པོ་ནི། སྟོན་པས་སྤྱོད་འབྱུང་
 བའི་གནས་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས་པའི་སྤང་བ་འཁོར་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཞལ་
 ནས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ། ཁོག་པ་འགྲིན་པ་རྟུན་དང་སྟེ། སོ་མཚུ་སྟེ་སྟེ་ཆ་དག་
 ལས། མཚོག་དང་སྟོན་དུ་བྱེད་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་རྟེན་གྱི་ལས་སོགས་དང་འགྲོ་བ་
 གཞན་གྱི་ཁ་བྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སོན་གསུང་ལུས་པ་དག་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྱི་རང་

འཕྱུང་གི་པོ་ན་དང་། བཀའ་གནས་བབས་དང་། རིག་པ་རང་རྩོམ་དང་ལས་སོགས་
དང་། ཡང་པོ་སྐྱུ་རང་བཞིན་སྤྲུལ་སྤྲེལ་གྱིན་བསྐྱབས་དང་རྩོགས་སྐྱུའི་རང་བཞིན་
སྤྲུལ་སྤྲེལ་གྱིན་བསྐྱབས་ཀྱིས་གསུངས་པ་སྟེ་སྤྲུལ་སྤྲེལ་ཆེ་ཆེན་པོ་གྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
གྱིས་བཤད། ཅེས་སོ།

འགསུམ་པ་ནི། བདི་ལྷར་བསོད་པ་སྐྱབས་ཤིག་སྐྱོགས་ཤིག་སྐྱེལ་ཅིག་པར་ཡུང་
བསྟན་པ་དག་སྟེ། བདི་ལྷར་སོད་ཅིག་རལ་ཏུ་སོད་ཅིག་ལས་སྐྱོགས་དང་སྐྱེད་སྐྱལ་པའི་
ཡུལ་ཏུ་བཞུད་པ་ལྟ་བུའི་ལས་སྐྱབས་ཅིག་ལས་སྐྱོགས་དང་། ར་ནི་སྐྱུ་འདས། གསུང་མ་
འདས་པས་ཏུང་སོག་དག་རེའི་ལ་གཡུ་རིས་སྟོན་སོས་མིས་ནས་ཡོད། གསུང་རལ་གྱི་
འཕྲུ་རྟོགས་ལ་སོད། ལས་སྐྱོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩེ་གསུམ་སྟོང་གསུམ་ཏུ་བྱུག་ཅེས་པས་དབང་པོ་རབ་འཁྱིའ་གི་ཐ་
མ་གསུམ་པས་ཐོན་བཀའ་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྒྲ་འབྱུང་གི་རྩེ་དང་གསུམ་ཏུ་
གསུངས་པ་སྟེ། དབང་པོ་རབ་ཀྱི་སྟོ་ཡོད་པས་མན་ངག་ལུང་གི་ཐོན་བསྟན། དབང་པོ་
འཁྱིའ་གི་སྟོ་ཡོད་པས་མིད་པ་ལྷུད་ཀྱི་ཐོན་བསྟན། དབང་པོ་ཐ་མའི་སྟོ་ཡོད་པས་འདྲ་
མེད་སྟོས་པའི་ཐོན་བསྟན། ཞེས་པས་ཏེ། དེ་ཡང་ཁྱད་དོན་དང་ངེས་དོན་གཉིས་ལུ་
འདུས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། ལོ་བཞི་མཛོད་ལྔ་ཤི། དེ་ཡང་དཔོན་གསལ་ལུང་གི་པོན་ལ་ཁྱི་སྡེ་
གཅིག་དང་། ཁབ་ནག་ལུས་སྡེ་དགྲ། ཁབ་དཀར་ལུས་སྡེ་པདུན་དང་ཁྱི་སྡེ་གཅིག་
ལས་ཀྱིས་ལ་ཁྱི་སྡེ་བཞི། གཙང་མཐོ་ཐོག་སྤྱི་རྒྱུག་ཁྱི་སྡེ་གཉིས་སུ་སྡེ་ནས་བརྩན་ཏེ།
བརྩས་ན་སྤྱི་ནང་གསང་བར་པདུས་ཏེ། ལས་ཀྱིས་སྤྱི་ཉིད། ཁབ་ནག་སྤྱི་ཉིད་ཉིད་དང་།
ཁབ་དཀར་ནང་། དཔོན་གསལ་ནང་གི་ནང་། མཐོ་ཐོག་སྤྱི་རྒྱུག་ལོ་བཞི་ལ་ཡོ་ལ་སྤྱི་
རྒྱུག་ཅིང་ལྟ་བུ་སྤྱི་གཙང་དབྱིངས་སུ་སྡེ་ལ་བས་གསང་རྒྱུད་དོ། །དེ་ལྟར་གྲང་མེས་ས་
ཅན་གྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ལ་དུག་ལྷ་བྱས་པ་ལ་སྟོན་པའི་ཐུགས་རྗེས་ཡོ་གིས་ལྷ་བསྡེད་
ནས་འཛིན་པ་ལྷ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་སོ། །

བཞི་པ་ཐོན་ཅན་མཆན་མར་སྤང་མི་སྤང་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་དགུ་རྩ་འདུས་ཞེས་བས་
 དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐེག་པའི་མཆན་ཉིད། དགུར་བསྟན་པའི་དགོས་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་འདི་
 ཉིད་ངོས་བརྩུང་བའོ། དང་པོ་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་འཇུག་སྟེ་ཉིགས་ཆད་དེ་སྤྱ་གཤེན་བས་
 བྱ་བ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་ཉིགས། ཞེས་ལས་སྤྱ་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་བན་བཏགས་པ་
 དང་གདགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གདགས་པའི་གདགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དང་པོ་ནི་འབྲུལ་
 གྱི་ནད་དང་གེགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལ་རྒྱའི་ཐོན་བཞི་དང་། གཉིས་པ་ཡུན་གྱི་བར་
 ཆོད་ལས་དང་སྤྱག་བསྐལ་སེལ་བ་འབྲས་བྱ་ཡི་ཐོན་བཞི་དང་། གསུམ་པ་ནི་མཐར་
 ཐུག་གནས་ངན་ལེན་ཆར་བཅད་ནས་སེལ་བ་བྱུང་བར་སྒྲ་མེད་བསྟན་པའམ། ཡང་ན་
 གང་ཐག་གི་སྒོ་རབ་འབྲིང་དགུ་ཡོད་པ་ལ་ཐེག་པ་དགུར་བྱེདོ།

གསུམ་པ་ནི། ཅི་བ་བཞོད་པ། ལན་གདབ་པ། དེ་ལ་ཆོད་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི་
 ཐོན་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་དགུ་རྩ་འདུས་སམ་མ་འདུས། དང་པོ་སྤང་ན་གང་དུ་འདུས་ལ།
 གཉིས་པ་ནི་ཐོན་ཅན་མཆན་མར་སྤང་མི་སྤང་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་དགུ་རྩ་འདུས་ཞེས་
 བ་དང་འགལ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དགེ་བསྟན་ཤང་སྤོང་ཁོ་ན་ཟེར་ཏེ།
 དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱི་བཛོད་བྱ་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཐམས་
 ཅད་འབྲུང་བའི་མཛོད་ཕྱགས་འདི་ཞེས་བས་སོ། དེས་ན་ཐོག་མར་བསྟན་པའི་བདག་
 ཉིད་བྱ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ལ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འབྲུང་བས་སྟན་སྤོང་
 བར་གནས་ཏེ་ཐམས་ཅད་འབྲུང་། ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་གས་ཤང་སྤོང་དུ་ཆེ་སྟེ་དེའི་རྒྱ་
 མཆན་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཐོན་ཡིན་པས་དང་། འཕན་ཡུལ་དང་སྟོ་མཐུན་བས་དང་། རྒྱས་
 བ་འབྲུམ་དང་བབས་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། དང་པོ་ནི་མཆན་ཉིད་སྟེ་ལྡེའི་ཐོན་གཤེན་
 ཤང་སྤོང་རྒྱལ་བ་ལ་གསན། ཞེས་པ་དང་ལྡེའི་ཆ་གཅིག་སྤྱད་པ་ཀུན་འབྲུང་མཛོད་ཀྱི་
 སྟེ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་མཆན་ཉིད་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའོ། །

གཉིས་པ་འཕན་ཡུལ་ལ་འགྲེལ་དང་ཆོག་བཤད་གཉིས། ཆོག་བཤད་ལ་ཡང་

གཏན་ཆེགས་བྱུང་ཁུངས་འདོན་པ་དང་མཚོད་སྒྲིན་སེམས་ཅན་དོན་དུ་བསྟེན་པ། ཞེས་
བསམ། འདིར་འཁོར་འདས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཅ་དང་བྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཆེག་བཤད་ཚང་
ལ། འཕན་ཡུལ་ཉིད་ཅང་སྟོང་ཡིན་པས་འཕན་ཡུལ་འདུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བའི། ཞེས་
དང་། དེའི་ལུས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དོན་དམ་དུ་སྒྲ་བ་ཡང་སྤྲ་རབ་རྩལ་ལས་སོགས་འདིར་
གཏན་ལ་འབབས་པའོ། ། ༢༡ གསུམ་པ་ནི་འདི་སྤྱིད་པ་དང་འབྲུམ་གྱི་སྤྱིད་ཁམས་མཐུན་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་རྒྱན་ཁམས་དང་། སྟོད་བཅུད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྦྲང་
བ། མཚན་ཉིད་བྱང་པོ་སྟོང་བ། ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སྤྱུ་རྒྱས་ལས་སྟོད་དང་སོ་སོ། དབང་
སོ་ས་གནས་ལམ་དང་རིག་པ། དབྱིངས་དང་དབྱིངས་སྟུ། ཡེ་ཤེས་འབྲས་བྱ་དང་
མཉམ་ཁམས་བས་མཐུན་པའོ། དེ་ཡང་འབྲུམ་ཅང་སྟོང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་འཕན་ཡུལ་རྒྱས་
བ་འབྲུམ་ལས་འགྲེལ་ཆེག་བཤད་ལས་འགྲེལ་འདིར་སྟོན་བས་དང་ཤེས་རབ་དག་པ་
འབྲུམ་གྱི་སྟེ། ཞེས་མཚན་ཉིད་སྟེ་ལྟེ་ཆ་གཅིག་དུ་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྟོང་བ་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་ཅོད་
བ་སྟོང་བའོ། དང་པོ་ལ་སྟོན་གྱིས། ཐེག་པ་དགུ་རུ་འདུས་ན་ཐུན་མོང་བ་དང་བཅུར་
འགྱུར་ཁིང་མ་འདུས་ན་ལུང་དང་འགལ་ཐེར་བའི་སྟོན་མེད་དེ་དགུར་འདུས་ལ་བཅུར་
མི་འགྱུར་བ་ནི་བྱེ་བྲག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་རྟགས་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡི་
ཁྲབ་བ་མེད་དོ། ཡང་འདི་ཉིད་སྟོན་དམན་པ་ལ་ལྟོས་ན། སྟོན་དམན་པ་ལ་གྱིས་མི་རྟོགས་
ཞེས་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་མི་ལྟོས་ན་ཅང་སྟོང་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་པ་
རྒྱང་དུ་འཕན་ཡུལ་ཞེས་པས་སྟོན་དམན་པར་གསུངས་པ་དང་འབྲུང་བ་བཞིའི་གསེན་
བཞི་ལ་དབང་པོ་ཐ་མའི་སྟོན་ཡོད་པས་རྒྱས་པ་འབྲུམ་གྱི་པོན་བསྟན་ཞེས་པ་དང་འགལ་
ཞེ་ན། སྟོན་དམན་པ་མི་སྟོན་མོད་གྱིས་དེ་ཉིད་ཐེག་དམན་དང་ཐ་མར་གསུངས་པ་དེ་
རབ་ཀྱི་ཐ་མར་བྱ་བ་སྟེ། མན་ངག་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་སྟོན་པ་ཁ་ཁ་བྱེ་བ་དང་
འབྲུམ་པས་མཚན་ཉིད་སྟེ་ལྟེ་དང་ཁོག་འབྲུལ་ནས་དཀྱུས་ལས་མེད་པ་རིག་པ་ལ་ལྟར་
ནས་ས་རྒྱངས་པ་གསེར་དུ་འགྱུར། ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་མེད་ལ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པ་ཡོད་པས་དེའི་སྟོང་ཐུན་མོང་པར་ཡོད་པར་
 འགྱུར་ཐེང་ལ། ཡན་ལ་འབྲིང་གི་རབ་དུ་ཐ་མ་གང་རུང་བསྐྱབ་དུ་ཡོད་པས་ཞེས་རྗེས་
 གསུངས་པ་འཕམ་རབ་ཀྱི་ཐེག་དགུ་དོན་མཁྱེན་པར་འདོད་ཅེས་ལ་སྟོང་པས་གསུངས་
 སོ། ། འོན་ཀྱང་བཛོད་བྱ་ཐུན་མོང་པར་ཡོད་པས་ཐལ་བའི་རྟགས་མེད་ལ་རྫོང་བྱེད་
 གིས་བཞུང་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པས་དེ་རྟགས་ཀྱི་སྟོང་ཡོད་པ་འདོད་དེ། སྟོབས་ལྡན་སྟོ་
 གསལ་དད་ཆེ་ལ། ཞེས་སོ། ། གསུམ་པ་བྱང་སྟོང་དུ་གས་ཆེན་ཐེག་པའི་ངོས་འཛིན་
 བྱང་བའི་འདོད་པར་བསྐྱབས་སོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཨ་དཀར་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཡུང་པོ་
 ལྷ་སྟོན་པས་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ་དེར་ཡུང་པོ་ལྷ་དུ་སྟོན་ལ་འདིར་ཡུང་པོའི་གནས་ཚུལ་
 སྟོན་པས་སོ། །

ལྷ་པ་བོན་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་ཡུང་མན་ངག་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། རྒྱུད་དང་ཡུང་དང་
 མན་ངག་དང་། ལྷ་སྟོང་དང་ནི་གསུམ་དུ་འདུས། ཞེས་ཐེག་ལེ་དང་། དོན་རིགས་
 འབྲེལ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོག་ ཕྱི་ནང་གསང་བར་གསུངས་མཆོག་ཡུང་། མན་ངག་དོན་ལ་
 གསལ་བའི་མཆོག་ ཅེས་ལས་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པས་དེའི་དོན་ལ་ལྷ་སྟེ། སོ་སོའི་ངོ་
 སོ་དང་། དེའི་བྱེད་ལས་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དེ་གསུམ་གཞི་ལ་བཅི་བ་དང་། གྲེ་བྲག་རུ་
 ངོས་བསྐྱང་བའོ། ། ༡ དང་པོ་ནི། མང་ཆང་འབྲེལ་དང་འབྲུགས་པ་ལྟར་སྤང་རྒྱུད་དང་།
 གཏན་ཆོགས་སུ་ཆེ་ཞིང་དཔང་པོ་སྐབ་པ་ནི་ཡུང་དང་། དེས་པའི་དོན་སྟོན་པ་ལ་ཆོལ་
 སྐབ་རྒྱང་པ་ན་མན་ངག་གོ། ༢ གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་ཁོག་ཁོལ་ཞིང་བྱང་འབྲེན་པ་དང་།
 ཡུང་ནི་བྱངས་ན་ཆོམ་བྱེད་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱོག་པ་དང་། མན་ངག་རྟགས་བྱ་གསལ་བར་
 ཐེག་བཏབ་ནས་ཉམས་སྦྱོང་ཡིད་ཆེས་སུ་བསྐྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གྲགས་པ་རྒྱུད། མཉམ་པ་ཡུང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མན་ངག་
 གསལ་མཁར་ཏེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་གསུངས་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་རྒྱུད་ལས་
 ཕྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། བྱང་ཨ་དཀར་བསྟན་བསྐྱབ་དང་། གསང་བ་ཡང་ཅེ་
 དགོངས་པའི་རྒྱུད་དོ། ། ཡུང་ལ་ཡང་སྟོན་པས་གསུངས་པས་གཏན་ཆོགས་སུ་ཆེ་བ་

དང་། རྟོངས་བྱེད་ལྟ་སྒྲན་གྱིས་གསུངས་པ་དངོས་བྱུང་ཉམས་སོད་དང་། ཉོགས་ཆད་
ཐ་དད་ཐེག་སྒྲི་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རྡོ། མན་ངག་ལ་ཡང་མང་འབྲེལ་ཉུང་འདུས་དམར་ལ་
འཕྲིལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མང་ལ་འབྲེལ་བ་དོན་རྒྱུད་རྒྱས་པ་དང་། ཉུང་ལ་འདུས་པ་རོ་སྟོང་
དང་། དམར་ལ་འཕྲིལ་བ་ལུང་དོན་འབྲིང་པོ་སོར་བཞག་དང་གསུམ་མོ།

བཞི་པ་དེ་དག་གྲང་བཀའ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དོན་ཆང་དུ་གནས་ཏེ། འབྲེལ་བ་རྒྱུད་
ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ། ཀུན་འབྱུང་ལུང་གི་ཉི་མ་ཤར། མན་ངག་འོད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་བཏུབ།
ཅེས་ལས་སྟོན་དང་། རྒྱུད་དང་ལུང་དང་མན་ངག་གསུམ། རྟོང་དང་སྟོན་པོ་འབངས་ཀྱི་
ཚུལ། རོ་པོ་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་ལས་ཡོད། ཅེས་སྟེང་བོ་དགུ་འདུས་ལས་གསུངས་པ་དང་།
གསུམ་ཀ་ཡང་གཞི་གཅིག་ལ་ཆང་སྟེ། འབྲེལ་བར་སྟོན་པས་རྒྱུད། གཏན་ཆེགས་སུ་
ཆེ་བས་ལུང་། དེས་ཤེས་རྒྱུད་ལས་སྟེ་བས་མན་ངག་སྟེ། དེས་ན་འདིར་ཡང་གསུམ་
ཀ་ཆང་སྟེ། དེ་ལས་རྩ་འབྲུལ་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱུད། ཅེས་དང་། ཀུན་གྲགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་
བར་བྱ། ཞེས་པས་རྒྱུད་ཀྱི་རོ་པོ་བྱེད་ལས་གཉིས་ཀ་ཆང་ལ། སྟོན་པ་རྩ་འབྲུལ་ཆེར་
སྟན་པ། ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཏིང་དབག་དབྱུད་བར་དཀའ། ཞེས་པས་ལུང་གི་
རོ་པོ་བྱེད་ལས་ཆང་། གཏན་པ་དེ་ནི་བཅའ་བར་བྱ། ཞེས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀུན་ལ་
གསལ་བར་སྟོན། ཞེས་པས་མན་ངག་གི་རོ་པོ་བྱེད་ལས་གཉིས་ཀ་ཆང་རོ། །

ལྷ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཙང་མ་མཐོ་ཐོག་སྤྱི་རྒྱུག་མཛོད་དུ་གཏོགས་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་
ལྷར་ན་ལྷ་པ་མཐོ་ཐོག་སྤྱི་རྒྱུག་གཞུང་འདིས་སྟོན་བར་འབྱུང་བ་ལས་འདིར་ཤེས་བྱ་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པའོ། དེས་ན་རྒྱུད་གསུམ་ལས་བྱེད་དང་། ལུང་གསུམ་
ལས་སྟོན་པས་དང་། མན་ངག་གསུམ་ལས་རྒྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱི་སྟོས་
དང་། ལུང་མཆོན་ཉིད་སྲིད་པའི་མཛོད་ལུགས་དང་། མན་ངག་དེས་པའི་གལ་མདོ་དང་།
རྣམ་འབྱེད་འབྲུལ་ཀྱི་ལྟེ་མིག་དང་། རིག་གལ་མདོ་བཅུ་བདུན་དུ་གསུངས་པ་ལས།
འདི་ནི་མཆོན་ཉིད་སྲིད་པའི་མཛོད་ལུགས་སོ། ། གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་
པ་ལ་དེའི་འོག་མ་ལ་བཅོན་བར་གྱུར་བས་ནའོ། །

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆིག་གོ་དང་པོ།
 ཚུལ་པ་པོ་ཆད་ལྡན་གྱིས་དངོས་སུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་
 ཏུ་མཛོད་པའི་བཛོད་པ་རྣམས་པར་དག་པ་གསུངས་ཏེ། འཆོག་པ་ནས་བྱུང་བར་བྱས་པ་
 དང་རང་དོན་གྱི་བརྟེན་པ་ལ་མ་བྱུང་པོ། དེས་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཀའ་འགྲེལ་བར་རྟུས་
 བཤིང་ཚུལ་པ་པོ་ཆད་ལྡན་གྱིས་མཛོད་པའི་བཛོད་པ་རྣམས་པར་དག་པའོ།།

གཉིས་པ་བཀའ་ལ་རི་ལྟར་བྱེ་བ་ལྟར་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་དབྱེ་བའམ་ཡང་ན་དོན་
 འགྲེལ་དང་ཆིག་འགྲེལ་གཉིས། ཆིག་འགྲེལ་ལ་ཡང་ཉི་ཀ་དང་རྒྱ་ཆེ་འགྲེལ་གཉིས་སོ།
 ཡང་ན་ཚུལ་པ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི་སྤྱངས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེ་བ།
 ཀྱན་སྦྱོང་གིས་འགྲོ་དོན་མཛོད་པ། ཡི་དམ་ལྟ་ཡིས་ལུང་བསྟན་པ། མངོན་པར་ཤེས་
 པའི་ཅུལ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་སུ་ཆོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རིག་པའི་གནས་
 ལྟ་ལ་མ་སྦྱོངས་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་སྤྱད་ཆད་མ་ལ་སྤྲུགས་འབྱོངས་པ་དེ་ཡིན་
 གྱིས། དེ་ལས་ཞེན་པ་ནི་དོར་བྱ་སྟེ་དག་འབྲུལ་དུ་ཡང་གཏོགས་ཞེས་ཡང་བྱས་སོ།
 གསུམ་པ་ནི་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛོད་པས་ནའོ། གསུམ་པ་ནི་བཀའ་ཡང་དག་སྟེ།
 ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་རྗེས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། སྲིད་པའི་མཛོད་ལུགས་སྟོ་བྱེ་ནས། ཐམས་
 ཅད་ཀྱན་ལ་གསལ་བར་སྟོན། ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བརྒྱུག་ནས་བཤད་ཐབས་བྱེ་བྲག་དུ་
 སྦྱར་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་དེའི་བཤད་ལུགས་རྒྱུ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཁས་
 པ་གོང་མའི་གསུངས་སྟོས་རྗེས་སུ་བཛོད་པ་དང་། ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྟུབ་པའི་དོན་
 དགོད་པའོ།

འདང་པོ་ལ་ཤིང་རྩི་སྟོལ་བཏོད་པ་དང་འབྲུ་བའི་བྱ་སྟོན་ནས་མཁའ་གཤུངས་བྱང་གི་
 གསུང་གིས་གཞུང་འདི་ལ་འཆད་བྱེད་མ་ཕྱོན་པས་བྱང་གཏེར་གྱི་གསས་མཁར་རིན་
 ཆེན་བྱང་མངས་དང་། གསང་བ་གཏིང་ཚོགས་དང་སྤྱར་ཏེ་བཤད་ན་དུག་སྟེ། ལྷན་

འཕྲུག་བྱིན་ཆེ་རི་རབ་ལྷོ་སྤྱོད་ལྟར་དང་། ཐེག་པ་མཐོང་མན་རྟོགས་ཆད་མི་མཐུན་
 པ་སྤྱིར་བཞི་བྱུང་སྤྱོད་ལྟར་དང་། རོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པ་རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་སྤྱོད་
 ལྟར་དང་། ཐེག་པ་འོག་ནས་གོང་དུ་བསྤྱོད་པ་ཤེལ་གྱི་སྤྲུལ་སྤངས་ལྟར་དང་། རོན་རྒྱ་ཆེ་
 ཞིང་ཆོག་མི་འཕྲོད་པ་ལྷུ་མ་ལོ་ལྟར་དང་། དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་བ་རྒྱལ་པོའི་དགོར་
 མཛོད་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ལྷན་སྤྱི་རོན་ཁོག་དབུལ་དུ་བསྟན་ནས་
 དུག་པ་གཞུང་རོན་གཏན་ལ་འབེབས་གསུངས་པ་ཡང་དང་པོ་ལྷ་གཞུང་བཛོད་བྱ་ཡིན་
 པས་བསྐྱོས་པར་འགྱུར། ༡ ཡང་བཤད་ཅན་གྱི་གཞུང་སྟོལ་རྒྱས་པར་སྟེལ་བ་བྱ་ཆེན་
 པོའི་གསུང་གིས་རོན་བཞི་འཆད་དེ། གཟུ་ལུམ་ར་ཆོད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཆག་ཤིང་དང་།
 བཤད་ཅན་ལམ་དུ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ལམ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཁུངས་བཅུན་པའི་
 ཕྱིར་སྤྱོད་ཁུངས་དང་། གང་ལ་བཏོན་ཏེ་རི་ལྟར་བཤད་པའོ། དེ་ལ་གཤམ་པ་ལྟར་སྤྲུགས་རྗེ་
 བྱིན་བསྐྱབས་དང་ཆོག་གི་དོ་བདེ་སྤྲུག་གིས་འཆད་གསུངས་པ་ཡང་། དང་པོ་ནི་རང་
 བཞིན་ཁུབ་བྱེད་ཅེས་པ་ཤེལ་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་སྟེ། བསྟན་པ་ཀྱན་གྱི་སྤྱོད་དུ་འདི་
 བསྐྱོར་བྱ། འོག་རྟོག་རྟག་ཆད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡང་གོང་དུ་སོང་ལ་གསུམ་པ་འོག་དུ་འབྱུང་བས་དེ་དག་དང་མི་འགལ་
 བར་འཆད་ལ། གཤམ་པའི་བཤད་ཐབས་སྐབས་སུ་མ་བབས་ཏེ་འདི་ལ་བཤད་ལུགས་
 གཉིས། ཞེས་སོ། ཡང་ཁུ་ཆེན་པོའི་བཞེད་གྱིས་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་ཐོན་འཆད་
 པའི་སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་ཁུངས་གྱིས་འཆད་དགོས་ལ། འདིར་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་སྟོན་པ་སངས་
 རྒྱས་གཤམ་རབ་གྱི་བྱུང་ཁུངས་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་གཤམ་རབ་
 གང་གིས་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་གང་ལ་དང་། གནས་གང་དུ་དང་། དུས་རི་ཅམ་
 བ་དང་། གསུངས་པའི་ཐོན་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་བཤད་ལུགས་ཅི་ལྟར་ཡིན་པ་
 དང་དུག་གིས་སྟོན་པ་འཆད་གསུངས་ཏེ། དེ་དུག་ཁོན་པོ་རོན་པ་འདུས་ལ་རོན་གྱི་
 དགོངས་པ་དེ་དག་དང་མི་འགལ་བར་ཡང་འཆད་དོ། ཡང་ཆེ་ཕྱུ་ཆེན་པོས། གཤམ་པ་ལ་
 བཞེན་ནས་འཆད་དེ། དེ་ཡང་དོ་བསྟེན་གྱི་བཤད་ལུགས་ལྟར་ཕྱོན་པ་ཡང་ཐེག་པ་

གོང་མ་ལྷའི་འཆད་བྱེད་ཡིན་པར་བཀའ་ཆན་དང་དོན་གྱི་ཚུན་གྱིས་ཤེས་ལ། དེ་ལས་
ཀྱང་བྱང་སྤྱོད་གི་བཤད་ཐབས་ངང་མོ་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་
ནི་དེ་ཉིད་ཐོན་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྤྱི་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་རྒྱའི་ཐོན་ལ་བཤད་དུ་མེད་པས་
སོ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བཤད་ཐབས་མིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་འདི་ལ་ཞེས་པ་དང་།
རྒྱ་ཐོན་ལ་བཤད་དུ་མེད་ན་ཐོན་སྒོ་བཞི་མཛོད་ལྷ་འཆད་ཅེས་པ་དང་བཀའ་ཡི་ཆན་ལ་
ཡིད་ཆེས་མེད་ལ་དོན་གྱི་ཚུན་ལ་ངེས་ཤེས་མེད་དེ་བརྒྱུག་ན་མཚུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་གཞུང་འདི་བརྗེད་ལ་འཆད་བྱེད་མ་བྱོན་པས་དེ་གསལ་བར་འཆད་པ་གོང་
མ་ནམས་ཀྱི་གསུང་གི་དོན་དང་མི་འགལ་ཞིང་ཐོན་སྤྱིའི་ཚུན་གྱིས་འཆད་པ་ལ། ལུང་
རིག་གི་དབང་ལྷག་ལ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེང་ལ་བཤད་གཞི་དོ་མཉམ་གྱིས་བདེན་པ་
གཉིས་ལ་འཆད་བྱེད་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ཆད་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་དེ། བདེན་
གཉིས་དོ་དུ་མ་མཉམ་ན་གཤུང་བྱང་གི་ཐོན་མིན། ཆད་གསུམ་བྱང་དུ་མ་འབྲེལ་ན་
སྟོན་པའི་བཀའ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་བདེན་གཉིས་འོག་ནས་འཆད་ལ། ག
འདིར་ཆད་མ་གསུམ་བརྟེན་ཏེ་འཆད་ན་གསུམ་སྟེ། ཆད་གསུམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་དང་། ཆད་མ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། གང་ལ་བརྟེན་
ནས་རི་ལྟར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ། སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་རི་སྟེང་མན་ཆད་ནས། ད་ལྟའི་
སྟོན་པ་བདག་ཉིད་ཡན་ཆད་དུ། ལུང་འདི་མ་ཞོར་ངེས་པས་བྱངས་སུ་བཟུང་། ཞེས་ལུང་
དང་། གང་ཟག་སྤངས་པའི་འཕྲོ་ཅན་ཤེས་རབ་ཟབ་མོས་གསུངས་པས་བཀའ། ཞེས་
དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཞན་དག་གི་ཞལ་ནས་དེ་སྤྱད་གསུངས། ཞེས་དང་། དཔོན་
གསས་སྒྲ་མའི་བཀའ་ཞེས་པའི་བཀའ་དང་། མ་རིག་ཆ་བྱི་རིག་པ་ཆ་རགས་སུ་གྱུར་
པས་ཆད་མ་ཞེས་དང་། དཔྱུས་ལས་མེད་པ་རིག་པ་ལས་བྱང་པས་ཞེས་རིགས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལུང་ཆད་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་པ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། བཀའ་ནི་
གང་ཟག་སྤངས་པའི་འཕྲོ་ཅན་གྱིས་གསུངས་པ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། རིག་པ་ནི་མ་རིག་ཆ་
བྱི་རིག་པ་ཆ་རགས་སུ་གྱུར་པས་མི་བསྐྱུ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུང་ལས་གཏན་ཆེགས་དང་

བཀའ་ལས་མན་ངག་དང་རིག་པ་ལས་རིག་པ་འབྱུང་བ་སྟེ། ལུང་ལས་གཏན་ཆོགས་
 གྱི་ཆད་མ་འབྱུང་། ཞེས་སོ། དེས་ན་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་གཅིགས་སུ་ཆེ་ཞིང་ལ་གཅོད་
 ལ། མན་ངག་གིས་དེས་དོན་གསལ་བར་ཆོགས་ཚུངས་ལྟོན་པ་དང་། རིག་པས་ནི་རིག་
 པ་དེར་བྱུང་དུ་སྟོན་པས་ཏེ། དེ་ལས་བྱེན་མངོན་འབྱུང་ཆོགས་པ་མངོན་སུམ་དང་
 རྟོག་བྱུང་ཆོགས་པ་རྗེས་དབག་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡུལ་ལ་བྱེ་བྲག་འབྲེད་པ་ཡིས། རྟོག་
 བྱུང་རྗེས་སུ་དབག་པའི་དོན་ལ་སྦྱད། ཅེས་ལས་རྒྱད་ལས་གསུངས་སོ། ། དེ་དག་
 གིས་གཏན་ལ་འཕེབས་ཕྱགས་ནི་ལུང་གི་གཏན་ཆོགས་རྒྱས་ལ་དེའི་བཀའི་མན་ངག་
 རྩེབ་ཅིང་དེ་རིག་པས་རིག་པ་དེར་བྱུང་ཆོགས་བར་བྱེད་བའོ། དེ་ཡང་བདག་གཅིག་དེ་
 བྱུང་དུ་གཉིས་ཀ་འབྲེལ་ཡང་གསུངས་ཏེ། བདག་གཅིག་ན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཁྱབ་དེས་
 བར་འབྱུང་ལ། དེས་ན་དེ་བྱུང་དུ་ཡང་འབྲེལ་ཞིང་གནས་སྐབས་བདག་གཅིག་དུ་ཡང་
 འབྲེལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལུང་ཆད་མ་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་བཀའ་དང་རིག་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་
 བར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ལུང་རྒྱན་ཐག་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། ལུང་
 ཐམས་ཅད་ཅིས་འགོ་དང་། མན་ངག་ཐམས་ཅད་བརྒྱད་ཁྱད་ཏེ་སྦྱི་དོན་ལྟས་བཤད་
 གསུངས་པས། འདི་ལ་རྒྱད་ཆ་ཆང་པས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པས་བཤད་དེ་དགྲུས་ཉིད་
 དུ་འཆད་པར་འབྱུང་ལ། ལུང་གི་ཆ་ཆང་པ་ཅིས་འགོ་འཆད་པས་སྟོན་པ་དང་གནས་
 དང་དོན་ཆེད་རྒྱད་དང་དོན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་མའི་བསྟན་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་ཕྱགས་ལས་
 འབྱུང་ངོ་། འདིར་མན་ངག་གི་ཆ་ཆང་པར་མན་ངག་གཞན་དང་མཐུན་པར་འཆད་ན་
 སྦྱི་དོན་ལྟས་འཆད་ན་ལྟ་སྟེ། ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཁོག་དབུལ་པ་དང་། དོན་ཆེད་ཀྱི་དམིགས་
 བཅའ་བ་དང་། ཅུ་བའི་མདོ་བཟུང་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་བསྟན་པ་
 དང་། ཆོག་དོན་གྱི་གཞུང་བསྐང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འདི་དག་གི་འབྱུང་གནས་གསུངས་མཁན་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཡིན་པས་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཡན་ལག་དང་།

རྒྱ་དེ་ལས་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། རང་བཞིན་དེའི་བྱེད་པའི་ལས་སོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལམ་དེའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་རྒྱད་ལ་སྟེ་ཚུལ་དང་། མཐར་མཛོད་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་སོ། །

དང་པོ་ནི་སྟོན་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དག་ཅེས་པོ་སྟེ་བ་དུ་མར་སྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཆོག་གས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྟོན་པ་བསོད་ནམས་དབང་གི་སྐྱོན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་དང་ཆོག་གས་པ་གཅིག་པའི་སྟོན་ལམ་བཟུབ་པས་ཆོག་གས་ལམ་རྒྱད་ལས་སྟེས་པ་སྟེ། བདག་ཀྱང་སྟེ་བ་གངས་མེད་གང་ཟག་རིམ་པར་བརྒྱད། བརྒྱད་པའི་དུས་འདིར་བསོད་ནམས་དབང་གི་བསོད་ལྡན་སྟོན་པ་གཅིག་གིས། སྟོན་པ་བསོད་ནམས་དབང་གི་ཆོག་གས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་དུ་བྱོན། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དང་པའི་སྟོན་པ་དང་ལྡན། ཞེས་དང་། སྟོན་ལམ་བཟུབ་པས་ཀྱང་། བདག་མཐར་གྲུབ་པ་རྫོགས་པའི་དུས་རྟེང་ལ། གཞན་དག་སེམས་ཅན་འདྲེན་པའི་སྟོན་ལམ་བཟུབ། མི་མཛོད་འདུལ་པའི་སྟོན་ལམ་བཟུབ་པའི་མཐུས། ད་ལྟའི་གནས་འདིར་འདྲེན་པའི་སྟོན་པར་འོངས། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་ལྷ་རབས་འདས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བསོད་ནམས་བསལ་གས་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་འབྲས་བྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་བསལ་གས་གསུངས་མོད་ཀྱིས། དེ་ལྷ་རྣམས་དང་པོ་ཡན་ཆད་དུ་བསོད་ནམས་བསལ་གས་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་དད་པ་སྟེས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་བསལ་གས་ཞེས་པས་སོ། ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་འབྲས་བྱ་ཡེ་ཤེས་བསལ་གས་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་བྲག་ཀ་ཏི་ལ་ཤེས་ཀྱི་ཕུག་ཏུ་དགོངས་པ་ཐང་བཅད་ཅེས་པས་སོ། དེས་ན་ཆོག་གས་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་བསལ་གས་པ་སྟེ་དེའི་ཚུལ་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་དེ་ནས་འོག་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཅོད་པ་ཅན་སུ་ལ་འགྲམ་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་བཀའ་ལ་སྟོན་ཅན་དང་ཡུམ་སྟོན་ལ་དགའ་བཞིན་བཟང་མའི་སྲས་སུ་སྟེ་བ་བཞེས་ཏེ་ཤེས་རབ་ལྡན་དུ་མཆོད་གསོལ། སྟོན་པ་བྱུང་བདེ་ཕུགས་རྗེ་སྟོན་ལ་ལུང་ལོས་ཏེ་

འཁོར་དང་རྒྱལ་མིང་སྤྱི་བར་བཞེ་བ་ལས་སོགས་ཀྱི་དཀའ་བ་དང་སྟོས་ནས་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས། བྲག་ཀ་ཏི་ལ་ཤེལ་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་དགོངས་པ་ཐང་བཅད་དེ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པས་སྦྱར་ལམ་རྒྱད་ལ་སྦྲེས་ཏེ། མཛོད་སྤང་ཀྱན་བཏགས་
རིགས་སྤངས་པ་སྟེ། སྤྱི་བར་ཆགས་མེད་སྟོབས་མཆོག་དེས། བྱ་ངན་མེད་པའི་བར་ལྷ་
སྦྲེས། ཞེས་སོ། འོན་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་ས་དབྱ་ལ་སྦྱལ་བའི་སྦྱའི་ཕྱགས་རྗེས་
ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་ནི་མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་ཆེས་པ་བཞེན་དུ་ཁད་ཀྱིས་སྤངས། ཞེས་
གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སྤང་བུ་ཉིད་མཛོད་སྤང་ཡིན་ལ་
དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བས་བཏགས་ལ་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཀྱི་སྤང་བུ་འདོད།
གཉིས་པ་ནི་དེ་ནས་མིང་བ་ཡེ་སངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མིང་བ་ཁྱི་འདོད་དང་ཡུམ་ཀྱན་ཤེས་
ཀྱི་སྤྲས་སུ་སྦྱེ་བ་བཞེས་ཏེ་མིང་པའི་ཁྱེུ་གསལ་བར་མཆོན་གསོལ་སོ། གཏོ་འབྲུམ་
ཁྱི་སྟོག་གི་སྟེ་ཅན་ལ་ཤེས་རབ་སྤངས་པས་མཛོད་ལམ་སྦྲེས་ཏེ་སེམས་ཅན་ལས་ལ་
བཏགས་པས་ཤིན་ཏུ་ཕྱག་ཅིང་རབ་ཏུ་བསྐྱལ་བར་མཛོད། ཞེས་སོ། དེ་ནས་འོག་མིན་
དུ་གཤེན་ལྷ་འོད་དཀར་ལ་འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་ཐོན་ལུང་ནོས་ནས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་སྤང་
བུ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་སྤངས་ཏེ། གནམ་རིམ་བ་བཅུ་གསུམ་ལ་འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྦྱའི་ཕྱགས་རྗེས་ཤེས་པའི་སྦྱིབ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞེན་དུས་
གཅིག་ཆར་དུ་སྤངས་ཞེས་ཤེས་སྦྱིབ་མེད་པར་གསུངས་པ་སྟམ་ན། དེ་ནི་ཤས་ཆེ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་ས་བདུན་ཚུན་ཆོད་ཉོན་མོངས་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོ།
ཆོགས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀ་རྒྱང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་གྱུར་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི་ས་བཅུའི་ཐ་མར་གནས་ངན་ལེན་ཀྱི་རྩི་མ་ཐམས་ཅད་དག་པས་ས་བཅུ་
གཅིག་པ་ལ་སྤངས་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྦྱ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་སངས་རྒྱས་
པས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་ཕྱགས་རྗེས་ཤེས་ཤིང་ཤེས་པའི་སྦྱིབ་པ་བྱང་བས་སྤྱོད་གསུམ་མེད་
སྦྱལ་བའི་སྦྱར་འབྲུར་རོ། ཞེས་དང་། སྦྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་རྣམ་གཉིས་བྱང་པར་
སྤངས་ཅམ་ན། རྣམ་པར་དག་པ་ཡོངས་ཁྱབ་བདལ་པ་ཐོན་ཀྱི་སྦྱ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པས་

སོ།།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ངེས་ཚིག་གོ། དང་པོ་ནི། སྤངས་རྟོགས་
མཐའ་དག་ལུན་ལུས་ཚོགས་པ་ལོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ས་མཚན་པ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ངེས་བཟུང་བ་དང་། རྣམ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསམ་བ་དང་། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་
དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། གཞི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སངས་རྒྱས་ནི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཁྲབ་
བདལ་དུ་ཡོད་དེ། རང་སེམས་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
པས་ཀྱང་བསྐྱེས། ཞེས་སོ། རྟོགས་པ་མཛོད་ལྷུང་དུ་གྱི་སངས་རྒྱས་ནི། ས་བཅུ་གཅིག་
པ་ལ་ཡོད་དེ། ཀུན་རྒྱ་ཡོད་ཀྱི་ས་ལ་ནི། མི་གཡོ་གཉམ་གསལ་སྒྲུབ་གསུམ་རྫོགས། ཞེས་
སོ།།

གཉིས་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི། གང་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་དང་། གང་གིས་
འབྱེད་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཇི་ལྟར་དབྱེ་བའི་དོན་དང་། ཇི་སྟེད་དབྱེ་བའི་གངས་ངེས་
སོ།། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ངེས་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཙམ་སོ། གཉིས་པ་ནི། ལྷ་
དང་། ཡེ་མེས། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་སོ། གསུམ་པ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་བ་དེའི་བྱེད་
ལས་སོ། བཞི་པ་ནི། རོ་བོ་གཅིག་སྟེ་ཐོན་ཉིད་དུ་གནས་པས་དང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དེ་
རྟེན་དང་བརྟེན་བ་དེའི་བྱེད་ལས་སོ། གསུམ་ཡིན་པས་སོ། ལྔ་པ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་
བ་དེའི་བྱེད་ལས་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་མེད་དེ་གཞན་མེད་པས་དང་། གསུམ་པོ་
གཅིག་རྒྱ་གཅིག་མི་འདུ་བས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་སོ། གསུམ་པ་སྒྲུབ་དང་། ཡེ་མེས།
འཕྲིན་ལས་སོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷ། རང་བཞིན། བྱེད་ལས་སོ། དང་པོ་ནི།
སྦྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ཀུན་སྒྲོང་བྱས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
མིང་ཞི་མཉམ་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། ཞིང་དག་ལ་བསྐྱོམ་ཞིང་སྒྲོན་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་།
རྗེས་ཐོབ་རྒྱ་ཡན་གྱིས་གཞན་དོན་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་ལས་དང་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲུབ་
གསུམ་གྱི་རྒྱུའོ།།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་ཚིག་གོ། དང་པོ་ནི་གཞི་ལས་འབྲས་

གསུམ་དང་། ཚེགས་གཉིས་ཀྱི་ཐོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་སྤོང་བ་གསུངས་ཏེ། ཟག་
མེད་ཀྱི་བྱུང་པོ་དང་། སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བྱུང་ཆེས་སོ། དེས་ན་སྤོང་ཅིང་མཐར་
བྱུག་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའོ།

གཉིས་པ་ལ། ས་མཚན་སྟེ། རྣམ་གྲངས། སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་སྐྱུ་མཛོན་
སྐྱུ་དུ་མཐོང་ཅན་ནི། མཐོང་ལམ་ན་ཡོད་ཀྱི་མཐར་བྱུག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་ནོ།
གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱུང་ལ། རོ་པོ་ནི་བྱུག་གས་ལྟའམ་བཞི་
རུ་གསུངས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱིས་མདོ་དང་འདི་ཉིད་ལས་གསུམ་དུ་གསུངས་པས་གསུམ་
ལ། ཐོན་ཐོན་ཉིད་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་མི་འགྱུར་བ་གསུམ་ཡང་གསུངས་པས་ཞེ་
ན། དེ་ནི་ཐོན་སྐྱར་འདུས་ཏེ་དབྱིངས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་སོ། རྒྱ་མཚན་སངས་རྒྱས་དང་
མེས་པ་དབང་དང་སྐྱེ་བའི་སྤྱོད་རོ་པོ་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུངས་པའོ། ཁ་
ཅིག་གིས། དག་པའི་ས་གསུམ་ལ་ཐོན་སྐྱུ་སྐྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་
ཉིད་སྐྱུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ཐོན་སྐྱར་སྐྱང་བ་
དེ་ལ་དམིགས་པ་དང་མེས་པ་དབང་མཉམ་བཞག་ལ་ཡང་རྫོགས་སྐྱུ་སྐྱང་བས་མཉམ་
བཞག་སྐྱོས་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་མེས་པ་དབང་མཉམ་བཞག་དང་དཔེ་རྫོགས་ཐོབ། སོ་
སོ་སྐྱེ་བའི་སྤྱོད་ལྷུ་ལ་ལྟོས་ན་འབྲེད་དོ། དབྱེད་ན་ལ་རོ་པོ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་ལྟོས་པས་
སྤྱོད་པ་ཐ་དད་དོ། གྲངས་ངེས་ཆུལ་ནི་གདུལ་བྱ་སྤྱོད་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་ངེས་སོ།

གསུམ་པ་ཐོན་སྐྱུ་རྫོགས་སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་པོ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི། རེས་ཆེག་གོ་དང་པོ་ལ། དབྱིངས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སྤོང་བའོ། གཉིས་པ་ལ།
རོ་པོ་སྐྱངས་པས་མཛོད་ཆུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ།
ཤེས་པ་སྤྱོད་བྱུང་གི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ། ལྷུ་ཅན་སྐྱང་བ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་དབྱེར་
མེད་པའི་སྐྱུ་སྤྱེ། དམིགས་མེད་མི་འགྱུར་ཡང་དག་ཐོན་གྱི་སྐྱུ། ཞེས་དང་། མི་སྐྱེ་མི་
འགག་ནས་མཁའ་རང་བཞིན་ཅན། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་མཐའ་ཡོངས་དང་
བྲལ་བ་སྤྱེ། སྤྱོད་པའི་མཐའ་དགུ་ཡོངས་དང་བྲལ་ཞེས་དང་། སྐྱུ་བསམ་ཆེག་ལས་

འདས་ཏེ་ཡེ་ནས་བཞེད་དུ་མེད། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པ་སྤྲུགས་
 རྗེས་འཕྲོན་པ་དང་། རང་བཞིན་སྤྲུགས་རྗེ་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་ཐོན་སྟོན་པས་ཏེ། རྣམ་
 མཁའ་རི་བཞིན་སྤྲུགས་རྗེས་ཁྲབ། ཅེས་དང་། སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 ཀྱིས་བཤད། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྦྲོས་བྲལ་མི་གཡོ་ཞིང་སྦྲོས་བྲལ་མི་འགྱུར་
 བས་ན་སྦྲོལ། །

གཉིས་པ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་གོ་དང་པོ་ནི་སྤྲང་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་མཚན་དཔེར་ལྡན་པ་ཏིང་པོ་འཛིན་གྱི་ཐོན་སྟོན་པའོ། གཉིས་པ། རོ་པོ་སྤངས་
 པ་མཛད་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་དེས་པ་ལྟ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། གནས་དེས་པ་ལོག་མིན། སྦྲོ་
 མཚན་དང་དཔེ་བྱུང། འཁོར་ས་ཐོབ་སེམས་དཔལ། པོན་ཐེག་ཆེན། དུས་དེས་པ་ཉག་
 ཏུའོ། གཉིས་པ་ནི་མ་དེས་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བའོ། གསུམ་པ་ནི། སེམས་དཔའི་དོན་མཛད་
 པ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་ཞིང་ཁམས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་སྦྲུང་། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལོངས་
 སྦྲེད་ཡར་ལྡན་རྫོགས་པ་ལས་སྦྲུང་བ་ནའོ། །

གསུམ་པ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་གོ། དང་པོ་ལ། གང་ལ་གང་
 འདུལ་དུ་སྟོན་པ་ལའོ། གཉིས་པ་ལ་རོ་པོ་སྤངས་པ་མཛད་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་མ་དེས་
 པ་ལྟ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། གནས་མ་དེས་པ་འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་ཐག་བརྒྱུ་ལས་སོགས་དང་
 ། སྦྲོ་འགྲོ་བ་གང་མཐུན་དང་། འཁོར་དག་མ་དག་ཀྱན་དང་། པོན་ཐེག་པ་སྦྲ་ཆོགས་
 དང་། དུས་མ་དེས་པ་སྟེ་འཁོར་བ་མ་སྦྲེད་གི་བར་དུ་འགྲོ་དོན་མཛད་དོ། གཉིས་པ་ནི།
 སྤྱིབ་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བས་ཏེ་སྤྱིབ་པ་ཀྱན་དེས་པར་བཅོམ་པས་བྲལ་ཞེས་སོ།
 །གསུམ་པ་ནི། སྦྲེད་གསུམ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་འདུལ་བས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་ཞིང་ཁམས་
 སྦྲེད་གསུམ་སྦྲེད་འདི་ཡིན། ཞེས་དང་། གདུལ་བྱའི་ཞིང་ཁམས་ཉོན་མོངས་སྤྱིབ་པ་
 སྦྲུང་། ཞེས་སོ། །ཐོན་སེམས་དཔའ་ལ་སྦྲུལ་སྦྲུ་མི་སྤྲང་ན་ནི་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་
 ཐབས་གཅིག་བཞུགས་པ་དང་འགལ་ལ་སྤྲང་ན་ཁས་བླངས་ཉམས་ཤེ་ན། སྦྲལ་སྦྲུ་མི་
 སྤྲང་ཡང་ཐབས་གཅིག་པས་རྫོགས་སྦྲུང་འཆར་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གདུལ་བྱ་

འདྲན་པའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྦྱལ་བས་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐྱེ་ཉི་
སྐྱུའི་བྱུང་བ་ཐོབ་ཅམ་ན་འགྱུར་བ་མེད། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ནི། བརྟེན་པ་
ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ནི་དོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་
དོ། །

གསུམ་པ་མཛོད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་རང་བཞིན་བྱེད་ལས་སོ། །དང་
པོ་ནི། རྒྱ་སྤྱིང་རྩེ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་གྱི་རུས་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དང་པོ་ནི། སྤྱིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ཚོད་ཀྱིས། ཆད་མེད་བཞི་དང་ལྷན་པར་དེས། ཆད་མེད་བཞི་ཐུགས་
རྩེའི་འཕྲོ་བ་ཐར་པར་འདྲན་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་
སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དཔག་བསམ་ཤིང་དང་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱ་བར་འདོད་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ནི། མི་མཛོད་འདུལ་
བའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུས། ད་ལྟའི་གནས་འདིར་འདྲན་པའི་སྟོན་པ་འོངས།
ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་སྟོས་པར་འགྱུར་ཏེ། འཕྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཅིང་དེའི་རྒྱ་
ཡང་བྱུང་བས་ཤེ་ན། དེ་དོན་དམ་མཐ་ཀྱན་རྩིབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན་ཉགས་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱུང་བ་མེད་དེ་འཕྲིན་ལས་གཞན་སྤང་
གི་འཆར་ཚུལ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཚིག་གོ། དང་པོ་ལ། གཞན་དོན་རྩལ་
མེད་ལྷན་བྱུང་བོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ས་མཚམས་རྣམ་གངས་མཛོད་ཚུལ་ལོ།
དང་པོ་ལ་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་གཅིག་ལམ་དང་པོ་ན་ཡོད་ཅིང་མངོན་ཏུ་
བྱེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་ལ་མཐར་ཐུག་པ་རྒྱ་ལག་བྱུང་བར་མཛོད་པ་སངས་
རྒྱས་ཁོན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། ཐོན་གྱི་སྐྱེ་ལས་གཡོ་མེད་པས། རིག་པ་འོད་ཟེར་ཀྱན་སྟོས་
པས། །འཕྲོ་བའི་དོན་ཏུ་ཅིང་ཡང་སྤང་། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱུང་ལ། རོ་མོ་ནི། ཞི་རྒྱས་དབང་
ངག་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཏུ་འདུས་ཏེ། བརྟེན་པ་སྐྱུ་ཡི་དཔེ་ཅི་

དང་། བསྐྱགས་པ་གསུང་དང་། བསྐྱབ་པ་ཐུགས་དང་གསུམ་དུ་གསུངས་པས་སོ།
 །རྒྱ་མཚན་འདུལ་བར་སྦྲ་བ་དང་དཀའ་བ་དང་འིན་རུ་འདུལ་བར་དཀའ་བ་དང་གསུམ་
 དུ་བསྟན་ནོ། །དབྱེ་དོན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རིག་པ་གཅིག་མོད་ཀྱིས་གཞན་སྤང་གི་
 འཆར་ཚུལ་ཐ་དད་དེ། སུམ་ཅུ་སྟུ་སུམ་ཅུ་གསུང་སུམ་ཅུ་ཐུགས་ཀྱིས་འདུལ་ཞེས་དུས་
 ཐ་དད་དུ་གསུངས་པས་སོ། །གངས་ངེས་པ་ནི་འདུལ་ཚུལ་གསུམ་ལ་སྟོས་ནས་ངེས་
 སོ། །

གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། ཅོད་སྤོང་དོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། སྒྲ་ཆོགས་སུ་མཛད།
 ཁྱབ་པར་མཛད། ཉག་པར་མཛད། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཛད་དོ། དང་པོ་ནི་རྒྱུས་
 དབང་དག་བཅུ་གཉིས་དུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་ལས་སོགས་ངེས་མེད་དུ་སྟོན་པས་ཉེ། གང་
 ལ་ཅི་འདུལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་སྟེ། མི་དང་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དང་བྱ་དང་རི་དུགས་
 གཅན་གཟན་དང་ཞི་བ་དག་པོ་འདུལ་བ་ལས་སོགས་པ་ལ་མི་ལས་སོགས་ལྟར་སྤང་
 ཞེས་འབྲས་ཉིག་དང་། གཉིས་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནའི་དོན་མ་ཡིན་གྱིས་ནམ་མཁས་ཁྱབ་
 ཆད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་སྟེ། ནམ་མཁའ་ཇི་བཞིན་ཐུགས་ཆེས་ཁྱབ། ཅེས་དང་། གསུམ་
 པ་ནི་རེ་འགའ་བ་མ་ཡིན་གྱིས་ཐུགས་ཆེ་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་སྟེ། ང་ནི་ཉི་བཞིན་ཀྱན་ལ་
 སྟོམས་ལ་རྒྱ་བཞིན་རྒྱན་མི་འཆད། ཅེས་དང་། བཞི་བ་ལ་ཡང་འབད་པ་ལ་སྟོས་པ་
 མ་ཡིན། རང་བཞིན་རྒྱན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྩལ་བ་མེད་པར་
 ལྷན་གྱིས་གྲུབ། ཅེས་དང་། དེ་མེས་ཉི་མ་རང་ཤར་ན་སྤུལ་པ་ཐབས་ཀྱི་ཅིར་ཡང་སྟོན།
 ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉག་གནས་དང་། ཁྱབ་མཛད་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཅོད་པ་
 སྤོང་པའོ། དང་པོ་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་ཀྱང་འཇིག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱན་བཟན་
 པ་ལ་འདོད་པས་དང་། ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དང་དངོས་པོ་ཡིན་པས་
 ཉག་དངོས་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་ཉག་པ་བདེན་དངོས་སུ་འདོད་པའི་
 ཉགས་མེད་ལ། རྒྱན་ཉག་ཅིང་བདེན་སྤོང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུར་འགྲོ་དོན་མཛད་པས་ནི་ཁྱབ་

མེད་དོ།

གཉིས་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་འགྲུར་ཞེན། དེ་
 བློ་མོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱུང་བའི་རྟགས་མེད་ལ་འོད་ཟེར་དོན་བྱེད་བྱེད་པས་བྱུང་བ་
 མེད་དོ། གསུམ་པ་ནི་འཁོར་བ་སྤྱོད་པར་འགྲུར་བ་ལས་བྱུང་བ་མེད་ན་རྟག་བྱུང་མ་
 ཡིན་པ་འོད་ན་འཁོར་བ་སྤྱོད་པའི་ཐོན་མི་མིང་པས་སོ་ཞེན། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛོད་
 ཚུལ་རྟག་བྱུང་ཡིན་པས་ཐལ་བ་བྱུང་བ་མེད་ལ། སེམས་ཅན་ལ་མཛོད་ཚུལ་རྟག་བྱུང་
 དེ་དབྱེར་མེད་དུ་ཡོད་པས་ཐལ་བ་རྟགས་མེད་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ཐ་མ་ཡོད་པས་ཐལ་
 བའི་རྟགས་མེད་དོ། །ཡང་ན་སྤྱུགས་རྗེ་ཆེ་ལ་ཐབས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
 གསུམ་དུ་ཡང་འདུས་ཏེ། སྤྱོད་པ་སྤྱུགས་རྗེ་ཆེ་ལ་ཐབས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 བའི་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྡན་པ་དེས། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་སྤྱུགས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་
 པ་ལོ། །གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ནི། འཕྲོ་དོན་རྒྱ་ལག་ཕྱད་པར་མཛོད་པས་ཏེ། དེ་ལ་
 རྒྱལ་ཐོན་ཐོད་དཀར་ཆོ་བརྒྱ་སྟེ། དེར་ནི་གཤེན་རབ་མི་ཐོས་སྟོན། ཞེས་པའི་དོན་
 མདོ་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་གསུམ་སྟེ། ཐོན་ཉིད་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་།
 སྤྱོད་གསུམ་སྤྱུགས་རྗེ་འཕྲུལ་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་གཤེན་གྱུ་པའི་གནས་སྤྱོད་གཤེན་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐོན་ཉིད་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་འདི་ཞེས་མཆོན་ཞིང་བཛོད་དུ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཉིད་དེ། སྤྱོད་
 པ་མེད་པ་ཐོན་གྱི་སྤྱོད་དཀྱིལ་ནས། ཞེས་དང་། བདལ་བ་ཆེན་པོ་མ་གཏོས་པ། ཞེས་
 དང་། གྱུན་བཟང་ཡངས་པ་བདེ་ཆེན་ཐོན་གྱི་དབྱིངས། གསུགས་མེད་བྱུང་བདལ་བ་དེ་
 ཆེན་སྟོད་དུ་ཡངས། ཞེས་དང་། དེ་ཡང་གཤུང་དུང་གི་དབྱིངས་དབྱུ་སྟེ་འོག་ཏུ་འཆད་
 དོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐོན་སྤྱོད་ལྟན་གྱིས་གྱུ་པ་ཚུལ་དང་། རྟོགས་སྤྱོད་གཉིས་
 དཔོངས་སྤྱུགས་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་འཕྲོ་དོན་རྒྱ་ལག་ཕྱད་པར་མཛོད་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི་ཐོན་དབྱིངས་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་རང་ལས་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པ་མེད་དུ་གསལ་བར་

བར་ཏེ། དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་ལྟུན་གྱིས་བྱུང་བས་ཐོན་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐོན་ཉིད་
 ཅི་ཡང་མི་སྣང་ལས། སྣང་བའི་ཐོན་སྐྱེ་དངོས་སུ་བྱུང། ཅེས་བྱའོ། གཉིས་པ་ནི་
 ཐོན་སྐྱེ་ཡི་དག་མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྫོགས་སྐྱེ་དངོས་སུ་
 བྱུང་ཅེས། ཞེས་པས། དབྱེར་མེད་ལྟུན་གྱུ་བྱི་ཐོན་སྐྱེ་དེ་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་
 དབང་ལ་རྫོགས་སྐྱེར་ཤིང་། བར་སྣ་འོད་གསལ་གྱི་གནས་སུ་བྱོན་པ་སྟེ། སྐྱེས་བྱ་
 ཆེན་པོ་ཕྱི་ལོ་མཆོན་བརྟག་པས་ཀྱང་ཞེས་ལས་སོགས་བསྟོད་ནས་འདོན་པའི་སྟོན་
 བར་ཞུས་འཁོར་དང་པོ་བར་པ་ཐ་མ་གསུམ་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེ་ནས་གཙང་
 མ་རིགས་ལྟེ་གནས་སུ་རྩུ་འབྱུང་གྱི་འོད་ཟེར་དང་བྱོན་ནོ། །བསམ་གཏན་རིགས་
 བཞིའི་གནས་སུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་འོད་ཟེར་དང་བྱོན། དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་སུ་དབེན་
 ཁམས་གྱི་སྐྱེ་འཁོར་དང་བྱོན་ཏེ་མཆོན་གྱི་རྣམ་འགྲུར་བཞི་དང་ལྷན་པས་འགྲོ་བའི་དོན་
 མཛད། ལྟེ་བྱ་སྐྱོ་སྐྱོས་བསྟན་པ་ལ་བསྟན་པ་བསྟན་པའི་ལུང་རྒྱལ་ཐེབས་སུ་དབང་
 བསྟར། ལུས་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་ལྷ་མཁུ་ཅལ་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་པ་བསྟན་པའི་ལུང་
 ཐོག་འོ་ན་གཞུགས་མེད་དུ་མི་འཕྱོན་པ་ཅི་སྟུམ་ན་དེ་ནི་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་སྤྱི་བྱུང་
 དུ་བྱོན་མོད་ཀྱིས། ཐོན་ཀྱང་སྐྱེ་དངོས་སུ་མི་འཕྱོན་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཞི་བདེ་ལ་གནས་པས་
 གཞུགས་སྐྱེར་མ་བྱོན་པའོ། ཅ་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས་འདུལ་བའི་གཤེན་དུག་གྲེ་བ་ཐུག་
 བརྒྱ་འགྲེད་པ་དང་། བསྟན་པ་སྤེལ་བ་དང་། ཁ་ལོ་བསྟར་བ་དང་། འདོན་པའི་སྐྱེ་ལ་
 རྩལ་གྱི་གཞིགས་དགོངས་ཐུགས་ལ་བཞེ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞིགས་ཆད་དང་དགོངས་ཆད་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡུལ་སྟོ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་ལ་གཞིགས་ལ་སྤྱིང་གཞན་ན་དགེ་སྤྱི་ག་
 ལས་སོགས་མེད་ལ་འདིར་ཀུན་འཛོམས་པ་དང་། མཁར་བར་པོ་སོ་བརྒྱད་རིན་པོ་
 ཆེ་ལས་བྱུང་བས་བཞུགས་པ་ཉམས་དགེས་པ་དང་། འོར་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་ལ་གཏོར་
 རྒྱག་མེད་པ་དང་། ཡབ་རྒྱལ་ཐོན་ཐོད་དཀར་དང་ཡུལ་ཡོ་སྤྱི་རྒྱལ་བཞད་གཉིས་ནི་ཉོན་
 མོངས་པའི་ཤས་མེད་ཅིང་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་དུ་གྱུར་པས་གཞིགས་
 པའོ། །གཉིས་པ་ཡོ་སྤྱི་བ་ནི་ཞིབ་ཏིག་ནན་ཏན་གྱི་འགྲོ་དོན་མཛད་པའོ། ལྷ་བ་དབྱིད་ལྷ་

ར་བ་ནི་མཛོད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་། ཆེས་བཙུག་མི་རྣམས་ཀྱི་ལཱ་ལཱ་ལོ་དངོས་
བྱུང་དང་། སྐར་མ་རྒྱུ་ནི་བདུན་ལྷ་དབང་དུ་འདུས་པ་དང་། དུས་ནས་ལངས་པ་ནི་
སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཐེབས་མི་འཆད་པའི་དོན་ལ་དགོངས་པའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱུ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱུ་སྟེ་བའི་གནས་སུ་གཤེགས་ཚུལ། སྐྱེ་བ་བཞེས་
ནས་མཛོད་པ་མཐར་སྐྱུང་ཚུལ་དང་། རྗེས་བཞག་སྟོན་པའི་བྱོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
རྗེས་སྐྱུ་གཟི་བཞིན་དོ་མཆར་ཆེ་བའི་སྐྱོང་དཀྱིལ་ནས། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་འགྲོ་བ་འདུལ་བ་
ཡོངས་སུ་དངོས་པོ་མཆོན་མར་གྲུབ། ཅས་པས་རྗེས་པའི་སྐྱུ་དེ་ཉིད་འོད་དཀར་པོ་
མདའ་གང་བ་ཨའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱུ་ལ་ཉེ་ཡབ་ཀྱི་རྟ་ལ་གཤེགས། འོད་ལས་ཟེར་འཕྲོས་
བས་ཟེར་དམར་པོ་འཕང་ཅམ་བ་གཅིག་ཉའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱུ་ལ་ཉེ་ཡུམ་ཀྱི་ལྷུ་མས་
སུ་གཤེགས་ཉེ། ཡི་གེ་ཨ་དཀར་འོད་མདངས་ལྡན་པ་གཅིག །སྐྱེ་བོར་བབས་ནས་
སྐྱུ་ལ་ཐེམ་པའི་སྐྱུ་ལ་འོད་ཤར་སྟོང་གསུམ་གསལ་བར་སྒྲིམ། ཞེས་ལས་པོ་གསལ་པོ།
གཉིས་པ་འགྲོ་བ་གཞན་དང་མི་མཐུན་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་བྱིར་རྒྱ་དགྲུ་འོ་བཅུ་
ནས་སྐྱེ་བའི་ལུགས་སུ་བསྐྱམས་ཉེ། གསུང་ལྡང་ལྡང་སྟོན་པར་བསྐྱགས་པས་འཛིག་
རྟོན་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་ཤིང་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་བྱུང་དུ་སྐྱགས་
པར་གྱུར་ལ། བྲམ་ཟེ་མཆོན་མཁན་གྱིས་མཆོན་དེ་ནས་ཞག་གསུམ་འོ་དང་བཞི་ནས་
རྒྱལ་སར་བཏོན། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོར་མཆོན་གསོལ། དུས་དེར་སྟོན་པའི་ཞལ་
མཐོང་བས་ལས་ཟད་པ་དང་སྟོན་སྟོན་པ་གཏོ་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པོ། །

དེ་ལྟར་མཛོད་པའི་མདོ་ལེའུ་བཅུ་གྲུང་མཛོད་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་འདུས་ཉེ། དེ་ཡང་
ཡབ་ཡུམ་ནི་སྐྱེ་བཞེས་སུ་འདུས་ལ། དེ་ལས་བསྐྱུན་སྟེལ་དང་། ཞེ་སྤང་ཅན་དང་འདོད་
ཆགས་ཅན་བལྟལ་བས་འགྲོ་འདུལ་དང་། ཁབ་བཞེས་དང་། སྐས་སྐྱུལ་དང་། རྒྱས་པ་
སྐྱེ་བྱང་དང་། བདུན་བལྟལ་བ་དང་། རྗེས་བཞག་དང་། མངའ་དབུལ་ཞལ་བསྟོན་དང་།
བྱིས་སྤངས་དང་། དགོན་མཛོད་དང་། བྱང་འདས་དང་བཅུ་གཉིས་ཉེ། དེ་ཡང་བསྐྱུན་

བ་རྗེས་བཞག་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོན་བསྟན་གཉིས་མཛོད་པ་གཅིག་ལས་རབ་བྱུང་དང་
བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་འགྲོ་དོན་མི་མཛོད་པར་སྤྱང་ན་འདས་པ་འདི་འགྲོ་དོན་བྱེད་པའི་
རྣམས་པ་ཟད་པའམ། གདུལ་བྱའི་ཞིང་ཁམས་སྟོངས་པའམ། ཐུགས་བྱམས་སྟོང་རྗེ་དང་
བཤམ་པའམ། ཆེད་འདུ་བྱེད་བྱས་པའམ། གང་ཡིན་སྟེ་ན་དེ་དག་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།

འདང་པོ་ཟད་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ་དང་། གཉིས་པ་ཡང་འཁོར་བ་སྟོངས་
པའི་ཐོན་མི་མིད་པ་དང་། གསུམ་པ་ཡང་བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་དང་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ། ཉི་
བཞིན་ཀྱན་ལ་སྟོམས་ཏེ་རྒྱ་བཞིན་རྒྱན་མི་འཆད། ཅས་དང་། བཞི་པ་ཡང་མི་མིད་པ་
སྟེ་བསྐྱེད་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ནས་གཞན་ལ་གཞོན་འཆེ་སྤངས་པས་སོ། །འོ་ན་གང་
གི་ཕྱིར་སྤྱང་ན་འདས་སྟེ་ན་དེ་སྟེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིམ་པས་འབྱུང་བ་དང་
རྟག་ཏུ་རེ་བ་ལས་སོགས་སུ་ན་དབྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ད་ནི་སྤྱང་ན་འདའ་བ་མིན། ཐོན་
ཀྱང་རྣམས་པར་མི་འབྱུང་ཏེ། རྟག་ཏུ་རེ་བ་སུ་ན་དབྱུང་བྱིས། ལན་གཅིག་སྤྱང་ན་འདའ་
རྒྱུ་བསྟན། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ད་བསྟན་པ་
ཆ་ཞན་དུ་གྱུར་ནས་འཁོར་ཆེད་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེ་བ་ཕུལ། སྟོན་པས་
གསན་པའི་རྒྱལ་མཛོད་ནས་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོན་ཆེ་བ་རྒྱུད་གི་ཆེས་བཅོ་ལྔ་ལ།
གདུང་སོབ་ཀྱི་སྟོན་པ་སྤྱི་ཆེ་ལྟེ་ས་དུག་ཕྱོན་ནས་ལོ་གསུམ་ཐོན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
བས་མཁས་པའི་ལོ་བཅུ་དུ་མ་བྱུང་ནས་བསྟན་པ་སྟེལ་བའོ། །གསུམ་པ་སྤྱང་དབྱིངས་
སུ་ཐིམ་རྒྱལ་ལ། སྤྱང་གཤེན་གྲུབ་པའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཞེས་དང་། ཐོན་ཉིད་
དབྱིངས་སུ་མཁའ་ལ་མཉམ་ཞིང་བདལ་ཏེ་བཞུགས། ཞེས་པས། དེ་ལྟར་སྤྱི་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྗེས་ནས་ཐོན་ཉིད་སྟེ་བ་མེད་པའི་སྟོང་དུ་གསལ་བ་ཡི་ཤེས་
ཁྱེད་ཅིང་བདལ་ཏེ་བཞུགས་ལ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཞི་བདེ་ལ་གནས་པས་འགྲོ་དོན་མི་
མཛོད་པ་ཐུགས་རྗེ་འདེད་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་འབྱུང་སྟེ་ན། དེ་ནི་ཐོན་ཉིད་ཀྱི་མཁའ་ལ་
སེམས་ཉིད་བདལ་ཡང་། དབག་ཏུ་མེད་པ་ནས་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་རྗེ་ཀྱན་ལ་སྟོམས་

ལ། རྒྱན་ཆད་མེད་པར་ཟད་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་རང་ངམ་ལུགས་ཀྱིས་འཆར་བས་
 ཉེ། རྣམ་མཁའ་ཇི་བཞིན་ཐུགས་རྗེས་བྱུང་། ཅེས་དང་། ར་ནི་ཉི་བཞིན་ཀྱན་ལ་སྟོམས་ཉེ་
 རྒྱ་བཞིན་རྒྱན་མི་ཆད། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ཆོག་ནི་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 བས་སངས། རྟོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་བས་རྒྱས་སོ། །གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ནི་
 འདུལ་བྱ་ལས་གྱི་རྟེན་ལ་འཁོད། ལས་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་འཁོད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་
 གཅིག་ཡིན་ནོ། །

༡ གཉིས་པ་དོན་ཆད་ལ་ཕོན་སྡེ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་འོ།
 དང་པོ་གདུལ་བྱ་རོ་སྐལ་ལ་གཉེན་པོ་རོ་སྐལ་དུ་སྟོན་པས་ཕོན་སྡེ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
 དུ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་རྫོང་རབ་འབྲིང་དགྲར་འདུས་པས་ཐེག་པ་དགྲ་དང་དེ་ཡང་དུག་
 ལྷར་འདུས་པས་སྟོ་བཞི་མཛོད་ལྷ་དང་དེ་ཡང་རྫོང་གསུམ་དུ་འདུས་པ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་
 ངམ་རྒྱད་ལས་སོགས་གསུམ་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་འདི་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་
 དགོས་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་བྱེད་ལས་སོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་
 ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། གཞུང་འདི་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱིས་དེ་ལ་དགོས་པ་
 བྱུང་བ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་རྟགས་མེད་ཅེས་དགོས་པ་བཞིན་པས་
 རྫོགས་ཟེར་ཉེ་དགོས་པ་དེ་ཞིན་བྱེད་དང་བཞིན་བྱ་དེའི་འབྲེལ་བ་ལ་མི་སྟོས་པར་འགྱུར་
 རོ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་འདི་ཉིད་བསྟན་པས་ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་རི་སྟེང་པའི་གནས་
 ལུགས་གཏན་ལ་བབ་ལ། དེ་ཡང་ཞིན་བྱེད་གྱིས་བཞིན་བྱ་གཏན་ལ་བབ་པས་རྟོགས་
 ལ། དེའི་ཉིང་དགོས་བྱ་ནོམ་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་ནས་འདི་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་
 ཆོང་ལས་གྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བྱོད་པ་སྦྱེས་ནས་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྟོང་ལ་གསུམ་སྟེ། ངག་གིས་དེས་ཤེས་སྟེ་མི་རུས་པ་དང་། ཐེ་ཆོས་
 ལས་མི་སྟེ་བས་འག་དོན་མེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་རྩོམ་པ་པོའི་འག་ལ་མི་སྟོས་པ་
 ཐལ་བ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ལ་དགོས་པ་བཞིན་པའི་འག་གིས་དེས་ཤེས་བསྟེན་མི་རུས་

བར་འགྱུར་ཏེ། རག་དང་བཛོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ཤིང་ཆད་མའི་ངེས་ཤིང་སྲིད་པ་འདོད་ལ་ཡིད་དཔྱད་ཀྱི་ངེས་ཤིང་སྲིད་མི་རྒྱས་པའི་བྱུང་བ་མེད་ཅིང་། ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ངེས་ཤིང་སྲིད་པ་བྱུང་བ་མེད་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ངེས་ཤིང་སྲིད་པ་རྟགས་མེད་དེ་བཛོད་བྱ་ཚུན་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ་རག་གིས་ཡིད་དཔྱད་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཐེ་ཆོས་ཡིན་པས་རག་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། རག་ཅམ་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་རག་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དོན་གཏན་ལ་འབྲེལ་བས་སྐྱེད་མོང་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི་དགོས་པའི་ངེས་ཤིང་སྲིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་རྒྱས་པས་བཤད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བཛོད་པས་ཆོག་མོད་ཀྱིས་རྒྱན་ཐག་ལྟར་བཤད་ཐབས་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལ་བཤད་པ་པོས་བཛོད་པ་བྱུངས་སུ་མི་ཆེ་ཞིང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུངས་པ་བྱུངས་སུ་ཆེ་བ་སྟེ། གཏན་ཆོགས་སུ་ཆེ་ཞིང་བྱུངས་བཅུན་པ་དང་བྱང་ན་ཆོས་སྲུང་ཐམས་ཅད་བརྒྱུག་ཅེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་དགོས་པའི་འབྲེལ་བྱིས་རང་བཞིན་ལ་བཞི་སྟེ། བཛོད་བྱ། དགོས་པ། ཉིང་དགོས། འབྲེལ་བའོ། དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་ངེས་ཆོག་གོ། དང་པོ་ནི་ཚོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བྱ་རུང་ལ། གཉིས་པ་ནི་དངོས་ཀྱི་བཛོད་བྱ་རག་དེ་ཉིད་ལས་རྟོགས་པ་དང་། རྟོག་པས་དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། ཞེན་པའི་བཛོད་བྱ་རག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་ཞེན་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱི་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེན་པའོ། གསུམ་པ་ནི་རག་གིས་གཏན་ལ་ཐབས་པས་དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཤིང་རབ་སྐྱེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། གསུམ་ལས་མཆོན་ཉིད་ནི། བཛོད་བྱའི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། མཆོན་གཞི་ནི་དངོས་དང་ཞེན་པའི་བཛོད་བྱ་རྟོགས་པ་གཉིས་དང་། ངེས་ཆོག་ནི། དེ་དོན་རྟོགས་པས་ངེས་ཤིང་སྲིད་པས་སོ། ། གསུམ་པ་མཆོན་ཉིད་ལ། མཐར་ཐུག་དོན་གྲུབ་པ་ལ། མཆོན་གཞི་ནི་སྤྱི་ན་མེད་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤིང་ལ། ངེས་ཆོག་ནི། དགོས་པ་དེའི་ཉམས་སུ་སྤང་པའི་དོན་ཡིན་པས་ནའོ། ། བཞི་པ་འབྲེལ་བ་ཚོད་བྱེད་ལ་

སྒྲིམ་པས་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རི་ལྗར་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་
ལོ། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ་བཛོད་བྱ་བྱེད་པ་གོ་བར་བྱེད་རུང་ལ། མཚན་གཞི་ནི་སྒྲི་སྒྲི་
དང་སྒྲི་རང་མཚན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིས་པ་དང་སྒྲི་རང་
མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིས་པ་གཉིས་སོ། གཉིས་པ་ལ་དག་གི་རིག་བྱེད་སྒྲིས་བྱའི་དག་
དང་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཡི་གེར་བཞོད་པའོ། རེས་བྱེད་ནི་གོ་བྱེད་ཀྱི་བརྟེན་གྱི་པས་
ནའོ།

འགཉིས་པ་མཚན་ཉིད་པོན་གང་ཞིག་གང་ལ་མི་འབྲེལ་བ་ལ། མཚན་གཞི་རང་
བཞིན་གནས་སྐབས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་ལ།
གཉིས་པ། བྱས་པ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་དང་བཛོད་བྱ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བའོ། །རེས་
ཆེག་ནི། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་གང་ཞིག་གང་ལ་བརྟེན་པས་ནའོ། གསུམ་པ་བཛོད་བྱ་
རྫོང་བྱེད་དགོས་པ་འདི་དག་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གང་ཀྱི་འབྲེལ་ཞེན། དེ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཛོད་བྱ་རྫོང་བྱེད་པོ་གཅིག་སྟེ།
དངོས་ཀྱི་རྫོང་བྱེད་སྒྲི་སྒྲི་དང་། བཛོད་བྱ་དོན་སྒྲི་གཉིས་སྒྲི་རིགས་དངོས་ཀྱི་དེ་གཉིས་
གཅིག་པས་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྗར་ན་དེ་རྟོགས་ཀྱི་མོ་རྟོག་པ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། སྒྲི་སྒྲི་
རྟོག་པས་སྒྲིས་པས་ན་དོན་ལ་འཛིན་པས་སོ། །ཁུབ་པ་ཡང་དངོས་ཀྱི་ཡིན་པས་གྲུབ་
ལ། འདོད་ན། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་མོ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་སོ། ཡང་
འབྲེལ་བ་དང་དགོས་པ་བདག་གཅིག་སྟེ་དགོས་པ་དག་ལས་འབྲེལ་བ་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྗར་
ན་དག་དང་སྒྲངས་པ་བདག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རྟེ་འབྲེལ་བ་དག་ལས་ལྟོས་པའོ། ཁུབ་པ་
མེད་ན་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་བདག་མི་གཅིག་པས་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བཛོད་བྱ་རྫོང་བྱེད་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་མེད་མོད་ཀྱིས་
གནས་སྐབས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལྟོས་པས་འབྲེལ་ལ། བཛོད་བྱ་དང་དགོས་པ་དག་
ལ་ལྟོས་ནས་དོན་རྟོགས་རྒྱལ་ཏུ་འབྲེལ་ལ་ཉིང་དགོས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་ལོ། །

འགསུམ་པ་རྫོང་སྒྲིང་ལ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་མེད་པས་དག་ཤེས་བྱ་མིན་པར་

འཇུག་ཞེ་ན། དེ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མིན་པའི་བྱ་བ་མེད་ལ་དབབ་བྱའི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ལ་གསུམ་སྟེ། ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་སེལ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྐྱེས་བྱ་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པ་གང་འདི་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལྟར་དགོས་པ་ཡི་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་ཤིང་གཉེན་གཅོད་པ་ལྟར་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིན་ཡང་སྐྱེ་བྱས་འབྲམ་འབྲི་བ་ལྟར་བསྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། རུས་ཀྱང་སྒྲོམ་པས་ཁྲིམ་པ་མི་རྟོག་པ་ལྟར་འདི་བས་ཐབས་སྐྱ་བ་གཞན་ཡོད་དམ་སྟུམ་པ་དང་བཞིས་དོན་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བཛོད་བྱ་བསྟན་པས་ལོག་རྟོག་བཞོག་ཟེར་ཏེ་དག་ལ་མ་བརྟེན་པས་བཛོད་བྱ་རྟོགས་པར་འགྱུར། འདོད་ན་སྐྱེ་ལོ་པལ་པ་འབད་མེད་དུ་འགྱུར། དག་དང་མ་འབྲེལ་པའི་དོན་རྟོགས་པས་སོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་བཞི་བསྟན་པས་བཞོག་པ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་སྐྱེས་བྱས་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཉིང་དགོས་བྱ་ཞོམ་པ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ཉིད་གཞུང་འདིར་སྟོན་པས་བསྐྱབ་རུས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་པ་ཉིང་དགོས་གཞུང་འདི་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་ཏེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་རིམ་པ་བཞིན་ལོག་རྟོག་བཞི་བཞོག་གོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཅད་བྱ་ལོག་རྟོག་དང་། གཅོད་བྱེད་གཉེན་པོ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟག་ནས་ཅོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་དགོས་འབྲེལ་བཞི་བསྟན་པ་དེ་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་རེས་པའམ་མིང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན། དང་པོ་ལྟར་ན་གང་ཐག་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྐྱེ་བས་དགོས་འབྲེལ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བདག་ཀྱང་མཛོད་པ་ལས་སོགས་གཞན་ཡང་སྐྱེ་བས་དགོས་འབྲེལ་དུ་མར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་བདག་ཀྱང་མཛོད་པ་ལས་སོགས་པ་གཞན་ཡང་སྐྱེ་བས་དགོས་འབྲེལ་དུ་མར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་ལྟར་མི་ཟེར་ཏེ་སྐྱེས་པམ་སྐྱེས་

ན་བཞིར་ངེས་ལ་དེ་ལ་ཡན་ལག་བཞིས་བསྟན་པས་བསྒྲིག་གོ། གཉིས་པ་ནི་ལོག་རྟོག་
ཆིག་གིས་བསྒྲིག་གས་མི་བསྒྲིག་ དང་པོ་ལྟར་ན་སྤྱི་རྟག་གི་ལོག་རྟོག་ལ་མི་རྟག་པ་
དམ་བཅས་པས་བསྒྲིག་པར་འགྱུར་བས་བྱས་པའི་རྟགས་བཙུང་མི་དགོས་པར་འགྱུར་
ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དགོས་འབྲེལ་གྱི་རག་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་
ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆིག་ཅམ་གྱིས་བསྒྲིག་བྱས་ལ། རྟོག་གི་རན་པས་བརྟགས་པའི་ལོག་
རྟོག་ནི་ཆིག་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིག་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་ལོག་རྟོག་དེ་དག་ལེས་བྱ་གཞིར་བྱས་སམ་གཞུང་འདི་ཉིད་གཞིར་
བྱས་ལ་གཅོད། དང་པོ་ལྟར་ན་གཞུང་འདི་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱར་མི་རིགས་ལ། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། དགོས་པ་ཉིད་དགོས་བསྟན་པས་བསྐྱབ་མི་བྱས་དང་མ་འབྲེལ་བས་དགོས་པ་
ཁེགས་པས་བཙུང་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་མ་འབྲེལ་ཅམ་གཅོད་དང་
གཞན་ལྟར་ཅམ་གཅོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན། དགོས་མེད་དང་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་
བ་གཉིས་ལེས་བྱ་ལ་གཅོད་ལ། བསྐྱབ་མི་བྱས་དང་མ་འབྲེལ་བ་གཉིས་གཞུང་འདི་ཉིད་
གཞིར་བྱས་གྱིས་སྟེང་དུ་གཅོད་དོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡན་ལག་བཞི་ཀ་གཞུང་འདི་
ཉིད་གཞིར་བྱས་ལ་གཅོད་དོ། །

གསུམ་པ་རྩ་བའི་མཛོད་བཟུང་བ་ལ། བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་
འདུས་པས་ཉེ། བོན་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་བཤད་གྱིས། ཞེས་དང་།
བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདུས། ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་དོ་རྩ་མ་
མཉམ་ན་གཤུང་དུང་གི་བོན་མིན། ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་གཞལ་བྱར་མི་འཛོག་ན།
འབེན་མེད་མདའ་ཉེ་འཇལ་བ་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷེད་དག་གི་དོན་ལ། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ངེས་ཆིག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
ལས། གཞན་ལུགས་ལ་སྤྱི་མཚན་མི་འདོད་པ་དང་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ། རྟེན་དཔལ་གྱིས། བདེན་གཉིས་ལ་སྤྱི་མཚན་མེད་དེ། བོན་ཉིད་བོན་ཅན་དངོས་
པོ་དངོས་མེད་པ་རོལ་གྱི་རོལ་གྱི་སྒྲོ་ངོ་པོ་ཐ་དད་པས་ཟེར་བ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་ལ་

གཞོན་བྱེད་ཡོད་པས་སོ། །དང་པོ་ནི། བོན་ཅན་ལས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་
 འཛོག་པ་མ་གྲབ་སྟེ། བདེན་པ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་བདེན་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་
 པའོ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཅམ་ལས་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བཞག་མི་རུས་ཏེ་དངོས་
 བོ་དངོས་མེད་ལས་སོགས་པ་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྲོ་སྟོན་གྱིས། གཤམ་བྱུང་
 སེམས་དཔའི་སྒོ་རྩོད་གྲུབ་པ་སྟེ། གྱིས་པས་སྒོ་རྩོད་གྲུབ་པས་གཅོད་ཟེར་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་
 བདེན་པ་མིན་པ་འགྱུར་བ་ལས་ཀྱན་རྫོབ་མཚན་མ་དངོས་སུ་བདེན། ཞེས་སོ། སངས་
 རྒྱལ་གྱི་བླགས་ལས་གྲུབ་པས་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་སེམས་དཔའི་སྒོར་ལྷུ་
 དུ་མ་གྱུར་པ་དང་། འདོད་ན། རོན་དམ་གྱི་དམ་པ་ལས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་
 རྒྱ་མ་མངའ་བདག་གིས། སྒོ་རྩོད་གྲུབ་པ་ལ་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེས་ཏ་ཅང་
 ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་རོན་དམ་ལ་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྤྲོ་བས་མ་ཆེག་ལས་འདས་ཏེ་བཛོད་དུ་
 མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་ཉིས་སྒོར་དུ་རོ་བོ་སྒོ་ལས་འདས་ཀྱང་ཁྱད་པར་སྒོ་
 ལ་སྟོས་པས་ཏེ། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སེམས་ལ་གསལ་ཞིང་བསྒོམ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་
 མི་རིགས་ཏེ། ཁྱད་པར་རོ་བོ་ལ་སྟོས་ན་རོ་བོ་ཡང་སྒོ་ལ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོས་པོན་
 གྱི་གཞི་ཡིན་པས་དང་། མི་སྟོས་ན་གཞི་མེད་གྱི་ཁྱད་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་ལྷང་
 དེ་ནི་སྒོ་འདས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གོམས་པར་བྱེད་པའོ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་གཉིས་དུང་སེར་
 ལས་སོགས་རྩལ་ལ་ཁྲབ་ཆེས་ལ་དེ་ཡང་ཡིན་ལུགས་ལྟར་མི་བདེན་ཡང་སྤྲོ་བ་ལུགས་
 ལྟར་བདེན་གསུངས་ཏེ། ལྷུ་ལ་བདེན་པས་སྒོ་མ་འབྱུང་བར་འགྱུར། ལྷུ་དང་ལྷུ་ཅན་
 རོགས་པ་གནད་གཅིག་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལྷུ་ལ་འཛིན་གྱི་སྒོ་རྩོད་ཉིད་གྲུབ་ན་ཤེས་
 རྒྱུད་གཉིས་པར་འགྱུར་ལ་མ་གྲུབ་ན་བདེན་པ་མ་ཡིན་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་
 པ། རྒྱ་མ་མེས་གསུངས་ལྟར་ཡིན་ལུགས་དང་ལྟན་པར་གསུངས། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྒོར་ལ། མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུང་
 སེར་ལས་སོགས་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས། དེ་ལས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་
 གཟུང་རོན་དག་དང་མ་དག་གཉིས། རྒྱ་བ་གཅིག་དང་གཉིས་སྤང་མཚུངས། ཞེས་པ་

དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ནི་འདོད་པས་ཏེ་ལུང་དང་མི་འགལ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
 ལུགས་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཅན་ངངས་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་ཀུན་རྫོབ་
 ཅན་དུ་མཚུངས་པ་དང་དགོས་པ་བདེན་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་རྩལ་པ་ལུགས་ལ་
 རྟོགས་པ་དང་དེ་ལྟར་མིན་ན་ལུ་བདེན་པ་དང་སྒྲོ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་
 རྩལ་སྒྲུང་ལ་བྲལ་ཆེས་ཏེ་ཁོ་བདག་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་དང་ལྟན་པས་
 ཞེན། རྩལ་གྱི་རྩས་ལ་འདོད་དེ་ཞེས་བྱ་ལ་བདེན་པའི་རྩས་སུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པས་སོ།
 །ལྟོག་པ་ལ་རྟགས་མེད་དེ། ཡིན་མ་ཡིན་དངོས་སུ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་པ་
 ཞེས་པས་སོ། གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། རྩང་ལུགས་དང་ལྟན་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 པས་དང་། མཚུངས་ཞེན་དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྩང་བ་
 མེད་པའི་ཐོན་ཉིད་ལ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ། ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོ་དོན་ནོ།
 དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི། མཚན་གཞི་དེ་ལྟན་གྱི་བདེན་པ་ཅན་སོ། རོ་ཐོ་ནི། ཀུན་
 རྫོབ་དང་དོན་དམ་སོ། རྒྱ་མཚན་ལ། ལུ་ལ་དང་སྒྲོ་དང་དགག་བྱ་གསུམ་ལ་བལྟོས་ནས་
 འབྲེད་དོ། དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱའི་རི་ལྟ་རི་སྟེད་པའམ་ཐོན་དབྱེད་པས་ཐོན་ཅན་ལ་དང་།
 གཉིས་པ་ནི། ཡིན་ཚུལ་དུ་མ་གྱུབ་སྒྲུང་ཚུལ་དུ་མ་འགག་པ་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་
 བདེན་རྩལ་གྱི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་། བདེན་དངོས་འགོག་པ་གཉིས་ལ་བལྟོས་ནས་
 དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་རིམ་པས་སྟེ། དབྱེ་དོན་ལ། འདི་དག་གཅིག་གསུམ་པ་དང་
 བ་བགག་པའམ། དེ་ཉིད་ལས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་གང་ཡིན་ཞེན། དེ་ལ་གསུམ་པས།
 གཞན་ལུགས་ལ། གཅིག་པ་དང་། མ་དད་དང་། གཅིག་པ་བགག་པར་འདོད་པ་བགག་
 པའོ། དང་པོ་ལ། ལྷ་ཞེན་གྱིས། བདེན་གཉིས་རོ་ཐོ་གཅིག་པས་ཏེ། རྟོགས་མ་རྟོགས་
 ཀྱི་བྲུད་པར་ལས་མེད་དེ། རྟོགས་ན་གཉིས་སུ་མེད་དོ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་སོ་སོ་མ་
 ཡིན་ཐ་མི་དད་ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བྱུང་བ་བཞིན་
 དོན་དམ་ཡང་བྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དོན་དམ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་

གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རོ་པོ་གཅིག་པ་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཆ་གཉིས་མེད་པས་སོ། །གཉིས་
 པ་ནི། རྩ་ནམ་མཁའ་འོད་ཀྱིས། ཐ་དད་དྲུའོད་དེ། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 རྫོང་རོ་པོ་ཐ་དད་དྲུའོད་པས་ཏེ། མ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །གཉིས་སུ་
 བྱར་ཡོད་སོ་སོ་སྟེ་ཐ་དད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། དོན་དམ་རྟོགས་
 པས་ཀྱང་རྫོབ་ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་མཐའ་དོན་དམ་ལ་
 ཐུག་ན་ཁས་སྒྲངས་ཉམས་ལ། མ་ཐུག་ན་ཀྱང་རྫོབ་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་
 པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དྲུའོད་དེ། རྟོགས་ན་
 གཅིག་པ་མ་རྟོགས་ན་ཐ་དད་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལ་མངའ་བདག་གིས། གཅིག་
 པ་བཀག་ཅམ་ཡིན་པར་བལྟས་པ་ལྟོས་ས་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ལ། ལྟོས་ས་
 ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ན་གཅིག་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་འདི་ཉིད་རྒྱུར་རོལ་མཐོང་བའི་རྫོ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ཀྱང་རྫོབ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་སྟེ། དངོས་འཛིན་དང་བཅས་པའི་དོན་དམ་མི་སྲིད་
 པས་དང་། མ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་ཐ་དད། ཅས་དང་། བ་རོལ་གཟིགས་པའི་རྫོ་ལ་སྟོས་
 མེད་དོན་དམ་སྟེ། དོན་དམ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་གཉིས་སུ་མེད། ཅས་གསུངས་པས་
 སོ་ཟེར་ཡང་མི་རིགས་པས་གཉིས་ཏེ། རྒྱབ་བྱེད་དགག་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པའོ། དང་
 པོ་ནི། འབྲམ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི་རྟོགས་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་མ་གྲུབ་
 ལ་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཐ་སྟད་ཐ་དད་དྲུའོད་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་བརྟག་
 ན་མི་འཐད། ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱུར་རོལ་མཐོང་བ་ལ་དོན་དམ་གྲུབ་པར་
 འགྱུར་ལ། ཐ་དད་རྫོ་ལ་ལྟོས་པས་ཏེ། ཀ་བྱམ་བཞིན་ལ། ཡང་པ་རོལ་གཟིགས་པ་ལ་
 གཅིག་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱང་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ལས། འདོད་ན།
 ཐུགས་ཉིད་སྟོས་བཅས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བདེན་གཉིས་ཐ་དད་དྲུའོད་ཀྱི་སངས་
 རྒྱས་སེམས་ཅན་གྱི་རྫོང་རོ་པོ་ཐ་དད་ལ་བལྟས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། དེ་
 ཉིད་ལས་གཞན་དྲུའོད་དྲུའོད་མེད་པས་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱར་མེད་
 པས་དབྱེར་མེད་དེ། དེ་ཡང་རྟོགས་པ་ལ་དོན་དམ་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཀྱང་རྫོབ་སྟེ། འབྲམ་

ལས། རྟོགས་ན་གཅིག་ལ་མ་རྟོགས་ན་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ནི། གཅིག་
 པ་དང་ཐ་དད་པའང་མ་ཡིན་ལ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་ལས་གཞན་དུའང་མ་ཡིན། ཞེས་
 ཅེ་འབྲུམ་དང་། བདེན་གཉིས་གཅིག་མིན་ཐ་དད་མིན། །ཞེས་ལས་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
 སོ། །གསུམ་པ་ཅོད་སྤྱོད་ལ། བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་སོ།
 །དང་པོ་ལ། བརྟོན་མེད་དེ། རོན་དམ་ལས་ཀྱུན་རྫོབ་དུའམ། ཀྱུན་རྫོབ་ལས་རོན་དམ་དུ་
 བརྟོན་པ་མེད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རོན་དམ་ཉིད་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཀྱུན་རྫོབ་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་གང་རུང་རེ་རེ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྟོགས་མ་རྟོགས་སྒོས་
 དེ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡིན་གྱིས་གང་རུང་རྒྱན་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་གང་རུང་རེ་རེ་འོ་
 བོར་དབྱེར་མེད་པས་སོ། གཉིས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དབྱེར་
 མེད་དེ་རྫས་འབྲལ་མི་ཤེས་གྱིས་དེར་འདོད་པས་སམ། དགག་པ་ཐ་དད་གྱིས་དེར་
 འདོད་པས་སམ། དབྱེ་བ་བྱར་མེད་གྱིས་དེར་འདོད་པས་གང་ཟེར། དང་པོ་གཉིས་ལྟར་
 རྟགས་མེད་ལ་གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཁུབ་པ་མེད་དེ་དབྱེ་སྒྲ་བོན་ཅན་བོན་དབྱིངས་ཡིན་
 པས་སོ། །གངས་ངེས་པ་ལ་སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་བོན་ཉིད་བོན་ཅན་རི་ལྟར་རི་སྟེང་གཉིས་
 ལས་མེད་ལ། དེ་རྟོགས་གྱི་སྒོ་མ་འབྲུལ་པ་དང་འབྲུལ་པ་གཉིས་སམ་ཡིན་ཚུལ་དུ་མ་
 གྲུབ་སྒྲུང་ཚུལ་དུ་མ་འགག་པ་གཉིས་ལ་སྟོས་པས་དང་། དགག་བྱ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་། བདེན་དངོས་བཀག་ནས་སྟོས་པ་སྟོང་པའི་དང་། རྟགས་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་བསྒྱུ་བ་
 པ་ལ་སྟོས་ནས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རོན་ལ། རོན་དམ་ཀྱུན་རྫོབ་སོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་
 ཉིད་མཚན་གཞི་ངེས་ཆེག་སོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། དཔལ་གྱིས།
 མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ངོར་བདེན་ཞིང་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོས་པས་སྟོང་པས་
 གསུངས་པ་ནི་མི་རིགས་པས་གཉིས་ཏེ། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། མི་འདོད་པ་
 དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ། རིགས་ཤེས་དེ་འཕགས་པའམ་སྤྱི་བོའི་སྟོ་གང་ཡིན།
 དང་པོ་ལྟར་ན་ཐོས་བསམ་གྱི་སྟོ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་རིགས་ཤེས་རྫེས་དཔག་ལས་

རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དང་། འདོད་ན། སྦྱོར་ལམ་ཡན་ཆད་བསྐྱོམ་བྱུང་བྱེད་པས་བསལ་
ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་བའི་དགོང་བ་དང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཏུ་དོན་
དམ་རྒྱུ་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མེད་དགག་གི་སྦྱོས་པ་སྦྱོང་བ་ཡིན་བཛོད་
པས་མ་ཡིན་དགག་དོན་དམ་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེར་ཡང་མེད་དགག་དོན་དམ་ཏུ་འགྱུར་
ལ། འདོད་ན། འདིར་ཡང་འདོད་ལ། མ་ཡིན་དགག་སྦྱོས་པས་ཁ་བཅས་སུ་ཤོད་དོན་
དམ་ཤོད་བྱུང་བའི་ན་དེར་མེད་པའི་སྦྱོས་པར་གྲུབ་པས་མཆུངས་སོ། །ཡང་མངའ་བདག་
གིས། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིག་དོར་གསུངས་ཏེ་སྦྱོན་སྦྱར་བཞིན་དང་ཟབ་མོ་གཏམ་
ཀྱི་དོན་དམ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སྦྱང་མེད་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་
དོར་བདེན་པ་ཟེར་བ་ཡང་མཆོན་བྱས་ཁྲད་པར་ཏུ་བྱས་ལ་ཤེས་དོར་གྲུབ་པས་ལུལ་
དང་ལུལ་ཅན་གྱི་སྦྱོས་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །རང་ལུགས་ནི་མཆོན་མར་མ་གྲུབ་
པའི་ཡིན་ལུགས་དང་ལྟན་པའོ། །མཆོད་སྦྱོང་ལ་མཆོན་མཆོན་གཞི་གསུམ་གྲུབ་པས་
སྦྱོས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དོན་དམ་གཤིས་ཀྱི་ངོ་མོ་ལ་གྲུབ་བམ་བཅ་ཐ་སྟངས་ལ་གྲུབ་པ་
གང་ཟེར། དང་པོ་རྟོགས་མེད་དེ་མཆོན་པའི་ལུལ་ལས་འདས་པ་དང་། གཉིས་པ་ཁྲུབ་
པ་མེད་དེ་བཅ་ལས་བརྟེན་ནས་དོན་རྟོགས་པས་ཏེ། མ་རྟོགས་སེམས་ཅན་ཆོག་གིས་
མ་ཁྲིད་ན། ལུན་པའི་མཛུབ་གཡུག་དེས་ཀྱང་བཅ་མི་འཕྲོད། ཅེས་དང་། ཐ་སྟངས་ཆོག་
གིས་དེ་དོན་སྟོན། །མཛུབ་ཁྲིད་ཆོག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། སྦྱོར་བྱེད་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཡང་གསུངས་ཏེ།
དོན་དམ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཅིའི་ངོ་མོར་ཡང་མ་གྲུབ་ལ་གང་གིས་ངོ་མོར་ཡང་
མ་བསྟན་པ་འདི་ཞེས་བྱ་བར་མཆོན་པའི་ལུལ་ལས་འདས་པས་དབྱེ་བ་དང་བྲལ་མོད་
ཀྱིས། འོན་ཀྱང་རེས་གཅིག་བཅ་ཏུ་མཆོན་ནས་བཛོད་བྱ་དོན་གྱི་སྦྱོན་སྦྱར་སྦྱོས་པ་
ཕྱོགས་རེ་བཀག་པ་དང་ཕྱོགས་མཐའ་དག་བཀག་པ་གཉིས་ལ། རྫོང་བྱེད་ཆོག་གིས་
སྦྱོན་སྦྱར་རྣམས་པ་དང་རྣམས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སོ། །འགསུམ་པ་ནི་མཐར་
ཐུག་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་གྲུབ་པ་སྟེ། དོན་དམ་དོན་གྱིས་

དམ་པ་སྟེ། །དམ་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི། གཤམ་རབས་སྒྲ་མའི་དགོངས་སྟོན་
ཡིན། ལྷ་ངན་འདས་པ་བསྟན་པའོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཀྱུན་རྫོང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་གོ། །དང་པོ་ལ། ལྷ་བཅུན་
ཀྱིས། མ་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ལ་སྤང་བ་ཟེར་ཏེ་རྟོག་ཤེས་རྟོག་པའི་བྱས་མི་རྟག་ལ་མ་བྱེད་
པོ། མངའ་བདག་གིས། ཐ་སྙད་པའི་སྒྲོ་རྩེར་གྲུབ་པ་ལ་བཞེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས།
ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་རྩེར་བདེན་པ་ཟེར་བ་ནི་སེམས་དཔའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་མ་བྱེད་ལ་བདེན་
པས་མཚོན་བྱའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་སོ། ། དེས་ན་མཚན་མར་སྤང་བའི་ཡིན་ལུགས་དང་
ལྷན་པ་ཞེས་གསུངས་པས་དེའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དག་པ་དང་། མ་དག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི། དེས་ཆོག་གོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་དཔའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲོ་རྩེར་གྲུབ་པ་གསུངས་ཏེ་
གཞི་མཚན་ཐ་དད་མེད་དོ། དེས་ན་བག་ཆགས་ཅི་རིགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མཚན་མར་
སྤང་བའི་ཡིན་ལུགས་དང་ལྷན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཞན་སྤང་ལ་ཤར་
བའི་སྐྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་རྣམས་དང་། སེམས་དཔའི་རྗེས་ཐོབ་སྤང་བཅས་སུ་
ཤར་བ་སྤང་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་མཐའ་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་བག་ཆགས་ཅི་རིགས་
པས་དཔེན་པས་ན་དག་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་གོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་རྣམས་
ཀྱི་སྒྲོ་རྩེར་གྲུབ་པ་གསུངས་ཏེ་རྟོག་སྤང་ལ་བྱེད་ཆེས་སོ། ། དེས་ན་བག་ཆགས་མཛོན་
འགྲུང་དང་འགྲོགས་ཤིང་མཚན་མར་སྤང་བའི་ཡིན་ལུགས་དང་བདེན་པའོ། །གཉིས་
པ་ལ་ཡང་དག་ལོག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་དེས་ཆོག་གོ།
།དང་པོ་ལ། ཐ་སྙད་པའི་སྒྲོ་མ་འབྲལ་པ་ལ་གྲུབ་ཅིང་མཚན་མར་སྤང་བའི་ཡིན་ལུགས་
དང་ལྷན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱིས་པའི་སྒྲོ་མ་འབྲལ་བ་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་དོན་བྱེད་ལུས་
པ་དོན་རང་མཚན་ལུས་དང་ལུས་ཅན་གྱི་བསྐྱེས་པ་དང་། རྟོག་པ་དོན་སྐྱེད་དང་དོན་རང་
མཚན་ལ་བཞེན་པའི་དོན་སྐྱེར་འཛིན་པ་ལས་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་འབྲུལ་མེད་དུ་སློང་དོན་མཐུན་པས་ན་ཡང་དག་གོ། །གཉིས་པ་ལ།
མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་དེས་ཆིག་གོ། །དང་པོ་ལ། ཐ་སྙད་པའི་སློང་འབྲུལ་པ་ལ་མཚན་
མར་སྙད་ཞིང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྙོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྙད་ལས་
སོགས་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་། ཡིད་ཤེས་འབྲུལ་པ་རྗེ་ལས་
ལས་སོགས་དང་། རྟོག་པས་དངོས་མེད་དངོས་སུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལས་སོགས་དང་།
ཤེས་རྟོག་གིས་རྟག་ཆད་དུ་བྱེད་པ་ལས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སློང་འབྲུལ་ཅིང་
དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་ལས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བག་ཆགས་
ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་འཁྲོགས་པས་མ་དག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བརྟག་ཅིང་དབྱེད་ན་སྙིང་པོ་
མེད་ཅིང་དབྱེད་མི་བཟོད་པས་ཀྱུན་རྫོབ་སྟེ། ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱུན་གྱིས་རྫོབ་པ་སྟེ། གང་ཟག་
རྣམས་ཀྱི་སློང་ཡུལ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ཆིག་ནི། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་གཞོད་
མེད་དུ་གནས་པས་ན་བདེན་པའོ། །

བཞི་པ་ཡང་དག་པའི་དོན་ནི་འདི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ལུགས་སྟོན་པས་འདི་ལ་
གསུམ་སྟེ། ཉམས་སུ་སྒྲངས་བྱ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱད་ལ་སྟེ་
ཚུལ་དང་། དེ་སྟེས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་སོ། ། ཤང་པོ་ལ། སྟོན་འགྲོ་དང་། དངོས་
གཞི། རྗེས་གསུམ་སོ། །དང་པོ་རྒྱ་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སེམས་
བསྐྱེད་སྟེ་བ་ལ་སྙིང་རྩེ་དང་དད་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྙིང་རྩེ་བསྐྱེད་དགོས་
ཏེ། གཞི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བྲང་། ཞེས་དང་། སྙིང་རྩེའི་དོན་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་སེམས་
ཅན་དོན་རྣམས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས། ཉམས་མཁས་ཁྲུབ་པའི་སེམས་ཅན་རང་གི་
པ་མར་གྱུར་པ་དག་ཡང་དག་པའི་དོན་མ་རྟོགས་ཏེ་བདག་དང་གཞན་དུ་བརྒྱུང་། དེས་
དུག་ལྔ་རགས་བར་སྟེས་པས་མི་དགེ་བ་ལ་སྤྱད་པས་ངན་སོང་འཁོར་བར་འབྲུམས་
ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སློང་པས་སྙིང་རྩེ་བསྟོོམ་པས་དང་། དེས་བསྟོོམ་པས་བདེ་བ་
ལུན་ཆོགས་དང་ལྷན་ཞིང་། ལུགས་རྩེ་ཆེན་པོས་གདུལ་བྱ་སྟོབ་པའི་སྤྱབས་ཡུལ་ཁྲད་
བར་ཅན་ལ་དད་པ་སྟེས་པ་སྟེ་དད་པ་བརྟན་པོ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་རྒྱ་ཞེས་སོ། །དེ་

གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྐྱབས་སུ་འཁོ་བས་ཏེ། རྫོང་གཏོང་བའི་སྐྱབས་འཁོ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བ་སྟེ། སྐྱབས་ཡུལ་འདི་ལ་མོས་ཤིང་ཐོབ་ན་མཆོག་ཅེས་སོ། དེ་གསུམ་འབྲེལ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་སྟོན་ལམ་བཟུང་བས་ལམ་དང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་སྟེ། སེམས་རབ་ཅུལ་རྫོགས་ཐར་པ་མངོན་སངས་རྒྱས། རྒྱལ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱེས་པའི་དུས་དེ་རུ། བདག་མཐར་བྱུང་བ་རྫོགས་པའི་དུས་རྟེན་ལ། གཞན་དག་སེམས་ཅན་འདྲེན་པའི་སྟོན་ལམ་བཟུང་། ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་མཉམ་བཞག་དོན་དམ་དུ་ཉམས་སུ་གྲང་བ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཉམས་སུ་གྲང་བ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་བ་སྟོང་བའོ། དང་པོ་ནི་ལྟ་བ་ཡས་དབུབ་ཅེས་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སེམས་ལ་གསལ་ཞིང་བསྟོན་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སྦྱེ་མེད་སྟོས་བུལ་དུ་གནས་པ་ལྟར། དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྟོན་པས་ཉམས་སུ་གྲང་སྟེ། དེ་ཡང་སྦྱེ་མེད་སྟོས་བུལ་བདག་མཐར་དག་གིས་སྟོང་བ་ལ་སྟོས་ཀྱང་མི་དམིགས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟོན་བ་སྟེ་གང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སེམས་པ་དེ་ནི་ལས་སོགས་སོ། གཉིས་པ་ནི་ཐབས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བརྒྱའི་ལས་ལ་འབྱུང་། ཞེས་བས་དང་། སྟོང་བ་མས་འདྲེག་ཅེས་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་སུ་སྦྱུང་ཅིང་བསྐྱབ་ཅེས་གསུངས་པས། སེམས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྐྱུ་མ་ལྟར་མ་དབུད་པའི་སྟོ་ལ་སྦྱང་བ་ལྟར་དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་བདེན་དངོས་བཀག་པའི་དོན་ལ་དགེ་སྟོང་བརྒྱུ་ལས་སོགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་དུ་གྲང་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བདེན་སྟོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱབ་ཅིང་དབུད་དེ། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཅི་ཡང་བྱ་བམེད་པའོ་ཞེས་ལས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཉམ་བཞག་དང་། རྗེས་ཐོབ་དང་། ཟུང་འབྲེལ་ལ་ཅོད་བ་སྟོང་བའོ། དང་པོ་ནི་དོན་དམ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བ་དེ་སྟོས་དམིགས་ནས་བསྟོན་མམ་

མི་བསྐྱོམ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཅེ་ཡང་མ་གྲུབ་བཅ་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་དུ་གྲུབ་
 བས་སྐྱོམ་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སེམས་ལ་གསལ་ཞིང་བསྐྱོམ་ཞེས་
 བ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དོན་དམ་དེ་སྒྲོ་འཛིན་པའི་བློ་རྟོག་གིས་མི་བསྐྱོམ་སྟེ་སྒྲོ་འདས་
 ཡིན་པས་དང་། རྟོག་པས་རྟོག་པ་སྐྱོམ་པས་རྟོག་མེད་རྒྱུ་ན་འགྲིམས། ཞེས་དང་། སྒྲོ་
 འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་སྟེ་མི་རྟོག་པའི་རང་ལ་མི་དམིགས་པར་གནས་པ་སྟེ།
 བདལ་བ་ཆེན་པོ་མ་གཏོས་པར། རྟོག་འཛིན་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་དང་། མ་བཅོས་
 སེམས་ཀྱི་གཏུན་ས། །མ་སྒྲིབ་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་གཅིག་འཕར། །མཐོང་ཆོར་མི་འཇུག་བདེ་
 བའི་ལམ། །ཞེས་དང་། སྐྱོམ་ཡིངས་མེད་དུ་རྟོག་གིས་བཞག་ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྗེས་ཐོབ་སྒྲུབ་ལྟར་བསྐྱོམ་མཇུག་མི་བསྐྱོམ། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་མེད་
 དེ་སྒྲུབ་མཉིད་རྒྱུ་བས་དེ་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འབྲུལ་པས་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པ་
 དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བདེན་དངོས་སུ་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་
 མོད་ཀྱིས་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི། རྒྱུ་འཛིན་འབྲུལ་པས་བསྐྱོམ་པའི་རྟོགས་མེད་
 ལ། སྒྲུབ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱོམ་པས་བྱུང་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་དངོས་
 འགོག་པ་རྒྱུ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲུབ་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་གནས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་མཉམ་རྗེས་དེ་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་པའམ་ཐ་དད་པར་བསྐྱོམ། དང་པོ་ལྟར་
 བ་སྒྲུབ་བཅས་སྒྲུབ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་རྒྱུད་གཉིས་
 པར་འགྱུར་ཏེ་སྒྲོ་ངོ་པོ་ཐ་དད་པས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲོ་ངོ་པོ་གཅིག་ལ་སྒྲོག་པ་ཐ་དད་པའམ་
 མཉམ་བཞག་སྟེ་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱོམ་ཞིང་རྗེས་ཐོབ་བྱུགས་ལ་སྦྱོད་པ་མ་འགག་
 པའི་ཚུལ་དུ་སྦྱོད་པའོ། ། རྟགས་པ་ནི་སྒྲུབ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱོ་བར་བྱེད་པ་
 སྟེ། དེ་ཡང་མཆན་བཅས་མཆན་མེད་ཀྱི་དགེ་ཅུ་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་
 པའི་ཚུལ་ཀྱིས་བསྐྱོ་བ་སྟེ། མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱོ་བ་སྟེ་མཆན་དང་དཔེ་
 བྱད་དུ་གྲུབ་པའོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལས་རྒྱད་ལ་སྤྱི་ཚུལ་ལ། དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཚོགས་
ལས་དུ་ཐོས་བསམ་གྱི་གཏན་ལ་བབ་ནས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་བསྒྲུབ་པས་སྤྱོད་ལས་དུ་
བསྒྲུབ་བྱུང་གིས་མཉམ་ཆེས་བྱང་འབྲེལ་ལ་གསལ་སྤྲང་ཐོབ། མཛོད་ལས་དུ་མཉམ་
བཞག་སྤྱི་བ་མེད་པར་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཆེས་ཐོབ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་ལུགས་ལ་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་སྒྲུབ་པར་དེའི་རྒྱལ་ལས་གོམས་པས་རྟོགས་པ་རྗེ་ཆེས་
སུ་བྱུང་ཉེ་རྒྱལ་མཐར་གཡུང་དུང་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་དུ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གཡུང་དུང་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བདག་སྤྱིན་
གྱིས་ས་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ཐོན་ཉིད་དབྱིངས་སུ་སེམས་ཉིད་བདལ་ཉེ་དབྱིངས་གེས་
དབྱིང་མེད་ཀྱི་ཐོན་སྤྱི་བདེ་ཆེན་ཐོབ་ལ། དེའི་ཆལ་གཞན་སྤྲང་ལ་གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་
སུ་ཕར་ཉེ་གཞན་དོན་རྒྱ་ལག་བྱུང་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། སྤྱི་རྣམ་པ་གཉིས་གྱིས་སྤྱི་བ་པ་
རྣམ་པ་གཉིས་སྤྲངས་པས་འབྱོངས་ཅོམ་ན། རྣམ་པར་དག་པ་ཡོངས་ཁྲབ་བདལ་བ་
ཐོན་གྱི་སྤྱི་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞེས་དང་། ཐོན་གྱི་སྤྱི་ལ་གཡོས་མེད་ཀྱང་། རིག་པ་འོད་ཟེར་
ཀུན་སྒྲོས་པས། འཁོ་བ་མ་ལུས་བདེ་ལ་དགོད། ཅེས་སོ། །

ལྔ་པ་ཆོག་དོན་གྱི་གཞུང་བསྐང་པ་ལ། སྤྱང་གྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། སྤྱང་
མིང་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་གྱི་མདོ་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་སྒྲོ་རབ་གྱི་དོན་བསྟུ་བ་དང་།
འབྲིང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་བསྟུ་བ་དང་། ཐ་མས་རྟོགས་པར་དགའ་བ་དེ་
ལ་མཚོན་ཉེ་བསྟུ་བཤོ། །

དང་པོ་ལ་སྤྱི་སྤྱང་གྱི་འདུག་ཚུལ་དང་། མཚོན་དང་ལུག་གོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱི་སྤྱང་
གྱིས་དོན་ངོས་བསྐང་བ་དང་། རི་ལྟར་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་དང་། སྤྱི་བསྐྱར་བའི་དགོས་
པའོ། །དང་པོ་ནི་སྤྱང་གང་གི་སྤྱང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བསྐྱར་ལུགས་དུ་ཞིག་གིས་བསྐྱར་
ཞེ་ན། སྤྱིར་འཛམ་གླིང་ན་སྤྱང་རིགས་མི་གཅིག་པ་སུམ་བརྒྱ་ལྟ་ཡོད་པ་ལས།
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཐོན་ཐམས་ཅད་དོན་གཡུང་དུང་གི་ལྟ་
སྤྱང་སྟལ་གཟིག་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་དུ་གསུངས་པ་དེ་སེམས་ཅན་གྱིས་སོ་སོར་རང་འཕྲི་

སྐད་ཀྱི་ཤོ་བ་ལ་བསྐྱར་གཞི་བྱས་ནས། འདིར་དེ་ལས་ཐོན་གྱི་འབྱུང་གཞིའི་ཁང་ཁྱེད་
 སྐད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁྱེད་ལུང་དུལ་མཁར་གྱི་ལུལ་གྱི་སྒོ་བཞིན་སྐད་
 ཀྱི་གཙོར་བརྒྱད་དུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། བར་ན་འབྲེགས་ཅང་སྐད་ཀྱིར། བྱང་ན་གྲུ་གེ་ལ་
 ལ། ལུབ་ན་ཐེ་མིང་དང་ཐོབ། ལྟོ་ན་དང་ར་པལ་པོའི་སྐད་དང་བརྒྱད་ལ་རེ་རེ་ལ་སྒོ་
 ལུགས་བར་གསུམ་དུ་སྟེ་བས་ཉེར་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ལས་འདིར་ནི་སྐད་ཀྱི་ལུགས་
 པའི་སྐད་ཡིན་ཏེ་སྐད་སྐྱགས་ལུགས་ཀྱི་ཐོན་སྟེ་ཞེས་སོ། ། དེ་ལས་བསྐྱར་ལུགས་དུ་
 ཡོད་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བརྒྱད་དུ་གསུངས་ཏེ། ཐང་ལོག་ཐང་སྐམ་གཉིས་དང་།
 འོན་མཐུན་ཆ་མཐུན་གཉིས་དང་། མདོ་རྒྱས་འབྲེལ་མ་གཉིས་དང་། ལྷར་སྤྱང་ལ་བྲལ་
 གཉིས་སུ་བསྐྱར་ཞེས་སོ། ། སྐད་རེ་རེ་དོན་དུ་མ་སྟོན་པ་དང་། སྐད་དུ་མས་དོན་གཅིག་
 སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་ཉི་མས་གསུངས་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་བསྐྱུས་ན་དོན་འགྱུར་དང་ཆོག་
 འགྱུར་གཉིས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་ཆེ་ལུས། ཁང་བོད་ཐ་
 དད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཀ་བདེན་ལ། རྒྱ་སེ། ཁང་ལ། ཡིག་མིད་པ་སྟེ་རྟེ་སྟེ། ཐོན་
 ཉིད་བདེན་པའི་ཁང་པ་ན་མིད་མིན་གྱི་རྟེ་བཞུགས། ཞེས་བྲལ། སྐད་གཉིས་ཀྱིས་ལྷར་
 གསུམ་གྱིས་སྐྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དོན་སྟོན་གསུངས་པ་ནི་ཁིན་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་
 པས་གསུམ་སྟེ། སྐྱ་བསྐྱར་བ་དོན་མེད་དུ་དང་། མི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་དང་།
 ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱ་བསྐྱར་བ་དོན་མེད་དེ་བཟོད་བྱ་ཐ་དད་པ་དང་།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡི་ཐུན་ནེ་ཐུན་ཐུ་གྱུང་གིས་གྱུང་དོན་ཐ་དད་དུ་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་
 དང་མཚུངས་སོ། ། གསུམ་པ་ལྟར་ན། ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་ཐབས་མི་མཁས་པར་འགྱུར་
 ཏེ་སྐད་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཅིག་མི་རྟོགས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྟོལ་འཛིན་ཆེན་པོའི་གསུང་གིས་བཟོད་བྱ་གཅིག་སྟོན་
 ཏེ་སྐྱ་དོན་འགྱུར་དང་ཐང་ལོག་ཏུ་བསྟེན་པས་བསྐྱར་བས་ཏེ། ཉི་ཀ་ལུགས། རྒྱ་
 སེ། མཛོད། ཡིག་མིན་གྱི་མིད་པ་ཞལ་སྟེ་ཞེས་བྲལ། སད་ལ་གྱེར་རོ་སྐྱུངས་ནི། ལྷའི་
 གཞེན་པོར་སྟོན་ཞེས་བྲལ། ཐེར་གྱིར་སྐྱར་ནི། རྒྱལ་གཞེན་བཟང་ལ་བྱུག་འཆལ་

ཞེས་བྱ་བ་དོན་འབྱུང་དུ་གས་ཆོད། །

གསུམ་པ་ཅོད་སྒྲོང་ལ། སྐྱ་བསྐྱར་བ་དོན་མེད་དུ་འབྱུང་རྟེ། སྐད་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་ལས་མི་སྟོན་པའི་ཞེན་ཁུབ་པ་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་བསྐྱར་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ་འདི་ལས་འདི་བསྐྱར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་སྦྱར་དབྱར་སྟོས་པ་དང་། གཞུང་དུ་སྤེལ་ནས་བྱོན་པའི་དགོས་པའོ། དང་པོ་ནི་སྐར་སྐད་བོན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་ཁུངས་སུ་ཆེ་བ་དང་། སྐད་གཞན་གྱི་ལྷན་མ་འདྲེས་པས་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། སད་སྐར་གསང་བའི་སྐད་ཡིན་པས་བཟ་ཤིས་ཤིང་བྱིན་ཆེ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་གྱི་ནང་གི་བོན་ནམས་སྐར་སྐད་དུ་གསུངས་པས་དེ་དག་གིས་དོན་འབྲེལ་བར་བཀའ་ལུང་སྦྱིའི་སྦྱོབས་སུ་ཆེ་བ་དང་། ཕྱི་རབས་ལ་བཀའ་འཛིན་བཞག་པ་དང་། སྐྱ་བལྱ་བ་རྟུ་སྐྱ་བསྐྱར་བ་པར་དུ་ལྷུང་བས་སྐྱ་སྟོབ་པ་ལ་མཁས་པར་འབྱུང་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་མཚན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་རྟེ། སྦྱི་དོན་ནམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཆོག་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་གྱི་གདགས་གཞི་དང་། གདགས་ལུགས་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པའོ། དང་པོ་ལ་མཚན་འདི་གདགས་པའི་གཞི་ནི། ལས་མཁའ་བོན་ཉིད་སེམས་ཉིད་གསུམ་ཡིན་ཏེ། སྐར་སྦྱིད་བོན་སྟོ་དུ་མ་ལུང་པོ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལས་སོགས་སྦྱེས་བྱའི་གནས་སྐབས་དང་ལམ་གྱིས་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་མེད་པ་འབྱུང་བས་མཛོད་དེ། རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་རིག་པར་དགོན་པས་དོན་དང་། དེའི་དོན་སྟོན་པའི་ཆོག་གཞུང་འདིས་སྟོན་པས་ཆོག་གྱུང་ཡིན་པས་དཔེ་དོན་འབྲེལ་བ་གདགས་གཞིའོ། །གཉིས་པ་སྟོན་པ་དང་། འཁོར་དང་། གནས་དང་། གཞུང་ཆད་དཔེ་དོན་དང་། རྒྱ་ཡོ་བྱད་ལས་སོགས་མང་ཡང་བསྐྱས་ན་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་གཉིས་ལས་འདི་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་ཡོའི་དགོར་མཛོད་འདྲ་སྟེ་ཤིས་བྱའི་གནས་ལུགས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པས་འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ལ། དཔེ་དོན་རྟོགས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པས་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་

ཀྱང་བཏགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་སྤྱི་དང་དབྱ་དང་དཔེ་དོན་ལ་བཏགས་པའི་དགོས་
བའོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་ལུང་སྤྱི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ངོ་ཤེས་ནས་སྦྱེས་བྱ་འཇུག་ལྡན་ག་བདེ་
ཆེག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་པ་མགོ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལུས་ངོ་ཤེས་སྒོ་རབ་ཀྱི་དོན་
དུ་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ་མཚན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བྱོད་པ་སྦྱེས་ནས་སྐལ་ལྷན་འཇུག་
པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

༡གཉིས་པ་ཆོག་ལ་མཛོད་ཅེས་པ་མིང་གིས་ངོ་ཤོ་ལ། དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། མིང་གི་
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། སྐབས་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བན་བཏགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཛོད་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་མིང་ཅམ་དང་། བན་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་གི་བཛོད་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་རང་མིང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་
བཤད་འཇུག་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་དང་འགལ་འདུ་མུ་གསུམ་པའོ། །དང་པོ་ནི་བན་
བཏགས་པ་གང་ཞིག་གིས་གདགས་གཞི་འདི་ཉིད་གོ་བར་བྱ་ཞིང་བཤད་ན་དོན་གཞན་
འགྱུར་ལ་རིལ་མཐུན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་བན་བཏགས་པ་གང་ཞིག་གིས་
གདགས་གཞིའི་དེ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་སྤྱི་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་པས་ཉེ་ནས་
བར་ཤེས་པའམ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༢གསུམ་པ་བན་བཏགས་པ་གང་
ཞིག་གིས་གདགས་གཞི་ཐ་དད་གཉིས་ཀའི་ཆོགས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མཚོ་སྦྱེས་
ཞེས་བཛོད་པས་གཤེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཁ་ཅིག་ལ་བཤད་འཇུག་ཆང་བ། ཉ་སྐལ་ལ་འཇུག་
པ་མེད་ལ། སྐམ་གྱི་མེ་ཏོག་ཁ་ཅིག་ལ་བཤད་པ་མེད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་སྤྱིད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་འཁོར་འདས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྤྱིད་ཆོད་མ་ཆང་
པར་མེད་པར་སྟོན་ལ། མཛོད་དཔེ་དོན་རྟགས་གསུམ་གྱི་ངང་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བས་ཉེ། དེ་རྒྱལ་པོའི་དགོར་མཛོད་ལྟར་དགོས་འདོད་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་སྟེ་རྟགས་
པར་དཀའ་ཞིང་རིགས་པར་དགོན་པས་ལུགས་ལ། དེ་ཡང་སྤར་མ་བསྟན་པའི་དོན་
འདིར་སྟོན་པ་ཞལ་བྱེ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྐལ་པ་ལས་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འབྲེད་ན་
སྤྱིད་པ་ལས་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འབྲེད་པ་དང་འགལ་ལ་མི་འབྲེད་ན་དེ་དག་གཞུང་འདི་

ཡི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འབྲེད་མོད་ཀྱིས་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་མེད་
 བ་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་ལ་དེ་བྱེད་པས་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱང་ལུགས་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ།
 བསྐྱལ་བ་ལས་སོགས་བ་སྤྱི་མེད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། ཡང་དབུ་ཐོག་མ་
 ཉིད་དུ་མེད་པ་སྟོན་ལ་དེའི་ལུགས་ལ་གཞན་གྱི་ཞལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྲག་ལ་སྤྱི་ཚིག་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྲག་གི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
 བྲག་གི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། དེའི་དགོས་བཤོ། །དང་པོ་ནི་ཡུལ་ཡོད་
 པ་དང་། ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་དང་། དེ་ཡུལ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི་བྱི་
 རོལ་པའི་སྤྱ་དང་དབང་སྐྱབས་ལས་སོགས་ལ་སྐྱབས་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་
 རང་མ་སྤྱིན་པས་གཞན་དོན་མི་ལུས་ལ། དེས་ན་སྐྱབས་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
 སྐྱབས་ཡུལ་དུ་འཛོག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བྱི་རོལ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་བཏགས་ཡིན་
 ཟེར་བའི་ལོག་རྟོག་བརྟོག་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ལས། དང་པོ་ལ་
 སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལ་ཐབས་མཁས་པ་ཞེས་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པ་ལས་སོགས་དུ་མ་
 གསུངས་པ་ལ། གཉིས་པ་ནི། སིན་ཏུ་ཕློག་གྱུར་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པས་ཏེ། ལུང་
 འདི་ལ་མཛད་པ་ཆེན་པོ་སྤངས་རྟོགས་སུ་ཚིགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སྟོན་དུ་སོང་བར།
 གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་སྟོན་པ་ལ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་གསུམ་དང་མི་འགལ་པའི་
 བརྗོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་ལྟ་བུ་དམིགས་པའི་བྱིར། མེ་དུ་བཞེན་ཞེས་པས་བྱ་བ་
 སྟེ། དེ་ཡང་པོན་ཅན་རང་རིག་གིས་བྱ་བ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་པོན་དང་པོན་ཅན་གྱི་འཚོགས་
 བ་སྟོན་དུ་སོང་རུང་གིས་བསྐྱབ་པས་མེད་པའི་ལོག་རྟོག་ལུགས་ལ་ཁེགས་ལ། རྟགས་
 གཞལ་བུ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ། ཕློག་གྱུར་ལ་རྗེས་དབག་ སིན་ཏུ་ཕློག་
 གྱུར་ལ་ལུང་ཆོད་མ་དང་མི་འགལ་བ་དང་། བརྗོད་པ་དག་པར་སྤྱོད་པས་བྱ་བ་ལ། ལུབ་
 བ་མེ་དུ་ཡི་སྟེང་དུ་ལུགས་ལ་ངེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་
 མེད་པ་འགལ་ཡོད་ན་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་གྱི་ལུང་པོར་གནས་པས་བརྗོད་
 ཀྱི་མི་ཡོང་མོད་ཀྱིས། ཡོན་གྱང་འཛིག་རྟེན་པ་ཡོན་ཏན་དང་རིགས་དང་ན་སོ་གན་པ་

ལ་ལུག་འཆལ་བ་ལྟར་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷན་པ་རྩུ་
འབྲུལ་ཆེར་ལྷན་པས། །ཞེས་དོན་གཉིས་ལུན་ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་། ལུ་བ་
བྱེད་པ་ལས་སོགས་གསུངས་པ་ལ། གཉིས་པ་ནི། གཤེན་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བའི་
ལྷ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས། །ཞེས་ལས་སོགས་གསུངས་ལ། གསུམ་པ་ནི།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱི་མེས། །ཞེས་དང་། བསྐྱལ་བ་བས་ཀྱང་སྲིད་པ་སྟེ། །སྲིད་
པ་བས་ཀྱང་འབྱུང་བ་སྟེ། །འབྱུང་བ་བས་ཀྱང་གཤེན་ལྷ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ། མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། དེས་ཆོག་གོ། །དང་པོ་ནི།
སྒོ་གསུམ་དག་པས་ཁྱད་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་
དུ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའམ། ཡང་ན་བཞི་སྟེ་ལོངས་སྟོང་རྒྱན་དང་། མོས་པའི་ཉིང་
འཛིན་དང་། འདྲེས་པའི་ནན་ཏན་དང་། སྦྱེ་འགག་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུག་གོ། །དང་པོ་
ནི། ལྷ་མ་ལས་སོགས་ལ་དངོས་དང་ཡིད་ཀྱིས་སྦྱུལ་པའི་མཆོད་པས་མཆོད་པ་དང་།
གཉིས་པ་ནི། ལྷ་མ་ལས་སོགས་ལ་མོས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ཟབ་མོ་ཅེ་གཅིག་ཉམས་སུ་
ལེན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བཀའ་སྟེ་སྟོང་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡོན་པས་ཐོན་དང་སེམས་སུ་
འདྲེས་པ་དང་། བཞི་བ་ནི་སེམས་ཉིད་སྦྱེ་འགག་མེད་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་
བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བག་ཆགས་དང་སྦྱིབ་པ་འབྲུག་པ་དང་བརྟ་འཇལ་བས་ན་
སྟེ། ལུག་དང་ལུག་ལ་འབྲེར་མེད་ཁྱད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
སྦྱི་དང་བྱེ་ཐག་ཏུ་དང་། དབུས་ཉིད་དུ་དང་། བཅའ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ནི།
རང་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྫོགས་
པའི་སྦྱིབ་གཉིས་འབྱུང་བ་དང་སྐྱབས་གནས་དེ་དག་གིས་རྟེན་ཀྱིས་ཟེན་པས་བྱི་དག་
བགེགས་ནང་འདུ་བ་གསང་བ་མ་རིག་པའི་བར་ཆོད་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་
གཡུང་དུང་སྟོང་པོ་ལ་གཅིག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །འགཉིས་པ་ནི། སྒོ་གསུམ་ཀྱི་
སྦྱིབ་པ་བྱུང་ནས་སྦྱུ་གསུང་ལུགས་ཐོབ་པ་དང་། ལོངས་སྟོང་རྒྱན་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་ལ་
གང་ཟག་བརྗེད་པ་དང་། མོས་པས་དགེ་བ་འཕེལ་ཞིང་སྦྱིབ་པ་འབྱུང་བ་དང་། འདྲེས་

བས་ཐོན་དང་སེམས་སྤྱད་དཔོན་སྒྲོབ་ལུགས་ཡིད་འདྲེས་ནས་འཁོར་དང་སྒྲོན་བ་
དབྱེ་ཡིས་མི་བྱེད་བ་དང་། སྒྲེ་འགག་མེད་བས་གནས་ལུགས་མཐའ་བྲལ་རྟོགས་བ་
འཆར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །གསུམ་བ་ནི། ཡ་རབས་གོང་མ་དག་དང་ཚུལ་མཐུན་
བ་དང་། བརྩམས་པའི་དགོ་བ་མཐར་ཐིན་བ་དང་། དུས་དབྱུས་ཞབས་རྒྱ་དང་ལྷན་
པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །གཉིས་བ་ཆོག་ལ་བྱག་འཆའ་ཞེས་བས་གང་ལ་ན་གཤེན་
རྒྱལ་ལ་དང་། གང་གིས་ན་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་འཁོར་གྱིས་དང་། རྒྱ་མཚན་ཞེས་བྱེ་
ནས་སྒྲོན་བས་ཕྱིན་ཅན་ཡིན་བས་དང་། དགོས་བ་རྣམས་སྤར་བཤད་བ་རྣམས་བྱུབ་
བས་སོ། །འབྲུ་ལ་སྒྲོན་བ་ལ་ངོ་བོ་ནི་མེས་བྱའི་གནས་ལུགས་གསལ་བ་དང་། དབྱེ་ན་
ཡེ་ཉིད་དམ། ལུགས་ཇེ་གཉིས་སམ། སྤྱ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ། དེས་ཆོག་ནི། སྤྱང་སྤྱིད་ཡེ་
སྤྱིད་ས་ལེ་སྒྲོན་བས་སྒྲོན་བའོ། །ལྷ་རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརྒྱན་བ་སྟེ། འདིག་རྟེན་བ་
དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ལྷ་གཉིས་ལས་འདི་འདས་པའི་ལྷ། ཞེས་སོ། གཤེན་ནི། ཐོན་
ཉིད་དབྱིངས་སྤྱ་སེམས་ཉིད་བདལ་བས་ཏེ། རབས་ནི། འཁོར་འདས་གནས་ལུགས་
ཀྱི་ཆོ་རབས་ཐོན་བས་རབས་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཤེན་རྒྱལ་ནི། ངོ་བོ་སྤང་བྱ་ལས་
རྒྱལ་བ་དང་། བྱེད་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དེའི་གནས་ལ་སྒྲོབ་ཅིང་རྒྱལ་བ་དང་། གཞན་
སྤང་བྱ་རྒྱལ་རིགས་བྲམ་ཆེན་པོར་སྒྲུལ་བ་སྟེ། སྤྱི་ནི་སྤྱིས་འདུལ་བའི་དུས་སྤྱ་བཅའ་
བས། གསུང་དང་ལུགས་ལ་ལུགས་ཀྱིས་བཅའ་ཞིང་བདེ་སྟོན་བས་སོ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་བ་འབྲིང་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བཤད་བར་དམ་བཅའ་བ་ལ། སྒྲོན་བ་རྩེ་
འབྲུལ་ཆེར་ལྷན་བ་ལས་སོགས་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་འཇོན་བས་ལུན་སུམ་ཆོགས་བ་བདུན་
གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་ཏེ། དེ་ཡང་རྩེ་འབྲུལ་ཞེས་བས་སྒྲོན་བ་དང་། སྒྲོ་བྱེ་ཞེས་བས་
གནས་དང་། གསལ་བར་སྒྲོན་བས་ལས་དང་། སྒྲོབས་ལྷན་གྱི་འཁོར་དང་། ཀུན་
བྲགས་ཀྱི་བཀའ་དང་། བཅའ་བར་བྱ་བའི་བཅའ་ཐབས་དང་། འདི་ཞེས་བས་ལུན་
སུམ་ཆོགས་བས་སྒྲོན། ཞེས་གསུངས་བ་ཡང་། འདི་ཉིད་ཡང་དག་གི་བཀའ་ཡིན་ཏེ།
དོན་ལུན་སུམ་ཆོགས་བས་སྒྲོན་བས་དགོངས་དོན་ཡིན་བ་དང་། མི་འགལ་བ་ལུགས་

ལ་འཆད་དོ། །རེས་ཤིག་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམ་བཅས་པ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་ཞེས་པ་
 ལ་ལྟ་སྟེ། གང་གིས་གང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཚུལ་རིམ་རྒྱུ་རོ། །ཡང་དེ་ནི། སྟོན་པ་རྩ་འབྲུལ་
 ཆེར་ལྟན་པ་སྟེ། རོ་མོ་ནི་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་སྦྱུལ་པ་ལ། དབྱེ་བ་ལ་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་
 ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི་བྱེ་བ་སྤྲལ་བ་རྒྱ་གསུངས་པའམ་རོ་མོ་གཟི་
 ཕྱིན་རང་བཞིན་འོད་ཟེར་ཡོན་ཏན་མཆན་དཔེ་མཐུན་པ་རྒྱུ་ཆས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་
 ཞེས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ལ། གཉིས་པ་ནི་བཀའ་རྒྱ་ཆེ། ལུང་གངས་མང་། མན་ངག་
 མདོ་འདུས་པ་ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་རིག་པ་གསལ་བ། སྟོབས་དང་ལྟན་པ་ལས་
 སོགས་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྟ་ལས་སོགས་པ་ཐུགས་ལ་
 གསལ་བར་མཐུན་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། མཆན་དཔེ་བྱད་འཁོར་དང་ཁིང་ཁམས་རྒྱན་
 དང་གདན་ཁྲི་ལས་སོགས་པ་དང་། ལྟ་བུ་ནི་འོད་ཟེར་གྱི་སྦྱང་བས་ཁྲུབ་པས་ཁིང་གཡོ་
 བ་དང་། མཛད་པ་བཞི་བཅུ་ཅ་གཉིས་དང་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་ལས་སོགས་པ་སྟེ། དེ་
 དག་གྲང་སྦྱ་མ་མཁན་གྱི་རྩ་འབྲུལ་ལྟར་སྟོགས་འགར་སྦྱུལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དཔག་གིས་
 མི་དཔོག་པས་ན་ཆེར་ལྟན་པས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ལ་སྟེ་སྟོན་ལ་གདམ་ཀ་བྱེད་པའམ་གསང་སྟེད་མ་ཡིན་
 ཀྱིས་ཐུགས་རྗེའི་གདུལ་ཁིང་ལ་སྟོགས་རིས་མེད་པ་སྟོགས་པས་དང་། གསུམ་པ་ནི་
 སྲིད་པའི་མངོན་འདི་ཉིད་དང་། བཞི་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཐུགས་རྗེས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ཡང་ནམ་མཁས་ཁྲུབ་ཆད་ཐུགས་རྗེས་འདྲེན་པས་ཏེ། ནམ་མཁའ་རི་བཞིན་ཐུགས་
 རྗེས་ཁྲུབ། །ཅེས་དང་། དེ་ཡང་གང་གིས་བཟུང་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞིས་འཛིན་པ་
 སྟེ་ཐུགས་ཀྱས་རྗེས་འཛིན་པའམ་རྟོ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ཁབ་འཛིན་པ་ལྟར་དུས་ལ་བབས་
 པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའོ། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་རྗེས་མི་འཛིན་ན་གཞུང་
 འདི་དང་འགལ་ལ་འཛིན་ན་འཁོར་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཐུགས་རྗེའི་ལན་ཀ་བྱས་
 པས་འཛིན་ལ་དེ་མ་བྱས་པ་མི་མཛིན་ཏེ་ཉི་མ་བཞིན་དང་། འོ་ན་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་
 དང་མི་འགལ་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་ལ་ལེན་ཀ་མེད་པ་ནི་ལས་དབང་

གི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཤར་ཡང་སྟན་པའི་ཁང་པ་ནག་ དེ་དང་
འབྲ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་རིགས་ལ། དེས་ཆོག་བདེན་པ་བཤད་ཀྱང་མི་ཉན་བསྐྱར་བ་
འདེབས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཐར་བའི་རྒྱ་མ་མཆིས། ཞེས་སོ། ལྷ་པ་ནི། སྟོ་ཕྱེན་ས་གསལ་
བར་སྟོན་པ་སྟེ། སྤར་བ་ཞིན་སྟོ་ཕྱེན་ས་རྒྱད་དུགས། ལུང་བཅུས། མན་ངག་གལ་བ་
དང་གལ་ཅིང་སྤས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇུགས་པ་སྟེབས། བཅུས་པ་བཞིག་གལ་བ་མངོན་
དུ་སྤང་ནས་མི་གསང་བར་སྟོན་པའོ། །འོ་ན་སྤར་ཞལ་ཕྱེ་བ་དང་འདིར་སྟོ་ཕྱེ་བ་གཉིས་
ཁྱད་པར་གང་གིས་བྱེད་ཅེ་ན། སྤར་ནི་འཁོར་གྱིས་ཁྲུས་པ་དང་འདིར་ནི་ཉིད་གྱིས་དམ་
བཅས་པའོ། །

འགཉིས་པ་བྱུང་ཁྱད་ས་ལ་སྟེབ་སྤྱར་ནི་བརྒྱད་ཅེས་པ་ལ་གང་ལས་གང་རི་ལྟར་
བརྒྱད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤར་སྟོ་ཕྱེན་ས་གསལ་བར་བསྟན་པ་དེ་ལས་དང་།
།གཉིས་པ་མཛོད་འདི་ཉིད་དང་། གསུམ་པ་ལ་སྤྱར་གསང་རྒྱུད་པོན་སྤྱ་ལ་ཐུགས་རྗེས་
ཕྱིན་བརྒྱབས་གྱིས་དང་། ཁང་བརྒྱད་ཡོངས་སྤྱ་ལས་རིག་པ་ཐམས་གྱིས་དང་། ཕྱི་རྒྱད་
སྤྱ་ལ་སྤྱ་ལ་རྩ་འབྲལ་ཐབས་གྱིས་བརྒྱད་པ་དང་གསུམ་ལས། འདི་ནི་སྤྱ་ལ་སྤྱ་ལ་བརྒྱད་
པས་གསུམ་སྟེ། སྤར་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྟན་པ་དར་བའི་ཚུལ་དང་། བར་བརྒྱད་ལ་
བརྟེན་ཏེ་དར་བུ་བ་དབུ་ཡོགས་ལངས་ཚུལ་དང་། མཐའ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ཏེ་དངོས་གྲུབ་
རྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་སྤྱལ་སྤྱའི་སྤྱ་འབྲུང་བའི་གནས་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱངས་ལ་
གསུངས་པའི་སྤར་བ་འཁོར་ལ་བྱུང་ནས། སྟོ་བས་དང་ལྟན་པའི་ཁྱུ་འཁོར་ཡིད་ཀྱི་ཁྱེའུ་
ལས་སོགས་བརྒྱད་དང་། སྟོ་གསལ་བའི་བརྒྱད་འཁོར་ཆངས་པ་གཙུག་ཕུད་ལས་
སོགས་བརྒྱད་དང་། དད་པ་ལྟན་པ་ནི་བྱང་སྟོང་རྒྱལ་བ་ལས་སོགས་པའི་ཉན་པའི་
འཁོར་གཤེན་བརྒྱད་ལ་བརྒྱད། དེ་ནས་ཆངས་པ་གཙུག་ཕུད་གྱིས་སྤང་ལ་ནམ་གཤེན།
དེས་ལྟ་གཤེན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་བཤད་དེ་བརྒྱད། དེས་མི་ལུས་བསམ་ལེགས་ལ་
བརྒྱད། དེས་ནམ་མཁའ་སྤང་བའི་མདོག་ཅན་དང་། སྤྱི་བཅན་སོ་དང་། ཨ་ཁུ་འཕྲག་

ཐག་དང་། སད་ནི་གཟུ་དང་། ད་མུ་ཐད་གེ་དང་། མིང་ནི་མུ་ཉིང་དང་། འད་ར་ཁུག་
དང་། སུམ་བ་སུག་ག་དང་། རྒྱང་མུ་ཐེར་དང་། ཟེངས་བ་མཐུ་ཆེན་དང་། སྡེ་ཐོག་ཅེ་
དང་། སྡེ་ཐོག་འཕྱུལ་དང་། རྒྱང་རྒྱང་མཐུ་ཆེན་དང་། འདི་དབྱ་ཆེན་དང་། ཐེ་གྱིམ་ཆ་
དང་། མེ་ཉག་ལྷེ་ཆ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱིས་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་བ་དར་རུབ་དབྱུ་ཡོགས་ལངས་རྩལ་ལ་གསུམ་ལས། མཁས་བ་མི་བཞིའི་ཆེ་
སྟོང་ཡན་ཆོད་ལ་མངའ་རིས་ཐོན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཡིན་ཏེ། མཐོ་ཁྱུང་ལུང་རྩལ་མཁར་
མན་ཆད་དང་དམའ་ཤེས་ལེ་རྒྱ་སྐར་ཡན་ཆད་ལྟོ་བྱང་མོན་ཉོར་གྱི་ནང་སོ་ཚུན་ཆད་
རུ་བཞིའི་ས་སྐྱོར་ཡིན་པས་དེར་ཐོན་གྱི་འདུས་གནས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་བཞེངས་ནས་
ཐོན་སྐྱེད་པས། གྲུབ་བ་མངོན་དུ་ཐོབ་པའི་གཤེན་དགུ་དང་། ཆེའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ཅིང་
རྒྱ་འཕྱུལ་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་མཁས་བ་མི་དགུ་དང་། ལྷ་འབྲེ་དབང་དུ་བསྐྱུས་
པའི་མཐུ་ཐོ་ཆེ་མི་དགུ་དང་། ཐོན་ཆེན་བཞི་བརྒྱ་ཅ་གཉིས་རྣམས་གྱིས་དུས་བཞིའི་
རྒྱལ་མོ་བསམན་དུ་བརྩེད་ནས་ཐོན་མི་རུབ་པའི་རྟགས་བཞག དེའི་ཆེ་ཐོན་བསྐྱར་བ་
དང་བཞུད་ཉན་སྐྱོམ་བསྐྱབ་ལས་སོགས་ཐོན་དར་ཞིང་གཉན་པར་བཞུགས་སོ། །འདུ་
གནས་སོ་བདུན་ནི་དབྱུ་རུ་ན་བརྒྱ་གསུམ་ལས། དན་ལམ་རལ་གསུམ། འདམ་ཤོད་
སྐར་མོ། འཕན་ལུལ་བྲབ་དཀར། མལ་ཏོ་བ་རབ། ཚུན་གྱི་བྲག་དམར། ཉས་པོ་རི་ཐང་།
ལྷ་ས་ཡེར་བ། གནམ་གྱི་རེ་གདང་། གནམ་མཆོའི་དོ་རིངས། རྒྱང་རོ་ལུང་གསུམ། གྱི་
ཤོད་ལུང་ནག རེ་རྒྱང་ཤར་མཐའ་དང་། མཆོག་གང་རྒྱ་མོ་ཐང་དང་བརྒྱ་གསུམ་མོ།
གཡོན་རུའི་འདུ་གནས་བརྒྱད་ནི། འོལ་ཁ་ཕུགས་གཅིག ཉང་ལུལ་ཤིང་ནག དབྱེ་ལུང་
གང་སར། རྒྱང་ལུལ་བྲེ་སྒྲ། ཡར་ལུང་སོག་ཁ། སྐམ་ཤོད་ཐང་དམར། མལ་ཏོ་མཆོ་
ཤོད་དང་བརྒྱད་དོ། །གཡས་རུ་ན་བདུན་ནི། ལུ་ལུགས་ས་ནག་མོ། འངས་ཞོང་ཆལ།
བྱང་གྱི་མཁར་སྟོང་། ཉན་ག་ཁྱང་ལ། འང་གྱི་སྐྱང་མཁར། ལྷ་བུ་ཐོན་ལྷས། ཅང་གི་
ཁྱར་ལུག ཟང་ཟང་ལྷ་བྲག་དང་བདུན་ནོ། །རུ་ལག་གི་དགུ་ནི། ཉང་སྟོང་སྐག་ཆལ། རྒྱ་
འགོ་དོ་རིངས། མཁར་ཆེན་བྲག་དཀར། མཆོ་ར་ཐེུ་རྒྱང་། གཉན་ཅེ་ཐང་ཤོད། གོ་མ་

བ་ཁུ། ར་ཟ་ཐང་རྒྱལ། མང་མཁར་མདོ་སྤྲུལ་ལྷ་ཡུལ་གྲང་ཐང་(བཅས་ནི)ཐོན་གྱི་འདྲ་
གནས་སོ། །དེ་དག་ནི་ས་རྟགས་དང་མཆོད་རྟེན་དང་དུར་འཆད་སྤུལ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཡོད་
དོ། །

ཡུལ་པའི་གཤེན་དགུ་ནི། རྒྱལ་ལྷ་ཁྱི། ཐོན་ཐོན་ཏ་ར་ཅི་པར། ཐོན་མོ་སྤྲུལ་ཐེར་ལི་
ཐེར། ཞང་ཞུང་ཨ་རུ་འབྲུག་ཐག་སད་ནེ་གུ། རྒྱལ་ཐོན་ཐེངས་པ་མཐུ་ཆེན་དང་། སྤེ་
ཐོག་ཆེ་ཐོག་འབྲུལ་གཉིས། ཐེ་མར་ཐང་ཀེ་དང་དགུའོ། །ཤ་མཁས་པ་མི་དགུ་ནི། ཞང་
ཞུང་སྟོང་རྒྱུ་མཐུ་ཆེན་དང་། སེ་མི་རི་དབུ་ཆེན་དང་། མེ་ཉག་ནེ་རྒྱུང་མཁར་བུ་དང་།
ཐེ་གྲིམ་ཆ་དང་། སྤྲུག་གཟིག་ཟ་རང་མེ་འབར་དང་། རྒྱ་གར་ལྷ་དག་འགོ་དང་། གེ་
སར་ངམ་པ་ལྷེ་རིངས་དང་། སུམ་པ་སྤུ་སྤངས་གསལ་སྤང་དང་། མཁས་པ་ད་མི་ཐང་
ཀེ་དང་དགུའོ། །ཤ་མཐུ་ཐོ་ཆེ་མི་དགུ་ནི། གངས་རི་མོར་མོས་འདེབས་པའི་ལི་ཐོན་སྤུ་
བྱ་དང་། གནམ་ས་གོ་བརྒྱུ་རུས་པའི་རྒྱལ་ཐོན་སྤུ་ཆོ་དང་། ཅི་མིང་རང་སྤུད་བྱེད་
པའི་ཅོ་གྲིམ་བུ་ལན་ཆ་དང་། རྒྱ་མཆོ་བལ་འདབ་དུ་སྤྲུང་བའི་སུམ་པ་སྤུ་བྱ་དང་། ཏམ་
པོ་རི་མའི་ཞགས་པས་འཆིང་བའི་ཁུ་ཐོན་མཐོང་གྲགས་དང་། བདུད་སྤིག་དངོས་སྤུ་
འགྲུག་པའི་ཞང་ཞུང་སྤུ་བྱ་དང་། ཡར་གཙང་གེན་དུ་བརྒྱུ་གའི་སྤུ་ཀོར་༼བ་ཀོར་༽
དོད་དེ་རྒྱལ་བ་དང་། རི་རབ་ས་གསོར་བྱེད་པའི་འཇང་ཆ་འཕན་སྤང་དང་། སྤྲིད་གཙང་
གོམས་པར་གཙོད་པའི་སྤུ་ཐོ་ཐོད་དགར་དང་དགུའོ། ཐོན་ཆེན་བཞི་བཅུ་ཅ་གཉིས་ནི།
རྒྱལ་པོའི་སྤུ་མཆོ་བའི་གཤེན་པོ་བཅུ། རྒྱུ་གྲིས་རྩོས་མཆོ་བའི་གཤེན་པོ་བཅུ། རྒྱལ་
ཐོད་གྱི་སོ་ཁ་བསྤང་བའི་སྟོད་ན་བཅུ་གཅིག་སྤང་ན་བཅུ་གཅིག་སྤེ་བཞི་བཅུ་ཅ་གཉིས་
སོ། །

དུས་དེ་ཅུ་ན། ཡུལ་ཉང་རོ་སྤྲུལ་ཆལ། མཁར་ཉང་རོ་འལ་པོ་ན། བཅད་པོ་ཁྱི་
སྤེ་ཡགས་པ་དང་། བཅུ་ན་མོ་སྤྲུང་ཟ་ལྷ་རྒྱུ་གཉིས་ལ་སྤུས་ཐེུ་རང་མང་ཉ་སྤུ་ཐེར་
གྱི་སྤུལ་པ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱ་དགུ་རོ་བཅུ་ནས་སྤུས་གཅིག་འཁྲུངས་པ་ལས། སྤུ་ཅ་དམར་
བ། མིག་ཅ་རྒྱུ་ལ། ལག་འཐེལ་གཡས་ན་སྤེ་བ་ནག་པོ་ཡོད་པ། ཁ་ནས་གསད་དང་

གཅད་དུ་སྒྲུབ་པ། རྟོག་པ་དང་གོ་མཚོན་ལ་མོས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། མའི་རུམ་ནས་ཀྱི་
 ཏྲགས་ལུས་ལ་ཆང་པ་གཅིག་འདུག་སྟེ། ལྷའི་གཤེན་པ་བ་མཆོ་གཅོ་ཡིས་མཚན་ཡང་
 ཀྱི་གྲུམ་བཅན་པོར་བཏགས་སོ། །དེ་དང་དབལ་ཟུམ་བཅུན་ཆོས་པ་ལས་ནས་ཀྱི་གྲུང་
 ལ་སྤུལ་བྱ་རྟ་སྒྲུང་གསུམ་སྤྱུ་མ་གྲ་དང་བ་ཤས་སྒྲུང་དང་བ་སྤྱུ་བྲས་པ་གཅིག་བྱུང་སྟེ།
 མཚན་ཡང་སྤྱི་ཉི་གུང་རྒྱལ་དུ་བཏགས་སོ། །དུས་དེ་ཅམ་ན་རྒྱ་གར་ན་ཆོས་ཡོད། རྒྱ་
 རག་ན་གཅུག་ལག་ཡོད། བོད་དང་ཁང་ཁུང་ན་གཡུང་བྱུང་གི་པོན་མེན་པ་གང་ཡང་
 མེད་དོ། །སྤོན་གཅུག་ལག་གྲུང་པོན་ལས་བྱུང་ངོ། །དེའི་ཆེ་ཡུལ་བོད་དང་ཁང་ཁུང་
 གི་ས་སྒྲོང་ན། མི་རྩེ་སྤྱ་ཡིས་མཛད་པས་མགོན་སྐུབས་ཆེ། །ཆེ་སྟོག་གཤེན་ཀྱིས་
 བཅས་པས་སྐྱ་ཆེ་རིང་། །ལས་དགེ་བ་སྟོན་པས་ལམ་བརྒྱུད་གཅད། དུས་ཐག་གནས་
 རས་བྱངས་པས་འཛེག་སྒྲས་བཟང་། གཅད་རིགས་སྤྱ་བུ་བརྟེན་པས་སྟོངས་ཕྱོགས་
 ཆེ། རྫོན་པོ་ཁྲོས་ལ་མཐས་པས་རྒྱལ་མིང་གཞི་བརྟན་ཏེ་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཆེ་རྒྱལ་
 ཀྱི་པོང་ན་གཤེན་ཏྲགས་ཀྱི་བཅུན་ཏེ་པའི་ཅིགས་གསུམ་བྱིན་པ་ནི། དུས་སྤྱ་ཅེ་རྒྱལ་ལ་
 བཅད་ཅིང་བསྐྱུང་དུ་མེད་པ། དར་སེང་དཀར་པོའི་འཁྱིལ་ཐོང་ལ་བྱ་རྒྱལ་ཚོད་ཀྱི་ལྷམ་
 པོད་བཅུགས་པ་དང་། དབྱི་དཀར་སྐྱུང་རྒྱུང་དཀར་ཀྱི་སྒྲག་པ་ལ་སྤྱག་གཞིག་གྲུང་
 གསུམ་ཀྱི་པོང་ག་བཏགས་པ་དང་། བྲལ་གཡས་ཀྱི་རུ་ལ་གཤེན་པོ་དང་། གཡོན་ཀྱི་
 རུ་ལ་རྫོན་པོ་དང་། བར་ཀྱི་གྲུང་ལ་བཅད་པོ་རྣམས་བཞུགས། དམངས་པལ་པ་ནི་ལོག་
 རས་བཀའ་སྟོད་དོ། །གསུང་ལ་ཅིགས་བྱིན་པ་ནི་གཤེན་དག་ཆོག་གསུམ་མ་བྱུང་བར།
 རྒྱལ་པོས་བཀའ་མི་གསོལ་ཞིང་རྫོན་པོས་ཁྲོས་མི་འཆའ་བ་དང་། གཤེན་སྤྱུ་ཐངས་
 གསུམ་མ་སྤངས་བར་རྒྱལ་རྫོན་སྤྱུ་ཐོ་མི་རོལ་ལོ། །ཐུགས་མཉམ་པའི་ཅིགས་ནི་སྟོང་
 ཁྱི་ཐང་རྒྱལ་པོ་དང་མཉམ། བརྒྱས་པའི་ཆལ་རང་འཁྱུར་དགུ་བཅུ་རུ་བྲས་ནས་གཉན་
 ཞིང་བདེ་སྦྱིད་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པར་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་དུས་དེར་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་སུ་གདོན་ཞུགས་པ་དང་། རྫོན་པོ་རྫོན་པོར་
 བ་དང་། གཡུང་བྱུང་གི་པོན་ཟབ་ལ་གཉིང་རིང་པ་རྣམས་གྲུང་ཐང་གཅིག་ལྷུ་བ་དུ་ཐོ་

སྟེ། ཆེ་གསུམ་དབང་གིས་མེ་འབར་ལ་ཚུང་གསུམ་སྤྲ་མའི་ཤིང་གཞོན་ཏེ། གློན་པོ་
མི་བཙན་བཞེར་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ན་རེ། རྩེ་རྒྱལ་པོ་ལགས། དབྱའི་ལྷ་ཆེས་ན་ལུས་པོ་རྩལ་
ཀྱི་ལྷ། ཟས་ཞིམ་པོ་ཚོས་དྲགས་ན་སྐྱུག་པོ། སྒྲིག་འབྲམས་རྒྱང་ལ་ཐུག་ན་སྤྱི་བོའི་
གཙུག་སྟེགས། ཞེས་སོ། །རྒྱ་གར་སྤྱང་པོ་རད་ན་སོ་ཉི་ན་རེ། གཡུང་བྱང་གི་བོན་ནི་
རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་ཟབ་ཤེས་པའི་དུས་ཀྱང་མི་མཆི། གཙང་རིགས་ཀྱི་ལྷ་སྤྲ་རྣམས་ཡང་
ལ་རུ་མཐུར་བས། རྟག་ཏུ་གློ་བྱང་དང་ཡེ་འཕྲོག་བྱེད། གཤེན་པོ་རྣམས་ནི་དབྱ་མཐོ་
ལ་དེགས་ཆེ། དུས་ད་ལྷ་རྒྱལ་གཤེན་དོ་མཉམ་ཅམ་དུ་གདའ་སྟེ་སྤས་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་
རིང་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་དཔོན་གྱིས་འབྲེར་བར་འཆིའོ་ཟེར་རོ། །ཡང་གློན་པོ་ཟེངས་པ་རད་ན་
བྱ་བ་གཅིག་ན་རེ། ལུབ་པའི་གཤེན་དགུ་ནི་མངའ་ཐང་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ། གམཐུ་པོ་
ཆེ་མི་དགུ་ནི་མཐུ་དང་རྩེ་འབྲུལ་ཆེ། བོན་ཆེན་བཞི་བཅུ་ཅ་གཉིས་ནི། ཐབས་དང་རྩེ་
འབྲུལ་ཆེ་བས། བོན་པོ་ལ་ཆབ་གསོལ་བའི་བཀའ་མི་ཐེབས་པས། གཤེན་པོ་མཐའ་
རུ་སྐྱུགས་པའི་བཀའ་མཆིད་བསྟེ་བར་ཁྱ་ཞེས་སྐྱེངས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་པོས་གསུངས་
པ། གཡུང་བྱང་བོན་ནི་གཉན་ལ་གཏིང་ཟབ། གཙང་རིགས་ཀྱི་ལྷ་སྤྲ་རྣམས་ཀྱང་ལ་
ར་ལ་རུ་མཐུར་བས་འོ་སྒྲོལ་རང་ལ་ཉེས་པ་མི་ཡོང་ངས། ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱ་ལ་གནམ་
གསལ་ན་རེ། བོན་བཤོས་ཀྱི་ལྷ་བོན་སྒྲོ་བཞི་མ་བཞག་ན་རྒྱལ་པོ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་
ཉན་མཆིས། ལར་ཡང་རྒྱོམ་དེ་འདྲེ་ཡིས་བྱེད་པ་གཅིག་གཤའ་བས། གཤེན་སྒྲོ་བཞི་
འདི་སྟོན་པའི་སྐྱ་གཤེན་གཅིག་མེད་ན་ལྷ་ཆོད་ལུས་དལ་རྣམས་ཀྱང་རུ་མཐུར་ནས་
མཆིས་སོ་སྐྱེངས་སོ། །དེར་རྒྱལ་པོས་གཤེན་པོ་རྣམས་སྤུན་སྤྱར་སོགས་ཏེ་གསུངས་
པ། བ་བ་སྐྱ་གཤེན་རྣམས་གསོན་དང་། དབྱའི་ལྷ་ཆེ་ལུས་པོ་རྩལ་ཀྱི་ལྷ། ཟས་ཞིམ་
པོ་ཚོས་དྲགས་ན་སྐྱུག་པོ། སྒྲིག་འབྲམས་རྒྱང་ལ་ཐུག་ན་སྤྱི་བོའི་ཙུག་སྟེགས། ལས་
སོགས་སྤྱར་བཞིན་སྐྱེངས་ནས། དེ་ལྷ་བོན་སྒྲོ་བཞི་དང་། གྱིམ་བྱ་ལན་ཆ་དང་། གེ་
ཁོད་ཐེས་འཕེན་རྣམས་བདག་གི་སྐྱ་གཤེན་ལ་བཞག་འཆ་ལ། ཕྱི་མ་རྣམས་པོད་རུ་
བཞི་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཏུ་གཤེགས་འཆ་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གློན་པོ་ཆེན་པོ་

ར་སངས་ཁོད་རམས་ཀྱིས་གསུངས་པ། གྲེ་རྒྱལ་བཅད་པོ་ལགས། སྤྲེལ་བ་དགོས་
 ཁུར་ཡིན་པས་ངན་སོང་གནས་སུ་ལུང་། དགེ་བ་སྤྱི་མཐུན་ཡིན་པས་མཐོ་རིས་སྤྲེལ་
 ལ་འདྲེག་ལྟ་བུ་ཡེ་ཆེན་བསྐྱོས་ན་ཉིད་དུ་མངོན་སངས་རྒྱལ། ལྟོན་པོ་སྤྲེལ་བ་མང་ན་རྒྱལ་
 པོ་ཐུགས་ཁུལ་སྤྱེ། རྒྱལ་པོ་ཁེ་ངམ་ཆེས་ན་རྒྱལ་མིང་དམངས་ཀྱིས་འབྲེལ། གཡུང་
 ཡུང་པོན་ལ་སྤྱད་ན་འདི་དང་སྤྱི་མར་བདེ་བ་ལགས་པས། རྒྲེ་བཅད་པོས་ཀྱང་བགའ་དེ་
 མི་གསུངས་པར་བྱ། ཞེས་ཞུས་པས་མ་བཞེད་དོ། །དེའི་ཆེ་གཤེན་པོ་རྣམས་བཀའ་
 བསྐྱོས་ནས་པོན་དང་ཆས་ནས་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་ལ་མཐུན་ནས། རྒྱུང་ཡར་སྤྲེལ་
 ཆེན་ཁོད་སྤྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པ། གྲེ་གཤེན་པོ་ཀྱན་རྒྱལ་པོས་སྤྲེལ་བ་ཐེངས་གཅིག་
 སྤྱེ། ལུས་བྱ་སྤྲེལ་བ་ཡང་ཡང་སྤྱེ། ལུས་པོས་རྒྱང་བ་ཁུས་ཀྱིས་རྒྱང་། པོན་གཤེན་ཀྱན་
 ཀྱང་མཐའ་དུ་གཤེགས། གྲིམ་བྱ་ལན་ཆ་ཡང་མ་བཞུགས་གཤེགས། ཞེས་གསུངས་
 པོ། །གྲིམ་བྱས་ན་ལེ། དཀྱན་གནས་ལས་སྤྱིན་མ་ཆད་ན་སོས་ཆར་སྤྱིན་ལས་འབབ།
 དཀྱན་ཆུ་ས་ལ་སྤྲེལ་ན་འོད་སེར་དཔྱིད་ན་ལྗང་། དགེ་བ་ཆེ་འདིར་སྤྱད་ན་དགེ་རྟགས་
 སྤྱི་མར་འབྱུང་། ལྟ་བོན་སྤྱི་བཞི་དར་ན་གསལ་མཁར་སྤྱིག་འཛིན་པས། བདག་ཀྱང་
 སྤྱད་ན་ལེགས། ལྟ་བོན་ཀྱང་མ་བྱུང་ན་དགེ་ཐེར་ནས་སྤྱིན་དུ་མ་ཉན་པ་ལ་པོན་སྤྱི་སྤྱེད་
 དང་གཉིས་བཞག་སྤྱེ་རྒྱ་པོན་ཤས་དག་པོ། འདེན་ས་འདུ་གནས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱི་
 པོན་རྣམས་གཏེར་ཁ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དུ་སྤྲེལ་ནས་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱང་དང་། མ་ཉེ་
 གསོན་མ་ལ་བསྐྱལ་ནས་གཤེན་པོ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཞང་ཞང་ཁ་ལུག་གི་དུ་མཆམས་
 སུ་གས་ཀྱི་བྱེ་བ་མཁར་དུ་འཆོགས་ནས་བཀོས་པའི་དུས་སུ། སྤྲེལ་སུ་རྒྱང་གི་ཞལ་
 བས། འགོ་ལ་ར་སྤྲེལ་མཆེ་སྤྱེར་ཅན། རྒྱུར་མཐུང་མཆོན་ཐོག་དོན་གྱིས་བརྒྱབས། ཟ་
 མ་མོ་དང་རྒྱལ་འཁོར་ལ། བག་དང་ལྗན་པར་མ་བྱས་ན། རྒྱལ་པོ་ཡང་སྤྲེལ་སྤྱོད་སྤྱོད་
 དཀྱང་ཤེབས་སྤྱེད། བསྟན་པ་ཡང་མེ་ཆུས་འཆམ་བ་སྤྱེད། ཅེས་བྱས་ནས་པོན་རྣམས་
 པོན་པ་ལ། པོན་སྤྱི་ཆ་གཅིག་ཁེ་ནན་ཡོ་སྤྱད་དང་། ཁྱེད་ཅན་པས་སྤྱོད་མས་ལ་ཡང་ལུངས་
 སོག་ཀར་གཤེགས་ཤིག་ པོན་སྤྱི་ཆ་གཅིག་མཁས་པ་གོང་མ་བཞིས་སྤྱོད་མས་ལ་སྤྱོད་

དོན་སྤྱོད་ཀྱི་པོར་གཤེགས་ཤིག་ བོན་སྤེ་ཆ་གཅིག་སྤྲོད་དུ་ཆ་གྲེ་མེད་དང་སྒྲོན་ར་
 སངས་ཁོད་རམས་ཀྱིས་སྒྲོམས་ལ་བྱང་འགྲོག་ནས་སྤྲོད་དུ་གཤེགས་ཤིག་ རྣམ་མཁའ་
 སྤྲོད་པ་ལ་རྒྱུད་གི་འཁོར་ལོ་དབང་བསྐྱུར་ནས་ཉི་ཁྲ་གཟའ་སྐར་ཡང་དར་གཅིག་ཀུབ་
 པར་སྤྲོན་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་མདོ་གཙང་བར་དུ་དར་བའི་གསས་མཁར་དང་སེམས་དོན་
 རྣམས་ཀྱང་མཐའི་རྒྱལ་པོ་དབུས་སུ་སྤྱེས་པ་གཅིག་གི་རིང་ལ་ཐང་གཅིག་ཀུབ་པར་
 འགྱུར་རོ། རྒྱུད་གི་འཁོར་ལོ་དབང་བསྐྱུར་ནས་ཉི་ཁྲ་གཟའ་སྐར་ཡང་ཀུབ་ཀྱང་འཆར་
 བ་བཞིན་དུ་བོན་ཀྱང་དར་བའི་རྒྱལ་གས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་ཆ་བྱང་གི་བྲག་
 རྒྱུ་པོ་ལ་གནས་པའི་སྒྲོམ་བསྐྱུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་སུ་རྟེགས་ཁ་ལྷུང་གི་མཐུ་
 བྱས་པ་ལས་མཐུ་རྟགས་ཀྱང་བྱུང་ནས་གཤེན་པོ་རྣམས་སོ་སོར་བསྐྱོན་པའི་གཉེར་
 ལ་གཤེགས་སོ། གཤེན་པོ་ལ་ལ་ནི་གཡའ་རི་དང་གངས་བྲག་ལ་གཤེགས་སོ། །ལ་
 ལ་ནགས་ཁོད་དང་མཆོད་ལ་གཤེགས་སོ། ལ་ལ་བར་གྱི་སྤྱང་མ་ལ་རྩ་རྟེང་སྟོལ་དང་
 དུས་ཡུལ་དང་བབས་སུ་བསྐྱུབ་ནས་བཞུགས་སོ། །དབུས་ཀྱི་ས་སྒྲོར་དུ་གཤེན་བྲན་
 པ་རྣམ་མཁའི་བོན་སྐལ་རྣམས་མ་ཀུབ་པར་སྤྲོད་དོ། དེ་ནས་མཁའ་བ་མི་བཞིའི་བོན་
 སྐལ་རྣམས་མ་རྟེ་ལས་སོགས་ལ་བཀལ་ནས་གཤེགས་ཏེ་གངས་ལྷ་ཡོ་སྤྱུ་འདུལ་གྱི་
 ཅར་སྟེབས་པ་དང་བསྐྱོན་པ་མི་རྩྭགས་པའི་རྟགས་བྱུང་ནས་མཆོ་སྤེའི་བྲག་དཀར་ལ་
 བཀའ་རྟགས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱས་གཏའ་ནས་གཉེར་གཏན་བྱས་ཅིང་སྒྲོན་ལམ་གཏའ་སྟེ།
 བསྐྱོན་པ་འདི་དར་ཉི་དུས་ལ་བབ་ན་གཞོན་ཀུ་དལ་འགྱུར་ཐོབ་པ། དང་རིང་ལ་རྒྱངས་
 ཐུབ་པ་ལས་སོགས་ཤིག་གིས་རྟེད་པར་གྱུར་ཅིག་ལས་སོགས་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་ནས་
 གཤེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཅ་མི་དང་ཤིང་མི་ལས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བས་བར་དུ་མ་
 ཆོད་པར་བྱིན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་ནས་གཤེགས་སོ། །

གསུམ་པ་དབུ་ཡོགས་ནི། གཤེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱགས་ཀྱིས་བརྟག་པ་སྤར་བཞིན་
 བཞུས་པའི་རུས་པས་རྒྱ་ན་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཐང་ཉམས་ཏེ་སྤྱགས་སུ་གདོན་གསོལ་ནས་
 རྒྱལ་པོ་ལོ་ངམས་ཉངས་ཏེ་འཐབ་པའི་རྒྱ་དུ་བཅའ་ནས་ཉང་སྤྲོད་སྤྲུག་ཆལ་དུ་འཐབ་

དུས་བཅའ་ནས་ཐལ་བ་སྤང་བ་རྒྱུ་ལས་དང་ཕྱིན་ཅིག། དཔལ་བར་འབྱུང་གི་མེ་ལོང་
 རོགས་ལ་རལ་གི་ཐུ་ཅ་སྤང་ལ་བསྐྱོར་གྱིན་སྤྱིའི་འཕོང་ལ་སྤེལ་དང་། ཁྱི་པའི་བགས་
 བ་རོགས་ལ་ཕྱིན་བྱས་བ་བཞིན་དུ་རོགས་དུ་ཕྱིན་བས། དཔུ་ཐག་དང་དཔུ་སྐས་ནི་ཉིད་
 ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་བཅད་ཅིང་བདའ་ངས་ཀྱི་རྩས་ཀྱིས་སྐྱོབ་པའི་ལྷ་དང་བལ་ཏེ་དུག་མདས་
 ཐལ་འཚུབ་ཀྱི་གསེབ་དུ་གྱིར་དཀོངས་པ་ནི་མཚན་ལས་རྩས། བའོ་སྤྱར་ཐངས་ཁ་སྤྱད་
 པའི་ནང་དུ་བཅའ་ཏེ་ཉང་ཚུ་ལ་བསྐྱར་བས་རྟོང་ལུལ་སྤྱུ་ལུམ་ཁོད་དེ་རིང་མོས་བདག་
 བྱས་སོ། །ལོ་ངམས་ཏེ་ངམ་ཀྱིས་ཀྱིས་གྱུམ་གྱི་སྐས་ཤི་ཁྱི་དང་ཉི་ཁྱི་བྱ་ཁྱི་གསུམ་གསུང་
 བར་དཀོངས་བ་ལས། རྩུ་འབྱུང་གིས་སྤྲན་ཁྱིའི་ཉི་ཐེར་གྱི་འུམ་ལམ་ལ་འུམ་བྱངས་
 བས་སྤང་དུགས་སྤྱོ་བོ་གསུམ་གྱི་ལུལ་དུ་བཅོལ་ལོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་ཁྱིམས་གསེར་གྱི་
 གཉའ་ཤིང་ནི་ཆགས། མི་ཆོས་སོག་མའི་ཕོན་ཐག་ནི་ཆད། རྩོན་པོ་ཁྱིམས་ཀྱི་སྤོ་བ་ནི་
 རལ། བོད་རང་ཁ་སིལ་བྱར་ཤི་སྤྱང་སྤང་ལ་བྱེར་བ་བཞིན་དུ་སོང་ངོ་། །སྤྱི་ཏེ་གྱུར་རྒྱལ་
 མན་ཆད་བཟ་མི་ཤིས་པའི་རྟགས་ནས་མཁའ་ལ་རྩུ་འབྱུང་གི་སྤྲན་ཁྱི་ཁྱི་དང་ཆས་ནས་
 འཁྱོ་བ་དང་བལ་ནས་ས་ལ་ལེག་ལེག་འཁྱོ་བ་ལས་སོགས་བཟ་མི་ཤིས་པ་དུ་མ་འབྱུང་
 པའི་ཆོ་འབྱུང་གོགས་བྱ་དུ་ལས་སྤྱེས་ཀྱིས། ཁྱེལ་རྒྱུང་རར་ལ་རར་པོ་སྤྱད་དུ་གཏོང་
 བས་གྱི་གྱུམ་གྱི་སྤྱར་བར་སོ་དུ་ཡར་བྱང་དུ་བཏབ་པས་རྫོགས་པོ།

གསུམ་པ་ནི། ལས་དང་སྐལ་བ་ལྡན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་གསེན་སྤྱར་གྱིས། གལ་ཏེ་བྱང་ཁྱི་
 ཁྱི་རྒྱས་པ་དང་མཆོད་གཏོར་ཤོག་གཅིག་མ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ལོ་རྒྱ་ཞག་དང་ཟ་མ་ཉམས་
 རྟགས་བྱང་ནས་དངོས་བྱུབ་དངོས་སུ་ཕྱིན་པའམ་ཤེལ་གྱི་རྟེལ་ཁྱི་དུ་ཁྱི་དུ་ཁྱི་དུ་ཁྱི་དུ་ཁྱི་དུ་ཁྱི་
 བཅུས་པ་འདྲ་བ་སྟོན་པའི་ལུལ་དུ་ཁ་བྱང་རྟེན་ནས་མེ་མོ་སྤྱལ་གྱི་ལོ་ལ་གཏོར་སྤོ་བྱེ་
 བས་བྱ་ཞུ་སྟེན་ལས་སོགས་ལ་བརྒྱད་པའོ། གསུམ་པ་ནི། བཀའི་བསྐྱབས་ལུགས་
 ལ་སྤེབ་སྤྱོར་ལ་བསྐྱན་བར་བྱ། ཞེས་པ་ལ། གང་ན་སྤར་གྱི་རྩུ་འབྱུང་གིས་བརྒྱད་པ་
 དེ་དང་། གང་ན་སྟོབས་ལས་སོགས་ཇི་ལྟར་ན་གུན་གྱགས་རྒྱ་ཆེར་ངོ། །འབྲས་བྱ་
 ལ་སྟོབས་འདྲན་ལ་མཚན་ཉིད་ཤེས་ཆོག་པོ། །དང་པོ་ནི་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཐུག་པ་

མེད་ཅིང་དོན་དང་ལྡན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་འཇིགས་པའི་སྟོབས་བརྟུ་གསུམ་དུ་
གསུངས་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་དད་པ་བཙུན་འགྲུས་བྲན་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་
ལྷ་སྟེ། དེ་ཡང་དད་པས་ལུལ་ལ་འདུན། བཙུན་འགྲུས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གོང་མ་མཆོག་
ལ་སྦྱོར། བྲན་པས་མ་བཟེད་པར་བྱེད། ཉིང་དེ་འཛིན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་ལ། ཤེས་
རབ་ཀྱིས་འབྲུལ་མེད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ཡང་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལམ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པས་སོ། །སྟོ་གསལ་བ་ལ་ཡང་
གསུམ། མཆོན་ཉིད་ནི། གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་རྒྱས་པ་དང་། མཆོན་གཞི་ནི། རྣམ་
མཁའ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལས་སོགས་གསུངས་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་དང་པོ་
འཛིན་པ། བར་དུ་རྟོགས་པ། ཐ་མར་རྟོགས་པའི་སྟོ་དང་གསུམ་དུ་གསུངས་པས་ཉི།
དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པས་སྟོན་ཉི། དང་པོ་ཐོས་བསམ་ཆོག་
ཟིན། བར་དུ་བསམ་བསམ་དོན་གོ ཐ་མར་བསྟོམ་བསམ་གོ་དོན་མདོན་དུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
པའོ། །དེས་ཆོག་ནི་དོན་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་བསྐྱེད་པར་རྟོགས་པས་རྒྱས་པ་ནའོ།
དད་པ་ལ་ཡང་གསུམ། མཆོན་ཉིད་ནི། ལུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འདུན་པ་དང་། ཐོས་པ་
རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་མི་འཛོམས་པ་འཇངས་པ་བྱ་ལོར་སོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྟེ་ཤི་གཉིང་ནས་
འཇིགས་པ་རྒྱ་ཆད་ཀྱི་ཉ་ལྟ་བུའམ། དྲངས་པ་ལོར་བྱ་རྒྱ་མདངས་རྒྱར་བརྟུག་པ་དང་།
མོས་པ་མ་བྱི་ནས་བྱ་འབྲངས་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་བྱུང་ཀྱིས་གཞུ་བདུང་པ་ལྟ་
བུའི་དད་པའོ། །དེས་ཆོག་ནི། ལུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དེས་པར་དད་པས་ན་སྟེ། དེའི་
གོང་ན་གཞན་མེད་ཅིང་འཇུར་ལྟོག་བྲལ་བས་ཆེ་བའོ། །ཡང་ན་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་
ཁྱ་འཁོར་བརྒྱད་དང་། སྟོ་གསལ་སྦྱུད་པའི་འཁོར་བརྒྱད་དང་། དད་པ་ལྡན་པའི་མཉན་
འཁོར་བརྒྱད་དང་ཞེས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རི་ལྷར་བསྟན་ན་གསུང་དུང་
ཆེན་བྱས་པའམ་གཙོང་ཆེན་བྱས་པ་ལྟ་བུས་ཕྱོགས་རིས་དང་བྲལ་བར་ཀུན་ལ་གྲགས་
པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་ཆེ་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་འཁོར་འདས་ཀྱི་འོན་ཐམས་

ཅད་ཐེག་དགའི་དོན་ལས་སོགས་ཏེ་ལས་འབྲས་མཚན་མཚོན་ལས་སོགས་མ་ལྟས་
 པར་སྟོན་ལ། འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པ་དང་འདིར་བོན་སྤྲུམ་ལྡན་ལ་སྟོན་པ་མི་
 འགལ་བ་ནི་སྟོག་པའི་དུས་སུ་ཀུན་ལ་བསྟན་ལ་བསྟན་པ་བཞག་པའི་རྒྱལ་ཐེབས་རེ་
 རེ་ཅམ་ལས་མེད་པ་སྟེ། ཉན་པ་མང་པོ་བྱེ་མའི་ལ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་བསྟན་པ་བཞག་པའི་
 གནས་ནི་ཀོང་ཅེ་ལྟ་བུའོ། རྒྱལ་སྤྲུམ་པ་དེས་བཅའ་ཐབས་ལ། བཅའ་བར་བྱ་ཞེས་པ་
 ལ་གང་གིས་ན། བོན་གསུམ་ལྡན་དེས་ལ། གང་གི་ན་གཏད་པ་དེ་ནི་སྟེ་འདི་ཡི་བཛྲ་
 བྱེད་བྱེད་དང་། ཇི་ལྟར་ན་མིའི་རྒྱལ་བྱས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བཅའ་བ་ལྟར་ཏེ། གདུང་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེས་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ཆུ་གཙང་མས་ཁྲུས་ནས་བཏོན། དར་དཀར་གྱི་
 ལྷིང་ཁྲག་ཏུ་བཅུག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཅེ་ལ་བཏགས་ནས། ལས་འབྲས་རིན་པོ་ཆེ་མཚོད་
 ན་གང་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པ་ལྟར་གཏད་པའི་བོན་འདི་ཡང་དེ་ལྟར་བཅའ་
 བས་ཏེ། དེ་ཡང་རྫོད་བྱེད་བཛྲ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་ཤེས་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་
 ལྟར་ལྟའི་ཁང་བཟང་ངམ་དཀར་ནག་བཟ་གསལ་དུ་མངའ་དབུལ་ཞལ་བསོ་བཀྱར་སྟེ་
 རིམ་འགྲོས་མཚོད་པ་ལྟར། གསལ་མཁར་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གདན་ལས་སོགས་པའི་
 ཆས་དང་མཚོད་པ་དུ་མས་མཚོད་པའོ། །གཉིས་པ་སྟོག་བཤད་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། གཡུང་བྱང་སེམས་དཔའ་སྤྲུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུས་རྩོས་པས་གཅིག་དང་། དལ་འབྱོར་
 སྐབས་ཅན་དང་། རྩ་རྩུན་སྐབས་མེད་དུ་སྟོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཁྲོལ་
 པར་བཤད་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་མཚོག་གིས་སྦྱིན་གཏོང་པ། མི་ཤེས་རྒྱུད་ཁྲོལ་མཚན་
 ཉིད་འཛིན། ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་སྟོས་གཏོང་ནས་གནས་ཕྱགས་
 གྱི་དོན་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མཚོ་སྤིང་གངས་ཕྱག་ནགས་ཆལ་དགོན་པ་རྩ། རི་
 དྲུགས་མས་མ་བཞེན་དུ་གཅིག་བྱར་གནས། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ལ་སྦྱིར་འབྲུལ་གྱི་
 ཡི་གེ་ལྷགས་པ་ཁ་འབྲེད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྫོད་བྱེད་བཅས་
 པས་བཀའ་འདི་བྲིས་པས་སྟོང་གསུམ་ཡོངས་ཀྱང་སྒྲན་མེད་པར་སྟོལ། ཞེས་དང་། ན་
 བཟའ་ཕུལ་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་སོགས་དུ་མ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་བཛྲ་བྱེད་བཅས་པས་

བསྐྱུགས་པས་བར་ཚད་ཞི་ཞིང་ཚོགས་ཚོགས་པ་དང་། བཤད་པས་གཞན་སྤྱད་ཁོལ་
ཅིང་བསྐྱུན་པ་ལུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། བསྐྱུབ་པས་རྟོགས་པ་མཛོད་དུ་གྱུར་ནས་
རང་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྤྲིན་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་སྒོ་ཐ་མས་མི་རྟོགས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ་སྟེབ་སྦྱར་ལ་མི་རྟོགས་ཏེ་ཞེས་
བས་གསུམ་ལས། གང་གིས་ན་ཤེས་རབ་ཞན་པའི་སྒོ་དམན་པལ་གྱིས་དང་། གང་ལ་
ན་མཛོད་ལུགས་འདི་ཡི་བཛོད་བྱ་དང་། རྒྱ་མཚན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་སོ། །ཡང་
གཏིང་དབག་གཅད་པར་དཀའ། ཞེས་པ་ལ་གང་གིས་ན་སྒོ་དམན་པལ་གྱིས་དང་། གང་
ན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་པའི་མཛོད་ལུགས་འདི་དང་། དཔེ་དམ་སྒྲ་སྒྲ་ལ་ཏིང་ཁྱུང་དང་
ར་ཅ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་མཛོད་ལུགས་འདིར་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་སྒོ་དམན་པལ་གྱིས་
མི་རྟོགས་ཤིང་གཏིང་དབག་གཅད་དཀའ་བ་སྟེ། དམ་ལ་སྒྲ་ལ་ཏིང་ཁྱུང་ལས་སོགས་
ཏེ་ཞེས་བསྐྱུབས་ན། རྟགས་ཐོན་ཅན་འཛིན་པའི་རང་རིག་གིས་བྱ་བ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་ནི།
དེ་ལ་སྒོ་དམན་གྱིས་རྟོགས་དཀའ་བས་ཁྱབ་པོ། །འབྲས་བུ་ལ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་
མཛོད་འདི་ནི། ཐེག་པ་སྤྱ་ཚོགས་དང་། བདེན་པ་གཉིས་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཞིང་
རྟོགས་པར་དཀའ་བས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ལ་དགོངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐམས་
ཅད་མི་འབྱུང་བར་འགལ་ཞིང་འབྱུང་ན་ཆོག་གམ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཞེས་བརྟག་ དང་
པོ་ལྟར་ན། ལུང་མ་བསྐྱུན་གྱི་དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་པ་
ཡང་། གལ་པ་ཡང་མཛོད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཞིང་གལ་པའི་དོན་
རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཐོག་པ་མཛོད་དུ་ཐལ་བ་ནི་འདོད་ཅིང་། མིང་མཛོད་དུ་ཐལ་ན་
གལ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྒྲིམ་ཤིག རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་རིག་པ་དགོན་
བས་ཤེ་ན། དེ་ལྟར་ན། མཛོད་ཀྱང་གལ་པར་ཐལ་ཏེ་སྒོ་དམན་གྱིས་མི་རྟོགས་པས་
སོ། །དེ་ཅིའི་མཛོད་དེ་དོན་གལ་པར་ཐལ་ན་འདོད་ཅིང་། མིང་གལ་པར་ཐལ་ན་ཁྱབ་པ་
མེད་དེ། དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡོད་ཆད་ལ་མིང་གལ་པར་མི་འདོགས་ཤིང་། གལ་
པ་གང་ན་ཡོད་པར་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་སྦྱར་རོ། ཞེ་ན། འདིར་མིང་མཛོད་

ཡོད་པར་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་སྐྱོར་ཞིང་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡོད་ཆད་ལ་
 མིང་མཛོད་མི་སྐྱོར་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐོན་སྐྱེན་སྟོབས་སྒྲར་གྱི་རྣམ་མེད་
 བ་དང་སྟོ་མི་གསལ་བ་དང་དད་བ་རྒྱུང་བ་གསུམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པས་པལ་ཆེ་བས་
 འདི་མི་རྟོགས་པའི་དཔེ་ནི་མུ་ལ་ཉིང་ཁྱུང་དང་ར་ཅ་ལྟར་རོ། །དེའི་དོན་ནི་ནམ་མཁའ་
 གཤལ་མདོག་དང་རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་དབག་ཁྱུང་དང་ཉས་མི་ཆོད་བ་ལྟར་འདི་ཡི་བཛོད་
 བ་སྟོ་དམན་གྱིས་གཅད་པར་དཀའ་བས་སོ། །དོན་གཅིག་ལ་དཔེ་གཉིས་དོན་མེད་པའི་
 སྐྱོན་མེད་དེ་བདེན་བ་གཉིས་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་སྟོན་ཏེ། ནམ་མཁའི་གཉིང་གཅད་
 དུ་མེད་བ་ལྟར་དོན་དམ་སྟོ་ལས་འདས་པས་སྟོས་ལུལ་དུ་གཅད་པར་བཀའ་བ་དང་།
 རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་དབག་མ་བཅད་པས་ཆོད་བ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོས་པ་ལ་བདེན་པར་
 ཞེན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། དཔེ་གཉིས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཉ་རྒྱུང་གིས་མཆོད་ན་མེས་ས་
 ཅན་པལ་པོས་ཀྱང་མི་ཆོད་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པ་ལྟར། འདི་ཡི་དོན་སྟོ་རབ་གྱིས་ཀྱང་མི་མ་
 ཆོད་པས་བསྟན་བ་དོན་མེད་དེ་སྟུང་ན། ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་མཚོ་ལ་རིམ་བ་ལྟར་གཉིང་
 དབག་གཅད་དུ་མེད་པ་ལ་ཡོད་བ་ལྟར་དང་། ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་རྟོགས་ན་མ་ཆོད་
 ཅིང་མེད་བ་དང་ཡོད་པ་ལ་དེ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་ཆོད་བ་ལྟར། དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ལ་
 སྟོས་པ་གཅད་དུ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་རྟོགས་ན་མ་ཆོད་ཅིང་
 མེད་བ་དང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་ཆོད་པས་བསྟན་བ་དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་མཐོང་
 བ་ཉིད་ནི་མཐོང་བའི་ལུལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྒར་ཐམས་ཅད་ཀུན་ལ་སྟོན་བ་དང་འདིར་སྟོ་
 དམན་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་ནམ་མཁའ་ལྟར་མི་རྟོགས་པས་འགལ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་
 བས་མེས་ས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། མི་རྟོག་བ་སྟོད་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་ཏེ་སྟུན་ཁང་བཞིན་
 རོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་གཞི་བྱུང་ཁྱུངས་རང་བཞིན་དོན། འགལ་འགྲེལ་བཤད་ལུགས་དགག་
 བསྟུན་སྟོ་ཡིས་བྱས། སྐྱེད་བཞི་སྐྱེད་དོན་ཁོག་དབུབ་སྟོ་དོན་ཁོག་ །རྣམ་པར་གསལ་
 བའི་འགྲེལ་བ་བདག་གིས་བཀོད། རྣམ་པར་འབྱུང་དོན་དང་འགལ་སྲིད་སྒྲེབ་ཉེས་པ།
 མཁྱེན་ལྟན་བཅེ་བའི་སྟེས་བྱར་བཟོད་པར་བཞེས། དགེ་དེས་འགྲོ་རྣམས་རྣམ་མཁྱེན་
 ཐོབ་འགྱུར་ཅིང་། བདག་ཀྱང་གཞན་དོན་ཡིད་བཞིན་འབྲུག་པར་ཤོག །ཁོག་དབུབ་

མྱད་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ། འཇམ་ལྷོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཞོད་བ་རྫོགས་སོ།།

༡༧། ལུང་མཚན་ཉིད་སྲིད་པའི་མཛོད་ཕྱགས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་པར་
གཞག་བྱའི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ།།

སྤྱོད་སྦྱངས་ལས་གྲུབ་ཉི་མའི་ཐུགས་མངའ་བ། །
བདག་ལྷོ་སྤྱན་བ་རབ་རིབ་སེལ་མཛད་ཅིང་། །
ཤེས་བྱའི་སྦྱང་བ་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་བློན་ཅན། །
བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་མི་མཚོག་ཁྱེད་ལ་འདུད། །

ཡན་ལག་སྤྱོ་བསྐྱུ་ཅ་བ་ལུས་ཀྱི་དོན། །
སྤྱན་ངག་ཕྱོགས་མེད་འཕྲོས་དང་དོན་མེད་སོགས །
ངན་སོགས་དོར་ནས་ངོ་ཤོ་ཉིད་ཀྱི་དོན། །
བདེ་ཐྱག་འགྱུར་བྱིར་རྒྱུ་བྱིལ་ནས་བཞོད། །

༡ འདིར་འབྲེལ་པའི་སྤྱོད་པས་གསུངས་པའི་བཀའི་དོན་ཡན་ལག་གི་གྲེས་གཞིར་
གྱུར་པའི་སྤྲོམ་ཅ་བ་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱན་
བ་དང་། ཆོག་གི་དོན་སོ་སོར་བཤད་བ་དང་། གངས་ཀྱི་མདོ་བསྐྱུ་བའོ། །

དེའི་དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་དབྱུར་སྤྲོས་པས་དགོས་བ་དང་། དགོས་བ་ཅན་
ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་བྱེད་ལས་སོ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱན་
ཆོགས་འདོད་པས་དེའི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་འབད་བ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

བའི་ཡི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བ་ལ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཤེས་བར་བྱེད་བ་ལ་གཞུང་འདིས་སྟོན་ལ་དེ། གངས་དང་ངོ་མོ་རྣམ་པ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱོད་བ་བསྐྱེད་པས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། མཚོན་བྱའི་ངེས་ཚིག་གོ་དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཡན་ལག་དུ་མ་འདུས་པ་ནི་སྦྱེ་དང་དོན་དང་ཚིག་གི་ཡན་ལག་དུ་མ་འདུས་པ་དོན་ཚིག་སོ་སོའི་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ཏེ། ཡན་ལག་གི་བྱེས་གཞི་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་སོ། དེས་ན་ཡན་ལག་གི་གཞིར་གྱུར་བ་སྟེ་སྦྱེས་བྱའི་ལུས་རྒྱུད་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། ས་མཚམས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་། ལྷན་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བསམ་བཤོ། དང་པོ་ནི། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མིང་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། ས་གནས་རིམ་གྱིས་རང་བཞིན་མིད། །ཅས་དང་། ལུགས་རྗེ་ལུགས་འབྱུང་ཡོད་པས་མུང་འདས་ཀྱང་ཆད་མེད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་འཁོར་བར་ཤས་ཆེ་ལ། ལྷ་རྟེན་གཉིས་དང་། སྦྱེ་ཁམས་གཉིས་ཏེ་དུག་འཁོར་བ་དང་། དབྱིངས་ཤེས་དབང་པོ་གསུམ་མུང་འདས་དང་། ལྷག་མ་བརྒྱད་ཟུང་འཇུག་ཏུ་སྟོན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་གངས་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། དོན་དང་ཚིག་གིས་ལུས་གཉིས་ཡིན་ཟེར་ཏེ་ཚིག་གིས་དོན་གཏན་ལ་དབབ་མི་རུས་པར་འགྱུར་དེ་གཉིས་ཀ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །ཁུབ་བ་ཚིག་ཉིད་དབབ་བྱ་ཡིན་པས་འབེབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བས། འདོད་ན། རྫོད་བྱེད་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། དེས་ན་རྫོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བརྫོད་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྟོན་པས་དེ་ལ་ལྷ་སྟེ། གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི། གང་ལ་དབྱེ་བའི་ངོ་མོ། གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན། རི་ལྟར་དབྱེ་བའི་དོན། རི་སྟེད་དབྱེ་བའི་གངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་མཛོད་ཅམ་ལ། གཉིས་

བ་དོ་པོ་བཅུ་བདུན་ལ། གསུམ་པ་རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དང་། རང་
ལུགས་དང་། ཅོད་སྤྱོད་དོ་དང་པོ་ལ། མངའ་བདག་གིས། བདེན་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་
འབྲེད་དེ། དབྱིངས་ཤེས་དབང་པོ་གསུམ་དོན་དམ་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་
དང་། མིང་བསྐྱལ་མ་རྟེན་སྤྱེ་ཁམས་བྱུག་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཡིན་ལ།
སྤྱོད་བཅུད་ལུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་ལས་ལམ་གསུམ་དང་ས་འབྲས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་
རིམ་པ་བཞིན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་བྱ་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དབང་
པོའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་དག་ཀྱང་རྫོབ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་དང་། འཆར་རྩལ་ཀྱང་རྫོབ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ལ། འདོད་ན། བདེན་དངོས་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་ལམ་འབྲས་
བྱ་བཞི་བསྐྱལ་བ་ཉམས་སྲ་སྒྲང་བྱ་དང་གཞན་བཅུ་གསུམ་ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་
གཉིས་སྲ་འདུས་ཟེར་ཏེ། ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་ཐབ་བ་ཉིད་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་
ལམ་ལོགས་སྲ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ལམ་སྤྱེ་
བར་འགྱུར་བ་ལས་ལམ་བདེན་དངོས་སྲ་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཉམས་སྲ་སྒྲང་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་
སྤར་བཞིན་འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲེད་དོ།

གསུམ་པ་ཅོད་སྤྱོད་ལ་བོན་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་གཉིས་སྲ་མ་འདུས་པར་འགྱུར་
ཏེ་བདེན་གཉིས་སྲ་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པས་སོ། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་དོ་བྱ་མ་
མཉམ་ན་གཡུང་བྱུང་གི་བོན་མིན། ཞེས་བ་དང་འགལ་ཞེན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་
གཏན་ལ་མི་འབེབས་པའི་རྟོགས་མེད་ལ། སོ་སོར་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པའི་བྱུང་བ་
མེད་དེ། དབྱིངས་དང་གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་སྤྱེ་བྱུང་འབྲེལ་བྱ་སྤྱོད་པས་
སོ། །དབྱེད་ན་ལ། ལམ་པའི་རྫོ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོ་ཐ་དད་གསུངས་ཏེ། མིང་སྤྱོད་
དོ་པོ་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དབྱིངས་དང་གཞན་ཐམས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་
བྱ་བཛོད་བྱ་མེད་པས་དབྱེད་མེད་དང་། གཞན་ཐམས་འཁོར་འདས་ཐམས་གཅིག་ཏུ་མི་

འདྲུལ་འདས་པ་རྣམས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་དང་དང་། འཁོར་བ་ཡང་མེས་རིག་པ་
 དང་དྲུག་ནས་ལ་མེས་རིག་པོ་མོར་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་པ་དང་དྲུག་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
 དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་མེས་ཅུང་ཟད་སྒྲ་བས་ཞར་ལ་དབྱུང་བར་བྱའོ། རྒྱུངས་ངེས་ལ་
 རིགས་པས་བྱུང་བའི་གྲངས་ངེས་མེད་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་དགོངས་པས་ངེས་ཏེ་ཤེས་
 བྱ་ཅིང་གཞིར་བཞག་ལ་འཁོར་འདས་བྱུང་འབྲེལ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ་ལྷོས་ནས་ངེས་པ་
 སྟེ། དེ་ཡང་འཁོར་འདས་བྱུང་འབྲེལ་དུ་སྟོན་པའི་གཞུང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་
 བཞིན་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མིང་བསྐྱལ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་
 ལས་བྱུང་ཚུལ་དང་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་གཉིས་ལས་སྔ་རྟེན་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་
 དང་། གསུམ་པ་ལས་སྟེ། ཁམས་གཉིས་སྟོན་ནོ། །

གཉིས་པ་འཁོར་འདས་ཀྱང་ལ་བྱུང་ཅིང་རོ་བོ་སྒྲོས་པས་སྟོང་བས་དབྱིངས་དང་།
 འཁོར་བ་གནས་འགྱུར་ནས་ཡོན་ཏན་འཆར་ཚུལ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་། ས་པོན་ལས་
 འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་དབང་པོ་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཀའི་གནས་
 ལུགས་ལ་སྟོན་བཅུད་ལུང་པོ་གསུམ་ལས། དེའི་དོན་མཚན་ཉིད་དེ་གཞིས་རང་བཞིན་
 སྟོན་ལ། བདེ་སྤྱད་གིས་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལ་ལས་ལམ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེའི་གནས་སྐྱབས་
 དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བྱ་ས་གནས་དང་། འབྲས་བྱ་སྟོན་པས་བཅུ་བདུན་དུ་ངེས་
 སོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱ་མེད་ལ་དེ་དག་ལྷོག་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་འདྲུ་
 བའོ། །

གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ་མཚན་གཞི་ཅ་སྟོང་ཀྱི་རོ་བོ་འདི་ཉིད་ཡན་ལག་གི་བྱེས་པའི་
 གཞི་དང་འདུས་པའི་གཞིར་རང་རིག་གིས་དངོས་སུ་ངེས་པས་གཞི་འགྱུར་གྱི་མཚན་
 ཉིད་ལུགས་ལ་ངེས་སོ། །གསུམ་པ་ངེས་ཆེག་ནི། ཡན་ལག་སྟོ་བསྐྱེད་གནས་ཡིན་པས་
 དང་། ཅ་བའི་སྟོང་ཡིན་པས་ན་འདུས་སོ། །གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ནི། སྟོ་བསྐྱེད་གནས་
 སུ་གྱུར་པ་དང་གྲངས་གོ་རིམ་རོ་བོ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་སོ།
 །གཉིས་པ་ཆེག་གི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བཅུ་བདུན་སོ་དག་གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་།

དེ་ཡང་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་སྲིད་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པས།

གནས་དང་པོ་སྲིད་པ།

ཐོག་མར་ཆད་མཐའ་སེལ་བའི་སྲིད་པ་ལ། ལིག་སྤྱེས་སྤྱུ་སྤྱུ་གྲང་ནི། ཡོད་
 པ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མཛོད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཡོད་པ་མཆོད་ཉིད། སྲིད་པ་མཆོད་བྱ།
 གསུམ་མཆོད་གཞིར་སྟོན་པས་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། གྲུབ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་དེ་
 ལས་བྱུང་བའི་སྲིད་པའི་རང་བཞིན་དང་། རང་བཞིན་དེའི་བཤད་པའི་དགོས་པའོ། དང་
 བོ་ལ་གསུམ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱི་སྲིད་པ་འགྲུབ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཀྱང་། འཇིག་ཆགས་སྟོང་གནས་བཞི་འབྱུང་། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། བྱང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་སྟེ།
 དང་པོ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ནི་མ་རིག་པ། ཞེས་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་སྤྱད་པའི་རྣམ་
 པར་སྟོན་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་རྫོགས་
 ལྟའི་རྒྱ་འབྲུལ་ལས། ཞེས་ལས་སོགས་གསུངས་པས་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱ་ནས་མཁའ་
 ལས་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། བྱི་ཡི་སྲིད་པ་སྟེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ལས་རིག་པ་ལ་
 ལྟོས་པའོ། འདོད་ན། བྱི་སྲིད་རིག་བཅས་སྤྱུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་རིག་པ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་བ་
 པ་མེད་ན་རྒྱའི་རྗེས་སྤྱུ་འགྲོ་ལྷོག་གིས་སྟོང་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། ལྷོང་བས་བསལ་
 འོ། ལས་ལ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི། བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཡང་ལས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དེ་སྤྱི་མའི་ལས་ལ་སྟོས་ན་རྒྱ་ཉམས་ལ། མི་སྟོས་ན་ལས་སོག་
 བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས། ལས་ཀྱི་འཁྲུགས་ཀྱིས་སྟེ་བར་བྱེད། ཅེས་དང་། ཀྱུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཞེས་པ་ལ། དགེ་སྤྲིག་གཉིས་ཀྱི་ས་མོན་བསགས། རྒྱུན་དང་འཕྲད་པའི་དུས་
 བ་སྟོང་། ཞེས་པ་དང་འགལ་འོ། བྱང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་
 མེད་ན་རིག་པ་གསར་སྟེས་སྤྱུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ཁས་བླངས་ཉམས་པ་དང་། མ་རིག་

རྒྱལ་དུག་ལྟའི་རྒྱུ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། བྱི་ཡི་སྲིད་པའི་རྒྱ་ནི། རིང་རྒྱ་ནམ་མཁའ་དང་། ཉེ་རྒྱ་འབྲུང་བའི་རྒྱལ་ཐན་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་ནི་ནམ་མཁའོ། ཞེས་དང་། ཆགས་ནི་སྤ་རབ་རྒྱལ་ལས་ཆགས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱེན་ལས་དང་ལུགས་རྩེར་འཛོམས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་དང་། རྟོན་པ་གཤེན་རབ་པོ་བྱང་རི་རྒྱལ་ལྟན་པོ་ཞིག་སྲིད་པ་སྤྲར་ལ་ཆགས་པ་གསོ་འཆལ་གྱིས། ལུགས་བརྩའི་གཤེན་རབས་མཐུ་དང་སྟོབས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་ཞི་བ་དང་། མངོན་རྟོགས་ལྟའི་རྒྱ་ལྟལ་ལས། ཞལ་དང་རྒྱུད་དང་སྤྱིན་ཏིང་ཡོལ། ཞེས་ནང་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །

ནང་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་ནི། རིང་རྒྱ་སེམས་ཉིད་དང་། ཉེ་རྒྱ་མ་རིག་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཡང་སེམས་ཉིད་ལས་བྱུང་། ཞེས་དང་། མ་རིག་རྒྱལ་ལས་དུག་ལྟའི་རྒྱེན་དབང་། ཞེས་དང་། ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས། མ་རིག་སྤྲང་བ་གཡོས་ནས་བྱུང་། རྒྱེན་ནི་དབང་པོའི་ལྷལ་ལས་བརྟག་ཅེས་ནང་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། རྒྱེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དགེ་བརྟུ་སྤྱད་ན་མཐོང་རིས་མི་དང་ལྟའི་གོ་འཕང་ཐོབ། སྤྱིག་བརྟུ་སྤྱད་ན་ངན་པོང་གནས་སུ་སྟེ། ཞེས་ལས་སོགས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་ཅོད་སྟོང་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འབྲུང་བཞིས་བསྐྱེད་པར་ཐལ་ཏེ། འབྲུང་བཞི་རྒྱར་འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་སུ་བྱུང་བ་འབྲུང་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་བྱི་སྲིད་ཡིན་པའི་རྟགས་མེད་ལ། ནང་སྲིད་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། ཁུབ་པ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འབྲུང་ཏེ་འབྲུང་བཞིས་བསྐྱེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆེག་གོ་དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། སྟོལ་འཛོལ་ཆེན་པོས་ནི། ཅིར་ཡང་སྲིད་པ་གསུངས་པ་ཡང་རང་ལྟོག་རྩས་མེད་དང་། སྟོན་གྱིས། ལུས་པ་བཀག་མེད་དང་འབྲུང་རུང་དུ་འབྲུང་བས་ཟེར་བ་ནི། རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་རྒྱ་ཅམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། བདག་

ཉིད་ཆེན་པོས། ཡོད་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། མེད་དཔལ་གྱིས། བྱུང་པར་གསུམ་
ལྡན་དེའི་སྤྲེང་དུ་སྦྲོན་ཏེ་དངོས་པོའི་དོན་ལྡན་ཡིན་པས་དང་། གསུམ་ལྡན་སྲིད་གསུམ་
ལ་འདོད་དེ། མཆོན་གཞི་ཡིན་པས་གཞི་མཆོན་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཡོད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་དོ། གསུམ་པ་ཅོད་སྤོང་ལ། མ་
བྱུང་བྱུང་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་སྤངས་པ་ལས། དང་པོ་ནི། མེད་ཁམས་ལ་མ་བྱུང་སྟེ།
ཡོད་མེད་འགལ་བས་སོ་ཞེ་ན། རོ་བོ་ལ་མ་བྱུང་པ་མེད་དེ། སྤང་བོ་ལྡེའི་འཆོགས་དོན་
ཡིན་པས་ཏེ། ཉག་ནི་ཐུན་དང་འཐེབ་ལས་བརྒྱལ། ཞེས་དང་། བསམ་པའི་བྱེད་པ་ལ་
མ་བྱུང་པ་ནི་འདོད་དེ། མེད་པར་དགའ་བར་ཡོད་མི་སྦྱར། ཞེས་པས་སོ། གཉིས་པ་
སྦྱོད་བརྟན་གནས་བསྐྱལ་ལས་སོགས་ལ་བྱུང་ཆེས་པ་ནི་མེད་དེ། རོ་བོ་ལ་འདོད་པས་
ཏེ། ཐ་དད་མེད་པས་དང་། རང་ལྡན་ལ་བྱུང་པ་མེད་དེ་སྲིད། ཡོད་ལྡན་གྱི་བྱུང་པར་
དུ་བྱས་པས་སོ། གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཆོན་ཉིད་
ཡེ་སྲིད་བྱེད་བྱས་ཀྱང་བརྟགས་ལ་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པ་ནི་མི་བརྟེན་པས་ཟེར་བ་རྟགས་
མེད་ལ་འོག་ནས་ཀྱང་འཕྱོག་གོ། གཉིས་པ་མཆོན་གཞི་ལ་ས་མཆོམས། རྣམ་གྲངས།
དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། བདེན་པ་དོན་དམ་ཡང་བྱུང་བྱེད་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱིས། དངོས་
པོར་སྤང་བ་ཐ་སྦྱད་དུ་ཀྱན་རྩེབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་སྤང་འདས་ཡེ་
སྲིད་དུ་ཆང་མོད་ཀྱིས་འོན་ཀྱང་འཁོར་བར་གས་ཆེདོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་
ནོ། དང་པོ་ལ། གཞི་རོ་བོ་རྒྱ་མཆོན་དབྱེ་དོན་གྲངས་ལྡེལས། དང་པོ་མཆོན་ཉིད་ཡོད་
པས་བྱུང་ཆོད་ཀྱི་སྲིད་པ་ཅམ་ལ། གཉིས་པ་ཡེ་སྲིད་བྱེད་བྱས་རྒྱ་མཐུན་གསུམ་དང་།
གསུམ་པ་གང་ཟག་གི་སྒོ་དང་ཐེག་པའི་རྟགས་ཆོད་དང་ལོག་རྟག་བསྒྲིག་པ་ལ་རྟོགས་
ནས་འབྱེད་དེ། དང་པོ་ནི། སྤྱིས་བྱ་སྒོ་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། འབྲིང་
གིས་སྤྱགས་རྗེ་ལས་ལས་བྱུང་པ་དང་། ཐ་མས་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་བྱུང་པ་རྟགས་པས་དེམ་
པ་བཞིན་བྱེ་ལ། གཉིས་པ་ནི། དང་སྤོང་དབང་པོ་རབ་ཀྱིས་སྦྱོད་བརྟན་རྩལ་ཐན་དང་།

སྐད་ཅིག་གི་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། འཕྲིང་གིས་སྣ་ཡེ་མིང་འབྲུལ་གྱི་རྒྱལ་
པོའི་ལུགས་མཛོད་དང་། མེས་མ་ཅན་གྱི་ལས་ལ་བྱུང་བར་ལྟ་ལ། དགོ་བསྟེན་པས་རྒྱ་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བར་ལྟ་བས་རིམ་པ་བཞིན་བྱེད་ལ། གསུམ་པ་ནི། བྱེད་པ་པས་སྟོང་བཅུད་
བྱེད་དང་དབང་བྱུག་གིས་བྱས་པ་དང་། བྱས་པ་མེད་པར་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་ལས་
སོགས་མེད་པར་འདོད་པ་བསྐྱོག་པའི་བྱིར་གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་བྱེད། །

བཞི་པ་གཅིག་གསུམ་ཐ་དད་དམ་དབྱེར་མེད་པའམ་གཅིག་པ་བཀག་པ་གང་ཡིན་
ཞེན་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་ལ། རྩོམ་གཤིས། མིང་པ་དང་པོ་གཉིས་སྟོ་
བརྟགས་དངོས་མེད་ཡིན་ཏེ། མྱོང་བས་མ་བྱུང་ལ་རྒྱ་མཐུན་དངོས་པོར་བྱུང་བས་ཐ་
དད་པའམ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་སྟུབ་བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོད་
བྱེད་ཡོད། དང་པོ་ནི། སྟོ་འདོགས་དོན་ལ་མ་བྱུང་པ་དེ་དོན་དམ་དུ་མ་བྱུང་ན་རྒྱུར་
མཐུན་ཀྱང་དེར་འགྱུར་བ་དང་། ཀྱན་རྩོམ་མ་བྱུང་ན་རང་བཞིན་པར་མ་ལས་སོགས་
བྱས་པ་སྟེས་བྱས་བྱས་པས་སོ། མྱོང་བས་མ་བྱུང་བས་མེད་ན་ལྟ་དང་དཔྱུལ་བ་ལས་
སོགས་ཀྱང་སྟོ་བརྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལུང་འདི་ཉིད་དང་། འབྲས་ལས། ཡེ་
མིང་བྱེད་བྱས་པ་འདད་པ་དང་རིགས་པས་དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཐུན་ཀྱང་མ་བྱུང་བྱས་པས།
སྟོང་བཅུད་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཞེན། དེར་ཡང་བྱེད་པས་མ་བྱས་པ་དང་
མཚུངས་སོ། སྟོ་བརྟགས་བདེན་པས་སྟོང་པས་བཟོད་བྱ་བདེན་པས་སྟོང་པས་དེའི་
རྩོད་བྱེད་རྒྱུར་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མིང་གསུམ་མེད་ཏེ་གཏམ་ལྟར་
བཤད། ཅས་པས་དོ་བོ་གཅིག་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དེ། དེའི་ཚུལ་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
བྱེད་པ་ལ་མི་སྟོས་པས་ཡེ་མིང་དང་རྒྱ་དུལ་ཕན་སྐད་ཅིག་དང་དབྱེར་མེད་པས་ཀྱང་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་ལ་ལུགས་མཛོད་དང་ལས་ལས་བྱུང་བས་ཏེ་བྱེད་བྱས་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་
བྱུང་བས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ལྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཅོད་སྟོང་ལ། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་སོ།
དང་པོ་ལ་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་བྱེད་མེད་ལྟོག་སྟེ་བྱེད་བྱས་རྒྱ་མཐུན་ཡིན་ན་ལྟོག་པ་ཐ་

དད་མེད་ལ། ཡིན་ན་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་འགལ་ཞེ་ན། རྣམ་ལ་ཡིན་མོད་གྱིས་ངོ་མོ་ཐ་དད་
བས་དང་ལྷོག་བ་མ་ཡིན་ཏེ་རིགས་ཐ་དད་བས་སོ། གཉིས་བ་ལ་བྱས་མ་བྱས་དངོས་
འགལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་གསུམ་ངོ་མོ་གཅིག་བས་ཞེ་ན། རིགས་ངོ་མོ་
གཅིག་པའི་རྟགས་མེད་ལ་རྣམ་ངོ་མོ་གཅིག་པའི་བྱབ་བ་མེད་ལ། ལྷོག་བ་གཅིག་ཡིན་
བས་རྟགས་མེད་དོ། ལྷ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་གིས།
རང་ལྷོག་ཆད་མས་མ་ངེས་བས་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གངས་ངེས་མེད་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་
ན་ལུང་གི་ཆད་མ་དཔྱུས་དང་འགལ་བ་དང་། ལྷོང་བས་ཀྱང་གཞི་གང་རུང་ལ་རང་
བཞིན་དང་ཚོལ་བ་དང་རྒྱ་རྒྱུ་བྱབ་བ་དང་འགལ་ལོ།

གཉིས་བ་རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་དང་། ལོག་རྟོག་
བརྗོག་བ་ལ་ལྷོས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་བཞིན་དང་། ལྷོང་བས་བྱབ་བ་དང་། དེར་མ་འདུས་
བ་མེད་ལ་དེ་གསུམ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་འདུ་བས་མང་ཉུང་ཁེགས། ཞེས་གསུངས་བ་
བཞིན་ནོ། གསུམ་བ་ཚད་སྤྱོད་ལ། སྲིད་བ་བཅུ་གཉིས་དང་མི་འགལ་བ་ནི། གསུམ་
པོའི་རྣམ་སྤྱུ་འདུ་ལ་ལྷོག་བ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ་ནང་རིགས་དང་འགལ་བས་སོ། ཡང་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྲིད་གསུམ་གྱི་ངོ་མོ་ཆད་མས་བྱབ་བས་རང་ལྷོག་ཆད་མ་ལ་བྱབ་ན་
བྱམ་འཛིན་མངོན་སུམ་དུ་བྱབ་པའི་ཆེ་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱང་ཆད་མས་བྱབ་
བར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྤྱོད་ཉིད་བྱམ་པའི་རྣམ་ཡིན་བས་སམ་ལྷོག་བ་
ཡིན་བས་ཟེར། དང་པོ་བྱབ་བ་མེད་དེ། ངོ་མོ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱད་བར་ཡིན་བས་དང་།
གཉིས་བ་རྟགས་མེད་དོ།

གཉིས་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡེ་སྲིད་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་གོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། མེད་དཔལ་
ན་རེ། ཡེ་སྲིད་མཚན་ཉིད་བ་དང་བཏགས་བ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་རྣལ་དང་སྐད་
ཅིག་མ་སྟེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། བྱད་བ་མེད་པའི་ངོ་མོར་གནས་བ་དང་། གཉིས་བ་ནི།
སྤྱོད་བཅུད་རགས་བ་འདི་ལ་བྱད་བ་མེད་པའི་ངོ་མོ་བརྟེན་ཅམ་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

དང་པོ་ལྷ་རྩ་ལྷོག་དང་ནགས་ཀྱི་མེ་ཉོག་གྲང་མཚན་ཉིད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པ་མེད་
 བས་དང་། འདོད་པ་ལས། ཐ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། གཉིས་པ་ལྷ་རྩ་ལྷོད་བཅུད་
 རགས་པ་འདི་རྩལ་དང་སྐད་ཅིག་གི་རང་བཞིན་མེད་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་
 མཚན་ཉིད་པར་འགྱུར་རོ། ཡང་མངའ་བདག་གིས། རྩུ་དང་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པ་མེད་
 པའི་ངོ་པོ་ཡོད་པ་གསུངས་ཏེ་རྩུ་དང་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་གཞི་མཚན་ཐ་
 དད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཡོད་པ་གང་ཞིག །རིགས་ལ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་
 པ་མེད་ཅིང་རང་མཚན་གསལ་བར་འཛིན་པ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྷ་རྩ་ལྷས་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་
 པར་འགྱུར། མ་ཁྲབ་ན། རྩས་བྱེད་མེད་དུ་འགྱུར་བས་རིགས་ཁོ་ན་བྱེད་མེད་ཉམས་ལ།
 འདོད་ན། རྩས་ཡེ་མིང་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བྱེད་པ་མེད་
 པའི་ངོ་པོ་ཡོད་པའོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྤྱོད་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་མིང་མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེས་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 དཔལ་གྱིས། བྱེད་མེད་ལྷོག་སྟེ་རྩུ་རྩེན་ལ་ལྷོས་སམ་མི་ལྷོས། དང་པོ་ལྷ་རྩ་ལྷ་བྱེད་མེད་
 དུ་འགྲེལ་ལ། གཉིས་པ་ལྷ་རྩ་ལྷ་རྟག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྩུ་དང་རང་བཞིན་མི་ལྷོས་ཏེ་ཡེ་
 མིང་གི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་དང་། དངོས་པོ་ཚོལ་བྱུང་ལྷོས་པ་སྟེ་ལས་དང་ཐུགས་རྗེ་དང་
 རྩུ་རྩེན་གྱི་རུས་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་སོ། འོ་ན་རྩུ་དང་རང་བཞིན་རྟག་པར་འགྱུར་ཞེ་
 བ། རྩས་ལ་ཁྲབ་པ་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་འགྱུར་བས་དང་། རིགས་ལ་འདོད་པས་ཏེ་རྩུ་ན་
 བརྟན་པས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་ཞེགས་པས་སྐྱེ་མཚན་
 ཞེགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྟགས་མེད་དེ་རྩུ་དང་རང་བཞིན་གྲུབ་པས། དེ་ལྷ་རྩ་ལྷ་ན་
 བད་ཆེར་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཞེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པ་ཞེགས་པས་སོ། གཉིས་པ་
 ལ། ཐོག་མེད་ལས་སོགས་ལ་མ་ཁྲབ་སྟེ་རྩུ་འགྲེལ་བྱེད་པས་བྱས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་
 རང་བཞིན་གྱི་ལྷོག་པ་མ་གྲུབ་ལ། བྱས་ལྷོག་ལ་ཁྲབ་པ་མེད་དོ། གསུམ་པ། ལྷོག་དང་
 རགས་ཀྱི་མེ་ཉོག་ལ་ཁྲབ་ཆེས་པ་མེད་དེ། དེའི་རང་བཞིན་ལ་འདོད་ཅིང་རྩུ་རྩེན་ལ་
 ལྷོས་པ་ཁྲབ་པ་མེད་དེ་རྩུ་མཐུན་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་སྡེ་ཏུ་དབལ་གྱིས། ཡེ་སྲིད་
 གྱི་མཆན་གཞི་སྣོད་བརྒྱད་རགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་མེད། ཡོད་ན་རྟག་པར་འགྱུར་བས་
 དེའི་ཕྱིར་རྩལ་དང་སྐད་ཅིག་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པས་དེ་རགས་པ་འདི་ལ་རྒྱུར་ཡོད་ཅིང་
 རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ནི་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་བྱང་སྤྱོད་གི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་
 ཡིན་པས་ཉེ། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པས་གཞོད། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དང་
 བོ་ནི། རི་རྒྱལ་ལྷན་པོ་ཡེ་བརྟན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། གཉིས་པ་ལ་རྒྱུར་
 ཡོད་པ་དེ་རགས་པ་འདི་ཡེ་རོ་བོར་ཡོད་དམ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་དམ། དེའི་བོན་
 དུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁས་སྒྲངས་ཉམས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྣོད་བརྒྱད་རྟག་པར་
 འགྱུར་ལ། གསུམ་པ་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པས་རྟག་པར་འགྱུར་རོ།
 དེའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་ཀྱང་བོན་དུ་ཡོད་པས་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རོ་ན་བུམ་པ་
 ཡང་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ཉེ། ཀ་བ་སྤྱོད་པའི་བོན་དུ་ཡོད་པས་སོ།།

གསུམ་པ་ཡེ་སྲིད་བརྟག་པ་ལ་བྱས། རྩལ་ཕྱན་ཁ་ཅིག་དངོས་པོར་འདོད་པས་
 རྟག་དངོས་སུ་བྱུབ་པར་འགྱུར་བ་ལས་མཐའ་འཇོག་གིས་ཁེགས་སོ། །གཉིས་པ་རང་
 ལུགས་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། དེའི་རང་བཞིན་རྩལ་ཕྱན་སྐད་ཅིག་
 ཀྱང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱུབ་པ་ནི། ཐེག་པ་འདི་ཡེ་ལུགས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བྱེད་མེད་དུ་
 གནས་པའི་ལྷོག་པ་སྟེ། རྟག་དངོས་མ་ཡིན་པ་ནི། འགྱུར་རྒྱུ་ལྡོས་དབྱེད་ས་སུ་
 གསལ། ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཡེ་སྲིད་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་བཅ་རིག་
 གཉིས་ལ་ལྷོས་ནས་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ཅོད་སྤྱོད་ལ། མེ་ཆ་རེག་ལས་སོགས་རང་
 བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་ཡེ་སྲིད་མ་ཡིན་ལ། མི་འགྱུར་ན་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་མེད་
 དེ། རྩས་སྐད་ཅིག་འགྱུར་ཡང་རིགས་མི་འགྱུར་བས་སོ། གསུམ་པ་ནི། ཆ་རེག་ལས་
 སོགས་རང་བཞིན་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱར་སྤྱོད་བས་བྱུབ་པོ།

༡གཉིས་པ་བྱེད་བྱས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆན་ཉིད་ལ་གསུམ་ལས། དང་
 པོ་སྡེ་ཏུ་དབལ་གྱིས། ཐུགས་རྗེ་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་རྩལ་ལས་བྱུང་ཞིང་ཡོད་པར་

གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྤྱོད་ལས་སོགས་མ་དག་པ་རྣམས་བྱེད་བྱས་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་ཏེ། ཐུགས་རྗེའི་ལས་མ་ཡིན་པས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་ལས་དང་ཐུགས་རྗེའི་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཟེར་ཏེ། བྱེད་པ་མཆོད་བྱས་ཁྱད་པར་
 ཏུ་བྱས་སོ། ཡང་མངའ་བདག་གིས། ལས་དང་ཐུགས་རྗེའི་ཚུལ་བ་ལ་གྲུབ་ཅིང་ཡོད་
 པའོ་གསུངས་ཏེ། ཆོགས་རབ་ཏུ་འཛོམས་ཏིང་ཏུ་སྤྱོད་པས་སོ། རང་ཐུགས་ལ། ཚུལ་
 བ་ལས་གྲུབ་ཅིང་ཡོད་པའོ། གསུམ་པ་ནི་གཉིས་གཉིས་འབྲིག་པ་ལས་སོགས་ལ་ཁྲབ་
 ཆེས་པ་ནི་མེད་དེ། བྱེད་པའི་ལྷོག་པ་ནས་འདོད་ཅིང་སྤྱོད་པའི་ལྷོག་པ་ནས་ཁྲབ་
 པ་མེད་དོ། རྒྱ་ལྷའི་བཅུད་ལས་སྤོང་གཉིས་སྤྱོད་པ་ལ་མ་ཁྲབ་པ་མེད་དེ། བརྒྱད་ནས་
 ཐུགས་རྗེ་ལས་ལས་གྲུབ་པའོ། གཉིས་པ་མཆོད་གཞི་ལ། བྱེད་པར་གཉིས་ཏེ་མེས་
 རིག་གཉིས་ལས་ལྷོས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་བྱེད་ནི། ལྷ་མ་མངའ་བདག་གིས།
 བྱེད་པར་སོན་བྱེད་བྱས་སྤྱོད་པའི་ཐ་སྙད་ཏུ་བྱར་བྱང་སྟེ། ཐུགས་རྗེའི་ལས་ལ་ལྷོས་པའི་
 བྱེད་པ་བཞིན། ཞེས་དང་། དེའི་རྣམས་ནི་ཉིང་དགོས་འབྲས་བྱ་བ་སྤྱུབ་སྟེ། བྱེད་
 པར་ཡོད་ལྷོག་ལས་དང་ཐུགས་རྗེ་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འགའ་བ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་
 ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ཐུགས་རྗེའི་བྱེད་པ་ལ་ལྷོས་པའི་རྣམས་སྤྱོང་
 བས་མ་གྲུབ་ལ་དེ་ཉིང་འབྲས་བྱ་གྲུབ་ཅིན། དེ་དེ་འགའ་བ་ལ་ལས་དང་ཐུགས་རྗེས་
 ཁྲབ་པའི་དཔེ་མ་དེས་སོ། །ཐུགས་རྗེ་དེ་འགའ་བ་ཡིན་ན་རྒྱན་ཆད་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་
 ལས། ང་ནི་ཉི་བཞིན་ཀྱན་ལ་སྤྲོམས་པ་ལ། རྒྱ་བཞིན་རྒྱན་མི་ཆད། ཅེས་གསུངས་པ་
 དང་། འདི་མཆོད་ཉིང་དེས་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐ་སྙད་བསྐྱུབ་པས་སོ། །དེས་ན་
 དང་པོའི་བྱེད་པ་ཐུགས་རྗེ་ཡིན་པར་མཛོན་ཆོགས་ལྷའི་རྒྱ་འབྲུལ་ལས། ཞེས་པ་སོགས་
 དང་། ལས་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་ལས་དང་དབང་གིས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ།
 གནས་སྐབས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་ཚུལ་བ་ལས་བསྐྱེད་པར་སྤྱོང་བས་གྲུབ་
 པའོ།

གསུམ་པ་རྒྱ་མཐུན་འབྱུང་པའི་སྤྱོད་པ་ལ། མཆོད་ཉིང་། མཆོད་གཞི། དེས་བྱེད་

དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། མེའུ་དཔལ་གྱིས། རྒྱ་མཐུན་ཟེར་ཡང་
འབྲུང་རུང་སྤྲོད་པར་འགལ་བས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱུང་ཟེན་གྱི་སྤྲོད་པ་འདིའི་མཚན་ཉིད་
འགོད་བས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་ བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རྒྱས་པ་མཐུན་པ་
ལས་བྱུང་ཞིང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱེད་པ་པོར་གནས་པས་གསུངས་པ་ནི་བརྟག་ན་
མི་འཐད་ཁྲབ་ཆེས་སོ། དང་པོ་ནི། འབྲུང་རུང་ལ་འབྲས་བྱ་རྣམ་པའམ་རྒྱས་པ་མེད།
དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་རྒྱ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
བ་དང་། བྱུང་ཟེན་ཡང་སྤྲོད་པར་འགལ་བས་དང་མཚུངས་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེར་
ཡང་རྒྱ་མཚན་འདྲི། འབྲུང་རུང་མ་སྐྱེས་ནས་མེད་པས་ཤེ་ན། བྱུང་ཟེན་ཡང་འགག་
ནས་མེད་ལ་དེ་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་འདི་ལ་བྱེད་ན། འདིར་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་
འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་རྒྱས་ལ་འཛོག་པར་མཚུངས་སོ། གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པ་
དེ་འབྲས་བྱ་ལྟོག་པ་ལ་ཁྲབ་ཆེས་སོ། །ཡང་མངའ་བདག་གིས། ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་རྒྱས་ཤིང་ཡོད་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འབྲས་བྱ་ཡི་ལྟོག་པ་ལ་ཁྲབ་ཆེས་ལ།
ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་འཛོམས་པ་ལས་སོགས་ལ་ཡང་ཁྲབ་ཆེས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
རེ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱུན་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་པོར་གྱུར་པ་པོ་ཟེར་ཏེ་འབྲས་
བྱ་ཡི་རང་ལྟོག་ལ་ཁྲབ་ཆེས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་ཉེན་འབྲེལ་
འཛོམས་ཤིང་ཡོད་པའོ། གསུམ་པ་ཚོད་སྤོང་ལ། རུམ་པ་ལ་ཁྲབ་ཆེས་མེད་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་
ལ་རྒྱས་ལྟོག་ནས་རྒྱ་མཐུན་ཡིན་ལ་སྐྱེས་བྱ་བྱས་ལྟོག་ནས་བྱེད་བྱས་སོ། ཡང་རྒྱ་ཁ་
ཡང་བ་དང་འཆོགས་པ་ཡོངས་གྱུར་ལ་མ་ཁྲབ་པ་ནི་འདོད་དེ། དེ་དག་རྒྱ་རྒྱུང་ཡིན་
པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཕྱི་དང་ནང་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་ལམ་པོའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱས་པ་མཐུན་
བ་དང་། ཤེས་བྱའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱས་པ་མཐུན་པའོ། གསུམ་པ་ལ། རྒྱ་
མཐུན་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་རང་བཞིན་ལས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རྒྱ་མཐུན་འབྲུང་བའི་སྤྲོད་པ་ནི།
རྒྱ་བཞི་རྒྱུན་དང་ལྟ་ལས་བྱུང་། ཞེས་པས་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱའི་རང་བཞིན། རྒྱུན་གྱི་

རང་བཞིན། རྒྱ་ལྟམ་རེས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མཐོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ་མཆོན་ཉིད།
 མཆོན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 འབྲས་བུ་རོ་བོ་བསྐྱེད་པ་དང་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པ་རིམ་བཤེན་རྒྱ་རྒྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་རོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་དེ་དང་ཐུས་གཅིག་པའི་ཁྱད་པར་
 བསྐྱེད་ན་རྒྱེད་ཏུ་འགྱུར་ལ་མི་བསྐྱེད་ན་ཐུས་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་བྱས་པས། ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། རྒྱ་དཔེ་ཁྱད་པར་གྱི་ཐུས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རིགས་མི་བསྐྱེད་ལ། རྒྱེད་ཀྱིས་རིགས་
 བསྐྱེད་ལ་ཐུས་མི་བསྐྱེད་ཟེར་ཏེ། རྒྱ་རྒྱེད་ཐ་དད་པས་རིགས་ཐུས་རོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་
 པ་དང་། རིགས་དེ་ཐུས་ལས་དངོས་པོ་གཞན་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ཐ་དད་
 པས་སོ། ། གཞན་ཡང་ས་པོན་གྲུབ་པའི་ཆེ་རྒྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྤྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་
 ཏེ། རོ་བོ་བསྐྱེད་པས་དང་། རྒྱེད་རྒྱུ་ལྟན་སྤྱེས་བུ་འཛོམས་པའི་སྤྱ་གྲུབ་རོ་བོ་མེད་པའི་
 དབྱིབས་ཁ་དོག་ལས་སོགས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པས་སོ། ། གཉིས་
 པ་རང་ལུགས་ནི། དོན་ལྗིད་མཐོང་ཐུ་འགྲོ་ལྟོག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་པའམ་འབྲས་བུ་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་ལྟན་ཡིན་གསུངས་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ཆོད་སྤོང་ལ། མགར་གྱི་སོ་མལ་གྱི་མེ་དེ་ཏུ་རྒྱ་མིན་པར་འགྱུར་ལ་བྲབ་པ་
 མེད་དེ། ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཐུས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། མེ་ལས་ཏུ་བ་སྐྱེ་བ་
 བྲགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱའི་དོན་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་ལྟན་ལ་འདོད་པ་ཡིན་གྱི།
 དངོས་སུ་བསྐྱེད་པས་བྲབ་པ་མེད་པས་སོ། ། ཡང་མེ་ལོག་པའི་ཆེ་ནམ་མཁའི་ཏུ་བ་ལོང་
 ལོང་ཡང་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ལོག་པ་ལས་འབྲས་བུ་ལྟོག་པས་སོ་དང་། བྲབ་པ་
 མེད་ན་མེད་པའི་ལྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། བྲབ་པ་མེད་དེ་འབྲས་བུ་འགྱུར་རུང་ལྟོག་
 པ་ལས་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་བྱུང་ཟིན་ལྟོག་པས་བྲབ་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་མཆོན་གཞི་ལ་བཅས་རིག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཆོན་ཉིད་ནི། ཤེས་
 པས་མ་ཟེན་པའི་པོན་དོན་ལྗིད་ཐུ་འགྲོ་ལྟོག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། མཆོན་གཞི་
 ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་བཞི། དེ་ཡང་རོ་བོ་སྤང་རུང་ཏུ་བྱེད་པས་ས་དང་སྤྱན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་

བསྐྱུས་སྒྲིལ་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་འོག་མ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལ། སེས་པ་གང་ཞིག །དོན་བྱི་མའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཐོག་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། མཚན་གཞི་ནི་གྲག་རྟོག་དབྱུགས་བཞི་ལ་གསུངས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་ས་ཐོན་བདག་པོ་དམིགས་པ་དེ་མ་ཐག་པར་བཞི་ལྟ་སྒྲིལ་གྱི་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པས། དེ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ས་ཐོན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གྲུག་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ལྟར་ལ། མཚན་གཞི་ནི་གཟུགས་འཛིན་དང་སྒྲིའི་རོ་རེག་ཐོན་འཛིན་གྱི་ས་ཐོན་དང་དབྱུག་ཡིན་ཏེ། རྟོན་དབྱུག་དང་། འབྲས་བུ་སེས་པ་དབྱུག་ལ་ལྟོས་པས་སོ། གཉིས་པ་བདག་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་སེས་པས་ཐེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲུབ་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ལྟར་ལ། མཚན་གཞི་མིག་གི་དབང་པོ་ཟེར་མའི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུ་རྣམ་ཡིད་ཀྱི་བར་རྟོན་དབྱུག་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དབྱུག་དང་འབྲས་བུ་སེས་པ་དབྱུག་ལ་ལྟོས་པའོ། གསུམ་པ་དམིགས་པ་ལ་སྒྲོ་ལ་སྒྲུབ་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ལྟར་ལ། མཚན་གཞི་ནི་གཟུགས་ནས་ཐོན་གྱི་བར་དུ་དབྱུག་ཡིན་ཏེ། རྟོན་དབྱུག་ལ་བརྟེན་ནས་སེས་པ་དབྱུག་གི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའོ། བཞི་བ་དེ་མ་ཐག་པ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ནི། སེས་པ་སྐྱད་ཅིག་སྒྲ་བྱེད་རེག་མཐུན་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ། མཚན་གཞི་ནི་གཟུགས་འཛིན་གྱི་དེ་མ་ཐག་ནས་ཐོན་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་དབྱུག་སྟེ། ཡུལ་སེས་པ་ཐུག་འབྲུད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དབྱུག་ལ་ལྟོས་པས་སོ། གསུམ་པ་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་འདོ།

གཉིས་པ་རྒྱུན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སྒྲོང་བ་གསུངས་ཏེ། འགལ་རྒྱུན་ལ་མ་ཁྲུབ་པོ། དེས་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་སྒྲུན་ཅིག་ཏུ་མཚུངས་པའོ། གཉིས་པ་ལ། འགལ་རྒྱུན་ནི། རེགས་སྒྲ་མའི་རྣམ་པ་འཛོམས་པས་ཏེ་ཆ་རེག་དང་གང་རེག་བཞིན་ལ། མཐུན་རྒྱུན་ལ། བཅ་པོའི་རྒྱུན་ནི་དུས་ཁྲུད་པར་ཅན་དང་། སྐྱེས་བྱའི་བྱེད་པ་འཛོམས་པ་དང་། རེག་པས་རྒྱུན་ནི། རྒྱའི་རྣམ་པ་སྒྲོང་ལ་བདག་རྒྱུན་དམིགས་རྒྱུན་དེ་མ་ཐག་པ་གསུམ་

མཁ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་ཡང་འདུད། །གསུམ་པ་གནས་སྐབས་ཀྱིས་བྱེད་
བས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའོ། །

གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ་གཉིས་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་པའི་གཞི་དང་། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་
མཛོ། དང་པོ་ལ། སྦྱར་ཤེས་བྱ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ལས། དངོས་མེད་རྟེན་ཏུ་
མི་རུང་སྟེ། རོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་བས་དང་། དངོས་པོ་ལ་རྩས་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་
གཉིས་ལས། གཅིག་པ་ལ་མི་རུང་སྟེ་བྱ་བྱེད་འགལ་བས་སོ། ཐ་དད་ལ་དུས་མཉམ་པ་
དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མི་རུང་སྟེ་ཕན་གདག་བྱ་འདོགས་བྱེད་མེད་
བས་དང་། གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱི་བར་དུ་མ་ཆོད་པ་གཅིག་དགོས་བྱ་སྟེ། དེ་ག་
པ་ལ་དངོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤྲེལ་གྱང་བརྒྱད་ནས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ་མེས་པ་དང་
པོ་བསྐྱེད་ནས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་དང་། བེམ་པོ་ཡང་དངོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤྲེལ་གྱང་
བརྒྱད་ནས་མ་ངེས་ཏེ། ས་སྒྲུག་བཞིན་ནོ། སྒྲོན་མ་དང་འོད། ཉི་མ་དང་ཟེར་ལྟར་དུས་
མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཉི་མའི་སྟོང་པོ་དང་སྒྲོན་མེ་སྐད་ཅིག་དང་པོར་
གྲུབ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཟེར་དང་འོད་དུ་གྲུབ་པས་སོ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་
བདག་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདོད་པས་ཏེ། དེ་བྱུང་ཡིན་པས་སོ། ཡང་ཉི་ཟེར་
དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་རྒྱ་འགལ་བས་ཟེར་ཤར་པའི་དུས་སུ་སྦྱིང་
པོ་འགལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། བསྐྱེད་བྱ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི།
སྦྱིང་པོ་དང་རོལ་པ་ལ་ངེས་ཁྱབ་པ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་འབྲས་ངེས་
པར་བྱེད་པ་ལ་ཆོད་མ་སྒྲུག་ལྷས་ངེས་ཏེ། དང་པོ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་ལ། དེ་
ནས་མེ་དམིགས་ལ། དེ་ནས་དུ་བ་དམིགས་པའི་ཆོད་མ་གསུམ་ཀྱིས་རྩས་འགོ་ངེས་
ལ། དེས་ན་མེ་མ་དམིགས་པ་དང་། དུ་བ་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དུ་བ་མེ་མེད་
ལས་མི་སྦྱེ་བའི་ལྷོག་པ་ངེས་པ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྩས་འགོ་
དངོས་སུ་ངེས་པས་ལྷོག་པ་ལུགས་ལ་མི་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ་ལྷོག་པ་དངོས་སུ་ཆོད་

མས་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲི་ན། མེ་ལོག་ཀྱང་དུ་བ་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ་
ལྡོག་པ་དངོས་སུ་བསྐྱབ་དགོས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྤྲི་དང་། བྱེ་བྲག་། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། རྒྱ་འབྲས་
སྤྲི་བྱེད་རྗེས་སུ་བྱས་པ་དང་། བྱེད་པ་པོར་ཆད་མ་གསུག་གསུམ་གྱིས་དེས་ཏེ། འདི་ལྟར་
ས་ལྡོགས་སུ་དང་པོར་མེ་དང་དུ་བ་དང་དུ་བ་མེ་ལས་སྤྲི་བ་གཉིས་ལས་དམིགས་ཏེ།
དེ་ནས་མེ་དམིགས་དེ་ནས་དུ་བ་དང་དུ་བ་མེ་ལ་སྤྲི་བར་དམིགས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དུ་
བ་མེ་ལས་སྤྲི་བའི་རྗེས་འཁྲོ་དངོས་སུ་དེས་པས་མེ་ལོག་ན་དུ་བ་ལྡོག་པ་ལུགས་ལ་
དེས་སོ། གཉིས་པ་ལ་བཅས་པོ་ནི་མེ་དུ་ལ་ལྟོང་བས་དེས་སོ། རིག་པ་ཡང་ས་པོན་ལ་
ལྟོས་པས་སྤར་གྱི་བག་ཆགས་གསལ་བར་བྱན་པས་ལྟོང་བས་བྱུང་ལ། ལུང་གིས་ཀྱང་
དེས་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ། དགེ་སྤྲིག་གཉིས་ཀྱི་ས་པོན་བསགས། ཞེས་
སོ། བདག་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པས་ཀྱང་ཆད་མ་གསུམ་གྱིས་དེས་ཏེ། དང་པོར་བདག་རྒྱུན་
དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དང་། དབང་ཤེས་གསུམ་ཀ་མ་དམིགས་ལ། དེས་ན་དབང་པོ་
དམིགས་ཀྱིས་དེ་ལས་དབང་ཤེས་དམིགས་ནས་དེས་ལུལ་ལ་འཛིན་ཀྱས་སུ་དམིགས་
པར་དེས་པའི་རྗེས་འཁྲོ་དང་ལྡོག་པ་ལུགས་ཀྱིས་དེས་སོ། དམིགས་རྒྱུན་ཀྱང་། ལུལ་
རྒྱུན་པོར་སྤང་བས་དེ་འཛིན་དུ་ལུགས་ལ་ལྟོང་བས་བྱུང་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་ཡང་
ཤེས་བྱ་སྤྲི་མའི་སྤྲི་ཅིག་མས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པར་ཡིད་ཀྱི་སྤྲི་ཅིག་ཏུ་གཅོད་ཅིང་འཛིན་
པས་བྱུང་སྟེ། ཡིད་ནི་རྒྱུན་བཞིས་འཛིན་པ་ཞེས་རྣམ་འབྱེད་དང་། སྤྱག་པོ་འགག་མ་
ཐག་པའི་དབང་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་ཅེས་པས་ཤེས་པ་སྤྲི་མས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལྟོང་
བས་དེས་སོ། རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པས་ཀྱང་བདག་རྒྱུན་དམིགས་རྒྱུན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་
ལྟོས་པས་ཀྱང་རྒྱ་དང་ལྟན་ཅིག་བྱས་པས་ལྟོང་བས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུན་དང་འཕྲད་
པའི་དུས་ན་སྤོང་། ཞེས་དང་། རྒྱ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པའི་ལུལ་ལ། རྒྱུན་ནི་རང་བཞིན་བཞི་
ཡིས་བསྐྱེད། ཅེས་དང་། བསྐྱེད་ནས་རྟེན་བྱས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་། ཞེས་འདི་ཉིད་ལས་
གསུངས་སོ།།

༡ གསུམ་པ་ཚོད་སྤོང་ལ་ཙན་དན་གྱི་མེ་དང་དུ་བའི་སྤྱི་རིགས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་
 འགྱུར་རྟེ། ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པས་ཞེ་ན། ཙན་དན་གྱི་མེ་དང་། ཙན་དན་གྱི་དུ་
 བའི་རྩས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་རྟེ། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་དང་། དེ་རྩས་སུ་འགྲོ་
 སྟོན་པའི་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱབ་པ་མེད་དེ། རྩས་སུ་འགྲོ་སྟོན་རིགས་ལ་བྱེད་པས་
 སོ། འོན་ཏེ་ཙན་དན་གྱི་མེ་དང་དུ་བ་ཙམ་གྱི་རྩས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ་བའི་རྟགས་མེད་དེ།
 ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་སོ། འོན་ཏེ། ཙན་དན་གྱི་མེ་དང་དུ་བ་ཙམ་སྤྱི་རིགས་རྒྱ་འབྲས་
 སུ་ཐལ་བའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དུ་བ་ཙམ་ལ་མེས་རྒྱབ་པ་མ་དམིགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ།
 དུ་བ་ཙམ་ལ་ཙན་དན་གྱི་མེས་རྒྱབ་དམིགས་སུ་མི་རུང་པས་སོ།

གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ། མཚན་གཞི་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་བསྟན་
 པ་ཚད་མ་གང་གིས་ངེས་ཤིང་། གསུམ་སྟེ། རྟགས་བྱ་ཡོད་སྟོན་གི་དབྱེ་བ་དང་།
 རྟགས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། ཡོད་པར་རྟགས་པའི་དོན་གོ་བ་བསམ་
 པའོ། དང་པོ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པའི་སོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྣམ་པ་ལྡན་ལ་ངོ་སོ་ཡིན་
 པ་ཡོད་པ་ཤིང་པ་ཤིང་གི་ངོ་སོ་ཡིན་པ་ལས་སོགས་དང་། ཐ་དད་ལྡན་པར་ཡོད་པ་ས་
 རྟོགས་ན་བྱམ་པ་ཐ་དད་ལྡན་པ་ལས་སོགས་དང་། རྣམ་པ་དང་མི་ལྡན་པ་བྱམ་པ་མི་
 རྟག་པའི་ངོ་སོ་ཡིན་པ་ལས་སོགས་དང་། ལ་རྒྱབ་ན་མེ་ཐ་དད་ལྡན་པ་ལས་སོགས་སོ།
 གཉིས་པ་ལ་རྣམ་ལྡན་ནི། མིག་ཤེས་གཞུང་འཛིན་གྱི་ངོ་སོ་ཡིན་པ་ལས་སོགས་དང་།
 ཐ་དད་ལྡན་པ་ནི། མིག་ཤེས་ལ་སྤྱོད་འཛིན་ཐ་དད་ལས་སོགས་དང་། རྣམ་པ་མི་ལྡན་པ་
 ནི། ཤེས་པ་སྟོང་ཉིད་ངོ་སོ་ཡིན་པ་དང་། མིག་གི་ཤེས་པ་སྤྱོད་འཛིན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཐ་དད་
 ལྡན་པ་ལས་སོགས་སོ། གཉིས་པ་ལ། རྣམ་ལྡན་རྣམས་མཛོན་སུམ་གྱིས་ངེས་རྟེ། དུང་
 དཀར་སོ་དང་ས་རྟོགས་ན་བྱམ་པ་ཐ་དད་པར་གཞན་རིག་གིས་ངེས་ལ། མིག་ཤེས་
 གཞུགས་འཛིན་དང་དེ་ལ་སྤྱོད་འཛིན་ཐ་དད་དེ། དེ་སྟོང་རིག་པས་ངེས་ཤིང་། བྱམ་པ་
 མི་རྟག་པ་དང་ལ་རྒྱབ་གྱི་མེ་བྱམ་པ་དང་དུ་བའི་རྟགས་ལ་ངེས་ལ། ཤེས་པ་སྟོང་ཉིད་
 གཞུགས་འཛིན་ལ་སྤྱོད་འཛིན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཐ་དད་པར་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་བསྐྱེད་

བ་དང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱིས་མངའ་བདག་གིས་གསུངས་ཏེ། བྱས་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་འཛིན་གྱིས་མི་རྟག་པ་དགག་མི་ནུས་
 ཏེ། བྱས་པ་བསྐྱལ་བའི་ཡིན་པས་སོ། དེས་ན་ཁྱེད་པར་གྱི་གཞི་རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་རྟག་
 ཞེས་པས་བྱུང་སྟེ། དེས་ན་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་པས་དེའི་ཐོན་མི་རྟག་པ་ལྟགས་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་སོ།
 གསུམ་པ་ནི་མེས་བྱ་སྟེང་པའི་རང་ལྟོག་ཡོད་པར་མེས་པས་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་
 འདོགས་སེལ་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་འཇུག་ནི། ཡོད་ལྟོག་མེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྟེང་དུ་རྩེ་ཞིང་དེའི་གནས་
 ལྟགས་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲུང་བས་མཛོད་ཅེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ཡོད་ལྟོག་གི་མེས་བྱ་གཏན་ལ་པལ་པས་དེ་དག་གི་གནས་
 ལྟགས་དང་། རྒྱ་འབྲས་ལས་སོགས་ལ་མ་ཚོངས་ཤིང་ཆད་པར་འཛིན་པ་མཐའ་
 བསལ་ནས་ནམ་མཁེན་རྒྱད་ལ་སྟེ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྟེང་པ་ལས་སྐྱལ་པའི་ནམ་གངས་
 གྲེ་བ་ས་ལ་གཅིག་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མེས་ན་སྟེང་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་
 མཁས་པའི་རིག་པ་ཤར་བའོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

གནས་གཉིས་པ་བསྐྱལ་བ།

༥ དེ་ལྟར་མེད་ཅིང་ཆད་པའི་མཐའ་བསལ་ནས། དེ་ཡོད་ཅིང་རྟག་པའི་མཐའ་གསལ་
 པའི་བསྐྱལ་པ་ལ། དུབ་ཁྱེད་དུན་གྱི་སྟེང་ནི། མེད་པ་བསྐྱལ་པ་དགྲ་ཡི་མཛོད། ཅེས་
 གསུངས་པས་ནི། མཚན་མཚན་གསུམ་གྱི་དོན་སྟོན་པས། དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་དང་།
 རང་བཞིན། དགོས་པའོ། དང་པོ་ལ། བསྐྱལ་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་ན་བྱས་པར་བྱུང་པ་ཡོད་
 པར་འབྱུང་ལ། མེད་ན་རྟག་པར་འབྱུང་བ་ལས་འཛིག་ཆགས་ལས་སོགས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལྟགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། རོ་པོ་སྟེ་མཐུན་གྱི་ལས་ལ་བྱུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ལས་དང་དབང་གི་ལས་སོགས་
 གསུངས་པ་དང་། མེད་པའི་རིགས་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་པའི་རང་ལྟོག་བཀག་པ་
 ཡིན་པས་སོ་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་བ་ལས་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་

ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་
སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས། བསྐྱེད་པ་བྱུང་བའི་ལས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། རིགས་རྒྱ་
མེད་ཅིང་དགག་པ་ཡིན་པ་དེ་གནས་དང་ལས་བསྐྱེད་ལས་སོགས་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་
འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། བརྒྱད་པའི་རིང་རྒྱ་ནམ་མཁའ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་
རྒྱ་ཡང་ནམ་མཁའོ། ཞེས་དང་། ཉེ་རྒྱ་མིང་པ་ཡིན་ཏེ་མིང་པ་མི་རྟག་འདིག་པས་ན་
བསྐྱེད་པ་ཞེས་ཀྱང་དེ་ལ་བྱ། ཞེས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ལ། རྒྱུ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་
ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་ཞེས་ལས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། གསུམ་པ་ཅོད་སྤོང་
ལ། བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོད་པས་བྱས་ཡོད་དུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། མིང་པར་འགྱུར་ཞེ་
ན། རྒྱུ་མེད་དེ། རོ་པོ་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་འདོད་དེ། ཆགས་གནས་ལ་སོགས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་
པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ལྟོག་དེ་ལྟར་ཐལ་ཞེ་ན། བསྐྱེད་པ་ལྟོག་བྱས་ཡོད་རྒྱུ་པར་ཐལ་བ་འདོད་
ཅིང་དེའི་ལྟོག་པར་ཐལ་བའི་བྱས་པ་མེད་དོ། །ཡང་སྤོང་བསྐྱེད་ཀྱང་མིང་པ་ཡོད་དུ་
ཐལ་བ་ནི་མེད་དེ་དངོས་སུ་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་བརྒྱད་ནམ་བསྐྱེད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་གོ་དང་པོ་གསུམ་
ལས། གཞན་ལུགས་ནི། མེལ་སྤྱུ་དུ་བཞུགས་ཞེས་པས་སྤྱུ་ག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མེད་ཅིང་
བརྒྱག་པ་གསུངས་ཏེ། གནས་བསྐྱེད་སྤྱུ་གས་རྗེ་ལུགས་འབྱུང་ལས་སོགས་ལ་མ་བྱས་
ལ། ཡང་དབལ་གྱིས། བསྐྱེད་པ་གཞི་བྱེད་རྒྱུ་གྱིས་མེད་པ་གསུངས་ཏེ་གནས་དང་ཆེ་
སོགས་ལ་མ་བྱས་ཅིང་མཚོན་བྱས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མེད་པ་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོན་གང་ཞིག་གཞན་རིགས་ཀྱིས་སྤོང་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
བརྟག་ན་མི་འཐད་མི་མིང་པའི་རྒྱུ་ལོ། དང་པོ་གཞན་རིགས་གིས་སྤོང་པ་དེ་ཡོད་པའམ་
གནས་གཞན་བརྟུ་བྱུག་གིས་སྤོང་། དང་པོ་ལྟར་ན་གནས་བསྐྱེད་ལས་སོགས་ཀྱིས་
མ་བྱས་བྱས་པས་དེ་དག་ལ་ཡོད་པ་རྟོག་ཅམ་དུ་བྱུང་ཀྱང་ཡོད་པའི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་
པས་ཤིན་ཏེ། དེ་དག་ཡོད་པའི་རོ་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས། རྒྱུང་བས་བསལ་བ་

དང་ངོ་པོ་མེད་དགག་ཏུ་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྲིད་པ་ལས་སོགས་ཀྱང་གཞན་
 རིག་གིས་སྟོང་བས་བརྩ་བདུན་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་ཏུ་བྱལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།
 གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ཆགས་གནས་ལས་སོགས་ལ་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ་
 ཡོད་མེད་འགལ་བས་སོ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མེད་པ་ཞེས་པས་གཅིག་གི་ངོ་པོ་
 ན་གཅིག་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ཚེད་སྟོང་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད་ངོ་པོ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྩབ་ཆེས། མ་
 རྩབ། མི་སྲིད་པ་སྤངས་པའོ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དེ་རྩ་རྩེན་གྱིས་ཁྱད་
 བར་ཏུ་བྱར་མེད་པས་རྩ་རྩེན་སྤྱད་པ་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། མེད་པའི་རང་ལྡོག་རྩ་
 རྩེན་ལ་མི་སྟོས་ཀྱང་ངོ་པོ་ལ་སྟོས་པས་སྟོན་མེད་ལ། གཉིས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་ལས་
 སོགས་དང་སྲིད་གསུམ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་དག་གཅིག་ངོ་ལ་གཅིག་མེད་
 ལྡོག་ནས་འདོད་དེ། རང་བཞིན་བསྐལ་བ་ཡིན་པས་དང་ཡོད་ལྡོག་དང་རང་གི་ངོ་པོ་ལ་
 ཉགས་མ་གྲུབ་པོ། གསུམ་པ་གནས་བསྐལ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། རྩས་ངོ་པོ་ཡོད་པ་
 ཡིན་ཡང་གཅིག་གི་ངོ་ལ་གཅིག་མེད་པས་བསྐལ་བའོ། བཞི་པ་མཚན་མཚོན་ལ་སྲིད་
 ན་མཚན་མཚོན་མེད་དགག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་མེད་པས་དང་། མི་སྲིད་ན་མཚོན་མི་ལུས་
 པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རང་ལྡོག་ལ་མི་བརྟེན་ལ་གཞི་ལ་བརྟེན་པས་སྟོན་མེད་གསུངས་སོ།
 གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། ས་མཚམས་རྣམ་གངས་ངེས་ཆོག་གོ། དང་
 པོ་ཐུགས་རྗེ་ཐུགས་འབྱུང་མྱུང་འདས་ཡིན་མོད་གྱིས། གཞན་རྣམས་འཁོར་བའི་རྒྱད་
 གྱིས་བསྐྱས་ཏེ། དེ་ཡང་འཇིག་བསྐལ་སྤོ་མོ་ཁམས་གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་
 ལས་ཀྱི་ལུས་པས་སྟེ་འཇིག་གེད་པ་དང་། རགས་པ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆོད་
 ལ་ཡང་ཡོད་དེ་དགའ་བདེ་མེ། ཉོག་དཔྱོད་རྩ། གཡོ་འགུལ་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
 ཡོད་པ་དང་། ནད་ཐུག་མཚོན་གསུམ་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི་དེ་ཡན་ཆོད་ཏུ་
 མེད་པ་ནི། ས་ཁྱག་གི་ལུས་དང་ཁམས་ཀྱིས་ཟས་དང་ཁོང་ཁྱོ་མེད་དེ། རྒྱད་ཞི་གནས་
 ཀྱིས་བརྒྱན་པས་སོ། །ངོ་ན་དེ་ཡན་ཆད་མི་འཇིག་གམ་སྐྱམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཆེ་

ཆོད་འཁོར་བ་གང་ཞིག་གོང་མའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ངང་གིས་སོབ་ནས་ཡང་འཕོ་བའམ་
འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕེན་ནོ། གནས་བསྐྱལ་ཡན་མན་པན་ཚུན་དུ་བསྐྱལ་བས་ཀུན་ན་
ཡོད་ལ། ཆེ་ཡང་རིང་མུང་ཁྱད་པར་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀུན་ན་ཡོད་
ལ། འཁོར་བུ་ཆུང་འདྲོད་ཁམས་ན་ཡོད་ལ། གངས་བསྐྱལ་སྒྲ་བ་འདྲོད་བ་ཀུན་ན་ཡོད་
ལ་རགས་ཤིང་ངེས་བ་སྒྲིང་བཞིན་ཡོད་ལ། མིང་ཐ་དད་བ་ཁམས་གསུམ་ཀ་ན་ཡོད་བ་
ལས། ཆགས་གནས་འཛིག་སྟོང་སྒྲ་བ་ཁམས་གསུམ་ཀ་ན་ཡོད་ལ་རགས་བ་བསམ་
གཏན་གསུམ་བ་མན་ཆོད་ལ་ཡོད། སྤྱགས་ཇེ་ཤུགས་འབྱུང་ལམ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བ་ཅི་
རིགས་སུ་ཡོད་དོ།

གཉིས་བ་རྣམ་གངས་ལ། སྤུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་ལྷ་
ལས། དང་པོ་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་ཁྲབ་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་ཅམ་ཡིན་ལ། གཉིས་བ་ནི་དགྲ་
ཞེས་བས་འཛིག་གནས་ཆེའི་རང་བཞིན་ཁོལ་བུ་ཆུང་གངས་མིང་ལས་སྤྱགས་ཇེ་
ཤུགས་འབྱུང་དང་དགྲའོ། གསུམ་བ་ནི་ཆགས་གནས་འཛིག་སྟོང་བཞི་ལ་ལྟོས་ནས་
འབྱེད་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འཛིག་བ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ཉིད་དང་། གནས་བ་ལ་ལྷ་བསྟན་ཏེ།
ཡུལ་གཅིག་གིས་ངོ་ན་གཅིག་མེད་པས་བསྐྱལ་བར་གནས་བ་དང་། དུས་ལ་ཆེ་དང་།
རང་བཞིན་ལ་དེ་ཉིད་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་དུས་སུ་བརྒྱུད་ནས་འབྱུང་བས་གངས་དང་།
དུས་ངེས་མེད་སྟོང་བུར་དུ་འབྱུང་བས་ཁོལ་བུ་ཆུང་གི་གངས་སུ་བྱེ་བའོ། ཆགས་བ་
ལ་མིང་བསྐྱལ་ཏེ། སྤྱི་མཐུན་རྒྱ་ནི་གཅིག་ལས་འབྱུང་། འབྲས་བུ་མིང་གིས་སོ་སོར་
བསྐྱལ། ཞེས་དགྲུས་ལས་གསུངས་སོ། སྟོང་བ་ལ་སྤྱགས་ཇེ་ཤུགས་འབྱུང་ཡིན་ཏེ།
དཔུལ་བ་དོང་སྤྱགས་བྱེད་བ་དང་བཞི་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་ལས་སྐྱལ་དུ་བྱེ་ལ། འོ་ན་དགྲ་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དགྲ་ཀ་ལས་སུ་འདུས་པས་སོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། བཞི་པོ་
སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ལ་ལྟོས་པས་ལས་བསྐྱལ་དུ་བྱེ་ལ། འོ་ན་ཁྱང་ངོ་པོ་ཐ་དད་དགྲར་
གནས་སོ། བཞི་པ་ནི། དུམ་བ་དང་རྟོས་རུ་ལྟར་ཞེས་པས་ཐ་དད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ལྷ་བ་
ནི། རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེ་བའི་ཤུགས་ལ་དགྲར་གནས་སོ། འོ་ན་ཁྱང་ལ་ལ་ཞིག་ལས་བསྐྱལ་

གསུམ་ལས་སོགས་སུ་བཤད་པས་ཤིང་། དེའི་སྒྲིབ་མེད་དེ་དེ་དག་དགྲར་མ་འདུས་
བ་མེད་ལ་དགྲ་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་འདུ་བས་མང་ཅུང་གི་མཐའ་ཁེགས་པས་དགྲར་
གངས་ངེས་སོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་དགྲ་ལས། དང་པོ་འཛིག་བསྐལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་
ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་ཆོག་གོ། །དང་པོ་མངའ་བདག་གིས། འཛིག་ཆགས་སྟོང་
གསུམ་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པས་གནས་པ་ལ་འཛིག་བྱེད་འབྱུང་བས་སྟོབས་ཀྱིས་ངོ་
པོ་མེད་ཅིང་བརྒྱག་བ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་སྟོག་ཇུས་སུ་མ་བྱལ་བོ། ཡང་ཁ་ཅིག་
གིས། སྲིད་རིགས་གང་ཞིག་གིས་དཔེར། གཞོད་བྱ་རུས་མེད་དུ་བྱེད། གནས་པའི་
མཐའ་ལ་འབྱུང་བ་ཟེར་ཏེ་སྲིད་རིགས་ཀྱིས་དཔེར་བ་དང་གཞོད་བྱ་རུས་མེད་དུ་བྱེད་བ་
ནི་གངས་དང་འཁོར་བྱ་རྒྱུང་ལ་བྱལ་ཆེས་ལ། གསུམ་ཀ་ཆོགས་པ་ལ་འདོད་ན་ཐུགས་
རྟེན་ཐུགས་འབྱུང་ལ་བྱལ་ཆེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བ་རུས་མེད་དུ་བྱེད་བ་གནས་པའི་མཐའ་
སྟེ་ལམ་གྱི་མཐའ་ལས་འབྱུང་བས་སོ། དེས་ན་སྒྲིབ་མས། གཞོད་བྱའི་གཞི་སྟོང་བཅུད་
ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་བརྒྱག་བ་གཅིག་གི་ངོ་ན་གཅིག་མེད་བ། ཞེས་གསུངས་
བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ལ་བྱི་ནང་གཉིས་ལས་འབྱུང་སྟེ། དང་པོ་ལ། མེ་ཆུ་རྒྱུང་
གསུམ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིབ་དེ་གསུམ་གྱི་འབྱུང་ལ། གཉིས་པ་ལ། ཉན་སྐྱུག་མཚོན་
གསུམ་སྤར་བཤད་པའི་སྒྲིབ་གསུམ་རྒྱ་དུག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོས་པས་
སོ། གསུམ་པ་ནི། བྱི་མེ་ཆུ་རྒྱུང་གསུམ་གྱིས་འཛིག་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་མེས་
འཛིག་གཉིས་པ་རྒྱས་འཛིག་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་རྒྱུད་གིས་འཛིག་ཅེས་དང་། ཉན་
ཉན་སྐྱུག་མཚོན་གསུམ་གྱིས་འཛིག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐལ་ན་དང་ཆ་དང་བཤེས་ལས་
སོགས་གསུངས་པས་བྱལ་བས་སོ། ཁོ་ན་རགས་པའི་འཛིག་བྱེད་ལ་སྟོས་པས་རང་
བཞིན་འཛིག་པའི་ངོ་པོ་མ་ཡིན་བར་འགྱུར་ཞིང་། བྱལ་བ་མེད་དེ། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་རང་
བཞིན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་སྟོང་མི་སྲིད་དེ། རྒྱུན་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་
ཅམ་པོན་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་བཞིན། ཞེས་པས་བྱལ་སྟེ། ཐུགས་

བྱས་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་དང་རྒྱུ་གིས་བསྐྱེད་པར་མྱོང་བས་བྱུབ་ལ། ཁྲབ་པ་བྱས་པ་
ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ནི། བྱས་པ་པོན་ཅན། མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མི་
རྟག་པར་འགྱུར་བ་རང་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་གྱིང་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བྱུབ་པོ། འོ་ན་འཛིག་བསྐླལ་འདི་དག་དུས་བཟང་པོའི་ཆེ་འབྱུང་ངམ་ངན་
པའི་ཆེ་འབྱུང་། དང་པོ་ལྟར་ན། བཟང་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ལས་ཟད་
བསོད་ནམས་ཆ་བྱིན་ས། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དུས་ཀྱི་བསྐླལ་པ་རིན་པོ་ཆེ་
བྱུང་བའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱལ་བརྒྱད་དང་འདྲ་འདྲི་བཅུ་དྲུག་ལས་
ཐར་པར་འགྱུར་རོ། གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། བདེ་འགྲོ་དང་ཐེག་དམན་ལ་ལྟོས་ནས་
ངན་པའི་ཆེ་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ་མེའི་ལས་ནི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཆ་དང་མཐུན། སེམས་ཅན་
ལས་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྤྲིན་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད། སེམས་ཅན་ལས་ཟད་བསོད་ནམས་
ཆ་བྱིན་ས། འབྱུང་བ་མེ་ཡིས་གཤིག་ཅིང་བསྐྱེག་པའོ། ཞེས་གསུངས་ལ་ངན་འགྲོ་
དང་ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན་བཟང་པོའི་དུས་སུ་འབྱུང་སྟེ། དུས་ཀྱི་བསྐླལ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་
སོགས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་གནས་བསྐླལ་ལ་མཆོད་ཉིད། མཆོན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི་
གནས་གཅིག་གི་ངོ་ན་གཅིག་མེད་ཅེས་དཔལ་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས།
གནས་རང་ལ་གཞན་མེད་ཅེས་ཟེར་ཏེ་མཆོན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། དེས་ན་བརྟེན་
པའི་གཞི་གཅིག་གི་ངོ་ལ་གཅིག་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། གཉིས་པ་ཡན་
མན་དང་མན་ཚུན་དུ་བསྐླལ་བ་སྟེ། དང་པོ་མཛོད་བ་དང་དམའ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་
ཏུ་བྱིན་པ་མེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ཉི་བ་དང་རིང་བས་བསྐླལ་བས་ཏེ། སྤྱལ་བ་གཞན་
མཛོང་མ་རྟོགས་པ། དེ་དག་གོང་མ་མཛོང་བ་མེད། ཅེས་པས་སོ། གསུམ་པ་གནས་
གཅིག་ཏུ་མ་བྱུབ་པར་ལུལ་འདི་བྱམ་པ་དངོས་སུ་བྱུབ་པས་དེ་འཛིན་གྱིས་འདི་ཉིད་
བྱེད་དུ་བྱགས་ལ་དེས་པས་གཞན་གྱི་བྱམ་པ་མ་དམིགས་པར་མྱོང་བས་བྱུབ་པོ། །

གསུམ་པ་ཆེ་བསྐླལ་ལ་གསུམ་སྟེ་མཆོད་ཉིད། མཆོན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་

མ་ནི་དཔལ་གྱིས། འཛམ་བྱ་སྤྱིང་བའི་ཆེ་དཔག་མེད་ནས་བཅུའི་བར་དུ་གཅིག་གི་ངོ་
 བ་གཅིག་མེད་དེ་ཐ་དད་དུ་གནས་པས་གསུངས་ཏེ། གཞི་མཆོན་ཐ་དད་མེད་དོ། ཡང་
 གླ་མ་མངའ་བདག་གིས། འཛམ་བྱ་སྤྱིང་བའི་མི་ལུས་སེམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དུས་
 ལྷ་ཕྱི་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ན་གཅིག་མེད་པ་གསུངས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་གཞི་མཆོན་ཐ་དད་མེད་
 པ་དང་རང་ལྷོག་ལྡན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དུས་རང་ལ་གཞན་མེད་
 དང་། བསྟན་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དུས་རང་ལ་གཞན་མེད་ནི། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་
 རོན་ལྷོག་ཡིན་ཟེར་ཏེ་མཆོན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། དེས་ན་རྒྱ་ལྷ་ཕྱི་གཅིག་གི་ངོ་
 བ་གཅིག་མེད་པ་ནི། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་དུས་ལྷ་ཕྱི་གཅིག་གི་ངོ་བོ་
 གཅིག་མེད་པས་ཏེ། དང་པོ་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ལ། ཞེས་ལས་སོགས་གསུངས་པས་
 སོ།།

གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཏེ་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་དང་འབྲུམ། བྲི། སྟོང་། ལྷ་བརྒྱ། བརྒྱ།
 བཅུའི་དུས་ཏེ། དེ་ཡང་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གསུམ་གྱིས་འདྲེན་སྟོན་གསུམ་ལ་
 འདས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྷ་ལ་སྟོན་ནས་གསུངས་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་དང་པོ་
 བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། ཅི་དགའ་བ་ནི་དེ་ལ་སྟོང་། ཅེས་དང་། གཉིས་པ་བཏང་སྟོམས་
 དང་དེ་ལས་ཏེ། ལྷ་བ་དམན་པས་གདུལ་བར་སྟེ། ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ར་རྒྱལ་སྤྱེས་
 པས་ཏེ། རིགས་པ་གདུལ་བ་ཅུང་ཞིག་དཀའ། ཞེས་དང་། བཞི་པ་ལ་འབྲུག་དོག་རྒྱས་
 པ་སྟེ། གདུལ་བར་དཀའ་བ་གདུལ་བའི། ཞེས་དང་། ལྷ་བ་གཉི་ལྷག་འཐིབས་པ་སྟེ། མི་
 རྣམས་གཉི་ལྷག་མོངས་པ་རྒྱས། ཞེས་དང་། དུག་པ་ནི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པ་སྟེ། མི་
 རྣམས་འདོད་ཆགས་ཞེན་པ་རྒྱས། ཞེས་དང་། བདུན་པ་ཞེ་སྤང་རྒྱས་པ་སྟེ། མི་རྣམས་
 ཞེ་སྤང་ཁོང་ཁྱོ་རྒྱས། ཞེས་གསུངས་པས་ཉོན་མོངས་པ་བདུན་རྗེ་རགས་སུ་སོང་བས་
 ཆེ་ཐུང་དུ་སོང་བས་དེ་འདུལ་བའི་གཤེན་རབས་བདུན་ལ་སྟོན་པས་ཏེ། ལས་དང་དུས་
 གྱི་ཆེ་ལོ་དང་། བསོད་ནམས་དབང་ཐང་དེ་བཞིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། གསུམ་
 པ། དུས་ད་ལྟའི་བྱམས་པ་དངོས་སུ་བྱུབ་པས་འདས་མ་འོངས་ལུགས་ལ་ཞིགས་པས་ཏེ་

འགག་བ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་དང་། དེས་ན་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་པ་ལ། ཆེ་དུས་ཐ་དད་ཀྱི་
ཁྲབ་པ་ངེས་པས་གྲུབ་པོ།

བཞི་པ་རང་བཞིན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་གོ། དང་
པོ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། རོ་བོ་ཉིད་མཐོང་རྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་གསུངས་པ་
ནི། དུམ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་ལ་མ་ཁྲབ་ཅིང་། འདོད་ན། རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ཡང་ཁ་
ཅིག་གིས། དོན་གང་ཞིག་དང་ཡུལ་དུས་གཅིག་གྱུར་དེ་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཟེར་རྟེ།
པ་མ་མ་རྟོགས་པ་ཟེར་འཕྲོལ། ཡལ་ན་ཆགས་མ་རྟོགས་སྟོང་དུ་སྒྲུག། ཁེས་པ་ལ་མ་ཁྲབ་
སྟེ། པ་མ་དང་བྱ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་དུས་ཐ་དད་པ་དང་། རིན་ཆེན་གཏེར་ནི་སའི་
བསྐྱེད་པ། ཞེས་པ་ལ་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། སས་བར་དུ་ཆོད་པས་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་པས་སོ།
ཡང་མངའ་བདག་གིས། ཡུལ་དུས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ།
ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡུལ་དུས་ཀྱི་ཁྲད་བར་དུ་བྱས་པའི་པ་མ་མ་རྟོགས་པ་ཟེར་འཕྲོལ།
ལས་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་གཏེར་ནི་སའི་བསྐྱེད་པ། ཞེས་པ་ལ་མ་ཁྲབ་པོ། དེས་ན་
གང་གི་རོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ན་གཅིག་མེད་པའོ། དེ་ལ་གཤམ་ཏེ་སྒྲར་མ་རྟོགས་པ་ཕྱིས་
རྟོགས་པ་རང་བཞིན་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པ་ལས། དེ་སྒྲུབ་རྟོགས་པས་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། སྒྲར་མ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ཡང་། ཕྱིས་རྟོགས་
པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་ཡིན་རྟེ། རང་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་
པ་ལ་མི་སྒྲར་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། དབང་པོ་ལ་སྐྱོན་ཆགས་པས་རང་བཞིན་བསྐྱེད་
པ་གཉིས་ཡིན་རྟེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མཐོང་རྟོགས་སུ་མ་གྱུར་པ་གཉིས་ལ་
ལྟོས་པས་ངེས་སོ། གསུམ་པ་བྱས་པ་འདྲིན་བྱེད་དུ་སྒྲོ་ལ་གྲུབ་པའི་ཆེ་དེའི་ལྷོག་པ་
དང་མི་རྟག་པ་ལས་སོགས་མ་རྟོགས་པར་སྟོང་བས་གྲུབ་པོ། །

ལྔ་པ་གངས་བསྐྱེད་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་སྒྲ་
མ་མངའ་བདག་ཆེན་པོས། དབག་མེད་ནས་བརྩ་བའི་བར་ལ་སྒྲུག་གསལ་འབྱུང་བའི་
དངོས་པོ་གཅིག་གི་རོ་ན་གཅིག་མེད་པ་གསུངས་རྟེ། དེ་སྒྲར་ན་དབག་མེད་ནས་བརྩ་

བའི་བར་མཆོན་གཞི་ཡིན་པས་ཐ་དད་མེད་པས་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་ཁོལ་བྱ་
 རྒྱུ་ལ་ཡང་བྱུང་བ་ཆེས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། གཞོད་བྱ་དུས་དུས་སུ་འཛིག་གྲེད་རང་
 ལ་གཞན་མེད་པ་ཟེར་རྟེ། སྤྱི་བྱུང་ཡམས་དང་། སྤྱི་མེད་འཛིག་ལ་མ་བྱུང་སྟེ་འཛིག་
 བར་མི་དུས་པས་དང་། ཀྱན་བྱུང་གངས་ལ་དུས་མཐའ་མེད། ཅེས་པ་ལ་ཡང་མ་བྱུང་
 སོ། དེས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱུང་དང་དུས་སུ་བཅད་ནས་འབྱུང་བ་གཅིག་གི་ངོ་ན་གཅིག་
 མེད་པའོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་རྟེ། རོ་ཐོ་དང་། དུས་ཀྱི་གངས་བསྐྱལ་སོ། དང་པོ་
 ལ། རྟན་སྤྱག་མཆོན་གསུམ་གྱིས་སྤྱ་རགས་གང་འབྱུང་གང་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་
 མེད་པའོ། གཉིས་པ་ལ། དུས་མེད་དང་། དུས་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 བློ། འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱག་བསྐྱལ་དུ་གནས་པས་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བས་རྟེ། ཀྱན་
 བྱུང་གངས་ལ་དུས་མཐའ་མེད། ཅེས་སོ། གཉིས་པ་ལ་དཔུང་བ་ཆེ་དང་དཔུང་ཅུ་ཉེར་
 གཅིག་ལོ་དགུ་ལོ་རེ་རྒྱ་བུ་ཉིན་རེར་གསུངས་པས་དུས་གང་ལ་འབྱུང་དེའི་རྒྱ་མཆོན་
 གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་ལ། མེད་ལ་སྤྱུང་ན་རེ། དཔག་
 མེད་ནས་བརྒྱའི་བར་དུ་མཐོ་བཅད་རྒྱར་བསྐྱལ་བྱི་བསྐྱལ་བ་ཆེའི་དམིགས་མཆོམས་
 སུ་འབྱུང་བ་ལ་སྤྱི་ནས་སྤྱི་བའི་ལོན་ལ། དེ་ཡང་དཔག་མེད་ནས་འབྱུང་བའི་བར་དུ་
 དཔུང་བའི་ཆེ་ཆད་ཅམ་དུ་ནད་སྤྱག་མཆོན་གསུམ་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་དང་
 ཁྱིའི་བར་དུ་དཔག་ཅུ་ལས་སོགས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། སྤྱི་ན་པ་སྤྱི་འི་བར་
 དུ་འབྱུང་བར་བྱས་པའི་བྱིར། གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། བྱང་དང་འགལ་རྟེ་དཔག་མེད་
 ཀྱི་དུས་དེ་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རྟེ། རྟན་སྤྱག་མཆོན་གསུམ་ལུན་རིང་
 དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། འདོད་པ་ལ། བཤེས་དང་སྒྲོམ་དང་གང་རྩོ་མེད། ཅེས་པ་དང་འགལ་
 ལོ། རིགས་པས་གང་ནད་སྤྱག་མཆོན་དང་སྤྱི་མེད་འཛིག་གིས་གང་སྤྱོད་ལ་གཞོད་པར་
 བྱེད་པར་འགྱུར་རྟེ་མཐོ་བཅད་རྒྱར་བསྐྱལ་ཡིན་པས་སོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་དུས་དང་གངས་སུ་བརྒྱུད་ནས་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་
 བསྐྱལ་བ་དང་པོ་དཔུང་བའི་ཆེ་ཆད། གཉིས་པ་བརྒྱུད་ཁྱིའི་བསྐྱལ་བ་སྟེ། གསུམ་པ་

བདུན་སྟོང་དེ་བཞིན་ལ། བཞི་བ་དེ་བཞིན་སྐྱུ་བ་རྒྱུ་ལ། དེ་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ་གུ་ཅ་སྟོང་།
 ཞེས་དུ་མ་རྒྱུ་ཀྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པས། བསྐྱལ་བ་དང་པོ་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་
 དཔྱལ་བའི་ཆེ་ཆད་ཅམ་ན་སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་བླ་མོ་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ལ་བརྒྱད་
 ཁྲི་ལས་སོགས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ལ། ད་ལྟ་བརྒྱ་བའི་དུས་སུ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ན་འབྱུང་
 ལ། སྤྱི་ཁབ་གླིང་བཞི་ཁབ་པར་དགུ་ནས་འབྱུང་། བླ་མོ་མོ་རེ་ནས་འབྱུང་བ་ལས་
 སོགས་སོ།།

གསུམ་པ་ཙོད་སྟོང་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པས་གཞོད་
 བ། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤངས་པའོ། དང་པོ་མེའུ་ན་རེ། གངས་བསྐྱལ་སྟོན་བ་སྤྱི་དང་ཆེ་
 ཡི་དམིགས་མཆོམས་སུ་བཤད་བ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེར་ནི་ཆེ་ཡི་དམིགས་མཆོམས་
 སུ་འབྱུང་བ་དང་འདྲིར་ནི་གངས་རེས་བ་ཅན་ཐུན་དུ་བཅད་ནས་འབྱུང་བར་འདོད་པས་
 མི་འགལ་ལོ། གཉིས་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གངས་རེས་མེད་དུ་ཐལ། ཉམས་སྟོང་དང་
 འགལ། བརྟག་ན་མི་འཐད་པས་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་རེས་མེད་དུ་འབྱུང་
 ཉེ་ཆེའི་དམིགས་མཆོམས་སུ་མི་འབྱུང་བས་ཤེ་ན། ཁབ་བ་མེད་དེ། དུས་རེས་བ་ཅན་
 དུ་གུ་ཅ་ལས་སོགས་ནས་འབྱུང་བས་སོ། གཉིས་བ་ནི་དུ་གུ་ཅ་ལས་སོགས་ནས་འབྱུང་
 བ་མ་མཐོང་པས་རེས་མེད་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། ཁབ་བ་མེད་དེ་ལུང་ནས་འབྱུང་བ་དང་། དེ་
 ལྟར་མིན་ན་ལྟ་ལས་སོགས་ཀྱང་མ་མཐོང་པས་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་མཆོངས་སོ།
 གསུམ་པ་ནི་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་འབྱུང་ན་བསོད་ནམས་ཁྱད་མེད་དུ་
 འབྱུང་ལ། མི་འབྱུང་ན་ཁས་སྤངས་ཉམས་ཤེ་ན། དུ་གུ་ཅ་ལས་སོགས་བར་ཐག་ཉེ་བར་
 མི་འབྱུང་ལ། དཔྱལ་བའི་ཆེ་ཆད་བར་ཐག་རིང་པར་འབྱུང་ལ། འོ་ན་བཀའ་དང་སྟོམ་
 དང་གང་རྩི་མེད་ལས་སོགས་དང་མི་འགལ་བ་ནི། སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་རགས་བ་མེད་ཅིང་
 བ་པོ་དཔས་ཉེ། ཁམས་པོང་མ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་མེད་བཞིན་ནོ། གསུམ་པ་སྐྱུ་ག་
 བསྐྱལ་གྱི་ངོ་པོ་ལ་གངས་རེས་མེད་དུ་འབྱུང་ཉེ། དུས་ལ་ཞེན་པས་ཤེ་ན། འདོད་པས་
 ཉེ། སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་གསུམ་ཀ་ཆང་པས་དང་། རེ་རེ་ཅི་རིགས་སུ་འབྱུང་བས་སོ། གསུམ་

བ་དཔལ་ཆེ་ལས་སོགས་ལུང་གིས་བྱལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རིག་ཆེ་མུང་བས་བྱལ་
ལོ།

དུག་པ། ཁོལ་བྱ་རྒྱུ་གི་བསྐལ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི།
དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། དཔལ་གྱིས། འགལ་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོ་གངས་སུ་བཅད་
དེ་རྒྱན་དང་ཁྲབ་པར་མེད་ཅིང་སྟེ་ཅེ་དང་སྒོར་སྒྲིང་དུ་འབྱུང་བ་གསུངས་ཏེ། གངས་
བསྐལ་ལ་ཁྲབ་ཆེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། གནོད་བྱེད་དུམ་བུ་བའི་འཛིག་བྱེད་རང་
ལས་གཞན་མེད་ཟེར་ཏེ། དུམ་བུ་ཞེས་པས་གངས་བསྐལ་ལ་ཁྲབ་ཆེས་སོ། དེས་ན་
འགལ་རྒྱུན་སྒོ་བྱར་བས་ཡུལ་སྟེ་ཅེ་བ་བརྒྱལ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་དོན་གཅིག་མེད་པ་
ཞེས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ལ་ཅི་ཡིང་ལ་མེ་གཏོང་པ་ལས་སོགས་དུག་ཡིན་ཏེ། བྱི་
ཡུལ་དུག་པོ་དེ་དང་ནང་དུག་ལྷ་མ་རིག་པ་དང་དུག་གིས་དགེ་བའི་རྒྱན་དུ་འཛོམས་པ་
ལ་སྟོས་པའོ། གསུམ་པ་ནི། ཅི་ཡིང་བསྐྱེགས་པ་ལས་སོགས་སྟེ་ཅེར་འབྱུང་བ་མུང་
བས་དེས་སོ།

བདུན་པ་མིང་བསྐལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་
ལ། དཔལ་གྱིས། དོན་གྱི་རོ་པོ་ལ་རུང་བུ་སྟེ་མིང་རྒྱུང་བའི་དོན་ལྟོག་གོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
གིས། དོན་གོ་བར་བྱེད་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྟེད་རང་ལ་གཞན་མེད་པ་ཟེར་ཏེ། མཚོན་བྱའི་དོན་
ལྟོག་ལ་ཁྲབ་ཆེས་པ་དང་། རྒྱན་པོས་བརྩོད་པའི་མིང་ལ་མ་ཁྲབ་པོ། དེས་ན་བརྩོད་
བྱ་གོ་བར་བྱེད་རུང་གཅིག་གི་དོན་གཅིག་མེད་པ། ཅེས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ལ།
ཤེས་བྱ་བྱི་ནང་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་དེའི་བརྩ་ཡང་གཉིས་སུ་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་མིང་
ཅམ་པོ་ནི། འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པས་ཏེ། དེས་རང་གི་བརྩོད་བྱ་གོ་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་
འདོགས་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྟོལ་ཡིན་པས་མིང་ལ་དེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་
དེས་ལ། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་ནི། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བས་དེས་པ་སྟེ། དོན་ལྟོག་
རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པར་ནི་མཁས་པ་ལ་མཚོན་བྱ་མཚོན་གྱུར་ལ། མིངས་
པ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་དེས་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། རྒྱ་བསྐྱེད་དངོས་སུ་དེས་པས་བྱས་

པའི་ཐ་སྐྱོད་ཕྱགས་ལ་ངེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ཡང་། སྐྱ་ལས་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལས་
བྱས་པའི་ཐ་སྐྱོད་ངེས་པ་ནི་བྱམ་པ་གྲུབ་པ་ལོ།

བརྒྱད་པ་ལས་བསྐྱལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་
པོ་སྐྱ་མ་མངའ་བདག་ཆེན་པོས། འཛིག་ཆགས་སྟོང་གནས་གཅིག་གི་ངོ་མ་གཅིག་
མེད་པ་གསུངས་ཏེ། མཚན་གཞི་ཡི་ངོ་པོ་བཞོད་པས་ཐ་དད་མེད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
གིས། ཆགས་གནས་འཛིག་སྟོང་གང་ཡང་རུང་པའི་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་རང་ལ་གཞན་མེད་
ཟེར་ཏེ། གཞི་མཚན་ཐ་དད་མེད་པས་དང་། གང་ཡང་རུང་པའི་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ལས་
བསྐྱལ་གྱི་ཆོགས་དོན་ལ་མ་བྱུང་པོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཆེན་གྱིས་སྟོང་བཅུད་
ཀྱི་ཡུན་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་ནི་འཛིག་པ་དང་། །ཞིག་ནས་འདུག་པ་དག་
མཉམ་མོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ཆགས་འཛིག་སྟོང་གི་རང་བཞིན་བཞི་སྟེ་སེམས་ཅན་
གྱི་ལས་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ལས་དང་དབང་
གིས་ཀྱང་། འཛིག་ཆགས་སྟོང་གནས་བཞི་འབྱུང་བས། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བཞི་རུ་
འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་ནི་རང་བཞིན་བཞི་པོ་དུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་མཉམ་
པར་ལུང་གིས་གྲུབ་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་བྱུང་པར་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་
འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟེ་གནས་འཛིག་པར་བྱམ་པ་ལས་གྲུབ་པོ།

དགུ་པ་ཐུགས་རྩེ་ཕྱགས་འབྱུང་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ།
དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་པེ། རྩོ་གང་ཞིག ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྲིད་རིགས་ཀྱིས་དཔེན་
པས་མཐར་ཐུག་པ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་སྒྲིབ་རང་ལྟོག་ལ་བྱུང་ཆེས་ལ། དེ་ཉིད་
ཀྱིས་དཔེན་པ་ལ་མ་བྱུང་པ་དང་། རང་བཞིན་སྤྱོད་གྲུབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཐུགས་རྩེ་
ཕྱགས་འབྱུང་རུ་འབྱུང་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྲིད་རིགས་ཀྱིས་དཔེན་པས་སོ། རྟགས་
ཡེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཀྱན་གཞི་ལ། འབྲུལ་སྒྲིབ་མི་མངའ་ཀ་ནས་དག །ཅེས་པས་གྲུབ་
ལ། འདོད་ན། དེ་ལྟར་བསྐྱལ་ཆེན་གསུམ་གྱིས་ནི། ལས་སོགས་དང་འགལ་ལོ། དེས་
ན་ལས་དང་ཐུགས་རྩེ་འཛོམས་པས་སྐྱབ་བསྐྱལ་བརྒྱག་པ་གཅིག་གིས་ངོ་མ་གཅིག་

མེད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ལ། གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་
 རི་ལྟར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་ལ། ལ་སྟོང་བས།
 ཆགས་གནས་འདིག་པ་གསུམ་དུ་ལམ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་བ་ལ་སངས་རྒྱས།
 ཞེས་གསུངས་ལ། མེད་པ་ནས། བད་མཉམ་མཆོད་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ལས་ཟད་འཁོར་
 བ་དོང་སྒྲུགས་བྱས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་གསུངས་ཏེ། བརྒྱུད་ཅུང་པ་སྐལ་ཆེན་
 གསུམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་འདི་དང་འགལ་ལོ། གནས་དང་ཆེད་བསྐལ་བ་རིན་
 པོ་ཆེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲུག་བསྐལ་བརྒྱུད་དང་བཅུ་དྲུག་ལས་ཐར་ནས་སྒྲ་ན་
 མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ།
 རྒྱ་རིགས་སད་ཅིང་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཚུད་པ་ཐམས་ཅད་དཔུལ་བ་ཡིན་ཡང་བསྐལ་བ་
 བརྒྱུད་ཅུ་གསུམ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 གྱི་སྒྲེ་བ་གཅིག་གིས་ལམ་བསྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས། སྒྲེ་བ་གཅིག་གིས་
 སྒྲ་མེད་བསྐལ་བ་འདི། རིག་པ་ཅན་ལ་སྒྲ་ན། རྒྱུངས་པ་ཅན་གྱི་དུག་འགྱུར། ཞེས་མདོ་
 ལས་གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་གཞུང་འདི་ཐེག་པ་འོག་མ་བ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། འདོད་ན་འཕན་ལུལ་འདུལ་
 གྱིམས་བསྐྱང་བའི་གང་ཟག་རྣམས། རིང་བའི་རྒྱ་ལས་ཐར་པར་སྒྲོལ་འདོད་བས། ཞེས་
 ལས་སོགས་མདོ་དང་། རྒྱུང་སྟོང་ཐེག་པའི་སྟོར་ཞུགས་ནས་ལམ་སྐྱངས་པས་བསྐལ་
 བ་གངས་མེད་གསུམ་ན་གཞེན་རབས་སྒྲ་མ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་ཐོབ། ཅེས་འགྲེལ་
 ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་ཞུགས་ནས་བསྐལ་བ་གངས་མེད་
 གསུམ་དུ་ལམ་བརྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཡང་དབང་པོ་རྒྱན་རྒྱལ་པོས་ནི། ཆོགས་ལམ་བསྐལ་བ་གཅིག་ཏུ་ནས་མཐོང་ལམ་
 གཅིག་ས་གཉིས་པ་ཡན་ཆོད་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ལ། དབང་པོ་རྫོན་
 པོས་ནི། ཆོགས་ནས་མོས་སྟོད་དུ་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་གི་བཞེ་ཆ། ས་དང་པོ་ལ་བཞེ་

ཆ། གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཆ། གསུམ་པ་ལ་བཞི་ཆ་སྟེ་གངས་མེད་གཅིག་དང་། བཞི་ནས་
 བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་གཅིག་ དགུ་ནས་བརྒྱའི་བར་དུ་གཅིག་སྟེ་བསྐྱལ་ཆེན་གསུམ་ནས་
 དཔྱལ་བ་དོང་ནས་སྤྲུགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གོང་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའམ། ཡང་ན་སློབ་དཔོན་བན་པ་ལྟར་བསྐྱལ་ཆེན་གསུམ་ནས་
 དཔྱལ་བ་ཡང་དོང་ནས་སྤྲུགས་ཏེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་གསུངས་པས། དེའི་དོན་ནི་
 བསྐྱལ་ཆེན་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སྤྱངས་པས་སྟོན་པའི་ཐུགས་རྗེས་
 སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་འགལ་
 ཏེ། སྟོན་པ་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་ལ་སྤྱངས་པ་དག་ཤིང་མ་བྱོན་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་པར་
 མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་ཡེ་སངས་རྒྱས།
 ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ཚོད་སྟོང་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐུགས་རྗེའི་འབྱུང་དུས། བྱེད་ལས། ཞིང་ས་
 ལ་ལྟོས་ནས་ཚོད་པ་སྟོང་བཅོ་ །དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་ནད་ཐུག་མཆོན་
 གསུམ་གྱི་དོང་སྤྲུགས་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དོང་སྤྲུགས་ཆེན་པོ་མི་བྱེད་པར་འདོད་
 དེ། སྤར་གྱི་ལུང་བཞེན་དང་རྩུ་མི་བྱེད་པ་བྱལ་བ་མེད་དོ། གཉིས་པ་ཡང་། དག་
 པ་བྱང་སྟོང་པོ་མའི་སྟེ། ཐོག་པའི་ཁྲིམས་རྣམས་ལོ་ཐུབ་ན། སྟེ་བ་གཅིག་གིས་མདོན་
 སངས་རྒྱས། ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་བསྐྱལ་གསུམ་སྤྱངས་པའི་མཐའ་
 མ་སྟེ། སྟེ་མཐའི་སེམས་དཔའ་ཅིག་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་སྟེ་བ་པ་སྟེན་དེས་སྤྱངས་པ་
 ལ་དགོངས་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྟོད་པ་མས་འདྲེགས་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡིས་བསྐྱང་། མི་
 ལས་ལྟ་དུ་གོ་འཕང་རིམ་བསྟོད་ནས། ཐར་པ་ཆེན་པོར་བཟོད་གཅིག་མདོན་སངས་
 རྒྱས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། གསུམ་པ་ནི་འཁོར་བ་སྟོང་པའི་པོན་མི་སྟོད་
 པར་འགྱུར་བ་ལས་ལུང་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐུགས་རྗེའི་ལན་གྱུས་མ་བྱས་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་རིགས་ཀྱིས་སྟེ་བརྒྱང་བས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་བས་
 སེམས་ཅན་གྱི་ལས་གཤོ། ཞེས་གསུངས་པའམ། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དེ་སྟོང་

གསུམ་གཅིག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་མེད་ལ། རྣམ་མཁའི་ཁྲབ་
ཆད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཁྲབ་བ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། འདི་དག་གིན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་སྒྱུར་བ་ལུང་གིས་བྱུང་ལ། དེ་ཡང་སེམས་
ཅན་ལ་སངས་རྒྱུ་གི་རྒྱ་ཡོད་པར། རང་སེམས་ཡི་ནས་སངས་རྒྱུ་ཉིད། ཅེས་ལས་
སོགས་གིས་ངེས་ལ། གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་རུང་རྟེན་དཔག་གིས་ངེས་ཏེ། སྤྱི་
མེད་གསུམ་བསྐྱོམ་པའི་སྒོ་བོན་ཅན། གོམས་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་མ་བུལ་
བར་བསྐྱོམ་ན་གསལ་སྤང་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། སྐྱོམ་བར་བྱེད་པའི་
སྒོ་རྒྱན་བརྟན་གོམས་ཟེན་འབད་བ་ལ་མི་སྟོམ་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འབྱུར་པའི་
ཕྱིར། འཛིན་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་གོམས་པ་བཞིན། ཞེས་པས་བྱུང་བོ། གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་
ལ། དེ་ལྟར་མཆོད་ཉིད་གཅིག་ངོན་གཅིག་མེད་པར་མཆོད་ཉིད་གང་གིས་ངེས་ལེན།
དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོགས་བྱ་མེད་ལྟོག་གི་དབྱེ་བ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་གོ་བསམ་པའོ། དང་པོ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པའི་
བོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། རོ་བོ་ཡིན་པར་མེད་པ་དུང་མེར་
པོ་ཀ་བ་བྱུམ་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པར་མེད་པ་ལས་སོགས་དང་ཐ་དད་ལྡན་པར་མེད་པ་ས་
ཕྱོགས་དག་པ་ནས་བྱུམ་པ་ཐ་དད་ལྡན་པ་མེད་པ་ལས་སོགས་སོ། །རྣམ་པ་དང་མི་
ལྡན་པའི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པར་མེད་པར་ལས་སོགས་དང་བྲག་གཞི་དང་
མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་ཤ་བ་དང་དུ་བ་ཐ་དད་ལྡན་པར་མེད་པར་ལས་སོགས་སོ། ༡ གཉིས་
པ་ལ། བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐལ་དང་གཞུགས་འཛིན་སྤྱི་འཛིན་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པར་མེད་
པ་ལས་སོགས་དང་། གཞུགས་འཛིན་དང་སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཐ་དད་ལྡན་པར་མེད་པ་ལས་
སོགས་སོ། མི་ལྡན་པ་ནི་ཤེས་པ་བདེན་དངོས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པར་མེད་པ་དང་ལུང་པོ་
ལ་བདག་ཐ་དད་ལྡན་པར་མེད་པ་ལས་སོགས་པའོ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། དོན་ཤེས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རྣམ་ལྡན་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ལ། རྣམ་མེད་རྣམས་
རྟེན་དཔག་གིས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་དུང་དཀར་སོ་གཞན་རིག་གིས་རྟོགས་པས་དེ་མ་

ཡིན་དུ་འཛིན་པ་ཕྱགས་ལ་ཁེགས་པ་དང་ས་ཕྱོགས་དག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་
 བུམ་མེད་དུ་ཕྱགས་ལ་གྲུབ་པའོ། མི་ལྡན་པ་ལ་ཡང་། སྐྱ་ལ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མི་
 རྟག་པར་བུམ་པ་ལ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། མཚོ་དང་བྲག་དངོས་ལ་མི་
 མེད་དང་། ཤིང་མེད་ཀྱི་དུ་བ་དང་ཤ་པ་མ་དམིགས་པར་བསྐྱབ་པ་རྒྱ་དང་བྲུབ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པར་གྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པ་བདེ་བའི་རོ་པོ་རང་རིག་གིས་ངེས་པས་དེ་དེ་མ་ཡིན་དུ་
 འཛིན་པ་ཁེགས་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་ལ་སྐྱ་འཛིན་གྱི་ཐ་དད་མེད་པར་གང་གིས་
 ངེས་ན། གཟུགས་འཛིན་ཐོང་བའི་རང་རིག་གིས་ངེས་ཏེ། དེས་ནི་གཟུགས་འཛིན་ངེས་
 པར་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་ལ་སྐྱ་འཛིན་མ་དམིགས་པས་མི་ངེས་ཏེ། དེས་བྱེད་
 རང་རིག་ལ་ལྟོས་པས་དང་། དེས་ན་ཤེས་བྱ་གཞན་ཐོང་གཟུགས་འཛིན་གྱིས་ལུ་ལ་
 གཟུགས་བརྩུང་པའི་ཆེ་སྐྱ་འཛིན་མ་གྲུབ་ལ། དེས་སྐྱ་འཛིན་གྱི་ཐ་དད་གཏན་ནས་མེད་
 དེ། རོ་པོ་མ་གྲུབ་པའི་ཐུད་པར་གྲུབ་མི་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་མིན་ན་གཟུགས་འཛིན་
 དང་སྐྱ་འཛིན་དུས་གཅིག་སྟེ་བས་རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཆར་འབྱུག་པར་འགྱུར་རོ། །མི་
 ལྡན་པར་ཤེས་པ་བདེན་དངོས་ཀྱི་རོ་པོ་མེད་པར་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་ངེས་ལ།
 ཐུང་པོ་ལྷ་ལ་བདག་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་བརྟོད་དུ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
 ངེས་ཞེས་མངའ་བདག་གིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ཐུང་པོ་བདག་གི་རོ་པོ་གྲུབ་
 པར་འགྱུར་ལ། ཐུབ་པ་མེད་ན། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྟོད་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐུང་
 པོ་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པས་སོ། འདོད་ན། ཐུང་པོ་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་བས་ཕྱི་རོ་ལ་
 པའི་ལུགས་སུ་འགྱུར་རོ། དེས་ན་བདག་མེད་ཐ་དད་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ནི་ཐུང་པོ་ལྷ་
 ལ་ཡོད་མེད་སྟེ་བ་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བརྟོད་དུ་མེད་པས་བདག་མེད་
 ཐ་དད་མེད་པར་བསྐྱབ་སྟེ། དེའི་ཕྱོགས་བརྒྱུག་པས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ནས་སྟེ་ན་
 ཡོད་པའམ་མེད་པ་ལས་སྟེ། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཁེགས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། རྒྱའི་དུས་སུ་འབྲས་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པས་དང་། འདོད་ན་དགལ་གྱི་དབྱིབས་ནང་

དུ་ཡང་སྤྱ་གུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་མེད་པས་དང་། རྒྱ་པ་མེད་ན། མོ་གཤམ་ལ་ཡང་བྱ་སྐྱེ་བ་དང་མཚུངས་ལ། འདོད་ན། རྒྱ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལས་བདག་མེད་སྟོང་པས་རྒྱ་པས་བདག་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་བདེན་དངོས་སུ་ཁེགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ངོ་པོ་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཏེ། མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཆོད་པས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་ངེས་ཆེག་ནི། གཅིག་གི་ངོ་ལ་གཅིག་མེད་ཅིང་བསྐྱལ་བ་དང་དེའི་གནས་ལུགས་ཀྱན་འབྱུང་བས་ནའོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། ཟླ་གས་དང་ཆའི་གཞིགས་པས་བདེན་དངོས་ཀྱི་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་ཤེས་བྱ་ཡོད་ཅིང་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་དེ་མེད་པས། དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་དོ། ཞེས་པ་ལས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །

གནས་གསུམ་པ་དབྱིངས།

དེ་ལྟར་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་ནས་ཤེས་བྱ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་དབྱིངས་ལ། སྤྱ་ཏེ་བིང་ང་སྤྱ་གུར་ནི། མི་གཡོ་དབྱིངས་ནི་བཞིའི་མཛོད། ཅེས་པས་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ། རང་བཞིན། དགོས་པའོ། དང་པོ་ལ། དབྱིངས་ལ་རྒྱ་ཡོད་ན་འདུས་བྲས་སུ་འགྱུར་ལ། མེད་ན་རྒྱ་དུ་ལ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ཡི་ལན་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དབྱིངས་ཡིན་པས། དེ་འགྲུབ་བྱེད་མེད་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱང་མེད་པས་ལས་རྒྱ་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱར་གསུངས་པ་ནི་དབྱིངས་གཞིའི་རང་བཞིན་འཁོར་འདས་འབྱུང་གནས་ཐེམ་གཞི་བྱེད་པས་རྒྱར་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་

བྱེད་པས་སོ། ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་རེ། རང་བཞིན་སྒྱུ་བྱུང་གི་དབྱིངས་ལ་རྒྱ་མེད་ཅིང་
 རྟོགས་པ་མཛོད་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་དང་སྟོང་
 ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པས་སོ། གསུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དབྱིངས་འདུས་
 བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་། བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་བ་ལས། སྐྱེ་བ་མེད་པ་གཤུང་བྱུང་གི་དབྱིངས་སུ་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར། ཞེས་
 ལས་སོགས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོས་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་
 འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་མེད་ཀྱིས། བོན་གྱི་དེ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་
 རྣམ་གསུམ་སྟོངས་པས་རྟོགས་པས་སོ། གསུམ་པ་ཅོད་སྟོང་ལ། ཤེས་རབ་གསུམ་
 བོ་དེས་དབྱིངས་སྤར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐན་བཏགས་པ་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་
 སུ་འགྱུར་ལ་མེད་ན་རྒྱ་མིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ངོ་བོ་གསར་བསྐྱེད་ལ་ཐན་བཏགས་པ་
 མེད་དེ། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱི་བོན་ཡིན་པས་དང་། རྟོགས་པ་ལ་ཐན་བཏགས་པ་
 ཡོད་དེ། སྤར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་དེས་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་
 རོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ་གཞན་ལུགས་ལ། མེལ་སྤྱོད་དབྱིངས་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བ་
 གསུངས་ཏེ། མཚོན་བྱའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། སྐྱེ་བ་མེད་
 པས་རང་ལས་མི་གཡོ་བ་གསུངས་པ་ཡང་། དབྱིངས་ལས་གཞན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་
 ལྟོག་དུ་འགྱུར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མི་གཡོ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྟར་ན་མི་གཡོ་བ་དེ་སྟོང་བའམ་གསལ་བའམ་སྤྱིར་རམ་དེ་དག་གང་ཡང་མ་པ་ཡིན་
 ལས་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ཞེས་བཏགས་ དང་པོ་ལྟར་ན། འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་དབྱིངས་ལས་མ་
 བྲལ་ལ། དོན་སྟོང་ལ་བྲལ་ཆེས་པ་དང་། བྱེད་རང་ལྟར་གྱི་གཞན་རིག་གིས་སྟོང་པའི་
 བསྐྱལ་བ་ལ་ཡང་བྲལ་ཆེས་སོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡེ་ཤེས་ལ་བྲལ་ཆེས་ཏེ་གསལ་བ་
 ལས་མི་གཡོ་བ་དང་རྟོགས་མེད་ན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པར་གནས་པས་དབྱིངས་སུ་འགྱུར་

རྟོ། གསུམ་པ་ལྟར་ན། མི་ཚ་སྟེག་ལས་མི་གཡོ་ཡང་དབྱིངས་སུ་འགྱུར། འདྲིང་ན།
ཚ་སྟེག་གི་ལྟོག་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། བཞི་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ལས་འདས་
པ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་རྟོ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མི་གཡོ་ཞེས་བས་སྟོས་བའི་
མཚན་མ་ལས་མི་གཡོ་བའོ།

གསུམ་པ་ཅོད་སྟོང་ལ། མཚན་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་བྱེད་ཆེས་མ་བྱེད་སྟོང་བའོ།
དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དེས་དབྱིངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཚོན་མི་རུས་ན། མཚན་ཉིད་མཚོན་
བྱེད་ལ་མི་སྟོང་ལ། རུས་ན་དབྱིངས་སྟོས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཚོན་རུས་མེད་ཀྱིས་སྟོས་
པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་གནས་ལུགས་སྟོས་དང་བྲལ་ཡང་ཐ་སྙད་མཚོན་པར་བྱེད་བས་
ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལས་སྟབ་པ་ཅམ་དོར་གྱི་མེད་དགག་གིས་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་བཞིན་རྟོ།
གཉིས་པ་འདུས་པ་དོན་སྟོང་ལ་བྱེད་ཆེས་བས་སྟོན་མེད་དེ། ངོ་བོ་སྟོས་པ་མི་གཡོ་
བས་ཐལ་བར་འདྲིང་ལ། རྟོན་བྱེད་ལྟོག་ནས་དབྱིངས་སུ་ཐལ་བའི་བྱེད་པ་མེད་དོ།
གསུམ་པ་ནི། འབྱུང་བ་བྱུང་བའི་འབྲེལ་ལྟོག་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་བརྟེན་ན་འབྲེལ་ལྟོག་
དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་རྟེན་ན་དབྱིངས་མ་ཡིན་པ་འགྱུར་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་
བྱུང་པོ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་པས་དབྱིངས་ཡིན་པའི་རྟེན་
ཡིན་ལ། འབྲེལ་ལྟོག་དངོས་པོ་ལྟོག་པ་ལ་མི་བརྟེན་ཀྱང་དབྱིངས་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་
མེད་དེ། འབྲེལ་ལྟོག་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བས་ཏེ་ཐ་སྙད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་མེད་
དགག་བསྟབ་བས་པོ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། ས་མཚན་ས། རྣམ་གྲངས། དེས་བྱེད་དོ། དང་
པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཏེ། རོན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་དང་བསྟོམ་
བྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་སྟོན་ཏྲིགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་ཡང་ཡོད་ཀྱིས་དོན་
རང་མཚན་མངོན་དུ་བྱས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་འཕྲོ་ཞིང་རྣམ་པར་དག་ཅིང་
མཐར་ཐུག་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་རྟོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་ལྔ་
 ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱུང་གི་དབྱིངས་ཙམ་ལ། རོ་མོ་ནི་བཞི་ཞེས་པས། རྟེན་
 འབྲེལ་ལྟ་མོ་སྒྲོང་དགྲུ་དཔེ་དོན་རྟགས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། རྒྱ་མཚན་ལ། ཁ་ཅིག་གིས།
 བོང་མ་གཉིས་རོ་མོ་ལ་འོག་མ་བྱང་པར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བོང་མ་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་
 བྱ་ཡི་དབྱིངས་ལ་འོག་མ་གཉིས་སྒྲོས་པའི་མཐར་ཐུག་དང་བསྐྱུས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་
 དབྱིངས་ཟེར་ཏེ། འབྲུང་བ་ལུང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བྱུང་གྲང་ལྟ་མོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ། གལ་
 ཏེ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། འོག་མ་གཉིས་བྱང་པར་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་
 དངོས་པོར་གྲུབ་པས་འོག་མ་གཉིས་གྲང་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། གྲང་དང་རི་མོ་བཞིན་
 ལ། བྱུང་བ་མེད་ན། རོ་མོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་པར་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་
 བོན་ཅན་དང་བོན་ཉིད་དབྱིངས་གཉིས་ཡིན་ལ། དང་པོ་བོན་ཅན་མ་དག་པས་བསྐྱུས་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་སྒྲོས་པར་མ་གཏོས་རྟེན་འབྲེལ་དང་། བོན་ཅན་དག་
 པས་བསྐྱུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་སྒྲོས་མེད་མ་གཏོས་པ་དག་པའམ་ལྟ་མོའི་
 དབྱིངས་སུ་ཕྱེ་ལ། གཉིས་པ་སྒྲོ་བྱར་བྱི་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲོང་དགྲུ་དང་རང་བཞིན་
 རྣམ་དག་གི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲོས་ནས་དཔེ་དོན་རྟགས་སུ་བསྟན་པའོ། དབྱེ་དོན་ལ་བོང་
 མ་གྲུན་གྱི་རོ་མོ་གཅིག་ལ་སྒྲོག་པ་ཐ་དད་དེ། རོ་མོ་སྒྲོས་མེད་དུ་གཅིག་ལ། བོན་ཅན་
 སོ་སོ་སྒྲོང་པས་སྒྲོག་པ་ཐ་དད་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་
 བཞིན་དུ་བཤད། ཅེས་པས་ཡང་དག་པར་སྒྲོས་མེད་རྣམ་པར་དག་པ་དབྱེ་བ་དང་བྲལ་
 མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་ཐ་སྐྱད་སྐྱང་རོར་སྐར་གྱི་སྒྲོས་པ་བཞི་འགོག་པ་ལ་རྣམ་པ་རྟོགས་
 ཚུལ་ཐ་དད་བཞིར་བསྟན་ནོ། གངས་ལ་བོན་ཅན་མ་དག་པས་འབྲུང་བ་ལུང་པོའི་རྟེན་
 འབྲེལ་དུ་མ་འདུས་པ་མེད་ལ། དག་པ་ཡང་ནང་གི་འབྲུང་བ་དག་སྐྱང་ལྟ་དུ་འཆར་བས་
 དག་པ་འདུས་ལ། བོན་ཉིད་ལ་དག་པ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པ་མེད་ལ། དེ་དག་རྣམ་པ་
 གཅིག་ཏུ་གཅིག་མི་འདུ་བས་སྐྱང་བ་དེ་དག་གིས་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲོས་པར་བཞིར་དེས་སོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོ་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད།

མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་དབལ་གྱིས། མ་
 དག་པས་བསྐྱུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ངོ་བོ་མཚན་མར་མི་གཡོ་བ་གསུངས་པ་ཡང་
 རང་ལྷོག་ཐུག་མེད་དང་། ལྷོག་པ་མཚན་མར་གཡོས་པར་གྱུར་ལ། ལྷོག་པ་མེད་ན།
 ལྷོག་པ་ཡང་མ་གཡོས་པར་འགྱུར་བ་ལས་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཉམས་ལ། འདོད་ན།
 དངོས་པོར་སོང་བས་དབྱིངས་ཉམས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མི་གཡོ་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 རང་བཞིན་ཟེར་རྟེ། མཚན་བྱས་ལྷན་པར་བྱ་བྱས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མི་གཡོ་བའི་རང་
 བཞིན་མིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། རྟེན་འབྲེལ་ལ་མི་གཡོ་བར་ཁེགས་པར་འགྱུར་
 རོ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། འབྱུང་བ་ཕྱང་པོའི་རང་བཞིན་སྟོས་པར་མི་གཡོ་བའོ། ར
 གསུམ་པ་ཅོད་སྟོང་ལ། འབྱུང་བ་ཕྱང་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པར་གནས་ན་ཐོན་ཅན་རང་
 ཉིད་ཀྱང་ཁེགས་ལ། མི་གནས་ན་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། གནས་མོད་གྱིས། ཐོན་
 ཅན་རང་བཞིན་ཁེགས་པས་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པའི་དབྱིངས་ཡིན་ནོ། གཉིས་
 པ་ལ། ལྷན་དང་འདུ་བྱེད། མེ་དང་འདུ་ཤེས། ལྷ་དང་ཆོར་བ། ས་དང་གཟུགས། ཉམས་
 མཁའ་རྣམ་ཤེས་འབྲེལ་བའི་དབྱིངས་རྟེ། དེ་ཡང་དེ་ལྟའི་ཐོན་ཅན་བཀག་པས་དེས་
 སྟོང་པའི་ཐོན་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་བསྟན་རྟེ། འོ་ན་འབྱུང་ཕྱང་འབྲེལ་
 བའི་འབྲས་བྱ་དུག་ལྷ་བདུད་ལྷ་ལས་ལྷ་ལས་སོགས་པའི་མ་དག་པ་རྣམས་དབྱིངས་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར། འདིར་མ་བསྟན་པས་སྟུམ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་འབྱུང་བ་ཕྱང་
 པོའི་འབྲེལ་བ་དབྱིངས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་པས་དེ་དག་ལུགས་ལ་རྟོགས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་
 འབྱུང་ཕྱང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་རང་བཞིན་ནི། སྟོས་པར་མི་གཡོ་བ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ལ་ལྟོས་པ་
 སྟེ་ལྷ་འབྱུང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་དབྱིངས། ཞེས་པས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་ངེས་
 པས་གསུམ་སྟེ། རྟགས་འགོད། རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྟོང་བའོ། དང་
 པོ་ལ། འབྱུང་བ་ཕྱང་པོའི་འབྲེལ་བ་ཐོན་ཅན། སྟོས་པར་མ་གཡོས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 རྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་བྱེད། མི་ལས་སྒྲུ་མ་བཞིན་ནོ། གཉིས་པ་ཐོན་ཅན་

ནི་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བས་བྱལ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་སྒྲོས་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྐྱབས།
བདེན་དངོས་ལུགས་ལ་འགོག་ཀྱིས་ལ་ཕྱགས་ཁུབ་གཉིས་ལ། དང་པོ་ནི་མངོན་
འགྲུར་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱལ་ལ། རྒྱུ་གྱུར་རྗེས་དཔག་གིས་བྱལ་བས་དེ་
ཡང་རྟགས་ཉིད་འབྲས་བུས་བྱལ་སྟེ། འབྲུང་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐོན་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་
གྱིས་ཁུབ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་འགའ་བ་ཁུབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྩུན་བཞིན། ཞེས་
བས་བསྐྱབ་སྟེ། དེའི་རྟགས་ཁྱོང་བས་བྱལ་ལ་ཁུབ་བ་རྩ་རྩུན་ཡོད་མེད་ལ་སྟོས་བས་
བྱལ་གོ། གཉིས་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྟེ་མེད་སྟོང་བས་ཁུབ་པ་ནི། རང་བཞིན་གཞན་
དུ་འགྱུར། རོ་པོ་རྩ་རྩུན་གྱིས་བསྐྱེད། རྟེན་འབྲེལ་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། མེ་སྟེ་དང་
དུ་བ་དང་ཆར་གཞོན་བཞིན་ནོ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། མེ་སྟེ་གཅིག་ལས་སོགས་
སུ་ངེས་པ་དང་། དུ་བ་རྩ་རྩུན་མེད་དང་། ཆར་གཞོན་རྟག་དུ་སྤར་བའམ་རིང་བར་འགྱུར་རོ།
གསུམ་པ་ལ་མེ་སྟེ་ལས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བྱལ་བེན་པས་རྟགས་
ཤེས་འདོད་མེད་ན་མ་བྱལ་བར་ཐལ་ཞེན། ཁུབ་པ་མེད་དེ་བྱེ་བྲག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིའི་
གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབ་པར་བྱས་པའོ།

གཉིས་པ་སྟེ་མའི་དབྱིངས་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ།
དང་པོ་ལ་དཔལ་གྱིས། དག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟེ་མའི་རོ་པོ་ཉིད་མཚན་མར་མི་གཡོ་
བ་གསུངས་ཏེ། མཚོན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མི་གཡོ་བ་སྟེ་
རང་བཞིན་ཟེར་བ་ནི། མཚོན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། སྟེ་མི་གཡོ་བའི་རང་
བཞིན་མིན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་སྤར་བཞིན་ནོ། དེས་ན་ནང་གི་འབྲུང་བ་སྟེ་དང་འབྲེལ་བ་
སྟེ་སྒྲོས་པར་མ་གཡོས་པས་སོ། གཉིས་པ་ལ། འདེགས་བྱེད་སྒྲོན་མ། གསལ་བྱེད་
འབར་མ། རྩན་བྱེད་ཀྱན་གསོ། སྤྱེད་ཀྱན་བསྐྱེད། གསལ་བྱེད་གདོས་བྲལ་མ་དང་
སྟེ། དེ་ཡང་ནང་གི་འབྲུང་བ་སྟེ་དག་སྤང་སྟེ་དུ་འཆར་ལ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་པའི་རང་
བཞིན་སྟེ་མེད་ལས་མ་གཡོས་པ་ལ་སྟོས་པས་སོ། གསུམ་པ་ནི། རང་གི་འབྲུང་བ་
སྟེ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྟེ་མེད་དུ་བསྐྱབ་བས། སྟེ་དང་

འབྱུང་བ་ལ་བདེན་འདྲིན་ལྟོག་པར་འབྱུང་བས་ཏེ་སྤར་བཞིན་ནོ། །

གཞུང་པ་སྤོང་དགའི་དབྱིངས་ལ་གཞུང་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་
བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་མེུས། སྤོང་དགའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོས་པའི་མཚན་མར་མི་གཡོ་བ་
གཞུངས་པ་ནི། མཚན་བྱས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མི་གཡོ་བའི་རང་
བཞིན་ཡེ་སངས་རྒྱས་པ་གཞུངས་ཏེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དབྱིངས་ལ་བྱུང་ཆེས་
ལ། སྤོང་བར་ཇི་བྲལ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་མ་བྱུང་བོ། དེས་ན་སྤོང་བར་ཇི་བྲལ་གྱི་སྟོས་པར་
མི་གཡོ་བའོ། རྟེན་ཉིས་པ་ལ། སྤུ་མེད་འབྱུངས་ཡས་རྒྱ་མ་ཆད། ཁ་གཏིང་དབག་
མེད་དོགས་པ་མེད། བདལ་ཆེན་ཟད་མེད་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་དགུ་སྟེ། དེ་ཡང་
བསྟོམ་ལམ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དགའི་རྟོགས་པ་དང་འབྲལ་བའི་སྤོང་དགའི་སྤངས་པའི་པོན་
དབྱིངས་ལ་སྟོས་པས་སོ། གཞུང་པ་ནི་དབྱིངས་དགུས་སྟོས་པར་སྤོང་པར་སྤུ་བཞི་
སྟེ་འགོག་གིས་དེས་ཏེ། དེ་ཡང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་
འཁོར་འདས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཅན་ལས་རང་ལས་སྟེ་བ་ལས་སོགས་
སྤུ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཇི་བྲལ་གྱིས་སྟོས་པས་སྤོང་པར་བསྐྱབ་པས་ཏེ། མི་ལམ་སྤུ་མ་
བཞིན། ཞེས་པས་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྟོགས་ནི་བསྐྱོག་པས་བྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་མིན་ན་སྤྱི་ན་
རང་ངམ་གཞན་ནམ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བཏག དང་པོ་
ལྟར་ན་རང་མ་བྱུང་བས་སྤྱིར་མི་རུང་ལ་བྱུང་ན་དེ་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་སྤྱང་ན་རྒྱ་
འབྲས་དུས་མཉམ་ལ། མི་སྤྱང་ན་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་མི་རུས་པར་འབྱུང་ཏེ་མེ་དང་སྤུ་གྱ་
བཞིན་ནོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འདས་པ་འགག་ལ་མ་འོངས་པ་སྤྱིས་ལ་ད་ལྟ་བཞི་དུས་
མཉམ་དུ་འབྱུང་བས་སྤྱིད་བྱེད་དུ་འགལ་ལོ། གཞུང་པ་ནི་ཡ་གྲུལ་བཀག་པས་ཆོགས་
པ་ཞེགས་སོ། བཞི་པ་རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བ་སྟེ། རྒྱ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ལས་སྟེ་བས་ཏེ་
བཀག་ཟིན་ནོ། བྲལ་པ་ཡང་སྟེ་བ་སྤུ་བཞི་ཡོད་ན་སྟེ་བའི་དངོས་པོས་བྲལ་པ་ལ། དེ་
སྤོང་བས་སྟེ་མེད་སྟོས་པས་སྤོང་བའི་བྲལ་པ་ཤུགས་ཀྱིས་དེས་སོ། །

བཞི་པ་དཔེ་དོན་རྟགས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གཞུང་སྟེ། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་དེས་

བྱེད་དོ། ། དང་པོ་ལ། དཔེ་དོན་རྟགས་ཀྱི་རོ་མི་ཉིད་སྒྲོས་པས་མཚན་མར་མི་གཡོ་བ་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ་མཚན་བྱས་ཁྲད་དུ་བྱས་སོ། ། ཡང་མངའ་བདག་གིས། སེམས་བྱང་
 གི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བ་གསུངས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལས་སོགས་ལ་མ་
 ཁྲབ་སོ། ། ཡང་སྒྲུ་མས། སྤང་སྲིད་ལས་སོགས་འབྱུང་གཞི་སྤྱི་མེད་སྟོང་པའི་རང་ལས་
 མི་གཡོ་བ་གསུངས་ཏེ། སྤང་སྲིད་ལས་སོགས་ནི་ཚོགས་དོན་དང་འབྱུང་གཞི་དེ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་མི་སྟོང་པས་ཉི་ཆེ་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་འབྱུང་རོ། ། དེས་ན་གནས་ལུགས་འདུས་
 ཚུལ་གྱི་རང་བཞིན་སྒྲོས་པར་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱའོ། ། གཉིས་པ་ནམ་མཁའ་ཐོན་ཉིད་
 སེམས་ཉིད་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་སྲིད་ཐོན་ཅན་སེམས་ཅན་གསུམ་གྱི་དངོས་
 ཐོས་སྟོང་པ་ལ་སྟོས་པའོ། ། གསུམ་པ་ནི་དཔེ་དོན་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་སྤྱི་བཞིའི་སྤྱི་བ་
 དང་བྲལ་བས་སྤྱི་མེད་ལས་མ་གཡོས་པར་སྤང་བཞིན་བསྐྱབ་པའམ་འོག་ནས་འཆད་
 བ་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་ཀྱང་དེས་སོ། ། གསུམ་པ་མཚན་གཞི་དེ་རྣམས་ལ་
 མཚན་ཉིད་སྒྲོས་མེད་ལས་མི་གཡོ་བ་གང་གིས་དེས་ཤེ་ན། ཤེས་བྱ་གཤིས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་བདེན་དངོས་དང་སྒྲོས་པས་སྟོང་པའི་དབྱིངས་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལུང་རིགས་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་ཐོན་གྱི་དབྱིངས། ཞེས་དང་། མི་སྤྱི་མི་
 འགག་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཅན། སྤྱི་བསམ་ཆོག་ལས་འདས་ཏེ་བཟོད་དུ་མེད། ཅེས་
 དང་། ཐམས་ཅད་གསལ་བ་མེད་པའི་མཐའ་ལས་འདས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པའི་
 མཐའ་ལས་འདས། གཉིས་སྤྱི་མེད་པ་སོ་སོའི་མཐའ་ལས་འདས། འདས་པའི་ཐོན་ལ་
 ཡེ་ནས་བཟོད་དུ་མེད། ཅེས་ལས་སོགས་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བདེན་དངོས་སྤྱི་བ་
 གྲུབ་པ་ནི་གཞུགས་ནི་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་ལས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། འཁྲལ་པའི་སྤྱི་སྤྱི་
 མ་དང་དུ་བྲལ་ས། སྤྱི་མའི་བསྐྱེད་ལ་ཞེན་དང་ཆགས་པ་གལ་འགྱུར། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རོ་སོ་ལ་དབྱེད་ནས་འགོག་པ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་དེས་པས་
 དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟགས་འགོད་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྟོང་

བཅོ་དང་པོ་ལ། ལྷང་ཅམ་མམ་ཕྱིན་གྱི་དངོས་པོ་བོན་ཅན། བདེན་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་
 ལྷ། གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། མི་ལམ་སྐྱུ་མ་བཞིན་ནོ། གཉིས་བ་ལ་གསུམ་སྟེ་
 བོན་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི་ལྷང་ཅམ་མམ་ཕྱིན་གང་གིས་ཀྱང་
 མ་དབྱུང་བའི་མཐུན་སྟངས་དུ་བྱལ་ལ། གཉིས་བ་སྟངས་བ་དང་བདེན་དངོས་ཀྱི་ཆོགས་
 བ་བཀག་བའི་སྟེ་མེད་སྟོང་བར་བསྐྱབ་བས་བྱགས་ལ་སྟངས་སྟོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱལ་བ་
 ཡིན་པས་དོན་དམ་ཀྱང་ཆོབ་ཀྱིས་བསྐྱབ་བའོ།

གསུམ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ་མཆོན་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་དོ་བོ་དོས་བཟུང་བ། མཆོན་ཉིད་
 རྟོགས་དང་ཁུབ་བ་བསྐྱབ་བ། མཆོན་བྱ་རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངེས་བར་བྱ་བཅོ་དང་པོ་ནི།
 བདེན་དངོས་འགོག་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་བར་བསྐྱབ་བས་དགག་རྟགས་སོ། གཉིས་
 བ་ལ་རྟོགས་ཁུབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་དོས་བཟུང་། དེ་དང་བྲལ་
 བའི་ཚུལ། དེ་ལ་ཚད་བ་སྟོང་བཅོ་དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་ཆ་བཅས་ཀྱིས་གཅིག་དང་
 དུ་མ་དགག་མི་རུས་ཏེ། མཐུན་སྟངས་དུ་བྱལ་བ་མེད་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆ་མེད་ཀྱང་དགག་
 མི་རུས་ཏེ། དངོས་པོར་འདྲིན་བའི་སྒོ་ལས་བྱལ་བས་སོ། དེས་ན་སྟེ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་
 འདོད་བའི་རིགས་བ་ཡན་ལག་ཅན་ཀྱི་ལུས་ཆ་གཅིག་ཏུ་འདོད་བ་དང་། ཐེག་པ་འོག་
 མ་བས་འདོད་བའི་རྩལ་སྒན་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་ཏུ་འདོད་བའི་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་དུ་མ་
 ཡང་ཨ་ཅང་ཆེས་ཏེ། ཆ་བཅས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཡང་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་བར་
 དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོར་བྱལ་བ་མེད་པས་སོ། གཉིས་བ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་དགག་བ་ལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཅིག་དུ་ཡོད་པས་དེ་ལ་རྟོགས་ཆ་དུག་དུ་འབྱར་ན་ཆ་དུག་
 དུ་འགྱུར་ལ། མ་འབྱར་ན་རྩལ་དེ་དག་གོང་བྱར་བྱལ་ན་རྟོགས་དུག་གི་རྩལ་དབྱུང་སྟེ་
 ཐེག་པར་འགྱུར་ལ། མ་བྱལ་ན་རྩལ་དུ་མས་གོང་བྱ་ཚོམ་མི་རུས་པས་གོང་བུའི་མཐའ་
 རྩལ་སྒན་ལ་མ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་བ་ནི། དུ་མ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སོག་
 བྱེད་གཅིག་མ་བྱལ་བས་སོ། གསུམ་བ་ནི། གཅིག་དང་དུ་མ་འགལ་ལམ་འབྲེལ། དང་
 པོ་ལྟར་ན། གཅིག་བཀག་པས་དུ་མ་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འགལ་རྒྱ་བཀག་པས་

འགལ་ཆེ་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཏུ་མ་བསྐྱུབ་པས་གཅིག་པ་འབྲུབ་པར་
 འབྱུར་ཏེ་འབྲེལ་ཆེ་བྱུང་བས་འབྲེལ་པོ་བྱུང་བས་སོ་ཞེ་ན། ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་དང་ཆ་
 བཅས་ཀྱི་ཏུ་མ་འགལ་ལ། ཆ་བཅས་གཅིག་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་ཏུ་མ་འགལ་མེད་ཀྱིས།
 འོན་ཀྱང་ཆ་བཅས་ཀྱི་གཅིག་དང་ཏུ་མར་འབྲེལ་ལ་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་དང་ཏུ་མ་འབྲེལ་
 པས་ཏུ་མས་གཅིག་པ་འགོག་གོ། །གཉིས་པ་བདེན་དངོས་སུ་བྱུང་ན་གཅིག་དང་ཏུ་
 མར་ཡང་འབྲུབ་ལ། དེས་ན་གཅིག་དང་ཏུ་བྲལ་ལ་བདེན་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པས་བྲུབ་
 པ་དེས་ལ། དེས་ན་བདེན་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མི་
 གཡོ་བས་དབྱིངས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་དེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཁ་
 ཅིག་གིས། མ་སྟངས་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་ཟེར་ཏེ་དོན་མ་དེས་པར་མ་སྟངས་མི་དེས་པས་དེའི་
 ཕྱིར་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་རྩོལ་ལྟོས་ནས་སྟེ་མེད་སྟོང་པར་བསྐྱུབ་ཅིང་བདེན་དངོས་
 འགོག་པ་དོན་སྐྱུབ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གཅིག་དང་ཏུ་བྲལ་ཀྱིས་དགག་བྱ་འགོག་
 པའི་དགག་བྱ་བྱུང་ན་དགག་མི་རུས་ལ། མ་བྱུང་ན་དགག་མི་དགོས་ཏེ། བོན་བྱུབ་
 ཟེན་པས་རྟགས་ཤེས་འདོད་མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། དགག་བྱ་དོན་ལ་མ་བྱུབ་པས་དགག་
 རུས་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་རྩོལ་ལྟོས་ནས་འགོག་ཅིང་། རྟགས་བོན་ཅན་
 ལ་བྱུབ་པ་དེ་ཚོ་ལ་བ་རང་ཉིད་ལ་བོན་བྱུབ་ཟེན་ཀྱང་། ཕྱི་ཚོལ་ལ་སྟོན་པས་ཤེས་འདོད་
 མེད་པར་མི་འབྱུར་རོ།

གསུམ་པ་དེས་ཆིག་ནི། བོན་མམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོས་པ་དང་བྲལ་
 པའི་གནས་ལུགས་ཀྱན་འབྱུང་བས་ནའོ། །

གསུམ་པ་དགོས་པ་ཡང་འཛིན་ཆོགས་དང་མཐར་ཀྱི་ལྟ་བ་ལས་སོགས་ལ་གྲོལ་
 བས་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གནས་བཞི་པ་ཡེ་ཤེས།

༥ དེ་ལྟར་དབྱིངས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཐབ་པས་དེ་འགག་མེད་
 ཀྱི་ཅུལ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ་ལ། ཏྲ་ར་ཕྱོ་སང་ང་དུག་ནི། གསལ་བ་ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་

མཛོད། ཅེས་པ་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་རང་བཞིན་དགོས་པའོ། དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ་
རྒྱ་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། མེད་ན་རྟག་པའམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་མི་སྦྱེ་བར་
འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཟག་མེད་
ཀྱི་ས་ཐོན་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེ་བས་ཏེ།
བག་ཆགས་བཟང་པོ་སྤྲོ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཐོན་དུ་རྟོགས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡེ་ནས་གནས་པ་དེ་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
བ་ལས། མི་གཡོ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཉིད་ལྟར། །དོན་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་བཞིན་སྟོན།
ཞེས་པ་དང་འགལ་ཡོ། རང་བཞིན་མེད་པར་གོམས་པ་དེ་དབྱིངས་ཉིད་རྟོགས་བྱེད་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་བསལ། རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཐོན་ཉིད་ལ་ཡང་
དག་པར་མཁས་པའི་རིག་པ་ཤར་བའོ། ཞེས་པ་སོགས་གསུངས་པས་སོ། གཉིས་པ་
རང་ལུགས་ནི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ས་ཐོན་གྱིས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་ནི་མེད་མོད་
ཀྱིས། དོན་ཀྱང་གོལ་རྒྱ་དུག་ལྷ་ལ་རྒྱེན་ལམ་བརྒྱད་ལས་བརྟེན་པ་ལས་འབྱུང་བས་ཏེ།
དུག་ལྷའི་འབྲས་བྱ་བྱང་པོ་ལྷའི་བག་ཆགས་ཀྱང་སྤྲོ་ལྷ་ཅུ་འགྱུར། ཞེས་དང་། དུག་ལྷ་
སྤངས་ནས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་མི་མཐོང་། ཞེས་ལས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་རྙོག་སྤྲོད་ལ། འོ་ན། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ན་ངོ་མོ་
རྒྱར་འགྱུར་ཏེ་ས་ཐོན་བཞིན་དང་མེད་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ངོ་མོ་སྤར་མེད་
གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་དེ། རང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དང་། རྒྱ་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་པའི་སྟོན་མེད་དེ་ངོ་མོ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདོད་ལ། རྒྱལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་
ཁྱབ་པ་མེད་ལ་དེ་རྒྱེན་གྱིས་རྟོགས་པ་སྟེ། མ་རྟོགས་པ་ནི་ལུགས་བས་དམ། རྟོགས་
ན་དེ་ནི་དགོས་པའི་མཆོག་ ཅེས་གསུངས་པས་སོ། དེས་ན་རྒྱེན་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་
པའི་རྣམ་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱ། མ་རྟོགས་རྟོགས་ན་བདེ་
ཆེན་གྱུའ། ཅེས་གསུངས་སོ། ། རྟག་ཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི།
དེས་ཆོག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། སྟོལ་འཛིན་ཆེན་པོས། ཡེ་

རི་བཞིན་མའི་དོན་གསལ་བ་ཞེས་དང་། མེལ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་སུ་གསལ་བ་གསུངས་ཏེ།
 མཆོན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རང་བཞིན་མེད་ཅམ་གསལ་བར་
 མཁྱེན་པ་ཟེར་ཏེ། རི་སྟེང་མཁྱེན་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སོ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གསལ་
 བ་ཞེས་པས་ཀྱན་གསལ་དོན་རྟོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡི། ཡེ་ཤེས་
 ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཀྱན་གསལ་དོན་རྟོགས་མཆོན་ཉིད་འཛིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཤགས་པ་ཅོད་སྤྱོད་ལ། ཁྱབ་ཆེས་མ་ཁྱབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གསལ་དབང་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བརྟན་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་རྣམ་ལ་འདོད་ཀྱིས་རང་ལྟོག་
 ཡུལ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་སྟེ་འཕེལ་གྱི་ལྟོག་པ་ཡིན་པས་སོ། གཉིས་པ་ནི། སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཀྱན་རྩོམ་མཁྱེན་ན་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། མི་མཁྱེན་ན་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་མིན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། མཁྱེན་མོད་ཀྱི། རྟོག་བཅས་སུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་ཡུལ་
 སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྫོས་གསལ་ལ་རྟོག་བྱལ་དུ་མཁྱེན་པའོ། །

གཉིས་པ་མཆོན་གཞི་ལ། ས་མཆོམས། རྣམ་གྲངས། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི།
 ཡུལ་སྤང་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུར་གསལ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་དོན་སྤྱིའི་
 ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་ཆོགས་ལམ་ནས་ཡོད་ལ། དེ་ལ་སྒྲིམ་བྱུང་གིས་གསལ་སྤང་ཐོབ་པ་
 བྱི་སྒྲུབ་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་ལ། ཡེ་ཤེས་རང་མཆོན་མཛོད་གྱུར་རྟོགས་པ་ནི་ས་དང་པོ་
 ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དེ། གནམ་ལ་གནམ་གྱི་དངོས་པོ་མེད། ཡེ་ཤེས་སྟེ་བའི་སྟེ་ལུགས་
 དང་། ལྷ་བའི་ཁྱད་པར་རིམ་པའོ། །ཞེས་དང་། དག་ཅིང་མཛོད་དུ་གྱུར་པས་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ནི། སྟོམས་
 པའི་རང་བཞིན་ཞེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་གསལ་
 བར་མངའ་བ་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཐུན་མོང་དང་སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། གཞི་ནི་མཆོན་ཉིད་
 དེས་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅམ་ལ། རོ་བོ་ནི་རྒྱལ་པར་བྱེ་ན་ཁྱི་དང་འབྲུམ་འགྱུར། ཞེས་
 གསུངས་ལ། བསྐྱས་ན་རི་ལྷ་རི་སྟེང་གཉིས་ལ་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་

གཅིག་ཉིད་ལ་འདུས་ཏེ། ར་ནི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་ལ་རང་འཆར་སྒྲུབ་དུ་སེམས་ན་
 རིག་པ་མཁར་བའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ནི་ཆེས་ཨེ་མ་ངོ་མཆར་ཆེད། ཞེས་གསུངས་མོད་
 གིས། འོན་ཀྱང་ངོ་མོ་ལྟ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་རི་ལྟ་རི་སྟེད་པ་མཁའ་བ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི་ཡེ་ཤེས་བྱ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་མཁའ་བའི་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། གཉིས་པ། དམིགས་ལུལ་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་རྣམས་ལས་པ་ལ། ཀུན་
 གཞི་གནས་འགྱུར་མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་ཡིད་མཉམ་ཉིད། སྒོ་ལྟ་སོར་
 རྟོགས། ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་ནན་ཏན་དུ་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སོ། འོན་དུག་ལྟ་སྟངས་ལྟ་
 སྟེལ་བ་ལ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལམ་སྒྲུབ་ན་མི་འགལ་ཏེ། དུག་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟེལ་དག་
 གྱུར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་དག་རྩལ་ཐ་དད་མེད་པར་འབྲེལ་བས་སོ། དཔྱེད་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་
 འོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྟར་བཤད་ཅེས་གསུངས་པས། རོ་མོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་
 སྟེག་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་དེ། འདི་ལྟར་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསལ་
 བས་དང་། དེ་གསལ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པས་དང་། དེ་བདག་གཞན་གཉིས་མེད་དུ་གསལ་
 བས་དང་། དེ་སྦྱིད་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བས་དང་། དེ་གཞན་
 དོན་བཅས་བ་མེད་པའི་ལྷན་གྲུབ་དུ་གསལ་བའི་ལྷོག་པ་ནས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་
 བོ། གངས་ངེས་ལ་རྒྱ་དང་། ཉེན་དང་། བྱེད་ལས་དང་། དམིགས་པས་སྟོས་ནས་ངེས་
 ཏེ། དང་པོ་ནི། དུག་ལྟ་སྟེལ་བས་གྲུབ་པས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ལྟ་སྟངས་སྟུང་ན་འདས་མི་
 རྟེན། ཅེས་དང་། །

གཉིས་པ་ནི། འོན་སྐྱེད་གས་སྐྱེད་པོ་ཉིད་སྐྱུ་ལྟ་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱེད་
 ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་པ་ལྟར་འཆར་བ་སྟེ། འོན་ཀྱི་སྐྱེད་ལྟ་སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གསལ།
 ཞེས་ལས་སོགས་ནང་རྒྱད་དང་། གསུམ་པ་ནི་ལུལ་ལ་དངོས་འཛིན་དང་བདག་ཏུ་མ་
 རིག་པ་དང་གཉིས་འཛིན་དང་རྒྱ་འབྲས་སྦྱི་བྱེ་བྲག་ལ་སྟོངས་པ་དང་འབད་ཚུལ་བྱིས་
 པའི་སྟོབས་ཅན་སྟོང་པ་ལ་སྟོས་ནས་རིམ་བ་བཞིན་ལྟར་ངེས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་དོན་
 དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་བྱང་འབྲེལ་གསུམ་ལ་འཇུག་པས་ངེས་པ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མཉམ་

ཉིད་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ལ། བྱ་ནས་སོར་རྟོགས་ཀྱི་རྩལ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་
བདེན་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཅེས་གཤམ་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྟོང་ཉིད་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སྟོང་ཉིད་དུ་གསལ་བར་མཐུན་
པ་ཟེར་ཏེ། མཚན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། དེས་ན་སོན་ཐམས་ཅད་བདག་མཐའ་
དག་གིས་དབེན་པར་གསལ་བར་མཐུན་པའོ། གཉིས་པ་ལ་འདི་དང་འབྲུམ་ལས་བརྩ་
གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། གྲོལ་རྒྱ་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྩ་གཉིས་སུ་གནས་
བས་ཀྲོལ་བར་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་ནི་བདག་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་གཤེས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་གཏན་ལ་ཤབ་བས་དེས་ལ། དེའི་གནས་ལུགས་མི་མཐུན་ན་ཐམས་
ཅད་མཐུན་མིན་དུ་འགྱུར་ལ། མཐུན་ན་མི་གསལ་ན་རྣམ་མཐུན་དུ་འགལ་བས་གསལ་
བར་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ལུགས་ལ་དེས་སོ།།

གཉིས་པ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཁ་
ཅིག་གིས། ཀྱན་གཞི་གནས་འགྱུར་རང་བཞིན་མེད་པར་གསལ་བར་མཐུན་པ་ཟེར་ཏེ།
སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མཐུན་པ་ལ་མ་བྱུང་བོ། དེས་ན་སོན་ཐམས་ཅད་གསལ་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པར་གསལ་བར་མཐུན་པའོ། གཉིས་པ་ལ། འབྲུམ་ལས་བརྩ་གཉིས་
སུ་གསུངས་པ་འདིར་བཞིར་བསྐྱེད་ནས་བསྟན་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་བཞི་གྲོལ་བས་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། སྤང་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པར་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་མཐུན་པའི་ལུང་སྤར་གྱིས་དེས་སོ།
ཤགས་པ་མཉམ་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་
གིས། མཉམ་ཉིད་གསལ་བར་མཐུན་ཅམ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཅམ་ཟེར་ཏེ་མཚན་
བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། དེས་ན་སོན་ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་དུ་གསལ་བར་མཐུན་
པའོ། གཉིས་པ་ལ་འབྲུམ་ལས་བརྩ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་འདིར་བྱུག་དུ་བསྐྱེད་
ཏེ་ནི་འདུ་བྱེད་སྟེ་ཚན་དུ་གྲོལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། གཉིས་སུ་

ཡོད་ན་གནས་ལུགས་སྒྲིམ་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དེ་རྟོགས་འཛིན་པར་འགྱུར་ལ།
དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་སྟོང་པས་གཉིས་མེད་དུ་མཐུན་པར་
བསྐྱབ་སྟེ། དེའི་རྟོགས་ནི་རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཅི་ཡང་གསལ། ཞེས་པས་བྱུང་ལ། བྱུང་
པ་ཡང་། ཐུགས་རྩེ་མཉམ་སྦྲེམས་མཆོད་ཉིད་འཛིན། ཞེས་པས་བྱུང་གོ།

བཞི་བ་སོ་སོ་ཡེ་ཤེས་ལ་མཆོད་ཉིད། མཆོད་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཁ་
ཅིག་གིས། རང་དང་སྤྱི་ཡི་མཆོད་ཉིད་མ་འདྲེས་ཤིང་རང་བཞིན་མེད་པར་གསལ་བར་
མཐུན་པ་ཟེར་རྟེ། སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་མ་འདྲེས་པ་མཐུན་པ་ལ་མ་བྱུང་གོ། དེས་ན་པོན་སྤྱི་དང་
རང་གི་མཆོད་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་མཐུན་པའོ། གཉིས་པ་འབྲུམ་ལས་བརྩ་
གཉིས་སུ་གསུངས་པ་འདིར་བརྩ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ནི། རྒྱ་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱུག་གཉིས་
ལ་ལྟ་བུ་བཏང་སྦྲེམས་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་བ་ཁྲོལ་བ་ལ་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་པོན་སྤྱི་དང་
རང་གི་མཆོད་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ལ་རང་མཆོད་ཐ་དད་དུ་གནས་པས་
བྱུང་སྟེ། རང་འཛིན་མཆོད་ཉིད། ཅེས་པ་དང་། དེ་ནི་མཐུན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཅིར་ཡང་མཐུན་པས་མངོན་པར་ཤེས་པར་ལྟོའི་ཞེས་གསུངས་པས་བྱུང་གོ།

ལྟ་བུ་བྱ་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་མཆོད་ཉིད། མཆོད་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་ཁ་
ཅིག་གིས། གཉིས་དོན་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐུན་པ་ཟེར་རྟེ། གཉིས་དོན་སྤྱང་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པར་མཐུན་པ་ལ་མ་བྱུང་གོ། དེས་ན་གཞན་དོན་ཅལ་མེད་ལྟར་བྱུང་
གསལ་བར་མཐུན་པའོ། གཉིས་པ་ལ་བརྩ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ། འདུ་ཤེས་རྒྱ་རྩུང་
རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ལ་ལྟ་བུ་ཆད་དཔག་མེད་ལ་གཟུགས་མེད་ཉིད་རྣམ་མཐུན་འཛིན་པ་
བདེན་པ་གཉིས་ཁྲོལ་བ་ལ་སྦྲེས་ནས་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་
རྩེའི་ཕྱིན་ལས་དུ་མར་ལུང་གིས་བྱུང་། གསུམ་པ་མཆོད་ཉིད། ཀྱན་གསལ་དོན་རྟོགས་
དེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མ་གང་གིས་དེས་ཤེ་ན། དེའི་ལན་ལ་གསུམ་ལས།
གཞན་ལུགས་ལ། མངའ་བདག་གིས། སྤྱང་བཅས་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱང་མེད་གཞོད་
མེད་དུ་དེ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་དེ་འཛིན་མ་འབྲུལ་པ་ལུགས་ལ་

དེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་དངོས་ཉིགས་ལུགས་ཉིགས་སུ་སྐྱེ་བའི་སྒོས་ཉིགས་ན་འབད་
 མེད་དུ་སྒོལ་ལ། མ་ཉིགས་ན་ཁས་སྒྲངས་ཉམས་སོ། འཕགས་པའི་སྒོས་ཉིགས་པས་
 སེ་ན། དེ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིང་བས་འགལ་ཏེ་ཆད་མས་མ་ཉིགས་པས་སོ། གཉིས་པ་རང་
 ལུགས་ནི། སེན་དུ་སྒྲིག་དུ་གྱུར་བ་ལུང་གིས་དེས་ལ། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པས་
 གྲང་དེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རྒྱན་མཐའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་གྲུབ་པས་ཀུན་
 གསལ་དོན་ཉིགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། དེའི་ཐོན་ཅན་ལུང་
 གིས་གྲུབ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཀུན་གསལ་བས་རི་སྟེང་བ་དང་དོན་ཉིགས་པས་རི་ལྟ་བར་
 མཁུན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཉགས་ལ་སྟོགས་ཁྲབ་གཉིས་ལས། དང་
 བོ་ནི་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དེས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རི་མ་རྒྱན་མ་ཆོད་ན་ཉིགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གཏན་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་སྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་པས་
 སོ། རྒྱན་ཆོད་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་མི་བསྐྱེད་ན་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པས་གྲང་སོ་
 འཆི་ཁ་མའི་ཤེས་པས་རིག་པ་སྤྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་མཆུངས་ལ། བསྐྱེད་ན། དེ་ཁོ་
 བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཉིགས་པ་ཕུན་སུམ་འཆོགས་པ་སྟེ། ཀུན་བཟང་
 གསང་མཛོད་སྟོ་ལུགས་ལ། སྐྱེ་དང་འཕྲིན་ལས་ལྷ་ཡང་རྟོགས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡང་དེ་
 ཉིད། ཅེས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གར་གསལ་བཅན་པོའི་སྐྱར་འགྱུར། ལས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་མཐའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཀུན་གསལ་
 དོན་ཉིགས་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་ནི། རྒྱན་མཐའ་ཚུན་ཆོད་དུ་མཉམ་རྗེ་བྱང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱོམ་
 པའི་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་སྟེ། སྐྱེ་ནས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སྐྱངས་ནས་
 འབྱོངས་ཅན་ན་རྣམས་པར་དག་པ་ཡོངས་ཁྲབ་བདལ་པ་ཐོན་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། གསུམ་པ་ཆོད་སྟོང་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་རང་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ན་སངས་
 རྒྱས་སྟོས་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ་མེད་ན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་སྤར་གྱི་ཁས་
 སྒྲངས་ཉམས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ཡི་ལན་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་གིས།
 རྒྱན་མཐའ་སྤྱི་བ་པ་ཐད་པས་ཡེ་ཤེས་གྲང་རྒྱན་ཆད་དེ་རྒྱ་བད་རྒྱུན་བད་དུ་སོང་པས་

ཟེར་བ་ནི། ལུང་དུ་མ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ་ལམ་བརྟུན་ལ་བརྟེན་པ་དོན་མེད་དུ་
འགྱུར་བ་དང་གི་ཆད་པ་དང་མཚུངས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཡོད་པས་ཉེ་སྤར་བཞིན་
ཀྱང་གཞི་གནས་འགྱུར་མེ་ཡོང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉོན་ཡིད་མཉམ་ཉིད། ཡིད་ཤེས་བྱ་ནས་
དང་། རྫོང་ལྷ་མོར་རྟོགས་སུ་འགྱུར་བ་ལུང་དུ་མར་གསུངས་པ་དང་། རྟུན་མཐའི་རིག་
པ་ལ་རིག་ཅམ་གྱི་རིག་པ་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་པས་རིགས་མཐུན་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་
ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ཉིན་གུང་གི་རིག་པ་ལ་བྱུང་ཟེར་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་དུ་བྱུང་
བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་སྤྱོད་པ་འགྱུར་བ་དང་། རིག་ཅམ་གྱིས་རིག་པ་སྤྱི་མ་
བསྐྱེད་པ་དེ་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པར་སྤྱི་ན་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ། མ་བརྟག་མ་དབྱེད་པ་
ཡིན་ན་སྤྱི་མའི་རྟ་སྤང་ཡང་བྱུང་བས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ། རང་ལུགས་ལ། དོན་
དམ་གཤིས་ཀྱི་འདུག་ཚུལ་ལ་གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པའི་པོན་དབྱིངས་
ཡིན་པས་དང་། ཀྱང་རྫོབ་རྩོམ་པའི་རྩལ་མ་འགག་པར་རང་ཤར་ཉེ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་
པ་ནི་མ་ཡིན་འགག་པ་མེད་པའི་རྩལ་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། སྤྱི་བ་མེད་པ་སྤྱི་བའི་ཆོ་འབྲུལ་
དུ། ཞེས་དང་། པོན་ཉིད་ཅི་ཡང་མི་སྤྱང་ལས། སྤྱང་བའི་པོན་སྤྱི་དངོས་སུ་བྱུང་། ཅས་
ལས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚད་སྤྱོད་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་འགལ་བ། རིགས་པས་གཞོད་པ། ཉ་
ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། དང་པོ་མི་སྤྱི་མི་འགག་ནས་མཁའི་རང་བཞིན་ཅན། སྤྱི་བསམ་
ཆོག་ལས་འདས་ཉེ་བརྗོད་དུ་མེད། ཅས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་གནས་
ལུགས་གཤིས་ཀྱི་འདུག་ཚུལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་འཆར་ཚུལ་རྩོམ་པའི་
རྩལ་འགག་མེད་ལ་འདོད་པས་སོ། གཉིས་པ་ཡང་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་ནི་མེད་དེ།
གཞན་སྤང་འགག་མེད་གྱི་རྩལ་ཡིན་པས་སོ། ། ཡང་དུག་ལྷ་ལས་སོགས་གནས་ཁོ་ལ་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཉེ། རང་རྒྱུད་པར་མེད་པས་ཤེ་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། གནས་ཁོ་ལ་ཉིད་
རྩོམ་པ་ཡིན་ཉེ་གཞིའི་རྩོམ་པ་འབྲུལ་བ་ཉིད་ལས་གྱི་རྗེས་སོ་བ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་འབྲས་
བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བའོ། གསུམ་པ་ལ། འོ་ན་ཡེ་ཤེས་དེས་དུས་གསུམ་མཆོན་ན་

རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། མི་མཆོད་ན་རྣམ་མཆོད་མིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་
གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། མི་མཆོད་དེ། ཏུས་གསུམ་སེམས་
ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་ལ་འདྲིར་དེ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་ཏུས་གསུམ་སེམས་
ཀྱི་ངང་ལ་མཉམ། གསུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལུང་ལས་གསུངས་པ་དང་
སྒྲིབ་ཤེས་བྱ་ལ་ཏུས་གསུམ་མ་གྲུབ་ན་མཆོད་མི་མཆོད་ཀྱི་བརྟག་པ་སྤར་བཞིན་ནོ།
ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ད་ལྟ་བ་དངོས་སུ་མཆོད་ལ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཕུགས་
མཆོད་དུ་འདོད་དེ། འདས་མ་འོངས་མེད་པས་དེ་མཆོད་པས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ།
རང་ལུགས་དོན་དམ་སྒྲོས་དང་བྲལ་མོད་ཀྱིས། ཀྱན་རྫོབ་གཞན་སྤར་དུ་མཛོད་སུམ་དུ་
མཆོད་ཏེ། རོ་བོ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅི་ཡང་མཆོད། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། རྟོན་
སྒྲོང་ལ་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་མཆོད་པས་མཛོད་སུམ་
དུ་མ་བྱས་པ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་རྒྱལ་ལོ་ནི། རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཅི་ཡང་
གསལ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་མཆོད་ན་
ཐམས་ཅད་མཆོད་མིན་དུ་འགྱུར་ལ། མཆོད་ན། འདྲིར་ཡང་མཆུངས་ལ། དེ་ནི་ཐམས་
ཅད་མཆོད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པས་ཤེ་ན་འདྲིར་ཡང་
མཆུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ངེས་ཆོག་ནི། ཡེ་ནི་མཆོད་པའི་ལུལ་ལས་འདས། ཤེས་ནི་རིག་པའི་
ཅལ་ལ་རྫོགས། ཞེས་མདོ་དང་། གཤམ་འགྲེལ་ལས། ཡེ་རྗེ་བཞིན་མའི་གནས་ལུགས་
གསལ་བར་རྟོགས་པ། ཞེས་པས་དེ་དག་གིས་གནས་ལུགས་ཀྱན་འབྱུང་བས་ནའོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ལ། ཏུག་ལྟ་ལུང་པོར་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་དབྱིངས་ཀྱི་ངང་ལས་
འཆར་བར་ཤེས་པས་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

གནས་ལྟ་བ་སྟོན་བཞི།

༥ དེ་ལྟར་ལུང་འདས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་གཏན་ལ་ཤེབས་ནས། ད་འཁོར་འདས་
གཉིས་ཀའི་གནས་ལུགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སྟོན་པ་ལ་རྟེན་གཞི་སྟོན་ཀྱི་གནས་

ལུགས་ལ། རྟོ་རྩེ་མེད་པ་ལྟ་གུང་ནི། ཀྱུན་གསལ་སྒྲོང་ནི་བཞིའི་མཛོད། ཅེས་བས་དེ་
ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ། རང་བཞིན། དགོས་པ་ལོ། དང་པོ་ལ་བྱི་ནང་གི་རྒྱ་ནི། བྱི་ནང་གི་
འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་ལས་དང་ཐུགས་རྗེ་འཛོམས་པ་ལས་བསྐྱེད་བས་ཏེ། རྒྱ་ནི་འབྱུང་
བ་ལྷ་ལས་བསྐྱེད། བྱུང་ནི་སྤྱི་མཐུན་ལས་ལ་བྱུང། ཅེས་སོ། ཤེས་དགུ་སྟག་སྒྲོང་ནི།
ཀྱུན་གཞི་ངོ་པོ་ལ་རྒྱ་མེད་དེ་རང་བཞིན་གྱི་པོན་ཡིན་གྱིས་པོན་གྲང་སྟག་པ་ནི་བག་
ཆགས་གྱིས་བྱས་ཏེ། ཀྱུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བག་ཆགས་ས་པོན་བཟང་ངན་
མང་པོ་བསགས་པ་ནི། སོན་གིང་ཕྱད་བྱ་བཞིན་དུ་སྤྲ་ཞིང་མང་བ་བགྱིས། ཞེས་སོ།
འདུས་པ་དོན་སྒྲོང་ནི། ཤེས་རབ་གསུམ་སྤྱངས་བས་དེའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བ་སྟེ། འདི་
རྟོགས་འདི་ཡི་དོན་བཞིན་བྱས་གྱུར་ན། པོན་ཉིད་དབྱིངས་སུ་སེམས་ལ་གཡོ་བ་མེད།
ཅེས་གཤམ་པ་ལས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་སྟེ་ལུས། རི་ལས་སྟགས་པའི་གཞུགས་ཅན་ཀྱུན་གནས་
པ་གསུངས་ཏེ། བྱི་སྒྲོང་ལས་གཞན་གསུམ་པོ་ལ་མ་ཁྲབ་པོ། ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོས། རང་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཀྱུན་གནས་པ་གསུངས་པ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེར་
མེད་དོ། དཔལ་གྱིས། རགས་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྩལ་གྱིས་པོན་གང་ཞིག་གནས་པའི་
གཞིར་རུང་བ་གསུངས་ཏེ། རགས་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོགས་དོན་འགོད་ན་ནང་སྒྲོང་ལ་
མ་ཁྲབ་ལ། ཡ་གྲུལ་འགོད་ན་རགས་པས་དོན་སྒྲོང་དང་སྟག་སྒྲོང་ལ་མ་ཁྲབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་
བས་ནང་སྒྲོང་ལ་མ་ཁྲབ་པོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རང་བཟུང་གི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཟེར་
ཏེ་མཚན་གཞི་ཡིན་པས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རྟེན་པ་ཀྱུན་གནས་པའི་གཞིར་རུང་བ། ཞེས་གསུངས་
སོ། གསུམ་པ་ཅོད་སྒྲོང་ལ། གནས་ལ་ཁྲབ་ཆེས་པ་ནི་མེད་དེ། དེར་ནི་རྟོགས་ཆད་གྱི་
རྟེན་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་བྱི་ནང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། འདུས་པ་དོན་
སྒྲོང་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བ་ནི་མེད་དེ། རྟེན་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་ཅིང་རྟེན་ལ་ཁྲབ་པ་

མེད་དོ། གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ། ས་མཚན་ལ། རྣམ་གྲངས། དེས་བྱེད་དོ། །དང་
པོ་ནི། བྱིན་པ་ལྷོད་རང་བཞིན་འཁོར་བ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་ལ། འདུས་པ་ནི་
འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་གཞི་ལས་དོན་དམ་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཤིང་སོག་སྟོད་ཀྱང་འཁོར་
འདས་གཉིས་ཀའི་བག་ཆགས་སོག་མོད་ཀྱིས། རོ་བོ་གང་གིས་མཐའ་མ་རེག་བས་
དོན་དམ་སོ། །ཁམས་ཀྱང་བྱི་སྟོད་རགས་པ་བསམ་གཏན་གསུམ་མན་ཆད་ན་ཡོད་ལ་
སྤ་བ་མིང་ཅེར་ཡང་ཡོད་དོ། རྣམ་སྟོད་ཀྱང་འདོད་པ་ན་ཆང་བར་ཡོད་ལ། གཟུགས་ན་
དབང་རྟེན་ཡོད་ལ་དབང་པོ་ཆང་བར་མེད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ན་བག་ཆགས་ཅམ་
ལས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐུན་མོང་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་བྱུང་བའི་
སྟོད་ཅམ་ལ། རོ་བོ་ནི། རྣམ་པ་བཞི་དང་། རྩ་མཚན་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ལས་བསྐྱུས་
བས་ཀུན་རྫོབ་ལ། བཅ་པོ་དང་རིག་པ་རྟེན་གཞིར་རུང་བ་གཉིས་ལ་བསྐྱུས་ནས་བྱི་
ནང་གཉིས་སུ་བྱེད་ལ། དོན་དམ་ལ་སྐྱུས་ནས་དོན་སྟོད་ལ། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་
བསྐྱུས་ནས་སོག་སྟོད་དེ། བག་ཆགས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་པ་ནི་རོ་བོ་ལ་འཁོར་འདས་
གཉིས་ཀ་བརྟེན་བས་སོ། དབྱེ་དོན་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཅ་རིག་
ཐ་དད་དོ། གྲངས་དེས་ལ། ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་རྩང་འབྲེལ་གསུམ་ལ་སྐྱུས་ནས་བཞིར་
དེས་པ་ནི་རྩ་མཚན་གྱི་ལུགས་ལ་སྐྱུས་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་མ་དམིགས་ལ་དེ་དག་
གཅིག་ལ་གཅིག་མི་འདུ་བས་དེས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བྱི་སྟོད་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་སྤྲ་མ་མངའ་བདག་གིས། བཅ་རིག་སོ་སོའི་རྟེན་ཏུ་རུང་བ་
གསུངས་ཏེ། རྣམ་སྟོད་ལ་བྱུང་ཆེས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བྱིའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་
རང་བཅུད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཟེར་ཏེ། མཚན་བྱས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་དང་གཞི་
མཚན་ཐ་དད་མེད་དོ། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། ཤེས་པས་མ་ཟིན་པའི་པོན་གང་
ཞིག་བརྟེན་པའི་གཞིར་རུང་བ་གསུངས་པ་དེའོ། གཉིས་པ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་

སྒྲིབ་དེ། རྟེན་གཞི་མེད་གནས་ལུགས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རི་མཚོ་གླིང་ལ་སྒྲིབ་པས་
སོ། གསུམ་པ་ནི། བུམ་པ་ལ་ཚུ་སྒྲིབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་སྒྲིབ་པས་བྱུང་བས་གཞན་དུ་
བྱུགས་ལ་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནང་སྒྲིབ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ།
དཔལ་གྱིས། འབྱུང་བ་ལྷ་ལས་བྱུང་བ་ནང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དོན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་
གྱུར་བ་གསུངས་ཏེ། མཚོན་བྱས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རང་ལ་
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཡུལ་འཛིན་རྒྱས་སུ་བྱེད་པ་རང་བཅུད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་
བ་ཟེར་ཏེ། རང་གི་དོན་ལྷ་ཉིད་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་འབྱུར་ཏེ་དབང་པོ་ཉིད་ལས་འདོད་པ་
དང་། འདོད་ན། ཅང་རི་བྱར་ལང་ཞེས་བྱ་བ། མིག་གི་དབང་པོ་སྒྲིབ་དུ་སྒྲིབ། ཞེས་པ་
ལས་སོགས་ཀྱིས་བསལ་ཡོ། དེས་ན་ནང་སྒྲིབ་ཀྱི་དོན་སྒྲིབ་ལ་བྱས་ནས་དབང་པོ་སྒྲིབ་
ཅན་དུ་བྱེད་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་དབང་པོ་བརྟེན་པའི་གཞིར་རུང་བ་ཡིན་ལ། ཡང་སྒྲིབ་
ཀྱི་དོན་དབང་པོ་ཉིད་ལ་བྱེད་ན་ཡུལ་འཛིན་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བརྟེན་པའི་གཞིར་རུང་
བཤོ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ནང་སྒྲིབ་དེ་དབང་པོའི་རྟེན་བྱེད་དམ་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད། དང་པོ་
ལྟར་ན་ཤེས་པ་མིན་པར་འབྱུར་ཏེ་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སོག་སྒྲིབ་
གྱང་དེར་འབྱུར་ཞེ་ན། དབང་པོའི་དོན་སྒྲིབ་ལ་བྱེད་ན་དབང་པོའི་རྟེན་ཡིན་ལ་དབང་
པོ་ཉིད་ལ་བྱེད་ན་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་གྱིས། སྒྲིབ་དང་པོ་མེད་དེ། ཡིད་ནང་གི་
རྟེན་བྱུང་བས་སྒྲིབ་པ་ལྷ་པོ་ལ་བརྟེན་པས་དང་། གཉིས་པ་ཡང་མེད་དེ། སོག་སྒྲིབ་ནི་
བག་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་ལ། དབང་པོས་ནི་ཡུལ་ལ་འཛིན་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱིར་
རོ། གཉིས་པ་གྲང་བ་མིག་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཁལ་མ་རྣ་བ། མཚན་པ་
ལྷེ། རྒྱ་བ་སྒྲ། མཚན་པ་ལུས་དང་འབྲེལ། ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པ་དང་འབྲེལ་བས་
ཡུལ་ལ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་བྱེད་པ་སྟེ། གསུམ་པ་ནི། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི།
མ་དམིགས་པ་སྤྱགས་གསུམ་སྒྲིབ་དུ་སོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ལ། དོན་སྒྲིབ་
ཡིན་པར་གཞུང་ཉིད་དང་། རྟེན་སྒྲིབ་ལ་བཅས། སྒྲིབ་པ་མིག་ལ་དོད། སྒྲིབ་དང་མིག་གཉིས་

འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་རོ། ཞེས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་དགུ་སོག་སྟོང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་
དཔལ་གྱིས། ཀུན་འཕྲོ་ལྔ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་བརྟན་པའི་ཐོན་གང་
ཞིག་གི་ཉེན་དུ་གྱུར་པ་ནི་གཙོ་པོའི་དོན་ལྟོག་གོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རིག་པ་གང་ཞིག་
རང་བཅུད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཟེར་རྟེ། ཉན་སྟོང་དོན་སྟོང་ལ་ཁྲུབ་ཆེས་སོ། དེས་ན་
ངོ་ཐོ་བརྟན་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉེན་གཞིར་རུང་བ་གསུངས་པ་དེ་
ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ལ། ཡེ་དོན་གྱི་དང་། སོག་པ་ཉེན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་སུ་གནས་
ལ། འོག་མ་ལ་ཡང་ས་ཐོན་དང་རྣམ་སྟེན་གྱི་ཆ་གཉིས་སོ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་དང་། འོག་མ་ཡང་སོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དེ་བསགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་
གཉིས་ལ་བསྟོས་ནས་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་སྒྲ་མ་མངའ་བདག་གིས། བག་ཆགས་ཀྱི་
རྟགས་ལས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟུན་མོད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་རོ། དེས་ན་ངོ་ཐོ་བརྟན་པར་རིག་པ་རྒྱན་བརྟན་པར་གྲུབ་ལ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པར་བག་ཆགས་བཟང་ངན་གང་ཡང་སོག་པར་གྲུབ་ལ། དེ་སོག་པར་བདེ་སྤྱག་གི་
བག་ཆགས་དུ་མ་ཡོད་པར་སྟོང་བས་གྲུབ་སོ། །

བཞི་བ་འདུས་པ་དོན་སྟོང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་
ལ། དཔལ་གྱིས། དོན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཐོན་གང་ཞིག་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་ཉེན་
དུ་གྱུར་པ་གསུངས་པ་ནི། ཆོགས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པས་གང་རུང་རེ་རེ་གཅིག་
ལ་མ་ཁྲུབ་སོ། ཡང་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། སེམས་བྱུང་གི་ཐོན་གསུམ་ཉེན་པའི་གཞི་
རུང་བའམ། མངའ་བདག་གིས། དཔེ་དོན་རྟགས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཉེན་པའི་
གཞི་རུང་བ་གསུངས་རྟེ། མོང་མའི་ནམ་མཁའ་ཐོན་ཉིད་ལ་མ་ཁྲུབ་ལ། འོག་མའི་གཞི་
མཚན་ཐ་དད་མེད་དོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རང་བཅུད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ངོ་ཐོ་རྒྱ་
རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྟེད་པ་ཟེར་རྟེ་སོག་སྟོང་ལ་ཁྲུབ་ཆེས་རྟེ། མི་གཡོ་ཁྲུབ་ཆེན་མཉམ་པ་
འདི། ཞེས་སོ། དེས་ན་ཁྲུབ་བྱེད་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཐོན་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཉེན་གཞིར་

རྒྱུང་པ་ལོ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་མཁའ་ཐོན་ཉིད་སེམས་ཉིད་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་སྤྱང་
ཐོན་ཅན་སེམས་ཅན་གསུམ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་ནི་ནམ་
མཁའ་ཐོན་ཉིད་སེམས་ཉིད་ལ་སྤྱིན་དང་རྟོག་པ་འབྱུང་གནས་ཐིམ་པ་སྤྱོད་བས་བྱུབ་
ལ། ལྷང་ལས་ཀྱང་། ལྷང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་བྱུང་ཡང་ནམ་མཁའི་ངང་ལས་བྱུང་། ལས་
སོགས་གསུངས་པས་བྱུབ་ནོ། གསུམ་པ་བརྟེན་པའི་ཐོན་ཀྱན་གནས་པར་ཆད་མ་
གང་གིས་ངེས་ཤིང་། ལྷོད་ཡིན་པ་ལ་ཀྱན་གནས་པས་མཆན་ཉིད་དྲུག་གོས་ཏེ། དེ་
ལྷང་མ་ཡིན་ན་ལྷོད་དུ་མི་འབྱུང་ལ། ཀྱན་གནས་པར་བྱུབ་ན་བཅུད་ཀྱི་རྟེན་དུ་མ་བྱུབ།
ལྷོད་མིན་ལ་བཅུད་བརྟེན་པ་མེད་དེ་གཞི་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་མི་འབྱུབ་ལ། བྱུབ་ན་དེ་ཉིད་
དུ་བྱུབ་པས་མཆན་ཉིད་ལྷགས་ལ་བྱུབ་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། བརྟེན་པའི་གནས་སུ་བྱུང་པ་དེའི་གནས་ལྷགས་ཀྱན་འབྱུང་པས་སོ།
གསུམ་པ་ནི། རྟེན་དེ་དག་གིས་གནས་ལྷགས་གཏན་ལ་ཐབ་པས་གནས་མཐོང་མན་
བདེ་སྤྱག་བག་ཆགས་བཟང་ངན་གྱིས་འབྲས་བུ་རྒྱས་པ་སོ་སོར་འབྲིན་པའི་རྟེན་དུ་
རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

གནས་བྱུག་པ་བཅུད།

དེ་ལྷང་རྟེན་གྱི་གནས་ལྷགས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ད་བརྟེན་པའི་བཅུད་སྟོན་པ་ལ། ཉི་
བང་སུམ་པའི་སྤྱ་བྱང་ནི། སྤྱེ་འཕེལ་བཅུད་ནི་གསུམ་གྱི་མཛོད། ཅེས་པའི་དོན་ལ་
གསུམ་སྟེ། རྒྱ་རང་བཞིན་དགོས་པ་ལོ། དང་པོ་ལ་སྤྱན་མོང་གི་རྒྱ་དབྱེད་པར་དཀའ་
མོད་ཀྱིས། དེ་བྲག་རྩ་འབྱུང་བ་ནི། ལྱི་ཡི་འབྱུང་བ་དང་རྒྱུན་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་སྤྱན་
མོང་དང་། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསགས་པ་ལས་བྱུང་ལ། སེམས་ཅན་ནི། རྒྱ་མ་རིག་
པ་དང་རྒྱུན་ལས་སྤྱོད་དག་མ་དག་གིས་བདེ་སྤྱག་གི་ལས་སོགས་སུ་སྤྱིན་ལ། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ངོ་ཐོ་ནི་སྤར་བཤད་པ་དང་འབྲེལ། སྤྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་
དང་། གཞན་ལྷང་དུ་མར་ཤར་བ་ནི་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱས་པའི་སྤྱགས་
ཇེ་ལ་ཤར་བ་སྟེ། མི་བཅེད་འདུལ་བའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུས། ད་ལྟའི་གནས་

འདིར་འདྲེན་པའི་སྟོན་པ་འོངས། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ལས་རྒྱུད་ལས། འགྲོ་བྱ་བ་བཅུད་
ཀྱི་སྐྱེ་འཕེལ་ནི། ཀུན་གཞི་དོན་ལ་ལྡན་འབྲེལ་པས། བདེ་དང་སྤྱད་བསྐྱེལ་སྐྱེ་འཕེལ་
བྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།
གཞན་ལུགས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་
གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ་མ་ཁུབ་བྱས་པས་རོ་བོ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་སྟོས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་
རྣམ་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བས་སྟོན་མེད་གསུངས་ཏེ། རོ་བོ་རྣམ་པ་དང་ཐུས་
གཅིག་པས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོས་མ་སྟོས་ཆ་གཉིས་འགལ་བ་དང་། རོ་བོ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མི་
སྟོས་པས་སྐད་ཅིག་གི་རྒྱུན་མི་འགྱུར་ན་ཏན་པར་འགྱུར་ལ། འགྱུར་ན་སྐད་ཅིག་དང་
པོའི་རྒྱུར་སོང་བས་ཞལ་བཞེས་ཉམས་སོ། ། དཔལ་ཀྱིས། སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བའི་བོན་
གང་ཞིག་བརྟེན་པར་གནས་པ་གསུངས་ཏེ། བརྟེན་པར་གནས་པ་བཅུད་ལས་གཞན་
སྟོད་ལ་ཁུབ་ཆེས་སོ། ། རང་ལུགས་ལ་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་ཞེས་པས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་
བའོ། ། གསུམ་པ་རྩྱེད་སྟོང་ལ། ཁུབ་ཆེས་མ་ཁུབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྒྱ་མཐུན་
འབྱུང་མིད་རྟེན་འབྲེལ་སྟོད་ལས་སོགས་ལ་ཁུབ་ཆེས་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་དག་གི་ཐུས་
སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བས་ཐ་དད་མེད་པར་རང་ལྟོག་ལ་རྟགས་མེད་དོ། ། གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་
དང་། སེམས་ཅན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཅུད་ལ་བརྟེན་ན་འདུས་བྱས་
སྤྱ་འགྱུར་ལ། མི་བརྟེན་ན་བཅུད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བརྟེན་མོད་ཀྱིས། གཞན་
སྤང་འདུས་བྱས་སྤྱ་འགྱུར་པར་འདོད་དེ། སྐད་ཅིག་རྒྱུན་འགྱུར་མོད་དང་། རང་སྤང་ཏུ་
རྟགས་མེད་དོ། ། གཉིས་པ་ལ། གཙང་མའི་ལྷ་ལ་སྐྱེ་འཕེལ་མེད་ཅེས་པ་ལ་བརྟེན་ན་
ལུང་དང་འགལ་ལ། མི་བརྟེན་ན་བཅུད་མིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གསུམ་
ལས། གཞན་ལུགས་ལ། སྟོལ་འཛིན་ཆེན་པོས། རོ་བོ་ལ་སྐྱེ་འཕེལ་ཡོད་པས་རྟེན་
གནས་ཡོལ་ལ་སྐྱེ་འཕེལ་མེད་པས་ལུང་དང་མི་འགལ་གསུངས་པ་ནི། གནས་ཡོལ་
འདུས་མ་བྱས་སྤྱ་འགྱུར་རོ། ། ཡང་ཆེའུས། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ལྷ་རྣམས་མདུན་ཏུ་

རང་འབྲེ་པ་སྒྲོམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལས། འདྲིར་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པ་གསུངས་པ་ཡང་འདྲིར་
 རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མ་བྱུང་བས་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། ཡང་ལ་སྟོད་པས། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲ་
 རྣམས་བདེན་དང་ཉིང་འཛིན་བདེ་དགའ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལས་སྒྲ་ག་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙང་
 མའི་ལྟ་ལ་མེད་པས་གསུངས་ཏེ། འོག་མ་དང་བྱུད་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས། འདུམ་ལས་
 མེད་དང་སྒྲོན་སྒྲངས་བྱུད། ཅེས་དང་། ཡེ་ལས་ཆེན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས། དགའ་
 བདེ་གཡོ་བའི་རྟོག་པ་སྒྲངས་ནས་སྐྱེ། ཞེས་བ་དང་འགའ་ལོ། རང་ལུགས་ནི་རྟོན་མོད་
 གྱིས། ལུང་དང་མི་འགའ་བ་ནི། གཞན་དབང་གི་བྱ་ཆ་མོ་ལས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འཕེལ་
 མེད་ལ། འོན་ཀྱང་ཡེ་ལས་ལྡེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ། སྐྱེ་མེད་སྐྱེ་ལ་
 བའི་ཉིང་འཛིན་ལས། སྐྱེ་ལ་ཅིང་རྣམས་ཏེ་སྐྱེ། ཞེས་དང་། དུག་ལྡེའི་ཟག་པ་དང་མ་བྲལ་
 ཡང་། སྐྱེ་གནས་ཀྱི་འདོད་པ་མེད་པས་སྐྱེ་འཕེལ་མེད་པས་ཡེ་ལས་ལྡེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 གྱི་རུས་པ་ལས་སྐྱེ། ཞེས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །ཅོད་སྒྲོང་ལ། སྐྱེ་འཕེལ་ཡོད་པར་
 ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ་རང་གི་ངོ་མོ་ལ་འདོད་ཅིང་གཞན་དབང་གི་བྱ་ཆ་ལས་སོགས་ལ་
 མ་བྱུང་བ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་མཆོན་གཞི་ལ། ས་མཆོམས། རྣམ་གྲངས། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ།
 ཡེ་ལས་ནི་སྤང་འདས་ལ། འབྱུང་བ་ཡང་དྲངས་མ་ལྟ་མོ་ནི་སྤང་འདས་ལ། སྤྱིང་པོ་
 དང་འབྲས་བུ་བཅུད་ནི་འཁོར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ནི་འཁོར་བ་སྐྱེ་ལུས་ཆད་འདོད་
 གཟུགས་གཉིས་ལས་ཡོད་ལ། ཆེ་ཆད་ཁམས་གསུམ་ཀ་ན་ཡོད་ཅིང་སྐྱེ་གནས་ཀྱང་
 ཡོད་དེ་རང་གི་ལས་ཀྱི་རུས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གཟུགས་མེད་ན་ཡང་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་ཐུན་མོང་དང་། སོ་སོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཆོན་
 ཉིད་དེས་བྱུང་གྱི་བཅུད་ཅུམ་ལ། ངོ་མོ་འབྱུང་བ་ཡེ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་བཅུད་དོ། རྒྱ་
 མཆོན་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་ལས་འདས་པ་ལ་ཡེ་ལས་དང་ལྟ་མོའི་བཅུད་དུ་བྱེ་ལ།
 འཁོར་བ་ལ་སེམས་ཅན་དང་འབྱུང་བའི་སྤྱིང་པོ་དང་འབྲས་བུ་བྱེ་བས་ཏེ་རིག་པ་དང་
 སེམས་པོ་ལ་སྐྱོས་པས་སོ། །དབྱེད་ནི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། གཅིག་པ་བཀག་པ་ཟེར་ཏེ་དབྱེ་

ཆེ་དངོས་མེད་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཏུ་བརྟེན་ཏུ་མེད་ཟེར་
 བ་དཔེ་ཆེ་བོན་དབྱིངས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་འདས་ཐ་དད་ལ་འཁོར་བ་མེས་
 རིག་ཐུས་གཅིག་ཏུ་མི་འདུས་སོ། །གངས་ངེས་རྒྱ་མཚན་གྱི་ལུགས་ལ་བསྟན་ཏེ་དེར་
 མ་འདུས་བ་མེད་ལ། དེ་གསུམ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་འདུ་བས་གསུམ་ཏུ་གངས་ངེས་
 སོ། །འོ་ན་སྟོད་བཞི་ལས་བརྒྱད་གསུམ་ལས་མེད་བས་གངས་ངེས་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་
 བ། འདི་ཡི་ལན་ལ་གོང་མ་ཀུན་གྱིས་ཕྱི་སྟོད་འབྱུང་བའི་བརྒྱད་གྱིས་བསྟུས་ཤིང་ནང་
 སྟོད་སོག་སྟོད་སེམས་ཅན་གྱིས་བསྟུས་ལ་དོན་སྟོད་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བསྟུས་གསུངས་ཏེ།
 ཕྱི་ལ་སེམས་ཅན་བརྟེན་བ་སྟོང་བས་ངེས་བ་དང་། བ་དང་སོག་བ་སེམས་ཅན་གྱི་ངོ་
 བོ་ཡིན་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མ་བྱུབ་ལ། དོན་ལ་སྟངས་སྟོན་བོན་ཅན་མི་བརྟེན་པར་
 འགྱུར་རོ། དེས་ན་སྟོད་བཞི་ཡང་བརྒྱད་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཕྱི་ལ་སེམས་
 ཅན་འབྱུང་བས་རྟེན་ལ། བ་དང་ལྷན་ཤེས་བརྟེན་ཞིང་། སོག་བ་ལས་བག་ཆགས་
 བརྟེན་པས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེད་བ་དང་རང་བཞིན་བརྟེན་ལ། དོན་སྟོད་ནི་འཁོར་
 འདས་ཀུན་གྱི་བརྒྱད་བརྟེན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་འབྱུང་བའི་བརྒྱད་ལ་མཚན་ཉིད།
 མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་དཔལ་གྱིས། འབྱུང་བའི་སྟོང་པོ་སྟེ་ཞིང་འཕེལ་
 བ་གསུངས་ཏེ་མཚན་བྱས་ཁྱད་པར་ཏུ་བྱས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སྟེ་ཞིང་འཕེལ་བ་
 འབྱུང་བའི་དྲངས་མར་གྱུར་བ་ཟེར་ཏེ། རང་སྟོག་ཐུས་མེད་དང་། དྲངས་མ་ཟེར་བས་ལྟ་
 མོ་ལས་གཞན་སྟོང་པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་མ་བྱུབ་པོ། དེས་ན་ཤེས་པས་མ་ཟེན་བའི་སྟོང་
 པོ་སྟེ་ཞིང་འཕེལ་བ་ཞེས་གསུངས་བ་དེའོ། གཉིས་པ་འབྱུང་བའི་སྟོང་པོ་དང་། སྟོན་བ་
 འབྲས་བུ་དང་། དྲངས་མ་ལྟ་མོའི་བརྒྱད་གསུམ་སྟེ། འབྱུང་བའི་སྟོང་པོ་བརྒྱད་ཏུ་འདུས་
 བ་དང་། དེས་བསྟེད་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་མ་གྲོལ་བས་དག་སྟངས་ལྟ་
 ཏུ་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། སྟེ་ཞིང་འཕེལ་བར་མངོན་འགྱུར་
 མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་ལ་སྟོག་གྱུར་ཐུས་དཔག་གིས་ངེས་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡི་ཉགས་

གྱིས་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཅུད་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་
དཔལ་གྱིས། ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་བྱ་བ་ནི་རྣམ་མེད་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས།
རང་བཞིན་མེད་བར་གསལ་བར་མཐེན་པ་ཟེར་ཏེ་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མ་
ཁྲུབ་པོ། ཡང་མངའ་བདག་གིས། སྤངས་རྟོགས་ལུན་སྤུམ་ཆོགས་བའི་མཐེན་རིག་
གཞན་སྤང་དུ་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལྡན་ཡིན་
གྱིས་ཡེ་ཤེས་སྤུམ་གྲུབ་པོ། དེས་ན་གནས་ལུགས་སྤྱི་བ་མེད་དུ་གསལ་བར་རྟོགས་
བས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བའོ། གཉིས་པ་ནི། ལས་རྒྱད་ལྟར། རྟེན་ཀྱན་ཁྲུབ་ལས་སོགས་
ལྷ་ལྷ་ལ་རིགས་གཡུང་དྲུང་ལས་སོགས་ལྷ་ལས། བོན་སྤྱ་ལས་སོགས་ལ། རོ་བོ་སྤྱང་
ཉིད་ལས་སོགས་ལྷ་སྟེ་དུག་དང་ཕྱང་བོ་གནས་འགྱུར་དུ་འཕེལ་བ་སྟེ། འོད་ཟེར་ཁྲི་དང་
འབྲུམ་འགྱུར། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཞན་སྤང་དུ་སྐྱེ་ཞིང་
འཕེལ་བར་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ། རིག་ཅམ་གྱིས་རིག་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་བས་
སྤྱི་བ་མེད་དུ་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་བསྐྱུབ་བས་ཉིན་གྲུང་གི་རིག་པ་
ལ་བསྐྱུབ་པ་སྟེ་ཕྱོགས་སྤྱོད་བས་གྲུབ་ལ་ཁྲུབ་པ་རིག་པ་དེས་སྐྱེ་འཕེལ་དུ་དོད་ནས་
བྱས་པ་དང་ལྷ་ལས་ལྷ་བཅུ་མཐེན་བས་དུག་ཅུ་གཅིག་ཅས་སོགས་གྱིས་གྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་བཅུད་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་
པོ་ལ་དཔལ་གྱིས། སེམས་ཅན་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་གསུངས་པ་རྣམ་མེད་དོ། ཡང་ཁ་
ཅིག་གིས། སེམས་ཀྱི་ཁྲད་བར་དུ་བྱས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་
ཟེར་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་ཁྲུབ་ཆེས་ལ། དེས་བསྐྱེད་བའི་འབྲས་
བྱ་སེམས་ཅན་ལ་མ་ཁྲུབ་པོ། དེས་ན་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱད་གྱིས་བསྐྱུས་བས་སྐྱེ་ཞིང་
འཕེལ་བའོ། གཉིས་པ་ཁམས་གྱིས་ཕྱེན་གསུམ་དང་། རིགས་གྱིས་ཕྱེན་དུག་དང་།
ལམ་གྱིས་ལྷ་དང་སྐྱེ་བས་བཞེར་གསུངས་མེད་གྱིས་འོན་ཀྱང་སྐྱེ་གནས་ལུས་ཆད་ཆོ་
ཆད་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ནི། བསོད་ནམས་དང་ལས་ཀྱི་ཁྲད་བར་ལས་གྲུབ་བས་

ཏེ། ཉེས་པ་སྤངས་པ་དང་། དགེ་བ་སྤངས་ནས་མཐར་ཐྱིན་པས། གནས་ལུས་
 ཆེ་ཆད་བསོད་ནམས་བརྟེན། གོང་མའི་ལས་ཀྱིས་སོ་སོར་སྦྱིན། ཞེས་ལས་རྒྱུད་ལས་
 གསུངས་སོ། གསུམ་པ་དེ་དག་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་འདོད་ཁམས་གནས་གཞན་ཞེ་
 བརྒྱུད་དང་། གཟུགས་ཁམས་བཅུ་དགུ་གཟུགས་མེད་ཏུ་གསྟེ། རོན་གསུམ་ཏུ་ཡུང་ལ་
 བརྟེན་ནས་དེས་ཏེ། དང་པོ་ལ། དཔྱུལ་བ་ཆ་གང་བཅུ་ཏུ་གྲང་། གཉིས་འཁོར་ཆ་གང་
 གཉིས་ལས་སོགས་སྟེ་ཅིས་མེད་པས་གཉིས་ཆེ་སྟེ་བཅུ་བདུན་དང་། ཡི་དྲགས་མཁའ་
 ལ་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱ་ཏུ་གཉིས་པ་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་པས་གནས་གཞན་ཅིས་མེད་ལ། དེས་
 ན་མེ་ནང་གི་སྦྱིབ་པ་ཅན་དང་སྦྱིབ་པ་ཅན་དང་གསུམ་དང་། རྩོལ་སོང་མཁའ་ལ་རྒྱུ་
 གྱིས་ཐར་པ་ལྷ་མི་དང་གནས་གཅིག་ན་གནས་ནས་སྦྱོར་བ་དང་། བར་ན་འཛོམ་པ་
 དང་། ལུང་ཐངས་རྒྱ་དང་གསུམ་སྟེ་རན་སོང་གསུམ་དང་། མཐོང་ཤིས་ལ། མི་ལ་འཁོར་
 ལོ་དབང་བསྐྱུར། གཡུང་བྱང་གྱིས་བདུན། མེ་ཏོག་སྐྱབས་གནས། ཏུམས་ཤིང་བཅུད་
 མཐུང་སྟེ་བཞེད་དང་། སྤྱིང་བཞེད་མི་བཞེད་སྟེ་བརྒྱུད་དང་། མིའམ་ཅི་ནི་སྟེ་ཆུ་བཞེད་ཏེ་
 གསུངས་ཀྱང་གནས་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་བརྒྱུད་དོ། ལྷ་མིན་ལ་གཡེན་ཁམས་ཅ་གསུམ་
 བྱི། མཁའ་ལ་གནས་ཤིང་འོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱ་བའི་གནས་དང་གཅིག་དང་། རི་རབ་ཁོང་
 སེང་གི་སྒྲག་ཆེན་སྒྲག་འཁོར་བཅས་དང་། ལྷགས་རི་ལ་གནས་པའི་ལྷ་མིན་ཏེ་གསུམ་
 དང་། ལྷ་ལ་འདོད་པའི་ལྷ་ཏུ་གསྟེ་ཞེ་བརྒྱུད་དོ། །གཟུགས་ལ། བསམ་གཏན་བཅུ་
 གཉིས་གཅིང་མ་ལྷ་སྟེ་བཅུ་བདུན་ལ། ཆངས་རིས་ཀྱི་ཐད་ཀ་བྱང་ཏུ་དབག་ཆད་བརྒྱ་
 དང་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐད་ཀ་སྤྱན་བ་ཟེར་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ན་བདུད་སྟེ་གནས་པ་དང་བཅོ་
 བརྒྱུད་དེ། ཁམས་གསུམ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་ལ། གཅིང་མའི་གོང་
 ན་གཡུང་བྱང་སེམས་དབང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་སྤིད་པ་ཡི་སངས་དང་བཅུ་དགུ་
 སྟེ། གཟུགས་ཁམས་བཅུ་བདུན་ལ་ཐ་ན། གནས་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤིད་པ་
 ཡི་སངས་ཡུལ་དང་གཅིག་ཅེས་དང་། འོག་མིན་གནས་ཀྱི་སྤྱིའི་གོང་ན་སྦྱོན་མེད་པའི་
 ལྷ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཁ་ཅིག་ན་དེ། བདུད་ནི་གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་ཏུ་

གཏོགས་ལ་སྤྱིད་པ་ཡེ་སངས་གཙང་རིགས་སུ་གཏོགས་ཟེར་བ་ནི་སྤར་གྱི་ཕྱང་གིས་
འགལ་ལོ། གཟུགས་མེད་ནི་སྤྱི་མཆེད་མི་བཞི་དང་། བར་དོའི་རྩི་བ་གཉིས་ཏེ་དྲུག་སྟེ།
དོན་གསུམ་སྤྱི་ཞིང་འཕེལ་བར་འདོད་པ་གཉིས་འབྲིག་ལས་སོགས་ལ་སྤྱི་བར་སྤྱོད་
བས་བྱུང་བས་གཞན་དུ་ཕྱགས་ལ་ངེས་པ་ནི་ཕྱང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པས་ངེས་སོ།
གསུམ་པ་བཅུད་གསུམ་སྤྱི་ཞིང་འཕེལ་བར་རྣམ་ལུན་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ལ།
རྣམ་མེད་རྣམས་རྗེས་དབག་གིས་ངེས་ཤིང་། བེན་ཏུ་རྫོགས་ཏུ་གྱུར་པ་ཕྱང་གིས་ངེས་
སོ།

གསུམ་པ་ངེས་ཆོག་ནི། བརྟེན་པའི་མོན་དུ་གྱུར་ཞིང་དེའི་གནས་ཕྱགས་ཀྱང་འབྱུང་
བས་ནའོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། འཁོར་འདས་ཀྱི་གནས་ཕྱགས་དང་གནས་མཐོང་མན་
ལས་མཆོག་དམན་བདེ་སྤྱག་གི་གནས་ཕྱགས་གཏན་ལ་ཐེབས་པས་དེའི་སྤར་སྤང་ལ་
མཁས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

གནས་བདུན་པ་དབང་པོ།

༥ དེ་ལྟར་སྤོང་བཅུད་ཀྱི་གནས་ཕྱགས་གཏན་ལ་ཐེབས་ནས་དེ་དག་ལ་འཁོར་ལོ་
བསྐྱུར་ཞིང་ལས་ཀྱི་ཉོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ། སྤངས་
ཤེས་པ་དྲུག་སུ་གྱུར་ནི། གཙོད་བྱེད་དབང་པོ་དྲུག་གི་མཛོད། ཅེས་པས་དེ་ལ་གསུམ་
སྟེ། རྒྱ་རང་བཞིན། དགོས་པ་ལོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ཕྱགས་ལ། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། སྤར་བཅས་བསོད་ནམས་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱེན་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་
ཀྱི་བདག་རྒྱེན་ལས་བྱུང་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་གཉིས་པོ་དེ་སྤྱིད་བྱེད་ལས་ཀྱི་
རྒྱེན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། ལམ་ཉིད་རྒྱ་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་འདོད་ན།
སེམས་ཅན་ལ་ཁོལ་རྒྱ་ས་པོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས། ཀྱང་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལ། དགེ་སྤྱིག་གཉིས་ཀྱི་ས་པོན་བསགས། རྒྱེན་དང་འབྲུད་པའི་དུས་སུ་སྤོང་། ཞེས་
དང་། སྤོང་པོ་ཅན་དེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསལ་ལོ། རང་ཕྱགས་ལ། རོ་

རོ་སྤར་མེད་གསར་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་དེ། སྤྱིང་པོ་ཡེ་ནས་གནས་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པས་
 ཏེ། ལུང་སྤར་བཞིན་དང་། འོན་ཀྱང་ཁོལ་རྒྱ་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ཁོལ་བ་ལས་ཐོབ་
 པས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཉིད་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱ། མ་རྟོགས་རྟོགས་ན་བདེ་ཆེན་འབྱུག་
 ཅེས་གསུངས་པས། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རང་ལུལ་ངེས་པའི་ཆ་དང་བཅས་པ་དང་།
 ལུལ་ལ་འཛིན་ཀྱས་ཀྱི་ཀྱས་པ་དང་། ལུལ་གྱི་སྒྲོས་པ་ཆོད་ཅིང་དེང་དུ་གྱུར་པ་དང་།
 ལུལ་སྒྲིབ་གཏོག་མེད་པར་གསལ་བ་དང་། ལུལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཞིང་རྣམ་པར་འབྱེད་
 པ་དང་། ལུལ་རྟོག་བྱལ་དུ་གསལ་བ་དང་དུག་ཡིན་ལ། རྒྱུན་ཤིང་རབ་གསུམ་གྱི་ལམ་
 རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པས་བརྒྱུད་རྒྱར་འགྱུར་ལ། དངོས་རྒྱ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
 པས་གཟུགས་སྐྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུག་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅི་ཡང་
 མ་ཡིན་པ་སྤོང་པའི་རང་དུ་ཤིས་ན། གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་གཙོད་པའི་དབང་པོ་དང་
 ལྡན་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། ཅོད་སྤོང་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུག་
 ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུག་གི་བསྐྱེད་པའི་ཀྱས་པ་ཡོད་ན། རོ་བོ་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་
 མེད་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རོ་བོ་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་ཀྱས་པ་མེད་ལ། རྟོགས་པ་
 གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཀྱས་པ་ཡོད། རྟོགས་པ་གསལ་བར་བསྐྱེད་པ་ཉིད་རོ་བོ་སྐྱབ་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་རྒྱེན་ལ་སྤྲོས་ནས་གསལ་བར་བསྐྱེད་པའི་བྱལ་བ་
 མེད་ལ་མ་སྤྲོས་པར་བསྐྱེད་པའི་རྟོགས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་ཆོག་གོ། དང་པོ་
 ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། རང་རང་གི་ཞལ་རོ་བསྐྱར་
 པའི་ལུལ་ལ་གསལ་བར་གཙོད་པ་གསུངས་པ། རང་རང་ཞེས་པས་འཆོགས་པ་ལས་
 སྤྱི་མཚན་མེད་དོ། སྒྲོན་གྱིས། རང་རང་གི་ལུལ་ལ་འཁོར་པོ་བསྐྱར་ཞིང་འཁོར་འདས་
 ལ་དབང་བྱེད་པ་གསུངས་ཏེ། མཚན་བྱས་བྱུང་པར་བྱས་སོ། ། དཔལ་གྱིས། རང་གི་
 ལུལ་ལ་གསལ་བར་བཅད་ནས་དབང་བྱེད་ལ་ཉེ་གསུངས་པ། མཚན་བྱས་བྱུང་པར་
 བྱས་སོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རང་བཞིན་མེད་པར་གསལ་བར་གཙོད་ཀྱས་སུ་བྱེད་

བ་ཟེར་ཏེ། ལྷ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མི་གཙོད་པར་འགྱུར་བ་ལས། ཁ་དོག་གསལ་གཙོད་དབང་པོ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་ལོ། །རང་ལུགས་ནི། ལུལ་ལ་གསལ་བར་གཙོད་པ་ནི་དབང་པོ་སྤྱི་དང་། རྣ་མས་སྤངས་རྟོགས་ལུན་ཆོགས་ཀྱི་མཁུན་རིག་གིས་རང་ལུལ་གསལ་བར་གཙོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་ལོ། །ཚུད་སྤྱོད་ལ། འབྲེལ་ཆེས། མ་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱང་དེར་འགྱུར་ཏེ། རང་ལུལ་གསལ་བར་གཙོད་པས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་པོར་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། གཞུགས་འཛིན་དུ་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བ་ཡོད་པས་སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྣམས་ལ་འདོད་ཅིང་ལྟོག་པ་ལ་རྟགས་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་དབང་ལས་སོགས་ལ་མ་འབྲེལ་བ་གཙོད་པའི་ཆས་གཙོད་དབང་གི་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་པས་ཤིང་། དེས་པའི་ཆས་གཙོད་པར་བཀོད་པས་དེར་ཐལ་བའི་རྟགས་མེད་ལ། གཙོད་ཅམ་བཀོད་པས་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། གཙོད་པ་སྤྱི་མཆན་ཡིན་པས་ཏེ། རྒྱུན་ཆགས་སུ་གཙོད་པ་ལས་སོགས་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ལ་ས་མཆནས། རྣམ་གྲངས། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། རྟོག་འཛིན་ཆེན་པོས། རྟོགས་ཤེས་གསལ་གསུམ་སངས་རྒྱས་སུ་དང་གཙོད་རྟོག་རིག་གསུམ་སེམས་ཅན་ལ་ཤས་ཆེར་བཅི་གསུངས་པ་ཡང་འདི་དག་མྱང་འདས་ཀྱི་བོན་སངས་རྒྱས་ལ་བཅི་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་བཅིས་ན་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་བ་རྣམས་གཉིས་དང་མ་རིག་མ་རྟོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་སེམས་ཅན་རིགས་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རང་ལུགས་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ས་བོན་ཅམ་ཡོད་ཅིང་སེམས་དབང་ལ་ཐོབ་པ་ཅམ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མཛོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པས་ཏེ། དེའི་དང་པོ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱོང་པོ་གཅིག་ལས་གྲོལ་རྒྱུའི་འོད་ཟེར་ལྟོག་པ་དུག་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ཡོད་དེ། སྐྱོང་པོ་ཅན་དེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཡང་། ས་བོན་དེ་ཉིད་

ལ་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གསོས་གཏབ་ཅིང་སྤངས་པས་ཚོགས་སུ་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་ལ།
 སྤྱོད་བར་དེ་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་ནས། མཐོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལ་
 གོམས་པར་བྱེད་པས་ཏེ། དང་པོའི་ས་ནས་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་བར། དོན་གྱི་དངོས་གཞི་
 དེ་ལ་སྤྱོད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་དང་། གསུམ་པ་ནི་རྒྱན་མཐའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་
 བས་གཞན་སྤང་དུ་དབང་པོ་རྟོགས་ཤིང་མངོན་གྱུར་དུ་ཐོབ་པས་ཏེ། ཀྱན་ཏུ་ཡོད་ཀྱི་ས་
 ལ་ནི། མི་གཡོ་མཉམ་གསལ་སྤྱོད་གསུམ་རྫོགས། ཞེས་སོ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཙོང་
 དབང་ཐོབ་ཅམ་ཚོགས་ནས་ཡོད་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་པས་ཆ་དང་བཅས་ནས་
 སྤྱོད་རྟོགས་གཙོང་བ་དང་། སྤྱོད་དབང་ཉོད་ནས་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་
 བསྐྱོས་བྱུང་གིས་ཐོབ་པས་དང་། རྟོགས་དབང་མཐོང་བ་ནས་ཡོད་པར་ཐོན་ཉིད་རིགས་
 ལ་རྟེན་ཐོབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་། ཤེས་དབང་ས་བདུན་བ་ནས་ཐོབ་པར་
 ཉོན་སྤྱི་བ་ལྟན་སྤྱེས་སྤངས་ནས་གནས་ལུགས་སྤྱི་བ་མེད་རྟོགས་པས་དང་། རིགས་
 དབང་བརྒྱད་པ་ན་ཡོད་པར་ཤེས་སྤྱི་བ་རགས་པ་དང་བྲལ་ནས་མི་རྟོག་པ་དང་རི་སྟེང་
 བ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། གསལ་དབང་དང་དབང་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་
 གྱུར་པ་ནམ་མཁུན་ལ་ཐོབ་སྟེ་རྟོག་དཔྱོད་ལས་འདས་ཤིང་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
 ཐུག་པས་ཏེ། མི་གཡོ་མཉམ་པར་རྫོགས་པས་རྫོགས། ཞེས་བྱ་ལ། ཅལ་རྫོགས་པ་དང་
 མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཚོད་སྤོང་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པས་འབད་མེད་དུ་
 གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་རྟོགས་མེད་ལ་ས་ཐོན་དུ་ཁྱབ་པ་མེད་དོ།
 །གཉིས་པ་འདི་དག་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོན་མིན་པར་འགྱུར་ཞེ་
 ན། དེ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་མ་གྲུབ་ལ། མཐོང་བ་ཅམ་དུ་ཁྱབ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་སངས་
 རྒྱས་ལ་དབང་པོ་གྲུབ་པས་དབང་ཤེས་ཀྱང་འབྱུང་པས་གཞུང་འཛིན་དང་བཅས་པར་
 འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་རྟོགས་མེད་ལ། ཀྱན་རྫོབ་
 གཞན་ལ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་ཐལ་ཞེ་ན། རྟོགས་བཅས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་

རྟགས་མེད་ལ་གསལ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བྱལ་བས་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་བྱལ་བ་མེད་
དེ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྟངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་ལ་སྐྱེ་མོང་དང་སོ་སོའི་དོན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་
ལས། གཞི་ནི་མཆོན་ཉིད་དེས་བྱལ་ཆོད་ཀྱི་དབང་པོ་ཅན་ལ། རོ་བོ་ནི་བྱལ་ལ། རྒྱ་
མཆོན་རྒྱ་དང་རོ་བོ་བྱུང་བར་སྟོས་ནས་སྤེལ་སྟེ། དང་པོ་ལ་གྲོལ་རྒྱ་སེམས་ཅན་གྱི་
དབང་བྱལ་དང་། གཉིས་པ་ལ་རྩེ་སྟེང་རྩེ་ལྷ་བ་མཁའ་བ་གཉིས་ལ་སྟོས་ནས་འབྱེད་
བ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་བ་དེན་སྟོང་རྒྱ་མ་ལྷ་བྱུང་བའི་རང་མཆོན་དེས་བའི་ཆ་དང་བཅས་
ནས་གཅོད་བ་དང་། སྐྱགས་རྩེའི་བྱས་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཛིན་བ་དང་། དེ་ཉིད་སྟེ་
དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་རྟོགས་བ་ལ་སྟོས་ནས་གཅོད་ཕྱོག་
རིག་གསུམ་དུ་རིམ་བ་བཞིན་བསྟན་ལ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་དོན་དམ་སྟོས་མེད་ཀྱི་རང་
མཆོན་རྩེད་དུ་རྩྭ་བ་དང་། རང་ཡུལ་སྟོབ་མེད་དུ་གསལ་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པར་མཁའ་ལྟོག་ལྟོག་ནས་རྟོགས་ཤེས་གསལ་གསུམ་དུ་བསྟན་བྱ་སྟེ། འདི་དག་གཞན་
སྟངས་འགག་མེད་དུ་ཤར་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཐ་དད་སོ་སོར་རྟོགས་
བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་དུ་དབང་པོ་བྱལ་བས་སྟོས་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་
ན་དེ་དག་གི་ཡུལ་བྱལ་སོ་དེ་དོན་དམ་སྟོས་མེད་དང་། ཀྱན་རྩོལ་བདེན་སྟོང་རྒྱ་མ་ལྷ་
བྱུང་འགག་མེད་དུ་གསལ་བར་གཅོད་བ་སྟེ། རྣམ་མཁའི་དོགས་ལྟར་རྒྱ་མ་ཆད། ཅེས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། མོངས་སྟོང་དང་། རང་བཞིན། དམིགས་པ། ཡུལ། འཁོར། རྒྱལ་
བྱེད། ཅེས་དང་བདུན་པོ་ཡང་བྱལ་སོའི་བྱུང་བར་ལ་སྟོས་ནས་རེ་རེ་ལ་ཡང་བྱལ་བྱལ་
དུ་བསྟན་བས་སོ། །དབྱེ་དོན་ལ་འོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་བཞིན་བཤད། ཅེས་བས་
རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་བ་ཐ་དད་དེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱགས་རིག་བའི་ཡེ་ཤེས་སུ་
གཅིག་ལ་རྟོགས་རྒྱལ་ཐ་དད་དུ་འཆར་བ་ནི། རང་ཡུལ་དེས་བའི་ཆ་དང་བཅས་བ་དང་།
དེ་ཉིད་སྐྱགས་རྩེ་རྒྱན་ཆད་མེད་བ་དང་། འཁྲལ་མེད་རྩེད་གྱུར་དང་། བཀག་སྟོབ་མེད་
བ་དང་། མ་འདྲེས་བ་དང་། གསལ་བ་སྟོང་འདས་སུ་གསལ་བར་མཁའ་ལྟོག་ལྟོག་ནས་རིམ་

བ་བཞིན་འགྱུར་རོ། འོན་དེ་ཉིད་རོ་སོར་གྲུབ་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་མ་གྲུབ་ན་ཁས་
 གྲངས་ཉམས་ཤེ་ན། གྲུབ་མོད་ཀྱིས་རྒྱན་གྱིས་བྲུབ་པ་མེད་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འདོད་
 པས་ཏེ། དེ་ཀྱན་རྫོབ་གཞན་སྤང་དུ་གྲུབ་པོ། གྲངས་ངེས་ལ། གྲོལ་རྒྱ་བྱག་དང་དེའི་རྟེན་
 མིག་སོགས་བྱག་དང་། གྲོལ་འབྲས་ལ། སྤྱན་སོགས་བྱག་དང་ཡུལ་བྱག་ལས་སོགས་
 དེ་དང་བྲུང་པར་ལ་ལྟོས་ནས་ངེས་ཏེ། བྲུང་པར་ཡང་བདུན་ལས་མང་པའི་བྲུང་པར་
 མེད་ལ། བདུན་པོ་གཅིག་ཏུ་གཅིག་མི་འདུ་བས་དེས་ན་བྲུང་པར་བདུན་ལ་ལྟོས་ནས་
 རོ་སོ་བྱག་ཏུ་ངེས་སོ།།

གཉིས་པ་སོ་སའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། རོ་སོ་དབྱེ་བ་དང་། བྲུང་པར་གྱི་དབྱེ་བའོ། དང་
 པོ་ལ་བྱག་ལས། དང་པོ་གཅོད་དབང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་
 པོ་ལ་རང་ཡུལ་ངེས་པའི་ཆ་རྟོགས་ནས་གསལ་བར་གཅོད་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐ་
 མས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་སྤངས་རྟོགས་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་མཁྱེན་རིག་གིས་ཡུལ་གསལ་
 ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ཆ་རྟོགས་ནས་གསལ་བར་གཅོད་པ་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་
 མེད་སྤྱོད་པར་གཅོད་པ་ལ་མ་བྲུབ་པོ། །དེས་ན་སྤང་བ་སྤྱན་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ལ། ཁ་དོག་གསལ་གཅོད་ལས་སོགས་བྱག་སྟེ་བྲུང་པར་བདུན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་
 པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་སྤང་དུ་སྤྱན་སོགས་བྱག་ཏུ་ཤར་བ་ལ་
 ཡུལ་ངེས་པའི་ཆ་རྟོགས་པར་ཕྱགས་ལ་ངེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྤྱན་བྱག་ནས་པར་དག་པ་
 ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅིར་ཡང་མཁྱེན་པ་ལགས། ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་ལ། དེས་
 བ་དེ་མ་གྲུབ་ན་ལྷང་དེ་དང་འགལ་ལ། གཞན་སྤང་གི་དབང་པོ་རྒྱན་ཆད་དུ་འགྱུར་ལ།
 དེ་གྲུབ་ན་གཞན་སྤང་གི་དབང་པོས་ཡུལ་མ་རྟོགས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་མིན་ནས་
 སྤྱི་བ་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། རྟོགས་ན་དངོས་མཚན་དུ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་སུ་འགལ་
 ལ། སྤྱོས་མེད་རྣམ་དག་དང་སྤང་སྤྱོད་སྤྱོ་མ་ལྟ་བུར་ངེས་པའི་ཆ་རྟོགས་པར་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་སྟོག་དབང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། ཁ་
 ཅིག་གིས། ཕྱགས་ཇེ་རྒྱན་ཆགས་ཟེར་ཏེ། ས་སོན་ཆ་ལ་མ་བྲུབ་ལ། དེས་ན་ཡུལ་ལ་

ཀུས་པ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གསལ་བར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་
གདུལ་བྱ་ལ་ཐུགས་རྗེ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གསལ་བར་གཅོད་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་
གཞུགས་དང་མཉམ་སྦྲེལ་ལས་སོགས་དུག་སྟེ་བྱེད་པར་ལ་སྟོས་བས་སྤར་དང་འདྲོ།
གསུམ་པར་ཡུལ་ཤེས་ཆེ་ཆུང་དུ་འཛིན་པ་ལས་སོགས་རྒྱུ་ཆགས་ཁྱེད་འཕྲད་དུས་སུ་
རྒྱུ་ཆགས་མེད་པར་དེ་སྤྱིར་གིས་བྱུང་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་ཐུགས་རྗེ་རྒྱུ་ཆད་མེད་
པར། ང་ནི་ཉི་མའི་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་སྟོས་པ་ཉི་མའི་ཁྱེད་རྒྱུ་མི་ཆད། ཅེས་བས་བྱུང་སོ། འ་
ན་སེམས་ཅན་ལ་སྟོག་དབང་ཡོད་ན། གཉིད་དང་བརྒྱལ་འཛོག་དུས་ན་ཡང་ཡོད་པར་
འགྱུར་ལ་མེད་ན་རིགས་ཆད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྟོག་དབང་གིས་དོན་གསལ་ལ་རྒྱུ་
ཆགས་སུ་འཛིན་པ་ལ་བྱེད་ན་ནོར་བས་ཡུལ་དང་ཤེས་པ་འཕྲད་དུས་སུ་རྒྱུ་ཆགས་
སུ་འདོད་པས་སོ། ། ཡང་སྟོག་དབང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་ན་ལུས་སེམས་རྟེན་དང་
བརྟེན་པར་བྱུང་བས་འདུས་སུ་འགྱུར་ལ་མེད་ན་ཐུགས་རྗེ་རྒྱུ་ཆད་དུ་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། སྟོག་དབང་ལུས་སེམས་འབྲེལ་བ་ལ་ཟེར་ན་ནོར་བས། ཡུལ་སྤང་ལ་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འཛིན་པས་དང་། ཐུགས་རྗེ་ལ་རྒྱུ་ཆད་མེད་པ་ལ་འདོད་ལ།
འ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་རྒྱུ་ཆད་དམ་མ་ཆད་ཅེས་བའི་དོགས་པ་ནི་སྤར་ཤི་
ཤེས་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐབས་དང་མཆུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རྟོགས་དབང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།
འཁྲལ་མེད་རྟེན་འགྱུར་དུ་གསལ་བར་གཅོད་ལ། རྒྱ་མས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་དབང་
ནི། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཁྲལ་མེད་རྟེན་འགྱུར་དུ་གསལ་བར་གཅོད་པ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་སྐྱིབ་གསལ་རྟོགས་དུག་ལས་སོགས་སྤར་བཞིན་
དང་། གསུམ་པ་ནི། འཁྲལ་པ་མེད་པར་ཡུལ་གྱི་སྟོས་པ་མ་ཆོད་ན་རྟོགས་པར་མི་ཀུས་
ལ་ཆོད་ན་འཁྲལ་མེད་དུ་བྱུང་ལ། རྟེན་འགྱུར་དུ་རྟོགས་པ་སྤུན་བྱུང་ཏུ་མི་གནས་ན་
སྟོས་པ་མ་ཆོད་ལ། གནས་ན་དེ་ལ་རྟེན་པས་བྱུང་སོ། །ཡང་གཅོད་རྟོགས་གཉིས་
ལ་བྱེད་པར་མེད་ན་བརྟོས་པར་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན་གང་ཞེ་ན། གཅོད་དབང་ནི་སྤང་ཅིག་

དང་པོར་ངེས་པའི་ཆ་རྟོགས་ནས་གཙོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རྟོགས་པས་དེ་ཉིད་ལྷན་
བྱུང་རྒྱུ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་མེས་དབང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་ཡུལ་
སྤྱི་བ་མེད་དུ་གསལ་བར་གཙོད་པ་ལ། རྒྱ་མས་སངས་རྒྱས་ནི་རང་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱི་བ་
མེད་དུ་གསལ་བར་གཙོད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གཞུགས་ཀྱང་དག་མེས་
ལས་སོགས་དྲུག་གོ། །གསུམ་པ་ནི་འཛིན་ཆགས་ཞེན་གསུམ་དག་ཅེས་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པས། དེ་གསུམ་གྱི་དབེན་པས་སྤྱི་བ་མེད་དུ་གསལ་བས་ཉ། དེ་ལྟར་མིན་ན་
དག་པའི་མེས་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྟོགས་མེས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་
གཉིས་སུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་ལ་ཡོད་ན་གང་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་རྟོགས་པ་སྤྱི་བ་མེད་ཉག་
ཅིག་རྒྱུ་དུ་རྟོགས་ལ་འདིས་ནི་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
ཏུ་མེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་དག་པ་ཡོངས་སུ་དག་ཅེས་སོ། །

ལྷ་པ་རིག་དབང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཡུལ་
རྣམ་པར་འབྱེད་འཇུག་ཏུ་གསལ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ནི་སྤངས་རྟོགས་
ཕུན་ཚོགས་ནི་མཁུན་རིག་གིས་མེས་བྱ་རི་ལྟ་རི་སྟེད་པའི་རྣམ་པར་འབྱེད་འཇུག་ཏུ་
གསལ་བར་གཙོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེ་ལ་རིག་པ་ལས་སོགས་དྲུག་གོ། །གསུམ་
པ་ནི། མེས་བྱ་རྣམས་ལ་རང་སྟོགས་མ་འདྲེས་པའི་རང་བཞིན་རེ་རེ་མེད་ན་རང་བཞིན་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་རྣམ་པ་འབྱེད་འཇུག་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཁུན་ན་ཐམས་
ཅད་མཁུན་མིན་དུ་འགྱུར་ལ་མཁུན་ན་མཚན་ཉིད་བྱུང་བོ། །

དྲུག་པ་གསལ་དབང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། ཡུལ་
གསལ་པའི་རྟོག་བྱལ་དུ་གཙོད་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་སྤངས་རྟོགས་
ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱོད་ལས་འདས་པར་གསལ་བར་གཙོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡེ་
མེས་སྤྱན་གསལ་དབང་པོ་ལས་སོགས་དྲུག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། མེས་བྱ་རྟོག་དཔྱོད་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱུང་ན་དེ་མི་མཁུན་ན་ཐམས་ཅད་མཁུན་མིན་དུ་འགྱུར་ལ། མཁུན་ན་རྟོག་

དཔྱིད་གྲུབ་པས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་གྲུབ་ན་དེ་ཉིད་དུ་མི་མཆོད་ན་ཐམས་ཅད་
མཆོད་མིན་དུ་འགྱུར་ལ། མཆོད་ན་དེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས་མཆོད་ཉིད་ཤུགས་ལ་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་བར་གྱི་ཐོན་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ལོངས་སྟོང་ལ། མཆོད་ཉིད།
མཆོན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་ཡུལ་གསལ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
བས་རོལ་བ་གཅོད་པའོ། གཉིས་པ་གཅོད་སྟོག་ལས་སོགས་དུག་གི་རེ་རེ་ལ་དུག་
དུག་ཏུ་བྱེ་བས་སོ་དུག་སྟེ། དེའི་རེ་རེ་ལ་ལོངས་སྟོང་བྱ་དང་གཞིའི་རེ་རེ་བྱེ་བའི་ཡུལ་
དང་། ཤེས་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་དོན་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་དངོས་པོར་
ལོངས་སྟོང་ན་དངོས་པོར་འཛིན་པས་སེམས་ཅན་དང་བྱུང་མེད་ལ། ཐོན་དབྱིངས་སུ་
ལོངས་སྟོང་ན་གསལ་བའི་ཁ་དོག་ལྷ་ལས་སོགས་དང་འགལ་བས་གསལ་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པར་ལོངས་སྟོང་བར་ངེས་སོ། ། ༡ གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ། མཆོད་ཉིད།
མཆོན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསལ་གཅོད་བརྟེན་པའི་ངོ་ཐོ་གསལ་ལ་དྲངས་
པའོ། །གཉིས་པ་ལ་དུག་ལས་བརྟེན་པའི་ངོ་ཐོ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་དེ་དག་བརྟེན་
པའི་ངོ་ཐོ་ཡིན་པར་དེ་དག་མེད་ན་དབང་པོ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་གཞན་
སྒྲུང་གི་དབང་པོ་འཆར་མི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་པར་གཞན་སྒྲུང་གཟུགས་སྒྲུ་ལ་
སྒྲུན་གྱི་དབང་པོ་ལས་སོགས་དང་སྒྲུན་མིག་བཟ་ལ་ཕྱིག་པ་ལས་སོགས་གསུངས་ལ།
ཡོད་པར་དེ་གསལ་ལ་དྲངས་པར་མེ་རྟོག་འོད་ཅེས་དང་། ཅུམ་མཁའ་རྒྱུད་འོད་ཅེས་
སོགས་གསུངས་པས་སོ། ། ༡ གསུམ་པ་དམིགས་པ་ལ། མཆོད་ཉིད། མཆོན་གཞི།
རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་སྒྲུང་དང་བྲལ་བར་གཅོད་པའོ། གཉིས་པ་
ནི། དུག་ལས་བྱེ་བའི་དོན་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་སྒྲུང་དུ་དམིགས་
ན་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་དང་བྲལ་བས་འཛིན་ཆགས་ཞེན་མེད་དུ་དམིགས་པས་
གྲུབ་སྟེ་ཡུལ་བདེན་དངོས་སུ་མ་གྲུབ་ལ། དེས་ན་སྟོས་ཀྱང་དངོས་འཛིན་དང་མཐའ་
བཅས་སུ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་དག་རྟོགས་པ་གནད་གཅིག་པས་སོ། །

བཞི་པ་ཡུལ་ལ། མཆོད་ཉིད། མཆོན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་གྱི་

དབྱིངས་ཞེས་པས་འཕགས་པའི་མཁུན་རིག་གི་གཟུང་དོན་སེམས་ཉིད་སྒྲོས་པས་སྟོང་
 པའི་དབྱིངས་སུ་གསལ་བར་གཅོད་པའོ། གཉིས་པ་ནི། འུག་ལས་ཐུ་བའི་དོན་གཉིས་
 མོ། །གསུམ་པ་ལ། དབང་ཡུལ་དེ་དག་སྒྲོས་པས་སྟོང་པའི་དབྱིངས་སུ་ཆད་མ་གང་
 གིས་ངེས་ན་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་ལས་པའི་
 རྟོགས་སྣངས་དང་། དེའི་སྒྲུབ་ཀྱིད་དོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་
 སེམས་ཉིད་སྒྲུབ་མེད་པའི་དབྱིངས། སྒྲོས་པའི་མཐའ་ལས་འདས་པ་བཟུང་བས་སྟོང་
 པ་གནས་པ་སྟེ། འོ་ན་དམིགས་པ་དང་བྱུང་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རམ་སྟུམ་ན་དེ་ནི་སྒྲོ་ཡི་
 མཐོང་སྣངས་སྟོན་ལ་འདིར་ནི་གཤེས་ཀྱི་འདུག་ཚུལ་སྟོན་པས་དང་། སྤར་གྱི་ཡོངས་
 སྒྱུད་བྱུང་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི། དེ་ནི་ཡུལ་གཤེས་ཀྱི་འཆོགས་པ་སྤར་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་སྟོན་ལ། འདིར་ནི་ཡུལ་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོན་པས་སོ། །གཉིས་པ་
 ནི། སྤར་ས་མཆོམས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ལ། འབྲས་བྱ་ཡིས་ནི་རྟོགས་སོ་སྟུམ་པའི་
 འཛིན་པ་ཡོངས་དང་བྲལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ། བྱང་རིག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མི་
 མཉམ་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ ཡོད་མེད་མཐའ་ལས་འདས་པས་ཐམས་
 ཅད་སེམས་ཀྱི་རང་ལ་མཉམ། ཞེས་གཤེས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་ལྷང་
 བསྐྱེད་ལ། ཞེས་སེམས་ལྷང་དང་། སེམས་ལས་མ་བྱུང་གང་ཡང་མེད། ཐམས་ཅད་
 སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ། ཞེས་ལྷང་དུག་དང་། གཟུགས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་བ་
 ཡེ་གཤེས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྲས་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་
 ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་ལ་མེད་ཅུས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྤར་
 བ་ཅམ་པོ་ལ་བོན་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ཏེ། རྫོ་འབྲུལ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་
 བྱིར། མི་ལས་བཞིན་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྫོ་མ་འབྲུལ་བའི་སེམས་སུ་བདེན་ན་
 རྟགས་ངེས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ་མི་བདེན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་དང་། སེམས་དཔའི་
 མཉམ་བཞག་ལ་སེམས་སུ་མི་བདེན་པར་འགྱུར་བ་ལས་ལྷང་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་
 དཔལ་གྱིས། རིག་ཅིག་གསལ་བའི་བྱིར་གསལ་བ་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་དེ་ལ་

སེམས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་ལྟ་བུ་གི་ཁྱབ་པ་ནོག་ལལ་དང་བ་སྒྲུང་བཞིན་གསུངས་ཏེ། ཉགས་
 དེ་ཐོན་ཅན་སྒྲུང་བ་དང་། རོ་ཐོ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་དང་པོ་སྒྲུང་ན་ཉགས་དང་ཉགས་
 ཅན་ཐ་དད་མེད་པས་ཐོན་སྒྲུབ་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་པ་ལ་བྱམ་པས་མི་ཉག་
 པ་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། གཉིས་པ་སྒྲུབ་ན། སྒྲུང་བ་སེམས་སུ་མི་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བ་
 ལས་ཁས་སྒྲུངས་ཉམས་སོ། །ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་རྟོགས་
 ཆད་འགལ་བ་དུ་མས་བྱང་ཚུབ་སེམས་སུ་ལྟ་སྦྱིན་གྱི་དཔེ་ལ་བསྒྲུབ་པ་ཡང་མི་མཐད་
 དེ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ལ་གཞིན་བྱེད་ཡོད། དང་པོ་ནི་རྟོགས་ཆད་ཐ་དད་ལ་སེམས་སུ་ཁྱབ་
 པའི་རྗེས་སུ་འཁོ་ལྟོགས་ངེས་པ་དང་། གཉིས་པ་སྒྲུབ་སྦྱིན་མཆོད་སྦྱིན་ཡང་སེམས་
 རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་གཅིག་ཐར་པ་ཐོབ་པས་གཞན་ཡང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་
 ལས་སོགས་འགྱུར་བ་ལས། ལས་ཀྱི་འབྲུགས་ཀྱིས་སྦྱེ་བར་བྱེད། ཅེས་དང་། རྒྱ་འབྲས་
 རས་དང་ས་ལུ་འབྲ། ཞེས་མདོ་སྟན་དང་། རང་གི་ལས་བྱས་རང་ལ་སྦྱིན་པ་ནི། ཞེས་
 སོགས་དང་འགལ་སོ། རང་ལུགས་ལ། ཁ་དོག་གསལ་བ་དབང་པོའི་ཡུལ། ཁ་དོག་
 ཅིར་གསལ་སེམས་ཀྱི་དབྱིངས། ཞེས་ལས་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་
 འདིར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་སྒྲུང་བ་ལ་དབང་པོའི་ཡུལ་པས་ཉགས་སུ་བཀོད་
 རས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་པ་མཁའ་རྒྱ་ཆུ་རྒྱའི་དཔེ་ལ་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། དེའི་ཉགས་
 རྩུང་པས་བྱུབ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པ་མཐུན་དཔེ་ངེས་ལ། ལུང་ཡང་
 ཉི་མའི་ཟེར་དང་རྒྱ་རྒྱའི་རྒྱལ་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་རང་ལ་དེ་བཞིན་ཐིམ་
 པར་འདུས། ཞེས་གཤམ་པ་ལས་གསུངས་པས་སོ། རྣམ་པ་ཡང་སེམས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
 བསྒྲུབ་པ་ནི། སྒྲུང་བ་སྒྲུ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ལ། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་སེམས་ཉིད་
 སྦྱེ་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་ནམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་བཤམ། མི་རྟོག་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང་འགྲུབ་སྟེ་ཅིར་གསལ་ལ། ཞེས་དང་།
 ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་ཡུལ་དབྱིངས་ཏེ་དབྱིངས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་གཏོད། ཅེས་འགྲེལ་ལས་
 གསུངས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡང་། མི་གཡོ་དབྱིངས་ནས་མ་སྦྱིབ་ཡེ་ཤེས་ཤར། རྣམ་དག་མི་

དམིགས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས། བདག་དང་གཞན་དུ་ཡོ་ནས་བཟོད་དུ་མེད། ཇི་
ལྟར་བསམ་ཡང་དངོས་པོར་མ་བྱུང་ངེས། ཞེས་ལས་རྒྱད་ལས་གསུངས་སོ། །

ཅོད་སྒྲོང་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྟག་ན་མི་འཐད། བདེན་མཛོད་དུ་ཐལ། ཤེས་འདོད་
མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྤང་བ་དེ་སེམས་སམ་དེ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱབ།
དང་པོ་ལྟར་ན་བདེན་པ་ལས་རྒྱུན་པར་བསྐྱབ། བདེན་ན་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་བས་
དབྱིངས་ཞེས་བ་དང་འགལ་ལ་རྒྱུན་ལྔ་འགྱུར་པར་འགྱུར་ངོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་
ལུང་དང་འགལ་ལ་ཁས་སྤངས་ཉམས་ཞེ་ན། སེམས་སུ་བསྐྱབ་ལ་དེ་ཡང་བདེན་རྒྱུན་
གང་དུ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དབྱིངས་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན། འདོད་པས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོང་བའི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྐྱབ་
པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤང་བ་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ལ་དེ་སེམས་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྐྱབ་
ན་བདེན་མཛོད་དུ་འགྱུར་ལ་མ་བྱུབ་ན་རྟགས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐབ་མོད་ཀྱིས་
འཕགས་པ་ལ་བདེན་མཛོད་དུ་འདོད་ཅིང་སྟེ་པོ་ལ་ཁུབ་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་སྤང་
བ་འདི་འཕགས་པ་ལ་བདེན་དངོས་སུ་སྐྱབ་ན་ཁས་སྤངས་ཉམས་ལ་དབྱིངས་ཉིད་དུ་
སྐྱབ་ལ་རྟགས་ཤེས་འདོད་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འཕགས་པས་དབྱིངས་ཉིད་དུ་སྐྱབ་
མོད་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་མེད་པར་མི་འགྱུར་པ་ནི་འཕགས་པའི་སྒྲོ་ལ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་
མེད་དེ་སྐབ་ཟིན་ཡིན་པས་དང་སྟེ་པོ་ལ་ཁུབ་པ་མེད་དོ། །

ལྔ་པ་འཁོར་ལ་མཆོན་ཉིད་མཆོན་གཞི་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།
གཞན་ལུགས་ལ། སྟོལ་འཛིན་ཆེན་པོས། མཚུངས་ལྟན་ལྟའི་མཚུངས་པ་གཙོ་འཁོར་
སྟེའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་ཏེ། མཆོན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཆོན་བྱ་གཉིས་མཆོན་མི་མིད་
དོ། ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་གིས། དོན་ཅུམ་དུ་ཞེན་ཅིང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རུས་པ་
དང་དོན་ཀྱི་ཁུད་པར་དུ་ཞེན་ཅིང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རུས་རིམ་པ་ལྟར་གཙོ་འཁོར་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་འགག་ཁ་མའི་ཤེས་པས་ངེས་ཤེས་ཀྱི་
མ་འདྲེན་ན་རྟོག་པ་འགག་ཁ་མ་ཡིན་ལ། མི་འདྲེན་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་

དང་མེས་སྐུ་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱན་མཐའི་ཤེས་པ་འགག་པས་སོ། ཡང་
 དཔལ་གྱིས། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཐོན་ཐམས་ཅད་མེས་པས་ཐ་དད་
 མེད་ཀྱང་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཅམ་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ནི། གཙེ་
 འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་ཡིན་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་
 བདུབ་ཀྱང་མཐོང་ལས་ཡན་ཆོད་དུ་གཙེ་འཁོར་རྒྱན་ཆད་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྒྲོ་བཏགས་
 འཇལ་བ་མེད་པས་སོ། རང་ལུགས་ལ། དོན་ཅམ་འཛིན་པ་གཙེ་བོ་ལ། དོན་གྱི་ཁྱད་
 བར་འཛིན་པ་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། ཚད་སྤང་ལ། གཙེ་བོས་དོན་ཅམ་འཛིན་པའི་
 ཆེ་འཁོར་གྱིས་དོན་ཅམ་འཛིན་ན་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། མི་འཛིན་ན་མཚུངས་ལྡན་
 མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་འཁོར་གྱིས་ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ཆེ་གཙེ་བོས་ཀྱང་
 ཁྱད་པར་འཛིན་ན་ཁྱད་མེད་ལ། མི་འཛིན་ན་མཚུངས་ལྡན་མེད་དོན་ཞེས། འདི་ཡི་ལན་
 ལ་གསུམ་ལས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལས་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་དེ། གཙེ་བོས་དོན་ཅམ་
 འཛིན་པའི་ཆེ་འཁོར་གྱིས་ཀྱང་གཞན་སྟོབས་གྱིས་དོན་ཅམ་འཛིན་ལ་རང་སྟོབས་
 གྱིས་མི་འཛིན་པ་དང་། འཁོར་གྱིས་ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ཆེ་གཙེ་བོས་ཁྱད་པར་རང་
 སྟོབས་གྱིས་མི་འཛིན་ལ་གཞན་སྟོབས་གྱིས་འཛིན་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་
 ལྟར་ན་གཙེ་བོས་འཛིན་པའི་དུས་ན་འཁོར་གྱིས་འཛིན་པ་དེ་དུས་གཅིག་ན་ཤེས་རྒྱུ་
 གཉིས་པར་འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཁས་སྐྱངས་ཉམས་
 སོ། ཡང་གཞན་སྟོབས་གྱིས་འཛིན་པ་དེ་འཁོར་གྱི་འགྲོ་ལྷ་གང་རུང་གིས་འཛིན་ན་
 མཚུངས་ལྡན་མེད་ལ་ལྷ་ཀས་འཛིན་ན་རིག་པའི་ཇུས་དུག་དུས་གཅིག་ལ་དམིགས་
 པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཙེ་བོའི་བྱེད་པ་འགག་ན་གཞན་སྟོབས་གྱིས་འཛིན་
 པ་ཉམས་ལ། མ་འགག་ན་འཁོར་མི་སྒྲེ་བར་འགྱུར་པས་ཁས་སྐྱངས་ཉམས་སོ། ཡང་
 རྒྱ་མ་མང་བདག་གིས། དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་སྟོས་ནས་འཛིན་ཏེ་དམིགས་པ་ཡུལ་
 གྱི་ཇུས་སུ་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་བྱེད་སྟོ་ལ་སྟོས་ནས་མི་འཛིན་ཏེ་སྟོག་པ་ཐ་དད་
 པས་སོ་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཙེ་འཁོར་སྟོ་ལ་སྟོས་ནས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་

ཡུལ་གྱིས་རྩས་སུ་གཅིག་པས་དང་། གཙོ་འཁོར་སྒོ་རོ་མོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར།
 རྟོག་པ་ཐ་དད་པས་འདོད་ན་དོན་དང་དེའི་བྱད་པར་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཁས་
 གངས་ཉམས། གཟུགས་དང་ཁ་དོག་ཀྱན་སྟོས་གཙོད། ཅེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་
 ཁ་ཅིག་གིས། གཙོ་མོས་དོན་གྱི་རོ་མོར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པའི་ཆེ། འཁོར་གྱིས་
 བྱད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ལ། རོ་མོ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་དང་དེ་ལས་
 བསྐྱོག་པ་ཡིན་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཙོ་འཁོར་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟེ་བས་ཤེས་རྒྱུ་
 གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། །རང་ལུགས་ལ། མི་འཛིན་ཏེ་དུས་དང་སྒྲིའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པས་
 ལོ། རྟོན་སྟོང་ལ། མཚུངས་ལྡན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེན། དུས་དང་རྣམ་པ་ལ་འདོད་ལ།
 རྒྱ་དང་དམིགས་རྟེན་ལ་བྱབ་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གཅིག་ལ།
 ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་ཡང་ཡོད་པས་གསུངས་རྟེ། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་མེད་པར་
 སྟེ་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འདིར་ནི་དབང་བྱུག་གཙོ་མོ་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་བྱང་ཀྱན་འགོ་ལྔ་
 འཁོར་ཏེ་ཀྱན་སྟོས། ཞེས་པས་གཏན་དུ་བའི་འཁོར་ལ་རེ་འགའ་བའི་འཁོར་ནི་གཅིག་
 ཏུ་མ་ངེས་རྟེ། ཡུལ་ལ་གཙོད་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གར་མང་འཆར་བས་སོ། །དེ་ཡང་
 རྒྱས་པར་བྱུག་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་དང་བྱད་པར་འཛིན་པོར་ཆད་མ་གང་གིས་ངེས་ན་མཚུངས་ལྡན་
 ལུའམ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་བས་ངེས་རྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་མཚུངས་ཏེ་གཙོ་མོ་གཟུགས་
 ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བའི་ཆེ་འཁོར་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་ལ། རྟེན་
 མཚུངས་ཏེ་གཙོ་མོ་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་ན་འཁོར་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
 དམིགས་པ་མཚུངས་ཏེ་གཙོ་མོ་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཁོར་ཡང་དེ་ལ་དམིགས་
 པ་དང་། ལྷ་མས། རྣམ་པ་མཚུངས་ཏེ་གཙོ་མོས་དཀར་པོའི་རྣམ་པ་བཟུང་ན་འཁོར་
 ཡང་དེ་འཛིན་པ་གསུངས་པ་ནི། མ་ཡིན་ཏེ་དཀར་པོ་དམིགས་པ་མིན་པར་འགྱུར་བ་
 དང་རྣམ་པ་སྒྲིའི་བྱེད་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མི་མཚུངས་ཏེ་གཙོ་མོ་དོན་དང་

འཁོར་གྱི་བྱང་པར་འཛིན་པས་སོ། དུས་ཀྱང་མངའ་བདག་གིས་མཚུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་
 དུ་དུས་མཉམ་དུ་འཛིན་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་པར་
 འགྱུར་རོ། དེས་ན་སྤྲོ་མའི་གསུངས་ལྟར་མི་མཚུངས་ཏེ་གཙོ་པོས་དོན་ཅུང་སྐད་ཅིག་
 དང་པོར་བཟུང་ནས་གཉིས་པར་འཁོར་གྱིས་བྱང་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྤོན་མ་
 སྐད་ཅིག་མ་གཙོ་པོ་གཙོད་ལ་ཀུན་སྤྱོད། ཞེས་པས་གཉིས་འཁོར་གྱིས་གཙོད་དེ་མང་
 ཉུང་ཆེ་ཆུང་ལས་སོགས་སུ་གཙོད། ཅེས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།།

དུག་པ་ངེས་ཆོག་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། གཤ་
 པ་ནས་དབྱེ་བ་དང་འབྲས་བུའི་སྟེང་ལ་གསུངས་ལ། ལ་ལ་གཅིག་ན་སྤྱོད་བཤད་ལ་
 བཤད་དེ་གནས་སྐབས་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཡིན་ལ། འདིར་སྤྱོད་བྱེད་ཀླུ་མ་ལ་བཤད་པར་
 སྤྱིར་ཀླུ་མ་ཅུང་ཞི། ཚུལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་བཀླགས་པ་ཡིན་ལ་བྱེ་བྲག་
 དབང་པོ་ནི་ཡུལ་གསལ་བར་གཙོད་པ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ། གཉིས་པ་
 ལ། དུག་ལས་བྱེ་བའི་དོན་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ཀླུ་མ་ཏེ་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་པར་འགྲེལ་
 ལས་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། དབང་པོ་དུག་སྟེ་ཅིའི་ཕྱིར་
 ཁ་དོག་ནས་དུག་ལས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་ཤེས་འགྲེལ་
 ལས་གསུངས་པ་དང་། འདི་དག་སངས་རྒྱུ་ཤི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་སློག་ཏུ་གྱུར་པས་
 བྱང་གཙོར་བྱ་ཞིང་། བྱང་ལ་བརྟེན་པའི་རིག་པས་ཀྱང་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ཏེ་སློག་
 གྱུར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། ཞེས་པས་ཀླུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀླུ་མ་དེ་གཞི་པོན་ཅན་ལ་མ་བྱུང་ན་མ་བྱུང་པའི་ཀླུ་མ་ལྟར་
 དུ་འགྱུར་ལ། བྱུང་པ་དེ་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་བྱུང་པ་དང་བྱུང་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 ལྟར་ན་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱུང་ན་འགལ་ཀླུ་མ་སུ་འགྱུར་ལ། མ་བྱུང་ན་མ་ངེས་པར་
 འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱུང་ན་མ་ངེས། མ་བྱུང་ན་ཡང་དག་
 རྟེ། གཞི་པོན་ཅན་ལ་བྱུང་པས་སྟོགས་བྱུང་ལ་དེ་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱུང་པས་རྗེས་འགྲོ་
 ངེས་ལ། དེ་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མི་འཇུག་པས་སྟོག་པ་བྱུང་པས་ཏེ། སྟོག་བྱུང་ནི་དོན་

ལ་སྲིད་པ་ཡང་ཡོད་ལ་མི་སྲིད་པ་ཡང་ཡོད་དེ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ལ། ལྷོག་པའི་རྗེས་
འགྲོ་ནི་ལུགས་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

༡ བདུན་པ་ཆལ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ།། དང་པོ་ནི། ཡུལ་
གསལ་བར་གཙོད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་མ་འགག་སྟོབས་ལྡན་དུ་གྱུར་བའོ།། གཉིས་
པ་ནི་ཆལ་ཅན་དང་ཆལ་མེད་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ་ཆལ་འབྱུར་བའི་
སྒོ་ཡིན་བས་ཏེ། དཔུས་མོང་ལྟ་བུ་མ་རྟོགས་པ། །ཁ་དོག་ཡིད་ཀྱིས་འབྲེད་པ་ཡིན།
ཞེས་སོ། འོ་ན་ཡིད་དབང་ལ་ཆལ་དང་ཆལ་ཅན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡིད་
དབང་དུ་འདུས་ལ་དབང་པོའི་སྒོ་མེད་བས་སོ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དབང་པོ་ཀུན་ལ་
ཁུབ་ཅིང་རྒྱུའི་ལྷོག་པ་ནས་ཆལ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡུལ་གསལ་ཞིང་རེས་པའི་ལྷོག་པ་
ནས་ཆལ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི་ཆལ་ཅན་ལ་བྱག་ལས་བྱེ་བའི་དོན་གཉིས་སོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཡིད་ཐོགས་པ་མེད་པར་གཙོད་པས་མ་འགག་ལ། གཞན་གྱིས་འགག་བར་བྱ་
བར་མི་རུས་བས་ན། སྟོབས་ལྡན་དེ་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གཙོད་བྱེད་ཡིན་བས་སོ། དེ་
ཡང་འབྲེལ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་སུ་ཆལ་ཉོན་མོངས་ཡིད་ཀྱིས་བྱས་ནས་ངན་མོང་
གི་སྒྲིག་བསྐྱེད་སྒྲིན་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཡིད་དང་འབྲེལ་བ་ལས། ཀུན་དུས་ཟག་པའི་
ལུང་པོ་དུག །ཅེས་དང་། དེ་ཡང་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཞེན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ངེས་པར་སྒོ་
འདོགས་གཙོད་ཅིང་དེ་ལས་ལོག་ན་ལོག་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་སྟོན་དུ་
མོང་བ་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་ལས་སོགས་ལུང་ལོན་ལས་གསུངས་སོ། །འགྱུར་
བ་ལས་པའི་དུས་སུ། ཆལ་ཉོན་མོངས་ཡིད་གནས་འགྱུར་མཉམ་རྗེས་ལུང་འབྲེལ་དུ་
རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལས་ལོག་ན་མཉམ་བཞག་ལ་གསལ་ཆ་མེད་ལ་རྗེས་སོབ་
ལ་བདེན་ཞེན་སྟེ་སྟེ། ལུང་ལོན་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་སེམས་ཉིད་རང་དུ་འགྱུར། ཞེས་སོ། །གྱུར་པ་འབྲས་བུ་ཡི་དུས་སུ། ཆལ་ཡིད་
གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སུ་བྱོན་ནས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཡིད་ནི་མི་བཟང་
ཞི་བའི་ངང་ཚུལ་ལས། རྩ་འབྲུལ་སྤྱར་འགྲོག་འཁྲོས་པའི་རྟགས་འབྱིན་པ། ཐབས་ལ་

མཁས་པས་འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་རྟགས། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ཡུལ་གསལ་བར་གཅོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། ཚད་མ་གང་གིས་ངེས་ཞེ་
ན་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་སེམས་ཅན་ལ་ས་ཐོན་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་མིག་དབང་ལས་སོགས་
ཚྱང་བས་བྱལ་བ་དང་། ལུང་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་ཞིང་འཁོར་རྣམས་
ཤེས་པའི་རྒྱད་སྒྲུང་གིར་བཤད། ཅེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི་སེམས་དཔའ་ལ་ཐོབ་
བ་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལས་མཉམ་རྗེས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་པས་
དབང་དུག་ཐོབ་ཅམ་སྐྱབ་པས་འཛིག་ཡུལ་གོམས་པ་བཞིན། ཞེས་པས་བྱལ་སྟེ། དེའི་
རྟགས་ལེན་པོས་ནི་གོམས་པར་འགལ་ལ། རིག་པ་ལ་ཉམས་པས་ནི་དོན་རྟགས་མི་
རྒྱས་ཤིང་དེས་ན་གོམས་བྱེད་རིག་པ་ལ་གསལ་བར་སྐྱབ་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་
གྱི་མིག་ལ་ཡང་། གཟུགས་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གསལ། མྱོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལྔ་
རབ་རྒྱལ་དུ་མཐོང་། ཞེས་དང་། མ་མཐོང་མཐོང་བྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་སྟོ་བྱེད། ཅེས་
སོ། །གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཡེ་ཤེས་སྒྲུན་དུག་ལས་སོགས་
དང་། སྒྲུན་མིག་བརྒྱ་ལ་གསལ་བ་ལས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ལེན་རིག་གཉིས་ལས་ལེན་པོ་འགལ་ཞིང་། རིག་པ་ལ་གཞན་རིག་ཏུ་
འགལ་ཏེ། དོན་གཞན་ཡུལ་བྱེད་པས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་དང་། དེས་ན་རང་རིག་གིས་
ཚྱང་བས་ཡིན་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ཁ་དོག་གསལ་བ་དབང་པོའི་ཡུལ། ཞེས་དང་།
ཁ་དོག་རྣམ་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་དོག་གསལ་བ་གཅོད་དབང་པོ་ཡོད། ཅེས་གཞན་
རིག་གསུངས་པ་དང་། དོན་གཞན་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་འབྲེལ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟག་
བྲལ་བདེན་མེད་དུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གཞན་སྒྲུང་དུ་དབང་པོ་རྒྱན་
ཚད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་སྒྲུན་མིག་བརྒྱ་ལ་རྟེག་པ་ལས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་
ན་སངས་རྒྱས་ལ་རྒྱན་མཐའི་རིག་པས་བསྐྱེད་པས་གཞན་སྒྲུང་གི་དབང་པོ་སྐྱབ་པས་
ཏེ། བདུན་ལྔ་བཅོམ་ནས་ལྟ་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཐོན་ཐམས་ཅད་ཅི་ཡང་མེད་པ་
སྟོང་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ན། གཟུགས་ཁམས་གྱི་སེམས་དེ་ནི་གསལ་བའི་དབང་པོ་

དང་ལྷན་པར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དེས་ཆོག་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་གསལ་ལ་རང་བཞིན་
མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་གནས་ལུགས་ཀྱང་འབྱུར་བ་སྟེ་སེམས་དབང་པོ་དང་ལྷན་
པ་དེས་ནི་བོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཞིང་དབང་བྱེད་པར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། མཚན་མེད་དེ་ལ་དབང་མེད་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མེད་པར་
སྟོང་ཤེས་ན། དུལ་ལ་གཅོད་དང་རྒྱན་དུ་གནས་པ་དང་། ཀྱང་རྟོགས་ཤེས་ཤིང་རིག་
པ་གསལ་ལ་སོགས། གཙོ་དང་འཁོར་དང་རྩལ་དང་ལྷན་པ་ཡིས། སྟོད་དུལ་བོན་ལ་
མཚན་མེད་འཁོར་ལོས་བསྐྱར། ཞེས་ལས་རྒྱད་ལས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལ་ལམ་བརྟུན་ལ་བརྟེན་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་པོའི་གནས་
ལུགས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གནས་བརྟུན་པ་ཐ་རྒྱས།

༥ དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་གཞིའམ་རང་བཞིན་མིང་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ནས། ད་
འཁོར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཐ་རྒྱས་སུ་སྟོན་པ་ལ། དཔྱ་དུག་སུམ་པའི་སྤྱ་གྲུང་ནི། ཐ་རྒྱས་
དུག་ནི་གསུམ་གྱི་མཛོད། ཅེས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ། རང་བཞིན། དགོས་པའོ། དང་
པོ་འཁོར་བ་འབྱུང་བ་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་མོད་ཀྱིས་མ་རིག་པ་ཉིད་གང་ལས་བྱུང་ཞེ་
ན། དེའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་
དང་། བར་དོ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་འཁོར་བ་
ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་ལུང་རིག་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས། ཞེས་དང་། སྟེ་བ་དང་པོ་དབག་དུ་མེད་པ་ནས། ཞེས་དང་། ཐོག་མ་མེད་པར་
དུས་གསུམ་གྱི་ངང་ལ་མཉམ། ལས་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་ལ། གཉིས་པ་ཡང་འཁོར་བ་
ལ་མ་རིག་པ་སྤྲ་སྤྲ་སྤྲ་ལས་བྱུང་ཞིང་དུས་ལ་ཡང་ཡང་མཚམས་མེད་པས་ཐོག་མ་
མེད་པར་བསྐྱབ་ལ། ཡང་དང་པོའི་འཁོར་བ་དེ་ལ་རྒྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གང་

དང་པོར་འདོད་པའི་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་བ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་རིགས་མཐུན་གྱི་
འཁོར་བ་སྟོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབ་སྟེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཁོར་བ་བཞིན་ཟེར་རོ། ཡང་
ཁ་ཅིག་གིས། དེའི་ཕྱིར་ན་གྱི་བྲག་ཏུ་དུག་ལྡེའི་སྤ་རྒྱས་ནི། སྤར་མེད་ཐོན་ཉིད་ལས་
འཁྲུལ་པའི་ཡིད་ལས་བྱུང་སྟེ། འཁྲུལ་བ་ཡིད་ཀྱི། ཞེས་དང་། ལས་ཀྱི་སྤ་རྒྱས་ནི་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དང་ལུང་པོས་རྟེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ངན་སེམས་སྤྱག་སེམས་
ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་དང་། ལུང་པོ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལས་སྐྱེ་ཟེར་བ་ནི།
མི་རིགས་པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱབ་བྱེད་དགག་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པའོ། དང་པོ་ལ་ལུང་རིག་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་འཁོར་བའི་གཞི་སེམས་རྒྱུད་རིག་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ལ་སྤྱི་ཡོད་མེད་དེ། གོང་གི་རྒྱན་ཐག་དེ་ལ་འཛིན། ཞེས་དང་། ཡང་ཐོག་
མཐའ་མེད་པར་དུས་གསུམ་སེམས་ཀྱི་ངང་ལ་མཉམ་གསུངས་པ་ནི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་
ལ་དུས་གསུམ་མ་གྲུབ་ལ་དེའི་རྟོགས་པ་སེམས་ཉིད་དུ་གྲོལ་བ་ལ་དགོངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་མ་རིག་པ་ཐོག་མེད་ལ་བྱུང་བ་དེ། སེམས་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་བའམ། ཐ་
དད་དམ། དེ་ལས་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འཁྲུལ་བ་སྤར་དུ་མི་བདུབ་སྟེ།
སེམས་ཀྱི་ངང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོལ་བ་དང་ནག་པོ་བཞིན་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་
ན། གང་ཟག་ཤེས་རྒྱུད་གཉིས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ་ལྟར་ན་སྤྱག་མེད་ཉམས་
སོ། །བྱེ་བྲག་ལྟར་དུ་ཐོན་ཉིད་ལས་མ་རིག་འཁྲུལ་པ་དེ་ཐོན་ཉིད་ལས་འཁྲུལ་ལམ་མ་
རིག་པ་སྤྱག་མེད་ལས་འཁྲུལ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐོག་མེད་ཉམས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་
ཐོན་ཉིད་ལས་འཁྲུལ་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལུང་དང་འགལ། རིགས་པས་གཞོད། ཏ་ཅང་ཐལ་སོ། །དང་པོ་ལ་འོག་
ནས་ངང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་ལ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐ་མ་མེད། བརྟག་
ན་མི་འཐད། འབད་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་ཐ་མ་མེད་པར་འགྱུར་
ལ། འདོད་ན། ལམ་ལ་འབད་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས། བསྐྱལ་ཆེན་གསུམ་ནས་
སངས་རྒྱས་པ་དང་འོལ་མོ་ལུང་རིང་སྟོང་པ་ཙམ་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་དང་འགལ་

ལོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོག་ས་སྤྱི་ལ་ཐ་མ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་དེ། འཁོར་བ་སྤྱོད་
 པའི་ཐོན་མི་སྲིད་པ་དང་། རིག་ས་སྤྱི་ལ་བརྟེན་པར་ཡོད་ཅིང་ཡ་གྲུལ་དང་བྱེ་བྲག་ལ་ཐ་
 མ་ཡོད་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་ས་པ་ལ་རྟག་པ་ཁེག་ས་པ་
 བཞིན་ཡ་གྲུལ་དངོས་པོ་ལ་ཐ་ཁེག་ས་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། རྟག་དངོས་སྲིད་པར་
 འགྱུར་བ་དང་འོ་ལ་མོ་ལུང་རིང་གི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོག་ས་པ་ལ་ཡང་ཐ་མ་ཁེག་ས་པར་
 འགྱུར་བ་ལས་སྤར་གྱི་ལུང་གིས་ངེས་པས་སོ། །ཡང་ཡ་གྲུལ་དང་བྱེ་བྲག་ལ་ཡང་ཐོག་
 མ་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ་ཐ་མ་ཐོག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྤྱོད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲུལ་པ་གཞི་མེད་དང་། རྒྱ་མེད་དང་། གཏན་མེད་དུ་
 ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་འབྲུལ་པའི་གཞི་ཡོད་ན་ཁས་བླངས་ཉམས་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་སོང་
 བས་དང་། མེད་ན་འབྲུལ་པ་གཞི་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་འབྲུལ་གཞི་མེད་པར་འབྲུལ་
 པ་གང་ལས་བྱུང་། ཐག་པ་མེད་པ་སྤྱུལ་དུ་ཅི་ལ་འབྲུལ། ཞེས་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
 མ་རིག་པ་དེའི་སྤྱོད་དུ་རྒྱ་མ་སོང་ན་ཐུག་མེད་ཉམས་ལ་སོང་ན་གཞི་འཇམ་མ་རིག་པ་སྤ་
 མ་གང་སོང་། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐུག་མེད་ཉམས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མ་རིག་པ་གཞི་
 ལས་མ་བྱུང་བ་འགྱུར་བ་ལས། འདོད་ན། ཞེས་རྒྱད་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་
 ཉི་ཡར་མཆམས་ཐུག་པ་མེད་པས་འཁོར་བ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་རྟེ་དེའི་མཐའ་གཏན་
 མེད་ཡིན་པའོ། མར་མཆམས་ཡང་ཐུག་མེད་ཡིན་པས་ཞེས་དགག་རྟེ་མཆུངས་སོ། །
 གསུམ་པ་གཞི་དང་འབྲུལ་པ་རང་བཞིན་གཅིག་ན། ལམ་ལ་འབད་བ་དོན་མེད་དུ་
 འགྱུར་རྟེ་འབྲུལ་པ་གཞིའི་རང་བཞིན་སྤང་དུ་མི་བདུབ་པས་སོ། །ཐ་དང་ན་ཞེས་རྒྱད་
 གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་ལམ་རྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུལ་པ་སངས་པའི་
 དུས་སྤྱི་བྱུང་བ་ཉིད་དེ་ལས་གཞན་དུ་སངས། དང་པོ་ལྟར་ན་དོན་མེད་དེ་མ་རིག་པ་
 ཉིད་ཡིན་པས་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལམ་པོར་འགྱུར་བ་དང་གཞན་རྒྱད་ལ་རྒྱས་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་རིག་པ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོག་ས་པས་སངས་
 རྒྱས་པ་ཡིན་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་དེ་ཡེ་ཞེས་སྤྱུ་གྱུར་བའོ། །རྒྱན་ཆད་པའོ། །

གཞིའི་ངང་དུ་ཐིམ་པ་གང་ཡིན། ངང་པོ་ལྟར་ན་དེའི་ངང་བཞིན་ཡོ་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ་
གྱུར་གཞི་ཡིན་པས་དང་། ལྷགས་རྩོད་དང་ལྷགས་བཞིན་འདོད་ན་མ་རིག་པ་ཐུག་མེད་
ཉམས་སོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡོ་ཤེས་ཀྱང་རྒྱུ་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ་གྱུར་གཞི་དང་གྱུར་
འབྲས་ཡིན་པས་ཏེ། རྟོགས་ན་དེ་ནི་དགོས་པའི་མཆོག་ ཅེས་སོ། དུག་ལྷ་སྤངས་ལོག་
ཡོ་ཤེས་མཆོན་དུ་མེད། ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལྟར་ན་གཞི་ཡི་ངང་དུ་ཡོ་ཤེས་སུ་སྐྱོལ་ན་ཐིམ་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་སྐྱོལ་ན་
འགོག་མེད་ཀྱི་ཡོ་ཤེས་མི་འཆར་བར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། གཞི་བར་
དོ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་སྟེ། བར་མ་དོན་ནི་རྒྱ་མཆོད་དང་འབྲས་སྟེ་སྤྱིའི་མེད། ཞེས་དང་། བར་
མ་དོ་ལས་ཀྱང་ཀྱང་འབྱུང་། ཞེས་དང་། སྤྱིད་པ་ཅིར་ཡང་མ་ངེས་པ། བར་མ་དོའི་འདུ་
བྱེད། ཅེས་གསུངས་ལ། རིག་པས་ཀྱང་བར་དོ་ལས་སྤྱིའི་མེད་ཡིན་པས་འཁྲུལ་པའི་
འབྱུང་གཞི་སྐྱབ་གསུངས་པ་ཡང་མི་རིགས་པས། སྐྱབ་བྱེད་མེད་ལ། གནོད་བྱེད་ཡོད་
དོ། །དང་པོ་ལས་སྤྱིའི་མེད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི་རིགས་དུག་གི་ལམ་
དེ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། ཅི་ཡང་མ་ངེས་པ་ནི་རིགས་དུག་གང་དུ་ཡང་
མ་ངེས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། རིགས་པས་ཀྱང་སྤྱིའི་མེད་ཡིན་པ་དེ་འཁོར་འདས་
སམ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མེད་ལ་སྟེ་སྟེ་གཉིས་ཡིན་པ་ཁྱབ་པ་
མེད་དོ། གཉིས་པ་ལུང་ལོག་ནས་འབྱུང་བ་དང་འགལ་ལ། རིགས་པས་ཀྱང་སྟེ་སྟེ་ལ་
མ་སྟོས་པའི་བར་དོ་མི་འབྱུང་ལ། སྟོས་ནས་སྟེ་སྟེ་སྟེ་དུ་སོང་བས་སྟེ་སྟེ་ལས་བྱུང་
བར་འགྱུར་བ་ལས་ཁས་ཁྲངས་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ། གཞིའི་གནས་ལུགས། འཁྲུལ་པའི་བྱུང་རྒྱལ།
དེའི་ངང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། ངང་པོ་ལ་གཞིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟེ་མེད་
གཏོད་ནས་དག་པ་རོལ་པ་འགག་མེད་ཀྱི་ཅུལ་དུ་འཆར་བ་འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་
མ་བསྟན་པའི་རིག་པ་གཞི་རི་བཞིན་མ་ལ་སྟེ་མཆེད་སྟེ་ཆོགས་སུ་འཆར་བས་རི་
བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྟེ་བ་མེད་པ་སྟེ་བའི་ཆོ་འབྲུལ་དུ། ཞེས་དང་།

འཁོར་འདས་མ་རིག་འབྱུང་བས་མ་སྦྱང་བ། ཞེས་དང་། ཡང་མེས་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིང་
 བོའི་གཞི། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་དེ་མ་རྟོགས་པས་ཅུལ་རོལ་བར་
 འབྱུལ་ཏེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་སྦྱེ་མེད་ལས་སྦྱེ་བར་འཛིན་པའི་ཤེས་པས་རྒྱའི་རྒྱུ་དུ་
 སོང་། རོལ་བ་འགག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་བདག་དུ་བརྩུང་བས་བདག་པོའི་རྒྱུ་དུ་སོང་
 ། ངོ་མོ་གཉིས་མེད་ལས་གཉིས་འཛིན་གྱི་ཤེས་པས་གཡོས་པས་སྦྱོང་བ་དང་ལེན་གྱི་
 རྒྱུ་དུ་སོང་། དུལ་སྦྱོང་བ་དམིགས་མེད་ལས་དམིགས་ལྟས་བཅས། བཅས་པས་
 དུལ་གྱི་རྒྱུ་དུ་སོང་། མཚན་ཉིད་མཐའ་བྲལ་ལ་མཐའ་བཅས་ཀྱི་ཚོལ་བས་ཞེན་པས་
 དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དུ་སོང་། དེ་ལྟར་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་འབྱུལ་བ་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་
 གུབ་སྦྱེ་དུལ་ལ་ཆགས་སྤང་ཞེན་པས་འཁོར་བའི་འབྱུལ་བ་བྱུང་སྟེ། ཀྱན་གཞི་ནམ་
 བར་ཤེས་པ་ལས། མ་རིག་རྣམ་པར་གཡོས་ནས་བྱུང་། རྒྱུ་གྱི་དབང་པོའི་དུལ་ལ་
 བརྟག་ཅེས་ནང་རྒྱུད་དང་། ལྟ་ཅིག་མ་རིག་རྒྱུ་ཉིད་ལས། ཀྱན་བརྟགས་མ་རིག་རྒྱུ་
 བྱས་པས། འབྲས་བྱ་ཆགས་སྤང་སྤར་སྤོན་སྦྱོང་། ཅེས་དོན་ལྟར་བདེན་པའི་མདོ་ལས་
 གསུངས་པ་དང་། མ་རིག་ལས་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་གྱིས། མཁའ་ལ་དུ་ཐུན་རྒྱངས་སྦྱིབ་བཞིན།
 ཞེས་ལས་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བ་ལ་འཁོར་བའི་དོན་གོ་གང་ལ་བྱེད་ལ་རག། སེམས་རྒྱུད་རིག་པ་ལ་བྱེད་ན་ཐོག་མ་
 མེད་དེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། ཅེས་སོགས་གསུངས་ལ། རིག་པས་ཀྱང་
 སེམས་རྒྱུད་རིག་པ་ལ་ལ་མཐའ་མ་མཐའ་བྲང་ཐལ་དུ་གནས་པས་ཐོག་མེད་དུ་བསྐྱབ་
 བ་ནམ་མཁའི་དབེ་གུབ་པ་སྟེ། སེམས་ལ་སྤྱི་ཡོད་མེད་དེ། །གོང་མའི་རྒྱན་ཐག་དེ་
 ལ་བྱིས། ཞེས་པས་དང་། དེ་ལྟར་མིན་པས་ལ་མཐའ་ཡོད་ན། རིག་པ་གསར་སྦྱེས་སུ་
 འགྱུར་ལ་མ་མཐའ་ཡོད་ན་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་འགྱུར་རོ། །མ་རིག་འབྱུལ་བ་ལ་བྱེད་ན་
 ཡོད་པ་སྟེ། ཕྱང་ལས། ཐོན་ཐམས་ཅད་སྲིད་པ་ལས་བྱུང་། སྲིད་པ་རང་གི་རང་བཞིན་
 ལས་བྱུང་། རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཡེ་མ་བྱུང་མ་སྦྱེས་སྦྱེ་བ་
 མེད་པ་གདོད་ནས་དག་པ་ལས་བྱུང་ཞེས་བྱ་བར་ཐོན་སྦྱོན་རོ། ཞེས་དང་། སེམས་

ཉིད་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། མ་དུག་པ་དང་འབྲུལ་པ་སྒྲོ་བྱར་བའོ།
 །ཞེས་དང་། ཀུན་བཟང་ངང་ལ་ཡེ་མེད་ཀུན་མཉམ་སྟེ། འབྲུལ་པའི་སྒྲོའི་སྐྱུ་མ་དང་དུ་
 རྒྱངས། ཞེས་དང་། གཞི་ནི་རྣམ་དག་ཆེན་པོ་ལས། མ་དུག་ཡེ་ཤེས་སྒྲོ་བྱར་བ། ཞེས་
 སོགས་དུ་མ་གསུངས་སོ། །དུག་པས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་གཞི་སེམས་ཉིད་ངང་ལས་
 སྟེ་འགག་བྱེད་པར་བྱག་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པ་ནམ་མཁའ་དང་གཞའ་སྤྲིན་བཞིན་འོ། དེའི་
 རྩོགས་འབྲུལ་པ་སྒྲོ་བྱར་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་ཁོལ་བ་སྦྱོང་བས་བྱུབ་ལ། ལུང་ལས། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་བྱུང་ཡང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལས་བྱུང་། གནས་ཀྱང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་
 རང་དུ་གནས། ཐེམ་ཡང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་ཐེམ། ཞེས་པས་བྱུབ་ལ། རྩབ་པ་ནི་
 གནས་སྤྲིན་གྱི་སྟེང་དུ་སྦྱོང་བས་རྗེས་འཁོ་དངོས་དེས་པས་སྟོག་པ་བྱུགས་ལས་དེས་
 ལ། བརྒྱུག་ཁྲིག་ཀྱི་པས་ཀྱང་སྟེ་འགག་གིས་སྦྱོང་བ་ལ་སྟོག་མས་སྦྱོང་བ་ནམ་མཁའ་
 ལ་བྱུབ་པོ། འཆོང་སྦྱོང་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་འགལ་བ། དུག་པས་གཞོད་བ། འབྲུལ་
 པ་ཡོད་མེད་འགལ་བ་སྤངས་པའོ། དང་པོ་ནི་སྤར་སྐྱབ་བྱེད་བཀག་པར་བཤད་པ་དང་
 འབྲའོ། །གཉིས་པ། ཐ་མ་ཡོད་པ། བརྟག་ན་མི་མཐད་པ། འབད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་
 སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཐ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་འཁོར་བ་སྦྱོང་བའི་པོན་མི་
 མིད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྱི་མཆོན་དུའམ་སྟོས་བཅན་གང་། དང་པོ་སྤར་ན་བརྟེན་པར་
 ཡོད་དེ་བྱེ་བྲག་ལས་བྱུབ་པས་དང་རྩབ་པ་མེད་དེ་འཁོར་བ་སྦྱོང་མི་མིད་ལ། གཉིས་
 པ་ལ་འདོད་དེ་དབྱུལ་བ་དོང་ནས་སྐྱགས། ཞེས་དང་། ཤར་རྩོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
 སྦྱོང་བ་ཙམ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཏེ་སོང་ངོ་། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། སྤྱིས་བྱེ་བྲག་
 པ་མ་རྩབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དུག་པས་སྤྱིས་རྩབ་པ་མེད་ལ་ཆོགས་སྤྱིས་འདོད་པས་སོ།
 གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲུལ་པ་རྒྱ་མེད་དུ་དང་། དུག་པ་གསར་སྤྱིས་དང་། ལུལ་
 དུས་རྣམ་པ་ལ་མི་སྟོས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་པ་དེའི་སྟོན་དུ་རྒྱ་གཅིག་སོང་ན་
 མ་དུག་པ་བྱག་མེད་དུ་སོང་པས་ཁས་སྤངས་ཉམས་ལ་མ་སོང་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཞེ་
 བ། འབྱུང་གཞིའི་རྒྱ་སོང་ཞིང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སོང་ངམ་མ་སོང་ཟེར་ན། ཀུན་བརྟགས་

སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མོང་ཉེ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་མ་མོང་ཉེ་
 ཁོ་བདག་སྐྱོ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཉེ་བདག་མེད་ལས་བདག་རྩ་འབྲེལ་བས་སོ། །འོ་ན་མ་
 རིག་པ་སྐྱེས་པས་གཞི་འགག་བར་འགྱུར། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་འགག་པས་སོ་
 ཞེན། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་དེ་ལྷན་ཡིན་ཡང་འདྲིར་ནི་སྤྱིང་པོ་དང་རོལ་བར་འདོད་
 ལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱང་དེ་ལྷན་མི་འགྱུར་བ་ནི། མ་རིག་པ་བཞིན་ལ་བྱེད་
 རྒྱུན་གཞན་ལ་ལྷོས་པས་ཀྱན་བརྟགས་ཉེ། ཀྱན་བརྟགས་ལུལ་དང་དབང་པོའི་རྒྱུན་
 འཛོམས་པས། བརྟག་རྩ་མེད་པ་བརྟག་པའི་མཐུ་བརྟས་པས། ཞེས་ཅེ་རྒྱལ་དང་། ཀྱན་
 གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས། མ་རིག་སྣང་བར་གཡོས་ནས་བྱུང་། །རྒྱེན་ནི་དབང་པོའི་
 ལུལ་ལ་བརྟགས། ཞེས་རྒྱུད་བསམ་ན་ཐུབ་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རིག་པ་གསར་
 སྐྱེས་མིང་བ་དང་ཆེ་ལ་སྤྱི་མེད་བར་འགྱུར་ཞེན། སེམས་རྒྱུད་འཁོར་བར་འདོད་པ་
 རྟགས་མེད་ལ་མ་རིག་འབྲེལ་བ་ལ་ཁུབ་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ་
 ལྷོས་ནས་དུས་དང་ད་ལྟ་འབྲེལ་བ་བཞིན་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སུ་ཡང་དེ་ལྷན་འགྱུར་
 ལ་མི་ལྷོས་ན་ཐོག་ཡོད་ཉམས་ཞེན། འབྲེལ་དུས་དེ་དུས་དེ་ཉིད་དུ་ལྷོས་ཤིང་འབྲེལ་བ་
 སངས་པའི་དུས་སུ་མི་ལྷོས་པས་སྐྱོན་མེད་ལ། ཡང་ན་ཁྱེ་མས་དུང་མེར་པོ་དང་དཀར་
 པོ་ལ་ཡང་མཚུངས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སུ་གཞི་དེ་ཉིད་
 ལ་གཞན་དུ་རྒྱས། དང་པོ་ལྷན་ན་དོན་མེད་དེ་ཡང་འབྲེལ་ཞིང་འབྱུང་བས་དང་གཉིས་
 པ་ལྷན་ན་ཐེམ་པོར་འགྱུར་ཞེན། གཞིའི་རང་དུ་རྒྱས་མོད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་
 རྟགས་མེད་དེ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་ཁྲོལ་བས་དང་། བྱིས་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་
 ནི། འབྲེལ་བས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་མེད་དེ་ཤར་ཆད་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བས་སོ། །གསུམ་
 པ་ནི། འབྲེལ་བ་གཞི་ལ་ཡོད་མེད་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཉེ་གཞི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་
 དག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། ཡེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཀྱན་གཞི་ལ། །འབྲེལ་སྐྱིབ་མི་
 གནས་ཀ་ནས་དག །ཅེས་སོ། རྣམ་པའམ་རོལ་པ་འགག་མེད་དུ་འཆར་བ་སྟེ་རོལ་པ་
 ཅུལ་མ་འགག་པ་ཀྱན་གྱི་ངོ་པོར་ཤར། ཀྱན་གྱི་ངོ་པོར་ཤར་ཡང་ཐིག་ལེ་གཅིག་ལ་འདུ།

ཞེས་ལྟ་དགོངས་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལས་སོགས་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་
པ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་རྒྱུད་ལས་ཆེར་འཕེལ་བ་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་མཚོན་བྱ་དང་། ཉོན་
མོངས་ཞེས་པས་ངོ་མོ་ལས་འབྲས་བྱ་མི་དགེ་བ་ལ་མ་ཁུབ་པོ། །དཔལ་གྱིས། འབྲལ་
པ་འཁོར་བའི་དུག་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་གསུངས་ཏེ་མཚོན་བྱས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་སོ། །ཡང་
ཁ་ཅིག་གིས། ཐར་པའི་རིགས་རྒྱན་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་དུག་ཟེར་ཏེ་ངོ་མོ་ལས་གཞན་
བྱེད་ལས་ལ་ཁུབ་ཆེས་སོ། །རང་ལུགས་ནི། དུག་ཅེས་པས་འབྲལ་པའི་དུག་རྒྱུས་འིང་
འཕེལ་བའོ། རྩོད་སྤྱོད་ལ། རྟེན་འབྲེལ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བརྒྱུད་ཀྱི་ངོ་མོ་ལ་བརྟེན་
ཞིང་རང་སྟོག་ལ་མི་བརྟེན་འོ། །

༡གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ། ས་མཚན་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་
ནི། འདི་དག་མངོན་འགྱུར་འཁོར་བས་བསྐྱུས་ལ་དེ་ཡང་འདོད་པ་ན་ཆང་པར་ཡོད་
ལ་གཞུགས་ན་ཕུང་པོ་ལྟ་ཉིད་ཡོད་ཀྱིས་དུག་ལ་ཁོང་ཁྲོ་གཉིས་མེད་ལ་དེ་ལས་གྲེས་པ་
བརྒྱ་དུག་ཡང་མེད་ལ། རྫོང་གྲུའི་བག་ཆགས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྒྱ་
དང་ཕྱུང་ཆོར་ཉེར་གཅིག་མེད་ལ་རྩ་བའི་ཆགས་སྤང་མངོན་གྱུར་མེད་ཅིང་བག་ཆགས་
ཅི་རིགས་པ་ཡོད་ལ། གཞུགས་མེད་ན་དེ་དག་གི་བག་ཆགས་ལས་མེད་ལ། ལམ་དུ་
རགས་པ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ན་ཡང་ཅིང་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཐུན་མོང་དང་། སོ་སོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་
ཉིད་དེས་ཁུབ་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་ལ། ངོ་མོ་ནི་གསུམ་ཞེས་པས་ཉོན་མོངས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་རྫོང་དུག་གི་གྲེས་ཚུལ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་བསྐྱུན་པའོ། །རྒྱ་མཚན་ལ་དུག་གི་རྩ་བར་འགྱུར་
བ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་པོ། དེ་ནི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པས་བར་ལ། དེ་དག་གིས་གྲེས་ཚུལ་
རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པས་ཐ་མར་འབྱེད་དོ། །དབྱེད་ན་ལ་རྒྱ་དང་ངོ་མོ་ཐ་དད་གསུངས་མོད་
ཀྱིས་བདག་དུ་ལྟ་བའི་མ་རིག་པ་ཅན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་གཅིག་པར་འགྱུར་བ་ལས།

མིད་པ་བྱིན་ཀ་ལོག་ལས་ཀྱང་། འཁོར་བ་དུག་གི་བ་མོ་བྱང་། ཞེས་བས་སོ། །དེས་
ན་དུག་ཏུ་ལ་ནག་པོ་སྣང་བ་ཤད་ཅེས་བས་བདག་ལྟ་ཅན་དུ་གཅིག་མོད་ཀྱིས་ཡུལ་ཐ་
དད་ལ་དམིགས་བས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དོ། གངས་ངེས་ལ། བདག་འཛིན་ལས་དུག་
དང་། སྤང་པོ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་བའི་ཀྱན་སྒྲོང་མ་དག་
པ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་དག་རྒྱས་བར་གངས་ངེས་དང་བཅས་བས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
ཏེ། དེར་མ་འདུས་པ་གཞི་མེད་ལ་དེ་གཅིག་ཏུ་གཅིག་མི་འདུ་བས་གསུམ་དུ་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དུག་ལྡེལ། མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་དཔལ་གྱིས། ཉོན་མོངས་པའི་དུག་ལྡེལ་རྒྱས་པ་ཞེས་
བས་མཚོན་བྱས་ཁྲད་པར་བྱས་སོ། །མངའ་བདག་གིས། དུག་ལྡེལ་རྒྱེན་དང་འཕྲད་
བས་རྒྱུད་ལས་ཆེར་འཕེལ་བ་གསུངས་ཏེ་མཚན་གཞི་ཡིན་བས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། ད་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡིད་ལས་བྱང་། ཐར་པའི་རིགས་རྒྱན་ཉམས་པར་བྱེད་
པའི་དུག་ཟེར་ཏེ་སྤར་བཞིན་བྱེད་ལས་ཡིན་པ་དང་འོག་མ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཁྲབ་ཆེས་
སོ། །དེས་ན་དུག་གི་ཅ་བ་འབྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བས་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བའོ། །གཉིས་པ་
ལ་གསུམ་ལས། དུག་ལྡེལ་ལས་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། ཉོན་
མོངས་པའི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་དུག་རྒྱེན་དང་འཕྲད་བས་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བའོ། །གཉིས་
པ་ལ། ཡུལ་ཡིད་འོང་མ་འོང་བར་མའི་རྣམ་ཅན། རང་གི་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱི་ཡོན་
ཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤར་གཏི་ཐུག་ང་རྒྱལ་འཕྲག་དོག་ལྡེ་
རུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྡེལ་འབྱུང་ལྡེལ་རྒྱེན་དང་འཕྲད་བས་སྤང་པོ་སྤར་སྐྱེན་
པའོ། །

གཉིས་པ་སྤང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ལས་
དང་ཉོན་མོངས་འདུས་ཤིང་དུག་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ལ་བདག་
ཏུ་དམིགས་པ་རིག་པ་དང་། སེས་པ་གཡོ་བ་དང་། དེ་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བ་དང་། མཚན་
མར་འཛིན་ཞིང་ཐ་སྣང་དུ་འདོགས་པ་དང་། དེ་དག་འདུས་བས་སྤང་ཡོར་དུ་གྲུབ་པ་ལ་

ལྷོས་ནས། རྣམ་ཤེས་། འདུ་བྱེད། ཚེར་བ། འདུ་ཤེས། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་བསྟན་
བཅོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤར་གྱི་དུག་དང་ཕུང་པོ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པས་མི་དགོ་རྣམས་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་མི་དགོ་བ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་
མོངས་ཕུང་པོ་འབྲེལ་བའི་དུག་གིས་བྱེད་པ་རྒྱས་ཤིང་འབྲེལ་བས་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་བསྐྱེད་བཅོ། གཉིས་པ་ལ། བཅུ་དུག་སྟེ་དུག་དང་ཕུང་པོ་འབྲེལ་བའི་བྱེད་པ་
མ་དག་པ་སྟེ་རྩེ་ལ་བ་འབྲིན་བའི་རྟེན་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ལས་མེད་ལ། དེས་བྱས་
བའི་མི་དགོ་བ་ཡང་ལུས་ཀྱི་གསུམ། དག་གི་བཞི། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་བཅུ་དང་། སེར་
སྒྲ། འཇུངས་གོགས། འཛིན་ཆགས་ཀྱང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་ལ། ཆེ་ཆུང་། ཅུང་། ཁྱད་
གསོད་ཀྱང་ཡིད་དག་ལ་བརྟེན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་དག་གི་རྣམ་སྒྲིན་དན་འཁོ་
ཁོ་ནར་བསྐྱེད་པས་ཏེ། སྟོག་གཅོད་པ་ནི། ཆེ་ཕུང་ཞིང་རྣམ་སྒྲིན་དཔུལ་བའི་གནས་སུ་
སྐྱེ། ཞེས་མདོ་ཐུན་ལས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཞེ་སྤར་མ་རྒྱུ་དུག་འདི་ཡང་།
སེམས་དང་ཡིད་ཀྱི་མཛོད་ལས་བྱུང་། ཞེས་དང་། རྒྱས་ཤིང་འབྲེལ་བར་ཞེ་སྤར་
ལྷ་ཕུའི་རྒྱན་དང་འབྲེད་པའི་དུག་དང་མི་དགོ་བ་ལྷ་བུ་རྒྱས་ཤིང་འབྲེལ་བར་རང་རིག་
གིས་བྱུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་
པོ་ནི། ཡན་ལག་གི་དུག་ཀྱང་སྒོར་མ་དག་པས་ལམ་གྱི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་རྒྱས་ཤིང་
འབྲེལ་བཅོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། བར་ཕྱིན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་དུག་རྒྱས་
ཤིང་འབྲེལ་བཅོ། གཉིས་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཀྱང་ཆགས་འབྲིག་གི་འདོད་ཆགས་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་གིལ་བས་བཅུ་ཡིན་ཏེ། བར་ཕྱིན་བཅུའི་སྤར་བྱུར་གྱུར་པ་ལ་ལྷོས་པ་རགས་
པ་མཛོད་སྤར་ཡིན། སྤར་གས་བཅུ་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་སྒོར་བཅོ། གསུམ་པ་ནི། བར་ཕྱིན་ལ་
གོགས་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་འབྲུལ་སྒོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། མྱོང་
 དགུའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དུག་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒོ་མ་ལམ་དུ་
 མྱོང་དགུའི་རྟོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་གོགས་ཏེ་སྒོ་མ་སྤང་ཆེ་འབྱིང་རྒྱུ་དགུ་ཡིན་
 ལ། འདི་དག་རེ་རེ་སྤངས་པ་དང་སྐྱེ་མེད་པ་ལས་སོགས་རེ་རེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།
 གསུམ་པ་ནི། སྒོ་མ་ལམ་དགུའི་རྟོགས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ༡ གསུམ་པ་
 བྱང་ཚར་གྱི་སྒོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། ལས་སྐྱེད་
 ལོག་པའི་དུག་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བས་ནམ་སྤེན་དཔུལ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་དོ། གཉིས་པ་ལ་
 མནར་མེད་བསྐྱེད་པས་མཚམས་མེད་ལྡ་དང་། ཆ་བ་བསྐྱེད་པས་ཉེ་བ་བཞི་དང་། ཉི་ཆེ་
 བསྐྱེད་པས་ལྷི་བ་བཞི་དང་། ཉི་འཁོར་བསྐྱེད་པས་ལོག་པ་བརྒྱུད་དུ་འབྱེད་དོ། གསུམ་
 པ་ནི། དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་འཛོམས་ཤིང་དཔུལ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་
 པ་དེ་དག་ཡན་ལག་ཡིན་པར་སྤར་ཅ་བ་དུག་ལ། མ་སྐྱེས་ན་འདི་དག་མི་སྐྱེ་ལ་དེ་དག་
 སྐྱེས་པ་ལ་འདི་དག་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པ་མེད་ལ། དེས་ན་རྒྱུན་ལ་སྒོ་མ་ནས་བསྐྱེད་པ་
 ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་སྐྱོང་བས་དེས་སོ། །

གསུམ་པ་དུག་གི་གྲེས་རྒྱལ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་
 ལ། མངའ་བདག་གིས། ཡན་ལག་གི་དུག་གངས་དེས་པ་ཉིད་དུ་རྒྱུང་ལས་ཆེར་འཕེལ་
 བ་གསུངས་ཏེ་མཚན་གཞི་ཡིན་པས་དང་མ་རིག་དུག་གསུམ་ཅ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །དེས་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དུག་ལ་བདག་ལྷའི་གངས་དེས་པ་ཉིད་དུ་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་
 བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཆགས་སྤར་སྒོངས་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་འདོད་ཆགས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། བྱེད་ལས་སོ། །དང་
 པོ་ནི། དུལ་ཡིད་འོང་ལས་བརྟེན་པའི་དུག་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅན་
 པས་གསུངས་ལྷར་རྒྱན་དང་རོལ་ཅེད་པོ་མོ་འབྲིག་ལ་ཟང་ཟིང་ནོར་གྱི་འདོད་ཆགས་
 གསུམ། ཞེས་པའི་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཀྱི་དུག་གསུམ། ཞེས་ཇེས་གསུངས་སོ།

གསུམ་པ་ལྟ་དང་མི་དང་མིའམ་ཅིར་སློན་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་གཉི་ལྷག་ལ། ཡང་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་
ནི། བར་པའི་རྣམ་པ་ལ་སྒོངས་ཤིང་དུག་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བའོ། །གཉིས་པ་བག་མེད་
པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་སྒོངས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉི་ལྷག་གསུམ་མཇུག་གཉི་
ལྷག་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་སྤང་སྒོངས་གསུམ་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་དང་བྱེད་པ་སོང་ཉེ་འཁོར་
སློན་པར་བྱེད་དོ། །༡ གསུམ་པ་ཞེ་སྤང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ།
དང་པོ་ནི། ལུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དུག་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བའོ། གཉིས་
པ་ནི། མི་སྤྱུག་འདོར་བ་དང་། སྤྱུག་པ་ཞེན་པ་དང་། འདོར་ལན་ཆ་མཉམ་གྱི་ཞེ་སྤང་
གསུམ་མཇུག་ཞེ་སྤང་ཉིད་ཀྱི་དུག་གསུམ་སོ། གསུམ་པ་ནི་དཔུལ་པ་ཡི་དུགས་གཤིན་རྗེ་
གསུམ་སློན་པའོ། གསུམ་པ་དེ་དག་བདག་ལྟ་ལས་སྤྱེས་པར་སྤར་བྱུང་ལ་བྱངས་དེས་
པར་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཡོངས་སུ་འབྱེད་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་སོ། །གསུམ་པ་
དེས་བྱེད་ལ་འདི་དག་འབྲུལ་པ་ཡིན་པ་གནས་ལུགས་བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་འབྲུལ་
ཚུལ་བཤད་ཟེན་ལ། དེ་དག་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་སྤྱི་ཁྱེད་མ་སྤངས་པ་དང་ལུལ་ཉེ་
བར་བརྟེན་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས་བརྟེན་ནས་
བསྐྱེད་པར་སྤོང་བས་བྱུང་བོ། །

གསུམ་པ་དེས་ཆོག་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ས་པོན་ཆ་སྤ་བ་ལས་འབྲས་བུ་རྒྱས་
པར་གྱུར་པ་དེས་བདེ་ལེགས་དང་ཡེ་ཤེས་གསོད་པར་བྱེད་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ན་
འབྲུང་བས་ནའོ། །

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི་དེ་དག་ལས་ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་པས་སྤང་བྱར་ཤེས་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གནས་དགུ་པ་རྟེན་འབྲེལ།

དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་རྒྱ་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་བརྒྱད་
པར་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ། ཐར་ཅན་ནི་སུམ་སུ་གྱུར་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་གཉིས་

ཀྱི་མཛོད། ཅེས་པ་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་རང་བཞིན། དགོས་པའོ། དང་པོ་ལ་སྤྱིར་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལས་འབྲས་བྱ་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྲུང་བ་
ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་དག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་དང་། རྟེན་
ལས་སྟོད་དག་པ་དང་འབྲས་བྱ་ཐུགས་རྗེའི་བྱེད་པ་ལ་བྱུབ་ལ། མ་དག་ནི། རྒྱ་མ་རིག་
པ་ལ། རྟེན་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་པོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་དང་པོ་ལ་གསུམ་
ལས། གཞན་ལུགས་ལ། སྟོལ་འཛིན་ཆེན་པོས། མི་གཡོ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་།
རྒྱས་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་གསུངས་ཏེ། ཡེ་སྟེད། བྱེད་བྱས། རྒྱ་མཐུན། གསུམ་ལ་རིམ་
བ་ལྟར་བྱུབ་ཆེས་སོ། ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། མེད་ན་མི་འབྲུང་བ་གསུངས་པ་ཡང་
རྟེན་འབྲེལ་ལས་འབྲེལ་ཡང་དང་ལོག་ནས་ལྟོག་པའི་ལྟོག་པ་ལ་བྱུབ་ཆེས་སོ། ཡང་བྲ་
མ་ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱ་རྟེན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲུང་བ་གསུངས་པ་ཡང་འབྲས་
བྱ་ཡི་དོན་ལྟོག་ཏུ་འབྱུང་རོ། །དཔལ་གྱིས། བརྟེན་པའི་རྒྱའི་ཐོན་ཅམ་ལ་འབྲེལ་བ་
འབྲས་བྱ་ཐོན་ཅམ་འབྲུང་བ་གསུངས་པ་ཡང་མཚོན་བྱས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་སོ། །ཡང་
ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱ་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་གང་ཞིག་གི་ངོ་ཐོར་བྱུང་བ་ཟེར་
ཏེ་རྟེན་ཞེས་པས་མཚོན་བྱས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་སོ། །རང་ལུགས་ནི། རྒྱ་རྟེན་སྤྱི་མ་
ལས་བྱི་མ་འབྲུང་བ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཚིད་སྟོང་ལ། རྒྱ་མཐུན་འབྲུང་སྟེད་ཀྱི་རྩས་ལ་
འདོད་ཅིང་རང་ལྟོག་ལ་བྱུབ་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་ཡོད་ལྟོག་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་དང་སོ་སོ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི། མཚན་
ཉིད་དེས་བྱུབ་ལ། ངོ་ཐོན་གྱི་དང་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ཐེམ་རིག་
གཉིས་ལས་ལྟོས་ནས་བྱེ་ལ། དབྱེ་དོན་ངོ་ཐོན་ཐ་དད། བྱངས་དེས་ནི། སེས་བྱ་ལ་ཐེམ་
རིག་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པས་དེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱི་ཡི་
རྟེན་འབྲེལ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། སེས་པས་མ་ཟིན་
པའི་རྒྱ་རྟེན་སྤྱི་མ་ལས་བྱི་མ་འབྲུང་བའོ། གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་འབྲུང་བ་ལྟ་རྟེན་དུས་ཆོད་

དང་དྲུག་རྒྱུ་ལ། ས་པོན་སྤྱ་གྲུ་སྤྱང་མོ་ལོ་འདབ་མེ་ཉོག་འབྲས་བྱ་དྲུག་འབྲས་བྱ་ལ། དེ་
ལྟར་གྱི་མཁའ་ལ་རྒྱང་ཆགས་མེ་རྒྱ་གསེར། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།། གསུམ་པ་རྒྱ་
རྒྱེན་ལ་འབྲུང་བས་སྤྱང་བས་རེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནང་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། སེམས་རྒྱད་རིག་
པའི་རྒྱ་རྒྱེན་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྲུང་བའོ། གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི། མཚན་ཉིད་
དེས་བྱུང་ཅན་ལ། རོ་པོ་ནི། དག་མ་དག་གཉིས་དང་། རྒྱ་མཚན་སྤྱི་བ་པ་དང་བྲལ་མ་
བྲལ་གཉིས་ལ་རྟོས་ལ། དབྱེ་དོན། ཐ་དང། གྲངས་རེས། སྤྱི་བ་པ་ཡོད་མེད་དམ་གཏུལ་
བྱ་དང་གཉེན་པོ་ལ་རྟོས་ནས་རེས་སོ། གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དག་པ་ལ།
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་གྱི་ལས་དང་ཐུགས་རྗེའི་
རྒྱ་རྒྱེན་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྲུང་བའོ། གཉིས་པ་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་གཉིས། ཞེས་
དང་། བྲ་གསྐྱོང་འཆོལ་དང་མཁའ་ལ་སྤྱབས་འཆོལ་འདུ་བྱེད། ཅེས་དང་། ཉོན་མོངས་
འི་མ་ཀུན་སྤངས་ནས། དག་པའི་འདུ་བྱེད། ཅེས་དང་། མཁའ་དབྱིངས་སྤྱུལ་པའི་བྱུང་
བར་ལས་ཐེན་རིགས་མ་མཐོང་ལས་གསུངས་བས། སངས་རྒྱལ་དང་སེམས་དཔའ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱེ་བ་བཞེས་ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱས་པས་ཀུན་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཟག་མེད་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱིས་འཕེན་ལ། ཟག་
མེད་གྱི་སྤྱད་ལེན་སྤྱད་གསུམ་ནི། ཐུགས་རྗེའི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ལས་གསོལ་བ་དེ་བས་
ཡིན་ལ། དེས་རྣམ་ཤེས་འཕངས་པས་མིང་གཟུགས་ལས་སོགས་འབྲས་བྱ་ཡི་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་བྱུབ་ནས་འཕྲོ་དོན་རྒྱ་ལག་བྱུང་བར་མཛད་པའོ། རོ་ན་ཀུན་སྤྱོད་མ་རིག་པ་
མེད་པས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མི་འཐད་ཅེན། སྟོན་མེད་དེ་སངས་རྒྱས་ནི། སྟོན་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱས་པའས་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ལ། སེམས་དཔའ་ནི། མ་
རིག་བག་ཆགས་སའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པས་སོ།། གསུམ་པ་མངའ་བདག་གིས།
སྤྱང་ཅན་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་མེད་བར་བསྐྱབ་མོད་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་མི་བྱུབ་
བར་འགྱུར་བ་དང་མཚོན་བྱ་རྟགས་སུ་འཁོད་པས་རྟགས་ཡོད་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ།

དེས་ན་དག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུབ་པར་མི་རྒྱས་པས་ལུང་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བསྐྱབ་སྟེ། གཞན་སྣང་གི་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཐོན་ཟག་
 མེད་རྒྱ་རྟེན་སྣ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་སྟེ་གཞན་དོན་རྒྱ་ལག་ལུང་པར་མཛོད་པའི་ཕྱིར་
 ཉི་མ་དང་འོད་ཟེར་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཐོན་ཅན་ལུང་གིས་གྱུབ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཉིད་གྱུབ་
 པས་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཆད་ཕྱགས་ལ་ཁེགས་སོ། །རྟགས་ལ་ཕྱོགས་ཁྲབ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལུང་འགྲོ་བའི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛོད་པའི་སྐྱེད་དུ་ཕྱགས་
 ལས་འོད་ཟེར་འབྱུང་ཕྱག་གངས་མེད་པ་སྒྲོས་ཤིང་བསྐྱེད། ལས་སོགས་གསུངས་ལ།
 རིགས་པས་ཀྱང་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་སོགས་བཀའ་སྟེ་སྟོད་དུ་མས་འགྲོ་དོན་བྱེད་
 པར་སྟོང་བས་གྱུབ་ལ། དེ་དག་གསུང་མཁན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ལུང་མིང་པའི་
 མཛོད་ཕྱགས་འདི་ཐོན་ཅན། འདིའི་སྟོན་དུ་གསུང་མཁན་སྣངས་རྟགས་ཕྱན་ཆོགས་
 གྱི་སངས་རྒྱས་གཅིག་སོང་སྟེ། གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་སྟོན་པ་ལ་འཇལ་བྱེད་གྱི་
 ཆད་མ་གསུམ་དང་མི་འགལ་བའི་བརྗོད་པ་དང་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་ལྟ་བུ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མཁན་གྱི་རྟེན་པ་བཞིན་ཞེས་པས་རྟགས་གྱིས་གྱུབ་སྟེ། དེའི་
 ཐོན་ཅན་སྟོང་བས་གྱུབ་ཅིང་། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་བསྐྱབ་པས་མེད་པར་རྟགས་པའི་
 འོག་རྟག་ཁེགས་ལ། རྟགས་ལ་ཕྱོགས་ནི། གཞལ་བུ་མངོན་འགྱུར་སྟོན་པ་ལ། མངོན་
 སུམ། རྟོག་འགྱུར་ལ་རྗེས་དཔག་ ཤིན་ཏུ་རྟོག་འགྱུར་ལ་ལུང་ཆད་མ་དང་མི་འགལ་
 པར་སྟོང་བས་འཇལ་ལ། དེས་བརྗོད་པ་དག་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པས་བརྗོད་བྱ་དག་
 པར་སྟོང་བའི་རང་རིག་གིས་འཇལ་ལ། ཁྲབ་པ་ཡང་འབྲས་བུ་མངོན་འགྱུར་དམིགས་
 པ་ལ་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཁྲབ་པ་ཆད་པར་གྱི་གྱུབ་སོ། གཉིས་པ་ལུང་རིག་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ལ། ཐོན་གྱི་སྐྱེ་ལས་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་བསྐྱེད་ཅིང་། རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ལས་
 སྐྱེ་ལ་བའི་སྐྱེ་བསྐྱེད་ནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ལ། རྟོག་པས་གྱུབ་སྟེ་གཞན་
 དོན་མཛོད་པར་རྒྱ་རྟེན་མེད་ན་ནས་མཁའ་ལས་མེ་རྟོག་སྐྱེ་བ་དང་མཆུངས་ལ་དེས་ན་
 རྗེས་འགྲོ་ཉི་མ་དང་ཟེར་ལས་གྱུབ་པས་ལྟོག་པ་ཕྱགས་ལ་འཇལ་སོ། །

གཉིས་པ་མ་དག་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། དཔལ་
 གྱིས། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཟིན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་
 བསྐྱུས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་པོན་བརྟེན་པ་སྤྲ་མ་ལས་འབྲེལ་བ་སྤྱི་མ་འབྱུང་བ་
 གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་ཟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། རྟེན་འབྲེལ་མཚན་བྱས་ཁྱད་
 བར་དུ་བྱས་ལ་བཅུ་གཉིས་པ་སྤྱི་མཚན་མི་སྤྱིད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མ་དག་པའི་
 རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཟེར་ཏེ་རྒྱ་དེ་མ་དག་པ་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱ་སྤོང་དུ་སོང་ན་བཅུ་གསུམ་
 དུ་འབྱུང་ལ། མ་སོང་ན་མ་དག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་ལ་མ་དག་པ་མ་ཡིན་ན་འབྱུང་
 གཞིའམ་དེ་ལས་གཞན། དང་པོ་ལྟར་ན་མ་དག་པ་མེད་མ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་
 ན་མེས་པོ་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །དེས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་སྤྲ་མ་ལས་སྤྱི་མ་
 འབྱུང་བ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། ས་མཚན་ས། རྣམ་གྲངས། དེས་བྱེད་དོ། དང་
 པོ་ལ། ཁམས་དང་། ས་དང་། དེ་ལ་ཚད་པ་སྤྱོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་ཁམས་ན་
 འདི་དག་ཚང་པར་ཡོད་ཅིང་གཞུགས་ན་སྟེ་མཆེད་སྟོང་དྲུག་ཅམ་ཡོད་ལ་རེག་ཚོར་ལས་
 སོགས་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོད་ལ་སྟེ་རྒྱ་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ཅི་རིགས་སྟེ་
 ཡོད་དོ། གཞུགས་མེད་ན་གཞུགས་དང་སྟེ་མཆེད་རགས་པ་མེད་ལ་གཞན་ཅི་རིགས་
 སྟེ་ཡོད་དོ། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་ས་ཁོ་ནས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བཅུ་གཉིས་པ་
 དག་ས་མཚན་ས་འམ་མི་མཚན་ས་བ་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་གང་དུ་སྟེ་བར་འབྱུང་
 བའི་ས་མཚན་ས་ཏེ་སྟེ་ས་དང་འཚོགས་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། སྟེ་ས་དང་
 འཚོ་ས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ས་མི་མཚན་ས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི་
 མིང་གཞུགས་སྟེ་མཆེད་རེག་ཚོར་སྟེ་རྣམ་དང་དུག་འབྲས་བྱ་ཡི་ཡན་ལག་སྟེ། མིང་
 གཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་བརྟག་པས་གང་དུ་སྟེ་བའི་སར་མཚན་ས་ལ། འདུ་བྱེད་ནི།
 འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ། རྣམ་བར་ཤེས་པ་ནི། ལས་ཀྱི་ངོ་མོ་ཡིན་ཅིང་དེའི་ལས་ལ་གསོས་
 འདེབས་པ་མེད་ལེན་གྱི་སྤྱིད་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་གཞན་འབྱེན་མི་རུས་ཏེ།

ཤར་ཞིང་གི་ས་བོན་གྱིས་རྒྱལ་ཞིང་སྤྱ་གྲུ་སྤྲོན་མི་རྣམས་པ་བཞིན་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་
 གྱེ་བའི་སར་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། མ་དེག་པ་ནི། ཅེ་དེགས་སུ་སྤྲོན་ཏེ་འདུ་བྱེད་ནམ་
 ཤེས་ལྟར་འཕེན་བྱེད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། མེད་ལེན་མིང་པ་ལྟར་གསོས་འདེབས་ཀྱང་
 མ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ལས་ཀྱན་ནས་སྤོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱེ་བྲག་ཅེ་དེགས་སུ་
 བཅེ་སྟེ། གནས་འོག་མ་ནས་གོང་མར་རོ་སྤང་ཞིང་སྤྱེ་བ་ཡང་ཡོད་ལ། གནས་གོང་
 མ་ནས་འོག་མར་སྤང་ཞིང་སྤྱེ་བ་ཡང་ཡོད། ཅེས་མདོ་དང་། དང་པོ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་
 ཁམས་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་སྤྱེ་བ་དང་འདོད་པ་ནས་གཞུགས་སུ་སྤྱེ་བ་ཞེས་སྤྱེ་བ་
 དགུ་སྟེ། འདོད་ཁམས་རང་ས་ནས་རང་སར་སྤྱེ་བ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནས་
 འདོད་ཁམས་སུ་སྤྱེ་བ་སྟེ་གསུམ་དང་། གཞུགས་ཁམས་གསུམ་དང་། གཞུགས་མེད་
 གསུམ་སྟེ་དགུ་ལས། དང་པོ་གསུམ་ས་མཚུངས་ཏེ་འདོད་པའི་མ་དེག་པའི་བསྐྱས་
 པས་སོ། གཞན་དྲུག་ནི་སྤྱད་པར་བྱ་བས་གསུམ་འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྤྱེ་བ་དང་།
 རང་ས་ནས་རང་སར་སྤྱེ་བ་དང་། འོག་མ་ནས་འོག་མར་སྤྱེ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་
 འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྤྱེ་བའི་ཆེ། མ་དེག་པའི་ས་མཚུངས་སམ་ཞེ་ན་མི་
 མཚུངས་ཏེ། དེའི་མ་དེག་པ་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྤྱེ་བ་འཕེན་པའི་འདུ་བྱེད་མི་གཡོ་བ་
 བསྐྱོམ་པས། ལམ་གྱི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའོ། དེ་བསྤྱེད་པ་
 ལ་དབེན་པ་ལས་ཀྱུར་པ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་མཐའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཀྱན་ནས་སྤོང་པར་བྱེད་པ་མ་དེག་པས་སྤོང་ལ་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 མ་དེག་པར་འགལ་ཏེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་གོང་མའི་ཉོན་
 མོངས་པ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ་བྲལ་ནས་གོང་མའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་སྟེ་སྤོང་པའི་མ་
 དེག་པ་མི་དགོས་ལ། ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མ་དེག་པ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྤོང་ངམ་
 ལྷན་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་སྤྱེ་ས་ཡིན་པས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་འཆི་ས་ཡིན་པ་
 ལས་སྤོང་པའི་རྣམས་པ་མེད་པས་ན་ས་བོན་ཡིན་པས་སོ། དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་ནས་གཉིས་
 པར་སྤྱེ་བའི་ཆེ། དེའི་མ་དེག་པ་གང་དུ་གཏོགས་ཤིང་། ཁ་ཅིག་གིས། འདོད་ཁམས་

ས་ཡིན་ཏེ་གང་སྤྱིད་པ་འཕེན་པའི་མ་རིག་པ་བསམས་ཅད་འདོད་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་
 ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ནས་གཉིས་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་པར་ཆད་མེད་
 པ་གསུམ་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ལ་དེ་ན་འདོད་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་འགལ་
 ལོ། དེས་ན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་ན་དང་པོ་བསྐྱེད་མི་རུས་ལ་བྲལ་ན།
 དང་པོར་གྲུབ་ནས་གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་མ་རིག་པ་དང་པོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་འདོད་པར་
 འགལ་ལོ། ཡང་འདོད་པ་ནས་བསམས་གཏན་གཉིས་པར་བསྐྱེད་པའི་མ་རིག་པ་གང་དུ་
 གཏོགས་ཤིང་། ཁ་ཅིག་གིས། འདོད་སར་གཏོགས་ཏེ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བས་གཉིས་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བས་སོ་ཟེར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་མི་
 གཡོ་བའི་ལས་གཉིས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱོམ་པ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། མཐོང་
 ལམ་མ་སྐྱེས་པར་སྐྱོམ་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་རུས་པ་དང་མཚུངས་སོ།། དེའི་ཕྱིར་སྡོན་
 འདོད་པར་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་ཤིང་དང་པོར་ལན་གངས་གཞན་
 ལ་སྤྱོད་གྱུར་གྱི་ལས་བསགས་ནས་གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ནི་འདོད་པར་
 གཏོགས་ལ། དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་བསྐྱེད་པའི་མ་རིག་པ་དེ་དང་པོ་ཡིན་པར་དང་
 པོའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་གཉིས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བར་མི་རུས། དེ་དང་བྲལ་
 བ་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་དེའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་པོ་ཡིན་གྱིས། གཉིས་པའི་མ་
 རིག་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བག་ལ་ཉལ་སྐྱེ་ས་དང་འཆི་ས་གར་ཡང་མ་
 དེས་སོ། །འདོད་པའི་མ་རིག་པ་གཏན་མ་ཡིན་པར་བསམས་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
 ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་ན་གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་ལས་སོགས་པ་སྟེ་འདོད་པར་འགལ་ལ་མ་
 ཉམས་ན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བར་མི་རུས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་པ་ལས་སོགས་
 ཀུན་ནས་སྤོང་བ་སྟེ་གཉིས་པ་ལས་སོགས་ཡིན་པར་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་སྤྱོད་ གཉིས་པ་
 ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་མ་རིག་པ་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་ཏེ།
 སྡོན་འདོད་པར་ལས་གཅིག་གིས་ལས་དུ་མ་དང་ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པའི་
 ལས་མ་བསགས་པར་དེ་ཉིད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་འཕེན་པའི་ལས་བསགས་དུ་མེད་དེ། འདོད་

བའི་རགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་དང་པོའི་ཞི་བ་འཕེན་པ་ལས། ས་
 དེ་ཉིད་དུ་ཞི་རགས་གཉིས་སུ་འགལ་ལ་ཞི་བས་ཞི་བ་འཕེན་པ་འགལ་བས་ཀུན་སྒྲོང་
 འོག་མ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ།། གསུམ་པ་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་མ་རིག་
 པ་གང་དུ་གཏོགས་ཤེ་ན་དེ་འོག་མ་ཁོ་ནར་གཏོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་གོང་མ་ཞི་བས་འོག་
 མ་རགས་པས་འཕེན་པར་འགལ་བས། དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་འདོད་པར་འདོད་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལས་རྙིང་པ་དེ་ཉིད་ལ། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིང་གྱུར་
 གྱི་ལས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ནི་རིམ་གྱིས་སྤྱར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤྱིང་བ་ལ་བཞི་སྟེ། ཁམས་འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་ས་མི་
 མཚུངས་པ་དང་། རང་ས་ནས་རང་སར་སྐྱེ་བའི་ས་མི་མཚུངས་པ་དང་། གོང་མ་ནས་
 འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ས་མི་མཚུངས་པ་དང་། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པའི་སྤྱོད་སྤྱིང་བའོ།
 །དང་པོ་ལ། འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་ཆེ། ཉོན་མོངས་པ་སྟེད་ལེན་དེ་དག་སྐྱེ་
 སའམ་འཆི་སས་བསྐྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མངོན་
 གྱུར་ཏུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བཅུ་གཅིག་པོ་ས་མཚུངས་པས་ཉམས་
 ཤེས་ན། སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱིས་སྤྱོད་མེད་དེ། སྟེད་ལེན་དེ་
 དག་ལས་ཀུན་ནས་སྤྱིང་བའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་རྟགས་མེད་དེ། དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་དང་།
 ལས་གསོས་འདེབས་ཡིན་པས་ཐལ་བའི་བྱུང་བ་མེད་དོ། ཡང་ཆངས་དང་དགེ་དང་
 འོད་དང་གསུམ། ཞེས་པས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་
 ས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ལ་བཤད་ལ་འདིར་ནི་གནས་གོང་འོག་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་ལ་
 འདོད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ། རང་ས་ནས་རང་སར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་མ་རིག་པ་ས་འོག་མ་ནས་བསྐྱས་ན་
 རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆེ་གསུམ་ལ་མི་རྣམས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱེས་ནས་
 སྤྱིང་འགྱུར་གྱི་ལས་ལ་ལྟོས་པས་བྱུང་བ་མེད་ལ། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིང་འགྱུར་
 གྱི་ལས་ལ་ལྟོས་པ་ནི་འདོད་དེ། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་དུ་མའི་གོང་ནས་འོག་མ་ཡང་ཡོད་དོ། ། ༥

གསུམ་པ་ལ་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་མ་རིག་པ་འོག་མས་བསྐྱུས་བས་ས་
མཚུངས་ན། དེ་ཡི་ཆེ་སྟེང་ལོན་དེ་དག་སྐྱེ་སའམ་འཆི་ས་ཡིས་བསྐྱུས། དང་པོ་ལྟར་
ན་འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བྱ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་བཙུ་གཅིག་ས་མཚུངས་པ་ཉམས་ཤེ་ན། དེ་སྐྱེ་ས་ཡིས་བསྐྱུས་པ་སྐྱོན་མེད་དེ་
གོང་མའི་རྟེན་མ་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་རྟགས་མེད་ལ། ཉམས་པ་ཡིན་པའི་བྲུབ་པ་མེད་
དོ།

བཞི་པ་ལ་བཞི་སྟེ། འདོད་ཁམས་རང་སར་སྐྱེ་བ་ལ་ས་མཚུངས་པ་ལ་དང་། སྐྱེ་བ་
ཀླུ་ལ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་དང་། ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་བརྟག་ནས་ཚོད་བ་སྤྱོད་བའོ།
དང་པོ་ལ་འདོད་པའི་ས་མི་མཚུངས་པ་འགྱུར་ཏེ་རན་འགོ་བདེ་འགོ་ཐ་དང་བྱ་གནས་
བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདོད་པ་ས་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཚུངས་པར་
བཞག་པ་ཡིན་གྱིས། དེ་ལྟར་མིན་ན་དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱན་ནས་སྤྱོད་པ་ཐ་དང་ཡིན་
བས་སོ། །གཉིས་པ་མ་རིག་པ་ཆེ་སྐྱ་མ་ལ་ཡོད་པས་ས་མི་མཚུངས་ན་སྐྱེ་བ་ཀླུ་
ཡང་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ་བྱི་མ་ཡོད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆེ་གསུམ་ལ་འོག་རྟེན་
བསྐྱོག་པའི་བྱིར་བསྐྱར་གྱིས་འདིར་ནི་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་བས་
གཞག་སྟེ་སྐྱ་མའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་བས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་འདུ་བྱེད་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ས་མཚུངས་སམ་མི་
མཚུངས། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟེན་གཅིག་ཀྱན་གཞི་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་ཁས་སྤངས་ཉམས་ཤེ་ན། ཆེ་སྐྱ་མའི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆ་དང་མི་མཚུངས་
ལ་ས་ཐོན་ཆ་དང་མཚུངས་བས་སོ། །བཞི་པ་ལ་མ་རིག་པ་སྐྱ་མ་ནས་ཡོད་པས་མི་
མཚུངས་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐྱ་མ་ལ་ཡོད་པས་ཞེ་ན། འདུ་
བྱེད་ཀྱན་སྤྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཐལ་བའི་རྟགས་མེད་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཐལ་བའི་བྲུབ་པ་མེད་དེ། འོག་མའི་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་དང་རྒྱ་ཁུས་པ་ཐོག་
མེད་ཡིན་བས་སོ། །དེས་ན་མ་རིག་པ་ས་ཐོན་ཡིན་པས་འཆི་སས་བསྐྱུས་བས་ས་མི་

མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྣམ་གངས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐུན་མོང་། སོ་སོ། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་
པོ་ལ་ཐུ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྲབ་ཅམ་ལ། རོ་བོ་ནི། བརྒྱ་གཉིས་ཏེ་བསྐྱུས་
བས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ལུས་འཁོར་བར་མོང་འདྲོགས་བར་བྱེད་པ་
ལ་ཆེ་གསུམ་དུམ་བུ་གསུམ་གྱིས་བསྟན། ཞེས་དང་། ཆེ་གསུམ་དུམ་བུ་གསུམ་གྱིས་
འཕྲོ་མཐུད་བས། འཁོར་བར་གཞན་འདེབས་འཕེན་དང་ཆ་ལུ་འབྲ། ཞེས་བས་དེ་
ལ་གསུམ་སྟེ། ཆེ་གསུམ་ལ་རྒྱ་འབྲས་སྤྱགས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱལ་དང་། ཆེ་
གཉིས་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཚར་གཉིས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱལ་དང་། ཆེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་
སྤྱགས་གཅིག་དུམ་བུ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་རྒྱལ་ལོ། དང་པོ་ལ་མ་རིག་འདུ་བྱེད་སྤྱི་
ལ་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་ཤེས་ལས་སོགས་བརྒྱད་འདི་ལ་ཡོད་ཅིང་། སྟེ་བ་དང་ཀ་ཤི་བྱི་མ་
ལ་ཡོད་པའོ། གཉིས་པ་ལ་མ་རིག་འདུ་བྱེད་གཉིས་རྒྱ་ལ། རྣམ་ཤེས་མིང་གཟུགས་
རིག་ཚེར་འབྲས་བུ་སྟེ། སྤྱི་མའི་ཆེ་ཡི་རྒྱ་འབྲས་ཚར་གཅིག་དང་། སྟེད་ལེན་སྟོན་པ་
རྒྱ་ལ། སྟེ་བ་ཀས་ཤི་འབྲས་བུ་སྟེ། སྟེ་མའི་རྒྱ་འབྲས་ཚར་གཅིག་གོ། །དེའི་ལུགས་ནི་
འདི་ཡི་མ་རིག་འདུ་བྱེད་གྱིས། སྟེ་མའི་རྣམ་ཤེས་ལས་སོགས་འཕེན་ལ། འདི་ཡི་སྟེད་
ལེན་སྟོན་པ་གསུམ་གྱིས་སྟེ་མའི་སྟེ་ཀས་འཕེན་བས་ཏེ། འོ་ན་འདི་ཡི་སྟེ་ཀས་གཉིས་
མ་རིག་འདུ་བྱེད་གང་ལ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གཏོགས་ན། སྤྱི་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་གཏོགས་ལ་འདིའི་མ་རིག་འདུ་བྱེད་ལ་གཏོགས་པའི་སྟེ་ཀས་བྱི་མ་ལ་རྫོགས་
ཏེ་དེ་བཞིན་ཀྱང་ལ་སྦྱར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱི་མའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བས་སྟེ་མའི་
འབྲས་བུ་བྱང་པོ་ལྟར་སྟོན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདིས་སྟེ་མའི་བདེ་སྤྱག་
འཕེན་པའི་ངེས་པ་ཡོད་དམ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་ཆེ་སྤྱི་མེད་པའི་ལོག་ཏོག་བརྟོག་པ་ལ་
དེ་ལྟར་བསྟན་གྱིས་ཅིས་ཀྱང་དེའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཡན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྱུར།
ཆེ་མང་པོའི་གོང་ནས་བསོག་པ་དང་དབང་གི་འབྲས་བུ་སྟོབས་པོ་ཆེ་ཆེ་སྦྱད་ལ་སྟོན་
པ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། རྟན་འབྲེལ་ངེས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་མ་རིག་བས་མ་བསྟེད་པ་

མེད་པས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་བཅུ་གཉིས་པོ་དུམ་བུ་ཡིས་བསྐྱུས་ཞེ་ན། འདིར་ནི་གསུམ་ཉེ་བཅུ་
 རྒྱ་ལ་གཉིས་ནི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་ལ། རྒྱ་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་ལ། བདུན་
 འབྲས་བུ་སྟོན་པའོ། དང་པོ་ནི། དང་པོ་བཅུ་རྒྱ་ལ། གཉིས་འབྲས་བུ་སྟེ། མ་རིག་ལས་
 སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ལ་ནམ་ཤེས་ལས་སོགས་སྐྱ་མ་ས་བོན་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས་སོ།།
 དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་མའི་ས་བོན་ད་ལྟར་གྲུབ་པས་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། སྟོན་
 མེད་དེ་སྐྱ་མས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་ཆས་འདི་ལ་སྦྱོན་ཞིང་སྐྱ་མའི་ས་བོན་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་
 པར་མ་གྲུབ་སྟེ་སྟོན་སྤངས་གང་དུ་སྤངས་པས་སོ། གཉིས་པ་ནི། མ་རིག་ལས་སོགས་
 རྒྱ་རྒྱ་སྟེ་ནམ་ཤེས་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡིན་ལ་མིང་གཟུགས་ལས་སོགས་རྒྱ་འབྲས་བུའོ།
 གསུམ་པ་ནི། དང་པོ་བརྒྱད་དགུ་ཉོན་མོངས། གཉིས་པ་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་
 བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་གྱི་དུམ་བུའོ། །

དེ་ཡང་དང་པོ་ལ་མ་རིག་སྐྱེད་ལེན་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་འདུ་བྱེད་སྐྱེད་པ་
 གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ལ་ལྷག་མ་བདུན་ནོ། དེའི་ཚུལ་ལ་རིང་རྒྱ་ནི། མ་རིག་པ་ཀུན་
 སྤྱོད་ཡིན་ལ་འདུ་བྱེད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ་ནམ་ཤེས་ལས་སོགས་གྱི་ས་
 བོན་འཕེན་པ་དང་། ཉེ་རྒྱ་ནི། སྐྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེར་གསོས་འདེབས་
 ལ། ལེན་པས་རྒྱ་རྒྱས་པ་སོགས་མེད་དུ་བྱས་ནས། སྐྱེད་པས་ནམ་ཤེས་ལས་གྱི་ས་
 བོན་མིང་གཟུགས་ཉིང་མཆའས་སྦྱོར་བས་ཏེ། འབྲིག་པའི་སེམས་ནི་མ་རིག་མོངས་
 པས་འཕངས། མིང་གཟུགས་ཉིང་མཆའས་རྒྱུན་ནི་ལས་གྱི་རྒྱུད་གིས་སྦྱར། ཞེས་མདོ་
 ལས་གསུངས་པ་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་ནི། སྐྱེད་པ་ནམ་ཤེས་སྐྱེ་གནས་སུ་སྦྱར་བས་
 སེམས་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཅེ་མོ་དཀར་པ། རྩ་བ་དམར་པ། དཀྱིལ་ལྗང་པ། ཟངས་མའི་མོ་
 ཁབ་ཅམ་ཞིག་དཀར་དམར་འབྲས་པའི་ནང་དུ་ལས་གྱི་རྒྱུད་གིས་དེད་ནས་རྒྱ་མཆོད་
 ཉ་དོལ་ལ་འབྲིས་པ་བཞིན་ཉིལ་གྱིས་སོང་། ཞེས་ནས། བྱའི་སྟོག་ཐག་དང་མའི་སྦྱང་

ཐག་ཏུ་འབྲེལ། ཡན་ཆད་ཀྱི་མིང་གཟུགས་འབྲེལ་ཚུལ་ལོ། དེ་ནས་དབང་པོ་ལྷ་ལ་
སྒྲིང་ཆགས་པ་སྤྱོད་པ་ལས་སོགས་ཀྱི་མཆེད་དོད་ལ། དེ་ནས་མས་ཆ་བ་ཐོས་ན་ལས་
སོགས་ཀྱིས་རེག་ཆོར་བྱལ་ལ། སྤྱེས་ནས་རགས་སུ་སོང་བས་ཆས་པ་དང་འཆི་བའི་
རང་བཞིན་ཅན་ཏུ་གནས་སོ། །

དབྱེ་དོན་ལ། བོང་མ་ཀྱན་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཇས་ཐ་དད་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱེས་པས་བསྐྱུས་པ་བཅུ་གཅིག་དང་མིང་གཟུགས་བདག་མི་
གཅིག་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་བ་དང་མཆུངས། ཉམས་པ་དང་ཆས་པ་དང་མི་གཅིག་པར་རྟག་པར་འགྱུར་རོ།
། དེས་ན་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་པས་ཇས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཡང་མ་བྱལ་གྱིས་མིང་གཟུགས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཏགས་པས་དེར་གཅིག་ལ།
སྤྱོད་པ་ཆས་ཤི་དུས་ཐ་དད་ཀྱང་མིང་གཟུགས་སུ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པ་ཀྱན་སྒྲོང་འགག་
ཀྱང་རོ་མོ་ཉིད་དང་བྱིས་སྒྲོང་བའི་རྒྱ་དང་གཅིག་པས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཅི་རིགས་སུ་
ཡོད་དོ། ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་འདི་དག་དུས་མཉམ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་རོ་མོ་གཅིག་པས་ཤི་ན། རྒྱའི་
རྒྱན་དང་འདོད་ལ་རང་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་རྟགས་མེད་དོ། །

གངས་ངེས་ལ། ཡན་ལག་བཞི་ལ་ལྟོས་ནས་ངེས་པ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དང་། དེས་
འཕངས་པའི་དང་། རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་དང་། རྫོགས་ནས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་ཡན་
ལག་གོ། ། དང་པོ་ནི་གསུམ་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ། གང་གིས་འཕང་ན་འདུ་བྱེད་སྤྱེས་བྱ་དང་འབྲ་
བ་དེ་ལ། གང་ལ་བརྟེན་ན་མ་རིག་པ་གཞུང་དང་འབྲ་བ་དེ་དང་། གང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ལས་ཀྱི་ས་ཐོན་མདའ་དང་འབྲ་བ་དེ་དང་། རི་ལྟར་ན་རིགས་མཐུན་པའི་གནས་
རྣམས་སྤྱིན་ཅན་ཏུ་འཕེན་ལ། གཉིས་པ་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་གཉིས་ལ། དང་པོ་ལ་མ་
ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་མིང་གཟུགས་དང་། ཐོབ་པ་རྫོགས་པ་ལས་སྤྱོད་མཆེད་དོ།
གཉིས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡོངས་སྤྱོད་ན་རིག་པ་དང་། གང་དུ་ན་བདེ་སྤྱག་ཉམས་སུ་
སྤྱོང་བའི་ཆོར་བའོ། ། གསུམ་པ་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྫོགས་ན་སྟེད་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་རུས་པ་

གསོས་འདེབས་པ་དང་། གང་གིས་ན་ལེན་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་རྩས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་
དང་། དེ་ལྟར་ན་སྲིད་པ་སྟེ་རྩས་པ་མཐུ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། བཞི་བའི་སྟེ་
བ་དང་ཆ་ཤི་གཉིས་སུ་ངེས་པས་བཅུ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སའི་དོན་ལ་བཅུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ། མཆན་ཉིད།
མཆན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་གནས་ལུགས་དང་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོངས་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བ་གསུངས་པའམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། རྒྱ་
མ་རིག་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་གསལ་སྒྲོངས་པར་བྱུང་བ་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་མ་
རིག་པ་དེ་མ་རིག་པ་སྤྲ་མ་ལས་བྱུང་བས་བྱིས་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པར་འབྱུར་
བས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་འབྱུར་རོ། ། དེས་ན་ཀུན་ནས་སྒྲོངས་པས་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྐྱེད་པའོ། ། གཉིས་པ་བཅུ་གཉིས་དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་
པ་དང་ལས་འབྲས་ལ་མ་སྒྲོངས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བའམ། ཡང་ན་དེ་ཁོ་ན་དང་ལས་
འབྲས་ཀུན་བརྟགས་དང་གསུམ་དུ་འདུས་རྟེ། དང་པོ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟངས་པ་གཉིས་
ལས། གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་སྤྲ་བ་ལས་སོགས་བརྒྱད་དང་། གསུམ་པ་བརྗོན་པའི་ཐབས་
དང་འབྲས་བྱ་མ་རིག་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ནོ། ། གསུམ་པ་བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་
བཟུང་ནས་བདེན་གཉིས་ལས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོངས་པར་སྤྱོད་བས་བྱུབ་པོ། །

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ལ། མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་གསུམ་འདུས་ནས་སྲིད་པ་འཕེན་པའི་རྩས་པ་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བ་
ཟེར་རྟེ། སྲིད་ལེན་ནམ་ཤེས་ལ་བྱུང་ཆེས་སོ། །དེས་ན་སྒྲོངས་པའི་བདག་སྟེན་གྱིས་
ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་ཤེས་པས་འབྲས་བྱ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའོ། ། གཉིས་པ་ལ་བཅུ་གཉིས་
རྟེ། དེ་ཡང་དེ་དག་གི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དུ་འདུས་རྟེ། བསོད་ནམས་
དང་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་གང་དུ་ཡང་མི་གཡོ་བ་དང་། གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་འཕེན་
བྱེད་མེད་དང་། ཡང་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཡོ་བྱེད་ཡིན་རྟེ་འདི་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་
བསྐྱེད་པ་མེད་པས་སོ། ། གསུམ་པ་ནི་ལས་ཀུན་ལས་གཡོ་བར་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་

གིས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་ལས་
ཀྱི་ས་པོན་ཡུལ་ལ་དམིགས་པས་རིག་པའི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་
བརྩུ་གཉིས་ཏེ། ལྷུང་ཆ་འཛིན་པ་ས་པོན་དང་འབྲས་བུ་ཡི་ཆ་འཛིན་པ་རྣམ་སྤྲིན་གཉིས་
ལ་ལྟོས་གསུངས་པའོ། །ཁ་ཅིག་གིས། ལྷུག་འདི་ཉིད་ལ་ལྷུག་གི་ཆད་འགག་པའི་བར་
དོ་ཡིན་ཞེས་གྲང་ཟེར་ལ། འོན་ཀྱང་གོང་མ་ལྷུག་གཞན་རིག་ལ་འོག་མ་ལྷུག་རང་རིག་
ལ་ལྟོས་ནས་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་ཆོགས་བརྒྱད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་སྟུམ་ན་
མི་འགལ་ཏེ་འདིར་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ལ། དེར་ནི་
འཛོག་བྱེད་འཛོག་ཚུལ་བཞག་པ་གསུམ་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞུགས་འཇུག་ལྷོག་གསུམ་
ལ་ལྟོས་ནས་བརྒྱད་ཏུ་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་རིག་པས་དེའི་བག་
ཆགས་ས་པོན་འཛོག་པས་སྤྱང་བས་ངེས་སོ། །

བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་
འབྱུང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་བེམ་རིག་འབྲེལ་བ་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་
པ་ལ་བརྩུ་གཉིས་ཏེ་བསྟུས་པས། མིང་དང་གཟུགས་གཉིས་ལ་དེ་ཡང་སྤིང་བས་ཉིང་
མཚམས་མ་སྦྱར་གྱི་བར་ཏུ་མིང་བཞི་ལ་སྦྱར་ནས་གཟུགས་སུ་འབྲེལ་སོ། །དེ་ཡང་
འཁོར་བ་སེམས་དབའ་སྦྱལ་སྦྱེའི་གསུམ་ཏུ་གསུངས་པའོམ་ཡང་ན་བློ་བས་མོས་སྦྱོད་
ཚུན་ཆད་ལས་གྲང་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དོད་པ་དང་བེམ་རིག་འབྲེལ་
བར་སྤྱང་བར་བྱལ་བ་དང་། ལུས་ངག་གི་བྱ་བས་ནང་གི་ཤེས་པ་བྱལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
རེས་གྲང་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་སྐྱེ་མཆེད་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་དབང་པོའི་
སྣོ་སོ་སོར་དོད་པས་སྦྱོན་རྟོགས་སྐྱེ་བས་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་
བརྩུ་གཉིས་ཏེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་མངོན་བར་རྟོགས་པ་ལྷུག་ལྷུག་ཏུ་འབྱུང་ཏེ། དེ་
ཡང་འཇུག་པའི་སྣོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྦྱོ་ཞིང་བསྟུ་བ་དང་། དེ་ལ་རང་རིག་

གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་སྒྲིལ་བ་ལྟ་བུར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་དྲུག་དྲུག་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་སྟེ་མཆོད་ཀྱིས་ཡུལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྒྲིང་བས་ངེས་སོ། །

དྲུག་པ་རེག་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་ཡུལ་དང་
དབང་པོ་ཤེས་པ་གསུམ་དུ་འབྲུང་བས་གཅད་བྱ་ཡོངས་སུ་ཆོད་པའི་སྔ་མ་ལས་བྱི་མ་
འབྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྩ་གཉིས་ཏེ། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་གཅོད་པ་
ལ་དྲུག་དྲུག་གིས་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལས་བདེ་སྤྱག་འབྱུང་
བར་སྒྲིང་བས་ངེས་སོ། །

བདུན་པ་ཆོར་བ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་རེག་པས་
གཅད་པའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བས་སྔ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྩ་
གཉིས་ཏེ་རེག་པ་བདེ་སྤྱག་དྲུག་དྲུག་གཅད་པ་ལ་སྟོས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་བདེ་
སྤྱག་ཆོར་བ་སྒྲིང་བས་གྲུབ་པོ། །

བརྒྱད་པ་སྟེད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ཆོར་བས་
ཉམས་སུ་སྒྲིང་བའི་ཡུལ་ལ་ཞེན་ཞིང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སྔ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བའོ། །
གཉིས་པ་ལ་བརྩ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོར་བས་སྒྲིང་བ་ལ་ཐེན་རིས་མཐོང་མ་མཐོང་
བརྩ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའམ། ཡང་ན་འགྲེལ་ལས། བར་དོ་ལས་སྤར་གྱི་ལུས་ཀྱི་
སྟོང་པ་ནི་བར་དོའི་སྟོང་པ་ཡན་ཆད་དང་། མངལ་ནས་སྟེས་ནས་གླི་ཚུན་ཆད་ཀྱི་
སྟོང་པ་ནས་ནི་ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་ཆོགས་མན་ཆོད། ཅེས་བས་སོ། །གསུམ་
པ་ནི་སྒྲིང་བའི་དོན་ལ་ཞེན་ཞིང་ཐོབ་འདོད་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པོ། །

དགུ་བ་ལེན་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་སྟེད་པའི་
འབྲས་བུ་ལ་འདུན་པ་སྔ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བ་གསུངས་ཏེ། སྟེད་པའི་དོན་སྟོན་ཀྱི་
འབྱུང་དེའི་འབྲས་བུ་ལེན་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྟེད་
པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྔ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྩ་གཉིས་ཏེ། དེ་
ཁ་ཅིག་གིས། བདག་ཏུ་སྦྲ་བ་ལྟ་བུར་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་རྟུལ་ཤུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་

ཟེར་ཏེ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པོ། དེས་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉི་ལྔ་ལོན་པ་དུག་དུག་ལ་སྟོས་
པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་རང་རང་གི་འབྲུག་སྒྲིའི་ཡུལ་ལ་རུས་པ་དང་མཆོམས་ཆོད་ཉི་
ལྔ་ལོན་པར་སྤྱོད་བས་བྱུང་བས་བར་དོར་ཡང་ལུགས་ལ་བྱུང་པོ། །

བཅུ་པ་སྲིད་པ་ལ་ཡང་། མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་
རུས་པ་མཐུན་པ་ལ་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བཅུ་
གཉིས་སུ་བསྐྱས་པས་བཞི་སྟེ་རང་བཞིན་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། རྒྱན་
མོང་དང་། སོ་སོ་རང་རང་ལ་བཅིས་པའི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡེ་སྲིད་ལས་སོགས་
གསུམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ་དུག་དང་། གསུམ་པ་ཆགས་གནས་འཛིག་སྟོང་
གསུམ། བཞི་བ་དངོས་པོ་རང་རང་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟན་ནོ། །གསུམ་
པ་ནི་བྱི་ནང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྤྱོད་བས་དེས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་སྟོས་པས་བྱི་
ནང་གི་སྲིད་པ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་བྱུང་ལུགས་ཏེ་ཤེས་འདོད་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་ས་པོན་གྱི་ཆ་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་རུས་པ་མཐུན་པས་མིང་གསུགས་ཉིང་
མཆོམས་སྤྱོད་པའི་སྲིད་པ་ཡོད་པར་བྱུང་བ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལས་བྱུང་པོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་སྟེ་བ་ལ། མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་མིང་
གསུགས་དངོས་པོར་སྤྱར་མེད་གསར་བྱུང་སྔ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་
བཅུ་གཉིས་ཏེ་སྟེ་སྟོ་བཞི་ལ་སྟོས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྤྱར་མེད་གསར་བྱུང་བས་
བྱུང་པོ། །

བཅུ་གཉིས་པ་ཀ་ཤི་ལ། མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་མིང་
གསུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྒྱར་འགྱུར་ཁིང་ཆད་པ་སྔ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ཀས་པ་དང་ཤི་བ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། དེ་ཡང་དངོས་
པའི་བྱི་ཡལ་ཅིང་རྒྱན་འགྱུར་བས་ཀས་པ་དང་། ལུས་སེམས་ལ་བྲལ་ཏེ་ལུས་རྒྱན་
ཆད་པས་ཤི་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་འགྱུར་ཁིང་ཆད་པར་སྤྱོད་བས་བྱུང་པོ། །༢། གསུམ་
པ་ཆོད་སྤྱོད་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་མཆོན། བྱངས་དེས་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་

བརྟེན་ནས་ཚད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་ཆེ་གསུམ་ལ་བརྟགས་
ནས་ཚད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མ་རིག་འདུ་བྱེད་རིང་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་སྟེད་མེན་
གྱིས་གསོས་འདེབས་དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཀུན་རིང་རྒྱར་འབྱུར་
ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕེན་མི་རུས་པར་འབྱུར་ཏེ། ལས་གྱིས་
གསོས་མ་བཟུང་བའི་མ་རིག་པས་བསྐྱར་བའི་འདུ་བྱེད་གཙུག་གཤེན་རྒྱལ་བ་ལ་ཡང་
ཡོད་པས་ཤེ་ན། གསོས་འདེབས་ཀྱི་རིང་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུར་ཏེ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་
རྟེན་ཡིན་པས་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་ཡང་ས་ཡི་རོ་པོ་སྤར་རུང་བྱས་ལ་འབྱུར་བ་
གཞན་བྱེད་རྟེན་ཡིན་པ་བཞིན་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ཡང་གཙུག་གཤེན་རྒྱལ་བ་ལ་ཡང་
མ་རིག་པའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡོད་པར་མི་འབྱུར་ཏེ་སངས་པོའི་ཐུགས་རྗེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་
པས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམས་ཤེས་ལས་སོགས་བདུན་དང་སྟེ་ཆ་གཅིག་ན། རྟེན་འབྲེལ་
གངས་ངེས་མེད་ལ་མི་གཅིག་ན་རྣམས་ཤེས་ལས་སོགས་རྟག་པར་འབྱུར་ཞེ་ན། རྒྱུའི་
རུས་པ་སོ་སོར་བསྟན་ཡང་རྒྱན་འབྱུར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱལ་ཤི་ལས་སོགས་ཡིན་པས་
རྒྱན་ལ་གཅིག་གོ། །གསུམ་པ་ནི་མ་རིག་འདུ་བྱེད་གྱིས་རྣམས་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་དེ་དང་
ཇས་གཅིག་པའི་སྟེ་བ་རྒྱལ་བ་སྐྱེད་མི་བསྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པར་འབྱུར་ལ། གཉིས་པ་ཇས་ཆ་ཤས་གྱིས་བསྐྱེད་བྱ་བྱེད་བྱེད་
དུ་འབྱུར་ཞེ་ན། བསྐྱེད་མོད་གྱིས་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་འདོད་མོད་གྱིས་གསུམ་དུ་
བསྟན་པ་དང་མི་འགལ་བ་ནི་ཆེ་གསུམ་པའི་ལོག་རྟོག་བརྗོད་པ་ལ་དགོངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་གངས་ངེས་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་། རྣམས་ཤི་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་
སྤར་བའོ། དང་པོ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་ན་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གསུམ་དུ་འབྱུར་ལ་མེད་
ན་རྟག་པར་འབྱུར་ཞེ་ན། གཅིག་ན་རེ་སྤུ་སྤུ་མའི་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་དགག་ཟེན་ནོ།
དེས་ན་འབྱུར་བཞིའི་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བར་བྱལ་ལ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཆར་
གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱ་མེད་མོད་གྱིས། །འོན་ཀྱང་ཆར་གཉིས་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་
ནི་སྟེད་པ་ཆོར་བ་ལས་སྟེ་བཞིན་མ་རིག་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་པས་ཏེ་ཆེ་འདི་ཡི་སྟེད་པ་དང་

འབྲ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་སོ། །འོ་ན་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་
 མར་མ་རིག་པས་མི་སྒྲོས་པ་སྟེད་པ་སྒྲོས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ་དེ་གཉིས་
 མཚུངས་ཀྱང་ཐོག་མར་མ་རིག་པ་སྒྲོས་པ་ནི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འགལ་བས་སྒྲོས་
 པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཀ་ཤིའི་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་བརྩ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ་མེད་ན་འཁོར་
 བ་ལ་ཐ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྩ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་
 བའི་འབྲས་བུ་མེད་དེ་འབྲས་བུ་ཁོ་ནས་བསྐྱུས་པ་ཀས་ཤི་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཙམ་
 ཡོད་དེ་མིང་གཞུགས་དང་ལྡན་གཅིག་པའི་ཀས་ཤིའི་འབྲས་བུ་སྟེ་མཆེད་ཡིན་ཟེར་ཏེ།
 དེ་ལྟར་ན་སྟེ་མཆེད་མིང་གཞུགས་དང་ལྡན་གཅིག་པ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཀས་ཤི་དང་
 གཅིག་པས་མིང་གཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདོད་པས་སོ། །བྱལ་བ་མེད་ན་རྩ་འབྲས་ལྡན་
 གཅིག་པར་འགྱུར་བ་ལས། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་ལ། འདོད་ན་སྟེ་མཆེད་མིང་
 གཞུགས་ལས་ལྡན་དང་གཞན་ལས་ལོགས་སུ་བྱལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་མིང་གཞུགས་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་བསལ་ལོ། །དེས་ན་རྩ་འབྲས་ཆར་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་
 འབྲས་བུ་མེད་དེ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དང་། ཆར་གཉིས་ལ་ལྟོས་པའི་ཡོད་དེ་
 ཆོར་བ་སྟེད་པས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀས་ཤི་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པས་ཏེ་ཆེ་འདི་ཡི་ཆོར་བ་
 དང་འབྲ་བའི་ཉོན་མོངས་ཉིད་ཕྱི་མའི་ཀས་ཤི་ཡིན་པས་སོ། །

འོ་ན་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཀས་ཤི་མི་སྒྲོས་པར་ཆོར་བ་སྒྲོས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།
 སྒྲོན་མེད་དེ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི་འཁོར་བའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ནས་
 ཡིད་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ་ཆོར་བ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་མ་ཡིན་ལ་ཀས་ཤི་ཡིད་འབྱུང་
 བའི་གནས་ཡིན་པས་སྒྲོས་པ་ལོ། །གསུམ་པ་ཀས་པ་དང་ཤི་བ་གཅིག་ན་རིགས་ཐ་དད་
 དུ་གནས་པ་དང་རྩས་སྟེས་ཁ་ཅིག་མིང་གཞུགས་བྱལ་བ་དང་སྟེ་མཆེད་དོད་པས་དུས་
 མཉམ་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་འགྱུར་ལ་མི་གཅིག་ན་གངས་ངེས་ཉམས་ཤི་ན། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། ཀས་ཡོང་མེད་པར་འཆེ་བ་གཅིག་དུ་བཞག་ལ་རྩས་སྟེས་དང་མི་མཚུངས་
 པ་ནི། འདི་མངལ་སྟེའི་དབང་དུ་བྱས་ཟེར་ཏེ་རྩས་སྟེས་ལ་གངས་ངེས་མེད་པར་འགྱུར་

བ་དང་། གཞིན་བ་ཤི་བ་ཡང་རྒྱན་འབྲུར་བས་ཆེ་ཆས་བ་མིན་པར་འབྲུར་ལ་དེ་ལྟ་ས་
 ཆས་བ་ལ་བྱེད་ན་ཁམས་གོང་མ་ལ་བཅུ་གཉིས་གངས་ངེས་མེད་པར་འབྲུར་རོ། །དེས་
 ན་དེ་གཉིས་ངོ་མོ་ཐ་དད་ཀྱང་མི་རྟག་ཅམ་དུ་གཅིག་བ་ལ་བཞག་གོ།

གསུམ་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་ཆས་ན་ཤི་བཞི་ཡིན་བ་ལ་འདིར་ནི་གནས་
 བ་མི་རྟེན་བ་ཅི་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྟོགས་བ་ལས་ཡིད་འབྲུང་བ་ལ་
 གནས་བས་ཡིད་འབྲུང་བའི་གནས་མ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་ནོ། །མ་གསུམ་བ་ངེས་
 བྱེད་ལ་ལྷང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཡང་དག་བདེན་པའི་དོན་མ་རིག་ །ཅེས་
 དང་། མ་རིག་པའི་རྣམ་གངས་ཞེས་བས་ཀྱན་སྒྲོང་དུ་གསུངས་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱང་ལས་
 ཀྱི་ངོ་མོར་གསུངས་ལ། མེད་བ་ཡང་ཐེན་ངེས་མཐོང་མ་མཐོང་ལས་སོགས་དང་། ལེན་
 བ་ཡང་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་དུ་འདོད་ལས་སོགས་དང་། མེད་བ་ཡང་ཆགས་པར་འདོད་ལས་
 སོགས་དང་པོ་རྒྱའི་ཡན་ལག་དུ་གསུངས་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀ་ཤིའི་བར་འབྲས་བྱ་ཡི་ཡན་
 ལག་དུ་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་བ་ལ་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་ཤེས་ལས་སོགས་
 འབྲས་བྱ་ཡི་ཡན་ལག་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྟོན་དུ་སོང་པར་
 བསྐྱབ་མེ་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་མཆོན་བྱ་ཡིན་པས་དེས་མཆོན་ཉིད་བསྐྱབ་པས་བོན་རྟགས་
 གོ་ལོག་བ་དང་བཏགས་ཡོད་རྟགས་སུ་འབྲུར་རོ། །དེས་ན་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་འདི་ཉིད་ལས་རེ་འགའ་བས་ཐག་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡོད་བ་ལས་བྱི་མ་འབྲུང་
 བ་སྐྱ་ཡི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་པའམ། ཡང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་པར་མིང་གཟུགས་
 འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ལ་ལས་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྣམ་པར་གྲུབ་པས། ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་སྟོན་དུ་གྲུབ་བ་ནས་མཁའི་དུ་བ་ལ་བསྐྱབ་མེ་བཞོག་པ་ནི་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་
 སྟོན་དུ་གྲུར་པའི་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཡེ་ནས་སེམས་ལ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །

གསུམ་བ་ནི་ཐག་པ་དོན་དང་རྟགས་སུ་བཅས་བ་དང་དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་སྐྱ་མ་ལ་རྟེན་
 ནས་འབྲེལ་བ་བྱི་མ་འབྲུང་བས་ནའོ། །

གསུམ་བ་ངེས་ཆེག་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་སྐྱ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་བྱི་མ་འབྲུང་བའི་རང་

བཞིན་དང་དེའི་གནས་ཕྱགས་ཀྱི་འབྱུང་བས་ནའོ། །

གསུམ་པ་དགོས་པ་ན། སྤྲིར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོན་ལ་མོངས་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་
རྒྱུད་མེད་དང་རྒྱ་གཞན་ལ་སྤྱི་བའི་ཡོག་རྟོག་བརྒྱུག་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
གནས་ཕྱགས་ལ་མཁས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཕྱགས་ལས་ལྟོག་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
དོ།

གནས་བཅུ་པ་སྤྱང་པོ།

དེ་ལྟར་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་དེ་དག་གི་སྤྱང་པོ་
སྟོན་

བས་ཏེ། ཐ་དོད་སྤུམ་པའི་སྤྱ་གྲང་ནི། འདུས་པ་སྤྱང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཛོད། ཅེས་བས་
དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ། རང་བཞིན། དགོས་པའོ། དང་པོ་ལ་སྤུམ་མོང་གི་རྒྱ་རྒྱུད་པར་
མེ་འོས་ཏེ་ཟག་པ་ཡོད་མེད་འགལ་བས་ན། དེའི་སྤྱིར་ཟག་མེད་དང་། ཟག་བཅས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ཕྱགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྒྱད་རྒྱུད་དང་།
དངོས་རྒྱ་གཉིས་ཡིན་ལ། དང་པོ་ལ་མཆན་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱང་པོའི་བྲལ་རྒྱ་རང་
བཞིན་གནས་པའི་རིགས་ཡིན་ཏེ་སྟོ་སྤྱང་ཀྱི་རི་མ་དང་བྲལ་བས་དེར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
དང་། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱིད་པའི་རིག་ཤེས་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་བདེན་ཞེན་གྱི་དགོས་པ་ཆོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རྒྱན་མཐའི་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ནི་དང་པོ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དེ་ཐོབ་ཅིང་
དེ་ལ་གནས་པར་འདོད་ན་སྤྱི་བརྒྱང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་
ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དེ་ནི་ཐོབ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་
དང་། འོག་མ་ཡང་འབྲུལ་པ་མེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱ་ན་མེད་པ་འདི་ཡིས་དོན་རྟོགས་
ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱང་པོ་ལྟ་ནི། མཆན་མ་རྒྱལ་ཅམ་མེད་པར་སྤངས་ནས་
ཟག་པ་མེད་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཉིད་ལ་འགྱུལ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་

ཁྱི་ཡུང་པོ་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པ་ལས་བྱུང་སྟེ། སྐྱེ་བ་བྱངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་
ལ་བསགས། །ཞེས་སོ་ཟེར་རོ། །འདི་དགག་པ་ལ། སྐྱུབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། གཞོད་
བྱེད་བརྫོད་པ་གཉིས་སོ། །ཡུང་དང་པོ་ནི་ལམ་བསྐོས་རྩལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། ཡུང་
འོག་མ་ནི་རྩལ་རྒྱ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། ཟག་པའི་ཡུང་པོ་སྤངས་ཤིང་ཟག་མེད་ན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད་རྒྱ་དང་། དངོས་རྒྱ་དང་། སྦྱར་དགག་པ་ལོ། དང་པོ་
ལ་རང་བཞིན་གནས་པ་རྒྱ་ཡིན་ན། དེ་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ལ། འདོད་ན། རང་སེམས་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཏུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་པས་
ཀྱང་འབྲེས། དེ་རྟོགས་མཛོན་ཏུ་མཛོན་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་གཞན་ནས་བཅས་
མི་དགོས། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཁྱུབ་པ་མེད་ན་གནས་ལུགས་འཛིག་པར་འགྱུར་
ལ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྟགས་མེད་ལ། རང་བཞིན་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་
ཁྱུབ་པ་མེད་ཟེར་ན། བརྒྱད་རྒྱ་ཉམས་པ་དང་ངོ་པོ་ཉིད་ལ་བྲལ་བྱ་མེད་རང་བཞིན་རྣམ་
དག་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རིགས་ཤེས་ཟེར་ཏེ། སྦྱར་ལམ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་མཉམ་རྗེས་ཟུང་འབྲེལ་འདི། རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རིག་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་ཐོས་བསམ་ལ་བརྟེན་བསམ་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རྒྱན་མཐར་རང་བཞིན་ཀྱི་རིགས་
མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཁྱུབ་པ་དངོས་རྒྱ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྒྱད་རྒྱ་འགག་པ་སྟེ། སྤྱད་ཅིག་ཕྱི་
མ་སྐྱེས་པས་སྤྲ་མ་འགག་པ་བཞིན་ལ། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལ་མི་འཆར་བར་
འགྱུར་ཏེ། ངོ་པོ་རྒྱན་ཆད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ཡང་ཟག་བཅས་གྲོལ་བ་ལས་ཐོབ་པ་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཟག་བཅས་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདོད་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུང་པོ་
སྤངས་ཤིང་ལས་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུངས་བཞིན་ཏུ། རང་བཞིན་ཀྱི་ངོ་
པོ་སྤྲ་མེད་གསལ་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་དེ། ཡེ་ནས་རང་བཞིན་ཀྱི་པོན་འདུས་མ་
བྱས་སུ་ཡེ་ནས་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གནས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱེད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞིང་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་རང་སེམས་

ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཅེས་སོགས་དང་། སངས་རྒྱས་བདེ་བས་མ་ལུས་ཐམས་
 ཅད་ཐུབ། ཅེས་དང་། སྤྱིང་པོ་ཅན་དེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། གྲོལ་རྒྱ་
 བློ། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཉིད་དེ་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་གར་གསལ་བཅན་པོའི་སྤྱར་
 འགྲུར། ཞེས་སོགས་དང་། ཟག་བ་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོའི་མཚན་མ་རྩལ་ཅམ་ཡང་
 སྤངས་ཤིང་མེད་ན་ཟག་བ་མེད་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་དུ་འགྲུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྱི་
 བ་གངས་མེད་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བསགས། ཤེས་རབ་ཅལ་སྤངས་ཐར་བར་མཛོད་
 སངས་རྒྱས། ཞེས་མདོ་དང་། དེ་ནས་ཆོགས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་ནས་
 རང་བཞིན་མེད་པར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་ལ། དེ་སྤྱོད་བར་མཉམ་ཆེས་རྒྱང་འབྲེལ་
 དུ་བསྐྱོམ་པས་གསལ་སྤང་ཐོབ་ཅིང་། མཛོད་པར་དོན་མཛོད་གསུམ་དུ་མཛོད་པའི་རྒྱན་
 ལ་མཉམ་ཆེས་རྒྱང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མཉམ་བཞག་སྤྱི་མེད། ཟག་མེད་རོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ལ། ཆེས་ཐོབ་གྱིས་གཞན་སྤང་ཡོན་ཏན་སྤང་པོའི་རྒྱན་དུ་འགྲུར་
 ཉེ། ཟག་བ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་པོ་ནམ་མཁའ་འབྲེལ་བ་དེ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ལ་གནས་
 པར་འདོད་པས་སྤྱི་བརྒྱང་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་སྤྱིང་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་ན། ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་ནི་འཛོལ་པོ་ཐོབ་པར་འགྲུར་རོ། ཞེས་སོགས་
 དང་། མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བསྐྱོམ་པས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དུ་འགྲུབ་སོ།
 ཞེས་སོ། དདོས་ཀྱི་རྒྱན་ནི། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། དེས་ན་མཚན་མེད་
 སྤྱོད་པས་སྤྱིང་པའི་སྤང་པོར་གྲུབ་པར་གཞན་སྤང་འགག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཚན་དཔེ་
 ལས་སོགས་ཅལ་དུ་འཆར་བར་འགྲུར་ཉེ། བདེ་ཆེན་པོ་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་ནི། མི་གཡོ་མཉམ་
 གསལ་སྤྱི་གསུམ་རྫོགས། ཞེས་མདོ་སྤྱན་ལས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་བ་ཅོད་སྤྱིང་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་པོ་དང་། གྲོལ་རྒྱ་དང་། གྲོལ་རྒྱན་ལ་ཅོལ་
 བ་སྤྱིང་བའོ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རོ་པོ་གྲུབ་བྱེད་མེད་པ་དེ། གང་རྒྱ་དུས་སུ་གྲུབ་
 པའམ། རྒྱ་དེ་ལ་རོ་པོ་མེད་པའམ། རོ་པོ་གསར་སྤྱིས་མི་སྤྱིད་པས་མེད་གང་ཟེར། དང་
 པོ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་ཟིན་ལ། གཉིས་བ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་ངོ་བོ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། གསུམ་པ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་རིགས་
ཆད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱུ་ན་མེད་དེ་དང་པོ་རྩ་བ་ལྟར་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྩ་ཉིད་མ་གྲུབ་
ལ་རང་བཞིན་གནས་པའི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་གྱི་རྩ་མ་
ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡིན་མེད་ཀྱིས་སྐྱུ་ན་མེད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། གནས་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་ལ་མེད་པར་འདོད་ལ་དེ་ཉིད་མངོན་གྱུར་
འབྲས་བུ་ཡི་དུས་སུ་མེད་པ་ཁྲབ་པ་མེད་དོ། སྐྱུ་འོག་མ་ལ་ཡང་མེད་དེ། ངོ་བོ་སྤར་
མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་མི་མིན་པའི་ཁྲབ་པ་མེད་ལ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པས་ཐལ་
བའི་རྟགས་མེད་དོ། གཉིས་པ་ལ་ཟག་བཅས་དེའི་གོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རྩ་
ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱུ་ན་མེད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ཡིན་པ་ཐལ་བའི་རྟགས་མེད་ལ། སྐྱེད་
བྱེད་ཡིན་པས་ཀྱང་རྟགས་མེད་དེ་རྩ་རིགས་འགལ་བས་དང་། རྩོལ་རྩ་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པ་མེད་དེ་གོགས་དེ་ཉིད་རྩོལ་བས་འབྲས་བུ་སྐྱུ་ན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། དུག་ལྟས་
བསྐྱེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་སྟེ་ལྟར་གནས་འགྱུར། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ལ་དེ་དག་རྩ་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་བ་ལས་འདོད་ན་རྟོགས་པ་གསར་དུ་བསྐྱེད་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་འདོད་ཅིང་རྟོགས་ཚུལ་ལས་གྲུབ་ཚུལ་ལ་ཁྲབ་པ་མེད་དོ། །

༡གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྩ་ཉི། ལས་རྒྱད་ལས། རམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སེམས་
ཅན་གྱིས། ལུས་ཀྱི་ཞེན་པ་མ་སྟོང་པར། རྟོག་བཅས་ཟག་པའི་ཕུང་པོར་སྦྱོན། ཞེས་
དང་། ཉོན་མོངས་ཡིད་དང་འབྲེལ་བ་ལས། ཀྱན་འདུས་ཟག་པའི་ཕུང་པོ་དུག་ ཅས་
པས། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་ལས་དང་བག་ཆགས་ཀྱིས་དུག་ལྟ་དང་འབྱུང་ལྟ་འབྲེལ་བ་ལ་
གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ལ། མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་གིས། སྐྱུ་ཡོན་མང་པོ་གཅིག་
ཏུ་འདུས་ཤིང་འཕུངས་པ་གསུངས་པ་མཆོན་བྱས་ཁྱད་པར་བྱས་པ་དང་། སྐྱུ་ཡོན་
གཅིག་ཏུ་འཕུངས་པ་མི་མིན་དེ་ཆ་གྲང་གཅིག་ཏུ་མི་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། ཡང་དཔལ་

གྱིས། སེས་བྱ་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་འཆོགས་ཤིང་འདུས་པ་གསུངས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་
བོ་མི་སྲིད་དེ། ཚ་གང་རམ་སྤང་གཉེན་གཅིག་ཏུ་མི་སྲིད་དོ། རང་ལུགས་ལ། འདུས་པ་
གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །

ཚུད་སྤང་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་མ་གྲུབ། འབྲེལ་ཆེས། མ་འབྲེལ་པའི་སྐྱོན་སྤང་པའོ།
དང་པོ་ལ་འདུས་པ་སྟེ་སྐྱོན་ནམ་ཡོན་ཏན་ནམ་གཉིས་ཀ་འམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡོན་པ་གང་།
དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན་མ་འབྲེལ་ལ། འོག་མ་གཉིས་ལྟར་ན་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། རྣམ་དེ་དག་
ཡོན་མོད་ཀྱིས་ལྟོག་པ་དེ་དག་གིས་འབྲེལ་བར་དུ་མ་བྱས་པའི་འདུས་པ་ཅམ་འགོད་
པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྱ་རྒྱས་ལས་སོགས་ལ་རྣམ་ལ་ཡོན་གྱིས་འདུས་བྱས་སྐྱོན་གྱི་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་དང་ལྟོག་པ་ལ་ཉགས་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ཟག་མེད་ལ་མ་
འབྲེལ་པ་ནི་མེད་དེ་སྐྱོན་འདུས་པ་མེད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་འདུས་པ་ཡོན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ། ས་མཚནས། རྣམ་གངས། སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་སྟེ། ས་མཚནས་བཅད། རོ་བོ་ངོས་བཟུང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་ཟག་བཅས་སོ་སོར་ངོས་
བཟུང་པའོ། དང་པོ་ལ་ཟག་བཅས་རགས་པ་བོན་མཆོག་རྩྭ་ཆད་ན་ཡོད་ལ། སྤྱ་བ་
རྩྭ་མཐའ་རྩྭ་ཆད་ན་ཡོད་པ་སྟེ་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་ལ། ཟག་མེད་ཐོབ་པ་ཅམ་མཐོང་
བ་ན་ཡོད་ལ། མཐར་ཐུག་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་དེ། སྐྱོན་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཁམས་
གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་གནས། ཡོན་ཏན་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་
ལ་གནས། ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་ལ། དེས་ན་ལམ་པའི་ཕུང་པོ་གང་དུ་ཉོགས་ཤི་ན།
རྣམ་ཐོབ་ཟག་བཅས་ཏེ་སྤྱི་བ་པ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་རྒྱ་ཡོད་པས་དང་། མཉམ་བཞག་
ཟག་མེད་དེ་སྤྱི་བ་པ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་རུང་མེད་པས་སོ། །དུག་ལཱའི་འབྲས་བྱ་ཕུང་པོ་
ལཱའི་བག་ཆགས་ཀྱང་སྤྱ་ལྟ་དུ་འབྱུང་། ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་རམ་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་
ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པ་ཟག་བཅས་ལ། དེ་དང་བྲལ་བ་
ཟག་མེད་དེ་བོན་མཆོག་རྩྭ་ཆད་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ས་བདུན་རྩྭ་ཆད་ལ་ཟེར་ཏེ།

དེ་ལྟར་ན་མཚོང་ལམ་མམ་ས་བརྒྱད་ཚུན་ཚོད་ལ་ཟག་མེད་ཡུང་པོ་མཛོན་འགྱུར་དུ་ཐོབ་
 བར་འགྱུར་བ་དང་། ས་དང་པོ་ཡན་ཚོད་ཀྱི་ཐེས་ཐོབ་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན།
 དེ་དག་ན་མཚོན་མར་སྤྱོད་ཅམ་ཡང་མེད་དུ་འགྱུར། འདོད་ན། མཉམ་བཞག་དང་ཁྱད་
 མེད་ལ་ཁྱབ་བ་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱང་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། རང་ལུགས་ལ་སྤྱིབ་བ་
 ཀྱན་བཏགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་ཅམ་མཚོང་བ་ནས་ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་བ་ནི་སྤང་བྱ་
 མཐའ་དག་སྤངས་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ལམ་བ་ནི་སྤང་བ་ཤད་བ་
 ལྟར་ཡིན་ནོ། ཚོད་སྤོང་ལ་མཚོང་སྟོམ་གྱི་མཉམ་བཞག་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར། སྤྱིབ་
 བ་འབྱུང་རུང་དུ་ཡོད་པས་ཤི་ན། ཏགས་མེད་དེ་འབྱུང་རུང་ཐེས་ཐོབ་ལ་བརྟེན་པས་
 དང་། ཐེས་ཐོབ་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྤྱིབ་བ་རགས་བ་མེད་པས་ཞེ་ན། ཁྱབ་བ་མེད་
 དེ་དེ་དང་བྲལ་ཡང་ཐུ་བ་བརྟེན་པས་ཐེས་ཐོབ་ཡིན་པས་སོ། གསུམ་བ་ཟག་བཅས་
 ཏེ་ཏགས་དང་དོན་གྱི་ཟག་བ་གཉིས་ལས། དེའི་ས་མཚོམས་དང་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན།
 ཏྟག་བཅས་བདག་འཛིན་དེ་དང་བཅས་བ་འཁོར་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་བ་
 དོན་ཟག་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་དབའ་རྣམས་གྱང་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ།
 འདོད་ན། དེ་དག་གིས་མཉམ་བཞག་གྱང་ཟག་པར་འགྱུར་བ་ལས་སྟོམ་མེད་རྣམ་པར་
 དག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་སྤྱིབ་བ་གཉིས་ཀྱི་ས་པོན་དང་བཅས་བ་ཐམས་
 ཅད་ཟག་ཏགས་ཏེ། བར་ལྟ་ཡོད་གསལ་གཤུང་རུང་སེམས་དབའ་རྣམས། ཤེས་བྱའི་
 སྤྱིབ་བ་གང་པར་སྟོན་པའི་ཐུགས་ཐེས་ཟག་པར་བྱེད་པས་གང་ཟག་ཅས་དང་། ཏགས་
 ཀྱི་ཟག་བ་སྟོོ་དགུ་དང་བཅས་བ་སེམས་ཅན་ལ་གནས་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། དེས་
 ན་འདི་ལ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་བཞིའི་དབྱེ་བ་མཛད་དེ། དོན་ཡོད་ལ་ཏགས་མེད་བ་
 དང་། དེ་ལས་སྟོག་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡོད་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་བ་དང་བཞི་སྟེ། དང་
 པོ་ནི། གོང་མ་གཉིས་དང་། གཉིས་བ་ནི། སེམས་དབའ་དང་སྤྱལ་སྤྱལ། གསུམ་བ་ནི།
 འདོད་ཁམས་བ་དང་། བཞི་བ་ནི། པོན་སྤྱོའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སྤྱལ་སྤྱེ་དེ་ཟག་བ་གཏན་ཟད་ཡིན་ན་ཏགས་ཡོད་བ་འགལ་ལ། མ་ཡིན་ན་ཟག་བ་ཟད་

བ་ཞེས་དང་འགལ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ་དོན་གྱི་ཟག་པ་གཏན་ཟད་དེ་ཕུང་དང་མི་འགལ་
 བ་ནི་རང་སྣང་སྒྲོས་པས་སྣང་པའི་ཐོན་སྒྲུ་ལ་དགོངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྟགས་ཡོད་པ་ནི་
 གཞན་སྣང་འགག་མེད་དུ་གར་བ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་རབ་ལྡགས་ཀྱི་མཆི་མ་ནི་
 བདུད་ཅི་དང་འབྲ། ཞེས་མདོ་དང་། དེ་ལྟར་མིན་ན་སངས་རྒྱས་དངོས་བཅས་སུ་འགྲུར་
 ཉེ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཟག་པ་སྒྲོ་
 དགུ་གནས་འགྲུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་
 གཞན་སྣང་དུ་རྟགས་ཟག་གཏན་ནས་མི་འཆར་བ་འགྲུར་བ་ལས། སྣར་གྱི་ཕུང་གིས་
 གཞོད་དོ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་སྣང་གཞན་སྣང་སེམས་དཔའི་མཉམ་རྗེས་སུ་
 བཤད་ཟེན་རྟོ།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཆོན་ཉིད་དེས་བྲུབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཅན་ལ། རོ་པོ་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་། རྒྱ་མཆོན་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་
 བ་དེ། དོན་ཟག་གི་ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་མ་བྱུང་དང་། ཟག་པས་བྲུང་པར་བྱས་མ་བྱས་
 དང་། དོན་ཟག་གི་བྲུབ་བྱ་ཡིན་མ་ཡིན་ལ་སྟོས་ནས་སྟེ་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་
 སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་ལ་རྟགས་ཟག་མེད་པར་འགྲུར་རྟེ་ཉེར་ལེན་དེ་མེད་པས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་
 འདོད་དོ། ཟག་པ་གཉིས་ཆོགས་པའི་མ་ཞིག་པའི་བྲུབ་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་ལ་
 དོན་ཟག་ཡོད་པར་འགྲུར་རྟེ་རྟགས་ཡོད་པར་གོང་གི་ཕུང་གིས་བྲུབ་པས་སོ། །ཡང་
 གཟུགས་མེད་ན་རྟགས་ཟག་ཡོད་པར་འགྲུར་རྟེ་དོན་ཟག་ཡོད་པས་སོ། །རང་ལུགས་
 ལ་རྟེན་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་དང་། རོ་པོ་སྐུའ་བ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་དང་།
 བྱེད་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བདེ་ལེགས་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ལ་སྟོས་ནས་སྟེ་བཤོ། ཆོད་
 སྟོང་ལ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་ལ་རྟགས་ཟག་ཡོད་པས་སྐུའ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད་
 པར་འགྲུར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད། དེ་དེ་ནི་རང་སྣང་ཡོད་པར་མ་བྱལ་བ་གཞན་སྣང་ལ་བྲུབ་
 པ་མེད་དོ། །དབྱེ་དོན་ལ། གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། ཟེག་པ་འོག་མ་བ་ལྟར་ན་
 བ་དང་ལ། གོང་མ་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བཛོད་དུ་མེད་གསུངས་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་

ཐ་དད་ན་ཟག་བཅས་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་ཟག་བཅས་གནས་གྲོལ་ཟག་མེད་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་སྒྲར་སྤྱོད་ལ་མ་སྤྱོད་ལ་མ་ཁུབ་བ་
མེད་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དེས་ཀྱང་མ་ཁུབ་བ་མེད། ཅེས་
དང་། ཟག་པའི་ཕྱང་པོ་སྤངས་ཤིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། ཡང་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དབྱེར་མེད་བྱང་འཇུག་ཡིན་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཟག་པ་སྤྱོད་བས་གྲུབ་པས་
ཟག་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ལས་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། རང་ལུགས་ལ།
དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དབྱེར་མེད་དེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་རྗེས་
སྐྱོལ་ལ་ཟག་བཅས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་བཞག་ལ་ཟག་མེད་དེ་གྲོལ་རྒྱ་དང་
གྲོལ་འབྲས་ཡིན་པས་རྟེ། ཟག་བཅས་ཕྱང་པོ་རྒྱལ་ཅོམ་ཡང་སྤངས་ཤིང་ལས་སོགས་
གསུངས་སོ། ཁྱོད་སྤོང་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཁུབ་བར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བ་ནི།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་བྱེད་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཐལ་བ་མེད་དེ་རྗེས་འབྲལ་མེ་ཤེས་སུ་འདོད་པའི་རྟགས་མེད་ལ་དབྱེ་བ་
བྱུང་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཁུབ་བ་མེད་དོ། བྱངས་ངེས་ལ། རྒྱ་མཚན་གྱི་འུགས་ལ་ངེས་
ལ། དེ་ཡང་གང་རུང་གཅིག་དུ་གྲུབ་པས་གཅིག་ཁེགས་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའམ་མ་
ཡིན་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྤྱོད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་རྟེ། དང་པོ་ཟག་མེད་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། གྲོལ་འཛིན་ཆེན་
པོས་རྒྱ་འབྱུང་བ་ལྔ་ལ་དག་མ་ལུས་འབྲས་བྱ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ལ་རྟེན་མི་འཆའ་
བའི་ཤེས་པ་ཅོམ་གསུངས་རྟེ། འདུས་མ་འདུས་བྱས་པའི་དོན་རྟོག་དུ་འགྱུར་པས་དང་
མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། ཡང་དཔལ་གྱིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྤོང་ཞིང་ཡོན་ཏན་
དུ་མ་འདུས་ཤིང་འབྱུངས་པ་གསུངས་རྟེ་མཚན་གཞི་དང་མཚན་བྱས་བྱང་བར་དུ་བྱས་
སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་བཅས་མཚན་མ་སྤར་ཡོད་ཉེར་ཞིག་དུ་མ་འདུས་ཅོམ་
ཟེར་རྟེ། སྤར་ཡོད་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་འཁུལ་པ་ཡེ་ཡོད་དུ་འགྱུར། འདོད་ན་ཟག་མེད་

གཏན་ནས་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་སྐབས་དུ་མི་གཏུབ་པ་དང་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་
 ཐོན་ཡིན་པས་དང་ཁྲབ་པ་རང་བཞིན་བརྒྱད་དུ་མེད་པས་བྱམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་
 འདོད་ན་སྤངས། ཞེས་ལས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། འབྲུལ་པ་སྒྲོ་བྱར་དུ་གསུངས་
 ཏེ་སེམས་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲུལ་པ་སྒྲོ་
 བྱར་བའོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རང་ལུགས་ལ། ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་འདུས་
 པས་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པོ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུ་ལ་གནས། ཞེས་སོ། །ཅོད་
 སྒྲོང་ལ་མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་སོགས་ལ་མི་
 བརྟེན་ན་མ་ཁྲབ་ལ་བརྟེན་ན་དེ་དག་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་
 སོགས་ཀྱི་རང་ལྟོག་ལ་མི་བརྟེན་ལ་འབྲས་བྱ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཟག་མེད་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་ལུང་དང་འགལ་ཏེ་ཞེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་སོགས་ཀྱིས་ཟག་
 མེད་ཡིན་པ་ནི་འདོད་ཅིང་དེས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་བྱང་པོ་ཟག་མེད་མིན་པས་ཁྲབ་པ་
 མེད་དོ། གཉིས་པ་ནི། དག་པ་བརྩ་གཅིག་ལ་ཁྲབ་ཆེས་པ་ནི་མེད་དེ། རོ་བོ་ལ་བརྟེན་
 ཅིང་ལྟོག་པ་ལ་མི་བརྟེན་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རོ་བོ་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་འདུ་
 བྱེད་བྱང་པོར་གྲུབ་པས་སོ། །དེས་ན་རྟགས་མེད་དེ་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་
 ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐུན་མོང་དང་། སོ་སོ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་
 པའོ། །དང་པོ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་ཁྲབ་ཅན་ལ། རོ་བོ་ནི། རང་བཞིན་
 རྣམ་དག་དང་། རྟགས་པ་སྟུན་གྲུབ་དང་། གཞན་སྤང་འགག་མེད་དང་གསུམ་སོ། རྒྱ་
 མཚན་ནི། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཤེས་པ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་དང་
 བྲལ་བ་དང་། གཞན་སྤང་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་འགག་མེད་དུ་འཆར་བ་དང་གསུམ་ལ་
 ལྟོས་ནས་བྱེད་པ། ཡང་ན་རང་བཞིན་གནས་པའི་རིགས་ལ་ལྟོས་ནས་གོང་མ་དང་། རྒྱས་
 འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་ལྟོས་ནས་འོག་མ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ། དབྱེད་ནི་ལ། ཁ་ཅིག་གིས།
 ཐེག་ལེ་ཉག་གཅིག་ལས་དབྱེར་མེད་གསུངས་ཏེ་གཞན་སྤང་གི་ཡི་ཤེས་རྒྱུ་ཆད་དུ་

འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡང་དག་པར་དབྱེ་བ་ཡོངས་དང་བྲལ་མོད་ཀྱིས་འོན་ཀྱང་རེས་
ཤིག་སྒོ་ངོ་པོར་དབྱེར་མེད་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དོ། །གངས་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལུགས་ལ་
རེས་ཏེ། ཟག་མེད་ཅམ་དར་མ་འདུས་པ་མེད་པས་སོ། །འོན་འདུམ་ལས། ཤེས་རབ་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བ་ནི་རྟོགས་པ་ལྷུན་གྲུབ་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ། མཚན་
ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། སྤྱི་མེད་གདོད་དག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་
འདུས་པའོ། གཉིས་པ་ནི། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་ལ། ཤེས་པ། སྤྱི་ཕྱར་
ཀྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ། ལུལ་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཐོན་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པས་དག་པའི་
ཡང་དག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། རང་བཞིན་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དག་ཅིང་མངོན་དུ་གྱུར་
པའི་ཐོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་སྤྱི་མེད་དུ་སྤྱི་བ་མེད་པར་གཤུང་བྱུང་གི་དབྱིངས་སུ་
སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་འདུས་པར་སྒྲུང་མེད་ཀྱི་ཐོན་ཉིད་
དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མ་འདུས་ན་ཐོན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་གཞན་སྒྲུང་གི་ཡོན་
ཏན་རྒྱུན་ཆད་དུ་འགྱུར་ལ། འདུས་ན་དེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཏེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱང་པོ་དུས་གསུམ་
ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་གནས། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་
བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། དེ་བྲལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་འདུས་པའོ། གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལ། གཞི་ནི་
མཚན་ཉིད་དེས་བྱུང་ཅམ་ལ། ངོ་པོ་ནི། ལུལ་ཁྲིམས། ཉིང་འཛིན། ཤེས་རབ། རྣམ་ཐོལ།
རྣམ་ཐོལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་ལྷོལ། རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ།
མཚན་བཟང་པོ་དཔེ་བྱུང་དེས་པའི་ཐོ་ཡིག་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་འོད་ཟེར་གྱི་འཕྲོ་
འདུ་དང་ལྷ་ལ་རྟོགས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གཞན་སྒྲུང་འགག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མིན་པར་
འགྱུར་ཏེ་ཕྱང་པོ་ལྷའི་འཆར་རྒྱལ་དུ་འདོད་པས་སོ། །འདོད་ན། གང་ལ་རྟོགས་ནས་གང་
དུ་འབྱེད་དེ་གཅིག་དུ་མ་རེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་ཕྱང་གི་ཐོན་ཉིད་རང་བཞིན་

རྣམ་དག་དེ་མཚན་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་གཞི་སྟེ་སྟོང་ཕྱུར་དེ་མ་དག་བས་དེར་
 འགྱུར་བ་དང་། ཟག་ཕྱུར་ལྟ་ནི། སེས་རབ་ཡི་སེས་དང་ཡོན་ཏན་ཕྱུར་པོའི་འགྱུར་གཞི་
 སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གནས་འགྱུར་སེས་རབ་ཉིད་འཛིན་ལས་སོགས་
 ལྟ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣམ་སེས་
 ཡི་སེས་དང་། འདུ་སེས་ངེས་པའི་རྫོ་ཡིག་དང་། འདུ་བྱེད་ཡོན་ཏན་སེས་རབ་ཡི་སེས་
 དང་། ཚེར་བཞི་ཡི་སེས་ཏེ་ཟག་པ་དང་བྲལ་བ་ཅམ་གྱིས་དེར་འགྱུར་བས་སོ་བཟེར་བ་
 བེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་ཕྱུར་གི་སོན་ཉིད་འགྱུར་གཞི་ཡིན་ན་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཕྱགས་
 མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་བྱུང་བར་འགྱུར་གཞི་གྱུར་འབྲས་སུ་སོང་བ་དང་། འདོད་ན།
 སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། རང་སེམས་ཡི་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཉིད། ཅེས་སོགས་དང་འགལ་ལོ། ཡང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སེས་རབ་
 ཡི་སེས་སུ་འགྱུར་བས། ཕྱུང་པོ་ལྟའི་ངོ་མོ་ཉིད་འགྱུར་གཞི་མིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་
 ཟག་པའི་ཕྱུང་པོ་སྤངས་ཤིང་། ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ལ། བྲལ་བ་མེད་དེ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། ཟག་ཕྱུར་ལ་གྱུར་འབྲས་མེད་པར་འགྱུར་
 བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གྲོལ་ཉིད་འཛིན་ལ་འགྱུར་གཞི་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་ངོས་འཛིན་
 མེད་པས་དང་། རྫོ་ཡིག་འདུ་བྱེད་ཡིན་པ་ལས་སོགས་ལྟོག་པས་གྲུང་མཚུངས་ལ།
 ལར་རྒྱ་མཚན་ངེས་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ།།

རང་ཕྱགས་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོལ་རྒྱའི་གཞི་དང་། རྟོལ་བྱེད་ལམ་དང་། རྟོལ་བའི་
 འབྲས་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ལ། སྤྱི་རིགས་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱུང་པོ་ལྟ་
 དང་། འབྱུར་ལྟ་འབྲེལ་བའི་འབྲས་བྱ་དུག་ལྟ་ལྟོས་པ་ལས་ཟག་མེད་ལྟ་བྱབ་སྟེ། དུག་
 ལྟའི་འབྲས་བྱ་ཕྱུང་པོ་ལྟའི་བག་ཆགས་ཀྱང་སྦྱེ་ལྟ་ཏུ་གནས་འགྱུར། ཞེས་དང་། སྟོན་
 ཀྱི་ཕྱུང་པོ་ཟག་པ་ཀྱང་སྤངས་ནས། ཡོན་ཏན་ཟག་མེད་ཕྱུང་པོ་ལྟ་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་
 དང་། དེ་བཞིན་ཕྱུང་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་གསལ་ན། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་སེས་རབ་ཉིད་ཏུ་
 གསལ་ལ། ཞེས་ལས་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ལམ་རྒྱུད་ལ་བཞེན་ཚུལ་ལ་ལྟ་

ལས་སྒྲོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཙུ་ག་
 དག་པས། ཡང་རྣམ་དག་ཕུང་པོ་དང་། ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམས་
 བས། ཉིང་འཛིན་ཅེ་གཅིག་སྟེ་རང་བཞིན་ཡན་ལག་དོན་གསལ་བས་གཡོ་བ་མེད་པའི་
 ཕུང་པོ། ཞེས་དང་། ཐེག་དགུའི་བརྗོད་བྱ་དམིགས་པ་མེད་པའམ་མི་དམིགས་རྣམ་དག་
 ཏུ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་པ་ཤེས་རབ་སྟེ། བོན་སྐྱུ་ཤེས་རབ་སྒྲོ་གྲོལ་བས། ཟག་མེད་ཤེས་
 རབ་ཕུང་པོ་དང་། ཞེས་དང་། ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་གཙུང་འཛིན་གྲོལ་བས་རྣམ་གྲོལ་ཏེ།
 ཚོགས་བརྒྱད་ཤེས་པ་རྣམ་གྲོལ་བས། སྦྱར་འབྲེད་མེད་པའི་ཕུང་པོ་དང་། ཞེས་དང་།
 ཚོགས་དྲུག་གམ་ལམ་དྲུག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཕུང་པོ་ཐོབ་སྟེ། ཚོགས་དྲུག་མཛོན་ཤེས་དྲུག་ལྡན་པས། ཡེ་ཤེས་རིག་གསལ་ཕུང་པོ་
 དང་། ཞེས་ལས་རྒྱད་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཚོགས་དང་སྦྱར་བ་ནན་གྱིས་མཐོང་།
 ཅས་སོགས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསྐྱས་པས་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་
 སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱན་མཐར་ཡང་བྱ་བ་མཐའ་དག་རྒྱན་བཅད་ནས་དེའི་རྟོགས་པ་
 མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་གྲོལ་རྒྱ་དང་ལམ་གྱི་ཕོན་ལྗེའི་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་གྱུར་པས་ཟག་
 མེད་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་འཆར་བས་སོ། །

ཚིད་སྟངས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གྲོལ་རྒྱ་ལ། ཕུང་པོ་གྲོལ་རྒྱ་ཡིན་པས་ཏེ། དེ་
 སྦྱེས་བའམ་མ་སྦྱེས་པ་གང་། དང་པོ་ནི། སྦྱེས་པ་གྲུབ་ཟིན་པས་གྲོལ་རྒྱ་ཏུ་འགལ་
 ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་གྲོལ་རྒྱ་ཏུ་འགལ་ཞེ་ན། རྗེས་ལ་དབྱེད་ན་
 དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱིས་འོན་ཀྱང་ཕུང་པོའི་སྦྱི་རིགས་ནས་གྲོལ་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་དང་
 འབྲེལ་པའི་རྗེས་ལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལས་པའི་རྒྱད་ལ་བརྟེན་པའི་གྲོལ་འབྲས་
 མི་ཐོབ་པར་འགྱུར། རྒྱ་ལོག་པ་ལས་འབྲས་བྱ་ལྡན་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པས་ཐལ་པའི་རྟོགས་མེད་ལ། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཐལ་པའི་བྲུབ་པ་མེད་
 དེ། འབྲུག་པ་རྒྱ་ཏུ་གྲོལ་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལྟ་བུ་དག་ལས་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ་
 འབྲས་བྱ་འདོད་པས་སོ་ཞེ་ན། ཟག་མེད་རོ་བོ་ཉིད་ལམ་མིན་པར་འདོད་ལ། དེ་ཐོབ་

བྱེད་ལས་མིན་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ། །དབྱེད་ནོར་རོ་པོ་གཅིག་ལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་ལྗོན་པ་
 བ་དད་དེ། རྟོང་པ་བཅོ་བརྒྱད་མཚན་མ་རྣམས་པར་དག དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོག་པ་བརྒྱད་
 རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བས། ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་གསལ། ཞེས་ལས་རྒྱུད་
 ལས་གསུངས་སོ། །གངས་ངེས་ལ། ལྷ་པོ་གང་དུ་ལྟོས་ནས་གངས་ངེས་ཤེ་ན། དེ་ལ་
 གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། མེད་ལའ་སྤྲུལ་ན་རེ། ཟག་བཅས་ལྷ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ་
 རྒྱ་འབྲས་གངས་མཉམ་པའི་བྱེད་དང་། དེ་རི་རྩུར་འདུ་བྱེད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷོ་ལ་བས་
 ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཞུགས་ཕྱང་ལུལ་དང་ལུལ་ཅན་བརྒྱ་གཉིས་རྒྱའི་གཞུགས་བཞི་
 དང་བརྒྱ་དྲུག་ལས་ཉིད་འཛིན་དང་། འདུ་ཤེས་གསུམ་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པས་
 དགུ་ལས་ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ལས་རྣམས་ལྷོ་ལ་དང་། ཆོར་བ་གསུམ་ལུལ་
 དང་ལུལ་ཅན་དུ་བྱེ་བས་ལྷོ་ལ་བ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དྲུག་དུ་གངས་ངེས་གསུངས་
 པ་ནི་མི་རིགས་པས་གསུམ་ལས། སྤྱབ་བྱེད་མེད། གནོད་བྱེད་ཡོད། ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ།
 དང་པོ་ལ། གངས་མཉམ་པས་སྦྱར་ན་ཆོར་བ་གསུམ་ཁམས་གསུམ་དང་སྦྱར་བས་
 ཤེས་རབ་ཕྱང་པོར་འགྱུར་ལ། ཉིད་འཛིན་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཏེ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
 པའི་གཞུགས་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། གཉིས་པ་ཤེས་རབ་དམིགས་པ་མེད་པར་ལྷོ་ལ་ཆོ།
 ཕྱང་པོ་གཞན་ལྷོ་ལ་རྒྱུ་ཁྲིམས་ལས་སོགས་འབྱུག་སྟོ་བ་དད་མིན་པར་འགྱུར་ལ།
 མ་ལྷོ་ལ་ན་རོ་པོ་གཅིག་པ་ལས་ལྷོ་ལ་མ་ལྷོ་ལ་ཆ་གཉིས་འགལ་བས་སྦྱོས་པར་འགྱུར་
 བ་ལས། དེ་བཞིན་ཕྱང་པོ་རྟོང་པ་ཉིད་གསལ་ན། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཉིད་
 དུ་གསལ། ཞེས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་ནི། མོ་ཁྲིམས་དང་ཡེ་གཤེན་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་
 ཅུར་སྦྱོར། ཞེས་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཐེག་སྟོ་ལྷ་དང་ལམ་ལྷ་ལ་ལྟོས། ཞེས་གོང་མ་ཀྱན་
 གསུངས་ཏེ་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་མ་ངེས་པ་དང་ལམ་དྲུག་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་
 སོ། །

རང་ལུགས་ལ། ལྷོ་ལ་བྱེད་རྒྱ། ལྷོ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ལས། ལྷོ་ལ་བའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ངེས་ཏེ། དང་པོ་ནི། སྦྱར་རིགས་ཟག་ཕྱང་ལྷོ་ལ་ཡོད་པས་ཏེ། ཟག་པའི་ཕྱང་པོ་

ལྷ་ཡོད་པས་ཟག་མེད་ཡུང་པོ་ལྷ་རུ་འགྱུག། ཅེས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ལ། གཉིས་པ་
 བློ། ལྷ་སྒྲོམ་སྒྲིབ་པ་དམ་ཆེག་འཕྲིན་ལས་ལྷས་རིམ་པ་བཞེན་ངེས་ཏེ། ལྷ་སྒྲིབ་སྒྲོམ་
 པ་དམ་ཆེག་འཕྲིན་ལས་ལ། འབྲས་བུ་བསྐྱབ་ལ་བཅོམ་ཕྱིར་ངས་བཤད། ཅེས་ལས་
 རྒྱུད་ལས་གསུངས་ལ། གསུམ་པ་བློ། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལ་སྒྲོམ་ནས་ཏེ་དུག་ལཱེ་
 འབྲས་བུ་ཡུང་པོ་ལཱེ་བག་ཆགས་ཀྱང་སྐྱེ་ལྷར་གནས་འགྱུར། ཞེས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་
 ཡུང་པོ་གར་གསལ་བཅོམ་པོའི་སྐྱེ་རུ་གནས་འགྱུར་ལས་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་
 པས། ཟག་མེད་ལྷ་རུ་གངས་ངེས་སོ། ཚད་སྤྱོད་ལ། ལྷ་བ་ལས་སོགས་ལྷ་དུས་གཅིག་
 གམ་རིམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན། དང་པོ་ལྷར་ན་རྒྱུད་དུ་མར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་
 བ་སྐྱེ་འགག་རིམ་གྱིས་བྱེད་པས་རྟོགས་པ་མི་བཟོན་པར་འགྱུར། ཞེན། དེ་དག་སྒྲོ་རོ་
 པོ་གཅིག་ནམ་པ་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྟེ། ལྷ་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་
 པ་དན། སྒྲོམས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ལྷ་བ་རྟེན། ལྷ་སྒྲོམ་གཉིས་ལས་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་
 ཡུང་དུག་ལས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ། ཇི་མ་དང་བྲལ་བས་རྒྱུན་མཐར་
 ཇི་མ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་བྱུབ་ལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཆོགས་པར་བྱུབ་པའི་
 འབྲས་བུ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་སྤངས་པའི་བྲགས་ལ་བྱུབ་པོ། །

གསུམ་པ་གཞན་སྤང་འགག་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལ་ཡང་། མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི།
 ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། གཞན་སྤང་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་འདུས་པའོ། གཉིས་
 པ་སྐྱེ་མཆོན་བཟང་པོ་ལེགས་པའི་དཔེ་བྱད་དང་། ངེས་པའི་ཐོ་ཡིག་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་
 དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ལྷ་ནི་མཆོན་གྱི་མེ་རྟོག་ལ། ལེགས་པའི་དཔེ་བྱད་འབྲུ་ཆགས་
 པ། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་རྟོགས། ཞེས་ལས་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པས། དེའི་ཕྱིར་
 གཞན་སྤང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་མཆོན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་
 པོ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་དང་། ངེས་པའི་ཐོ་ཡིག་
 བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་གཉིས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྒྲོམ་འབྲུམ་སྟག་མཐའ་ཡས་པ་དང་།
 འོད་ཟེར་གྱི་འཕྲོ་འདུས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁེངས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་རྩུ་འབྲུལ་

གྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ལག་ཕྱད་པར་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟེན་སྐྱེ་དང་། བརྟེན་པ་ཡེ་ཤེས་
 དང་། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་
 བྱི་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོ་འདྲ་ལས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཡངས་པ་མཁའ་ལ་
 མདུང་བསྐྱོར་འདྲ། ཞེས་སོགས་དང་། གསུམ་པ་མན་ཆད་འཕྲིན་ལས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་
 ཡང་གསུམ་པ་སྐྱེ་མཛད་པ་སྟེ། ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཞི་བརྩས་དོན་ཀྱན་འབྱུང་། ཅེས་
 དང་། བཞི་པ་གསུང་གི་མཛད་པ་སྟེ། དེས་པའི་ཐོ་ཡིག་ཀྱན་ལ་གྲགས་པའི་གསུང་།
 ཞེས་དང་། ལྷ་པ་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ། ཉིང་འཛིན་བརྒྱད་ཅུ་བསམ་གཏན་གཡོ་མེད་
 ཐུགས། ཞེས་དང་། ཐུག་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། འོད་ཟེར་འབྲུམ་སྤྲུག་གངས་མེད་
 པ་དེས་སྦྲང་པ་ཆེན་པོས་བྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། བདུན་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཛད་
 པ་སྟེ། འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ལག་ཕྱད་པར་མཛད། ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་ནི།
 ཡོན་ཏན་གྱི་སྤང་པོ་དུས་གསུམ་གྱི་གཤེན་རབ་ལ་གནས། ཞེས་དང་། ཉེས་པའི་སྐྱོན་
 སྤངས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རྫོགས། ཞེས་གསུངས་པས་བྱུང་པོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྟོང་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་། ལྷན་བྱུང་དང་། གཞན་སྦྲང་
 ལ་ཚོད་པ་སྟོང་པའོ། དང་པོ་ནི། རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་ན་རྣམ་དག་གི་སྤང་པོ་མེད་པར་
 འགྱུར། འབྲས་བུ་བསྐྱུས་པ་དང་། འདོད་ན། སྦྱིང་པོ་ཅན་དེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ། ཞེས་དང་།
 སངས་རྒྱས་བདེ་བས་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་བྲུབ། ཅེས་དང་། ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེས་མ་བྲུབ་པ་མེད། ཅེས་པས་སོ་ཞེ་ན། རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྲུབ་པའི་
 བྲུབ་པ་མེད་ལ་མཛོན་གྱུར་མཐར་ཐུག་གིས་མ་བྲུབ་པ་འདོད་དེ། སེམས་ཅན་ཉིད་ནི་
 སངས་རྒྱས་རྒྱ། མ་རྟོགས་རྟོགས་ན་བདེ་ཆེན་འབྱུང། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། གཉིས་
 པ་ལ། ལྷན་བྱུང་དེ་རང་བཞིན་དང་། རོ་པོ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་དང་པོ་ལྟར་ན་རོ་པོ་
 ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་རང་བཞིན་རོ་པོ་ཉིད་དུ་གནས་པས་དང་། འདོད་
 ན། ཐུག་སྤང་ལྷ་དང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་འང་ཐག་མེད་བྱུང་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཀྱོལ་རྒྱ་དང་
 ལམ་གྱི་རྒྱན་ཉམས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གནས་ལུགས་སྟོས་བཅས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན།

མཐར་ཐུག་འབྲས་བྱ་ཡི་དུས་སུ་གཅིག་མོད་ཀྱིས་ལམ་དང་འབྲས་བྱ་ཡི་དུས་སུ་རུས་
བ་འབྱུང་དུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་དོ། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་སྒྲོལ་པར་
འགྱུར་མཚན་དཔེ་ལས་སོགས་གྲུབ་པས་ཤིང་། དོན་དམ་མཐ་རང་སྤྱང་དུ་རྟགས་མེད་
ལ་ཀུན་རྫོབ་བམ་གཞན་སྤྱང་ལ་བྱབ་པ་མེད་དེ། འགག་མེད་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་ཡིན་པས་
སོ།།

གསུམ་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཟག་མེད་ཡུང་པོའི་
ཐ་སྙད་བསྐྱབ་སྟེ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱབ་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར་རོ་མཚན་མཚོན་བསྐྱབ་
བས་སོ། དེས་ན་ཡོན་ཏན་འདུས་པས་ཡུང་དུ་མས་སྤར་བཞིན་གྲུབ། དེགས་པས་ཀྱང་
སངས་རྒྱལ་ལ་སྤངས་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་འདུས་པ་བསྐྱབ་པ་
སྟེ། རྟགས་ཟག་པ་ཟད་པ། ཉོན་མོངས་མེད་པ། ཞེས་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
སྒོལ་བ་ལས་སོགས་དང་། དེགས་པས་ཀྱང་རྒྱན་མཐར་སྤང་བྱ་མ་སྤོང་ན། རྟོགས་པ་
མི་འཆར་ལ་དེ་ཡང་སྤངས་པས་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་གྲུབ་ལ། དེས་བྱབ་པ་ཕྱགས་
ལ་རྒྱད་གཞན་ལས་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཡུང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་
དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། སྒོལ་འཛིན་ཆེན་པོས། རྒྱ་འབྱུང་བ་ལྷ་ལ་རག་ལུས་འབྲས་
བྱ་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་ལ་རྟེན་འཆར་བའི་ཤིས་བྱ་འདུས་པ་གསུངས་ཏེ། འདུས་
བྱས་ཀྱི་རང་ལྷོག་ལ་བྱབ་ཆེས་སོ། ཡང་དབལ་གྱིས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོན་དུ་
མ་འདུས་གསུངས་ཏེ། མཚོན་བྱས་བྱུང་པར་བྱས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་གསུངས་ཏེ། འབྲས་རྟེན་
ལ་བྱབ་ཆེས་པ་དང་། དངོས་པོ་སྤྱང་ཅམ་ཀྱི་དོན་ལྷོག་ཡིན་ནོ། རང་ལུགས་ལ། སྦྱོན་
དུ་མ་འདུས་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཚེད་སྤོང་ལ། བྱབ་ཆེས་མ་བྱབ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་སྤྱ་རྟེན་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་འདོད་དེ། ཐ་དད་མེད་ལ་རང་ལྷོག་ལ་རྟགས་མེད་དོ། གཉིས་པ་
དཔེ་བ་བཅུ་གཅིག་ལ་མ་བྱབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་སོ་ཟེར་ན། དེ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་རོ་བོ་

འདུས་པའི་རྟགས་མེད་ལ་ཡོན་ཏན་འདུས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་བྱབ་པ་མེད་དེ། རོ་པོ་
ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ། ཐུན་མོང་དང་། སོ་སོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས།
གཞི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ལ། རོ་པོ་ནི་ལྷ་དང་། རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ་
སྟེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། སེས་བྱའི་གནས་ལུགས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱེ་བམོ། དང་པོ་ནི། གང་གིས་དང་། གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་གཞུགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་
ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་གཞུགས་དང་། དུལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པས་ཆོར་བ་དང་། ལྷ་
བས་བདག་དང་གཞན་དུ་འཛིན་ཅིང་བྱིན་ཅི་ལོག་པས་འདུ་ཤེས་དང་། དུལ་ཀྱན་ལ་
གཡོ་པས་འདུ་བྱེད་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དུལ་ལ་དམིགས་
པ་རིག་པར་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཞུགས་རྟེན་སྒྲིབ་དང་འབྲེལ་ལ། གཞན་བཞི་བརྟེན་པ་སྟེ། ཆོར་བ་
མོངས་སྐྱོད་ཟས་དང་འབྲེལ་ལ། འདུ་ཤེས་ཐ་སྐྱད་དུ་འདོགས་པ་ནི་དང་འབྲེལ། འདུ་བྱེད་
ལས་གཡོ་བ་ཟས་འཛེན་མི་འབྲེལ། རྣམ་ཤེས་མོངས་སྐྱོད་བྱེད་མི་དང་འབྲེལ་བས་བྱེདོ།
གསུམ་པ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཁམས་གསུམ་དུ་འདུས་ལ་དེ་སྤང་པོ་ལྷ་རུ་འདུས་
ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྐྱོད་དེ། དེ་གཞུགས་ཀྱི་བྱེ་བས་
ཏེ། དེ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་གཞུགས་སྤང་བསྟན་ལ། གཞུགས་ཁམས་ན་ཏིང་འཛིན་ཀྱི་
བདེ་སྤྱག་སྤང་སྤང་བྱེད་པས་ཆོར་བས་བྱེ་ལ། གཞུགས་མེད་ལོག་མ་གསུམ་འདུ་ཤེས་
གསལ་མི་གསལ་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེ་ལ། མིང་རྟེན་ཤེས་པ་གཡོ་མི་གཡོ་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བྱེ་
ལ། སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་ཀར་འཇུག་པས་འཇུག་མཁན་དེས་བྱེ་བས་
རྣམ་ཤེས་སྤང་པོར་བཞག་གོ་དབྱེདོན་ལ། སྤང་པོ་འདི་དག་གཅིག་གསུམ་ཐ་དད་ལས་
སོགས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་
ཀར་འདོད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་པ་ཁ་ཅིག་གིས། སྤང་བ་བྱང་རྩལ་

ཀྱི་སེམས་ཐེག་ལེ་ཉག་གཅིག་ཏུ་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པར་རྟོགས། ཞེས་སོགས་ལུང་
 ཏུ་མ་དང་། རིགས་པས་རིགས་ཏུ་ག་ཐེག་དགའི་མཐོང་སྤངས་ཏུ་མ་འབྱུང་པས་གཅིག་
 ཏུ་ངེས་ཟེར་རོ། དེ་ལྟར་གཞུགས་སོགས་སེམས་སྤྲོ་མི་བདེན་པར་འབྱུང་ཏེ། སེམས་
 ལས་རྩས་གཞན་ལོགས་སྤྲུབ་པས་སོ། ལུབ་པ་མེད་ན་མེར་སྤང་བ་ཡང་རྒྱར་བདེན་
 པ་དང་མཚུངས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། གཞུགས་ཕུང་ཕྱིའི་ཡུལ་ནང་གི་སེམས་གང་
 ཏུ་ཡང་མི་བདེན་ལ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་གཞན་ཏུ་མ་བྱུབ།
 ཆོགས་བརྒྱད་སེམས་ཕུང་རྩས་གཞན་ཏུ་བྱུབ་པས་ཕུང་སོ་བྱེད་དང་བཞི་རྩས་སྤྲུབ་
 པའི་བདེན་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་མི་བཞི་བདེན་མེད་སྒྲོས་བཏགས་དོན་ལ་
 མ་བྱུབ་བྱས་པས། དེ་བྱུབ་སྟེ། ཤེས་པའི་བདེ་སྤྱད་སྤྱོད་ཆོར་ཏུ་ངེས་ཤིང་། འདིར་ཡང་
 གཞུགས་སོགས་བྱུབ་པས་ཏེ་ཆ་གང་ལས་སོགས་སྤྱོད་པས་བྱུབ་པས་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་དམན་ཁ་ཅིག་གིས། ཤེས་པའི་གཞི་ལྷ་རྩས་སྤྲུབ་པ་སྟེ་རྩས་ཐ་
 དད་དམ་དོན་དམ་ཏུ་འདོད་དེ། འདི་ལྟར་སྤང་བ་གཞུགས། གཙོ་སོ་སེམས། འཁོར་
 སེམས་ལས་ཕུང་པ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཉག་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་དང་ལྷ་རྩས་
 སྤྲུབ་ལ། དེ་ཡང་གཞུགས་ནི་ཤེས་པ་ལས་རྩས་ཐ་དད་པའི་དངོས་སོ་རྩལ་ཐན་ཏུ་མ་
 འདུས་པ་ལས་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཡང་དབུས་རྩལ་གཅིག་ལ་རྩལ་ཐན་ཏུ་ག་གིས་བསྐྱོར་ནས་
 བྱུབ་སྟེ་བར་ཡང་མེད་འབྱུང་ཡང་མ་འབྱུང་ཐ་དད་ཏུ་མི་བྱེས་པ་ནི་མི་གཏོང་འཛིན་
 པའི་རྒྱང་གིས་བདུས་ཀྱི་བསྐྱུས་ཀྱི་ལ་རགས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བ་ནི་གཡག་ར་ཞེ་ཅུ་སེང་
 བཞིན་ཏུ་འདོད་ལ། ཆོར་བས་བདེ་སོགས་སྤྱོད་ལ། འདུ་ཤེས་ཐ་སྤྱད་ཏུ་འདོགས་ལ།
 འདུ་བྱེད་ཀྱན་ལ་གཡོ་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་དམིགས་པས་རིག་པ་དེ་དག་རྩས་སྤྲུབ་པའི་
 དངོས་སོ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་འཛིན་དངོས་སོར་བྱུབ་པ་དེ་སྤྱིས་བའམ་
 མ་སྤྱིས་པ་ཡོད། དང་སོ་ལྟར་ན་སྤྱིས་པ་དེ་འདས་པའམ་མ་འོངས་པའམ་ད་ལྟ་བ་གང་
 ལ་སྤྱིས་པ་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་ན་མི་རུང་སྟེ་འགག་ལ། གཉིས་པ་ཡང་མི་རུང་སྟེ་མ་
 སྤྱིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལྟར་ན་པན་གངག་བྱ་འདོགས་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་རོ། །

གཉིས་པ་རྩམ་སྤྲུལ་གྱུ་བ་པར་རོ་པོར་མེད་དེ། རི་པོར་གི་རྩ་བ་ཞིན་ནོ། ཡང་ཁ་
 ཅིག་གིས། ཐ་དད་དེ་རྒྱ་དང་དམིགས་ཀྱིས་ཐ་དད་པས་སོ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་
 ལེས་རྒྱད་དུ་མར་འགྱུར་རོ། གསུམ་པ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། གཞུགས་གཞན་ཐ་དད་དེ་ལེས་
 རིག་ཡིན་པས་དང་། གཞན་བཞི་འདུ་བྱེད་ཅམ་དང་བདག་གཅིག་སྟེ། རྩེ་བྲག་མི་ལྟན་
 པ་དང་གཅིག་པས་སོ་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་པས། དེ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཐ་དད་དང་གཅིག་པ་
 དགག་པའོ། དང་པོར། གཞུགས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་བ་ཡི་ལེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 མོལ་བར་འགྱུར་བ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། གཞུགས་བདེན་དོས་སྤྱུ་འགྱུར་
 ལ་བྱུང་བ་སེམས་སྟེ་མེད་སྟོང་པ་ལས་སོགས་སྤྲུལ་པོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སེམས་
 དང་སེམས་བྱུང་རོ་པོ་གཅིག་དུ་འགྱུར་ལ། འདོད་དེ་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན།
 དུས་དང་ཀྱན་པ་ཡང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ལ། རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་འདུག་པར་
 འགྱུར་རོ། །རང་ལུགས་ལ། ཡིན་ཚུལ་གྱི་གནས་ལུགས་སྤྱུ་གཅིག་སྟེ་སྤར་གྱི་ལུང་
 དང་། ཁ་དོག་གསལ་བ་དབང་པོའི་ལུལ། ཁ་དོག་ཅི་གསལ་སེམས་ཀྱི་དབྱིངས། ཞེས་
 གསུངས་པས་འདི་ཡི་སྤྱབ་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་དོ། སྤར་ཚུལ་དུ་གཞུགས་དང་གཞན་
 ཀྱིས་ཐ་དད་དེ་ལེས་རིག་གཅིག་དུ་གཅིག་མི་འདུ་ལ་གཞན་བཞི་རིག་པའི་སེམས་སྤྱུ་
 རོ་པོ་གཅིག་ལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རྟོག་པ་ཐ་དད་དེ། རིག་པའི་སྟོང་པོ་གཅིག་ལ་འདོད་ཟེར་
 ཀྱི་འཆར་ཚུལ་ཡིན་པས་ཏེ། རིག་པ་སེམས་ནི་ཀུན་ལེས་ཏེ། ཐམས་ཅད་སོག་པ་ལེས་
 པའི་བདག་ཅེས་དང་། ལུལ་ཐ་དད་ལ་དམིགས་པ་སྟོང་བས་བྱུང་བས་སོ།།

རྟོང་སྟོང་ལ། ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞུགས་སེམས་སྤྱུ་གསུངས་པ་
 དང་མི་འགལ་བ་ནི་ཡིན་ཚུལ་ལ་དགོངས་པས་དང་། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡིན་
 ཚུལ་དང་། སྤར་ཚུལ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤར་པའོ། དང་པོ་ནི། གཞུགས་སེམས་སྤྱུ་མ་
 བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལོགས་སྤྱུ་བྱུང་བས་ལེ་ན། ཡིན་ཚུལ་སྤར་ཚུལ་གྱིས་ལན་འདེབས་
 སོ། གཉིས་པ་ལ། གཞུང་འཛིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞུགས་བདེན་དོས་སྤྱུ་མི་
 འགྱུར་བ་ནི་ཡིན་ཚུལ་དུ་གཅིག་པའོ། གཉིས་པ་ལ། འཛིན་པ་བས་སམ་འབྲས་བུ་སོ་

སོ་བསྐྱེད་ཀྱས་སམ་མི་ཀྱས། དང་པོ་ལྟར་ན། རྩམ་ཐ་དད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རིགས་
 གྲང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་སྤྱུ་རྩམ་དང་འགལ་ཞེ་ན། རྩམ་པ་མི་ཀྱས་ཏེ། ཤེས་རྒྱ་ད་
 རོ་པོ་གཅིག་པས་དང་། རིགས་སམ་རང་ལྟོག་ལ་མི་ཀྱས་ཏེ་དམིགས་ཀྱིས་ཐ་དད་པས་
 སོ། གསུམ་པ་ལ། ཡིན་སྒྲུང་གཉིས་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་ཐ་དད་སྒོ་ཡིས་ཀྱིས་པ་ཡིན་
 པས་ཤེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ་གནས་ལུགས་དང་འཆར་ཚུལ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ལ་
 རྟོས་པས་སོ། གངས་ངེས་ལ། འདི་ལྟ་ཏུ་བསྟན་པ་དེ་གང་ལ་རྟོས་ནས་ངེས་ཤེ་ན། དེ་
 ལ་འདིར་བཞི་སྟེ། རྒྱ་དང་། དེ་ལྷ་བ་པའི་རོ་པོ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་། ལོག་རྟོག་བརྒྱུག་
 པ་ལ་རྟོས་ནས་ངེས་པའོ། དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ལྟ་དང་དུག་ལྟ་འབྲེལ་བ་ལ་རྟོས་པ་སྟེ།
 ཞེ་སྤང་སེམས་དང་འབྲེལ་བ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཕྱེད་པོ་སྤྱུ་རྩམ་དུག་ ཅས་སོགས་དང་།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པས་སྒྲུང་ཡོར་དང་ལུལ་སྒྲོང་བ་དང་མཚན་མར་
 འཛིན་པ་དང་ལུལ་ལ་གཡོ་བ་དང་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱུང་བའོ། གསུམ་པ་
 ནི། དེ་ལྟ་སྟོལ་བས་སྒྲུ་ལྟ་ཡེ་ཤེས་ལཱི་རྟོགས་པ་འཆར་བ་སྟེ། དུག་ལཱི་འབྲས་བྱ་ཕྱེད་
 ལཱི་བག་ཆགས་སྒྲུ་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། གྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བརྒྱུག་ཕྱིར་བསྟན་ན་གསུམ་སྟེ། ལོག་
 པར་རྟོག་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་བརྒྱུག་པའི་ཐབས་དང་། དེ་ལ་ཚད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་
 ལ་བྱེ་རོལ་པ་ལས་སོགས་པས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱེད་པོ་ལྟ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་
 ཏུ་རྟོགས་ཏེ། བདག་རྟག་པ་གཅིག་ཕྱུ་རང་དབང་ཅན་ཏུ་རྟོགས་ལ། ཕྱེད་པོ་གཞན་
 བཞི་བདག་གིས་བར་ལོག་པར་རྟོག་སྟེ་གཟུགས་ནི་བདག་གིས་གཞི་འཕེལ་རྟེན། ཆོར་
 བ་ལུལ། འདུ་ཤེས་བརྗོད་བྱ། འདུ་བྱེད་བདག་གིས་བྱེད་པར་ལོག་པར་རྟོག་པའོ།
 གཉིས་པ་ཕྱེད་ལྟ་ལྟ་བསྟན་པས་བརྒྱུག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱེད་པོ་ལྟ་མི་རྟག་པ་དང་། རང་
 བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པས་བརྒྱུག་པས་ཏེ་དེ་ལ་ཕྱེད་པོ་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱ་
 ལ་བྱས་པའི་གཟུགས་འདི་རྒྱུན་གྱིས་འཛིག་ཅེས་དང་། དེ་ལྟར་གྲངས་པའི་ཕྱིས་འདི་
 ཡང་ཀུན་གྲང་སྒྲུ་མ་ཡིན་པས་ན་མི་རྟག་པོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། གཉིས་པ་བྱི་

གཟུགས་དང་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤང་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཟུགས་སྤང་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་
 ཀྱི་བསྐྱེད་པས་རྟག་པ་འགོག་པས་ཏེ། རྟགས་སྤྱོད་པས་བྱུང་ལ་བྱུང་བ་དེ་ལ་མི་རྟག་
 པའི་བྱུང་པས་རྟག་པ་བྱུགས་ལ་བྱུང་པའི་སྤྱོད་དུ་ཁྱེད་པས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་དུ་
 མ་དང་འབྲེལ་པས་གཅིག་སྤྱོད་པ་འགོགས་ལ་བྱུང་པ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་གཅིག་
 ར་ཡན་ལག་དུ་མ་ཡོད་པས་གཅིག་པ་ཁྱེད་པས་མི་གཅིག་ན་ཐ་དད་དམིགས་སུ་རྒྱུང་
 པར་འགྱུར། ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་འདོད་པ་བཞིན་འབྱུང་བ་ཡང་རང་དབང་ཅན་ཁྱེད་པས་
 སོ། གཉིས་པ་ལ་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དང་ཚོགས་བརྒྱད་
 ལས་སོགས་ཆ་དུ་མ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་རིམ་བཞིན་
 རྟག་པ། གཅིག་སྤྱོད་པར་དབང་ཅན་སྤྱོད་པ་བཞིན་དགག་གོ། དེས་ན་དེ་དག་གིས་རང་
 བཞིན་བདེན་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་བསྐྱེད་པ་འདི་ཡོད་དུ་ཡང་སོང་ངོ་། །

གསུམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། རོ་པོ་དང་། གཞི་ལ་ཅོད་
 པ་སྤྱོད་པའོ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྤང་པོ་དེ་ལོག་རྟོག་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པ་
 དེའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ལུལ་ཡིན་པས་སམ། གཉེན་པོའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ལུལ་ཡིན་པས་
 བརྟེན། དང་པོ་ནི། དེ་བརྟེན་མི་རུས་ཏེ་ལུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པས་དང་། གཉིས་པ་
 བྱི། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལོག་རྟོག་ཡིན་པས་དང་། གསུམ་པ་ནི། དེ་གཉེན་པོ་དེ་བདག་མེད་དུ་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། ལོག་རྟོག་གི་ལུལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གསུམ་
 ཀ་ཡིན་ཡང་སྤྱོད་མེད་དེ། དང་པོ་ནི། སྤང་གཉེན་གཉིས་ཀའི་ལུལ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
 དམིགས་ནས་འགོག་པ། སྤང་ལ་རྟག་མི་རྟག་དགག་སྤྱོད་པ་བཞིན་དང་། གཉིས་པ་
 བྱི། རྟོག་ཟེད་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་སུ་མ་བྱུང་ཡང་། དེ་ཉིད་འཛིན་པའི་རྫོས་ལོག་པར་རྟོག་
 པ་དགག་ཟེད་ལ་བྱུང་པ་དང་། གསུམ་པ་རྟོག་ཟེད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་རྣམ་གྲངས་
 རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་བརྟེན་པ་དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཐུ་པོ་དེ་བསྐྱར་དགོས་པས་
 ར་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ཡིན་པས་སྤྱོད་མེད་དོ། གཉིས་པ་ནི། བདག་ལོག་ན་བདག་
 གི་བ་བཞི་རྟོག་པས་བྱུང་པས་རྣམ་ཤེས་ལས་བདག་འཛིན་ལོག་པས་གཞན་བཞི་ལ་

ཕྱགས་ལ་ཕྱོག་པས་གཞན་བཞི་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དེ།
 རྒྱ་འབྲས་བཅུགས་པ་བ་ཡིན་པས་དང་། བདག་གྱུར་བདག་གི་བ་གཞན་བཞིས་ཁྱད་
 བར་དུ་བྱས་པས་སོ། གསུམ་པ་ལ། གཟུགས་ཉིད་ཕྱེད་པོ་ཡིན་ཞིང་འབྲེལ་ཆ་གཞན་
 མེད་པས་ཀྱི་དང་པོའི་སྐྱ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་དྲག་པའི་སྐྱ་ཡིན་མོད་ཀྱིས་ཐ་
 དད་ཀྱི་དྲག་པ་སྟོན་པའི་རྟགས་མེད་ལ་གཞི་མཐུན་ཀྱི་དྲག་པ་སྟོན་པའི་ཁྱབ་པ་མེད་དེ།
 གཟུགས་དང་ཕྱེད་པོ་རྣམས་གཅིག་གྱུར་རིགས་མཐུན་ཐ་དད་དོ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱའི་གནས་
 བརྒྱད་དེ་དང་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྐྱ་བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་གཉིས་པ་ལས་སྟ་བུ་བ། མི་རུས་ལས་སོགས་དང་། གསུམ་པ་བྱེད་པས་བྱས་པ་
 བྱི་ལྟས་སྐྱོན་གྱིས་ཤིང་གཅོད་ལས་སོགས་དང་། བཞི་པ་ཆེད་ཀྱི་བྱས་པ་མི་འགྲང་པ་
 བསྐྱེད་ཕྱིར་ཐས་ཐོས་ལས་སོགས་དང་། ལྷ་པ་བྱུང་ཁྱུངས་སྟོན་པ་ལ། མེ་ཉོག་ལས་
 སྐྱེད་ཅི་འབྱུང་ལས་སོགས་དང་། དྲག་པ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་ནི་ལྟས་སྐྱོན་གྱི་ཁང་པ་བྱ་
 རོག་ཅན་ལས་སོགས་དང་། བདུན་པ་གནས་གཞི་སྟོན་པ་ནི། ཡོད་པོ་དཔྱག་པ་ཅན་
 ལས་སོགས་དང་། བརྒྱད་པ་འཕོད་པའི་སྐྱ་ནི་ཀྱ་དང་ཡེ་ལས་སོགས་བརྒྱད་པ་འདིར་
 དྲག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐ་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟས་སྐྱོན་གྱི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞི་
 མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་པ། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་དང་། འཆོགས་པ་གཅིག་པ་
 ཡུལ་གྱི་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིར་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་གཞི་མཐུན་གྱི་དྲག་པ་
 སྟེ། སྐྱ་ནི་དྲག་པ་འབྲེལ་པའི་ཀྱི་དོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་བརྒྱལ་ཕྱགས་དོན། ཀྱི་ནི་འབྲེལ་བར་
 བྱེད་པའི་སྐྱ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་གཟུགས་ཕྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ། རང་
 བཞིན། དགོས་པའོ། དང་པོ་ནི། ཕྱིའི་སྐྱའི་གཟུགས་ནི་འབྱུང་བའི་རྟུལ་སྟན་དུ་མ་
 འདུས་པ་དང་ཁྱེན་ལས་དང་ཐུགས་རྗེ་ལས་བྱུབ་སྟེ། ཆགས་ནི་སྤྲ་རབ་རྟུལ་ལ་ཆགས།
 བྱུབ་ནི་སྐྱ་མཐུན་ལས་ལ་བྱུབ། ཅེས་སོ། རང་ནི། གཉི་ཐུག་ཤ་དང་འབྲེལ་བ་ལས།
 གཟུགས་ཀྱི་ཕྱེད་པོ་སྤྲ་རྒྱས་དྲག་ ཅེས་པ་དེའོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཆོན་ཉིད།

མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་ཆ་དུ་མ་འདུས་པའམ་གཞུགས་
 སུ་རུང་བ་དང་། དེ་དུ་མ་འདུས་པ་ནི། གཞུགས་དང་དེའི་སྤང་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་རྟེ།
 དང་པོ་ཆ་ནི་གཞུགས་ལས་སྤང་པོ་གཞན་ལ་ཁྲབ་ཆེས་བ་དང་། གཞུགས་རུང་མཚོན་
 བྱ་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་སོ། དེས་ན་གཞུགས་སུ་རུང་། ཞེས་པས་སྤང་རུང་ནི་གཞུགས་
 ཅམ་ལ་དེ་འདུས་པ་ནི་གཞུགས་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། གཉིས་པ་ལ། ས་མཚན་ས།
 རྣམ་གྲངས། སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་འདོད་ཁམས་ན་གཞུགས་གསུམ་ཀ་ཆང་བ་
 ཡོད་ལ། གཞུགས་ན་རྒྱ་གཞུགས་ཆ་སྤ་བ་ཡོད་ལ། འབྲས་གཞུགས་དབང་ཉེན་རྣམས་
 ཡོད་ལ་དབང་པོ་ཆང་བ་མེད་དེ། སྤྱ་ལྗེ་གཉིས་མེད་པ་ནི། ཁམས་ཀྱི་ཟས་མེད་པས་དེ་
 ལ་བཞེན་པའི་ཡུལ་ཡང་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དོ། གཞུགས་
 མེད་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གཞུགས་གང་ཡང་མེད་ཅིང་བག་ཆགས་ཅམ་ཡོད་ལ་རིག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པ་ཡོད་དོ། ལམ་པ་ཡི་ནི་སྤང་བཅས་ཐེས་ཐོབ་ལ་བཞེན་པ་ཡོད་ལ། རོ་བོ་བདེན་
 འཛིན་དུ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་ཁྲབ་ཀྱི་གཞུགས་སྤང་ཅམ་ལ། རོ་བོ་
 ནི་རྒྱ་འབྲས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གསུམ་མོ། རྒྱ་མཚན་ལ་མཚན་ཉིད་པ་དང་བདགས་
 པ་གཉིས་ལས། རོག་མ་ལས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། བོང་མ་ལས་སྤྱེད་བྱེད་དེས་
 བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་ལས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱེད་དོ། དབྱེ་དོན་ལ་གསུམ་ལས།
 གཞན་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་བཞི་དང་འབྲས་བྱའི་གཞུགས་སྤྱི་བདག་གཅིག་
 ལྟེ། བྱེ་བྲག་རིག་པ་དང་བདག་གཅིག་པས་དང་། ཡུལ་བཞི་འཛོགས་པ་གཅིག་ལ་
 དབང་པོ་ལྷ་དང་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟེ། འབྲུང་བཞིའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་འབྲས་གཅིག་པས་རྒྱའི་དུས་སུ་
 འབྲས་བ་བྱུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱ་བཞི་ཡུལ་ལྷ་དང་ཡུལ་ཅན་བདག་ཉིད་གཅིག་
 པས་བཅས་རིག་ཐུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་ལྷ་དངོས་པོ་གཅིག་པས་འོན་
 ཡོང་རྒྱན་ཆད་དུ་འགྱུར་རྟེ་དབང་པོ་གཅིག་མེད་ཀྱང་གཅིག་གིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་

བས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། དངོས་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འདུ་མི་མིད་ལ། དངོས་ལ་སྦྱིར་རྒྱ་འབྲས་
 རྣམས་གཅིག་ཏུ་མི་འདུའང་འབྱུང་བཞི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པས་འབྲས་
 ལུ་ལ་ཁུབ་བྱེད་དུ་འང་ཡོད་དེ། སྦྱིར་ལུལ་དང་ལུལ་ཅན་ཐ་དད་ཉིད་ཏུ་གནས་སོ། །ཚོད་
 སྦྱོང་ལ། བྱེ་བྲག་རེག་གཟུགས་དང་བདག་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་ཏེ་ལུལ་དང་ལུལ་ཅན་
 གྱི་གཟུགས་ཐ་དད་པས་སོ་ཞེ་ན། རེག་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་མི་གཅིག་པ་ཁུབ་
 པ་མེད་ལ་མ་བསྐྱུས་པ་དང་མི་གཅིག་པ་འདོད་པས་ཏེ། རེག་ལུལ་ཅན་གྱི་གཟུགས་
 མ་ཡིན་པས་སོ། །གངས་རེས་ལ། སེས་བྱ་ལ་གཟུགས་ཅམ་གཞིར་བྱས་ལ་དངོས་
 གཏགས་གཉིས་དང་། དངོས་ལ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སྤྲུམ་འདུས་པ་མེད་པས་གསུམ་ཏུ་
 དེས་སོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱའི་གཟུགས་ལ། མཚན་ཉིད།
 མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་དབལ་གྱིས། འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པའི་རེག་བྱ་
 མ་གཏོགས་པའི་ལུས་དབང་གི་གཟུང་དོན་ཏུ་གྱུར་བ་ཟེར་བ་ཡང་། འབྱུང་བཞི་རེག་
 བྱ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་རེག་བྱའི་ངོ་སོ་ཁུབ་ཆེས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། གཟུགས་
 ཏུང་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་། དེ་ཆ་ཏུ་མ་འདུས་པ་དང་། འབྲས་
 གཟུགས་འབྱུང་བར་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་རྒྱ་ཆེ་བ་གསུམ་རྒྱ་གཟུགས་དེའི་ཕྱང་པོ་འབྱུང་
 བའི་ཁམས་ཅམ་ཏུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ཏེ། མཚོན་བྱས་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་པ་
 དང་ལུལ་སྦྱི་འོ་ལས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། རེག་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་
 པས་སོ། དེས་ན་འབྲས་བུ་ཡི་སྦྱང་ཏུང་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་འདུས་པ་ནི་རྒྱ་གཟུགས་ཅམ་
 དང་ཕྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་སྦྱང་ཏུང་ཏུ་འདུས་པ་རྒྱང་
 གི་མཚན་ཉིད་ལས་སོགས་སོ། གཉིས་པ་ལ་རྒྱང་མེ་རྒྱ་ས་སྟེ། དེ་ཡང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས།
 ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་དང་། ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་དང་། བཤེར་ཞིང་བརྒྱན་པ་དང་། སྤ་ཞིང་
 འབྲེགས་པ་དང་བཞི་ལ་སྟོས་ལ། བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འཕེལ་བ་སྦྱིན་པ་སྦྱུད་པ་ངོ་སོ་སྦྱང་

རུང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་རིམ་བཤེན་བརྟན་ནོ། གསུམ་བཤེན་རུང་བར་རྒྱ་འབྱུང་
བཞི་འདུས་ནས་བསྐྱེད་པས་སྤང་བ་རུང་བས་ཏེ། དེ་དག་གང་རུང་གཅིག་སོགས་ཀྱང་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་མི་རུས་པས་འཆོགས་པ་ལས་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་གཞུགས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། ཉང་པོ་
ལ། དུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་མ་འདུས་པ་གསུངས་ཏེ་ཆོགས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའི་
གང་རུང་རེ་ལ་མ་ཁྲབ་པོ། ཁ་ཅིག་གིས། གཞུགས་རུང་འབྱུང་བཞིའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་
དང་། དེ་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ནི་འབྲས་གཞུགས་ཅམ་དང་། དེའི་ཕྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ཏེ་མཚོན་བྱས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་སོ། དེས་ན་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་སྤང་བ་རུང་བ་འདུས་པའོ།
གཉིས་པ་ལ་གཞུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྟོན་པས་ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་གཉིས་ལས། ཉང་
པོ་ཡུལ་ཅན་དབང་པོའི་གཞུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་
དོ། ཉང་པོ་ནི། འབྱུང་བཞི་དངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་འཛིན་རུས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང་།
དེའི་སྤང་བ་རུང་འདུས་པ་ནི་དབང་པོ་ཅམ་དང་། དབང་པོའི་གཞུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དོ། རྩེ་བྲག་ཏུ་འབྱུང་བཞི་དངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་འཛིན་རུས་ཀྱི་སྤང་བ་རུང་
འདུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་འཛིན་རུས་པ་ལས་སོགས་ནི་མིག་དབང་ལས་སོགས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་པོ་རོས་བཟུང་། དབྱེ་བའི་གྲངས། གང་ལ་བརྟེན་པའི་
ཚུལ་ལོ། ཉང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བེམ་པོའི་ཁྲད་པར་འབྱུང་བཞི་དངས་པ། རུས་
པའི་ཁྲད་པར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་སྤང་པའི་ཁྲད་པར་ཀྱན་གཞིས་ཟེན་པ་སྟེ་ཁྲད་
པར་གསུམ་ལྡན་ཡིན་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་ཅན་དེ་དབང་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ་ཀྱན་
གཞིས་ཟེན་པས་དང་། ཁྲབ་པ་བག་ཆགས་བསྐྱེད་པས་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མིན་
ན་བག་ཆགས་ཤེས་པོར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། ཤེས་པ་གཞུགས་ཕྱང་དུ་འགྱུར་རོ།
དེས་ན་དབང་པོ་དབང་རྟེན་དབང་ཤེས་གསུམ་ལས། འདོད་དབང་པོ་སྟེ། གཞུགས་ལ་
དངས་པས་མཉམ་སྦྲུང་། ལས་སོགས་གསུངས་ལ། དེས་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཞིས་བསྐྱེད་

བས་ངོ་པོ་གཞུགས་ཅན་དྲངས་པའི་བདག་ཉིད་བྱེད་ལས་ལུལ་འཛིན་རྒྱས་ཀྱིས་རྣམ་
ཤེས་བསྐྱེད་བ་སྤང་ཚུལ་གྱི་སྤང་བ་བཞི་ལྟ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། མིག་དབང་ཟར་
མའི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུ་དང་། རྣ་དབང་གོ་ཐེབ་གཞུས་པ་དང་། སྤྱ་ཟངས་གཟེར་བྱིལ་བ་
དང་། ལྗེ་དར་ཁྲག་བསྐྱང་བ་དང་། ལུས་མེ་ལོང་གི་ལོད་ལྷ་ལྟ་ཏེ། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་
དག་དབང་རྟེན་ཟེར་ཏེ། འབྱུང་བཞིའི་བསྐྱུས་པ་དབང་རྟེན་ཡིན་ཡང་དྲངས་པའི་བདག་
ཉིད་དབང་པོ་སྟེ། མེ་རྟོག་ལོད་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་ལས་སོགས་སོ། །༥ གསུམ་པ་
ལ་གསུམ་སྟེ། གཞི་དང་། ཐ་མི་དད་ཀྱི་དང་། ས་སོན་གྱི་ཇས་དང་གསུམ་ལས། དང་
པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཇས་ལྷ་ལྷ་དང་ལྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱའི་ཇས་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་གྲུབ་
པ་དང་། ངོ་པོའི་ཇས་གཞུགས་ཅན་དྲངས་པའི་བདག་ཉིད་དང་། ལུལ་གྱི་ཇས་རང་རང་
ལ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཇས་བརྟན་དུ་མེད་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་། བྱེད་
ལས་གྱི་ཇས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། དབང་པོ་དང་བཞི་བ་ལ་
རྒྱལ་ལྟ་བུ་བདུན་བདུན་དང་ལྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་མིག་དབང་ལྟ་བུ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་
སའི་རྒྱལ་དང་། ལུལ་སྤྱོ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་། མིག་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་དང་། ཁྲབ་
བྱེད་ལུས་དབང་གི་རྒྱལ་དང་བདུན་ཏེ་དབང་པོ་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ལུས་དབང་ལ་
ཐ་མི་དད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱར་བཞིན་བདུན་
དང་། གཉིས་པ་ཁྲབ་བྱེད་མ་གཏོགས་དུག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། དབང་པོ་དང་པོ་བཞི་
ལ་ས་སོན་གྱི་ཇས་བཙུ་གཅིག་དང་ལྟན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིའི་ས་སོན་བཞི་
དང་། ལུལ་ལྷའི་ས་སོན་ལྷ་དང་། མིག་དབང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་མཐུན་སྤྱོད་པ་དང་། ཁྲབ་
བྱེད་ལུས་དབང་གིས་སོན་དང་བཙུ་གཅིག་གོ། །ལུས་དབང་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཐ་
མི་དད་ཀྱི་བཙུ་གཅིག་སྤྱར་བཞིན་དང་། ཐ་དད་དུ་འཇུག་པ་ཁྲབ་བྱེད་གཞན་མེད་པས་
བཙུ་དང་ལྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ་དབང་པོ་ཡོད་པར་མི་དམིགས་པ་གསུམ་
སྟོན་དུ་སོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དང་པོ་དབང་པོ་དང་དབང་ཤེས་
གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་ལ། དེ་ལས་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དམིགས། དེ་ལ་དབང་ཤེས་

དམིགས་ནས་ཡུལ་འཛིན་པར་དམིགས་པ་སྤྱོད་བས་བྱུང་པོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་གཞུགས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་
ཁ་ཅིག་གིས། གཞུགས་རུང་དབང་ཤེས་མ་འབྱུང་བའི་གཞུང་དོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་
ཉིད་འབྱུང་བཞིའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ནི། ཡུལ་ཅམ་དང་འབྲས་
བྱ་དང་ཡུལ་གྱི་དོན་ལྡན་གཟེར་ཏེ། མཚོན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། དེས་ན་རྒྱས་
བསྐྱེད་པའི་དབང་པོའི་གཞུང་དོན་སྤྱང་རུང་དང་། དེ་འདུས་པ་ནི། ཡུལ་གཞུགས་དང་
དེའི་གཞུགས་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །བྱེད་བཀའ་ཏུ་མིག་གི་གཞུང་དོན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་
སྤྱང་རུང་འདུས་པ་ལས་སོགས་ནི་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཞུགས་སྤྱི་དེ་རོ་རེག་ལྟ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་ལྟའི་གཞུང་དོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སྟོམ་ནས་བསྟན་
ནོ། གསུམ་པ་ནི་གཞུགས་འཛིན་གྱི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་བས་སྤྱི་སོགས་མི་འཛིན་པར་
དེས་པར་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་བྱགས་ལ་དེས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་བྱེད་ནི།
རྒྱ་འབྱུང་བས་མ་བསྐྱེད་ན་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ་དེས་བསྐྱེད་པའི་གང་རུང་གཅིག་མེད་
ཀྱང་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་ལ་དེ་དག་འཚོགས་ནས་བསྐྱེད་བས་སྤྱང་རུང་དུ་དེས་སོ། །

གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་
བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱ་དང་
འབྲས་བྱ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་སྟོང་གི་སེམས་གཞན་གྱི་
རིགས་པས་ཏེ་ལུས་དག་གིས་རྟགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཀུན་སྟོང་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉིས་
པ་ནི་ཀུན་སྟོང་གི་སེམས་གཞན་གྱིས་རིགས་པས་ཏེ། བསམ་གཏན་སྟོམ་པའི་རྒྱད་
ཟེན་ཡང་ལུས་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། གསུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
དག་གི་ཀུན་སྟོང་དཔོག་པར་ཡང་མི་དེས་ཏེ། ལུས་དག་གི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་མི་བྱེད་དེ།
གཡོན་མའི་མི་བཞིན་དང་། ཀུན་སྟོང་མི་རིག་པ་མཚོན་བྱས་ཁྱད་པར་བྱས། དེས་ན་
བསྟན་དུ་མེད་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་སྤྱང་རུང་འདུས་པ་དེ་ཉིད་དོ། ཅོད་སྟོང་ལ། སོགས་
པ་མེད་པའི་གཞུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་པར་མི་འདོད་ཀྱི་བཏགས་

བ་བར་འདོད་བས་ཏེ། དེ་ལ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཉིང་འཛིན་སྒྲོམ་བས་མེ་མཐུན་
 རྒྱགས་འགོག་ལ་དེ་སྒྲོམ་སྤང་དུ་རུང་བས་བཏགས་ལ། དགོས་པ་ནི། ཉན་མོངས་
 བ་སྤར་ཡོད་སྤངས། བྱིས་མི་སྤྱེ་བར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
 མོགས་བཅས་སྤང་རུང་དུ་འགྱུར་བ་དང་རེངས་པ་དང་བརྒྱལ་བའི་དུས་སུ་ཆད་རུང་
 བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྒྲོམ་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་གཟུགས་གཉིས་སུ་གསུངས་པས་དེ་ལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚོན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་བསྐྱང་བར་
 བཅས་པའི་སེམས་དབང་ཐོགས་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་དང་བཅས་པའོ། གཉིས་པ་ལ། རིག་
 བར་བྱེད་པ་སྒྲོམ་པའི་གཟུགས། དངོས་མེད་ཐོགས་པ་བྲལ་བ་ཡིན། རིག་གྱུང་དེ་ལ་
 སེམས་མི་བྱེད། ཅེས་ལས་རྒྱད་ལས་གསུངས་སོ། འགྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་ལས། འདོད་
 ཁམས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་བ་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་བ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་བས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་
 བ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་
 གསུམ་དུ་འདོད་དེ། སོ་སོ་ཐར་བ། བསམ་གཏན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་བ་གསུམ་ཟེར་
 ཏེ། བསམ་གཏན་བཞེས་བསྐྱེད་ཉིང་འཛིན་དུ་གསུངས་ལ། སྒྲོམ་བར་གསུངས་པ་ནི་
 བསམ་གཏན་ལ་གནས་པས་གཡེང་བ་སྒྲོང་པའི་སྒྲོམ་ལ། ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་
 བཅས་པ་བསྐྱང་བར་འགྱུར་བ་ལས། བདེན་དང་ཉིང་འཛིན་དུ་བདེ་དགའ་ལས། ཞེས་
 ལས་ཀྱིས་སྤྱེ་བར་གསུངས་པས་སོ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་
 འབྱུང་། ཞེས་པས་ཟག་མེད་ངོ་མོ་ཉིད་ལས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཟག་བཅས་སྒྲོང་བ་
 ཅམ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱིས། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བསྐྱང་གླིམས་ཀྱི་རྟོག་པ་བྱུང་བས་ཟག་
 མེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ནི་བསྐྱང་བར་བཅས་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཡང་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། དང་སྒྲོང་རྫོགས་པའི་རྒྱལ་གྲིམས་དང་། གཡུང་རུང་སེམས་
 དཔའི་རྒྱལ་གྲིམས་གཉིས་སོ། གསུངས་པས། དེའི་དོན་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་བ་དང་།

སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་དང་བྱང་པར་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་དང་གསུམ་མོ། དང་པོ་ནི། བྱིས་སྤོང་
 དང་། རབ་བྱུང་གཉིས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། བྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དཔའ་དང་། ཅད་
 གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་གཉིས་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཉིད་ལེ་བསྐྱང་
 ཆེན་པོའི་དོན་རྟོགས་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྐྱང་བ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 གཞན་དུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་། གསུམ་པ་ནི། བཅས་པར་བསྐྱང་བའི་སྒྲོམ་པའི་ཁས་
 སྒྲངས་ནས་དུ་སྟེལ་བ་སྤོང་བས་བྱུབ་ལ། འོ་ན་དེ་གཞུགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
 རྩལ་བྱིས་སྤོང་ཆགས་སུ་རྗེས་སུ་འཛོག་པས་ན་གཞུགས་སུ་བཏགས་སོ།།

གཉིས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི།
 དམིགས་སྒྲོ་གཞན་དུ་མི་འསྟོ་བ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའོ། གཉིས་པ་ལ། དེག་བྱེད་
 ཉིང་འཛིན་ལས་བྱུང་གཞུགས། ཞེས་འདི་དང་། ཉིང་འཛིན་བཞིས་བསྐྱེད་སེམས་མི་
 བྱེད། །ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་འདུས་སྤྱུལ་ལོ། །ཞེས་ལས་རྒྱད་ལས་གསུངས་པས་དེའི་
 དོན་ལ་ཐེག་པ་དགའི་ཉིང་འཛིན་ཏེ། འདོད་ཁམས་ལ་ཤས་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པས་
 དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བསྐྱེད་པ་དགའ་བདེ་ལས་བྱུང་སྟེ་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་དང་། ཀྱན་འདུས་ནི་དབང་པོའི་སྒྲོ་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིད་ཀྱི་བསྒྲོམས་པའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་གཞུགས་མེད་ལ་ཤས་ཆེ། ཞེས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་
 ལྟར་དང་། མི་དམིགས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཉིང་འཛིན་ནི་ཟེན་ཀྱང་དེག་པར་མི་བྱེད་པ་
 དེ་ཡང་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ངང་ལས་མཉམ་གནས་པས། དེག་བྱེད་
 མིན་ལས་མ་གཏོས་དང་། ཞེས་ལས་རྒྱད་ལས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་ནི་དམིགས་
 སྒྲོ་གཞན་འསྟོས་ཉིང་འཛིན་དུ་མི་འབྱུང་ཏེ། རྣམ་པར་གཡེང་བས་དང་། དེས་ན་དེ་
 དང་བལ་བས་མི་འསྟོ་བར་བྱུབ་ལ་དེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་མ་ཡིངས་རྒྱན་ཆགས་
 སུ་གནས་པས་བྱུབ་པོ། གསུམ་པ་ནི། གཏན་དུ་མེད་པར་འདི་ཞེས་གཞན་ལ་དངོས་
 པོར་གཏན་དུ་མ་བྱུབ་ལ་དེ་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཁེགས་པས་ཐོགས་མེད་དུ་འབྱུང་
 བས་ཏེ། སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ ཡིད་ཤེས་རྒྱང་པ་ཡིན། སྒྲོ་ལྗེའི་ཤེས་པ་འགག་པའི་རྗེས་སུ་སྟེ་

བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་གསུངས་ཏེ་སྒྲོམ་བ་ཉིང་འཛིན་རྒྱན་ཆགས་སུ་མེད་པར་འགྱུར་
 བ་ལས། གྲུན་འདུས་ཡིད་ལས་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས། ཞེས་བ་དང་འགལ་ལོ། དེས་ན་
 གཅོད་བྱེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྒྲེས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་དབང་རྒྱང་མ་ཆད་པར་སྒྲོན་པས་
 ཏེ། ཕྱང་ལས། སྐད་ཅིག་རྒྱན་ཞུགས་པའི་གཟུགས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྱུང་བའི་
 རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཏགས་ཏེ་གཟུགས། ཞེས་གསུངས་
 ལོ། གསུམ་བ་ལ་སྒྲུང་བྱེད་ཀྱི་དེག་བ་གཅད་པས་བཏགས་བ་གཟུགས་སུ་བྱང་བ་སྤྱོད་
 བས་ངེས་ལ། དེ་དག་འདུས་པར་དངོས་སུ་ངེས་པས་ངེས་བྱང་བྱ་བྱགས་ལ་བྱུབ་ལོ།
 གསུམ་བ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་ཤེས་པས་བདེན་པར་མེད་ཅིང་འཁོར་བའི་
 རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པས་སྤང་བྱུང་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆོར་བ་ལ། ལྷ། རང་བཞིན། དགོས་པ་ལོ། དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་
 རོད་དང་འབྲེལ་བ་ལས། ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་སྤྱ་རྒྱས་དུག་ཅེས་པས། ལྷ་འདོད་ཆགས་
 རོད་དང་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱུན་ལྷུང་གི་རྣམ་པ་དང་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་དང་དེ་མ་ཐག་
 བ་ཡིད་ཀྱི་དེག་གཅད་པ་ལས་བྱུབ་ལོ། གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་
 བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལྷགས་ལ་དབལ་གྱིས། བདེ་སྤྱག་ཐ་མལ་གྱི་
 ཚུལ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་གསུངས་ཏེ་སྤེད་བལ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་མ་བྱུབ་ལོ། བོང་མ་
 གྲུན་གྱིས་བདེ་སྤྱག་སྤྱོད་པས་དུ་མ་འདུས་བ་གསུངས་ཏེ་བཏང་སྒྲོམས་ལ་མ་བྱུབ་པ་
 དང་བདེ་སྤྱག་གཅིག་ཏུ་འདུམ་སྤྱོད་དོ། རང་ལྷགས་ནི། རང་ལྷུང་སྤྱོད་བའི་ཆོར་བ་
 དང་། དེ་འདུས་བ་ཕྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། གཅོད་སྤྱོད་ལ། རྣམ་ཤེས་ལ་བྱུབ་ཆེས་པ་
 མེད་དོ། དེ་དག་གི་ལྷུང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཉམས་མེད་ལ། དམིགས་པས་དེག་བ་
 ལས་སོགས་ཡོད་པར་བྱུབ་པ་མེད་དོ། ཡང་རང་དེག་གིས་དེ་ཉིད་ལྷུང་དུ་སྤྱོད་ན་ཤེས་
 རྒྱུད་གཉིས་པར་འགྱུར་ལ་མ་སྤྱོད་ཆོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དངོས་རྣམས་སུ་མ་
 སྤྱོད་མེད་ཀྱིས་བྱགས་ལ་སྤྱོད་པས་ཆོར་བར་བྱུབ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། ས་མཚམས། རྣམ་བྱངས། སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ། འདི་དག་

ཀྱུན་འགྲོ་ཡིན་པས་ཁམས་དང་ས་གང་གིས་བསྐྱུས་སྐྱུམ་ན། མིག་གིས་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བ་ལས་སོགས་ལྷག་ལ་བདེ་སྐྱུག་བཏང་སྒྲིམས་གསུམ་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་ཚང་བར་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་ཀྱིས་བྱབ་བར་མེད་དེ། དབང་སོ་མ་ཚང་བ་ཡང་མིད་པས་སོ། །གཞུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་སོ་ཡན་ཆད་ནས་སྣ་དང་ལྗེའི་དབང་སོ་མེད་པས་དེའི་འཁོར་ལྷག་གྱང་མེད་དེ་ཁམས་ཀྱི་ཟས་མེད་པས་ལྷལ་བྱི་རོ་མི་འབྱུང་ལ། དབང་སོ་མ་ཚང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་མེད་དེ། དབང་སོ་རྣམས་ནི་ཚང་བར་མེད། དབང་རྟེན་རྣམས་ནི་ཚང་བར་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཟས་མེད་པས་རེག་པ་མེད་བར་འབྱུར་ཞེ་ན། སྣ་ལྗེ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་ལ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་མི་འབྱུར་བ་ནི་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་རེག་པས་བཅད་པ་ལ་བྱུང་བས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུམ་གྱང་མེད་དེ་རྒྱད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརྒྱན་པས་དེས་ན་བཅུ་གཅིག་སོ་ཡོད་དུ་རྒྱང་དོ། །གཉིས་པ་ན་སྐྱུག་བསྐྱུམ་གསུམ་ཡང་མེད་པས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་དང་འབྲལ་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བ་ལ་དེ་ན་སྤྲིག་པ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་མེད་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ། དེ་དག་གིས་སྐྱུག་བསྐྱུམ་མེད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མགོ་ཚོན་པ། ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་དག་འཁོར་བའི་ས་ཐར་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་སྤྲེལ་པར་འགལ་ཏེ། ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བར་བྱེད་ལ་རྟོགས་པ་ཡང་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་མེད་དེ་དགའ་བདེ་རྟོག་དཔྱོད་བྲལ་བས་དེ་ལ་བརྟེན་པའང་མི་འབྱུང་བས་སོ། །བཞི་པ་རྣ་བ་ལས་སོགས་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་ཡང་མེད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱུན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བས་སོ། །གཞུགས་མེད་ན་ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་གཏང་སྒྲིམས་ལས་མེད་དེ། གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སོ། །འོ་ན་དེ་དག་ན་སྤྱེ་འཆི་མེད་པར་འབྱུར་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱུམ་མེད་པས་ཤེ་ན། དབང་སོ་ལས་གྱུར་པའི་དེ་མེད་པའི་བྱབ་པ་མེད་ལ། རང་གི་རོ་སོ་ལས་གྱུར་པའི་དེ་མེད་པའི་བྱབ་པ་མེད་ལ། རྣམ་སྤྲིན་ལས་གྱུར་པའི་དེ་མེད་པའི་རྟགས་མེད་དེ་སྤྱེ་འཆི་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱུང་ཅན་ཡིན་ལ། རོ་པོ་ནི་བདེ་སྤྱད་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་སོ། རྒྱ་མཚན་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མའི་རྣམ་པ་ཅན་
དང་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱེད་དེ་གཅོད་བྱེད་རེག་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་སོ། དབྱེ་
དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ བཏང་སྟོམས་དང་གཞན་གཉིས་སོ་ཐ་དད་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོར་བ་
བདེ་བར་དམིགས་པའི་ཆེ་གཏང་སྟོམས་ཡོད་ན་བདེ་བ་མིན་པ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་
འགྱུར་ལ་མེད་ན་ཁས་སྒྲངས་ཉམས་སོ། དེས་ན་ཐ་དད་དེ། བྱང་ནས་བྲལ་འདོད་དང་།
འགག་ནས་འཕྱང། འདོད་གཉིས་ཀར་མི་འདོད་པ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་སྦྲེ་མི་སྲིད་པས་
སོ། གངས་ངེས་ལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་གཅོད་བྱེད་རེག་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་དེས་བཅད་
ནས་སྤྱོད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་སོ།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདེ་བ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། འགགས་ནས་འཕྱང་འདོད་སྤྱོད་པས་བསྐྱུས་པའོ།
གཉིས་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་དབང་པོ་དུག་གི་ཡུལ་ཡིད་འོང་དུ་གནས་པ་ལ་ལྟོས་པས་སོ།
གསུམ་པ་ནི། སྤྱད་བསྐྱུལ་འགག་ནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་འཕྱང་པས་བདེ་བར་སྤྱོད་
པས་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤྱད་བསྐྱུལ་ལ། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། འཕྱང་
ནས་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་འདུས་པའོ། གཉིས་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་དུག་གི་ཡུལ་ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་ལ་ལྟོས་པའོ། གསུམ་པ་ནི། བདེ་བ་དང་བྲལ་ནས་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
དང་འཕྱང་པས་སྤྱད་བསྐྱུལ་སྤྱོད་པས་ངེས་སོ། གསུམ་པ་བཏང་སྟོམས་ལ། མཚན་
ཉིད་མཚན་གཞི་རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། བདེ་སྤྱད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པ་སྤྱོད་པས་
འདུས་པའོ། གཉིས་པ་ནི། ཡུན་ཅན་དུག་དང་ཡུལ་དུག་ལ་ལྟོས་པས་སོ། གསུམ་པ་
ནི། བདེ་སྤྱད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པས་གཏང་སྟོམས་སུ་བྱུང་བར་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་མི་སྦྲེ་
བས་བྱུང་པོ། གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ། ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་གི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་བྱུང་།
དེ་ཉམས་སུ་མ་སྤྱོད་ན་ཆོར་བ་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་ལ་དེ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་བའི་མཚན་

ཉིད་བྱུང་བ་ལས། དེ་ལ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་ཆ་འདུས་པར་བྱགས་ལ་ངེས་སོ། གསུམ་པ་དགོས་
པ་ནི། ཆོར་བའི་གནས་ཕྱགས་ཤེས་པས་བདེན་འཛིན་བརྗོད་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་འདུལ་ཤེས་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་རང་བཞིན་དགོས་པ་ལོ། དང་པོ་ལ། སྤྱག་དོག་
ཁྱག་དང་འབྲེལ་བ་ལས། འདུལ་ཤེས་སྤང་པོ་སྤྱ་རྒྱས་དུག་ཅེས་པས་རྒྱ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་
བ་དང་རྒྱུ་ཡུལ་དང་བདག་པོ་དབང་པོ་དང་དེ་མ་ཐག་པ་གསུམ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་
ཁ་ཅིག་གིས། དེ་གསུམ་ཀྱི་ཡུལ་སྒོ་སྤང་པའི་རེག་པ་བྱུང་ལ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་
རྒྱུ་གསུམ་འདུས་པས་ཡུལ་གསུམ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུལ་ཤེས་བྱུང་ཟེར་རྟེ།
རེག་པས་བཅད་པས་ཆོར་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོར་བས་མ་སྟོང་པར་མཚན་
མར་འཛིན་ཏུས་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་རྒྱ་རྒྱུ་བཞིས་གཅད་པར་སྟོང་ནས་ཡུལ་ལ་
མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ། ཡུལ་ལ་མཚན་པར་
རྟོག་ཅིང་སྤྱད་འདོགས་པ་དང་དེ་འདུས་པས་འདུལ་ཤེས་སྤང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ས་མཚམས་རྣམ་གངས་སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཚན་
བཅས་མཚད་མེད་ཀྱི་འདུལ་ཤེས་གཉིས་ཟེར་རྟེ། མཚན་མེད་རྣམ་བྱུང་འདུལ་ཤེས་ཀྱིས་
སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་པོན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་མཚན་མར་
རྟོག་པ་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུང་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོད་དཔག་མེད་གསུམ་ཁམས་གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་ཡོད་
དེ། དེ་དག་གྲང་ཤེས་པས་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོད་བད་དུག་ཆོད་མར་འདོད་པ་ན་
ཡོད་ལ། གཟུགས་ནས་སྒྲ་ལྟེ་གཉིས་མིན་པའི་བཞི་ལས་མེད། གཟུགས་མེད་ན་ཡིད་
ཡོད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་བག་ཆགས་ཅམ་ལས་མེད་དེ། བག་ཆགས་ཡོད་པས་ཤིན་ཏུ་བར་
ཡང་གདུངས། ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་ལྔ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱུང་འདུལ་ཤེས་ལ། རོ་བོ་ནི་གསུམ་
དང་། རྒྱ་མཚན་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཡུལ་དང་སྒོ་ལ་སྟོས་ནས་བྱེ་ལ། དབྱེ་དོན་ཐ་དད་དེ།

རྒྱ་འབྲས་ཐ་དད་བ་དང་། གངས་ངེས་ཁམས་གསུམ་ལ་སྟོས་ནས་ངེས་སོ། །

གསུམ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱ་རྒྱུང་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་
བྱེད་དོ། །དང་པོ་མི་ཤེས་སྟོངས་པའི་སྟོ་གང་ཞིག་ཡུལ་ལ་ཐ་སྟངས་དུ་འདོགས་པའི་
དུ་མ་འདུས་བ་གསུངས་པའོ། །མི་གསལ་པའི་སྟོས་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་བ་
འདུས་པའོ། གཉིས་བ་དགུས་ལྟར་འཁྲོ་བ་རིགས་ལྟ་སྟེ་དེའི་དབང་དུག་གི་མཚན་མར་
འདོགས་པའོ། གསུམ་བ་ནི། མི་ལ་མཚན་མ་ཐ་སྟངས་རྒྱ་ཆེན་མིང་མཁས་པར་སྟུང་
བས་ངེས་ལ་འཁྲོ་བ་གཞན་དུ་ཡང་རང་རང་གི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བསྐྱམས་པས་རྒྱ་རྒྱུང་
བར་ཕྱང་གིས་བྱབ་པོ།

གཉིས་བ་རྒྱ་ཆེ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཤེས་ཤིང་
གསལ་བ་གང་ཞིག་ ཡུལ་ལ་ཐ་སྟངས་འདོགས་བ་དུ་མ་འདུས་བ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །
གསལ་པའི་སྟོ་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་བ་འདུས་པའོ། གཉིས་བ་ནི། བསམ་གཏན་
བཞི་གཅིང་མ་ལྟའི་རེ་རེ་ལ་ཡང་དབང་པོ་བཞིས་མཚན་མར་འདོགས་པའོ། གསུམ་བ་
ནི། ཉིང་འཛིན་རྒྱ་ཆེ་བར་དགའ་བདེ་ལས་སོགས་ཕྱང་གིས་བྱབ་པོ།

གསུམ་བ་ཚད་དཔག་མེད་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་
པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་དང་སྟོམས་འབྲུག་གི་སྟོ་གང་ཞིག་གིས་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་
བ་དུ་མ་འདུས་བ་གསུངས་པའོ། །ཚད་མེད་པའི་སྟོས་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་བ་
འདུས་པའོ། གཉིས་བ་ནི། གཞུགས་མེད་བཞི་དང་ཐམས་ཅད་མཆོད་གསལ་ནི། ཁ་
ཅིག་མེས་དཔལ་དང་། ཁ་ཅིག་སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་འདོད་དེ་འོན་ཀྱང་ཐོས་བསམ་གྱི་ཐོས་
འདོད་ལ་བཞད་ལ་དེའི་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བརྟེན་བ་ལས་མེད་དོ། །གསུམ་བ་ནི་
ཕྱང་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་སོ། གསུམ་བ་ནི། འདོད་བ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་སྟངས་པའི་
མཚན་མར་འཛིན་བར་སྟུང་བས་བྱབ་པས་ཁམས་གཞན་དུ་ཡང་འགྲུགས་ལ་བྱབ་ལ། ཐ་
སྟངས་འདོགས་པར་རྟོག་མེད་གྱི་ཡུལ་དོན་རང་མཚན་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་དེའི་ཐ་
སྟངས་འགྲུགས་ལ་ངེས་ཤིང་། རྟོག་བ་ཡུལ་གྱི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་སྤྱི་ཤར་

བའི་ཐ་སྟེན་འདོགས་པ་དང་། མྱོངས་པས་བརྟེན་པ་ལ་མཁས་པས་བྱམ་པ་ལ་
རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་སྟེན་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། དེ་དག་སྟབས་བསྟུལ་
ལ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

བཞི་བ་འདུ་བྱེད་ལ། རྒྱ། རང་བཞིན། དགོས་པའོ། དང་པོ་ལ། ར་རྒྱལ་དབྱུགས་དང་
འབྲེལ་བ་ལས། འདུ་བྱེད་ཕྱང་པོ་སྔ་རྒྱས་དུག ཅེས་པས། རྒྱ་བཞི་སྔར་བཞིན་ལས།
སེམས་རིག་པ་བསྐྱེད་པས་དེར་རྒྱེན་དང་འབྲུད་པས་ལུལ་གཡོ་བའི་སེམས་བྱང་བྱ་བ་
ལ་མི་ལྟན་པ་ནི་རྒྱེན་བཞི་ཆང་པ་དང་། མ་ཆང་པ་ཅི་རིགས་ཡོད་དེ་དཔྱུས་སུ་འཆང་
དོ། །

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་
ལུགས་ལ། དཔལ་གྱིས། ཕྱང་པོ་བཞིར་མ་གཏོགས་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་
གསུངས། དེ་ནི་བཞི་མ་གཏོགས་ཕྱང་པོ་གཞན་ལའང་འབྲེལ་ལ། རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་
པ་བྱས་པའི་དོན་ལྟ་བུའོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་ཀྱི་རིག་པ་དང་དེ་
ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཅམ་དང་ཕྱང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་རྟེ། གཙོ་པོ་རིག་ཅམ་
ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ལས་སོགས་བྱ་བ་ཆེས་སོ། རང་ལུགས་ལ། ཀུན་ལ་
རྣམ་པར་གཡོ་བ་དང་དེ་འདུས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་དང་དེའི་ཕྱང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཚུད་
སྔོང་ལ་རྣམ་ཤེས་ལ་བྱ་བ་ཆེས་མེད་དེ། དེ་ནི་དམིགས་པ་རིག་པ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་
རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཡིན་པས་སོ། །༢།གཉིས་པ་ལ། ས་མཆོམས། རྣམ་གྲངས། སོ་སའི་
དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཀ་ལས་གཡོ་བས་རྟེ། ཁམས་
གསུམ་ཀ་ན་ཡོད་ལ། ཆ་སྔ་བ་ཙམ་རྒྱན་མཐའ་ཚུན་ཆད་ན་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཆོན་ཉིད་དེས་བྱ་བ་ལ། རོ་པོ་ནི་སེམས་དང་ལྟན་
མི་ལྟན་གཉིས་དང་། རྒྱ་མཆོན་ནི་རྣམ་ཡོད་བཅགས་ཡོད་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་པས་དེའི་
དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་པོ་རོས་བཟུང་། དེའི་དབྱེ་བ་ལ་དབྱེད། བྱེ་བྱག་ཏུ་འདི་ཉིད་གང་
ཡིན་རོས་བཟུང་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་

པོས། བྱམ་པའི་ཁ་དོག་ཏེན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པས་སྒོ་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་དང་། དབྱིབས་
 བཏེན་པ་ཁ་དོག་ལ་ལྟོས་ནས་སྒོ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཇས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་རིམ་པ་
 བཞིན་ཡིན་གསུངས་པ་ནི། བརྒྱུག་ན་མཚུངས་སོ། ཡང་སྤྲུམ་ཁ་ཅིག་གིས། བདག་
 གཅིག་པའི་ཐོན་བརྗོད་བ་དང་། གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་ལྟོས་ནས་སྒོ་ཡུལ་དུ་གྱུར་
 བས་ཏེ། བྱམ་པ་དང་དེའི་མི་རྟོག་པ་རགས་པས་བྱམ་མེད་དང་ཐ་བ་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུ་
 ཡིན་གསུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མཚན་མཚོན་དུ་འགྱུར་བ་ལས། གཟུགས་
 དང་སེམས་ཀྱི་སྐབས་ལ་འདོགས། ཞེས་གནས་སྐབས་སུ་བཤད་པས་སོ། ཡང་བྱམ་
 མེད་ཏུགས་ཡོད་ཡིན་ན་ཇས་བཏགས་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་
 གངགས་སོ། ཞེས་པ་དང་འགལ་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ལྟོས་སྒོ་མ་བཏགས་པ་དང་
 བཏགས་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་བ་མི་ཏུག་པ་ལས་སོགས་སྒོ་བཏགས་སུ་འགྱུར་རོ།
 ཡང་དཔལ་གྱིས། ཇས་ནི་ལོག་པས་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་ནས་ཐ་དད་མེད་པར་གནས་
 བས་ཇས་ཡོད་ཀྱི་ལྟོག་པ་དང་། ལོག་པ་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་ནས་ཐ་དད་པར་རྟོགས་
 པ་ནི་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ལྟོག་པ་གསུངས་ཏེ། ལྟོག་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་ལྟོག་
 ཏུ་འགྱུར་རོ། རང་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཇས་ལྟོག་གི་དོན་དང་། ཇས་ཡོད་བཏགས་
 ཡོད་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ངོས་བཟུང་བའོ། དང་པོ་ལ། དོན་གང་ཞིག་རང་
 བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་དང་། རང་བཞིན་ཐ་དད་ནི། ཇས་ཙམ་
 དང་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་དོ། དེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་དང་དུ་མ་ལས་ལོག་པ་དང་། དུ་
 མ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ནི། ལྟོག་པ་ཙམ་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དོ། གཉིས་པ་
 ལ། བརྗོད་བ་དང་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་ལྟོས་པ་ལས་སྒོ་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་གསུངས་
 པའས། འོན་ཀྱང་བྱེད་བ་དང་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངོ་ཐོ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཇས་ཡོད་
 དང་ངོ་ཐོ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱུབ་པ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་ནི།
 གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་རང་བཞིན་དུ་གནས་ལ་ཇས་ལ་
 རོབ་པ་ལས་སོགས་བཅུ་བཞི་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པས་ལྟོག་པས་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་

ཐོན་ཡིན་པས་སོ། ཡང་གཞུགས་སོགས་གསུམ་རྩལ་ཡོད་ལ། བཅུ་བཞི་པོ་བཏགས་
 ཡོད་དེ། གསུམ་པོ་རྣམ་འཛིན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ངོ་ཐོ་བྱུང་བས་སྒོ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་
 བས་དང་བཅུ་བཞི་པོ་ནི་རྣམ་འཛིན་གསུམ་པོའི་ཁྱད་པར་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ནས་
 བཏགས་ཤིང་གསུམ་པོའི་ལྟོག་པར་མ་གྱུར་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྟོག་པ་ཐ་དང་པས་
 སོ། །

ཅོད་སྟོང་ལ་གསུམ་སྟེ། རྩལ་ལྟོག་དང་། རྩལ་བཏགས་དང་། མེས་ས་བྱང་ལ་
 བཏགས་ནས་ཅོད་སྟངས་པོ། དང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཏགས་
 ཡོད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ལྟོག་པ་ཡིན་པས་ཤི་ན། གདག་གཞི་ལ་ལྟོས་ན་འདོད་ལ་མཆོན་བྱ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ཁྱབ་པ་མེད་དོ། གཉིས་པ་ལ། རྣམ་འཛིན་ལ་ལྟོས་པས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་
 དུ་བ་ལས་མེ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་དུ་མེ་རྩལ་བཏགས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། མེའི་ངོ་ཐོ་དུ་བ་ལ་ལྟོས་
 པའི་ཏགས་མེད་ལ། མེ་ཡོད་ཀྱི་རྩལ་དཔག་དུ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། གོ་བྱེད་
 ཡིན་གྱིས་རྣམ་པར་བཞག་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། གསུམ་པ་ནི། ཉེ་བ་དང་གཞན་
 འཛིན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ན་རྩལ་སུ་མ་གྱུང་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་མི་ལྟོས་པའི་
 གནས་སྐབས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། མ་ཡིན་ན་ཡུལ་ངེས་དང་ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་མིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་གདག་གཞི་ལ་ལྟོས་ནས་བཏགས་
 ཡོད་ཡིན་ལ་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ནས་རྩལ་ཡོད་དོ། གཉིས་པ་ལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩལ་ཡོད་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཉེན་དུ་རུང་བ། རང་རྒྱ་ཐུབ་པ། བྱ་བ་བྱེད་
 པ། བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བ། ཡིད་ཀྱི་དམིགས་པའོ། དང་པོ་ནི། ས་གཞི་ཀྱན་གཞི་
 ལས་སོགས་དོན་གཞན་ཀྱི་ཉེན་དུ་རུང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འཛིན་གཞན་ལ་མི་
 ལྟོས་པར་རང་རིག་ལོག་པ་ལས་སོགས་དང་། གསུམ་པ་ནི། ལྷ་ལྷེན་འཚོགས་པས་
 འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། དུ་བ་མེ་བསྐྱབ་པ་ལས་སོགས་དང་། ལྟོས་པ་ནི།
 གཞུང་འཛིན་ལྟོས་ཅིག་དམིགས་པ་སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པ་བཏགས་
 ཡོད་ལ་ཡང་ལྟོས་ཏེ། མཆོན་པ་མིང་དུ་བཏགས་པ་དང་། ཆ་གས་ལ་དང་། མ་ཡིན་མིང་

དུ་དང་། མེད་བ་ལ་ཡོད་བ་དང་། ཏུས་ཀྱི་སྐབས་ལ་བཏགས་པའོ། དང་པོ་ལ། རོན་
 རྫོག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པས་བ་སྒྲང་ལས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཆམས་མ་དོར་
 བར་འདོད་བ་ལ་ཞེན་པར་བཏགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། འབྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
 པས་སྐྱུན་པོ་བ་སྒྲང་ཞེས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། བརྫོག་ཀྱི་རྫོག་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཏགས་པ་
 བས་སྒྲངས་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་མི་མཐུན་པ་དང་། ལྷ་པ་ནི། ཆན་བྱིས་ལས་སོགས་
 དང་ཐལ་མོ་ནང་ཁུ་ཚུར་ལས་སོགས་སོ། གསུམ་པ་འདི་ཡི་རྩས་ཡོད་ནི་རྟེན་དུ་རུང་
 བ་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་དབང་དུ་ངེས་པ་སྟེ། རང་
 འགྱུར་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་དང་། ཞེས་དང་། བཏགས་ཡོད་ནི་ཆམས་དང་། ཏུས་སྐབས་
 ལ་བཏགས་པ་སྟེ། བཏགས་ཡོད་བཏགས་པའི་གཞི་དང་འབྲེལ། ཞེས་རྣམ་འབྲེད་ལས་
 གསུངས་སོ། དབྱེ་རོན་ལ་མངའ་བདག་གིས། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་མི་གདགས་སོ། ཞེས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་གསུངས་ཏེ། རོ་པོ་དབྱེར་
 མེད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ། དེས་ན་རིགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་རོ་པོ་གཅིག་ལས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་
 གདགས། ཞེས་དང་། བེམ་རིག་ཐ་དད་དེ་ཡི་གེའི་ཆོགས་དང་བྱེ་བྲག་ ཅེས་སོ། །དེ་
 ཡང་གནས་སྐབས་ཅན་དུ་གཅིག་གྲང་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྫོག་པ་ཐ་དད་དོ། གངས་ངེས་
 ལ། ལྟོས་གཞིའི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་རོན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སེམས་ལྡན་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་
 ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། རོན་གྱིས་བྱེད་པར་ལ་
 གཡེང་བ་ཟེར་ཏེ། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཕུང་པོའི་རང་རྫོག་ལ་བྱུང་ཆེས་སོ། །དེས་ན་
 སེམས་དང་མཚུངས་པར་གྲུབ་པས་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དང་དེ་འདུས་པ་ནི། ལྡན་པ་ཙམ་
 དང་དེའི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་ལ། ས་མཚམས། རྣམ་གངས། སོ་སོའི་རོན་རོ། དང་པོ་ལ། འདི་དག་ལས་
 ཆེར་འཁོར་བའི་སེམས་བྱུང་གིས་བསྐྱུས་པས་འདོད་བ་ན་ཚང་པར་ཡོད་ལ། གཞུགས་

ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་སོ་ན། ཁོང་ཁོ་མེད་པས་དེའི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་འཁོ་བ། འཆོ་བ།
འཁོན་དུ་འཛིན་བ་གསུམ་ཡང་མེད་དེ། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱི་བརྒྱན་པའོ། འདོད་ཆགས་
མཛོད་འགྱུར་མེད་པས་དེའི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་སེར་སྒྲ། རྒྱུད་པ། རྒྱགས་པ་གསུམ་
ཡང་མེད་དེ། ཡོ་བྱད་ལ་ཀུན་ནས་འཛིན་པའི་སེམས་དང་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་
མེད་དོ། གཉི་ཟུག་མེད་པས་དེའི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་ཚོན་མིས། འཆབ་བ། མ་དད་བ།
ལེ་ལོ། གཉིད་འགྱོད་གཉིས་ཉེ་དུག་མེད་དེ། སེམས་ལས་སྤྱུང་བས་མི་དགེ་བ་བརྩ་
ལས་འཆབ་པ་དང་དགེ་བ་ལ་མ་དད་ཅིང་ལེ་ལོ་མེད་པས་སོ། དུག་གསུམ་སོ་དེ་མེད་
པས་དེའི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་རོ་ཆ་མེད་བ། བག་མེད། རྣམ་པར་གཡེང་བ་གསུམ་ཡང་
མེད་དེ། རོ་ཆ་ཞེས་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། དེས་ན་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་དང་ཡུལ་
ངེས་པ་ལྟ་དང་། དེའི་བརྒྱུ་པའི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་བརྟེན་ངས་དང་། སེས་རབ་ཀྱི་ཆ་
ལ་བཏགས་པའི་ལྟ་བ་ཐེ་ཆོས་རྟོག་དཔྱད་བཞི་དང་། དགེ་བ་བརྩ་གཅིག་ཅུ་བ་དུག་སྒྲ་
གསུམ་སྟེ་སོ་གཉིས་པའམ། ཀུན་བཏགས་འབྲུལ་བ་གཉིས་ཉེ་སོ་བཞི་ཡོད་དོ། གཉིས་
པ་ཡན་ཆད་དུ་གཡོ་སྤྱུ་ཡང་མི་འབྱུང་ལ། གཟུགས་མེད་ན་དུག་གསུམ་ཆ་སྤྲ་བ་ཡོད་
པས་དེའི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྲུབ་ལ། རོ་བོ་ནི་ལྟ་བརྩ་ཅ་གཅིག་
ཀྱང་སྟེ་ཆོན་དུག་ཏུ་འདུས་ཉེ། ཀུན་འགྲོ་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། དགེ་ཅ་དང་
། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། གཞན་འགྱུར་རོ། རྒྱ་མཚན་ནི།
གཙོ་སྤྱོད་དམིགས་པས་རིག་པའི་ཆེ་དེའི་འཁོར་དུ་དམིགས་པ་མ་ཆད་པ་དང་ཆད་
པ་གཉིས་ལས། དང་སོ་ལ་ཀུན་འགྲོ་དང་། གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་
སོ་ལ། ཡུལ་དགེ་མི་དགེ་གང་ལ་ཡང་དམིགས་པས་ཡུལ་ངེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ།
འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་དུ་ཡང་འབྱེན་མི་རྒྱས་པ་ལ་ལྟོས་པས་ཉེ། དང་སོ་ལ་
དགེ་ཅ། གཉིས་པ་ལ་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ལས། དང་སོ་ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་།
གཉིས་པ་ལ་ཉེ་བར་བྱེ་ལ། གསུམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་འགྱུར་དུ་བྱེའོ། དབྱེ་དོན་ལ།

འདི་དག་སེམས་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གྲེ་བྲག་ནང་ཚན་དུ་ཡང་གཅིག་གམ་ཐ་དད་
གང་ཞེན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སྒྲ་མ་མངའ་བདག་གིས། སེམས་བྱང་ཅམ་དུ་ངོ་མོ་
གཅིག་ལ་གཙོ་བོ་ཡུལ་ཐ་དད་ལ་དམིགས་པའི་འཁོར་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་སྟོན་ནས་ཐ་དད་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བྱང་དགེ་བར་གཡོས་པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་སུ་གཡོ་ན་
རྒྱུད་གཉིས་པའས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་གཡོ་ན་
ངོ་མོ་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། ། ༡ ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། སེམས་དང་སེམས་བྱང་བདག་
གཅིག་པས་ཏེ། གྲེ་བྲག་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱང་བདག་གཅིག་པས་
སོ། དེའི་རྒྱ་མཚན་བོན་ཅན་ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པས་ཏེ། བྱས་མི་རྟག་བཞིན་
དང་། དེ་ཡང་གནས་དམིགས་སུ་རྫས་གཅིག་ཅིང་རྣམ་པ་སྟོན་མཚུངས་སུ་སྐྱེ་བས་སོ་
ཟེར་བ་ཡང་། མི་རིགས་པ་གསུམ་སྟེ། ངོ་མོ་ལ་བརྟག་ནས་དགག་བརྟག་ན་མི་འཐད།
ཏ་ཡང་ཐལ་ལོ། དང་པོ་ལ་སེམས་བྱང་བརྟན་མི་བརྟན་པ་བཞིན་སེམས་ཀྱང་དེར་
འགྱུར་ཏེ་བདག་གཅིག་པའི་བོན་ལ་ཆ་གཉིས་མེད་པ་བྱས་མི་རྟག་བཞིན། འདོད་ན།
རིག་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་གཞུགས་ལ་དམིགས་
པའི་ཆེ་ཀྱན་འགོ་ལྷ་བཞི་གང་རུང་གཅིག་གམ་ལྷ་ཀའི་རྣམ་པ་འཛིན། དང་པོ་ལྟར་
ན་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པ་མ་ཆང་པས་དང་།
གཉིས་པ་ལ། རིག་པའི་རྫས་རྒྱག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་གཙོ་འཁོར་རྒྱག་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་
པས་སོ། གསུམ་པ་བོན་ཅན་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་ཏེ། ངོ་མོ་གཅིག་པས་སོ། དེ་ལྟར་མིན་ན་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་བྱལ་
ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་བྱལ་པ་དང་མཚུངས་སོ། རང་ལུགས་ལ། གཙོ་བོ་གང་ལས་སྐྱེས་
པའི་འཁོར་དང་དེ་གཉིས་གནས་སྐྱབས་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཏེ། དེའི་གནས་སྐྱབས་
སུ་སྐྱེ་བས་དང་རང་བཞིན་བདག་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། གཙོ་བོའི་རྣམ་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་
རྒྱན་བརྟན་པར་མེད་པས་སོ། སེམས་བྱང་གྲེ་བྲག་ཏུ་གཙོ་བོ་གང་ལས་སྐྱེས་པའི་
སེམས་བྱང་རྫས་གཅིག་སྟེ་གཙོ་བོ་དེས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དང་། དེ་ལས་

གཞན་པས་སེམས་བྱུང་དང་ཐ་དད་དེ་དགེ་མི་དགེ་ལས་སོགས་ཐ་དད་དུ་གནས་པས་
སོ། ཅོད་སྤོང་ལ། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་གཉིས་ལས། དང་པོ་སེམས་བྱུང་སེམས་སུ་
བྱུང་བར་འགྱུར། འདོད་ན། རྒྱན་བརྟན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་སེམས་སྤྱིང་པོར་བདག་
གཅིག་པས་ཐལ་བས་རྟགས་མེད་དེ། རང་བཞིན་བདག་གཅིག་ཏུ་མེད་པས་དང་།
འོད་ཟེར་དུ་གཅིག་པས་ཐལ་བས་བྱུང་བ་མེད་དེ། གནས་སྐབས་གཅིག་པས་ཏེ། ཉི་
མ་དང་ཟེར་བཞིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྒྱ་འབྲས་མིན་པར་འགྱུར་
ཞེ་ན། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པ་འདོད་ལ་སྤྱིང་པོ་འོད་ཟེར་ཡིན་པས་བྱུང་བ་མེད་དོ།
གཉིས་པ་ལ་སེམས་ཀྱིས་གཞུགས་རིག་པའི་ཆེ་གཞུགས་བདེ་སྤྱག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
ན་ཆོར་བ་དང་བདག་གཅིག་པར་འགྱུར་ལ། མ་སྤྱོད་ན་གཞུགས་མ་རིག་པར་འགྱུར་
ཞེ་ན། སེམས་ཀྱིས་མ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་མ་རིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རིག་པ་སེམས་ཡིན་ལ་
སྤྱོད་པ་སེམས་བྱུང་ཆོར་བ་ཡིན་པས་སོ། །

གངས་ངེས་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། མེའུས། སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ཅ་
གཅིག་ལས་བྱེ་བའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྟར་ངེས་གསུངས་པ་ནི། དགེ་བ་བརྟ་
གཅིག་ཀྱང་སྤང་བྱུང་འགྱུར་བ་ལས་སྤང་བཀག་ཟེན་ཏོ། རང་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ།
གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། འཁོར་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གངས་ངེས་སོ། དང་
པོ་ནི། ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟེ། རྒྱན་བརྟན་ཅིང་ངོ་བོ་གཞན་ལ་རག་མ་ལུས་པ་
དམིགས་པ་རིག་ཅིང་ཡུལ་གྱི་དོན་ཅམ་འདྲིན་པའོ། འོ་ན་ཆོགས་དྲུག་གཙོ་བོ་མིན་
པར་འགྱུར་རྒྱན་མི་བརྟན་པ་སྐྱམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་བརྟན་ཀྱང་
སེམས་བྱུང་ལ་ལྟོས་ནས་བརྟན་པས་སོ། འོ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མིན་པར་འགྱུར་ཞེ་
ན། བདག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་མེད་ལ་ས་པོན་ལ་ལྟོས་ནས་རྟགས་མེད་དེ། ཀྱན་
གཞི་ལ་དེའི་ས་པོན་ཡོད་པས་སོ། གཉིས་པ་ནི། ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་སེམས་བྱུང་ནམས་
ཏེ། དེ་རྒྱན་མི་བརྟན་ཅིང་གཙོ་བོ་ལ་རག་ལས་པ་ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་ཤེས་པས་ཡུལ་ལ་
བྱུང་བར་འདྲིན་པའོ། གསུམ་པ་ལ། རིག་པས་བྱུང་བའི་གངས་ངེས་ནི། སྤང་བྱུང་མཆོན་

གྱི་ཡུགས་ལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པར་
 མྱོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་དམིགས་པ་མ་ཆད་པའི་འཁོར་དུ་ཀུན་འཕྲོ་ལྷ་སྐྱེ་སྟེ། དག་
 མི་དག་ཡིད་མ་གཏད་པ་དང་སེམས་དང་ཀུན་ཏུ་འཕྲོ་བས་དང་གཞན་དག་མི་དག་
 དང་འབྲེལ་ན་དེར་འགྱུར་བས་དང་། ཡུལ་ངེས་མི་འབྱུང་བ་ནི་འདིར་དམིགས་པ་སོ་
 སོར་ངེས་པ་མེད་པས་དང་། གཞན་འགྱུར་མི་འབྱུང་བ་ནི་གདག་གཞིར་མི་འབྱུང་བས་
 སོ། དེ་མིན་དུ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་སྟེ། ཡིད་གྱི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པས་དེ་ལ་དག་མི་དག་བག་
 ཆགས་སོགས་པའོ། ཉོན་མོངས་ཡིད་གྱི་འཁོར་དུ་ཀུན་འཕྲོ་ལྷ་སྐྱེ་སྟེ། དམིགས་པ་མ་
 ཆད་པས་དང་། བདག་ཏུ་མ་རིག་པ་དང་རྒྱལ་ལྷ་བ་བདག་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་བཞིན་
 ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་གང་ལ་ཡང་བདག་ཏུ་འདོད་ཅོ།
 ཡིད་མེས་ལ་ཡིད་ཚུན་དུ་སོང་པ་དང་རྒྱུན་ཉེ་བར་གནས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 འཁོར་དུ་དག་བ་བརྩ་མ་གཏོགས་པའི་བཞི་བརྩ་སྐྱེ་བ་ནི་དམིགས་པ་མ་ཆད་པས་དང་།
 ཡུལ་གཡེང་བས་དང་། དག་བ་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་པས་སོ། །

གཉིས་བ་དག་མི་དག་ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས། དང་པོའི་འཁོར་དུ་ཀུན་འཕྲོ་
 ཡུལ་ངེས་དག་བརྩ་གཞན་འགྱུར་བཞི་སྟེ་ཉེར་ལྷ་སྐྱེ་སྟེ། མི་དག་བ་མི་འབྱུང་བ་ནི་དག་
 བ་དང་འགལ་བས་སོ། གཉིས་བ་ལ་ཀུན་འཕྲོ་ཡུལ་ངེས་རྩ་བ་དུག་གམ་དུག་གསུམ་
 ཉེ་བའི་བརྩ་ཆན་འོག་མ་གཞན་འགྱུར་བཞི་སྟེ་སྟེ། དག་བ་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་
 དང་འགལ་བས་སོ། །གསུམ་བ་ཀུན་འཕྲོ་ཡུལ་ངེས་གཞན་འགྱུར་བརྩ་བཞི་སྟེ་སྟེ།
 དག་བ་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་བ་ནི་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་སོ། །སྐྱོ་ལྷ་ལ་ཡིད་ཚུན་དུ་
 སོང་པ་དང་རྒྱུན་ཉེ་བར་གནས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཀུན་འཕྲོ་ལྷ་སྐྱེ་ལ། གཉིས་
 བ་ལ། དག་མི་དག་ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཀུན་འཕྲོ་ཡུལ་ངེས་དག་
 བརྩར་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སྟེ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་བ་ནི་དག་མི་དག་
 འགལ་བས་སོ། གཉིས་བ་ལ་ཀུན་འཕྲོ་ཡུལ་ངེས་རྩ་བ་དུག་གམ་དུག་གསུམ་ཉེ་བའི་
 བརྩ་ཆན་འོག་མའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སྟེ་སྟེ། འཕྲོད་གཉིད་གཉིས་དང་བརྩ་ཆན་འོག་

མ་མི་འབྱུང་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་ཡིན་པས་སོ། ། གསུམ་པ་ལ་ཀུན་འཁོ་ཡུལ་
 དེས་ཉོག་དཔྱད་གཉིས་སྒྲེ་བ་སྟེ། དགོ་བཏོན་མོངས་མི་འབྱུང་བ་དེ་དག་ལུང་མ་བསྟན་
 ཏུ་འགལ་བས་གཅིག་ཏུ་གྲངས་དེས་སོ། །

ཙོང་མྱོང་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་། རིགས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ནི།
 ལུང་ཚུབ་སེམས་གཙོ་བོ་ལ་འཁོར་ཏུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་
 མེད་པར་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་འདུས་པ་སྤྱི་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ལ། དགོ་
 མི་དགོ་སེམས་བྱུང་ཏུ་མ་ཡོད་པས་ཤེས་རྒྱུ་དུ་མར་འགྱུར་ཞེ་ན། སེམས་བྱུང་རྣམས་
 གྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པའི་རྟགས་མེད་ལ་ཐ་དད་ཏུ་དམིགས་པའི་བྱུང་བ་མེད་
 དེ། གཙོ་བོ་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་པའི་འཁོར་ཏུ་སྒྲེ་བས་སོ། གསུམ་པ་གཙོ་བོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འཁོར་ཏུ་ཀུན་འཁོ་འབྱུང་བ་བཞིན་སེམས་འབྱུང་གཞན་འབྱུང་ན་དམིགས་
 པ་ཆད་པར་ཉམས་ལ་མི་འབྱུང་ན་ཡུལ་སྤྱོད་འདོགས་མི་ཆོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་
 ལུང་མ་ཆང་བས་སོ་ཞེ་ན། ཡུལ་དགོ་མི་དགོ་གང་ལ་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་ལ་དེ་ལ་
 སྒྲེ་བ་པའི་འཁོར་འབྱུང་གིས། ཡུལ་ལ་སྤྱོད་འདོགས་མི་ཆོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ལ་
 དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཏུ་དོན་བྱེད་པས་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ལྷ་བཏུ་ཅ་གཅིག་དུས་གཅིག་
 ཏུ་སྒྲེ་བས་ཤེས་རྒྱུ་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་སེ་སེའི་དོན་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་ཀུན་འཁོ་ལ་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི།
 དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། རོ་བོ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད། ཡུལ་
 དེས་མེད་ཏུ་འདུག་པས་ཟེར་ཏེ། གཞན་འགྱུར་ལ་བྱུང་ཆེས་སོ། དེས་ན་གཙོ་བོ་གང་
 གི་ཡང་འཁོར་ཏུ་དམིགས་པ་མ་ཆད་པར་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དང་དེ་འདུས་པ་ནི། ཀུན་
 འཁོ་དང་དེའི་ལུང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དོ། གཉིས་པ་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་རེག་པ་ཡིད་ལ་
 སེམས་པ་སྟེ། རེག་པས་གཙོད་པ་དང་། ཆོར་བས་སྤྱོད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མཆོན་མར་
 འཛིན་པ་དང་། ཡིད་ལ་སྤྱད་ཅིག་ཏུ་འཛིན་ཞིང་དམིགས་བཀའ་བས་དང་། སེམས་པ་
 ལ་ཀུན་ནས་སྤྱོད་ཞིང་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། གསུམ་པ་ལ། དམིགས་པ་ཆད་ན་རེ་འགལ་

བར་འགྱུར་བ་ལས་སྒྲོང་མི་རྣམས་ལ། དེས་ན་གཙོ་བོ་ཡུལ་ལ་དམིགས་ཆད་ལ་སྐྱེ་བར་
དེས་སོ། །

གཉིས་བ་ཡུལ་སོ་སོར་དེས་བ་ལ་མཆོད་ཉིད། མཆོད་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་
པོ་འོ་པོ་ནི། ཡུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་རྒྱས་སུ་ཡིད་ཡུལ་བྱུང་བར་དེས་བ་ཅན་དུ་འབྱུག་བ་
ཟེར་ཏེ། དགོ་མི་དགོ་ལ་ཡང་བྱུང་ཆེས་ཏེ། དེས་བར་འབྱུག་བས་སོ། དེས་ན་ཡུལ་ལ་
ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བས་དེས་བར་འབྱུག་བ་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དང་དེ་འདྲས་བ་ནི། ཡུལ་
དེས་བ་དང་དེའི་ཡུང་པོ་མཆོད་ཉིད་དོ། གཉིས་བ་ནི། འདུན་པ། མོས་པ། དྲན་པ།
འཛིན་པ། ཤེས་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ཡུལ་སྐོབ་བར་འདོད་བ་དང་། གཉིས་བས་དེ་ལ་
འབྱུག་བ་དང་། གསུམ་བས་འདིས་བ་དང་། བཞི་བས་དམིགས་བ་ཅེ་གཅིག་བ་དང་།
ལྷ་བས་དེ་དང་འགྱུར་དུ་རྟོགས་བའོ། གསུམ་བ་ནི། ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་ནས་དེས་བར་
མི་རྣམས་པས་ན་མཆོད་ཉིད་ལྷགས་ལ་དེས་སོ།

གསུམ་བ་དགོ་ཅ་ལ། མཆོད་ཉིད། མཆོད་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྲིན་བ་མི་དགོ་བའི་འགལ་ཁྱར་གྱུར་བ་ཟེར་ཏེ་པར་ཐྱིན་
ལ་བྱུང་ཆེས་སོ། ཡང་དམ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་ཅིང་རྣམ་སྟོན་ཡིད་འོང་འབྲིན་བ་
གསུངས་ཏེ། པར་ཐྱིན་ཆད་མེད་ལས་སོགས་ལ་བྱུང་ཆེས་སོ། དེས་ན་སྟོ་གསུམ་
དག་པས་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྲིན་བ་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དང་དེ་འདྲས་པ། དགོ་བ་དང་
ཡུང་པོའི་མཆོད་ཉིད་དོ། གཉིས་བ་བཙུ་གཅིག་སྟེ། སྟོ་གསུམ་གྱི་བྱེད་བ་ལ་སྟོས་བས་
ཏེ། ཡུས་ཀྱི་སྟོག་གཙོད་མ་བྱིན་ལེན་དང་འདོད་ལོག་གསུམ་སྤངས་བས། གསོ་བ་མ་
ཆགས་མི་ལེན་གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། དག་གི་རྩུན་འབྲེལ་དག་འབྲལ་ཆིག་རྩུབ་བཞི་
སྤངས་བས། བདེན་ཆིག་ཀྱང་དག་འདྲ་གི་དག་འཇམ་བཞིར་བསྟན་ལ། ཡིད་ཀྱིས་
མངན་སེམས་གདུག་སེམས་ལོག་ལྷ་སྤངས་བ་ལ། ལྷ་སེམས་བྱམས་བ་དང་བདེན་
བ་དང་གསུམ་དུ་བསྟན་ཞིང་། དེ་དག་བསྐྱུང་བར་བཅས་བ་ལས་མི་མདའ་བར་བསྟན་
ནོ། དེ་ཡང་འདི་དག་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ཡིན་ལ།

ཆོགས་སུ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན། སྤྱིར་བར་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན། མཐོང་ལས་ཡན་ཆོད་
 རྩེས་ཐོབ་ཀྱི་བྱ་ཆ་ཞེས་བྱའོ། གསུམ་པ་ནི། སྒོ་གསུམ་དག་པར་སྤྱོད་བས་དེས། འབྲས་
 བྱ་ཡིད་འོང་བསྐྱེད་བར་ལུང་གིས་དེས་སོ། །

བཞེ་བ་ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ།
 བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞིག དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིང་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་
 པ་འབྲིན་པ་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་མི་དགེ་བ་ལ་བྱུང་ཆེས་སོ། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། སྒོ་གང་ཞིག་སྤང་མེད་ཐོན་ཉིད་ལས་འབྲུལ་བའི་ཡིད་ལས་བྱུང་ཞིང་ཉེ་བའི་
 ཉོན་མོངས་ཀྱི་གདག་གཞིར་གྱུར་བ་ཟེར་ཏེ། མ་དེག་པ་ཁོ་བདག་འབྲུལ་བའི་ཡིད་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བས་སོ། འདོད་ན། ལུང་གིས་བསལ་ལོ། དེས་ན་
 བདག་ལྟ་གང་ཞིག ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གདག་གཞིར་གྱུར་པའི་གཡོ་བ་དང་འདུས་
 པ་ནི། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་ལུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། གཉིས་པ་ལ། ཞེ་སྤང་གཉི་མུག་
 ང་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་འབྲས་གྲོག་མ་དེག་པ་དང་བྱུག་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་ལུང་པོ་འབྱུང་བ་
 དང་འབྲེལ་བ་ལས་བྱུང་བས་ཏེ། གཉི་མུག་འབྲས་རྒྱས་དུག་འདི་ཡང་། ཞ་འཛིན་ལུས་
 ཀྱི་མཛོད་ལས་བྱུང་། ཞེས་སོགས་དང་། འོ་ན་དུག་ལྡེའི་འབྲས་བྱ་བ་ཤད་ལས་སྒྲམ་ན་
 དེ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཁོལ་བྱར་གནས་པས་ལུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལས་སོགས་ལྡ་ལ་སྟོས་
 པས་ཐུར་བསྟན་ལ། དེ་དག་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་མ་དེག་པ་ནི་བདག་མེད་ལས་འབྲུལ་
 རས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་བའི་གཙོ་མོར་གྱུར་པས་བྱུག་ཏུ་བསྟན་ནོ། དེ་ཡང་
 དེ་དག་ཀུན་བདགས་མཐོང་སྤང་ལ་སྟན་སྟེས་སྒོམ་སྤང་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། ལུལ་
 ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་
 མོངས་དེས་ཆ་ལ་གཏོགས་པར་སྤྱོད་བས་བྱུང་སོ། །

ལྟ་བུ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ།
 དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིང་ཅ་བའི་ཆ་ལ་བདགས་པ་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་འབྲིན་
 པ་གསུངས་ཏེ་མི་དགེ་བ་ལ་བྱུང་ཆེས་སོ། ཡང་སྒོ་གང་ཞིག ཅ་བའི་ཆ་ལ་བདགས་

བ་ཟེར་ཉི་དགེ་བའི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་དག་ཀྱང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་སུ་འགྱུར་རོ། དེས་
ན་ཅ་བའི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་བདག་ལྟ་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དང་དེ་འདུས་པ་ནི། ཉི་བའི་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། གཉིས་པ་ཉི་བའི་ཕྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡང་གསུམ་སྟེ།
མཚུངས་ལྡན་ཞོགས་དང་། བྱེད་ལས་གཞི་དང་། སྤང་བྱ་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ།
དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ལོག་རྟོག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་། གཉིས་པ་
ཐེ་ཆོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་དེ་ཉིད་དང་། གསུམ་པ་རྟོགས་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་ལ། འཁོ་བ་དང་། འཁོན་འཛིན་དང་། འཆབ་པ་དང་། ཀྱན་བཏགས་དང་།
སེར་སྒྲ་དང་། རྒྱ་དང་གཡོ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། འཆེ་བ་སྟེ་དགྱར་བསྟན་ལ། བཞི་
བ་མི་དགེ་བ་དང་མཚུངས་པ་ལ་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ལྷ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་པ་
ལ་ནོན་མིས་དང་། རྟོན་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་དང་། བརྟེན་
ངས་དང་། གཡེང་བ་དང་། འཁྱལ་བ་དང་བརྒྱད་དེ་ཉི་ཤུར་བསྟན་ནོ། གཉིས་པ་ལ་དུག་
ལས། སྒོ་བཏགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང་པོར་འཁྱལ་བ་ལྷུང་བའི་གཞི་ལྟ་བུ་དང་། ཐེ་ཆོམ།
གཉིས་པ་འཐབ་ཅོད་འབྱུང་བའི་གཞི་འཁོ་བ་དང་། འཁོར་ན་འཛིན། འཆེ་བ་དང་།
གསུམ་པ་སྤོང་བྱེད་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་གཡོ། སྒྲ། སེར་སྒྲ། རྒྱགས་པ་དང་།
བཞི་བ་རྩལ་ཁྲིམས་བསྐབ་པ་ལ་གཞོད་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། འཆབ་
པ་དང་། ལྷ་བ་སེམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་ལ་གཞོད་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་ནོན་མིས་དང་རྟོན་པ།
དུག་པ་ཤེས་རབ་བསྐབ་པ་ལ་གཞོད་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཀྱན་བཏགས། མ་དད། ལེ་ལོ།
བག་མེད། གཡེང་བ། བརྟེན་ངས། འཁྱལ་བ་བདུན་ཉི་ཉི་ཤུར་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་འདི་
དག་ཀྱན་བཏགས་མཐོང་སྤང་ལ་ལྡན་སྟེ་སྒོ་སྤང་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་བདག་མེད་
ལས་འཁྱལ་བ་དང་ཅ་བའི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་ཅ་བ་མ་སྟེས་ན་འདི་དག་གཏན་ནས་མི་
སྟེ་ལ་དེ་སྟེས་བསམ་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཆ་ལ་བཏགས་པར་སྤོང་བས་ངེས་སོ། །

དུག་པ་གཞན་འགྱུར་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་ལྷུང་
མ་བསྟན་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་བས་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དང་དེའི་འདུས་པ་ནི། གཞན་

འགྱུར་དང་། དེའི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། གཉིས་པ་ནི་འགྲོད་གཉིད་རྟོགས་དཔྱོད་
བཞི་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འགྲོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་སྦྱེད་པ་དང་། སྦྱེ་
བ་གཉིས། འོག་མ་ལ་སྒྲོ་ཅིང་པོ་དང་། ཞིབ་མོར་སྦྱེ་བུ་ལ་སྦྱོས་ནས་གཉིད་རྟོག་དཔྱོད་
གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་ནི་དགེ་སྤྱིག་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་ཤིང་གང་
ལ་ཡང་འབྲུག་པ་དང་སྤར་གྱི་ཡུལ་དེས་ཡོད་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པས་སྤྱོད་བས་དེས་
སོ།།

གསུམ་པ་དེས་བྱེད་ལ། འོ་ན་སེམས་བྱུང་འདི་དག་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་
ཡིས་མཚུངས་ཤིང་མཚུངས་ཚུལ་རི་ལྟར་མཚུངས་ཤི་ན་འདི་ཡི་དོན་ལ་གསུམ་ལས།
གཞན་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཚུངས་ལྡན་ལྡེ་ཡིས་མཚུངས་ཏེ་གཙོ་བོ་སེམས་
བདག་རྒྱུན་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་ཆེ་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་
བས་དང་། དམིགས་པ་ཡང་གཙོ་བོ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་འཁོར་ཡང་དེ་ལ་
དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཡང་གཟུགས་དཀར་ལ་བཟུང་བས་འཁོར་ཡང་དེ་ལྟར་དང་།
དུས་ཀྱང་དུས་མཉམ་དུ་སྦྱེ་བས་དང་། རྣམ་ཀྱང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་སྦྱེ་བ་མཚུངས་ཟེར་
ལ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འཛོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་
དེ་ལྟར་དེས་ཏེ། དང་པོ་ནི། རྒྱའི་ཁྱད་པར་སེམས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པའི་རྒྱས་བསྐྱེད་
ལ་སེམས་བྱུང་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་རིག་པའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པའོ། གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཡི་
ཁྱད་པར་སེམས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པ་དང་རྒྱ་སྟོན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེས་ལ་སེམས་བྱུང་དོན་གྱི་
ཁྱད་པར་རིག་པ་དང་རྒྱ་མེད་དུ་སྦྱེས་པ་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་འཛོགས་པའི་ཁྱད་པར་
སེམས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ཅིང་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ལ།
སེམས་བྱུང་ནི་ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ལ་ངོ་བོ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་
ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དག་མི་རིགས་པས་གཉིས་ཏེ། སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། དང་
པོ་རྣམ་པ་དང་དུས་མཚུངས་པ་དགག་པ་དང་ཏ་ཅང་ཐལ་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།

ནམ་པ་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ་དོན་དང་དོན་གྱི་བྱུང་པར་འཛིན་པས་སོ། དེ་ལ་ཁ་
 ཅིག་གིས། དོན་ལ་བྱུང་བ་མེད་ལ་སྒྲོ་ལ་འདོད་ཟེར་ཏེ། མོང་མ་ལྟར་ན་དོན་དང་དོན་གྱི་
 བྱུང་པར་བྱུང་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དུལ་དུ་གཅིག་པས་དང་འདོད་ན་མཚུངས་ལྟན་ཉམས་
 ལ། ཁ་ཅིག་གིས། བྱུང་བ་མེད་དེ། རོ་བོ་གཅིག་ལ་སྒྲོག་པ་ཐ་དད་ཟེར་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་
 དུལ་ཉིད་ནམ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་རིགས་རོ་བོ་གཅིག་པས་སོ། འོག་མ་ལྟར་ན་ནམ་པ་
 མཚུངས་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་བྱ་བ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ན་རྟོག་གཉིས་
 གཅིག་ཆར་འབྱུག་པར་འགྱུར་ལ། མི་བྱེད་ན་སེམས་བྱུང་གི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 བྱེད་ན་དུས་མཉམ་ཉམས་ལ། མི་བྱེད་ན་སྤར་བཞིན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། དུལ་གཅིག་
 ལ་སྤྱིས་བྱ་དུ་མས་དམིགས་པའི་ཆེ་སྒྲོ་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་ལས་
 སོགས་མཚུངས་པས་སོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་འཆོགས་པ་ལ་དགག་
 པའོ། དང་པོ་ལ། རྒྱ་རོ་བོ་དང་བྱུང་པར་རིག་པའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སོ་སོར་བསྐྱེད་
 པའམ་སེམས་གཅིག་ལས་བསྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་རྒྱུད་གཉིས་པར་འགྱུར་པས་
 དང་། སེམས་བྱུང་སེམས་ལས་མ་བསྐྱེད་པ་འགྱུར་བ་ལས་རང་ཆེག་དང་འགལ་ལོ།
 གཉིས་པ་རོ་བོ་དང་རྒྱ་ཐ་དད་ལས་བསྐྱེད་པ་ཉམས་སོ། གཉིས་པ་ལ། འབྲས་བྱ་ཡི་རོ་
 བོ་དང་བྱུང་པར་རིག་པ་དུས་གཅིག་གམ་རིམ་གྱིས་རིག་ དང་པོ་ལྟར་ན་རྒྱུད་གཉིས་
 པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དུས་གཅིག་གིས་ཁས་སྒྲུངས་ཉམས་སོ། དེ་ལ་ཁ་
 ཅིག་གིས། སེམས་དེ་ཉིད་སེམས་བྱུང་སྤར་རིག་ཀྱང་དུས་མཉམ་པ་ནི་སེམས་ཕྱི་
 མ་དང་སྤར་མའི་དུས་མཉམ་པ་ཟེར་ཏེ་སེམས་ཕྱི་མ་སྤྱིས་པའི་ཆེ་སྤར་མའི་སེམས་བྱུང་
 འགག་ན་དུས་མཉམ་ཉམས་ལ་མི་འགག་ན་སེམས་བྱུང་རྒྱན་ལྟན་དུ་འགྱུར་རོ། གསུམ་
 པ་ལ། སེམས་ཀྱིས་དོན་ཅམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པའི་ཆེ། འཁོར་གྱིས་དོན་ཅམ་
 གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ཟེར་བ་དེ། འཁོར་གྱི་དོན་ཅམ་འཛིན་པའི་ཆེ་གཙོ་བོའི་བྱེད་
 པ་འགགས་ན་ཁས་སྒྲུངས་ཉམས་ལ། མ་འགགས་ན་འཁོར་འབྱུང་བར་འགལ་ལ།

མི་འགལ་ན་དུས་དེ་ཉིད་དུ་འཁོར་གྱིས་བྱང་བར་འཛིན་པས་རྒྱུད་གཉིས་པར་འགྱུར་
 རོ། རང་ལུགས་ལ། དམིགས་པ་གནས་རྩས་མཐུན་པར་སྤར་དང་འབྲེལ་ལྷན་པ་མི་
 མཚུངས་ཏེ། གཙོ་པོ་དོན་ཅན་འཛིན་ལ། འཁོར་གྱི་བྱང་བར་འཛིན་པས་དང་། དུས་མི་
 མཚུངས་ཏེ། གཙོ་པོ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་བཟུང་བར་འཁོར་གྱི་མི་འཛིན་པས་དེའི་ཕྱིར་
 གཙོ་པོས་སྐད་ཅིག་དང་པོར་བཟུང་བས་འཁོར་གྱིས་གཉིས་པར་འཛིན་པའོ། ། མཚོད་
 གྲོང་ལ་གསུམ་སྟེ། དམིགས་པ་མཚུངས་པ་དང་། ལྷན་པ་དང་དུས་མི་མཚུངས་པ་ལ་
 སྤར་པའོ། ། དང་པོ་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་དོན་དང་བྱང་བར་རོ་པོ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་
 ལྷན་ན་དོན་ལྡོག་གཅིག་པའམ་ལྷན་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷན་ན་དམིགས་
 པ་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རོ་པོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ལ། རོ་ན་ལྡོག་པ་
 ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཡུལ་གྱི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས་ཡུལ་གྱི་རོ་པོ་
 མི་མཚུངས་པའི་བྱུང་བ་མེད་དེ། རོ་པོ་གཅིག་པས་དང་། ཡུལ་གྱི་ལྡོག་པ་མི་མཚུངས་
 པ་འདོད་དེ། ལུས་དང་དེའི་བྱང་བར་བཞིན་དང་། དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་པ་མི་མཚུངས་
 པ་འདོད་དེ། ལྷན་པ་སྒྲི་ཡིན་ཏེ། དོན་དང་བྱང་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་ལ་
 གཙོ་པོས་དཀར་པོར་བཟུང་པའི་ཆེ་འཁོར་གྱིས་སེར་པོ་ལས་པོགས་སུ་འཛིན་པར་
 འགྱུར་ཏེ་མི་མཚུངས་པས་ཤེ་ན། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་མེད་ལ་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་
 རྟགས་མེད་དོ། གསུམ་པ་བདག་གཅིག་གིས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དུས་མི་
 གཅིག་པས་ཤེ་ན། རང་བཞིན་བདག་གཅིག་མེད་པ་འདོད་ལ། གནས་སྐབས་བདག་
 གཅིག་མེད་པའི་བྱུང་བ་མེད་དེ་སྟོང་པོ་འོད་ཟེར་ལ་དོན་གྱི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་དུས་
 ལྷན་ཕྱིའི་རིམ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདོད་པས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་སྤར་བ་སྐད་ཅིག་གཞན་
 གྱིས་བར་མ་ཆད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སེམས་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེདོ། དང་
 པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། ལྷན་པ་མངའ་བདག་གིས། གཞུགས་དང་སེམས་
 དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་

མ་གྲུབ་བ་གསུངས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་དམིགས་རྣམ་ལས་སོགས་མཚུངས་
 བར་འགྱུར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འདུས་བྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གང་ཞིག་སེམས་དང་
 མཚུངས་བར་མི་ལྟན་པ་ཟེར་ཏེ། དག་བཙུག་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་མི་ལྟན་པ་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པས་དང་མཚོན་བྱས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་བྱས་
 སོ། །རང་ལུགས་ལ། གཞུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་གནས་
 སྐབས་སུ་གྲུབ་ཅིང་སེམས་དང་མཚུངས་བར་མ་གྲུབ་པའོ། །ཅོད་སྤྲོང་ལ། གནས་
 སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཅན་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྟོམས་འཇུག་
 གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་འགག་ནས་ངོ་མོ་གཅིག་པ་ཉམས་ལ་
 མ་འགག་ན་འགོག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྣམ་གཅིག་པ་
 ཉམས་པེ་ན། དེ་གཉིས་ངོ་མོ་གཅིག་གིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགག་པ་ཀྱང་ཀུན་
 གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། མ་མཚམས། རྣམ་གྲངས། སོ་སའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་
 ར་ཆང་པར་ཡོད་ལ། གཞུགས་ན་མིང་ཆིག་ཡི་གེ་མེད་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་དོན་སྡི་
 ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དང་།
 དེ་མིན་གདགས་གཞི་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ལ། གཞུགས་
 མེད་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་བྱུང་ལ། ངོ་མོ་ནི་བཙུ་བའི་པོ་ཡིན་ལ།
 རྒྱ་མཚན་ལ་གདགས་གཞི་གསུམ་ལ་སོ་སོར་བཏགས་པ་དང་ཐུན་མོང་དུ་བཏགས་
 པ་གཉིས་ལས་སྡེ་སྟེ། དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་ནི་ཀུན་གཞི་ས་ཐོན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་
 ཟེ། གཞུགས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་སེམས་བྱུང་རྟེན་མི་བརྟན་པས་དང་། སྟོམས་འཇུག་
 གསུམ་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་ཏེ། གཞུགས་ལ་གདགས་སུ་མེད་ཅིང་
 སེམས་བྱུང་མི་བརྟན་པས་སྡེ་བྲག་དགག་དུ་མེད་པས་སོ། །འཇོག་དབང་ནི། ཀུན་
 གཞི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་ཏེ། རིགས་མཐུན་འཕང་ཞེས་དང་། གཞུགས་དང་

སེམས་བྱུང་སྟོན་དབང་དུ་འགལ་བས་སོ། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་ནི་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལས་བཏགས་ཏེ། གཟུགས་ནི་རྒྱ་སྟོས་ཞེས་ཀྱང་བཤད་
 ལ། འོན་ཀྱང་འདུ་བྱེད་བྱུང་པོའི་སྐབས་སུ་དོན་སྤྱིའི་ཡི་གེ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་
 གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་སྟོན་གས་ཞེས་བས་དོན་རང་མཛུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་འང་ཡོད་བས་ཏེ་གདགས་
 གཞི་གསུམ་ཀྱི་སྐབས་ལ་བཏགས་བས་སོ།། སོ་སོ་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པོ་ནི་ཀུན་གཞི་ས་
 བོན་ཀྱི་ཆ་བརྟེན་པ་མ་མཐོང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ལ་
 རིགས་མཐུན་པ་གདགས་གཞི་གསུམ་ཀ་ལ་བཏགས་ཏེ། འང་བ་དམིགས་པའི་བྱིར་
 དང་། སྤྱེ་གནས་ཆས་འཆི་ཡང་གསུམ་ཀ་ལ་བཏགས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཛུགས་ཉིད་
 ཡིན་བས་ཏེ། རྒྱུན་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤྱེ་བ་དང་རྒྱུན་བརྟེན་བ་དང་འཇུག་བ་དང་ཆད་བ་
 ལས་བཏགས་སོ། དཔེ་དོན་ལ། གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱ་གང་ཞིག རོ་བོ་གནས་
 བ་ལག་བ་ལྟ་བུ་ལ། གནས་སྐབས་ནི་དེའི་དུས་ཆོགས་འཇུག་བ་སྟེ། ཐལ་མོ་དང་ཁ་
 རྩུང་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་དག་གཅིག་བ་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀར་དུ་ཡོད་དོ། གངས་
 དེས་ལ། གདགས་གཞི་གསུམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་བདུན་ལ་བཏགས་བས་དེས་བ་སྟེ།
 སེམས་འཕེལ་འབྱིབ་ཀྱི་སྐབས་ལ་བཏགས་བས་ཐོབ་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་
 བྱུང་འགག་པའི་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་སྟོན་མས་འཇུག་གསུམ་དང་། ལུས་སེམས་
 འབྲེལ་བའི་སྐབས་ལ་བཏགས་བས་སྟོན་དབང་དང་། གདགས་གཞི་གསུམ་ཀྱི་འང་
 བའི་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་རིགས་མཐུན་ཀྱི་དང་། འདུས་བྱས་མཛུགས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་
 ལ་བཏགས་པའི་སྤྱེ་བ་ལས་སོགས་དང་། གདགས་གཞི་གསུམ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བརྗོད་
 བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་དང་། དོན་མ་མཐོང་བའི་སྐབས་ལ་
 བཏགས་བས་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྤྱོད་པོའི་འདུ་བྱེད་དེ་བརྩ་བཞིར་དེས་སོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ནི་དཀྱུས་ཉིད་དུ་འཆད་དོ། གསུམ་པ་དེས་བྱེད་ནི། སྤྱེ་
 སོགས་གནས་སྐབས་སུ་བཏགས་བས་སེམས་དང་མཚུངས་པར་མ་གྲུབ་པར་སྟོང་
 བས་དེས་སོ། གསུམ་པ་དེས་བྱེད་ལ་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་གཡོ་བར་མི་རུས་ན་དགེ་སྤྲུག་

གི་བག་ཆགས་བསོག་མི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། ཁྲབ་བ་བརྒྱུག་པས་གྲུབ་ཤི། ཀྱུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ། དགེ་སྤྲིག་གཉིས་ཀྱིས་པོན་བསགས། ཞེས་པས་གྲུབ་ལ། དེས་
 བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་དགེ་སྤྲིག་འབྲས་བུ་སོ་སོར་སྒྲིན་པས་རྣམ་པར་གཡོ་བའི་
 མཚན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པས་ཉ། རྟགས་ཕུང་གིས་ངེས་ཉ། དགེ་བཙུ་སྤྱད་ན་མཐོ་ངེས་
 མི་དང་ལྷའི་གོ་འཕང་ཐོབ། སྤྲིག་བཙུ་སྤྱད་ན་ངན་སོང་གནས་སུ་སྒྲེ། ཞེས་པས་གྲུབ་
 ལ། ཁྲབ་བ་མེད་ན། བདེ་སྤྲུག་རྣམས་གཡོ་བའི་འབྲས་བུ་མིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་
 ཕུང་གིས་ངེས་སོ། གསུམ་པ་དགོས་པ། སེམས་བྱུང་གི་བདེ་སྤྲུག་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
 ཚུལ་ལ་རྟོགས་པ་དང་། རྩས་བཅགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་
 གནས་ལུགས་ཤེས་ཉ། འཁོར་བ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། རྒྱ་ནི་ཀྱུན་གཞི་ནམ་མཁའ་ལ། རྒྱེན་གྱི་རང་བཞིན་བཞི་ཡི་བསྐྱེད། བསྐྱེད་
 བས་བརྟེན་བྱས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐུ་བ་རྣམ་ཤེས་ལ། རྒྱ། རང་བཞིན། དགོས་པའོ། དང་པོ་ལས། ཞེ་སྤང་སེམས་
 དང་འབྲེལ་བ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོ་ཐུ་རྒྱས་དུག་ཅེས་པས་དེ་དག་འབྲེལ་བ་ས་པོན་
 བས་རྒྱ་དང་། དམིགས་པ་ཡུལ་བདག་པོ་དབང་པོ་དེ་མ་ཐག་པ་སྤྱད་ཅིག་མའི་ཡིད་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིག་པར་སྦྱེས་པའོ། གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་
 གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ། དཔལ་གྱིས། ཡུལ་
 གྱི་དོན་ཅན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་གསུངས་ཉ། དབང་པོ་གཙོ་པོ་ལ་ཁྲབ་ཆེས་སོ།
 རང་ལུགས་ནི། ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་རིག་པ་དང་དེ་འདུས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་དང་།
 དེའི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། ཚིད་སྟོང་ལ། ཉན་ཡིད་ཀྱང་གཞི་ལ་མ་ཁྲབ་པ་ནི་མེད་
 དེ། བདག་དང་བག་ཆགས་སུ་རིག་པས་དང་། དབང་པོ་ལ་ཁྲབ་ཆེས་མེད་དེ། རྩས་ལ་
 འདོད་ཅིང་རིགས་ལ་ཁྲབ་པས་སྟོང་ངོ། །

གཉིས་པ་ས་མཚནས། རྣམ་གྲངས། སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་ན་
 ཆོགས་བརྒྱད་ཆང་པར་ཡོད་ལ། གཟུགས་ན་སྣ་ལྟེ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་ལ། གཟུགས་མེད་

ན་ཉོན་ཡིད་ཡིད་ཤེས་ཀྱན་གཞི་གསུམ་ལས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱལ་ལ། རོ་བོ་ནི་བརྒྱད་དང་། ལྷ་
 མཚན་ལ་རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་གཉིས་ལ་ལྷོས་ནས་འབྱེད་དེ། དང་པོ་ལ་ཡུལ་ལ་སྤྱ་
 ཆོགས་སུ་རིག་པ་དང་བདག་ཏུ་རྫོང་པར་རིག་པ་དང་དེ་དག་གིས་བག་ཆགས་སོག་
 པར་རིག་པས་ཆོགས་དུག་ཉོན་ཡིད་ཀྱན་གཞིར་བྱེ་ལ། གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་གཟུང་
 འཛིན་དུ་རིག་པས་འཁོར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་
 བས་བག་ཆགས་གསོག་པས་འཁོར་བར་ཞུགས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་སོག་བཞི་
 ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས་འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྷོས་ནས། འཇུག་པའི་
 རྣམ་ཤེས། ཉོན་ཡིད། ཀྱན་གཞི་གསུམ་དུ་རིམ་པས་བྱེད། དབྱེ་དོན་ལ་གསུམ་ལས།
 གཞན་ལུགས་ལ། གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་གཞིར་རོ་བོར་གཅིག་ལ། ཀྱན་གཞི་ནི་རིག་ཅམ་ཉིད་ཡིན་
 ལ། དེས་ན་ཤེས་པ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཇས་གཅིག་པས་ཆོགས་བརྒྱད་
 ཇས་གཅིག་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཀྱན་གཞི་ཡི་རིག་པར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ཆོགས་བདུན་སྐྱེས་
 བ་རྒྱུད་དུ་མར་འགྱུར་ལ་མ་སྐྱེས་ན་ཇས་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་བ་དང་རྟོག་བཅས་དང་
 རྟོག་མེད་ཇས་གཅིག་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལ་
 ཁ་ཅིག་གིས། ཆོགས་བརྒྱད་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཇས་ཐ་དད་དེ། རང་རིག་གཞན་
 རིག་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལྷོང་བས་བྱལ་ལ། དེས་ན་རྒྱུད་ཀྱན་གཞི་གཅིག་
 ཀྱང་ཆོགས་བདུན་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ས་དང་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱ་ཀྱ་བཞིན་ཟེར་བ་ཡང་
 མ་ཡིན་རྟེ། ཆོགས་བརྒྱད་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་ན་གཟུགས་འཛིན་སྐྱེས་པའི་ཆེ་དེས་སྤྱ་
 འཛིན་ན་འོན་ཡོང་མེད་པར་འགྱུར་ལ་མི་འཛིན་ན་དུས་མཉམ་དུ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།
 ཆོགས་བདུན་ཀྱན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པས་ཆོགས་བདུན་ཀྱན་གཞི་བག་ཆགས་ལས་མ་
 སྐྱེས་བར་འགྱུར་ལ། བྱལ་བ་མེད་ན་ཆོགས་བདུན་ཀྱན་གཞིར་གཅིག་པར་འགྱུར་རྟེ་
 བག་ཆགས་ཀྱན་གཞིར་གཅིག་པས་དང་། འདོད་ན། ཇས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ཉམས་

ལ། བྱམ་བ་མེད་ན་ཚོགས་བརྒྱན་ཀྱན་གཞི་ལས་རྩས་ཐ་དད་བའམ་བག་ཆགས་ལས་
མི་སྐྱེ་བས་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས། ས་དང་ས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱ་གྲུ་ལྟར་འདོད་པ་
ཉམས་སོ།། གང་ལུགས་ལ་བརྒྱད་དུ་སྤང་ཡང་གཅིག་དུ་ངེས་པས་ཏེ། སྤྱང་པོའི་ཆ་
ནས་གཅིག་དུ་ངེས་པར་དམིགས་པ་རིག་ཅིང་ཤེས་རྒྱུ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་བ་དང་།
འོད་ཟེར་གྱི་ཆ་ནས་བརྒྱད་དུ་འཆར་ཏེ། ལུལ་ཐ་དད་ལ་དམིགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་བདག་རྒྱུན་ཐ་དད་པས་དང་། དགེ་མི་དགེ་བག་ཆགས་དུས་
གཅིག་དུ་བཞག་པར་མི་བྱས་པས་ཏེ། ཤེས་རྒྱུ་གཉིས་པ་མི་སྤྱིད་བ་དང་། དེས་ན་
བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་ཕྱགས་དང་
ལྟན་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱ་འབྱུལ་གྱི་མངའ་བདག་དུ་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། ཚད་སྤོང་
ལ། ཀྱན་གཞི་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ་མི་དགེར་འཆར་བས་སོ་ཟེར་བ་ནི་མེད་དེ།
དགེ་མི་དགེ་རིག་པར་དོན་ཅུམ་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱམ་བ་མེད་ལ་བྱུང་པར་རིག་པ་
མ་ཡིན་པ་འདོད་པ་སྟེ་ཀྱན་གཞི་བག་ཆགས་རིག་ཅུམ་ཡིན་པས་སོ། དེ་ལ་རྒྱས་པར་
འོག་དུ་འཆད་དོ། །

གངས་ངེས་ལ་ཚོགས་བརྒྱད་གང་ལ་སྐྱོས་ནས་ངེས་བརྒྱད་ཉིད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་
ན། དེ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་བཞི་སྟེ། གཅིག་དང་། ལྷག་དང་། བརྒྱད་
དང་། བཙུར་འདོད་པ་དགག་པའོ། གང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཡིད་ཤེས་གཅིག་པ་དང་།
ཀྱན་གཞིར་གཅིག་དགག་པའོ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སེམས་
ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ནར་རྩས་སུ་བྱུང་ལ་སེམས་བྱུང་ཡང་དེའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ།
ཡིད་ཤེས་དེས་ལུལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་ཚོར་བ། མཚན་མར་འཛིན་པ་འདུ་ཤེས་ལས་
སོགས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། འོ་ན་ཤེས་པ་དུ་མར་ཡོད་པས་ཞེས་ན། དེ་ནང་ཡིད་
ཤེས་གཅིག་བྱ་དེ་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལྷག་ལ་བརྟེན་པས་ལྷག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁང་
པར་མེ་བྱས་ན་སྐར་ཁུང་དུ་འོད་ཡོང་བ་འདྲ་སྟེ། མདོ་ལས། གཞུགས་ཀྱི་བྱང་པོ་ཁང་
པ་དང་འདྲ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མར་མེ་དང་འདྲ། ཁང་པར་མེ་བྱས་ན་སྐར་ཁུང་དུ་འོད་

འོང་བ་དང་འབྲས་ལྗོངས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོག་པ་ཉུག་གི་སྒྲོ་ནས་འབབ་ཆུ་དང་
འབྲས་ལྗོངས། དར་ཅིག་ཀྱང་མི་སྤྱོད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱུ་དང་འབྲས་ལྗོངས་གཅིག་བཏང་ཡང་
གཅིག་མི་ཟེན། ཞེས་དང་། དེས་ན། གཞུགས་པ་ཡིད་ཀྱི་སོ་སོར་གཙོད། གཞུགས་ནི་
ཡིད་བཞིན་རྣམ་ཤེས་དང་། ཞེས་དང་། འབྲས་ལས་ཕྱི་འོ་ཐོན་ཐེམ་ཐོ་ལྟར་སྤྲང་བ་ཡང་
རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདུས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་གཅིག་ཏུ་བྱལ་ལ། རིག་
པས་ཀྱང་རིག་ཤེས་རང་རིག་གིས་བྱལ་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ནས་དུ་མ་ཡོད་ན་གཅིག་ལ་
དུ་མར་ཡོད་དམ་དུ་མ་ལ་དུ་མར་གྱི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་བྱལ་ཐེང་རོ། དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་
ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དོ། དང་པོ་མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་གསུངས་པ་ནི་དམིགས་པ་རིག་
པའི་རྒྱུ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་། ཡིད་ཅེས་པ་ནི། སྒྲོ་ལྷ་ཡུལ་ལ་གཙོད་བྱེད་ལ་
དགོངས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པ་ནི་དབང་པོ་ཡུལ་གཙོད་པ་ལ་ཡིན་ཞིང་།
འབྲས་ལས་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱན་གཞི་དང་ཡིད་ཤེས་ཉིད་ལ་བརྟུག་ནས་དགག་
པའོ། དང་པོ་ལ་ཡུལ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་ན་ཉོན་ཡིད་བྱལ་ལ་མི་
བསྐྱེད་ན་བདག་འཛིན་རྒྱུ་ཆད་པས་སེམས་ཅན་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།
གཉིས་པ་ཀྱན་གཞི་མེད་ན་དགོ་སྒྲིག་གི་བག་ཆགས་ལ་སོ་སོ་གཙོད་དམ་མི་གཙོད།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡིད་ཤེས་ཁྱོ་ག་འབྲས་སྟེ་གཙོད། ཅེས་པ་དང་འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་
ན། གཙོད་པའི་བག་ཆགས་ཁོ་བདག་ལ་གསོག་གས་གཞན་ལ་གསོག་ དང་པོ་ལྟར་ན།
བྱེད་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྒྲོ་ལྷའི་རྟེན་མི་བརྟན། ཉོན་ཡིད་མི་
དགོ་བ་དང་མཚུངས་པས་དགོ་པའི་བག་ཆགས་གསོག་མི་རུས་ལ། དེས་ན་ཀྱན་གཞི་
ལས་འོས་མེད་པས་ཆོག་པ་བརྒྱུད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྟོམས་འཇུག་ལ་གཏན་ལྟར་མི་
མིང་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆོག་པ་ཉུག་བཀག་ལ་ཀྱན་གཞི་ཁས་མ་བླངས་པས་ཏེ། མི་བརྟན་
པ་བརྟན་པ་གཅིག་དང་བྲལ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་པའི་ཆེ་སྤང་གཉིན་དེ་སྒྲོ་ལྷའི་ཡིད་ཤེས་ལ་བརྟེན།

དང་པོ་ས་ནི་མི་རྒྱུ་ཉེན་མི་བརྟན་པས་དང་། གཉིས་པ་སྤང་བྱའམ་གཉེན་པོ་འམ་གཉིས་ཀ་བརྟེན། དང་པོ་ལྟར་ན་སྤོང་མི་རྣམས་ཏེ་གཉེན་པོ་མེད་པས་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྤང་བྱའམ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ་སྤྱོད་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་སྐད་ཅིག་མར་སྐྱེ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ཀྱན་གཞི་གཅིག་པ་ལ། དཔལ་གྱིས། གནས་སྐབས་རྣམས་པ་གསུམ་ལ་བརྒྱད་དུ་སྤྱང་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ནི་འཁྲུལ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་སུ་སྤྱང་བ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྱང་ལ་བདེན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་བདེན་ཏེ། ཆོག་པས་བརྒྱད་ལོག་པས་བརྟེན་ཀྱན་གཞིར་གཅིག་པས་སོ་དང་། སྐལ་ལྷན་ལམ་པའི་དུས་སུ་སྤྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྱང་ཡང་། བདེན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་བདེན་པ་ནི་ཆོག་པས་བརྒྱད་གནས་པ་དོན་གྱི་ཀྱན་གཞིར་གཅིག་པ་དང་། འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སུ་སྤྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་སྤྱང་ལ། བདེན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་བདེན་པས་ཏེ་ཆོག་པས་བརྒྱད་ཀྱི་འགྲུ་བ་ཆད་ནས་ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་སྤྱང་བ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཀྱན་གཞིར་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་ན་མི་འཐད། ཏ་ཅང་ཐལ་སོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་དུ་སྤྱང་བའི་སྤྱོད་འཁྲུལ་ལམ་མ་འཁྲུལ། དང་པོ་ལྟར་ན་འབྲས་བྱའི་བརྒྱང་ཡུལ་སྤྱོད་བརྟགས་དངོས་མེད་ཡིན་པས་བདེན་ཅམ་ཞེས་པས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཡང་ཞེས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བརྒྱད་དུ་སྤྱང་བས་དེར་བདེན་པར་འགྱུར་བས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སུ་གཟུང་འཛིན་བྱེད་ན་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། མི་བྱེད་ན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་དེ་དག་པ་ཆ་གསུམ་གྱིས་བརྟགས་པས་བདེན་པ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཆོག་པས་རྒྱག་ཇས་སུ་བྱུབ་པར་ཡིན་པར་མཚན་ཉིད་ལས་རྒྱག་ཏུ་གསུངས་ལ། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་རྒྱག་ ཅེས་གསུངས་ལ། རིག་པས་ཀྱང་ཡུལ་རྒྱག་ཏུ་ཡོད་པས་ཡུལ་ཅན་རྒྱག་ཏུ་སྤྱང་བས་ངེས་ཞེས་ཟེར་

ཏེ། ལུང་དེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་དུག་ལ་འཇུག་པ་ལ་དགོངས་མིང་། གཞོད་
ཕྱེད་ཀྱང་ཉོན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་སྤར་བཞིན་བཀག་ལ། གནས་འགྱུར་ཡེ་ཤེས་མེ་མོང་
མཉམ་ཉིད་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་ཡིད་ཀུན་གཞི་སྤེ་འགྱུར་རྒྱ་གཉིས་མེད་བས་
སོ། ཡང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོགས་དུག་ལས་མ་བཀག་པ་ལྟར་
འགོག་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། སྟོམས་འཇུག་ལས་བྱུང་བར་མེད་བར་
འགྱུར་བ་ལས་མི་བརྟན་བ་བརྟན་བ་གཅིག་དང་བྲལ། བརྟན་བ་མ་ཡིན་བ་ཀུན་བྲལ་
བའོ། ཞེས་གསུངས་བས་སོ།།

གསུམ་པ་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། བརྒྱད་ཇུས་ཐ་དད་པ་བརྒྱད་དུ་འདོད་
དེ། འདི་ལས་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པ་དང་སྤྲུགས་བར་བྲིན་ལས་ཀྱང་བརྒྱད་དུ་གསུངས་
བས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་སྟོ་ལྷ་བཅས་ཁོ་ལ། ཡིད་ཤེས་ཁྱོ་གཉོན་ཡིད་བྱུང་མེད། ཀུན་
གཞི་མཛོད་ཁང་དང་འབྲེ་བར་གསུངས་ལ། རིགས་བས་ཀྱང་ཆོགས་དུག་ཐ་དད་དུ་
སྤྱང་བས་ངས་ལ། ཉོན་ཡིད་བདག་འཛིན་དང་། ཀུན་གཞི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་
བྱུབ། ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱབ་ཕྱེད་མེད། གཞོད་ཕྱེད་ཡོད་དོ། དང་པོ་ལ་
བརྒྱད་དུ་གསུངས་པ་དེ་འོད་ཟེར་རམ་རིགས་ཀྱི་ལ། གཉིས་པ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་
ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། དང་པོ་ལ་ཇུས་བརྒྱད་པོ་དེས་བརྒྱད་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོག་གམ་མི་
སོག། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་རྒྱ་མེད་ལས་སྤྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན་རིགས་
མཐུན་གཅིག་གམ་རིགས་མཐུན་བརྒྱད་གསོག། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་ཡང་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཏེ་སོག་ཕྱེད་རིགས་མི་
མཐུན་བརྒྱད་ཡོད་བས་སོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་ཤེ་རྟེན་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་ས་པོན་ནང་
རིགས་བརྒྱད་ཡོད་བས་སྟོན་མེད་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་པོན་བརྒྱད་པོ་དེ་ཇུས་སམ་
ལྷོག་པ་བརྒྱད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་རྒྱུ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ་ཇུས་ཐ་དད་བརྒྱད་དུས་
གཅིག་ཏུ་སྤྱེས་བས་དང་། སྤྱབ་པ་མེད་དེ། ཉོན་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟན་པ་བརྒྱད་ཡིན་
བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་གཞི་དང་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་ལ་སྤྱབ་པ་ཞིང་དང་སྤྱུ་གུ་ལ་སྤྱབ་

ཅིང་། འདོད་ན། རྣམ་ཤེས་གཅིག་པ་ཉམས་སོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རང་རིག་གི་ཤེས་
 པ་དངོས་པོ་ཟུང་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཐོག་པ་སྟོང་བཅུགས་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དང་།
 ཉགས་ཚད་མས་ངེས་ཀྱི་དེ་ལྟར་མིན་ན་དུ་ཅམ་དངོས་པོ་ཟུང་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར།
 འདོད་ན། ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་རིག་པ་དང་། དེས་ཀྱང་གཞི་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་
 དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པར་འགྱུར་དངོས་མེད་དོན་བྱེད་བྱས་པས་སྟོང་པས་སོ། གཉིས་པ་
 ལ་ཟུང་འོག་ཁ་དོག་དུ་མ་ལ་མིག་ཤེས་གཅིག་གིས་ལྟས་པའི་ཆོ་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཁ་
 དོག་དུ་མ་ལ་དམིགས་སམ། ཤེས་པ་དུ་མས་ཁ་དོག་དུ་མ་ལ་དམིགས། དང་པོ་ལྟར་
 ན་ཤེས་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་བརྒྱད་ཉམས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཁ་དོག་ཤེས་པའི་
 ཤེས་པ་ལ་ཁ་དོག་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་འདོད་ན་ཤེས་རྒྱུད་དུ་མར་ཡོད་པར་འགྱུར་
 རོ། བཞི་པ་བརྒྱུད་འདོད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ནི་བཅུ་མིན་ཏེ་ཆོགས་བརྒྱད་ཟག་པ་
 མེད་པའི་ཤེས་པ་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་དང་དགྲ་ཡིན་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། དག་དང་ཡན་
 ལག་གི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་བཅུ་ཡིན་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟེ་ཕུབ་ཆུབ་པ་དང་དགྲ་ཞེས་དང་། ཤེས་བཅུ་རྣམ་ཐོལ་བ་དང་རིམ་
 བཞི་པ་རྒྱས། ཞེས་གསུངས་པས་ཟེར་ཏེ། སྟུབ་བྱེད་མེད་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད། དང་པོ་
 ནི་ཆོགས་བརྒྱད་སེམས་ཉིད་དུ་ཤེས་ལ་དེ་རྒྱན་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ལ། ཡུང་འོག་
 མ་ཡང་ཕྱིན་ལོག་གས་སྟོང་བཅུ་ཐོལ་བ་ལ་དགོངས་ལ། གཉིས་པ་ཟག་མེད་ཤེས་པ་དེ་
 ཉོན་མོངས་དང་འགལ་ན་དེ་ཡོད་པས་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་བས་འབད་མེད་དུ་འགྱུར་
 བས་དང་། མི་འགལ་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་མིན་པར་འགྱུར་རོ། ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ་མགོ་
 དང་ཡན་ལག་བཞི་ལས་སོགས་ཡོད་པས་ཆོགས་དུ་མར་འགྱུར་བ་དང་ལར་ཡང་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ཡུང་དང་འགལ་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྟོན། ཞེས་དང་།
 སེམས་ཉིད་ཀྱང་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །འཇུག་པའི་ཆོགས་དུག་ཡོད་དང་ཟེར། ཞེས་དང་།
 སྟུགས་དང་པར་ཕྱིན་ལས་སོགས་ལས་ཀྱང་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།།

རང་ལུགས་ལ་བརྒྱད་དུ་སྒྲིང་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ནི། ཤེས་རྒྱུད་རོ་བོ་གཅིག་ལ་

འོད་ཟེར་གྱི་འཆར་ཚུལ་ནས་ཐ་དད་དུ་གནས་ཏེ། ལུང་སྒར་བཞིན་དང་བརྒྱད་དུ་སྒྲང་
 ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་ལས་སོགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁང་བ་དང་འདྲ། ཞེས་
 ལས་སོགས་གསུངས་ལ། རིགས་པས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་དངོས་ལུལ་གཅིག་ལ་
 དམིགས་པའི་ཆེ་གཞན་འཛིན་ཁེགས་པས་ཤེས་རྒྱུ་དེ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་བསྐྱབ་བ་སྟེ།
 དེའི་རྟགས་དེ་ལྟར་མིན་ན་གཟུགས་འཛིན་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་སྒྲ་སོགས་ལ་དམིགས་
 ར་འོན་མོང་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་བསལ་ལ། མི་དམིགས་ན་གཟུགས་འཛིན་གཅིག་
 ཏུ་བྱུང་བས་གཞན་འཛིན་ཁེགས་པར་བྱུང་བ་ཅིང་ཁུལ་པ་ཆད་མས་ལུགས་ལ་ངེས་ཀྱིས་
 དེ་ལྟར་མིན་ན་གཅིག་པོ་ལ་དུ་མའི་རྣམ་པ་སྒྲུང་ན་གཅིག་པ་ཁེགས་ལ་མི་སྒྲུང་ན་དུ་
 མ་མི་འཆར་བར་འགྱུར་རོ། ག ༡ དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་སུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་
 བློ། སོག་པ་རྟེན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཅིག་ལ་ཆོགས་བདུན་གྱི་དུས་སུ་འོད་ཟེར་གྱི་ལུལ་ལ་
 དམིགས་པས་དེའི་རྣམ་པས་དེའི་བག་ཆགས་འཛིན་པ་སྟེ། ལུལ་ལྟ་ཟུར་ཟུར་དང་འདྲ།
 གློ་ལྟ་ཟུར་ཁོལ་དང་འདྲ་སྟེ་འཆོལ། ཡིད་ཤེས་ཁྱོ་ག་དང་འདྲ་སྟེ་གཅོད། ཉོན་ཡིད་བྱུང་
 མེད་དང་འདྲ་བས་གཏོད། ཀུན་གཞི་མཛོད་ཁང་འདྲ་བས་བསོགས། ཞེས་གསུངས་
 སོ། ལམ་པའི་དུས་སུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་བློ། མཛོད་གློ་མ་ལ་གནས་པས་གནས་པ་དོན་
 ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྟོགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་གཅིག་ལ་དེའི་ལུགས་ལ་རྗེས་ཐོབ་
 སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་འཆར་ཚུལ་བརྒྱད་དུ་སྒྲང་བ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་ལུགས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲེས་བྱའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངའ་
 བདག་ཏུ་འབྱུང་། ཞེས་སོ། ལམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡི་དུས་སུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
 པ་བློ། གནས་པ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་པོན་དབྱིངས་སུ་རྟོགས་པས་སོག་པའི་ཀུན་གཞི་
 མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་གྲོལ་བས་ཆོགས་བརྒྱད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱད་དུ་
 འཆར་བས་ཏེ། མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ལུལ་དང་
 ཤེས་པ་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་འདུས། ཞེས་གས་
 འབྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །

ཚིང་སྤོང་ལུང་རིག་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་སྤོང་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྷག་
ལས་སོགས་དང་མི་འགལ་བ་ནི་དེ་དག་འོད་ཟེར་གྱི་ཆ་ལ་བཤད་པ་སྟེ། འོད་དང་
ཟེར། ཞེས་དང་། གཅིག་ཏུ་དེས། ཞེས་སོ། གཉིས་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། འོན་འོང་མེད་བ་
དང་། རིག་བྱེད་མཐའ་གསང་དང་མཚུངས་བ་དང་། བག་ཆགས་བགོ་བྱ་བགོད་བྱེད་
མེད་པར་སྤང་བའོ། དང་པོ་ལ་ཤེས་བ་གཅིག་དེས་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཆེ་སྒྲ་འཛིན་ན་
འོན་འོང་མེད་ལ། མི་འཛིན་ན་གཅིག་མེད་བ་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་འཛིན་མོད་ཀྱིས་གཅིག་
མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི། བདག་རྒྱུན་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཏེ། བདག་རྒྱུན་དུ་མ་དུས་
གཅིག་ལ་དམིགས་སུ་མི་རུང་བ་ནི་མཁར་ནང་གི་སྤྱེུ་བཞིན་ནོ། གཉིས་བ་དེ་དང་
བྱེད་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ནས།
གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པར་བྱེད་མེད་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཟེར།
དང་པོ་གཉིས་རྟགས་མེད་ལ། གསུམ་བ་ལ་སྤྱིང་པོའི་ཆ་ནས་གཅིག་པས་བྱལ་བ་མེད་
ལ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆ་ནས་རྟགས་མེད་དོ། གསུམ་བ་ལ་བག་ཆགས་བགོ་བྱ་བགོད་བྱེད་དུ་
འགྱུར་བ་དང་། སྤང་བྱ་སྤོང་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གནས་འགྱུར་གྱི་ཡེ་ཤེས་མ་
ཆང་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བ་གཅིག་ལས་མེད་པས་སོ། ཞེ་ན། དེ་དག་སྤྱིང་པོའི་ཆ་ནས་
བྱལ་བ་མེད་ལ། འོད་ཟེར་གྱི་ཆ་ནས་རྟགས་མེད་དོ། དེ་ཡང་དང་པོ་ཆོགས་བདུན་གྱི་
བག་ཆགས་ཀུན་གཞི་ལ་སོག་པ་དང་། གཉིས་བ་ནི། ཀུན་གཞི་ལུང་མ་བསྟན་པ་ལ་
སྤང་བྱ་བརྟེན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཟག་མེད་དུ་གནས་འགྱུར་བས་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་དང་། གསུམ་
བ་གནས་བ་དོན་བོན་དབྱིངས་སུ་རྟོགས་པས་ཆོགས་བརྒྱད་ཡེ་ཤེས་ལྡེམ་བཞི་རུ་
གནས་འགྱུར་བས་སོ། གསུམ་བ་ནི་གཅིག་པོ་དེ་གནས་བ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་མི་
གཅིག་ན་ཁས་སྒྲངས་ཉམས་ལ་གཅིག་ན་ངོ་བོ་འཕུ་ལྟོག་པར་གཅིག་ གཉིས་བ་ལྟར་
ན་ལྟོག་བ་གཅིག་དང་གཉིས་ལས་ཐ་དད་བརྒྱད་ཉམས་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན་གཅིག་པོ་དེ་
སྤྱི་འགག་བྱེད་ན་གནས་བ་དོན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་མི་བྱེད་ན་ཤེས་བ་གཞན་དང་མི་
གཅིག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཅིག་མོད་ཀྱིས་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གཅིག་བ་སྟེ། སེམས་

ཉིད་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་སྐྱེ་འགག་རྒྱན་ལ་མི་བྱེད་དེ་རྒྱན་
བརྟན་པ་སྟེ། སེམས་ལ་སྤྱི་ཕྱི་ཡོད་མེད་དེ། བོང་གི་རྒྱན་ཐག་དེ་ལ་རིས། ཞེས་དང་།
སྐད་ཅིག་ལ་བྱེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ནི་དེ་དང་གཅིག་པའི་སོག་པའི་ཀྱན་གཞི་སྐྱེ་འགག་
བྱེད་པས་ཏེ་བག་ཆགས་ལ་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲུག་པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའོ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་དཔལ་གྱིས།
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་གསུངས་ཏེ་ཀྱན་གཞི་ལ་བྱུང་བ་དང་། རང་ལྟོག་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། ཡང་
མངའ་བདག་གིས། བདག་རྒྱུན་སྒོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་
འདུས་པ་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་ཞེས་པས་ཆོགས་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་བཞོད་པའོ། ཁ་ཅིག་
གིས། དོན་གྱི་རོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་འཁོར་དགེ་ཕྱིག་ལུང་མ་བསྟན་གང་དུ་
ཡང་རུང་བའི་དང་མཚུངས་ལྟན་ཅམ་ཟེར་ཏེ། ཀྱན་གཞི་ལ་བྱུང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་
འདོད་དེ་ཀྱན་གཞི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་ཟེར་ཏེ། ཁས་བླངས་ཉམས་པ་དང་རྩས་པ་
ཡང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར། འདོད་ན། བག་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེ་གསོག་མི་རྩས་
པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་རིག་
པ་དང་དེ་འདུས་པ་ནི། དབང་ཤེས་དང་ལུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། རྩེ་བྲག་ཏུ་བདག་
རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དོན་རང་མཚན་ལ་དམིགས་པ་རིག་པ་འདུས་པ་ནི།
དབང་ཤེས་མ་འཁྲལ་པའི་དོན་ལྟོག་དང་། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་
མེད་ལ་དམིགས་པའི་རིག་པ་འདུས་པ་ནི། དབང་ཤེས་འཁྲལ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་རིག་པ་དང་འདུས་པ་
ནི་མིག་ཤེས་དང་ལུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ལ། གཟུགས་རང་མཚན་དང་དངོས་མེད་ལ་
དམིགས་པ་རིག་པ་འདུས་པ་མ་འཁྲལ་བ་དང་འཁྲལ་བ་ནི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དེ། གཞན་དེས་འགྲེལ་།

གཉིས་པ་ལ་མིག་ན་བ་སྒྲ་ལྟེ་ལུས་ཡིད་དུག་སྟེ། དེ་ཡང་ལུལ་གཟུགས་སྒྲ་བྱི་རོ་
 རེག་ལྟེ་ལ་སྒྲ་ལས་སྒྲ་ལྟེ་དང་དེ་དག་ཀུན་ལ་ཁུབ་པར་གཅོད་པས་ཡིད་དེ། དེ་ཡང་
 དབང་པོ་ལྟེ་ལས་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཅོད་པ་སྟེ། བྱུང་ཞིང་དེ་དོན་དེ་མ་
 ཐག་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱང་རོ། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ལ་ལུལ་གཟུགས་སྒྲ་གས་
 ལ་འཛིན་ཅིང་གཅོད་པར་དེ་སྤྱོད་གིས་བྱུབ་སྟེ་དེ་ཡང་ལུལ་ལ་འཇུག་ཅིང་གཅོད་པར་
 རི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་སྒྲ་ལྟེ་དང་ཡིད་ཀྱི་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། དང་པོ་ལ་རོ་པོ་དང་སྐད་
 ཅིག་མ་གཉིས་ལས་སྐད་ཅིག་མ་དང་། སྤྱི་དང་རང་མཆོན་གཉིས་ལས་རང་མཆོན་
 དང་། རྩས་རིགས་ལས་རྩས་དང་། ཏུས་གསུམ་ལས་ད་ལྟ་བ་དང་། ལུལ་རང་གཞན་
 གཉིས་ལས་རང་ལུལ་ཁོ་ན་རིག་པར་བྱེད་དོ། གཉིས་པ་སྒྲ་ལྟེ་སྒྲ་མོང་དང་སྒྲ་མོང་
 མ་ཡིན་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རྒྱན་སྐད་ཅིག་གཉིས་ལས་གཉིས་ཀ་དང་། སྤྱི་རང་
 མཆོན་གཉིས་ལས་གཉིས་ཀ་དང་། རྩས་རིགས་གཉིས་ཀ་དང་། ཏུས་གསུམ་ཀ་དང་།
 ལུལ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ལུལ་རིག་པར་བྱེད་དོ། གཉིས་པ་ལ། དམིགས་པ་ལ་
 སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པ་ཉེ་བར་སེམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ར་
 རོ་བ་དང་གཉིད་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་དང་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་དག་སངས་
 པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་ལས་ལ་འཇུག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་
 ཉམས་པ་དང་དགོ་ཅ་བར་ཆད་པ་དང་དེ་ལ་མཆོམས་སྦྱོར་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྤྱི་
 པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་པས་སྤྱོད་བས་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་ལ། མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རོ་པོ་རང་སྒྲོབས་ཀྱིས་རིག་ཅིང་རྟག་ཏུ་ར་བདག་ཏུ་སེམས་
 པ་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཉོན་ཡིད་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཁོ་
 རྒྱན་རྟག་པས་དང་ཀུན་གཞི་པོན་དབྱིངས་སུ་གྲོལ་བའི་ཏུས་སུ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་
 འགྱུར་རྟེ། རྟག་པར་གནས་པས་སོ། ཡང་ས་པོན་ལས་བདག་ཏུ་རིག་པ་ཁེགས་པར་
 འགྱུར། འདོད་ན། རྣམ་སྤྲིན་བསྐྱེད་མི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། འཁོར་བ་རྒྱན་

ཆད་དུ་འགྱུར་རོ། དེས་ན་ཡུལ་ལ་བདག་ཏུ་དམིགས་པ་རིག་པ་འདུས་པའོ། ཉེས་པ་
ལ་གཉིས་ཏེ། རོ་ཐོ་དང་དབྱེ་བའོ། དང་ཐོ་ལ། སྤྱི་བ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དགེ་མེད་དགེ་
གང་ལ་ཡང་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པའི་གནས་ཕྱགས་དང་ཐར་པ་དང་
མུང་འདས་ལ་གོགས་བྱེད་པས་ཏེ། ས་མཆམས་ཁམས་གསུམ་ན་ཆད་པར་ཡོད་ལ།
མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་ཀུན་བརྟགས་ཡོད་ལ། ས་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་ལྷན་སྦྲེས་ཡོད་
ལ། རྒྱན་མཐར་གནས་ངན་ལེན་ཆ་སྤྲ་བ་ལས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། གནས་དང་དམིགས་པ་དང་ནམ་པ་དང་འཇུག་དུས་དང་ལྷོག་
དུས་སོ། དང་ཐོ་ཀུན་གཞི་ས་ཐོན་གྱི་ཆ་སྟེ། དེ་གནས་པར་གཞི་སོག་རྟེན་གནས་ཀུན་
གཞི་སྟེ། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཀུན་གཞི་ནམ་སྟེན་གྱི་ཆ་སྟེ། བདག་མེད་ལས་བདག་
ཏུ་དམིགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་ནས་བདག་ཏུ་ཆོམ་པའི་ནམ་པ་
སྟེ། སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་བདག་ཏུ་འཛིན། ཞེས་དང་། བཞི་པ་ནི། ལྷོག་དུས་གསུམ་མ་
གཏོགས་པར་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀུན་དང་
མཐུན་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་།

ལྷ་པ་ནི་དག་བཅོམ་དང་འཁོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་དུས་གསུམ་སྟེ། འདས་པ་ལ་ཡང་མཐོང་སྟོམ་གྱི་མཉམ་བཞག་དང་སངས་རྒྱས་
པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དག་བཅོམ་སངས་རྒྱས་གཏན་དུ་བར་ལྷོག་ལ། འཁོག་པ་
མཉམ་བཞག་གཉིས་རེ་འགའ་སྟེ། དེ་ལ་ཞུགས་པ་དང་ལྷང་བའི་དུས་སོ། གསུམ་པ་
ཁ་ཅིག་གིས། ཡིད་ཤེས་མངོན་གྱུར་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དེའི་བདག་རྒྱུན་ཉོན་ཡིད་
བསྐྱབ་ཟེར་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་མ་ཆད་པར་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་བདག་ཏུ་བྱེད་པར་འགྱུར་
ལ། འདོད་ན། ཉོན་ཡིད་དབང་པོར་འགྱུར། ཡུལ་རིག་པ་དབང་པོ་ཡིན་པས་དང་། ལྷབ་
པ་ཡིད་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པས་གྲུབ་ལ། འདོད་ན། ཉོན་ཡིད་དེ་བདག་ཏུ་མི་རིག་པར་
འགྱུར། དབང་ཡུལ་གཟུང་དོན་ཡིན་པས་དང་། འདོད་ན། ཉོན་ཡིད་བདག་ཏུ་འཛིན་
པས་བསལ་ལོ། ཉོན་ཡིད་རྒྱན་མི་བརྟན་པར་འགྱུར་ཏེ་འཇུག་ཤེས་ཡིན་པས་དང་།

ཡིད་ཤེས་ཁྱོ་ག་དང་འབྲེ་སྟེ་གཙོད། ཉོན་ཡིད་བྱད་མེད་འབྲེ་བ་ལ་གཏོད། ཅེས་བ་དང་
འགལ་ལོ། དེས་ན་བདག་འཛིན་ཉོན་ཡིད་ཡིན་པར། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག
སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་བདག་ཏུ་འཛིན། །

ཞེས་དང་། ཉོན་ཡིད་བྱད་མེད་འབྲེ་སྟེ་བདག་ཏུ་འཛིན། ཞེས་སོགས་གྲིས་བྲུབ་ལ།
སྤྱིར་བས་ཀྱང་བདག་ཉོན་མོངས་པར་རང་རིག་གིས་ངེས་ལ། ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་པའི་
སྤྱོད་རྒྱུ་དེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ། བཀའ་ཐག་གི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་ཡོད་པས་ཉོན་ཡིད་
ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། དེའི་རྟགས་སྤྱིར་བས་ངེས་ལ་བྲུབ་པ་ནི་སྟོ་ལྟ་བདག་ཏུ་འཛིན་
མི་རྒྱས་ཏེ་རྟོག་མེད་ཡིན་པས་སོ། །

ཡིད་ཤེས་དགེ་མི་དགེ་ཀྱན་དང་མཐུན་པར་གཙོད་པས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ལ། ཀྱན་
གཞི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས་རང་འཛིན་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་། དེས་ན་བདག་འཛིན་ལ་ཉོན་
ཡིད་གྲིས་བྲུབ་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱན་དང་མཐུན་པར་བྱེད། ཅེས་པས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཀྱན་གཞི་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་འཁོར་
འདས་ཀྱི་མོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་བརྟེན་པའི་གཞིར་རུང་བ་དང་དེ་དམིགས་པའི་
རིག་བ་དང་དེ་འདུས་པ་ནི། ཀྱན་གཞི་ཅམ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཕྱེད་པོའི་མཚན་ཉིད་རིམ་
བ་བཞིན་ནོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཀྱན་གཞིའི་སྒྲ་དོན་སྦྱར་བསམ། སྐབས་དོན་
ཀྱི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་གཞི་
ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུ་བ་དང་། ཀྱན་གཞི་ཡང་མ་ཡིན་
ལ་རྣམ་ཤེས་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུ་བ་སྟེ་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གཞི་ནི།
ནམ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་ས་གཞི་ཡིན་ལ། ཀྱན་གཞི་གཞུང་སྤྱིར་དང་ཅི་ཡིད་གངས་བྲག་
དང་རྒྱངས་དང་སྐྱ་བ་ལས་སོགས་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི་
གཞུགས་ལས་སོགས་ནི་དམིགས་ལ་རྣམ་པ་མིག་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་ཀྱན་གཞི་
ནི་མ་ཡིན་པ་དང་། གསུམ་པ་ནམ་མཁའ་སྤྱོད་པའི་རིགས་དག་པ་ནི། ཀྱན་གྱི་བྱེ་བྲག་
ཀྱང་མེད་ལ་གཞིའི་རྣམ་བྱངས་ཀྱང་མི་སོག་པས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་

ཐོན་ཉིད་དག་པ་དང་། སེམས་ཉིད་དག་པ་ལ་ཡང་སྒྱར་རོ། །བཞི་པ་ནི་ཕྱིའི་ལུས་ལྔ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྤྱེ་ཞིང་དབང་སོ་ལྔ་ས་སོ་སོར་རིག་ ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བྱང་ཚོར་དུ་དེ་
 ཉིད་བཅད། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཀུན་གཤི་བྱངས་མང་སོ་སེམས་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལུས་ལྔ་རྩམ་ཟབ་དང་འདྲ། སྒྲི་ལྔ་བྲམ་ཁོལ་དང་འདྲ། ལས་སོགས་
 གསུངས་པས། དེ་དག་གིས་བག་ཆགས་ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པས་ཀུན་གཞི་དང་རྣམ་
 ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྔ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱལ་ལ། རོ་སོ་ནི་གནས་པ་དོན་
 དང་སོགས་པ་རྟེན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་སོ། རྒྱ་མཚན་ལ་གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རང་
 བཞིན་རྣམ་པར་དག་ལ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བྱང་
 ཞིང་རྟོགས་པ་ནི་གནས་པ་དོན་ཏེ། ཀུན་གཞི་བྱང་ཆུབ་སེམས། ཞེས་དང་། སེམས་
 དང་ནམ་མཁའ་སྦྲེད་ཡངས་ནི། ཐམས་ཅད་ཀུན་གྱི་གཞི་རུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། སོག་
 པ་རྟེན་གྱི་རོ་སོ་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་པ་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་
 བྱུང་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ས་སོན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་བྱུར་པའི་ལྷོག་པ་ནས་སོག་
 རྟེན་ཏེ། བག་ཆགས་དོན་རུ་ཤེས་སོག་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པས་ཟག་བཅས་ཟག་
 མེད་གཉིས་གནས་ལུགས་དང་རྟེན་གནས་ལ་སྒྲོས་ནས་སྤྱོདོ། ། དེ་བྱེད་དོན་དེ་གཉིས་
 གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་སོ་ལྟར་ན་བག་ཆགས་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གཅིག་ཏུ་འགལ་ལ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་རྒྱུད་གཉིས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། གླ་མ་མངའ་བདག་
 གིས། ལྟོས་ས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ན་རོ་སོ་གཅིག་ལ། ལྟོས་ས་གཅིག་ལ་ལྟོས་ན་ཐ་དད་
 དེ། འདི་ལྟར་དང་སོ་ནི་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་པ་བག་ཆགས་
 དང་བདག་གཅིག་པར་སྐྱེས་པས་སོག་པ་རྟེན་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་བག་ཆགས་
 ཀྱིས་སྒྲོས་པས་དབེན་པར་གནས་པ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཞག་ལ། གཉིས་པ་ནི། གང་
 རུང་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་གི་འི་ཅམ་མེད་པས་ཐ་དད་ཡིན་གསུངས་པ་ཡང་འཐད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གནས་པས་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་རང་ཆས་

སུ་མེད་པར་འགྱུར། སོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དང་། འདྲོད་ན། གོང་གི་ཕྱང་དང་འགལ་
 བ་དང་། ཀུན་ཁྱབ་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་གྱི་ཚུལ་ལོ། ཞེས་སོ། ཡང་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་ཀུན་
 གཞི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་འགྱུར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
 དང་། འདྲོད་ན། ཉོན་མོངས་སྤངས་ལོག་ཡེ་ཤེས་མཆོད་དུ་མེད། ཅེས་སོ། གང་རུང་
 གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་གི་ངི་ཙམ་མེད་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་
 ཆང་པར་ཡོད་ན་ཤེས་པ་གཉིས་འཆང་དུ་འགྱུར་ཏེ་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་གཉིས་ཆང་
 བ་དང་། མེད་ན་རིགས་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་མེད་པས་སོ། འདྲོད་
 ན། སངས་རྒྱས་བདེ་བས་མ་ལུས་ཁྱབ། ཅེས་པ་དང་འགལ་ལོ། དེས་ན་དེ་གཉིས་
 རོ་མོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དེ། གནས་ལུགས་སྤྱིང་པོའི་རང་བཞིན་ཅིའི་རོ་མོར་
 ཡང་མ་ཁྱབ་གང་གིས་རོ་མོར་ཡང་མ་བསྟན་ངི་མའི་སྤྲིན་གྱི་མ་གོས་པས་གནས་པ་
 རོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡེ་མ་བྱུང་མ་སྤྲེས་སྤྲེ་བ་མེད་པར་གདོད་ནས་དག་པ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་རྩལ་རོལ་པ་འགག་མེད་དུ་འཆར་ཞིང་འཁོར་འདས་ཀྱི་བརྟེན་
 པའི་གཞིར་རུང་ལ་བག་ཆགས་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་སོག་པར་བྱེད་པས་སོག་པ་རྟེན་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞི་སོག་རྟེན་གནས་ཀུན་གཞི་སྟེ། ཞེས་དང་། ཀུན་ཡིད་ཀུན་གྱི་གཞི་རུ་
 འགྱུར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཏམ་མཁའ་སྤྲིན་དང་སྐར་ཆོགས་ལྟར། དེ་བྱུང་
 དེ་ལ་ཐེམ་པར་སྟོན། ཞེས་སོ། རོ་མོ་གཅིག་པར་ཀུན་གཞི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་
 ཉག་ཅིག་ཅེས་དང་། ཀུན་བཟང་བདེ་བའི་རང་དུ་དེ་གཅིག་རུ་བཤད། ཅེས་དང་། རང་
 ཉིད་སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད། ཅེས་སོགས་དང་། སེམས་ཉིད་ཀུན་གཞི་ཡི་རྣམ་ཤེས་
 ཏེ། ཞེས་སོ། གངས་ངེས་ལ་བཞི་སྟེ། རོ་མོ་དང་། རྟེན་དང་། སེམས་དཔའི་རྟོགས་རྒྱལ་
 དང་། འབྲས་བུ་ཡི་ཐོབ་རྒྱལ་ལ་ལྟོས་ནས་གངས་ངེས་བསམ་པའོ། དང་པོ་ལ་རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་དང་དེ་འཁོར་འདས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཐིམ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ། ཀུན་
 ཁྱབ་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་གྱི་ཚུལ། དེས་སུ་དེ་བསྐྱེད་དེ་ཡི་རང་། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་འཁོ་
 འདས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་རོན་དང་དེས་བག་ཆགས་བཟང་ངན་ཀུན་

ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཏེ། བག་ཆགས་
 བཟང་ངན་གཉིས་ཀ་ཀྱན་གཞིའི་དཀྱིལ་ན་ཡོད་ནས་གནས། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་གནས་
 ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་གཏན་ལ་བབ་ཅིང་བསྐྱོམས་པས་མཐོང་
 ལམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱི་རིགས་མཐོང་ཞིང་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་མཉམ་བཞག་
 ལ་གནས་པས་དོན་རྟོགས་པའི་དོན་དང་། དེ་ཡང་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་དང་གཉེན་པོ་བརྟེན་
 པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པས་དེས་རྗེས་ཐོབ་མཁའ་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་འཆར་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་
 ལུང་སྤར་བཞིན་དང་། བཞི་པ་ལ་ལམ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་པས་སོན་དབྱིངས་རྣམ་པར་
 དག་ལ་གནས་པ་དོན་གནས་ཀྱི་མེ་མོང་ཡོད་ཤིང་ལ་ལྟོས་ནས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ངེས་
 སོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་པ་དོན་ལ། མཚན་ཉིད།
 མཚན་གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་འཁོར་
 འདས་ཀྱན་གྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པའོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་མེད་གདོད་དག་ཏུ་
 གནས་པ་དེས་ཀྱན་ལ་བྱུང་བདལ་དུ་ཤར་བ། རོ་བོ་སྤྱོས་མེད་དུ་གནས་པའོ། དང་པོ་
 ནི། ཐོག་མར་སྤྱི་བ་མེད་པ་ཐ་མར་འགག་པ་མེད་པས་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ངོ་
 བོ་སྤྱོས་པར་མ་གཏོས་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་པའི་སྤྱོན་གྱི་མ་གོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
 སེམས་ཡོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཅེས་སོགས་དང་། ཡང་མེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་
 གཞི། ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ་ཐོག་ལེ་ཉིད་དུ་གནས། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ཡང་། དེ་འཁོར་
 འདས་ཀྱན་ལ་བྱུང་བའི་བདལ་པས་རྒྱ་གར་ཡང་མ་ཆད་ཕྱོགས་གར་ཡང་མ་ལྟར་ཆུང་
 གར་ཡང་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བདལ་ནས་མཁའི་བདག་ཉིད་ཆེ། ཞེས་དང་། རོ་བོ་
 བ་ཆུང་མ་འགག་པ་ཀྱན་གྱི་ངོ་བོར་ཤར། ཀྱན་གྱི་ངོ་བོར་ཤར་ཡང་ཐོག་ལེ་གཅིག་ལ་
 འདུས། ཞེས་དང་། ཀྱན་བཟང་ཡངས་པ་བདེ་ཆེན་སོན་གྱི་དབྱིངས། གཞུགས་མེད་
 བྱུང་བདལ་བདེ་ཆེན་སྤྱོད་དུ་ཡངས། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་ནི། སྤྱོས་
 པའི་མཐའ་དགུ་བཅོ་བརྒྱད་དང་རྣམ་རྟོག་གི་མཚན་མར་མ་གཏོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་

གཞི་མ་གཡོས་སོན་གྱི་སྒོར་། ཞེས་དང་། ཀུན་གཞི་གནས་པའི་ངོ་མོ་ནི། དངོས་པོ་ཅི་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོས་པའི་མཐའ་དགུ་ཡེ་བྲལ་བ། ཞེས་ལས་རྒྱུད་དང་། བདལ་བ་ཆེན་
པོ་མ་གཡོས་པ། རྟོག་འཛིན་མེད་པ་དེ་ཁོ་ཉིད། ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་སྐྱེ་མེད་གདོད་ནས་དག་པ་ལས་སོགས་དང་གོང་དུ་སྐྱེ་མེད་
གཏན་ལ་པབ་ཟེན་ལ་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞིར་རུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བྱུང་ཡང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལས་བྱུང་། གནས་ཀྱང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་གནས།
ཐེམ་ཡང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་ཐེམ། ཞེས་པས་བྱུབ་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན། སེམས་ཅན་
ལ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་མེད་ན་སོག་རྟེན་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་
རིགས་ཆད་པར་འགྱུར་ངོ་། །

གཉིས་པ་སོག་རྟེན་ལ། མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་ཡང་།
མངའ་བདག་གིས། རྟོག་ཏུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་བ་རྣམ་ཤེས་བརྟན་བ་
གསུངས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་ལ་བྲལ་ཆེས་ཏེ། ཇི་སྲིད་ལྟོག་པའི་དུས་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་བརྟན་
པས་སོ། །ཁ་གཅིག་ན་དེ། དོན་གྱི་ངོ་མོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་ཀུན་འགྲོ་ཁོ་ན་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་བ་སོན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཟེར་ཏེ། ས་སོན་ཆའི་ཀུན་གཞིའི་ངོ་མོ་
ལ་མ་བྲལ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་ལ་ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ངོ། །ཡང་ཟུར་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཤེས་དང་ཉོན་ཡིད་ལ་བྲལ་ཆེས་སོ། དེས་ན་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་བ་བག་ཆགས་ལ་དམིགས་བ་རིག་པ་དང་དེ་འདྲུས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་དང་ལུང་
པོའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ས་མཆོངས་རྣམ་གྲངས་སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ། ངོ་མོ། ས་
མཆོངས་དམིགས་རྣམ་སོ། དང་པོ་ལ་མ་སྐྱིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་བརྟན་བ་
སྟེ། དེ་ཡང་བྲུད་པར་ལྔ་དང་ལྡན་བ་སྟེ། མ་སྐྱིབ་ལ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ། རྟེན་བརྟན་
པ། བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་རུང་པ། ཆོགས་བདུན་འོད་ཟེར་དུ་འཆར་བའོ། །དང་པོ་ནི།
དགེ་མི་དགེ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟོག་མས་བྲུད་པར་དུ་མ་བྱས་ལ། ཐར་པ་ལ་གོགས་མི་

བྱེད་ཅིང་མ་སྒྲིབ་པ་སྟེ། ཀུན་གཞི་ངོ་མོ་གསལ་བ་དེ་ཀ་རིག་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། གཉིས་
 པ་ནི། དགེ་སྲིག་འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་མ་བྱས་ཤིང་དེ་དག་གང་ཡང་སྒྲེ་བར་མི་
 འགལ་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ཤེས་པ་འདི་ཀུན། ཀུན་གཞི་
 ངོ་མོ་འདི་ཀ་ཡིན། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ནི། འཛིན་ཆའི་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་བཟུང་བ་
 ལྟར་སྟངས་ཡང་ཆ་སྤྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བག་ཆགས་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱན་མ་ཆད་པའི་
 ཤེས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆད་མས་མངོན་འགྱུར་དུ་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་
 ཏེ། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོད་ཟེན་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་དགའ། ཞེས་སོ། བཞི་པ་ནི། འཛིག་
 མཁན་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བག་ཆགས་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ས་ཐོན་བཞག་པས་རྒྱན་དང་འབྲུང་
 པའི་དུས་སུ་སྒྲོང་བུས་པ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ། དགེ་སྲིག་གཉིས་ཀྱི་ས་
 ཐོན་བསགས། རྒྱན་དང་འབྲུང་པའི་དུས་སུ་སྒྲོང་། ཞེས་སོ། ལྷ་པ་ནི། བག་ཆགས་ཀྱི་
 རྒྱུ་ལ་ཡུལ་དང་འབྲུང་པའི་དུས་སུ་ཆོགས་བདུན་མངོན་འགྱུར་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་ཡུལ་ལ་
 འབྱུག་བུས་པ་སྟེ། འབྱུག་པའི་ཆོགས་དུག་འོད་དང་ཟེར། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། བག་ཆགས་ཏེ། དེ་ཡང་བཟུང་བ་ཡུལ་དང་འཛིན་པ་སེམས་ཀྱི་བག་
 ཆགས་ཏེ། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཙོ་ལྷ་བསྐྱས་པ་སྟེ། འདོད་གཟུགས་
 གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཏེ། འོན་བཟུང་བ་བག་ཆགས་སུ་འགལ་སྟངས་ན། བཟུང་
 པ་ཉིད་འགལ་མོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲོང་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། བག་ཆགས་མཐུ་བརྟམ་
 པ་བཞེན་དུ་སྟངས། ཞེས་དང་། དངོས་པོ་མེད་པར་དངོས་པོ་འབྱུང་རྟོག་ལ། ཞེས་སོ།
 གཉིས་པ་ཡང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་དངོས་པོ་དགེ་མི་དགེ་ལ་བདག་
 གཉིས་སུ་དམིགས་པ་སྟེ། ཆེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་ས་ཐོན་མ་ཟད་
 ཀྱི་བར་དུ་དམིགས་པ་བརྟེན་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ཀ་ན་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་ཐོན་རྣམ་སྒྲིན་
 གཉིས་ལས་དམིགས་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་མི་ལྟན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། དེས་ན་རྣམ་པར་
 ཤེས་པས་དམིགས་པ་སྟེ་ཅིའི་ཕྱིར་དང་དམིགས་རྣམ་དང་ཞེས་པས། དེ་ལ་གཉིས་

ཉེ་ཕྱི་སྟོད་དང་ནང་ཉེར་ལེན་ལ་དམིགས་པ་ལོ། དང་པོ་ལ་ཕྱི་སྟོད་དམ་བཅུང་བ་ལ་
 དམིགས་པས་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁམས་གང་གིས་ཀྱང་གཞི་ལ་སྟོད་སྤང་བ་དང་། ཚད་
 རི་ཅམ་དུ་དམིགས་པ་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལོ། དང་པོ་ལ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་
 ལ་ལས་ཀྱི་བྱལ་པའི་སྟོད་སྤང་ལ་གཟུགས་མེད་ན་མི་སྤང་སྟེ། རོན་སྤང་གི་འཛིན་པ་
 མེད་པས་གསུངས་ཏེ། བག་ཆགས་ཅམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་བག་ཆགས་
 ཡོད་པར་ཤིན་ཏུ་བར་ཡང་གསུངས་སོ། དེས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མི་སྤང་ཡང་གཞན་
 གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཡང་སྤང་རོ། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་པོ་
 མན་ཆད་ནས་སྤྱིར་བཞི་རི་རབ་སྟོར་བཅས་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་ལ་དམིགས་རིས་མ་ཆད་
 པར་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ལས་མི་སྤང་བ་བསམ་སོ། དེས་ན་སོ་སོ་རང་རེའི་རང་
 སྤང་ལ་ཤར་པའི་དམིགས་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་དག་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས།
 རིས་བྱག་གི་སྤང་བ་ལ་ཤར་པའི་རི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་སྤང་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཀྱན་གཞི་ལ་འཁོར་བ་དུ་མའི་སྤང་བ་སྤང་ན་དེའི་བག་ཆགས་ས་སོན་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་
 སྤང་བར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་གང་དུ་སྟེས་པའི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་དང་ཡུལ་ལྗེའི་སྤང་བ་
 སོ་སོར་དམིགས་པ་སྤང་སྟེ་དབང་པོ་ལྟས་སོ་སོར་བྱེས་པ་ལོ། གཉིས་པ་ནང་ལ་དེའི་
 དམིགས་པ་གང་ཡིན་ན། ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་དམིགས་པ་
 ཏེ། དེ་ཡང་གཞན་རྒྱུད་དངོས་མ་ཡིན་ལ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བདག་རྟེན་བྱས་པའི་བག་
 ཆགས་ཀྱི་སྤང་བ་སྤང་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་འཛིན་ཆ་ཀྱན་
 གཞི་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པས་སོ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་གཅིག་གི་བག་ཆགས་
 གཅིག་ལ་འགོད་ཀྱས་པར་འགྱུར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ལུས་
 དང་དབང་པོ་ལྟ་སྤང་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་
 ཀྱན་གཞི་བག་ཆགས་དམིགས་སུ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་རང་གི་ལུས་དང་དབང་
 པོ་གཟུགས་ཅན་དང་ཡུལ་འཛིན་ལུས་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་རང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
 སད་པ་ལས་སྟེས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་གང་ཡིན་ཡང་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་ཤེས་པའི་

དམིགས་པ་འོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་པ་ལ་བྱིན་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤང་བའི་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་
དབང་པོ་རྟོན་ལུས་དང་བཅས་པའི་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་འོ། ། གཉིས་པ་སྒོ་ཤེས་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྒོ་རིག་བྱ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིད་དཔྱད་ཐེ་ཆོམ་རྣམ་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་ཞེན་ལུལ་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སྒྲོ་དོན་སྤང་བའི་རྟོག་པས་བྱལ་བ་
ལ་འདིར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པས་དོན་དང་ཉེར་ལེན་རྟོགས་པས་སོ། ། ཡང་དོན་སྒྲི་
ལ་དམིགས་ནས་སྤང་གི་གསུམ་པོར་ཡང་མིང་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སོ། ། མོག་ཤེས་ནི་
གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དང་མི་མཐུན་པས་སོ། ། མངོན་སུམ་གྲང་མ་ཡིན་པར་བདག་
རྟོན་དབང་པོ་ལ་མི་བརྟེན་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་
ལ་ཐག་རྟོན་ལ་མི་བརྟེན་པས་ཡིད་གྲང་མ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་གོམས་པ་ལ་མི་བརྟེན་
པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ལུལ་དེ་དག་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་
ལ་ལྟོས་ནས་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པའི་ངོ་བོར་རིག་པས་རང་རིག་མངོན་
གསུམ་ཡང་ཡིན་ལ། རིག་པ་དེས་གཅོད་པས་ཡིད་གྲང་ཡོད་ལ། བཅད་པའི་རྗེས་སུ་
འབྱུག་པས་བཅད་ཤེས་ཡོད་པ་སྤིང་དོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་གངས་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཆོན་ཉིད་དེས་བྱལ་ལ། ངོ་བོ་ནི། ས་
པོན་དང་རྣམ་སྟོན་གཉིས། རྒྱ་མཆོན་ནི། རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱེ་སྟེ་ཀུན་འགོ་ལྟ་དང་མཆོངས་
པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་དགེ་མི་དགེ་ས་པོན་བཅས་ནས་བྱིས་པན་ཆོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་ས་པོན་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལྷང་མ་བསྟན་དུ་སོག་
ཅིང་རྒྱད་མི་འབྲ་བ་སྟོན་པས་རྣམ་སྟོན་དུ་བྱེ་བ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ།
དགེ་སྟེན་གཉིས་ཀྱི་ས་པོན་བསགས། ཞེས་དང་། རང་གི་ལས་བྱས་རང་ལ་སྟོན།
ཞེས་དང་། ལྟོ་ལྟ་འགག་ལ་ཀུན་གཞི་ཉིད་ལ་སྟོན། ཞེས་སོ། ། དཔྱད་དོན་ལ། དེ་གཉིས་
གཅིག་ན། རྒྱ་འབྲས་གཅིག་དུ་འབྱུར་ལ་ཐ་དད་ན་རྒྱད་དུ་མར་འབྱུར་ཞེ་ན། གང་རུང་
དུ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་དེ་རྒྱའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་མི་འབྱུར་ལ་འབྲས་བུའི་དུས་

སུ་རྒྱ་མི་འབྱུང་མྱེ། དེ་གཉིས་རྣམ་པ་འགལ་བ་དང་། ད་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྟོས་ནས་
 རོ་པོ་གཅིག་ལ་སྟོག་པ་ཐ་དང་དེ་གཉིས་ཀའི་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་
 བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོས་ནས་ས་བོན་དང་སྤྲ་མས་བསྐྱེད་པ་ཆེ་འདི་ལ་རྒྱ་མི་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་
 པས་རྣམ་སྤྲོད་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་གཅིག་ཞེས་སོ། གངས་ངེས་ལ། སྤྲ་
 མས་བསྐྱེད་པ་དང་ཕྱི་མས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས་མེད་པས་རྣམ་སྤྲོད་ས་བོན་དུ་གངས་
 ངེས་སོ། རོ་ན་སེམས་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་
 ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། རྫོ་འབྱུ་བ་དང་བཅས་པ་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འཁོར་འདས་ཀྱི་
 གཞིར་རུང་ལས་ཀུན་གཞི་དང་། དེ་དམིགས་པས་རིག་པས་རྣམ་ཤེས་ལ། དེས་ལུས་
 རྒྱངས་ཟེན་པ་དང་གསར་དུ་ལེན་པ་རྒྱ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་
 ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་མྱེ། ས་བོན། རྣམ་སྤྲོད། ཞར་བྱུང་གི་བག་ཆགས་
 ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། ར་ དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་བྱེད་
 ཏོ། དང་པོ་ལ། རྣམ་ཤེས་བརྟན་པས་སྟོ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱེ་འགག་ལྟ་བུ་བྱེད་
 པ་བརྟན་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་ལྟན་པར་བྱ་འབྱུང་བའོ། གཉིས་པ་
 གསུམ་མྱེ། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། དའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྟོང་
 བའོ། དང་པོ་ལ་ལྷ་མྱེ། རྟེན་བརྟན་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། སྟོ་བའི་གཞིར་
 རོས་པ་དང་། བསྟོ་བར་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། གཙུ་མོར་གྱུར་པའོ། དང་པོ་ལ་
 རིག་པའི་སེམས་རྒྱུ་མ་ཆད་པར་བྱེད་ཆགས་སུ་གནས་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། བག་
 ཆགས་འཛོག་མཁུ་འགག་ཀྱང་དེས་བཞག་པས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་རུས་པས་བྱས་པ་
 རྒྱུད་མི་ཐ་བར་འབྲས་བུ་སྤྲོད་པས་ཏེ། དེས་ན་དབང་པོ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་ཆོགས་
 བདུན་ནི་གཞུགས་མེད་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཆད་པས་སོ། གཉིས་པ་
 བློ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་དགེ་མི་དག་གཉིས་ཀ་སྟེན་རྒྱུད་གཉིས་
 པར་འབྱུང་རོ། གང་རུང་གཅིག་གཅིག་ཏུ་སོང་ན་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་མི་སྟེན་བས་གཞན་

ཀྱི་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱོ་བར་འོས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲུལ་བྱ་ལ་སྤྲུལ་ཅིང་བྱི་
དགོད་པར་རུས་ལ་ལྷགས་ལ་མི་རུས་པ་བཞིན། ཀྱན་གཞི་རྒྱན་བརྟན་པས་སྐད་ཅིག་
རིམ་བར་སྐྱེ་བས་དགོད་རུས་ཏེ་ལྷ་མས་སྤྱི་མ་དགོད་པས་དང་། དེ་ལྟར་མིན་པའི་ནམ་
མཁའ་ལྷ་བྱ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་སྐྱོ་ལྷ་རྟེན་མི་བརྟན་པས་མི་རུས་སོ། དེ་ལྟར་ན་སྐད་
ཅིག་དུ་མ་དང་རྒྱད་གཅིག་པ་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་
དང་རྒྱན་གཅིག་པས་ཐུས་གཅིག་པས་སོ། །བཞི་པ་དགོད་པར་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་
ཞིག་དགོས་ཏེ་སྤྲུལ་མཉམ་པ་ལྟར་རྒྱད་གཅིག་གི་བསྐྱུས་ཏེ་རྒྱད་གཞན་གྱིས་
ཆོད་མི་རུས་ལ། བགོ་བྱེད་ཆོགས་བདུན་གྱིས་དགོད་པ་ཡུལ་དུས་མཚུངས་པ་དགོས་
ལ་དེ་ཐ་དད་ཀྱི་དགོད་མི་རུས་གསུངས་ཀྱང་དུས་སྐད་ཅིག་ལྷ་སྤྱི་བར་མ་ཆོད་ཀྱི་
དགོད་གྱིས་རྒྱད་གཉིས་པ་ནི་མི་སྲིད་པས་དང་། ཆོགས་བདུན་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་
པས་དགོད་ཀྱང་ཟེར་ཏེ་རྒྱད་དུ་མར་འགྱུར་བས་དེས་ན་ཆོགས་བདུན་འོད་ཟེར་གྱི་
ཆས་སྤྱིང་པོ་ལ་བགོད་པས་ཏེ། རང་རིག་རང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་སྤྱིང་པོ་
འོད་ཟེར་ཡིན་པས་སོ། ལྷ་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སེམས་བྱུང་རྟེན་
མི་བརྟན་པས་དང་། དེས་ན་སེམས་བྱུང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རང་གི་སེམས་བྱུང་ལ་ཁུབ་
ཆས་སུ་གྱུར་པ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྷ་སྤྱེ། རྣམ་སྤྲིན། རྒྱ་མཐུན། དབང་། རྣམ་འབྲས། བྱེད་པ་རྒྱེན་གྱི་འབྲས་
བུལ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་མའི་རྣམ་སྤྲིན་དགེ་མི་དགེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱད་མི་འབྲས་པ་
དང་། གཉིས་པ་ནི། རིགས་འབྲས་པའི་ས་པོན་སོག་ཅིང་སྤྲིན་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཁ་
ཅིག་གིས། སྤྱི་སྤྱོད་དུ་སྤྲིན་ཟེར་ཏེ་རིག་པས་བཅས་པོ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་ལ། དེས་ན་བདེ་
སྤྱུག་རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ལམ་དུ་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་
ལ་རྒྱན་མཐར་དུས་གཅིག་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷ་པ་རྒྱེན་དང་འབྲས་པའི་མཐུན་པ་དང་
འགལ་བའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྤྱེ། རྒྱེན་དང་འབྲས་པའི་དུས་ན་སྤྱོད་། ལྷ་དང་

འཕྲད་ན་ལྷ་ཕྱིར་འབྱེད་། བདུད་དང་འཕྲད་ན་བདུད་ཕྱིར་འབྱེད་། །ཞེས་སོ། གསུམ་
 བ་གསུམ་སྟེ། རོ་པོ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་། བག་ཆགས་འཛོག་ཚུལ་ལ་
 བརྟག་ནས་ཅོད་བསྟོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཀུན་གཞི་མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་འགྱུར་
 བས་མི་བརྟན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དགོད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་སྤྱིད་དུ་བརྟན་པ་
 ཡིན་གྱིས་དུས་དེར་དགོད་བྱེད་ཆོག་པ་བདུན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གསུམ་དུ་གནས་འགྱུར་
 བས་དང་། ཆད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཉེ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་གྲོལ་བས་
 སོ། གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཉན་བཤད་ལས་སོགས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཉེ། རྒྱུད་དུས་
 བ་དད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དངོས་གྱི་དགོད་བྱེད་མིན་ཡང་དོན་ཡོད་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
 བདག་རྒྱུན་གྱི་སྟོབ་བྱ་ལ་དགོད་པར་བྱེད་པའི་རུས་པ་བསྐྱེད་པས་སོ། གསུམ་པ་ནི།
 ཀུན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཆེ་དེའི་འཁོར་ཀུན་འགྲོ་ལ་འཛོག་ན་གཙོ་བོ་ཁོ་ན་
 ལ་འཛོག་པ་ཉམས་ལ། མི་འཛོག་ན་རྩས་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་འཛོག་མོད་
 གྱིས་ཁོ་དག་འཛོག་མཁན་ཡིན་པས་དང་། རྩས་མི་གཅིག་པར་ནི་གནས་སྐབས་སུ་
 ཁྲལ་བ་མེད་ལ་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པས་སོ། གསུམ་པ་བསྟན་པ་སྤར་གྱིས་ངེས་པའམ་
 གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རིག་ཅམ་གྱིས་རིག་པ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པས་རྟེན་བརྟན་པར་བསྐྱབ་པ་
 སྟེ། རྟགས་སྟོང་བས་ངེས་ལ། ཁྲལ་བ་ཉི་མ་གྲུང་གི་རིག་པ་ལ་གྲལ་བོ། བསྟོབ་པར་བྱེད་
 པ་དང་སྟེ་འགག་ལྷན་ཅིག་བྱས་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་རུས་སུ་ཡུལ་དང་བདག་པོ་ནམ་
 པ་མཚུངས་པས་གྲལ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་འདས་འགག་ལས་སོགས་དང་རྒྱུད་གཞན་
 གྱིས་གྲང་སྟོ་རུས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ནམ་སྟོན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། མ་
 བསྐྱེད་པས་ཕུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་བརྟན་པའི་རྒྱ་འཕེན་སྟོབས་གྱིས་རྒྱུད་མི་འབྲ་བ་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་པོ། འབྲས་བུ། ཅོད་སྟོར་རོ། དང་པོ་ལ་
 རྩ་སྟེ། རྒྱུད་ཁྲུང་པར་དགེ་མི་དགེ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དུས་གྱི་ཁྲུང་པར་བྱིན་ས་གྲལ།
 རོ་པོའི་རྟེན་ལ་ཕུང་དུ་མ་བསྟན། རྟེན་གྱི་རྒྱུད་གཅིག་གིས་བསྐྱས་ཤིང་དོན་ཅམ་རི་

རབ་དུ་དབྱེ་བཤོ། དང་པོ་ནི། དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལས་
གཞན་ནས་སློན་དུ་འགལ་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ནི་ས་པོན་རུལ་བ་ལྟར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
པའི་རུས་པ་མེད་དེ། རྣམ་སློན་བསྐྱེད་བ་ནི་དུས་རིང་པོ་ནས་འབྲས་བུ་འཕེན་པའི་རུས་
པ་ཅན་ཡིན་པ་ལ་དེ་མེད་པས་དང་། དགེ་བ་ཟག་མེད་སྟོབས་ཆེར་ཟེན་གྱང་སྟེད་པའི་
ཆུན་གྱིས་མ་བརྒྱན་བ་དང་རྣམ་སློན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མི་རུང་ངོ་། གཉིས་
པ་ནི། དུས་ཕྱི་ནས་གྲུབ་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱི་མའི་ལས་འདི་ལ་སློན་ཅིང་
འདི་ཡི་ལས་ཕྱི་མ་ལ་སློན་བ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་སྤྱིར་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱིས་དུས་མཉམ་
པ་མི་སྟོང་ལ་སྟེ་བ་གཅིག་ལ་སློན་པ་མི་སྟོང་དེ། སྤྱི་མའི་འཕེན་བྱེད་ལ་རྫོགས་པར་
དེའི་འབྲས་བུ་སློན་དུ་རུང་བས་སོ། དེ་ལྟར་མིན་ན་རྟེན་གཅིག་ལ་འགོ་བ་དུ་མའི་སྤྱང་
བ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། ཕྱི་མ་ཁོ་ནའི་ངེས་པ་ཡང་མེད་དེ། ལན་གངས་
གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་གྱང་ཕྱི་ལས་སོགས་སུ་སློན་པར་རུས་སོ། གསུམ་པ་
ཡང་རིག་པ་སྤྲད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་རྒྱན་བརྟན་པས་བར་མ་ཆད་པས་རྣམ་སློན་འབྱུང་བས་
ཏེ། སྟེ་བ་སྤྱི་ནི། རྣམ་སློན་གྱི་ཀུན་གཞི་འགག་མ་འགག་ལ་ས་མཆོམས་འཛོག་ལ།
དེ་ཡང་ལུང་དུ་བསྟན་ན་དགེ་མི་དགེར་སོང་བས་བདེ་འགོ་ངན་འགོ་གང་རུང་གཅིག་
དུ་ངེས་པས་གང་རུང་གཅིག་སྟོག་པར་འགྱུར་བས་རྣམ་སློན་དུ་འགལ་ལོ། བཞི་པ་ནི་
རྒྱུད་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་ཏེ་རང་གི་ལས་བྲས་པ་རང་ལ་སློན་གྱིས་གཞན་ལ་མི་སློན་ཏེ།
རང་གི་ལས་བྲས་རང་ལ་སློན། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་མིན་ན་ལས་དགེ་སྟེག་སྤྱད་པ་དོན་
མེད་དུ་འགྱུར་ངོ་། །ལྷ་པ་ཁམས་ཀྱིས་སྟེ་ན་གསུམ་པོའི་ས་དགྲུ་རིགས་དྲུག་ཡིན་ལ།
དེ་ལས་ཐར་པའི་རྣམ་སློན་ནི་ལམ་བཞི་ས་བཅུ་འབྲས་བུ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་ཏེ་འཆད་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་ལས། དང་པོ་ལ་རྒྱུད་མི་འབྲ་བ་སློན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རིགས་
འབྲ་བའི་རྣམ་སློན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཕྱི་མ་སློན་པ་ནི་རྒྱན་བརྟན་པས་སོ། །གསུམ་པ་
ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་འཕེན་སྟོབས་དྲག་པོས་རུས་པ་གཞན་གྱི་མི་ཁེགས་སློན་པ་དང་།

བཞི་བ་རྒྱན་མཐར་སྤང་བྱ་རྒྱན་བཅད་པས་མེ་ཡོང་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་ཐོལ་བ་དང་།

ཐུ་བ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་བདེ་སྤྱག་ཐ་དད་དུ་སློན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལས་ཀྱི་
ཤུགས་ཀྱིས་སྦྱེ་བར་བྱེད། ཅེས་སོ། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་བརྟན་པ་དང་། རྒྱད་
གཅིག་པས་དང་། ཕྱང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་ཚེད་པ་སྤོང་བའོ། དང་པོ་ལ། རྟེན་བརྟན་པ་
གཅིག་དགོས་ན་ཀྱང་གཞི་མེ་ཡོང་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་འགྱུར་པས་འཆི་བར་འགྱུར་རྟེ།
རྟེན་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། ཇི་སྲིད་ནམ་སློན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མ་འགག་གི་བར་དུ་བརྟན་པ་
ཡིན་གྱིས་དེའི་དུས་སུ་ཟག་བཅས་ཉིད་ཟག་མེད་དུ་གནས་འགྱུར་བས་སོ། གཉིས་པ་
ནི་ཆེ་འཕོས་པའི་རྗེས་སུ་ཉི་དུ་ལས་སོགས་ཀྱིས་དགོ་ཅ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར།
བྱེད་མཁན་རང་མ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། ཁོ་བདག་གི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པས་དོན་མེད་དུ་
འགྱུར་ལ། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་དེའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པས་སོམས་ཅན་ལ་ཡོན་ཏན་མངོན་འགྱུར་
དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་ལ་ཡོན་ཏན་མངོན་འགྱུར་
དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དུས་དེ་ཉིད་དུ་མངོན་འགྱུར་དུ་མི་རྒྱས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དུ་
ཆ་མཐུན་ཅམ་དང་གཞན་དུ་མངོན་འགྱུར་བསྐྱེད་རྒྱས་གྱིས། དེ་ལྟར་མིན་ན་སེམས་
དཔས་གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་འཁོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་སོགས་གཏན་ནས་འགྱུར་མི་རྒྱས་
པར་འགྱུར་རོ། གསུམ་པ་ཕྱང་དུ་མ་བསྟན་པ་དེས། བདེ་སྤྱག་དུ་སློན་ན་ཕྱང་དུ་བསྟན་
ལ་མི་སློན་ན་ནམ་སློན་རྒྱན་འཁོད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སློན་མོད་ཀྱིས་ཕྱང་བསྟན་དུ་
མི་འགྱུར་རྟེ་སློན་བྱེད་ས་ཐོན་གྱི་བསྐྱེད་པས་ཕྱང་དུ་བསྟན་ཀྱང་སློན་པའི་ངོ་བོ་ཀྱང་
གཞི་ལ་སློན་པས་ཕྱང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་རོ། གསུམ་པ་ལ་མ་སློབ་ཕྱང་མ་བསྟན་དུ་
གོང་དུ་སྐབ་ལ་རྒྱད་མི་འདྲ་བར་སློན་པར་ནི་ནམ་སློན་གྱིས་ངེས་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན་རྒྱ་
མཐུན་དུ་འགྱུར་བས་དང་། བྱི་མ་པན་ཆོད་འཕེན་པ་གོང་དུ་བསྐྱབས་པས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཞར་བྱང་བག་ཆགས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། དང་
པོ་ལ་གཟུང་འཛིན་ཞེན་པའི་བྱི་མ་གང་ཞིག རིགས་མཐུན་བྱི་མ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
རྟེ། མཐོང་སློམ་གྱི་མཉམ་བཞག་གོམས་བྱེད་བག་ཆགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། གཟུང་

འཛིན་ཞེན་པའི་ཐེ་མ་མེད་པས་སོ། ཉགས་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་
 པས་དང་། འདོད་ན། བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཟུང་ན་འདས་པའི་བོན་དུ་གཏོགས། ཞེས་
 དང་། བག་ཆགས་ངན་སྤང་བཟང་སྤང་། ཞེས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་གཞི་ལ་
 འཛིན་བྱེད་མངོན་གྱུར་སྤྲ་མས་ཀྱི་མ་འགྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་བཞག་པ་ཟེར་ཏེ། མངོན་
 འགྱུར་ཞེས་པས་ས་བོན་ཆ་སྤྲ་བ་དང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་བག་ཆགས་ལ་མ་བྱུང་བ་དང་།
 སྤྲ་མས་ཀྱི་མ་འགྲུབ་པའི་བཞག་རྒྱས་པ་བཞག་ ཅེས་པས་མཐོང་སྤང་གི་བག་ཆགས་
 མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ལྡོག་ལ་མ་བྱུང་བ་དང་། ཉགས་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་
 ཡིན་པས་དང་། འདོད་པ་ལ་མཐོང་སྤང་དགྲ་བཅུ་ཅ་གཅིག་མཐོང་བས་སྤྲོད་། ཞེས་པ་
 དང་། བག་ཆགས་བཟང་སྤང་ངན་སྤང་། ཞེས་པས་བསལ་ལ། རྒྱུ་མཐར་ཡང་དེ་ལྟར་
 རོ། །དེས་ན་ཀུན་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་བཞག་པ་རྟེན་དང་མཚུངས་པར་
 ལྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། རབ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གང་གིས་བཞག་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འཛིན་
 པ་དང་། བཞག་པ་དེའི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་བྱེད་པ་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས།
 གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱུང་ལ། རོ་བོ་ནི་བཟང་ངན་གཉིས་དང་། རྒྱུ་མཚན་ནི་མི་
 དགེ་བའི་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་རྒྱུ་མཐུན་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་
 ངན་པ་འཛིན་ལ། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཆོགས་བདུན་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་རྣམ་སྤྲིན་བདག་ལྟའི་
 བག་ཆགས་བཟང་པོ་འཛིན་ལ། དགེ་བ་ཟག་མེད་ཀྱིས་རྒྱུ་མཐུན་འཛིན་པས་བཟང་
 པོ་འཛིན་གྱི་འོན་ཟག་མེད་བག་ཆགས་སུ་འགལ་སྐྱུ་མ་ན་མེད་དེ། ཟག་མེད་མངོན་དུ་
 གྱུར་པའི་བོན་ཉིད་དེར་འགལ་ཡང་། འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་
 པས་དབེན་པ་དེ་བག་ཆགས་ཡིན་པ། བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཟུང་ན་འདས་པའི་བོན་
 དུ་གཏོགས། ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཀུན་གཞི་ལ་བརྟེན་པས་སོ།
 དེ་ལྟར་ཡང་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་སྟེ་འཆི་བྱེད་པ་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་བཟང་ངན་ནོ། །ཞེས་སོ། དབྱེ་དོན་ལ། དེ་གཉིས་རོ་

པོ་གཅིག་གསུམ་ཅད་དང། དང་པོ་ལྟར་ན། བཟང་མྱེད་པོ་སྤང་ཞེས་སྤང་མྱེད་ཀྱི་འགའ་
 ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་ཟག་རྒྱུད་གཉིས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རོ་པོ་ཕུང་མ་བསྟན་གྱི་
 ཀྱན་གཞིར་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་བཟང་པོ་གྱིས་བྱེ་བས་ཐ་དད་དོ། གངས་ངེས་ནི་སོག་
 བྱེད་བཟང་པོ་ལས་མེད་དེ། འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱུག་ཏུ་སྦྱིན་པས་དང་། བཟང་པོ་ཡང་
 ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ་ལམ་བའི་མཉམ་རྗེས་ལ་ལྟོས་པས་དང་ལམ་
 གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱལ་བའི་རང་སྤྱང་གཞན་སྤྱང་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ངེས་སོ། རོ་ན་ཕུང་
 མ་བསྟན་ལ་བག་ཆགས་མེད་དམ་སྟུང་ན་རིགས་འབྲེལ་དང་ཡོད་ཀྱང་བདེ་སྤྱུག་ཏུ་འབྱེན་མི་
 རུས་སོ། གཉིས་པ་ལ། གང་གིས་བཞག་སྟུང་ན་ཆོག་གས་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་དགེ་
 མི་དགེ་ཕུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱིས་འཛོག་ལ། རོ་ན་ཕུས་དག་གིས་བཞག་པར་རུས་
 སམ་ཞེ་ན། རོ་པོ་བག་ཆགས་སུ་འགའ་མོད་གྱིས་སེམས་དབང་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
 བས་འཛོག་སྟེ། འཛོག་བྱེད་དེ་སེམས་དབང་ཡིན་པས་སོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། སྦྱི་
 བཅན་ལ་རིགས་ཆད་པས་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་འཛོག་སྟེ། ཐོག་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་
 བས་ཉོན་མོངས་པ་ཐུག་མེད་ཏུ་གནས་པ་དང་། སྦྱོས་བཅན་ལ་ཉོན་མོངས་ཐུག་མེད་
 ཏུ་གནས་ཀྱང་བར་སྐབས་སུ་དགེ་བའི་ས་པོན་གསོས་བཏབ་པ་ཡོད་པས་གཉིས་ཀའི་
 བག་ཆགས་འཛོག་ཅེས་ཟེར་རོ། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། བག་ཆགས་
 ས་པོན་བཟང་པོ་མང་པོ་བསགས་པ་ནི། ཞེས་དང་གོང་གི་ཕུང་དང་འགའ་ལ། སྦྱི་
 བཅན་ལ་རིགས་ཆད་ན་སངས་རྒྱས་འབྱུང་རུང་གི་ས་པོན་ཅམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་
 ལ། འབྲེལ་པ་མེད་ན། མེ་ལ་སྤྱུ་གུའི་ས་པོན་ཡོད་པ་དང་མཚུངས་ལ། འདོད་ན། སྦྱིང་པོ་
 ཅན་དེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་བདེ་བས་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ། ཅེས་
 པས་སོ། སྦྱོས་བཅན་ལ་ཡང་རིགས་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱི་ལ་ཁེགས་ན་བྱེ་བྲག་ལ་
 ཡང་ཁེགས་ཏེ་སྦྱི་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་རྟག་པས་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་བུམ་ལ་ཡང་ཁེགས་
 པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་བག་ཆགས་དགོས་པ་དེ་གསུང་ཏུ་བཞག་པའམ་སྦྱིང་པ་གསོ་བ་ཡིན་

ཞེན། དེ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། གསར་འཛོག་དང་། རྟིང་གསོ་
 དང་། གཉིས་ཀར་འདོད་པ་དགག་པའོ། དང་པོ་ལ། བོང་མ་ཁ་ཅིག་གིས། གསར་
 འཛོག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་ཅིའི་ཇི་གསར་དུ་དགོད་པ་ལྟར་བག་ཆགས་སྤར་
 མེད་དགོད་ལ་གསོ་ཡང་གསར་དུ་སྟེ་བའི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་གསོ་བ་སྟེ་ས་པོན་མེད་
 པར་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྟེ་ལ། འོ་ན་ས་པོན་མེད་ན་གང་གིས་བསྐྱེད་ན་དམིགས་པ་འདྲ་
 བའི་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གསར་སྟེ་དང་། གསོ་བ་གཉིས་ཀ་
 ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། གུན་གཞི་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། གུན་གཞི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན། ཞེས་སོ། དེའི་ཕྱིར་མཛོང་ལམ་ཡང་རྒྱ་
 རྒྱུན་མེད་པར་སྟེ་སྟེ་པོན་མཆོག་གིས་བདག་རྒྱུན་བྱས། ཡིད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་དུ་བྱས།
 པོན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་སྟེ་བ་ཡིན་གསུངས་པའང་། མེད་པ་མིན་ཏེ། གུན་
 གཞི་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་པོན་ཡེ་ནས་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁས་བླངས་
 ཉམས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་པོན་
 མེད་པས་དང་། ལྷ་བ་པ་མེད་དེ། དམིགས་པ་འདྲ་བ་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་
 པས་ཞེན། འོ་ན་དམིགས་པ་འདྲ་བ་དེས་རིགས་མཐུན་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ན་སྤར་ཀྱང་སོང་
 བས་ཡིད་ས་པོན་དུ་འགྱུར་ལ། མི་བསྐྱེད་ན་བག་ཆགས་རྒྱུན་ཆད་དུ་འགྱུར་བས་དང་།
 མཛོང་ལམ་དུ་ཡང་རྒྱུའི་རྒྱུན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལས་སོགས་ལས་བསྐྱེད་པ་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དང་པོའི་ས་ནས་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར། རོན་གྱི་དངོས་
 གཞི་དེ་ལ་བསྐྱེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་གང་ཟག་གང་གིས་བག་ཆགས་
 བགོད་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་པ་འདྲ་བ་ཡོད་པས་སོ། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་
 གིས། རྟིང་པ་ཁོ་ན་གསོ་བ་ཡིན་ཏེ། གུན་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྣམ་ཅིག་སྟེ་འགག་
 བྱས་པས་འཁོར་བ་བྱུང་ལ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱི་མས་གསོ་བ་ཡང་རྟིང་པ་དེ་ཉིད་
 གསོ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བྱུང་གི་ས་པོན་རྟིང་པ་དེ་ཐོས་བསམ་ལས་སོགས་ཀྱིས་
 གསོ་བ་ཡང་སྤར་ཡོད་གསོ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིགས་འདྲ་བ་བདག་རྒྱུན་

ལ་འདྲ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ཟེར་རོ། དེ་ལྟར་ན་ཆགས་སྣང་དང་ཐོས་བསམ་གྱི་
ས་པོན་གྱི་རྩ་བ་ལྷག་པར་གསར་དུ་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་ན། ཁས་སྦྲང་ཉམས་ལ། མེད་ན་
རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་ཐོས་རྟོགས་གོམས་བསམ་འབྲས་བྱ་སྒྲིན་མི་རྩ་བ་
འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། མངའ་བདག་ལས་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས། གསུམ་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་པོན་ཉིད་ཀྱི་ས་པོན་གནས་པ་ལ་ས་པོན་གསར་དུ་བསྐྱོ་
བ་ཡང་རྙིང་བ་གསོ་བ་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་ཀྱིས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་
ལས་སྐྱེས་པས་པོན་མཆོག་མན་ཆོད་ནི་འདུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གསོ་ལ། མཐོང་
ལམ་གྱི་ས་པོན་ཡང་འདྲིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་བདེན་བ་
མཐོང་བས་གསོ་བར་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱང་སྤར་ཡོད་
གསོས་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་མཐའ་
ནས་ད་ལྟ་ཡན་ཆོད་དུ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཞི་མ་ལ། བག་ཆགས་ས་པོན་
མང་པོ་བསགས་པ་ནི། སོན་ཤིང་ཕུར་བྱ་བཞིན་དུ་ལྷ་ཞིང་མང་པོར་བགྱིས། ཞེས་
དང་། རང་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། མ་རིག་པ་གཉིས་ཀུན་གཞི་དཀྱིལ་ན་ཡེ་ནས་
གནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། གསར་བ་བསྐྱེད་ཅིང་སོག་བས་རྙིང་བ་འགྲིབ་
བ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་ལས་འོ་མ་དུག་ལས་ཅིར་བྱེ་ཞིང་། བག་ཆགས་ངན་བ་སྦྲང་ཞིང་
བཟང་པོ་སྦྲང་ཞིང་བསྒྲུན། ཞེས་གསུངས་པས་གསལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱབ་བྱེད་མེད།
གཞོད་བྱེད་ཡོད། ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། དང་པོ་ལ་ཕུང་དེ་དག་ནི་བག་ཆགས་བཟང་ངན་
གཉིས་ཀ་ཀུན་གཞི་ལ་གསོག་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་པོན་བཟང་ངན་མང་པོས་
བསགས། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་བག་ཆགས་བཟང་པོ་དང་ངན་བ་དགག་པའོ། དང་པོ་
ལ། ཉོན་མོངས་པ་རྙིང་བ་ཡེ་ནས་ཡོད་པ་དེ་གཤིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའམ་ཀུན་
གཞི་དང་གཅིག་པའམ་ཇས་ཐ་དད་དུ་གནས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཤིས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། གནས་ལུགས་

བདེན་དོས་སུ་འགྱུར། ཁྱབ་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་བདེན་དོས་འགལ་ལ། འདོད་
 བ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་མིང་དེ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལས་སོགས་ཀྱིས་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ཏོ།
 གཉིས་པ་ནི། འཁྲལ་བ་སྤངས་བས་ཀྱན་གཞིའང་སྤངས་བར་འགྱུར། གཅིག་པ་ལ་ཆ་
 གཉིས་མེད་བས་སོ། །འདོད་ན། མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་གོམས་བྱེད་མེད་བར་འགྱུར་ཏེ།
 དེའི་རྟེན་ཀྱན་གཞི་དང་མཐོང་སྤང་སྤངས་བས་དུས་གཅིག་དུ་སྤངས་ནས་མེད་བས་
 དང་། རྟགས་གཅིག་པ་ལ་ཆ་གཉིས་འགལ་བས་བྱལ་བ་དང་། ཁྱབ་པ་སྒྲོ་ལྟ་རྟེན་མི་
 བརྟེན་ཉོན་ཡིད་འགལ་སྒྲར་བྱལ། ཡིད་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བས་རང་གི་རང་
 ལ་བྱ་བ་བྱེད་བར་འགལ་ལ། འདོད་ན། རྣམ་མཁུན་གཏན་ནས་མི་ཐོབ་པ་དང་རིག་
 པ་རྒྱན་ཆད་དུ་འགྱུར་རོ། གསུམ་པ་ནི་ཤེས་རྒྱུད་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལ།
 བོན་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་རྟེང་བ་དེ་གཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡིན་པའམ་བག་ཆགས་མིན་
 བའམ་བག་ཆགས་དབྱེར་མེད་དམ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བག་ཆགས་རྟེང་གསོ་
 མིན་བར་འགྱུར། ཁྱབ་པ་བག་ཆགས་སྒྲོ་ལ་རང་བཞིན་དེ་ལས་འདུས་པ་ཡིན་བས་སོ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན་བོན་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་མིན་བར་འགྱུར་བ་ལས། ཀྱན་གཞི་མ་
 གཡོས་བོན་ཀྱི་སྒྲོང་། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ནི་བོན་ཉིད་སྒྲོ་བྱས་སུ་འགྱུར། བག་ཆགས་
 སྒྲོས་བྱས་ཡིན་པ་དང་། འདོད་ན། མི་སྤྱེ་མི་འགག་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཅན། སྤྱི་
 བསམ་ཆོག་ལས་འདས་ཏེ་བཟོད་དུ་མེད། ཅེས་སོ། ཡང་བག་ཆགས་སྤྱེ་མེད་གདོད་
 དག་དུ་འགྱུར། བོན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཡིན་བས་ཏེ། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཀྱི་བྱལ། ཁྱབ་པ་རོ་
 བོ་གཅིག་པ་དང་ལུང་གིས་ཀྱང་བོན་ཉིད་སྤྱེ་མེད་གདོད་དག་དུ་གསུངས་བས་འདོད་ན་
 བག་ཆགས་བཟང་སྤང་ངན་སྤང་དང་། དོས་པོའི་དཔེ་ཐབས་ནི། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། བག་ཆགས་རྟེང་པ་ཡིན་བས་མ་རིག་འཁྲལ་པ་སྒྲོ་བྱར་བ་མ་ཡིན་
 བར་འགྱུར། འདོད་ན། སེམས་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ་ཉོན་
 མོངས་དང་འཁྲལ་པ་སྒྲོ་བྱར་ལ། ཞེས་བས་སོ། ཡང་གསར་པ་བསྐྱེད་ཅིང་སོག་བས་
 རྟེང་པ་འགྲིབ་ན་རྟེང་པ་གསོ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་འགྱུར་བ་ལས་ཁས་སྤངས་ཉམས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། གསར་དུ་འཛིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པ།
 ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་བཞི་ལས་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་ཅིང་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱང་སྒོ་བྱར་
 བྱུང་ལ་བག་ཆགས་དགོད་པ་ཡང་གསར་པ་ཁོ་ན་ལས་ཀྱི་གསེས་འདེབས་ཤིང་བྱེ་
 བག་མང་དུ་སོག་པས་ཏེ། སོན་ཤིང་ཕུད་བུ་བཞིན་དུ་འཕྲ་ཞིང་མང་བར་བཀྲིས། ཞེས་
 སོ། ཡང་ཐོས་བསམ་ལས་སོགས་ཀྱིས་དོན་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་
 ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་བསྒྲོམ་བྱུང་གི་རྒྱུ་བཞིས་རྟོག་བཅས་
 གསར་དུ་འཛིག་ལ། འཛིག་རྟེན་པ་ལ་འདས་པ་ལས་རྒྱུ་བྱུང་གི་རྒྱུ་བཞི་ལ་བརྟེན་
 ནས་རྟོག་མེད་གསར་དུ་འཛིག་པས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུའི་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོས་བསམ་
 ཀྱི་སྐྱེད་པའི་རྟོགས་ཅམ་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་བོན་ཉིད་
 ལ་ཐར་ཕྱིན་བཙུ་དང་འབྲེལ་བའི་བདག་མེད་གོམས་པ་དང་དེ་མ་ཐག་པ་གཅོད་བྱེད་
 ཀྱི་ཡིད་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་གནས་པ་དོན་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། ཡེ་དོན་
 ཀྱི་ཀུན་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཡེ་ནས་གནས་ཀྱང་བག་ཆགས་མ་ཡིན་
 ཏེ། གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་དང་། དེ་ལྟར་གནས་པ་ལ་ལམ་པའི་སྒྲོས་རང་
 བཞིན་མེད་པར་ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་པས་སངས་རྒྱས་སར་དེ་ཉིད་བོན་ཉིད་དུ་གནས་པས་
 དེ་མཛོན་འཁྱུར་དུ་རྟོགས་པས་བག་ཆགས་སངས་ཏེ་གཉིས་མེད་དུ་གྱུར་པའོ། དེ་ལྟར་
 ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ། དག་སྤྲིག་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་བསགས། ཞེས་དང་།
 གཞི་སོག་རྟེན་གནས་ཀུན་གཞི་སྟེ། སྐྱེས་པའི་ལས་ནི་འགག་སོག་ ཅེས་དང་། རྣམ་
 མཁའི་སྤྱིན་དང་སྐར་ཆོགས་ལྟར། དེ་བྱུང་དེ་ལ་ཐིམ་པར་སྟོན། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 སོ། །

ཅོད་སྒྲོང་ལ། བག་ཆགས་བཟང་པོ་དང་། རན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཅོད་པ་སྒྲོང་
 པའོ། དང་པོ་ལ་མ་རིག་འབྲུལ་པ་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་མིན་
 པར་འཁྱུར་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི་དང་ལྟན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དང་མ་ཡིན་པ་བྲུབ་པ་མེད་དེ། གཞི་ནི་གཡོ་མེད་ཆེན་པོ་ལ། མ་རིག་ཡེ་ཤེས་སྒོ་བྱར་

བཤེས་པའི་རིག་པ་གསལ་སྐྱེ་མིད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གུན་གཞི་ཉིད་གསལ་དུ་འཛོག་པས་གུན་གཞི་གསལ་སྐྱེས་སུ་ཐལ་བའི་རྟགས་མེད་ལ་བག་ཆགས་གསལ་དུ་འཛོག་པས། གུན་གཞི་གསལ་སྐྱེས་སུ་བྱལ་བ་མེད་ལ། བག་ཆགས་གསལ་དུ་འཛོག་པས་བག་ཆགས་ཉིད་གསལ་སྐྱེས་སུ་ཐལ་བ་འདོད་དོ། འབྲུལ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བ་གོང་དུ་སྤངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བག་ཆགས་བཟང་པོ་འདར་གསལ་དུ་འཛོག་པས་ཐོན་ཉིད་དོན་ཡེ་ནས་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཐོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་བག་ཆགས་ཡིན་པས་དེར་ཐལ་བའི་རྟགས་མེད་ལ་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱལ་མེད་དོ། གསུམ་པ་དགོད་པར་བྱེད་པའི་གཞི་མ་བྱལ་ན་བགོད་མི་རུས་ལ་བྱལ་ན་གསལ་འཛོག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞི་བྱལ་མོད་ཀྱི་གསལ་འཛོག་མེད་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། གཞི་ཉིད་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་རྟགས་མེད་ལ་གཞི་ལ་བག་ཆགས་བརྟེན་པ་མེད་པས་རྟགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་པས་བྱལ་བ་མེད་དོ། །བཞི་པ་རང་བཞིན་ལ། གུན་གཞི་ནི་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། བག་ཆགས་ནི་གཞུང་འཛིན་ལ་སྒྲོས་བཅད་པའི་བྲན་པ་གུན་གཞི་བག་ཆགས་ལ་སོག་པ་སྟེ། བཟང་ངན་གཉིས་ཀ་གུན་གཞི་དཀྱིལ་ན་གནས། ཞེས་བའང་དོན་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བག་ཆགས་དང་གུན་གཞི་གཅིག་གསུ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་གུན་གཞི་མ་སྐྱེ་བ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལྟར་བག་ཆགས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། བག་ཆགས་ཀྱིས་རྣམ་སྐྱེན་འཕེན་པའི་མི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྒྱུད་གཉིས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྩལ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བག་ཆགས་སྐྱེ་ཤག་གཉིད་པའི་ཆེ་གུན་གཞི་འད་སྐྱེ་ཤག་གཉིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྩལ་གཅིག་པ་ལ་ཆ་གཉིས་མེད་པས་བྱས་དང་མི་རྟག་གཞིན་ལ་འདོད་ན་རྟེན་བརྟེན་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་དང་། གནས་སྐབས་སུ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་གུན་གཞི་གཅིག་སྟེ། རྒྱུད་གཉིས་པ་མེད་པས་དང་། ལྟོག་པ་ཐ་དད་དེ། འབྲས་སུ་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ཐ་དད་ལ་

འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་འད་དེའི་གནས་སྐབས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དང་གཞའ་སྤྲིན་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་བྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། བག་ཆགས་རེ་འཛོག་མེད་ཅིང་རྒྱན་ཆགས་སུ་
འབྱུང་བས་ཏེ། གཞིའམ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ལ་ལྷན་དུ་འབྱུང་བེད་ཏེ། དེ་ལྷན་
ན་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་བག་ཆགས་བརྟན་ནས་འཛོག་མི་རུས་པར་འབྱུང་ཉོན་
མོངས་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པས་སོ། ། ལྷ་པ་མེད་ན་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
པ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་ལ། འདོད་ན། བག་ཆགས་ངན་སྤང་བཟང་བྲུང་། ཞེས་པ་དང་
འགལ་ལོ། དེས་ན་སྤང་བཞིན་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་པ་སྟེ་བཟང་ངན་གང་
ཡང་སོག་ལ་དེ་ཡང་གནས་སྐབས་སུ་གང་ཡང་མཐོན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆེ་གཞན་བག་
ལ་ཉལ་དུ་གནས་པར་བྱེད་ལ། དེས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་འཆལ་བར་འབྱུང་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་རུས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ས་པོན་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་དུས་མཉམ་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ་གང་སྟོབས་ཆེ་བའམ་སྤར་སྤྱད་པའམ་འཆི་ཁའི་
སྟོབས་དྲག་པོ་ལས་སོགས་ལས་སྟོན་ལ་འབྱུང་ཞིང་། གཞན་སྤྲིན་མི་རུས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱུ་སྤྲིན་གང་གིས་དགག་པར་མི་རུས་པས་སོ། ། དེས་ན་བག་ཆགས་བཟང་བྲུང་
ངན་སྤང་ཡང་བྱེ་བྲག་བྱེ་བས་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། ། གསུམ་པ་ལ། འཛོག་
བྱེད་གྱི་བཞག་པས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་ཏུ་སྤྲིན་པར་བྱལ་སྟེ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ལས་རྒྱུན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱོངས་པས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་ཏུ་འབྱུང་བས་འཛོག་བྱེད་
གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པར་ས་པོན་དང་རྒྱ་ལུད་བཞིན། ཞེས་པས་བྱལ་
སྟེ། ཉགས་སྤོང་བས་དེས་ལ་ལྷ་པ་བག་ཆགས་མེད་ན་སྤོང་མི་རུས། རྟོད་དང་རྒྱ་ལུད་
གྱིས་སྤྲུ་བྱུ་བསྐྱེད་མི་རུས་པ་བཞིན་ལ། རྟེན་དང་མཚུངས་པར་འཛོག་བྱེད་ཆོགས་
བདུན་འཁོར་བཅས་དང་ཀུན་གཞི་མཚུངས་སྤྲན་དུ་བཤད་བྱེན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེས་བྱེད་གསུམ་སྟེ། ཀུན་གཞི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་དང་། རྟོག་
པའི་དུས་དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྤྲུབ་པའོ། ། དང་པོ་ལ། དེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་
འཇུག་པས་དེ་ལ་གསུམ་ལས། རྟོད་ཅིག་མ་དང་། རྟེན་པ་སྤྲུམ་ནས་བྱི་མ་དང་། ཆེ་

གཅིག་གིས་འཇུག་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ། འཁོར་བ་དང་འདས་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 ལ། མཚུངས་ལྡན་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། ལྡན་ཅིག་དངོས་པོའི་ཚུལ་གྱི་འཇུག་པ་གཉིས་
 ལོ། དང་པོ་དམིགས་པ་ལུལ་དང་། མཚུངས་ལྡན་འཁོར་བ་དང་། ལྡན་ཅིག་དུ་འབྱུང་བ་
 རྟོགས་ཀྱིས་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའོ། དང་པོ་ལ། འདོད་པར་རྒྱ་རྒྱུང་བ་དང་། གཟུགས་དུ་
 རྒྱ་ཆེ་བ། གཟུགས་མེད་དུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཅི་ཡང་
 མེད་གཉིས་རྒྱ་ཆ་སྤྲོ་བ་དང་། ཡོད་མེན་མེད་མེན་རྒྱ་ཤིན་དུ་ཆ་སྤྲོ་བ་དམིགས་པ་ཅན་
 གྱི་འཇུག་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་དང་དམིགས་པ་གཏན་དུ་འབྲས་པས་འཇུག་པ་
 དང་། གསུམ་པ་ཆོགས་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པས་འཇུག་སྟེ། གཉིས་པ་པན་ཆོད་
 གྲང་དེ་བཞིན་ནོ། གཉིས་པ་ལ། རེས་ཀུན་གཞི་གཅིག་བྱ་འགྲོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་དང་། རེས་ཉོན་ཡིད་དང་འགྲོགས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ། རེས་ཡིད་ཤེས་
 དང་འགྲོགས་ཏེ་གཟུགས་མེད་དང་། རེས་ཆོགས་བདུན་དང་འགྲོགས་ཏེ། དེ་དག་མ་
 ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་གོ། གཉིས་པ་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཉམ་
 བཞག་ཟབ་མོའི་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་ཉེས་པ་སྟོང་ཞིང་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པར་འཇུག་ལ། རྒྱུན་
 མཐའི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་བྱེད་ཅིང་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་
 གྱི་བར་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། གནས་པ་དོན་པོན་དབྱིངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་
 བློ། ལྟར་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟིན་འདིར་སྟིན་པས་འགག་ཅིང་ཟད་ནས་བར་དོར་དེའི་རང་
 ལྟར་གི་བག་ཆགས་སྟིན་ལ། འདི་ཡི་ལས་ཀྱི་བྱེ་མའི་རྣམ་སྟིན་གྱི་ཀུན་གཞི་འཕེན་
 པར་བྱེད་དོ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་དུ་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་རྒྱན་མ་ཆད་
 པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ལྟོག་དུས་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་བ་དང་ལྷང་འདས་ཀྱི་
 ལྟོག་དུས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདེ་འགྲོ་ནས་ངན་འགྲོར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་རྣམ་
 སྟིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡི་སྐྱད་ཅིག་ཡོག་པས་ས་པོན་གྱི་སྐྱད་ཅིག་ལྟོག་གམ་མི་ལྟོག་ དང་
 པོ་ལྟར་ན། ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དོ་པོ་གཅིག་པ་
 ཉམས་ཤེ་ན། རྣམ་སྟིན་གྱི་བྱེད་པར་བྱས་པའི་ས་པོན་ལྟོག་པ་དོ་པོ་གཅིག་དུ་བྱུང་ལ།

ས་པོན་གྱི་རུས་པའི་ངོ་བོ་མི་ལྟོག་པས་ཕྱི་མའི་ངན་འགྲོ་བསྐྱེད་མི་རུས་སོ། འོ་ན་ཡང་
 ཕྱི་མ་པན་ཆད་འཕེན་མི་རུས་པར་འགྱུར་དེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ས་
 པོན་ལོག་པས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་རྣམ་ལོག་པས་སམ་དེས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ལྟོག་གང་
 ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁྲབ་པ་མེད་དེ། རྣམ་སྤྲིན་ཅིག་མ་འགག་གྲང་དེས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་
 པས་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཉགས་མེད་དེ། རུས་པ་འབྱུང་བུང་རྒྱུན་དང་འཕྲད་པ་ལས་
 སྐྱེ་བས་སོ། གཉིས་པ་ལ། རིགས་ཆད་པའི་གང་ཟག་ལ་ལྟོག་དུས་མེད་དེ། དཔེར་ན།
 ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གར་ཡང་ཐུན་པའི་ཁང་པ་ནག དེ་དང་འབྲེ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་རིགས་
 ལ། དེས་ཆོག་བདེན་པས་བཤད་གྲང་མི་ཉན་སྐྱར་པ་འདེབས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཐར་པའི་རྒྱ་
 མ་མཆིས། ཞེས་སོ། དེས་ན་རིགས་ལྡན་གྱི་ལྟོག་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ས་པོན་ཆ་རྣམ་
 སྤྲིན་ཆ་ལྟོག་པའི་དུས་དང་། དེ་ཚོད་པ་སྤོང་བའོ། དང་པོ་ལ་གཉེན་པོ་དང་། སྤང་བའི་
 ལྟོག་དུས་སོ། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྤྱུ་ལམ་གྱི་གཉེན་པོ་མཐའ་དག་ལྟོག་
 སྟེ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་འགག་པས་སོ། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་སྤང་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་
 པས་ལྟོག་ལ། བསྐྱོམ་སྤང་སྐྱོམ་ལམ་སྐྱེས་པས་ལྟོག་པ་ཆ་སྤྱོད་པ་གནས་ངན་ལེན་རྒྱུན་
 མཐར་གཡུང་བུང་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེས་པས་ལྟོག་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་
 མཐར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་སྤེར་སྤྲོད་དང་འབྲེ་བས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོ་ཆ་སྤྱོད་པ་
 དེ་གཡུང་བུང་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་རུས་མེད་དུ་བཏང་བའི་སྤྲིན་ཅིག་གཉིས་པར་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པ་གནས་འགྱུར་པས་ལྟོག་
 པའོ།

གསུམ་པ་ལ། འོ་ན་ས་པོན་གྱི་ཆ་ལོག་པས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་ལྟོག་གམ་མི་ལྟོག་
 དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམ་སྤྲིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྱུར་བ་མིན་པར་འགྱུར། ས་པོན་རྒྱུན་
 མཐར་ཟད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འོ་བོ་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཁས་སྤངས་
 ཉམས་ཤེ་ན། མི་ལྟོག་མོད་ཀྱིས་མི་གཅིག་པའི་སྤྱོན་མེད་དེ། རང་བཞིན་མི་གཅིག་
 པར་འདོད་ལ། གནས་སྐབས་མི་གཅིག་པར་ཁྲབ་པ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ས་པོན་དེ་དང་

བདག་གཅིག་པའི་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལྟོག་ཀྱང་དེས་བཞག་པའི་རིགས་མཐུན་
 བྱི་མ་ཡོད་པས་སོ། འོ་ན་ས་བོན་ལ་ཡང་རིགས་མཐུན་བྱི་མ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེ་
 བ། དེའི་སྤྱོད་མེད་དེ། ས་བོན་རགས་པ་གཉེན་པོས་སྤངས་ལ་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་ཅུང་ཟད་
 སྤ་བས་རྣམ་མཐུན་བྱིས་སྤང་བས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱན་མཐར་རྣམ་སྤྲོད་ཡོད་
 བས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱན་བྱི་མ་ཡིན་པས་ཤེ་བ། དེ་ཡོད་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བོན་དབྱིངས་སུ་རྟོགས་པས་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་སུ་
 འགྱུར་བས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐབ་བྱེད་ལ། འོན་དུ་ཟབ་ཅིང་གཏིང་རིང་ཆ་འཕྲ་ཞིང་ཆ་ཞིབ་པས། ལེན་
 པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོད་ཟེན་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་དཀའ། ཞེས་གསུངས་པས་འདི་དག་གི་དོན་
 མཁས་པས་རང་རིག་གིས་བྱུང་སྟེ། རང་རིག་གིས་ཡུལ་ཡིན་པས་འོན་ཀྱང་ཚོངས་
 པས་འདི་ཡི་ཐ་སྙད་མ་ངེས་པས་དོན་མི་རྟོགས་པས་དེ་ལ་སྟོས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ།
 བྱང་ལ་བཞེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་དེ་ལ་ལྟ་སྟེ། བག་ཆགས་ཀྱི་རྟགས་
 ལས་དང་། སྤྱི་ཤིའི་རྟགས་ལས་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་རྒྱད་པ་དང་། འཁོར་བ་འཇུག་
 པའི་རྟགས་དང་། འཁོར་བ་ནས་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལས་བསྐྱབ་པའོ། དང་པོ་ལ་གང་
 ཟག་གི་རྒྱད་པ་བག་ཆགས་ཡོད་པས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། རྟགས་ལྱང་
 དང་བག་ཆགས་བཟང་ངན་གྱི་ས་བོན་བྱུང་ཅིང་འཛོག་པར་སྤྱིང་བས་ངེས་ལ། ལྷན་
 པ་ནི། དེ་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་གཞིས་ལྷན་ཅིང་དེ་ལྷར་མིན་ན་དབང་པོ་རྟེན་དང་བཅས་
 པའམ། ཚོགས་བྱུག་གས་ཉོན་ཡིད་དམ་གང་ཡིན། དང་པོས་ནི་མི་རུས་ཏེ་སྤྱི་བ་ཆར་
 གཅིག་དབང་པོ་རྟེན་དང་བཅས་པ་འགག་པས་དུས་སུ་བག་ཆགས་ཀྱང་འགག་པའི་
 སྤྱི་བ་བྱི་མ་འཕེན་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པས་ཀྱང་མི་རུས་ཏེ། ཁོ་བདག་
 ཉིད་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས་དང་། རང་གི་རང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་འགལ་བ་དང་། རྟེན་མི་
 བརྟན་པས་གཉིད་ལོག་པའི་དུས་སུ་འང་བག་ཆགས་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྟེན་
 ཚོགས་བྱུག་འགག་པས་སོ། གསུམ་པ་ནི། བདག་ཏུ་འཛིན་པས་འཛོག་མཁན་ཡིན་ལ་

ཐག་མེད་གྱི་གཞིར་བརྟན་མི་རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་འགལ་བས་སོ། གཉིས་པ་གང་ཐག་གི་
 རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་འཆི་ཡོད་པས་དེའི་རྟེན་ཀྱང་གཞི་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། རྟགས་སྤྱོད་པས་
 རྒྱབ་ལ། རྩབ་པ་སྦྱེ་བའི་རྟེན་དུ་ཀྱང་གཞིས་ཤིང་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་དམ་
 ཆོག་ས་ཐུག་གང་ལས་སྦྱེ། དང་པོས་མི་རུང་སྟེ། ཁོ་བདག་བརྟན་བའི་གཞི་མེད་པས་
 རྒྱུད་ཀྱི་དེ་པོ་བདག་མི་འབྱུང་ལ། གཉིས་པས་ཀྱང་མི་རུང་སྟེ། མིང་གཞུགས་མ་
 འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་ལ་ཉུ་ཆོག་ས་ཐུག་གི་རྟེན་དབང་པོ་ཉིད་མ་བྱུང་བ་དང་། མིང་གཞུགས་
 གྲུབ་ན་སྦྱེ་བར་གྲུབ་ཐོན་པས་དབང་པོས་སྦྱེ་བར་མི་རུས་ལ། དེས་ན་ཀྱང་གཞི་བག་
 ཆགས་གྱི་ས་པོན་ལས་སྦྱེ་བས་ཏེ། རྟེན་དང་འཕྲད་པའི་དུས་ན་སྤོང་། ཞེས་དང་།
 རྒྱུས་པའི་ལས་ནི་འགག་དང་སོག་ ཅེས་སོ། ཡང་འཆི་བའི་རྟེན་དུའང་ཀྱང་གཞི་ཤིང་
 པ་ནི། རྟེན་སྦྱོར་གྱི་ཀྱང་གཞི་རྩོགས་མ་རྩོགས་ཡིན་པས་སོ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཉོན་ཡིད་
 དམ་ཆོག་ས་ཐུག་གང་གིས་རུས་པ་རྩོགས་པས་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། སེམས་དབང་
 མཉམ་པར་བཞག་པས་འཆི་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉོན་ཡིད་འགག་པས་དང་། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། གཉིད་ལོག་པའི་དུས་སུ་ཡང་འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ་ཆོག་ས་ཐུག་འགག་པས་
 སོ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་སྦྱེ་བ་བྱི་མ་འཕེན་མི་རུས་པར་འགྱུར། འཆི་བའི་དུས་སུ་ཀྱང་གཞི་
 འགག་པས་ཤེ་ན། རྟེན་སྦྱོར་འགག་པས་ཤིང་བ་མེད་ལ་ས་པོན་འགག་པའི་རྟེན་ས་
 མེད་དེ། བྱི་མའི་རྟེན་སྦྱོར་འདི་ཡི་ས་པོན་ཆས་འཕེན་པའོ། གསུམ་པ་ནི། སྦྱོམས་
 འཇུག་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་དུས་སུ་ཆོག་ས་ཐུག་འབྱུང་བས་
 ཀྱང་གཞི་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། འདིའི་པོན་ཅན་དང་རྟགས་ལུང་གིས་གྲུབ་ལ། རྩབ་
 པ་ནི་ལྡང་བའི་རྟེན་དུ་ཀྱང་གཞིས་ཤིང་བ་གྱིས། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཆོག་ས་ཐུག་གང་ལས་
 འབྱུང་། སྦྱོམས་པར་འཇུག་བཞིན་པའི་སེམས་སམ་དབང་པོ་རྟེན་དང་བཅས་པའམ།
 ཉོན་ཡིད་གང་ལ་འབྱུང་། དང་པོས་མི་རུང་སྟེ་འགག་ནས་ལུན་རུང་དུ་ལོན་པས་དང་།
 འབྱུང་བར་འགལ་བ་སྟེ། མེ་ཤི་ཐལ་བ་བཞིན་རྒྱུར་མི་འཐད་ལ། གཉིས་པས་ཀྱང་མི་
 རུང་སྟེ་གཞུགས་མེད་དུ་ཞུགས་པ་དག་གཏན་ནས་ལྡང་མི་སྲིད་དེ། རྟེན་དེ་མེད་པས་

དང་། གཞུགས་ཁམས་སུ་ཞུགས་པ་དག་ཤེས་པ་གཉིས་འཆང་དུ་འགྱུར་རྟེ། ཡོད་
 མེད་གཉིས་ཀར་ཡིན་པས་སོ། གསུམ་པས་ཀྱང་མི་རུང་སྟེ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
 གི་བཀག་ནས་མེད་པས་གཏན་ནས་ལྷང་མི་མིན་པར་འགྱུར་རོ། ལྷ་མེད་ལས་སྟེ་བ་
 མི་མིན་དེ། ཀུན་སྒྲོང་གི་ཀུན་པ་མེད་པས་སོ། བཞི་བ་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་འཁོར་
 བར་འཇུག་པ་ཡོད་པས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྐྱབ་སྟེ། དེའི་རྟགས་ལུང་གིས་བྱལ་སྟེ།
 ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་སྟེ་འཁོར་ལས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་བཟང་ངན་ནོ། ཞེས་དང་། རིག་པས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་
 རྣམ་ཤེས་ལུལ་ལ་འཇུག་པར་སྒྲོང་བས་བྱལ་ལ། ལྱལ་བ་ཡང་དེར་འཇུག་པས་དེའི་
 བག་ཆགས་བསྟོས་པ་ཞིག་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་བྱལ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་དབང་
 རོ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ནི། གནས་སྐབས་པ་རྟེན་དུ་མི་རུང་ལ། ཆོག་པས་བདུན་དགོད་
 བྱེད་ཡིན་པས་རང་གི་རང་ལ་བྱ་བྱེད་འགལ་བ་དང་རྟེན་མི་བརྟན་པས་སོ། ལྷ་བ་གང་
 ཟག་གི་རྒྱད་ལས་འཁོར་བ་ནས་ལྷོག་པ་ཡོད་པས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ།
 དེའི་རྟགས་ལུང་གི་བྱལ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་འཁོར་བ་དང་། དུས་
 གསུམ་བདེར་གཤེགས་སུགས་རྗེས་འཕྲོ་དོན་མཛད་པ་ཡང་། ཀུན་གཞི་བག་ཆགས་
 བཟང་ངན་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པའོ། ཞེས་དང་། འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་ཐོབ། ཅས་སོ།
 རིག་པས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལས་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པས་འཁོར་བ་ན་ལྷོག་པར་
 བསྐྱབ་ལ། དེའི་རྟགས་ཀྱང་གཞུགས་ལ་རང་བཞིན་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་དང་། རིག་
 པས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལས་ཐོན་ཐམས་ཅད་གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བས་བདག་
 མེད་རྟོགས་པར་བསྐྱབ་པའོ། ལྱལ་བ་ནི་འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་པར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་རྟེན་
 ཀུན་གཞི་ཡོད་པས་བྱལ་གྱིས། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཀུན་གཞི་མེད་ན་འཁོར་བ་ནས་ལྷོག་
 པ་ལ་ལས་དང་རྟོན་མོངས་སྒྲོང་བ་དེ་གང་ལ་བརྟེན། རྟོན་ཡིད་ཀྱི་སྟོ་ལྷའམ་ཡིད་ཤེས་
 གང་ལ་ཡིན། དང་པོས་མི་རུང་སྟེ་ཁོ་སྒྲུང་བྱ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཉེན་པོ་བརྟེན་པར་
 འགལ་རྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་པས་དང་། གཉིས་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཡོང་ཞིང་

རྟེན་མི་བརྟན་པས་མི་རུང་ལ། གསུམ་པ་གཉེན་པོ་ཡི་ཤེས་སུ་གནས་འགྱུར་བས་ངེ་
མའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། འདེས་པ་ནི་གཉེན་པོར་མི་རུང་ལ། དེ་ངེ་མ་གྲོལ་བ་ནི་ངེ་མའི་
རྟེན་དུ་མི་རུང་སྟེ་དེ་ལ་ཁེགས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ། འཁོར་འདས་འབྱུང་རུང་གང་གིས་ངེས་ན། རྣམ་མཁའ་
ཐོན་ཉིད་སེམས་ཉིད་གསུམ། ཀུན་ཡིན་ཀུན་གྱི་གཞི་རུ་འགྱུར། ཞེས་བདལ་འབྲུམ་
ལས་གསུངས་སོ། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་འཁོར་འདས་དེ་དག་གིས་གཞི་རུ་གྱུར་བ་སྟེ།
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་མ་སྦྱང་བས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གཞིར་
བསྒྲུབ་བ་སྟེ། རྟགས་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། ཅེ་ཡང་མ་
ཡིན་ཅེ་ཡང་གསལ། ཡོད་མེད་མ་ཡིན་རྟག་ཆད་མིན། འཁོར་བ་མ་ཡིན་སྤང་འདས་
མིན། ཞེས་ནད་རྒྱུད་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་ཕྱོགས་སུ་སྦྱང་ན་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བས་
གཅིག་ལ་གཅིག་ཁེགས་པས་གཞིར་མི་རུང་ངོ་། གྲུབ་པ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
མ་སྦྱང་བ་ལ་དེ་གཉིས་འབྱུང་གཞིས་གྲུབ་པ་ནས་མཁའ་ལ་བྱུང་གིས། དེ་ལྟར་མིན་
ན་དེའི་འབྱུང་གཞིར་མ་བྱུང་ན། བཅས་པོ་ནི་འབྱུང་གཞིར་མི་འཐད་དེ་རིག་བཅས་རིག་
མེད་འགལ་བས་དང་། རྟེན་ཡིད་བདག་ཏུ་འཛིན་ལ་ཆོགས་དུག་རྟེན་མི་བརྟན་པས་
མི་རུང་བས་ན། ཀུན་གཞི་འབྱུང་གཞིར་བྱུང་པོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་གཞི་རྟེན་
མོངས་ལས་རྣམ་བྱུང་གི་གཞི་མི་བྱེད་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་མཉམ་བཞག་
གོམས་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྤང་འདས་ཀུན་གཞི་ལ་མི་བརྟེན་པས་དང་། གྲུབ་པ་ནི་
རྟེན་པའི་གཞི་ཀུན་གཞི་རྟེན་མ་ཡིན་ལ་ཆོགས་བདུན་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་དང་། འདོད་
ན། རྣམ་མཁའ་ཉན་གཏན་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ངོ། གཞན་ཡང་འཁོར་བའི་གཞི་མི་བྱེད་པ་
དང་མཆུངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་འབྱུང་གཞིར་རུང་ལ། ལྷོན་ཡོན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་གང་རུང་གཅིག་རྒྱན་ཆད་པའམ་ཤེས་རྒྱུད་
གཉིས་པར་འགྱུར་བས་སོ། དེས་ན་བག་ཆགས་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་སོགས་ཅིང་དེའི་
འབྲས་བུ་བདེ་སྤུག་ཏུ་སློན་པས་བྱུང་སྟེ། དགོ་སྒྲིག་གཉིས་ཀྱི་ས་པོན་བསགས། ཞེས་

དང་། དག་བཅུ་སྟུང་ན་མཐོ་རིས་མི་དང་ལྷ་འོ་གོ་འཕང་ཐོབ། སྟུང་བཅུ་སྟུང་ན་ངན་
སོང་གནས་སུ་སྟེ། བསམ་གཏན་ཉིང་འཛིན་བསྟོམས་ན་ལྷ་མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ། ཅེས་
སོ། །

གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ། དམིགས་པས་རིག་པར་ཡུལ་འཛིན་བྱེད་ཏུ་སྟོང་བས་
བྱུང་ལ་དེ་ཡང་ཆོགས་བྱུག་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ལ། ཉོན་ཡིད་བདག་འཛིན་དང་།
ཀུན་གཞི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ངེས་སོ། གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་རྟོགས་པས་བདག་རྟག་པ་གཅིག་ཕྱར་འཛིན་པ་བསྟོག་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་དོ། གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ། སྟོན་འདུས་པར་ནི། སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་གསུམ་
སེམས་ཅན་ལ་གནས། ཞེས་དང་། འདོད་པར་རྟགས་ཟག་ཡོད་པར་སྟོང་བས་བྱུང་ལ།
དོན་ཀྱང་ཞེ་སྤང་ལས་སོགས་བྱུང་བས་དེའི་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ཏུ་ཟག་
པར། ཞེ་སྤང་ཅན་ནི་དཔྱལ་བའི་གནས་སུ་སྟེ། ལས་སོགས་གསུངས་པས་བྱུང་པོ་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་རྟགས་ཟག་མེད་ཀྱང་དོན་ཟག་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྟེང་ལེན་ཡོད་
པར་གོང་ཏུ་བསྟུབ་ལ། དོན་རྟགས་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་བྱུང་བ་མེད་པར་ཅོད་སྟོང་
དང་བཅས་ནས་བཤད་ཐེན་རྟོ། །

གསུམ་པ་ངེས་ཆོག་ནི། སྟོན་ཡོན་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཤིང་ཕྱངས་པ་དང་། དེའི་
དོན་ཀུན་འབྱུང་བས་ན་སྟེ་ཕུང་པོ་ཞེ་བྱ་སྟེའི་སྒྲ་ཉིད་ཡིན། སྟོན་ཡོན་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་
འདུས་ཤིང་ཕྱང་པ་འདས་དག་ལ་གདགས། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོན་ཡོན་གྱིས་གནས་ལུགས་
ཤེས་པས་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་སྤང་བྲང་གི་བྱེ་བྲག་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གནས་བཅུ་གཅིག་པ་སྟེ་མཆེད་ལ།

༥ དེ་རྣམས་ལ་རྒྱས་རྟོན་འགྲེལ་གྱིས་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་གཏན་ལ་ཐེབས་ནས་དེ་
ཡུལ་ལ་ཡོངས་སྟོང་པའི་སྟེ་མཆེད་དེ། བེང་སྤྱང་དང་བྱང་སྟུང་གི། མངོན་རྟོགས་སྟེ་
མཆེད་བྱུག་གི་མཛོད། ཅེས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ། རང་བཞིན། དགོས་པའོ། དང་པོ་

རྒྱ་ཕྱིན་པའི་འབྲུང་བ་དང་། རྒྱུ་མེམས་ཅན་གྱི་ལས་ལས་གྲུབ་ཅིང་རྟེན་པ་ཡུལ་ལ་
འཛིན་ཀྱས་གྲུབ་པ་ནི། རྒྱ་དགེ་མི་དགེའི་ས་ཐོན་དང་བདག་པོ་དབང་པོ་དམིགས་པ་
ཡུལ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།
གཞན་ལུགས་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། ཡུལ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་
པ་གསུངས་ལ། དཔལ་གྱིས། འབྲུང་བ་བཞིས་བསྐྱུས་ནས་མངོན་པའི་ཡུལ་ལ་སྐྱེ་ཞིང་
མཆེད་པ་གསུངས་ཏེ། གཉིས་ཀ་མཚོན་བྱས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་ལ། མངོན་པའི་ཡུལ་
ཞེས་པས། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པ་ལ་མ་ཁྲབ་བོ། ཡང་ཁ་ཅིག་
གིས། འཇུག་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཟེར་ཏེ། བདག་རྒྱུན་ཉིད་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་མིན་པར་འགྱུར་པ་ལས་མངོན་རྟོགས། ཞེས་
པས་བསལ་ལོ། རང་ལུགས་ལ་ཉིང་སྟོང་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའོ། ཅོད་སྟོང་ལ་ཁྲབ་ཆེས་མ་ཁྲབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དབང་པོའི་ངོ་བོ་ལ་
བརྟེན་ཅིང་ལྟོག་པ་ལ་མི་བརྟེན་ནོ། གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་
ཞེ་ན། ཡུལ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ལ། ཡུལ་དེས་གཞན་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་ཁྲབ་པ་མེད་དོ། ཡུལ་མངོན་པར་རྟོགས་པས་རྟོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ན་འཛིན་ཆ་
རྟོགས་པ་དང་། བཟུང་བ་རྟོགས་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་རྟོགས་ཞེས་བྱའོ། ། ༡ གཉིས་
པ་ལ། ས་མཚམས། རྣམ་གྲངས། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི་འདོད་པ་ན་ཆང་བར་ཡོད་
ལ། གཟུགས་ན་སྣ་དང་སྟེ་གཉིས་མེད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་
མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་དང་། སོ་སོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་
ཉིད་དེས་ཁྲབ་ལ། ངོ་བོ་ནི་དུག་ཅེས་པས་མིག་ན་བ་སྣ་སྟེ་ལུས་ཡིད་དུག་ལས། འོ་
ན་བཙུ་གཉིས་སུ་གསུངས་པས་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་
ལ། འདིར་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཟུང་འཛིན་སྣ་ཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་

ཡང་བསྐྱུས་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་སོ། རྒྱ་མཚན་ནི། བདག་པོ་
 དང་དམིགས་པ་བྱག་བྱག་གིས་བཅུ་གཉིས་སམ་བྱག་གས་གཉིས་སུ་བྱེད། དཔྱེད་ན་
 སྤང་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟར་བཤད། ཅེས་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཟུང་འཛིན་ཐ་དང་
 གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཡུལ་ལ་མཆེད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་མཆེད་པ་གཉིས་ཤེས་པར་
 འོ་སོ་གཅིག་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དང་ཅིང་། བྱེ་བྲག་རེ་རེ་ལ་བྱག་བྱག་ནི།
 བདག་རྒྱུན་དམིགས་རྒྱུན་ཐ་དང་པས་ན་ཐ་དང་པའོ། གངས་ངེས་ལ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 ལ་བྱག་བྱག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་དང་། གཟུང་འཛིན་ལྟན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་བྱག་དང་།
 བསྐྱུས་པས་བདག་རྒྱུན་དམིགས་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པས་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡུལ་ཅན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་
 གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། འཇུག་ཤེས་མངོན་པའི་ཡུལ་ལ་འཛིན་
 རུས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་ཟེར་བ་ཡང་དབང་པོ་ལ་བྱབ་ཆེས་སོ། དེས་ན་ཉེར་སྟོང་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཛིན་མངོན་པར་རྟོགས་པའམ་འཛིན་པ་རྟོགས་པའོ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཉེར་སྟོང་
 མིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་འཛིན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་སོགས་འགྲེལ་སུ་
 རིག་པར་བྱའོ། གཉིས་པ་ལ་བྱག་སྟེ། ཡུལ་བྱག་འཛིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་
 རུས་བྱེད་ལ། གསུམ་པ་ནི་ཡུལ་བྱག་བཟུང་བ་དེ་འཛིན་སྟོང་བའི་འཇུགས་ལ་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་
 གིས་འཇུག་ཤེས་མངོན་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་ཟེར་ཏེ། རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པའམ་
 ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་
 བ་ལས་བརྟེན་ཅིང་གནས་པ་ལས་སོགས་དང་འགལ་ལོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འཇུག་
 ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་ཉམས་སོ། དེར་ན་ཉེར་སྟོང་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་བ་
 རྣམ་པར་རྟོགས་པའམ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའོ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཉེར་སྟོང་མིག་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་ཡོང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་སོགས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། གཉིས་
 པ་མིག་ལས་སོགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ནི་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྐྱུས་ནོ།

གསུམ་པ་ནི་ཡུལ་རྟོགས་པར་དེ་མྱོང་གིས་བྱུང་པོ། གསུམ་པ་དེས་བྱེད་ནི། མངོན་
སུམ་གྱི་བྱུང་སྟེ། ཡུལ་མངོན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ལ། དེ་ལ་བདག་རྒྱུན་དབང་
པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་དེ་མྱོང་གི་རང་རིག་གིས་དེས་སོ། །

གསུམ་པ་དེས་ཆོག་མངོན་པའི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྟེ་ཞིང་རྒྱས་པར་མཆིད་པའི་
གནས་ལུགས་ཀྱན་འབྱུང་པས་ནའོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། བྱི་རོལ་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བདག་རྟག་པ་གཅིག་
བྱ་རང་དབང་ཅན་ཟ་བར་བྱེད་པ་པོར་འཛིན་པའི་སྟོ་བརྒྱུག་ནས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
གཟུང་འཛིན་དུ་མར་བསྟན་ནས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གནས་བཙུ་གཉིས་པ་ཁམས་།

༥ དེ་ལྟར་འཁོར་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སྟོན་པའི་སྟེ་མཆིད་བསྟན་ནས་དེ་དག་གནས་
ལུགས་ཐ་དད་དུ་སྟོན་པའི་ཁམས་ལ། རྟོ་བྱང་ནི་སུམ་སྟ་བྱང་ནི། རྒྱ་ཆེ་ཁམས་ནི་
གསུམ་གྱིས་མངོན། ཅེས་པས་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ། རང་བཞིན། དགོས་པའོ། དང་པོ་
ལ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་ནི་བྱི་འབྱུང་པའི་རྟུལ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་ལ། དབང་
པོ་ནི་ནང་གི་འབྱུང་པ་ལས་བྱུང་ཅིང་འབྱུང་བ་དབང་པོའི་རྒྱུན་ལས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་སྟ་བྱུང་པ་སྟེ། འབྱུང་རྒྱ་དབང་པོའི་རྒྱུན་འཛོམས་པས། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་
གསུམ་དུ་འདུས། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་
ལུགས་ནི། ལྟར་སྟོན་མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཐ་དད་པ་ཞེས་རྗེས་གསུངས་པའང་དབང་པོའི་
ཁམས་ལ་མ་ཁྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་མེད་པ་དང་། དཔལ་
གྱིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའང་། སེམས་
དཔའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་ཁྲུབ་ཆེས་ལ། འདོད་ན། དེ་འཁོར་བར་འབྱུང་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་
གིས། རྒྱ་ཆེ་པའི་རིགས་གྱིས་མ་དོར་བ་ཟེར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་ཁྲུབ་ཆེས་ཏེ་ནས་
མཁའ་མི་བཞིན་ཐུགས་རྗེས་ཁྲུབ། ཅེས་སོ། དེས་ན་འཁོར་བ་ལ་བརྟེན་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཐ་

དད་པའོ། ཚེད་སྤོང་ལ། སྲིད་པའི་ཅེ་ནས་དཔྱུལ་བའི་གདལ། རྣམ་མཁའི་བྲལ་བ་སྤོང་གི་མཛོད། ཅེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་བརྟེན་ཅིང་རང་ལྷོག་ལ་མི་བརྟེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། ས་མཆོམས། རྣམ་གངས། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། འབྲུང་བ་རགས་པ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་ཡོད་ལ་སྤྱོད་ལ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་འབྲུང་དོ། དབང་པོ་འདོད་པ་ན་ཆང་བ་ཡོད་ལ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡང་ཆ་སྤྱོད་ལ་སེམས་ཅན་ཁམས་གསུམ་ཀ་ན་ཡོད་དོ། །^༡ གཉིས་པ་ལ་སྤྱོད་མོང་དང་སོ་སོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྤྱོད་ལས། གཞི་ནི་མཆོན་ཉིད་དེས་བྲལ་ལ། རོ་བོ་འབྲུང་བ་དབང་པོ་སེམས་ཅན་གསུམ་མོ། རྒྱ་མཆོན་བྱི་བེམ་པོ་ནང་རིག་བཅས་དེ་གཉིས་ཆོགས་པ་གསུམ་མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་ལྷོས་ནས་འབྲུང་བ་སེམས་ཅན་དབང་པོ་གསུམ་དུ་བྱེདོ། དཔྱེད་ན། རྣམ་མཁའ་ལ་གཟུང་སྐྱར་བ་ལྟར་བཤད། ཅེས་པས་དབང་པོ་སེམས་ཅན་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དོ། འབྲུང་བ་དང་ཐ་དད་དེ་བེམ་རིག་ཐ་དད་པས་སོ། །གངས་དེས་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་གཞིར་བྱས་ལ་བེམ་རིག་གཉིས་རིག་བའམ་ཤེས་པས་ཟེན་བ་དང་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་གསུམ་ལ་ལྷོས་ནས་འབྲུང་བ་དབང་པོ་སེམས་ཅན་གསུམ་དུ་རིམ་བ་བཞེན་དེས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འབྲུང་བའི་ཁམས་ལ། མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སྤྱི་དོན་ལས་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱལ་བ་གང་ཞིག་རྒྱ་ཆེ་བའི་རིགས་ཀྱིས་མ་དོར་བ་ཟེར་ཏེ། ལས་བསྐྱལ་གྱི་རང་ལྷོག་ལ་བྲལ་ཆེས་པས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དོ། དེས་ན་བྱིའི་བོན་འདུས་བྱས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཐ་དད་པར་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིག་ཆགས་སྤོང་གནས་བཞི་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ལས་བྱུང་བས་ཆགས་གནས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་འཛིག་སྤོང་འབྲུང་བ་བཞེན་བསྐྱར་ཏེ། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཀྱང་། འཛིགས་ཆགས་སྤོང་གནས་བཞི་འབྲུང་བས། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ནི་རགས་པའི་ཆགས་འཛིག་ལུང་གིས་དེས་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞེན་དུ་

གནས་པས་བྱམ་པ་བྱམ་པས་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་པ་ལས་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་དབང་པོ་ལ་ཡང་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ།
ཡུལ་ཤེས་ཆོགས་པ་མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་སྤང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གསུངས་ཏེ། ཆོགས་པ་དེ་
རྟེན་གཅིག་ལ་འཆོགས་པར་མི་རུང་སྟེ། ཡུལ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་མི་འདུ་ལ་མ་འཆོགས་
ན་ཁས་བླངས་ཉམས་སོ། དེས་ན་འདུག་པའི་སྟོ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཐ་དད་པའོ།
གཉིས་པ་ལ། དབང་པོ་ཡུལ་ཤེས་ལ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་རྟེན་དམིགས་རྟེན་དེ་
མ་ཐག་པས་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་པ་རིག་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་ལ་སྟོས་པ་སྟེ་རེ་རེ་ལ་
ཡང་དུག་དུག་ཏུ་བྱེ་བས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ནོ། གསུམ་པ་ནི་མ་དམིགས་པ་སྤྱགས་
གསུམ་གྱིས་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་འཛིན་ཀུས་སུ་དམིགས་པའི་ཆད་མས་ངེས་ལ། དེས་
རྟེན་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཐ་དད་པར་རྟེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤུགས་ལ་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་ལ། མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་
འབྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱད་གྱིས་བསྐྱབ་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཐ་དད་དུ་གནས་པས་སོ། གཉིས་པ་
ལ། འདོད་གཟུགས་གཟུགས་མེད་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་འདོད་པ་དང་ཉིང་འཛིན་བག་ཆགས་
དང་གསུམ་ལས་བརྟེན་པས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་སྟེན་གསལ་བས་
མ་སྟོས་སོ། གསུམ་པ་ནི་འབྲུལ་པར་གནས་ཤུགས་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བདག་
ཏུ་འཛིན་པས་བྱུག། རྒྱ་ཆེ་བར་སྟོང་གསུམ་གཞན་དུ་ཁམས་གསུམ་དུ་བྱུག་པས་ངེས་
སོ། ། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བ་ལྷང་གི་བྱུག་སྟེ། སྟོང་གསུམ་འདི་པར་འདས་པའི་
ཤར་ཕྱོགས་ན་ངས་ཀྱང་སྟོན་པ་མི་བྱེད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་གངས་མང་སྟེ་
བསམ་གྱི་མི་བྱུག་པོ། ཞེས་སོགས་དང་། ནམ་མཁས་བྱུག་པ་སྟོན་གྱི་མཛོད། ཅེས་སོ།
དབང་པོ་དང་སེམས་ཅན་ཆགས་སྤང་སྟེ་མིག་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་མི་མཐུན་མི་
འབྲ་བ་བྱེ་བ་ས་ལ་གཏོང་དུ་ཡོད། ཅེས་སོགས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱང་བསམ་
གྱི་མི་བྱུག་སྟེ་གངས་མང་ངོ་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་བྱུག་པོ།

གསུམ་པ་ངེས་ཆོག་ནི། ཅི་ཡང་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་འཛིན་ཕྱིར་

ཁམས། ཞེས་པས་ལྷ་དང་དབང་ལྷག་ལས་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་གནས་ལ། དེ་ཡང་དོན་ལྡོག་གཞན་དང་མ་འབྲེལ་པར་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་གསུམ་པོ་རིགས་གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། རྩས་ཐ་དད་ཅིང་ནང་རིགས་རྩས་ལྡོག་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་དེའི་གནས་ལུགས་ཀྱན་འབྱུང་པས་ནའོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། འདི་དག་ལྷ་དང་དབང་ལྷག་གིས་བྱས་པ་དང་། ལྷ་ཆོགས་མ་མཐོང་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལས་སོགས་དང་། ཀྱང་ཅིར་འཛིན་ཅིང་གཅིག་ཕྱེད་སྟོ་འདོགས་པ་ལས་སོགས་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་བསྟོག་ནས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་དོན་བདེན་མེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

གནས་བརྒྱུ་གསུམ་པ་མཚན་ཉིད།

༥ འཁོར་འདས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཐབ་པས་དེའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞམ་གཤམ་སྙམ་སྙུང་ནི། རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་མཛོད། ཅས་པས་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ། རང་བཞིན། དགོས་པའོ། དང་པོ་ནི། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པས་དེ་ལ་སྙམ་མོང་གི་རྒྱ་མི་སྙིང་པས་འཁོར་འདས་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱ་མ་རིག་པ་ལ་རྟེན་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་དུག་ལྷས་བྱས་ཏེ། མ་རིག་རྒྱ་ལ་དུག་ལྷའི་རྟེན་དབང་གིས། ཞེས་དང་། དེས་མི་དགེ་བའི་ལས་དུ་མ་སྦྱང་པས་འཁོར་བ་བྱལ་སྟེ། མི་དགེ་བརྒྱ་སྦྱང་ངན་སོང་གནས་སུ་སྟེ། ཞེས་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་འགའ་ཞིག་གྲང་འཁོར་བ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སྟོན་ཀྱི་སྟོན་བཏང་ད་ལྟའི་སྟག་བསྐལ་རྒྱ། ད་ལྟའི་སྟག་བསྐལ་བྱི་མ་ངན་སོང་རྒྱ། ཞེས་དང་། དགེ་བརྒྱ་སྦྱང་ན་མཐོང་མི་མི་དང་ལྟའི་གོ་འཕང་ཐོབ། ཅས་གསུངས་སོ། དེ་དག་དོན་རྒྱས་པར་ཐ་རྒྱས་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། གཉིས་པ་ལ། རྟེན་རྒྱས་འབྱུང་ཀྱི་རིགས་སད་པ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟོན་ཅིང་འཁོར་རྣམས་ཤེས་པའི་རྒྱད་སྦྱང་བའི་བྱིར་བཤད་ཀྱི་འདི་ལ་རབ་ཏུ་ཉོན་ཅིག ཅས་དང་། རྟེན་དེས་གདམས་དག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མདུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་བྱས་ཏེ། དད་པ་དང་ལྷན་པའི་རྟེན་དེས་གདམས་དག་ཐོབ་ནས་ཐར་

པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་དང་། དང་པོའི་ས་ནས་འབྲས་བུ་མ་རོལ་བར། རོན་གྱི་
དངོས་གཞི་དེ་ལ། སྐྱེ་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། དེ་དག་གྲང་ཆོག་ས་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
པ་སྟེ་སྣང་བཅས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་དང་སྣང་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་གཉིས་
ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། ཆོག་ས་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་མྱང་འདས་ཀྱི་རྒྱལོ། ཞེས་འབྲས་ཏིག་ལས་
གསུངས་སོ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ལོག་ས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱིར་མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་
འཁོར་འདས་ཀྱི་མཚན་མཚོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་
མཚན་མཚོན་གྱི་བྱང་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱང་བྱེད་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་
རོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཤེས་བྱ་རི་ལྗང་གིས་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་རོན་ལྡོག་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་རང་བཞིན་རེ་རེ་མེད་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་གཞན་དང་འདྲེས་ན་རང་གི་རོན་ལྡོག་ཏུ་མི་
རུང་ལ། མ་འདྲེས་ན་དེས་སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཞེན་པར་བྱལ་བས། དེ་ལ་སྐྱོ་མ་
འཁྲུལ་པའི་ཞེན་རུང་དུ་མ་བྱལ་ན་ཞེན་པར་ཡང་མི་རུས་ལ། བྱལ་ན་དེ་གཉིས་བརྟེན་
པའི་གཞི་མེད་པ་མི་སྲིད་ལ་གཞི་བྱལ་བས་མཚན་མཚོན་གྱིས་བྱལ་སྟེ། ཞེན་པ་ཉིད་
མཚན་ཉིད་ལ་ཞེན་རུང་གིས་མཚོན་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་བརྟེན་པའི་གཞི་མཚན་གཞི་ཡིན་
པས་སོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་ལྡོག་ངོས་བཟུང་དང་། རང་བཞིན་གཏན་ལ་
དབབ། དེ་ངེས་པ་བསམ་པའོ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་རྣམ་དུ་བྱེ་གཅིག་གཞན་གསུམ།
གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ཀྱང་ལ་དགོས། ཞེས་པས་གཉིས་ཏེ། ངོ་མོ་སྐྱིར་ངོས་བཟུང་། བྱེ་
བྲག་སོ་སོར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། དང་པོ་ནི། རྒྱ་བསྐྱེད་དང་། བྱས་པ་དང་། བྱམ་པ་
གསུམ་རིམ་པ་ལྟར། མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ། མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དེའི་རེ་རེ་ལ་ཡང་
གསུམ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་བསྐྱེད་ལ་མཚན་ཉིད་རོན་ལྡོག་གཞི་ལ་བྱལ་གྱིས་མཚན་
ཉིད་གྱིས་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་གཞི་
ལ་བྱལ་གྱིས་མཚོན་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་དང་། བྱམ་པ་ལ་མཚན་མཚོན་ཡིན་པ་

ཟུང་གཅིག་གིས་མཚན་གཞི་ཐ་སྟེན་དུ་མཚོན་པ་སྟེ། གཟུང་དོན་བརྟེན་གྱི་དོན་ལ།
གསུམ་ལས་རྒྱ་མིང་དེ་ལས་མིན། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ། མཚན་གཞིའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་
བའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་པོ་ངོས་བཟུང་། བསལ་བྱ་སྟོན་གྱི་དབྱེ་བ། སྟོན་གྱིས་
གངས་ངེས་བསམ་བའོ། དང་པོ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་དེ་མཚན་གཞིར་
བྱས་པ་ལ། མཚོན་བྱ་དོན་ལྡན་གཞི་ལ་བྱལ་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་མཚོན་པ་དེ་
ཡང་། སྒྲིང་དོན་ལྡན་གྱི་བྱལ་བ་དེ་ཡང་རང་གི་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡན་གྱི་བྱལ་བ། དེ་
ཡང་མཚན་གཞི་ལ་བྱལ་བ་གསུམ་ཚང་དགོས་ཏེ། གཟུང་དོན་བརྟེན་བརྟེན་གསལ་འབྲེལ་བ་
ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་ཡིན། གཟུང་དོན་བརྟེན་མཚོན་པའི་དོན། གཞན་གྱི་
རྗེས་ན་བརྟེན་པ་དང་། རང་གི་གཟུང་འཛིན་བྱལ་བ་དང་། འབྲེལ་རྟེན་གསལ་གཞི་ལ་བྱལ་
བ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་པའི་མཚན་ཉིད་མིན། ཞེས་སོ། དེ་བྱལ་གྱི་རྒྱ་བསྐྱེད་ལ་བྱས་
པའི་དོན་ལྡན་གཞི་ལ་བྱལ་གྱིས་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཐ་སྟེན་དུ་མཚོན་པ་ལས་
སོགས་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་བྱས་པའི་དོན་ལྡན་གཞི་ལ་བྱལ་སྟེ། བྱས་པས་བྱང་བར་
དུ་བྱས་པའི་རང་ལྡན་རྗེས་མེད་དུ་ཐལ་བ་མེད་དེ། དེ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་
རྟེན་མེད་ལ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྟེན་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱལ་བ་
མེད་དོ། གཉིས་པ་ལ། གོ་དོན་གཞན་ལ་འཁུགས་པ་དང་འབྲེལ་དོན་གཟུང་དོན་མེད་
པ་ལས་སོགས་པ་ནི་གོ་དོན་དམན་པར་གྱུར་བའོ། ཞེས་པས་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་
ལྡན་རྗེས་མེད། དོན་ལྡན་གཞན་འགྱུར། མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའོ། དང་པོ་གསུམ་
སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་དང་། དེའི་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་བའོ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་
པ་གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་བྱལ་ཅིང་དོན་ལྡན་རྒྱང་བར་མ་བྱལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་
ཐ་སྟེན་གྱི་བཀོད་པ་དང་དེས་བྱང་བར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པའོ། དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བྱས་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད་བཀོད་པ་ལས་
སོགས་པའོ། གསུམ་པ་ནི་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པས་ཅི་ཞེ་ན། རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་

རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པས་ཅི་ཞེས་བྲ། དེའི་ཐོན་ཅན་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་བསྐྱབ་མ་རྟུས་
བས་ཞེ་ན། མཚན་གཞི་ལ་ཞེན་པས་ཞེན་རུང་མཚོན་མ་རྟུས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེའི་སྐྱོན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དུ་
བཀོད་པ་གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་གྲུབ་ཅིང་སྤྱིར་དོན་ལྡན་ཏུ་གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་མཚོན་
བྱར་བཀོད་པའི་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་པའོ། གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མི་སྤྱི་བྱུང་ཆེས་མ་
བྱུང་བྱུང་བ་མཉམ་པས་དོན་ལྡན་གཞན་འགྱུར་རོ། དང་པོ་ལ། འགལ་ནས་མི་སྤྱི་
བ་བྱམ་པ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་སུ་མཚོན་པ་དང་། ཐ་དད་མེད་ནས་མི་
སྤྱི་བ་བྱམ་པ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་དུ་མཚོན་པའོ། གཉིས་པ་ནི་བྱམ་པ་སྒྲིའི་
ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་གིས་བྱས་པར་མཚོན་པ་སྟེ་ཤེས་བྲ་ལ་བྱུང་ཆེས་པ་དང་། གསུམ་པ་
ནི། བྱམ་པ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱར་མཚོན་ནས་ཤེས་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་བྱས་པ་
ལས་གཞན་ལ་མ་བྱུང་བ་དང་། བཞི་པ་ནི་བྱམ་པ་སྐྱད་ཅིག་གིས་བྱས་པར་མཚོན་
ནས་བྱས་པ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་གཅིག་བྱུང་པས་བྱུང་པ་མཉམ་ཡང་སྐྱད་ཅིག་བྱས་
པའི་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་པས་སོ། གསུམ་པ་ནི་དེ་སྐྱོན་ཡིན་པར་ཅི་ཤེས་ན་ལྡན་པ་མེད་
པ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པས་ཅི་བྲ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པས་དེ་དགག་
མ་རྟུས་པས་ཤེ་ན། འདིར་ཡང་རང་གི་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡན་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་གཞན་གྱི་
དོན་ལྡན་ཏུ་གྱུར་པས་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་རིགས་མི་མཐུན་པས་དགག་མི་རྟུས་
པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེའི་སྐྱོན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་
དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་རི་ལྗར་བཀོད་པ་བཞིན་མ་གྲུབ་པོ། གཉིས་པ་
ལ་ལྟ་སྟེ། འགལ་ནས་དང་། ཐ་དད་མེད། དོན་ལྡན་གཞན་དུ་འགྱུར་ནས་མ་བྱུང་བྱུང་
ཆེས་ནས་མི་སྤྱི་བའོ། དང་པོ། བྱམ་པ་ལ་རྟགས་པ་བཀོད་པ་ཇུས་འགལ་བ་དང་། བྱམ་
པ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཐོན་ཀྱིས་དོར་བ་བཀོད་པ་ལྡན་པ་འགལ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་
བསྐྱེད་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བྱམ་པ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱས་པར་མཚོན་

བ་མཚན་གཞིའི་དོན་ལྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་བ་དང་། བཞི་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ཅམ་ལས་དོན་གྱི་ད་
 ལུས་བས་དངོས་པོར་མཚོན་བས་ལྟོགས་གཅིག་དངོས་མེད་ལ་མ་ཁྲབ་བ་དང་། ལྷ་
 བ་ནི། ལུས་བ་ལ་དོན་གྱི་ད་ལུས་བས་ལུས་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་དངོས་པོར་མཚོན་ན་
 ལུས་བ་ལས་སྒྲ་སོགས་ལ་ཁྲབ་ཆེས་སོ། གསུམ་བ་དེ་ལ་སྒྲོན་ཡིན་པ་ཅི་ཞེ་ན་ལྟོགས་
 མེད་པ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོན་ཡིན་ཅི་ཞེས་བྱ། རྟགས་ཅོད་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 ལྟོག་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་བས་ཞེ་ན་འདིར་ཡང་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་ན་
 སྒྲོན་ཅན་སྒྲོན་མེད་གང་དུ་ཡང་མཚོན་མི་ལུས་སོ། །

གསུམ་བ་གངས་དེས་ལ་གསུམ་སྟེ། མང་བར་རྟོགས་བ་དང་ཉུང་བར་རྟོགས་བ་
 དགག་བ་དང་གངས་དེས་བའི་རིགས་བ་བརྗོད་པའོ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། གསུམ་
 པོ་དེར་མ་འདུས་བའི་རྣམ་བཅད་པ་མེད་པའི་སྒྲོན་ནོག་ཤལ་གྱི་ཤེས་བྱ་བ་སྒྲུང་དུ་
 མཚོན་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་ཏེ་ཤེས་བྱ་དེ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚོན་བུ་ཡིན་པས་
 ཁྲབ་ཆེས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་བ་ལ་མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་དུ་འདུས་ཟེར་
 ཏེ་ཁྲབ་མཉམ་པའི་དོན་ལྟོག་གཞན་འགྱུར་སྒྲོན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། གསུམ་བ་ལ་
 དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་ན་མཚན་གཞི་ལ་མི་
 སྲིད་པ་ཡིན་ལ། གྲུབ་ན་དེ་མཚོན་བའི་དོན་ལྟོག་ཏུ་མ་གྲུབ་ན་རང་ལྟོག་ཇུས་མེད་ལ།
 གྲུབ་ན་དེ་རང་གི་མཚོན་བའི་དོན་ལྟོག་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་གྲུབ་སྒྲོན་གསུམ་དང་
 གལ་བས་སྒྲོན་མེད་གཅིག་དུ་དེས་སོ། །

གཉིས་བ་མཚན་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་གཞིའི་ངོ་པོ་ངོས་བརྒྱང་བ་དང་། དེ་
 ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད། བསལ་བུ་སྒྲོན་གྱི་དབྱེ་པའོ། །དང་པོ་བྱས་བ་ལ་བ་སྒྲུང་
 མིང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲ་རང་མཚན་ནམ་སྒྲ་སྒྱི་མིང་གདགས་རུང་བཟགས་ཟེན་མིང་
 དུ་སྒྲོས་ཞེན་རུང་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་རིག་གྱིད་ཤོག་བྱ་ལ་གྲིས་བ་དང་།
 དག་གི་རིག་གྱིད་སྒྲིས་བྱ་ཁ་ནས་གཤགས་བ་གཉིས་ཡིན་བ་དེ་ཡང་མཚོན་བུར་འགལ་
 ཏེ་མཚན་ཉིད་དང་དངོས་པོ་ཐ་དད་པས་སོ། །གཉིས་བ་ཡང་རྟོག་པའི་ཞེན་རུང་དུ་གྱུར་

བས་མི་རུང་སྟེ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་རྣམ་འགལ་བས་དང་། གསུམ་པ་ཡང་མི་རུང་
སྟེ་ཤེས་བྱ་གང་ལ་ཡང་གདགས་སུ་རུང་བ་དང་། བཞི་བ་ལ་མི་རུང་སྟེ་མཚན་ཉིད་མ་
ངེས་བས་མི་སྲིད་བ་དང་། ལཱ་བ་ཡང་མི་རུང་སྟེ་ལྟོས་སྟོ་བཏགས་བས་གང་ཡང་ཞེན་
དུ་རུང་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞེན་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྟོ་མ་འབྲུལ་བས་ཞེན་དུ་
རུང་བ་སྟེ་སྤྲ་མ་འབྲུལ་བས་བརྗོད་རུང་གི་ཆོག་གས་བ་རྒྱ་བསྐྱེད་ལ་བྱས་པར་མཚོན་བ་
སྣང་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ལ་བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་གཞི་ལ་བྱུབ་ཀྱིས་
མཚོན་བྱས་ཐ་སྟངས་ཀྱིས་མཚོན་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་དེ་ཡང་རང་གི་
གཞག་བྱ་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལ་བྱུབ་བ་སྟེ། དེ་བྱུག་དུ་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་
པར་གཞག་གཞི་ལ་བྱུབ་ཀྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཚོན་བའི་ཐ་སྟངས་དུ་མཚོན་བའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་ལྟོག་ཐ་སྟངས་དུ་ལ་བྱུབ། ཐ་སྟངས་གཞན་འགྲུར། ཐ་
སྟངས་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་བའོ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་མཚོན་བྱར་བཀོད་བ་གང་
ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་བྱུབ་ཅིང་ཐ་སྟངས་རྒྱང་པར་ལ་བྱུབ་བའོ། དཔེ་བ་ལ་དོན་ལྟོག་རྒྱང་
བ་མཚོན་བྱར་བཀོད་བ་བྱམ་པ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་མཚོན་བ་དང་། དོན་ཐ་
སྟངས་ཀྱི་ཆོག་གས་བ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པའི་བཀོད་བ་ལས་སོགས་སོ། གཉིས་པ་ལ་མཚན་
ཉིད་ནི། མཚོན་བྱར་བཀོད་བ་གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་བྱུབ་ཅིང་སྤྱིར་རྣམ་པར་བཞག་
བྱ་ཡིན་ཡང་རང་གི་དོན་ལྟོག་གིས་བཞག་བྱ་མ་ཡིན་པའོ། དཔེ་བ་ལ་མི་སྲིད་མ་ཁྲུབ་
ཁྲུབ་ཆེས་ཁྲུབ་མཉམ་ནས་ཐ་སྟངས་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་དང་བཞིའོ། དང་པོ་ནི་འགལ་
ནས་མི་སྲིད་པ་དོན་སྟེ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་བྱས་པར་མཚོན་བ་དང་། ཐ་དད་ནས་མེད་
ནས་མི་སྲིད་བ་བྱམ་པ་ལ་བྱས་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་བྱས་པར་མཚོན་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་
བྱམ་པ་སྟོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་གིས་མཚོན་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་བྱམ་པ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་
ཀྱི་ཤེས་བྱར་མཚོན་བ་དང་། བཞི་བ་ནི་བྱམ་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གི་བྱས་པར་མཚོན་བའོ།
གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི། མཚོན་བྱར་བཀོད་བ་གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་མ་བྱུབ་པའོ། །
དཔེ་བ་ལ་ལྷ་སྟེ་འགལ་ནས་དང་། ཐ་དད་མེད་ནས་དང་། མ་ཁྲུབ། ཁྲུབ་ཆེས། ཐ་སྟངས་

གཞན་དུ་མ་གྱུར་ནས་ཐ་སྐྱད་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའོ། ངང་པོ་ནི་བྱམ་པ་ལ་མ་བྱས་
 མཚོན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་པར་མཚོན་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཤེས་
 བྱ་ལ་བྱས་པར་མཚོན་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། བྱམ་པ་ལ་བྱས་པའི་ཐ་སྐྱད་བྱམ་པ་ཁོ་ན་
 ཡོད་པར་མཚོན་པ་དང་། ལྷ་པ་ནི་རྩུ་བསྐྱེད་ལ་བྱས་པར་མཚོན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༡ གསུམ་
 པ་མཚན་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་སྐྱོན་གྱི་དབྱེ་བའོ། ངང་པོ་ནི་བྱམ་པ་ལ་
 མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་རྒྱང་གཅིག་བརྟེན་པས་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྐྱད་དུ་མཚོན་པ་
 ཟླ། དེ་ཡང་མཚོན་བྱ་རྒྱང་བའམ་མཚན་ཉིད་རྒྱང་བའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བརྟེན་པ་
 ལས་སོགས་པས་ཏེ། དེ་བྲག་ཏུ་བྱམ་པ་ལས་རྩུ་བསྐྱེད་བྱས་པ་རྒྱང་གཅིག་བརྟེན་པས་
 རྩུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྐྱད་དུ་མཚོན་པའོ། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མི་བརྟེན་
 པ་དང་མཚོན་བྱ་མི་བརྟེན་པ་ཟླ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྷ་ལྷ་ཟླ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ལ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དང་། དེ་རི་ལྟར་དུ་མཚོན་
 པའི་ཚུལ་དང་། འགལ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་བསམ་པའོ། ། ངང་པོ་ལ་དངོས་དང་ཚིང་སྤོང་
 གཉིས་ལས། ངང་པོ་ལ་གསུམ་པོ་དང་འགལ་ལས་འབྲེལ། ངང་པོ་ལྟར་ན་བདག་མི་
 གཅིག་པའི་མཚན་མཚོན་དུ་མི་རུང་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རང་ལྟོག་གཅིག་ལ་གསུམ་
 ཀ་འདུ་བས་ལྟོག་པ་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལ་གསུམ་ཟླ་མཚན་ཉིད་མཚོན་
 བྱ་མཚན་གཞི་འབྲེལ་ཚུལ་ལོ། ངང་པོ་ནི་རང་ལྟོག་གཅིག་ལ་འདུ་བ་འགལ། རྩུ་བསྐྱེད་
 ལ་བྱས་པའི་དོན་ལྟོག་གཞི་བྱལ་བརྟེན་ཀྱང་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པས་འགལ་ཏེ་མཚན་
 ཉིད་ངེས་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིར་འགྱུར་མི་སྲིད་པས་དང་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་
 ལ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་གཞི་བྱལ་བརྟེན་ཀྱང་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་ཏེ་མཚོན་
 བྱ་གཉིས་པོ་མི་འགྱུར་བ་དང་། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྒྱང་གཅིག་བརྟེན་ཀྱང་གཉིས་པོ་
 མི་བརྟེན་པ་ནི་མཚན་གཞི་གཉིས་པོར་མི་འགྱུར་བའོ། ། རྩམ་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེལ་ཏེ་
 མཚན་གཞི་གསུམ་པོ་བདག་གཅིག་པས་སོ། གཉིས་པ་ཡང་རང་ལྟོག་གཅིག་ལ་འདུ་
 བར་འགལ་ཏེ་རྩུ་བསྐྱེད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་བརྟེན་ཀྱང་གཉིས་པོའི་ཐ་སྐྱད་མི་

བརྟེན་ཏེ་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་པོར་འགྱུར་མི་སྲིད་པས་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་བྱས་པ་ལ་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་བརྟེན་ཀྱང་གཉིས་པོ་མི་བརྟེན་པ་ནི་མཚོན་བྱ་
གཉིས་པོར་མི་འགྱུར་བས་དང་། བྱས་པ་ལ་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་བརྟེན་ཀྱང་གཉིས་
པ་མི་བརྟེན་པ་ནི་མཚན་གཞི་གཉིས་པར་མི་འགྱུར་བའོ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་དོན་
ལྡན་གཞི་བྱུང་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བྱུང་ཀྱང་གཉིས་པོའི་མཚན་
མཚོན་མི་བརྟེན་པ་དང་། བྱས་པ་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་གཞི་བྱུང་ན་མཚན་གཞིའི་ཐ་
སྙད་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བྱུང་ཀྱང་གཉིས་པོའི་མཚན་མཚོན་མི་བརྟེན་པས་སོ། རྩས་སྤར་
བཞིན་འབྲེལ་འོ། གསུམ་པ་སྤར་བཞིན་འགལ་ཞིང་འབྲེལ་ཏེ་བྱས་པ་ལ་མཚན་མཚོན་
ཡིན་པ་བྱང་གཅིག་བརྟེན་ཀྱང་དོན་ལྡན་གཞི་བྱུང་དང་རྣམ་པར་བཞག་བྱའི་གཞི་བྱུང་
ཞིགས་པ་དང་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀྱང་ཞིགས་ཏེ་མཚན་གཞི་དེ་
གཉིས་པོར་འགྱུར་མི་སྲིད་པས་དང་། བྱས་པ་གཞི་བྱུང་པ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཞེན་པར་བྱུང་
ནས་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བྱས་པའི་བརྟེན་བཏགས་པས་སོ། གཉིས་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་
ལ་མཚོན་བྱ་ཅམ་ཞིགས་པས་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཞིགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཚོན་བྱ་
ཅམ་ཞིགས་པས་དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཞིགས་པར་འདོད་དེ་
སྤྱི་ཞིགས་པས་བྱེ་བྲག་ཞིགས་པས་སོ། འོན་ཏེ་མཚོན་བྱ་ཅམ་ཞིགས་པས་མཚན་ཉིད་
ཐ་སྙད་ལ་ཡོད་པས་མཚོན་བྱ་ཞིགས་པ་ཡང་འདོད་ལ། འོན་ཏེ་མཚོན་བྱ་ཅམ་ཞིགས་
པས་མཚན་ཉིད་རྒྱང་པ་ཐ་སྙད་ཞིགས་པའི་བྱུང་པ་མེད་དོ། འོན་སྤྱིས་བྱེ་བྲག་ལ་མ་
བྱུང་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་དེ་མཚོན་བྱའི་བྱེ་བྲག་མ་
ཡིན་པའི་མཚོན་བྱ་རྟེན་པ་གཞི་ཡི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཚོན་རྒྱལ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་ལྡན་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ལྡན་མ་
ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་བའོ། དང་པོ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་ལྡན་གཞི་ལ་བྱུང་
ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བསྐྱེད་ལ་
མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་གཞི་བྱུང་བཀག་པས་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་བྱར་མི་རུང་

དུ་མཚོན་པ་དང་བྱུང་གཅིག་བརྟེན་པ་བཀག་པས་མཚན་གཞི་ཐ་སྟོད་བྱར་མི་རུང་
 མཚོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ལ་དོན་ལྡོག་གཞི་བྱལ་བཀག་པས་མཚན་ཉིད་ཐ་
 སྟོད་བྱར་མི་རུང་དུ་མཚོན་པ་དང་བྱས་པ་ལ་བྱུང་གཅིག་བརྟེན་པ་བཀག་པས་མཚན་
 གཞིའི་ཐ་སྟོད་བྱར་མི་རུང་དུ་མཚོན་པ་དང་། བྱས་པ་དོན་ལྡོག་གཞི་བྱལ་བཀག་པས་
 མཚན་ཉིད་ཐ་སྟོད་བྱར་མི་རུང་དུ་མཚོན་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་གཞི་
 བྱལ་བཀག་པས་མཚན་བྱའི་ཐ་སྟོད་བྱར་མི་རུང་དུ་མཚོན་པའོ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་
 གཉིས་གཞིར་བྱས་ལ་རེ་རེ་བཀག་པ་ཡང་དེས་འགྲེལ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི་ཡིན་པར་མཚོན་པ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པའི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་བྱལ་བ་ཡིན་ན་
 གཞི་མཚན་ཐ་དད་པ་ལ། མ་ཡིན་ན་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པས་ཐ་དད་ཡོད་ལ་ལྡོག་པ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཁས་
 གྲངས་མི་ཉམས་ལ། ཡང་བྱས་པའི་དོན་ལྡོག་གཞི་བྱལ་སྟེ་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་ལས་གཞན་
 བྱས་པ་བྱམ་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཁྲུབ་ཆེས་ལ་མ་ཞུགས་ན་དོན་ལྡོག་གཞི་བྱལ་མ་ཆང་
 པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རང་ལྡོག་ལ་མ་ཞུགས་ལ་དེ་བརྟེན་པའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པས་ཆང་
 པའོ། གཉིས་པ་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་ལ། མཚོན་བྱའི་ཐ་སྟོད་བྱར་མི་རུང་སྟེ། མཚོན་
 བྱ་ཅམ་ཡིན་ན་བྱར་མི་རུང་ཉམས་ལ། མ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་གཞན་གྱིས་མཚོན་པར་
 མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལས། ཁས་གྲངས་ཉམས་ཞེ་ན། བྱར་མི་རུང་ཁོ་བདག་ལ་ལྟོས་
 ནས་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས། དོན་ལྡོག་གཞི་བྱལ་བཀག་པས་མཚོན་ལ། རྒྱ་བསྐྱེད་ལ་
 ལྟོས་ནས་མ་ཡིན་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། འོ་ན་བྱར་མི་རུང་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ལ་
 རྣམ་པར་གཞག་བྱ་གཞིར་བྱལ་ཞུགས་ནས་ཁྲུབ་ཆེས་ཏེ་རིགས་མི་མཐུན་བྱར་མི་རུང་
 ལ་ཞུགས་པས་དང་། མ་ཞུགས་ན་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞེ་
 ན། ཞུགས་མོད་ཀྱིས་ཁྲུབ་ཆེས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ་བྱར་མི་རུང་རིགས་མི་མཐུན་མ་ཡིན་
 ཏེ་ཁོ་རང་ལ་ལྟོས་ནས་བྱར་རུང་ཡིན་པས་སོ། འོ་ན་རིགས་མི་མཐུན་གང་ཞེ་ན། ཁོ་
 རང་ལ་ལྟོས་པའི་བྱར་མི་རུང་སྟེ་གཏན་ནས་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་འགལ་

མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་དང་། མཚན་བྱེད་མཚན་གཞིའི་འགལ་མཚན་སོ། དང་པོ་ལ་འགལ་འགལ་འདྲ་ལ་མི་འགལ་བ་དང་། མཚན་མཚན་འདྲ་ལ་མི་མཚན་མཚན་སོ། དང་པོ་ནི་རྒྱ་བསྐྱེད་ལ་བྱས་པའི་དོན་ལྡན་གཞི་ལ་བྱུང་གིས་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་དང་། ཡང་བྱས་པའི་དོན་ལྡན་གཞི་བྱུང་བས་དེ་ཉིད་བཀག་པས་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་མི་རུང་དུ་མཚོན་པ་སྟེ། འོན་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞིར་འགལ་ནས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མཚན་ཉིད་གཞི་བྱུང་ནི་རྒྱ་བསྐྱེད་ལ་ཆང་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་བཀག་པ་ནི། གཞི་བྱུང་ཁོ་བདག་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་པ་ཁེགས་པས་སོ། གཉིས་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་དངོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཅམ་དོར་གྱིས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་དང་། ཡང་ཅམ་དོར་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་པ་ཅམ་དོར་གྱི་མེད་དགག་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའོ། འོན་གཞི་མཚན་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ་མཚན་གཞི་བདེན་དངོས་ཀྱི་དོར་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་དོར་བས་སོ། གཉིས་པ་ལ་འགལ་འགལ་འདྲ་ལ་མི་འགལ་བ་སྟོན་པོ་ལ་སྟོང་བས་རྟོགས་པས་མངོན་འགྱུར་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་ལ། ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ལ་སྟོང་བས་རྟོགས་པས་བཀག་པ་མངོན་ཐ་སྙད་བྱར་མི་རུང་དུ་མཚོན་པའོ། འོན་བྱར་རུང་མི་རུང་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་བྱར་རུང་ནི་སྟོན་པོ་ལ་ཆང་ལ་མི་རུང་བ་ནི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ལ་སྟོང་བས་རྟོགས་པ་ཁེགས་པ་བསྒྲུབས་སོ། ཡང་མཚན་མཚན་འདྲ་ལ་མི་མཚན་མཚན་སོ། བྱམ་པ་ལ་སྒྲུབ་པས་མ་དོར་བས་བསྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་དང་། ཡང་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་པས་མ་དོར་བས་བསྒྲུབ་པ་ཅམ་དུ་མཚོན་པ་ཡང་ལྡན་པ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་པའོ། གསུམ་པ་ངེས་པའི་བསམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐ་དད་ངེས་པ་གངས་ངེས་བསམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་པོ་མི་གཅིག་པ་དང་། གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་རོ་པོ་གཅིག་ལ་ལྡན་པ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། གསུམ་པོ་ངོ་པོ་མི་གཅིག་པ་བྱམ་པ་ལ་དབྱེད་བཟོད་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཀྱས་པས་སྟོང་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་

བ་སྒྲུབ་དུ་མཆོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཆོན་གཞི་དངོས་པོ་མཆོན་ཉིད་དངོས་མེད་གཅིག་པ་
 བཀག་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དབྱུང་མི་བཟོད་ཀྱི་དོན་བྱེད་ལུས་པ་
 ལུས་པ་ལ་གྲུབ་པར་འགྱུར། འདོད་ན། ལུས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཁེགས་པར་འགྱུར། དབྱུང་
 མི་བཟོད་པ་དང་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་སྒྲུབ་བྱར་བྱང་ཉམས་སོ།
 གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་གིས། གསུམ་པོ་ལྡན་གྲོག་གཅིག་པས་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་
 པས་ཐ་དད་པ་དེ་ལ་མེད་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲ་སྟོ་ཞེན་པས་ཞེན་བྱར་བྱ་མ་གྲུབ་པས་རྣམ་
 པར་བཞག་འཛོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཏྲག་འཛིན་སྒྲེས་པས་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་ཟེན་པས་
 རྫོངས་པ་མ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་མི་མིད་པར་འགྱུར་རོ། གསུམ་པ་ནི། རོ་པོ་གཅིག་
 ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དོ། དེ་ཡང་མཆོན་མཆོན་གཉིས་ལྡན་ཡོད་ནང་གི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་
 མ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་མཆོན་ལྡན་ཡོད་མིན་པས་དང་། བཏགས་ཡོད་ནང་གི་ལྟོག་པ་ཐ་
 དད་མིན་ཏེ་མཆོན་ཉིད་བཏགས་ཡོད་མ་ཡིན་པས་ལྡན་ཡོད་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ལྟོག་པ་
 ཐ་དད་དོ། མཆོན་གཞི་དང་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ་མཆོན་གཞི་ལྡན་ཡོད་ཡིན་ན་མཆོན་
 ཉིད་དང་ལྡན་ཡོད་ནང་གི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་མཆོན་བྱ་དང་ལྡན་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ལྟོག་པ་
 ཐ་དད། མཆོན་གཞི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ན་མཆོན་བྱ་དང་བཏགས་ཡོད་ནང་གི་ལྟོག་
 པ་ཐ་དད་མཆོན་གཞི་ལྡན་ཡོད་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། ཡང་གསུམ་
 པོ་སྐྱབ་པ་ནང་གི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཡོད་དེ་བྱུམ་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གིས་མི་ཏྲག་པ་
 མཆོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཆོན་གཞི་མཆོན་ཉིད་དགག་པ་མཆོན་བྱ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པ་
 ལུས་མེད་ལ་དགག་པ་འབའ་ཞིག་པས་མེད་དགག་ཏུ་མཆོན་པས་དང་། ཡང་མཆོན་
 གཞི་དགག་པ་མཆོན་གཞི་མཆོན་བྱར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དོན་སྟེ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པས་
 སྟོང་པས་དངོས་མེད་དུ་མཆོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ན་དགག་པ་ནང་གི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་
 མེད་དེ། མཆོན་བྱ་ལ་དགག་པ་མི་མིད་པས་སོ། གཉིས་པ་ལ་མཆོན་མཆོན་ལ་གངས་
 ངེས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་གསུམ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཆོན་བྱ་གཉིས་མཆོན་དགག་
 མཆོན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་གཅིག་མཆོན་དགག་ དེས་ན་གངས་མཉམ་པར་

བཙུབ་པའོ། དང་པོ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན། དེར་འཛིན་གྱི་ཚད་མ་དང་
 དེའི་ཐུགས་སྒྲུབ་པའི་ངེས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། སྒྲ་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་པའི་
 ཞེན་རུང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་མཚོན་བྱ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མཚན་
 ཉིད་གཉིས་ཡོད་པས་དེར་འཛིན་ཚད་མ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ལས་སོགས་སྤར་བཞིན་
 དགག་གོ་གསུམ་པ་ནི་དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱ་གངས་མཉམ་པས་བྲབ་གྱི་མི་
 མཉམ་ན་མཚན་མཚོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། མཚན་གཞི་དང་མི་མཉམ་པ་ཡོད་དེ་མཚན་
 གཞི་དུ་མ་མཚན་མཚོན་བྱུང་གཅིག་གིས་མཚོན་ལ། མཚན་གཞི་གཅིག་ལ་མཚན་
 མཚོན་དུ་མས་རྟགས་མཚོན་དུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་དེས་ཤེས་བྱ་རི་ལྟར་འཛིན་ཅེ་ན་
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ཡིན་ན་ཐུགས་ལ་བརྟེན་པར་འཛིན་ལྟོག་པ་ཡིན་ན་ལྟོག་པ་ལ་
 བརྟེན་པར་འཛིན་གིས། དེ་རི་ལྟར་དུ་ན་ཐུགས་ལྟོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐུགས་ལ་ཡིན་
 པར་མཚོན་པ་བྱམ་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པར་མཚོན་པ་ལས་སོགས་པ་སྟེ་ཐུགས་
 ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་བཀག་པར་མི་མཚོན་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་
 མཚོན་པ་ནི་རྟ་ལ་འོག་ལལ་བཀག་པས་དེ་བ་སྤང་གིས་སྤོང་པར་མཚོན་པ་ཀུན་ཐུགས་
 ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཡིན། ཡིན་པར་མི་མཚོན་བཀག་པར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་པར་མཚོན་
 པའོ། གཉིས་པ་ལ་བྱས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཐ་སྟད་དུ་མཚོན་པ་ལས་
 སོགས་པ་སྟེ་ཐུགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཡིན་བཀག་པར་མི་མཚོན་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་།
 སྐྱད་ཅིག་རང་ལྟོག་ལ་སྤོང་བས་རྟགས་པ་བཀག་པས་མངོན་འགྱུར་ཐ་སྟད་བྱར་མི་
 རུང་དུ་མཚོན་པ་ལས་སོགས་ནི་ལྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཡིན་པར་བཀག་པར་མཚོན་
 པས་མ་ཡིན་མཚོན་པའོ། དེའི་ཕྱིར་མཚོན་པའི་ཚུལ་ནི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆ་རེག་ཡོད་པས་
 མེ་ཡོད་པར་མཚོན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ན་ཆ་རེག་མེད་པས་མེ་མེད་པར་མཚོན་
 པ། དངོས་པོ་ཀུན་སྐྱད་ཅིག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོར་མཚོན་པ་དང་།
 དངོས་མེད་ཀུན་སྐྱད་ཅིག་གི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ལས་སོགས་
 སུ་མཚོན་པའོ།

༧ གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་འཁོར་འདས་ཀྱི་མཚན་མཚོན་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་
 ཐུན་མོང་མེད་ཅིང་། སྒྲིར་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ནི་རང་འཛིན་ཞེས་པས་རང་གི་མཚོན་
 བྱའི་དོན་ལྡན་གཞི་ལ་འཛིན་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ས་མཚན་ས་རྣམས་གྲངས་ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་
 ལུགས་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། བདེན་པ་མཐོང་མ་མཐོང་གཉིས་ལ་འཛིན་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་
 ན་དབང་པོ་ཉིང་འཛིན་ཚུན་ཆད་འཁོར་བར་འགྱུར་རྟེ། འཛིན་ཉིན་པའི་ལམ་དུ་སྐྱེད་བྱ་
 ཡིན་པས་སོ། རང་ལུགས་ནི། ས་མཚན་ས་ལམ་ལ་ཁྲགས་མ་ཁྲགས་ཡིན་ལ་ངོ་པོ་
 བདག་མེད་ལམ་དུ་བྱེད་མི་བྱེད་བསྐྱབ་བྱའམ་རང་བཞིན་གཟུགས་སོགས་དང་སྦྱིན་
 སོགས་ལ་བྱེད་དོ། ཅོད་སྤོང་ལ་ལམ་པས་བྱང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་
 པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་བྱང་པོ་ལ་གནས་སྐབས་བརྟེན་ཡང་དེ་ཉིད་བདག་
 མེད་དུ་རྟོགས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཐུན་མོང་དང་སོ་སོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། གཞི་ནི་
 མཚན་ཉིད་དེས་ཁྲབ་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལ། ངོ་པོ་ནི་འཁོར་འདས་གཉིས་དང་། རྒྱ་མཚན་
 ལ་གདུལ་བྱ་དང་གཉིན་སོ་གཉིས་སམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་
 རྟེ། འོན་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ལྟོས་པ་སྟེ། འཁོར་བ་དང་སྐྱེད་ན་ལས་འདས་པའི་
 ཐོན་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདུས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས།
 གཞན་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། འཁོར་བ་ཀུན་རྫོབ་སྤང་འདས་སྤོང་ཉིད་དོན་དམ་ལ་
 ལྷག་མ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་ལ་ཡུལ་
 བདེན་པའི་མིང་གི་བཀྲགས་པ་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་མཐོན་མེད་པ་ཕྱིན་པ་དང་ཉིར་བཞག་
 ལས་སོགས་བདག་མེད་དུ་གནས་ཤིང་རྟོགས་ལྡན་ནས་དོན་དམ་མིན་པར་འགྱུར་
 ལ། འདོད་ན། དེ་དག་སྒྲིས་པའི་མཚན་མར་འགྱུར་བ་ལས་བྲན་པ་ཉིར་བཞག་ལ་རང་
 བཞིན་མེད་དེ་ལས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། རང་ལུགས་ལ་འཁོར་བ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་
 བསྐྱས་ལ་སྤང་འདས་དོན་དམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་སྟེ་ལམ་དང་འབྲས་བྱ་ཡི་ཐོན་ཡིན་པ་

སྒྲེ། གཞུགས་ནས་ཕྱི་ལོ་བར་དེ་ལོར་བ་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནས་
 གླུ་མེད་པ་འབྲས་བུའི་སྤྱང་འདས་ཏེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།
 ཙྴང་སྤྱང་ལ་གླུ་མེད་ཉེར་བཞག་ལས་སོགས་སྦྱོས་པའམ་ཇེས་ཐོབ་མེན་པར་འགྱུར་ཞེ་
 བ་སྦྱོར་བ་ལས་སོགས་རང་ལྷོག་ནས་བྱུང་བ་མེད་ལ། གླུ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་
 མེད་ལྷོག་ནས་འདོད་དེ། མཉམ་བཞག་དོན་དམ་ལ་ཇེས་ཐོབ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་སོ།
 དབྱེ་དོན་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། རོ་པོ་གཅིག་སྟེ་སྤྱང་པོ་ལྷ་
 ཡི་མཆོད་ཉིད་སྤྱང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བདག་གཅིག་པས་དང་། བྱེ་བྲག་དངོས་པོ་ཐ་དད་དེ་
 རྟོགས་ཆེན་ལྷ་བ་དང་ཟག་སྤྱང་ཐ་དད་ལས་དང་། རོ་པོ་གཅིག་པ་ཡང་ཡོད་དེ་འདྲ་བྱེད་
 ཉིང་འཛིན་བདག་གཅིག་པས་ཟེར་རོ། དེའི་དང་པོ་ལྷར་ན་སྤྱང་པོ་ལྷ་ཉིད་སྟོལ་བྱུང་
 པའི་ཆེ་སྤྱང་ཉིད་ཀྱང་བྱུང་བར་འགྱུར། འདོད་ན། འབད་མེད་དུ་སྟོལ་བར་འགྱུར་ལ་
 བྱུང་བ་མེད་ན་གཅིག་ལ་གཅིག་བྱུང་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་བདག་གཅིག་པ་ཉམས་
 སོ། གཉིས་པ་ལ་ཟག་སྤྱང་ཉིད་སྟོལ་བས་རྟོགས་ཆེན་ལྷ་བ་རྟོགས་པ་མེན་པར་འགྱུར།
 བྱུང་བ་མེད་ན་ཅུ་ལས་མེར་སྟོལ་བ་དང་མཆུངས་ལ། འདོད་ན། དེ་བཞིན་སྤྱང་པོ་སྤྱང་
 པ་ཉིད་གསལ་ན་མཆོད་མ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཉིད་དུ་གསལ། ཞེས་པས་སོ། གསུམ་
 པ་ཡང་སེམས་དབས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་སུ་དགེ་མི་དགེ་འདུ་བྱེད་གཡོ་ན་
 མཉམ་བཞག་ཏུ་མི་འཐད་ལ་མི་གཡོ་ན་ཁས་སྒྲངས་ཉམས་སོ། རང་ལུགས་ལ་སྤྱང་
 ཉིད་གླུ་མེད་འབྲས་བུ་ནི་འཁོར་འདས་ཀུན་དང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་
 པས་ཏེ། རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས་དང་། བྱེ་བྲག་འཁོར་འདས་ནི་རྟོགས་མ་
 རྟོགས་ཀྱི་སྟོང་ར་ཐ་དད་དེ། རྟོགས་མ་རྟོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་སྦྱེ་བས་སོ། རྩོད་
 སྤྱང་ལ་དང་པོ་ལྷར་ན་རོ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་དབྱེར་མེད་པས་ཤི་ན། རང་བཞིན་
 དབྱེར་མེད་པས་བྱུང་བ་མེད་ལ་རྣམ་པ་དབྱེར་མེད་པའི་རྟོགས་མེད་ལ། ཡང་དབྱེ་བ་
 བྱར་མེད་དམ་ཇེས་འབྲལ་མི་ཤེས་ཀྱི་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལན་གདབ་སོ། རྟོགས་པ་ལྷར་
 ན་སྤྱང་འདས་དང་ཐ་དད་པས་འཁོར་བ་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་ཐ་

དད་པའི་རྟགས་མེད་ལ། མྱོང་རྩ་ཐ་དད་པའི་བྱུང་བ་མེད་རྣམས་ཐ་ཐ་དད་པའི་ཡང་བྱུང་བ་མེད་དོ། གྲངས་ངེས་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ངེས་སོ། །

འགཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་རྗེས་གསུངས་པ་ཡང་ས་བདུན་ཚུན་ཆད་ལ་བྱུང་བཅས་ལ། དཔལ་གྱིས། འཛིག་པའི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་གསུངས་པ་སྟེ། མཚོན་བྱས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་སོ། ཡང་མངའ་བདག་གིས། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་སྟེ་གནས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པ་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་འཁོར་ལམ་གྱི་དོན་ལྟོག་ཏུ་འགྱུར་དོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འཁོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་འཁོར་བའི་ཐ་སྙད་དོན་གྱི་ལྟོག་པ་གཞི་ལ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཞི་འཁོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐོན་གང་ཞིག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་ཤིང་རྣམས་བྱང་གི་འགལ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཟེར་ཏེ་དང་པོ་མཚོན་བྱས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་ལ་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་རང་ལྟོག་དོས་མ་ཟེན་ནོ། །

གཉིས་ལ་པ་ཡང་ས་བདུན་ཚུན་ཆོད་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་ལས་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ཡན་ཆད་མྱུང་འདས་སུ་བཤད་པས་སོ། རང་ལུགས་ལ་བདག་འཛིན་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་བཅས་པ་སྟེ་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས། འབྲུམ་ཉིག་ལས་གསུངས་སོ། ཡང་དེ་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་དོན་ལྟོག་གཞི་ལ་བྱུང་གིས་འཁོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའོ། ཚོད་སྤོང་ལ་རང་ལྟོག་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་མེད་དེ། འཁོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའི་བྱུང་བ་མེད་ལ་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་འཁོར་བ་རྒྱུད་པ་ལས་ཐ་སྙད་མ་བཞོད་པས་སོ། སེམས་དཔལ་གཞན་དོན་དུ་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་དུ་ལེན་པ་ལ་བྱུང་བཅས་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱི་མ་ཡིན་གཞན་དོན་ལ་དགོངས་པ་འཕམ་བདག་འཛིན་དང་བཅས་པ་མེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ས་མཚམས་རྣམས་གྲངས་སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི་སྤྱར་བཤད་ཟེན་

ལ། གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱལ་ལ། རོ་བོ་ནི་སྤང་པོ་ལྟ་སྟེ།
 རོ་ན་འཛིག་རྟེན་འཁོར་བའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་ཟེར་ནས། སྤང་པོ་ལྟ་ལས་མི་སྟོན་པ་ཅི་
 ཞེན། དེ་ནི་འཁོར་བའི་བོན་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ལྟར་འདུས་ཏེ་ལས་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་
 གྱི་རྒྱ་དང་རོ་བོ་དང་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། རྒྱ་མཚན་ཟག་སྤང་ལྟས་བྱེ་བས་
 མཚན་ཉིད་ཀྱང་ལྟར་བསྟན་ལ། དབྱེ་དོན་སྤང་པོའི་བཤད་ཟེན་ལ་མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་
 ཅིག་གཟུགས་དང་མིང་གཞི་ཐ་དད་ལ་མིང་གཞིའི་མཚན་ཉིད་བདག་གཅིག་ཟེར་ཏེ་
 མིང་གཞིའི་དོན་ལྟོག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། དེས་ན་འདི་དག་
 ཐམས་ཅད་རང་སྟོག་མ་འདྲེས་པའི་རོ་བོ་སོ་སོར་ཡོད་པས་ཐ་དད་དོ། གྲངས་དེས་ལ་
 སྤང་པོ་ནི་བཤད་ཟེན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་སྤང་པོ་ལ་སྟོས་ནས་དེས་སོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་སྤང་པོའི་བྱེ་བྱག་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་མཚན་ཉིད་དཀྱུས་
 ཉིད་དུ་གསལ་ལོ། གསུམ་པ་དེས་བྱེད་ལ་བདག་རང་རིག་གིས་བྱལ་ཅིང་སྤྱུག་བསྐྱལ་
 རྟོང་བས་བྱལ་བོ། གཉིས་པ་སྤང་འདས་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་དེས་བྱེད་དོ། དང་
 པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་རྒྱ་འབྱུང་བ་ལྟ་ལས་རག་མ་ལུས་པ་འབྲས་བུ་
 ལུས་རག་ཡིད་ལ་རྟེན་མི་འཆང་བ་ཞེས་བྱ་ཆེན་གྱིས་གསུངས་ཏེ། གཤིས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ལ་བྱལ་ཆེས་སོ། མེདུས་འཁོར་བའི་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་གསུངས་པ་ཡང་
 མཚོན་བྱས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་སོ། ཡང་ལས་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས།
 གོང་མ་ཀྱན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡང་ས་བདུན་རྩུན་ཆད་ལ་ལས་ཡོད་པ་དང་སེམས་
 དབའ་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་དུ་སྒྲང་བ་ལ་མ་བྱལ་བོ། ཡང་ཁ་ཅིག་སྤང་འདས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 ཐ་སྟངས་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྤང་འདས་ཐ་སྟངས་དོན་གྱི་ལྟོག་པ་གཞི་ལ་འཛིན་
 པ་དང་། དེ་བརྟེན་པའི་སྤང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་མཚན་འཛིན་པའི་བོན་གང་
 ཞིག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་བྱང་ཅམ་ཟེར་ཏེ། དང་པོ་ལ་མཚོན་བྱས་བྱེད་པར་
 དུ་བྱས་ལ་སྤྱུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དང་། གཉིས་པ་ཡང་ས་བདུན་རྩུན་ཆད་ཀྱི་སེམས་
 དབའ་ཡང་སྤང་འདས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། རང་ལུགས་ལ་བདག་མེད་བདེ་བ་དང་

བཅས་པ་སྟེ། སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེ་བའི་མཆན་ཉིད་དོ། ཞེས་སོ། ཡང་དེ་ཉིད་
 མཆན་གཞི་ལ་སྤང་འདས་ཀྱི་དོན་ལྟོགས་གཞི་ལ་བྱུང་གིས་སྤང་འདས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་དུ་མཆོན་པའོ།། ཅོད་སྤོང་ལ་རང་ལྟོགས་ཐེང་མི་འགྱུར་བ་ནི་སྤང་འདས་
 མཆན་ཉིད་དུ་ཉགས་མེད་ལ་སྤང་འདས་མཆན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་མཆོན་པའི་བྲུབ་པ་མེད་
 དོ། ལྷག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་མ་བཞོན་པས་སོ། །ཁམས་གོང་མའི་ཉིང་
 འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་བྲུབ་ཆེས་པ་ནི་མེད་དེ་བདག་མེད་དང་བཅས་པ་མེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ས་མཆོམས་རྣམ་གྲངས་སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི་སྤྱིའི་ས་མཆོམས་
 ལྡར་བཤད་ལ་བྱེ་བྲག་ལ་གཞི་ལས་འབྲས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱི་ན་མེད་པའི་
 འབྲས་བྱ་སྟེ། འོ་ན་དེ་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན་ཡིན་མོད་གིས་གཞིར་མི་འགལ་
 བ་ནི། གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱན་ལ་བྲུབ་པར་གནས་པའི་གཞི་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་
 མཛོན་དུ་གྱུར་བའི་བོན་ཉིད་དུ་གནས་པ་འབྲས་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་དེའི་ཡོན་
 ཉན་གྱི་ཅལ་ཡིན་པས་སོ། དེ་ལྟར་སྤྱི་ན་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཀྱན་ལ་བྲུབ་ཀྱང་ངོ་
 ཤེས་ཤིང་ཐོབ་པ་ནི་དགོན་པས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བྱ་དང་འབྲའོ། ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པོ་དེས། རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཀྱན་ལ་བྲུབ་པར་གནས། ཞེས་
 སོ། གཉིས་པ་ནི་ལམ་དང་ཐུན་མོང་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི་ཆོགས་ནས་རྒྱན་
 མཐའ་རྒྱན་ཆོད་ལ་ཡོད་ལ་བྱེ་བྲག་ནི་ཞོར་ལས་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། འབྲས་བྱ་ཡི་
 བོན་བཅུ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ལ་གཞན་རྣམས་ཡོན་ཉན་ཡར་ལྡན་དུ་ཡོད་
 དོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། གཞི་ནི་མཆན་ཉིད་དེས་བྲུབ་ལ། ངོ་པོ་ནི་སྤྱི་མེད་བཅུ་དང་།
 སྤྱིང་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། གཡུང་བྱང་གི་ལམ་བཅུ་གཉིས་དང་། གཤེན་རབས་ཀྱི་སྤྱིད་
 པ་དགྲུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཉན་བཅུ་གཅིག་གོ་རྒྱ་མཆོན་ལ་རྟོགས་བྱེད་ནི་གྱི་
 གནས་ལུགས་དང་། རྟོགས་བྱེད་ལམ་གྱི་བརྟེན་རྒྱལ་དང་། དོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་
 ཐོབ་རྒྱལ་ལ་སྟོས་ནས་བྱེ་བས་ཉ། དང་པོ་ལ་སྤྱིང་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། གཉིས་པ་ལ་

ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྒྲ་མེད་དང་། གཉིས་པ་ལ་
གཡུང་བྱུང་གི་ལམ་དུ་སྒྲེ་ལ། གསུམ་པ་གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ་གཤེན་སྟོང་། གཉིས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་སྒྲེ་བའོ། དེ་སྒྲེ་
དོན་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་དང་། གཞན་རྣམས་དབྱེར་མེད་
དེ། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་དང་། གཞན་རྣམས་ལམ་དང་འབྲས་བུ་
ཐ་དད་དེ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་དང་། ལམ་ལ་སྒྲ་མེད་དང་གཞན་རྣམས་ངོ་བོ་
གཅིག་སྟེ་སྒྲ་མེད་བཅུ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དང་། ལམ་བཅུ་གཉིས་ནི་སྒྲ་
སྒྲེ་ཐ་དད་དོ། གངས་ངེས་ལ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ་དོན་དང་རྟོགས་བྱེད་
འབྲས་བུ་གསུམ་ལས་མང་ཉུང་གི་མཐའ་ཁེགས་ཏེ་དེར་མ་འདུས་པ་མེད་ལ་དེ་དག་
ནང་རིགས་གཅིག་ཏུ་གཅིག་མི་འདུ་བས་སོ།།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྒྲ་མེད་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་
ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་རང་བཞིན་མེད་ཅམ་ངེས་པ་རིགས་འཇུག་སྟོག་
གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ཅམ་ཟེར་ཏེ་གཡུང་བྱུང་གི་ལམ་ལ་བྱུང་ཆེས་སོ། དེས་
ན་ཐབས་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་བོན་ལམ་གྱི་བྱུང་བྱེད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་
སྒྲང་འདས་སུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱུང་
ལ། ངོ་བོ་ནི་བཅུ་དང་། རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དེ་སྒྲེ་བ་དང་། བསྐྱབ་པའི་
དེ་སྒྲེ་བ་དང་། ས་སྟོང་གི་དེ་སྒྲེ་བའོ། དང་པོ་ལ་བདག་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་སུ་
གསུངས་མེད་ཀྱིས་འོན་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པར་བྱིན་པ་བཅུ་ལས་ལྟ་ནི་རྒྱའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེད་
པར་བྱའོ། ལྟ་ནི་འབྲས་བུ་ཚུལ་དུ་སྐྱེད་པར་བྱའོ། ཞེས་བདལ་འདུམ་ལས་གསུངས་
སོ། དང་པོ་ལྟ་ནི་རྒྱ་ལ། གཉིས་པ་ལྟ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ལྟ་སྐྱེད་བའོ་དང་
ནམས་ཤས་ཆེར་སོག་ལ་ལྟ་སྐྱེད་པར་བྱའོ། ཡེ་ཤེས་ཤས་ཆེར་སོག་སྟེ་ལར་ནི་བྱུང་
འབྲེལ་དུ་བྱེད་ལ་རང་དོན་གཞན་དོན་སྒྲེ་ན་དང་པོ་ལྟ་སྐྱེད་བའོ། གཉིས་པ་ལྟ་
གཞན་རྒྱུད་སྟེ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལས་སྟོན་

བ་སྟེ་དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་གསུམ་དུ་འདུས་གཞི་ལ་བདུན་སོ་
 གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་བུ་སྤོང་བུ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། མི་དམིགས་པའི་
 སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་སེམས་དང་། འཁོར་གསུམ་མ་དམིགས་པ་རང་རྟོགས་པས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་འདུས་སོ། གསུམ་པ་ས་རེ་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པར་བྱིན་པ་རེ་དང་
 སྐྱར། ཞེས་པས། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དུ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་གྱིས་འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་རང་མཚན་མངོན་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ། སྤྱིན་པ་ལས་སོགས་ས་
 རེ་དང་སྐྱར་ཞིང་སེར་སྒྲ་ལས་སོགས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་རེ་རེ་སྤོང་པས་སོ། དབྱེ་དོན་རང་
 བཞིན་མེད་ཅམ་དུ་གཅིག་མོད་གྱིས་རང་གི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱའི་སྒྲ་མེད་ལྷ་
 རོ་མོ་གཅིག་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་སྟེ་འདི་ལྟར་སྤྱིན་པ་ལ་འཛོན་ཆགས་མེད་པ་སྟེ། ཀྱན་
 འབྱུང་གི་སྒོ་ཁེགས་པ་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དེ་ཁེགས་པས་བྱུང་ཆོར་མེད་པ་བཟོད་
 པ་དང་། དེ་མེད་པ་བཏང་སྟོམས་འབྱུང་བས་བཙོན་འགྲུས་དང་། དེ་མི་འབྱུང་པས་
 འབྱུང་ལྷོག་མེད་པས་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། འབྲས་བུ་ལྷ་ཡང་རོ་མོ་གཅིག་
 ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དེ་འདི་ལྟར་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པས་སྟོབས་ལ། དེས་
 ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་སྟོང་རྗེས་དང་། དེ་ལ་རེ་དོགས་མེད་པས་སྟོན་ལམ་དང་། དེ་
 འཁོར་ཆགས་མེད་པས་ཐབས་དང་དེ་ལ་འབྲལ་པ་མེད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷོག་པའོ།
 གངས་ངེས་ལ་རྒྱ་མཚན་འཁྲུགས་ལ་ངེས་པ་དང་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཚུལ་ལ་སྟོས་ནས་གང་
 ངེས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱའི་ལྷས་བྱུན་མོང་དུ་འབྲས་བུའི་ལྷ་བསྐྱེད་ལ་བྱུང་པར་དུ་ལོངས་
 སྟོང་འཆོགས་པ་དང་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དང་། ཉན་མེད་ཅིང་རྟེན་མཛེས་པ་དང་། སྟེས་
 མ་ཐག་དུ་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པར་བོན་སྟོང་པ་དང་། ཉོན་མོངས་བྱག་རྩ་མེད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་བདེ་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་ངེས་པ་བཞིན་ཐོབ་ལ། འབྲས་བུའི་ལྷས་སྐྱུ་བྱེ་བ་
 ཐག་བརྒྱུ་འབྱེད་རུས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་འཆར་བ་དང་། ངེས་པའི་ལམ་ལྷ་གཞན་ལ་
 ཉོན་རུས་པ་དང་། སྤྱི་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཙེ་བརྒྱད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
 འབྱུང་བ་ལ་སྟོས་ནས་ངེས་པ་བཞིན་ངེས་སོ། གསུམ་པ་ནི་དེ་དག་ལམ་ནི་ཐབས་ཡིན་

པར། ཐབས་པ་རོལ་བྱིན་པ་བཅུ་ལ་སྟོང་། ཅེས་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
 ཚུལ་གྱིས་འགྲུབ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྒྱ་ན་མེད་པས་གྲུབ། རང་བཞིན་མེད་པར་མ་
 རྟོགས་ན་རྒྱ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚངས་པ་གཙུག་ཤུད་ཀྱི་གསུང་གི་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་
 མ་འབྲེལ་ན། རྒྱ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིན་དང་སྤྱིན་པ་ཆེན་པོ་སོགས། ཡན་ལག་དྲུག་
 ཏུ་མཁས་པས་སྟུང་། ཅེས་དང་། དེས་སྟུང་འདས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིན་པར་ལམ་གྱི་པོན་
 ཡིན་པས་གྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་གཤེས་ཀྱི་
 གནས་ལུགས་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་
 ཉིད་དེས་བྲུབ་ལ། རོ་པོ་བྱེ་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་བརྒྱུད་དང་། རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ་སྟེ།
 དགག་བྱ་དང་། རྟོགས་ཚུལ་དང་། རོ་པོ་ལྷ་སྟོན་ལ་སྟོན་ནས་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་བྱེ་
 དང་ནང་ལས་སོགས་པ་དངོས་པོར་འཛིན་པ་བའི་བརྒྱུད་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོར་
 འཛིན་མི་སྤིང་ལ། དེ་འགོག་པ་ལ་སྟོན་ནས་བའི་བརྒྱུད་དུ་བྱེ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་
 དོན་སྤྱི་དང་རང་མཚན་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྟོང་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་
 རྟོགས་ཅམ་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་སྟོན་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་བྱེ་སྟོང་ཅམ་
 རྟོང་ཅེ་ལ་ཡོད་དེ་བཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དང་། བྱང་སྟོང་
 བཟོད་པ་ནས་ཡོད་ལ་གཉིས་ཀས་སྟོང་པ་པོན་མཚོག་ན་ཡིན་ཏེ་འཛིན་པ་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ།

གཉིས་པ་གསུམ་པ་མངོན་འགྱུར་དང་བའི་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་མཐོང་ལམ་ནས་ཡོད་ལ། དེའི་རྒྱན་ལ་གོས་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ལམ་ནས་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདུས་བྲས་སྟོང་ཉིད་ལས་སོགས་བཅུ་ནི་ས་དང་པོ་མན་ཆད་བཅུ་ལ་
 དེམ་པ་བཞིན་ཐོབ་ཅིང་། རྒྱན་མཐར་དོར་བ་མེད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་དངོས་
 པོ་མེད་པའི་རོ་པོ་ཉིད་སྟོང་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ལ། པོན་ཐམས་ཅད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་
 སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་དང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དག་ཅིང་སྤྱིན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཐོབ་

བ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་མཚན་མ་རྣམ་པར་དག དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རྣམས་
 ཀྱན་འབྱུང་བས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཏུ་གསལ། ཞེས་ལས་རྒྱད་ལས་
 གསུངས་སོ། གསུམ་བ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་བསྐྱུས་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་
 བསྐྱོམ་བ་སྟོན་དང་བལ་ནས་ཕྱི་སྟོང་ལས་སོགས་དགྲ་དང་ལྟ་བ་སྟོན་དང་བལ་བས་
 རང་བཞིན་མེད་བ་སྟོང་བ་ལས་སོགས་དགྲར་འདུས་བ་ལ་སྟོས་ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཏུ་
 བསྐྱོན་ནོ། ། དབྱེ་དོན་ལ་འདི་དག་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པར་རྫོ་ལ་ཐ་དད་ཏུ་སྟེ་ཡང་
 གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཐ་དད་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོག་
 པ་ཐ་དད་དོ། གངས་ངེས་ནི། རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལུགས་ལ་ངེས་ཤིང་རྟོགས་བྱེད་ཡེ་ཤེས་
 བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་ངེས་སོ། གསུམ་བ་ནི། གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟེ་མེད་
 སྟོང་པར་གནས་པས་བདག་གཏན་མ་གྲུབ་པས་ངེས་ཏེ། དེ་ཡང་གཅིག་དང་ཏུ་བལ་
 ལས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་དབབ་སྟེ་གོང་ཏུ་བཤད་ཟིན་ནོ། །

གསུམ་བ་གཡུང་བྱུང་གི་ལམ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་
 དོ། དང་པོ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའོ། གཉིས་བ་ལ། ས་མཚན་ས་
 རྣམ་གངས་སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་མ་
 རོབ་པར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་གསུམ་ཚོགས་ལ། དེ་འོག་གཉིས་སྟོར་བ། དེ་འོག་
 གཉིས་མཐོང་བ། དེ་འོག་སྒྲོམ་བ། དེ་འོག་བཞི་དེ་དག་གི་སྐྱེ་མོང་གི་འབྲས་བུའོ།
 གཉིས་བ་ལ་ལྷ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱུང་ལ། ངོ་བོ་བརྩུ་གཉིས་ཀྱང་ལམ་
 བཞི་སྐྱེ་མོང་འབྲས་བུ་དང་ལྷར་འདུས་ལ། རྒྱ་མཚན་ལ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ལ་དོན་སྟེ་དང་རང་མཚན་ལམ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རོས་
 བསམ་དང་བསྐྱོམ་བྱུང་གཉིས་ལ་ཚོགས་སྟོར་གཉིས་དང་། གཉིས་བ་ལ་མངོན་སུམ་
 ཏུ་གསལ་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་
 དང་། གཉིས་བ་ལ་སྐྱེ་མོང་ཏུ་གྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་བཞི་དང་གནས་སྐབས་སོ་སོར་
 གྲུབ་པ་ལ་གཤེན་སྟོང་དགྲ་སྟེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། དབྱེ་དོན་ལམ་བཞི་ཏུ་ཐ་དད་ལ།

འབྲས་བུ་བཞི་ནི་སྒྲིབ་པ་ཡན་ཆད་དུ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། གངས་
 དེས་ནི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤུགས་ལ་ངེས་ཏེ་ལམ་བཞིས་ཐུན་མོང་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་ངེས་
 ལོ།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་ལྟ་སྟེ། གཞི་ཚེགས་སྒྲིབ་མཐོང་སྒྲོམ་ཐུན་མོང་གི་འབྲས་
 བུའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། འདད་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་
 རོས་བསམ་ཤེས་རབ་གྱིས་རྟོགས་བཅོ། རྟེན་པ་ལ། ཐུན་མོང་དང་སོ་སོ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྲལ་ལ། རོ་པོ་ནི་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་
 གསུམ་ལོ། རྒྱ་མཚན་སྤང་བྱ་གཉེན་པོ་དེས་པས་ཉེ་བར་འཛིག་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤྲོང་
 བའི་རྒྱལ་ལ་འབྱུག་པ་དང་། དེ་སྤངས་པས་རྟོགས་པས་རྒྱ་འབྱུལ་ཐོབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
 བྱེ་ལ། དབྱེ་དོན་དུས་སྟེ་ཕྱིར་སྒྲུབ་པས་ཐ་དད་དོ། གངས་ངེས་དེས་དེས་པས་གཉེན་པོ་རྟེན་
 པ་དང་དེས་སྤང་བྱ་སྤྲོང་པ་དང་དེས་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་
 དུ་ངེས་ལོ། རྟེན་པ་སོ་སོ་ལ་གསུམ་ལས། འདད་པོ་རྒྱུ་དུ་དེས་པ་ཉེར་བཞག་
 ལ་མཚན་ཉིད་བསྒྲོམ་རྒྱལ་ལོ། དང་པོ་ནི་ཡོངས་སུ་བཞག་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་
 བཅོ། རྟེན་པ་ལ་ལུས་ཚེར་བ་དེས་པོན་སེམས་དེས་པ་ཉེར་བར་བཞག་པ་སྟེ།
 དེ་ཡང་དམིགས་ལུལ་སྤང་པོ་ལྟ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། རོ་ན་དེས་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ལ་
 དམིགས་པ་ལྟ་འགལ་མོད་སྒྲུལ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཐོན་དེས་པ་ཉེར་བཞག་གི་དམིགས་
 ལུལ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་ལོ། རྟེན་པ་སོ་སོ་ལ་གསུམ་པ་ལ་ཐེག་པ་འོག་མ་པ་རང་ལ་
 དམིགས་ནས་ལུས་མི་གཙང་བ། ཚེར་བ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལ། སེམས་མི་རྟག་ལ། ཐོན་བདག་
 མེད་དུ་བསྒྲོམ་མོད་གྱིས། རོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་
 པོ་ལ་དམིགས་ནས་མཉམ་བཞག་དུ་སྒྲུབ་མེད་པ་སྤྲོད་ཉིད་དང་རྗེས་ཐོབ་བདེན་སྤྲོད་
 རྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡི་རྒྱལ་དུ་བསྒྲོམ་སྟེ། གཟུགས་ལ་རང་བཞིན་མེད་དེ་གང་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཐོན་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་མཁས་པའི་རིག་པ་ཤར་བཅོ། ཞེས་
 ལོ། རྟེན་པ་འབྲིང་པོ་ཡང་དག་པར་སྤྲོད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་སྒྲོམ་རྒྱལ་ལོ།

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པའི་བཙུན་འགྲུལ་གྱིས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྤྱོད་
 པའི་ངོ་པོ་བཙུན་འགྲུལ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་
 མི་རྟོག་པ་དང་། རྟག་ཆད་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་མི་སྤྱོད་པ་དང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་ལ་
 རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཁྱེད་ཀྱོད་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་མི་སེམས་པ་དང་བཞི་སྟེ། དེ་
 ཡང་སྤང་བུ་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་གཞུང་འཛིན་ཁྱེད་ཀྱོད་ལ་དམིགས་པས་བཞིར་བསྟན་
 རོ། གསུམ་པ་ལ། སྤྱོད་མེད་ནམ་མཁའི་སྤྱོད་པོ་ལྟར། ཞེས་པས་མཉམ་བཞག་སྤྱོད་ཉིད་
 དང་རྗེས་སོ་བ་སྤྱོད་མ་ལྟར་བསྟོམ་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དེ་
 ལས་སོགས་སོ། ། ༡ གསུམ་པ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི།
 བསྟོམ་ཚུལ་སོ། ། དང་པོ་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞིག་རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་
 རྩམ་པ་དུ་མ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། གཉིས་པ་ལ་མོས་པར་སྤྱོད་པ་འདུན་
 པ་བསྐྱེད་པ་གསལ་བར་རྟོགས་པ་མཉམ་པ་རང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་བཞི་ལས་དེའི་
 དེ་དེ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། ཉེས་པའི་བྱི་མ་ལྟ་སྤྱོད་པ་ལ་སྟོས་པའོ།
 གསུམ་པ་ནི་ཉེས་པའི་བྱི་མ་ལྟ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོམ་པ་སྟེ། སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་
 བརྒྱུད་དང་ལྡན་པ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་། ཐོན་ཉན་པ་དང་བསམ་པའི་གཤམ་རབ་ལ་
 རང་བཞིན་མེད་དེ་ལས་སོགས་གསུངས་པས། དད་པ་འདུན་པ་བཙུན་འགྲུལ་གྱིས་
 ཏུ་སྤྱངས་པ་འབྲུག་པ་ཞེས་བཞིན་སེམས་དཔའ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། དེ་ཡང་བསྟོམ་ལ་མ་
 བྱུགས་པའི་སྤྱོད་པ་དུ་མ་ལོ་ལོ་འབྱུང་བས་དེ་སྤྱོད་པ་ལ་འདུན་པས་རྒྱུའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུ་
 མ་འདེབས་ལ་བཙུན་འགྲུལ་གྱིས་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུ་མ་འདེབས་ཤིང་དེ་གཉིས་
 གྱི་རྒྱ་དད་པ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཡིན་ནོ། བྱུགས་པ་དང་པོའི་དུས་སུ་
 བརྗེད་ངས་འབྱུང་བས་འབྲས་པས་མ་བརྗེད་པ་བྱེད་ལ། བྱུགས་པ་དངོས་གཞི་ཡི་དུས་སུ་
 སྤྱོད་ཡོན་འབྱུང་བས་གཤམ་བཞིན་གྱི་བྱ་རས་སོ་བ་བྱེད་ལ། དང་པོ་བཞི་མ་མའི་དུས་སུ་
 ཁྱེད་ནས་འདུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་སེམས་པ་དང་། ཀྱོད་ནས་འདུ་བྱེད་པའི་གཉེན་
 པོར་བཏང་སྟོམས་དང་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ལ་རྩ་

བ་བཞི་པོ་དེ་ངོ་པོ་གཅིག་ལ་རྩོག་པ་ཐ་དང་པའི་ཚུལ་དུ་རིམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱད་ལ་
བརྟེན་ལ། དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལ་ཅ་བཞི་རེ་རེ་ལ་ཡང་རིམ་པ་བརྒྱད་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་
བརྒྱད་བ་བརྟེན་ལ། དེ་ཡང་མཉམ་ཆེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། རྩལ་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་པ་
ལ་རང་བཞིན་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་སོ། གསུམ་པ་དེས་བྱེད་ལ་ཐོས་བསམ་ལ་བརྟེན་
པར་བོན་ཉན་པ་དང་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རང་བཞིན་མེད་ལས་སོགས་གསུངས་
པས་བྱུང་ལ། དེ་ཡང་ཆེས་དཔག་དང་ལུང་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་སོ། །

གཉིས་པ་སྦྱར་ལས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། བསྐྱོམ་
བྱུང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་དོན་སྦྱི་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པས་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའོ།
གཉིས་པ་ལ་ཐུན་མོང་སོ་སོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་
དེས་བྱུང་ལ། ངོ་པོ་དབང་པོ་ཉིང་འཛིན་ཏེ། དེ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱིས་བྱེད་ཅེ་མོ་བཟོད་པ་
བོན་མཚན་གཞིའོ། རྩལ་མཚན་ནི་དབང་པོ་ཉིང་འཛིན་གྱིས་གཞུང་འཛིན་སྤྱོད་པར་བྱེད་
པ་སྟེ། ཚུལ་ནི་ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་ཀྱི་གཞུང་བ་དང་། གཉེན་པོ་བརྟེན་པའི་གཞུང་བ་
གཉིས་སྤྱོད་པ་ལ་བྱེད་ཅེ་མོས་ཏེ་དབང་པོ་བསྐྱོམ་ལ། གང་ཐག་ཐུས་འཛིན་དང་སྦྱེས་
བྱ་བཏགས་འཛིན་སྤྱོད་པ་བཟོད་པ་དང་བོན་མཚན་སྟེ་ཉིང་འཛིན་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་
པས། བསྐྱོམ་བྱའི་བོན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་ལ་བསྐྱོམ་ཚུལ་བཞིས་རྟོག་པ་བཞི་སྤྱོད་ས་
པས་བྱེད། དབྱེ་དོན་དུས་ཐ་དང་དོ། གངས་དེས་བཞི་ལ་དགག་བྱ་བཞིས་གངས་དེས་
ལ་བསྐྱོམ་བྱ་གཉིས་ནི་གཞུང་འཛིན་གཉིས་ལ་རྩོས་པས་དེས་པས་ཏེ། སྦྱར་བའི་ལས་
འོག་མ་གཉིས་ལ་བྱའི་ཡུལ་སྤངས། སྦྱར་བའི་ལས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ནང་གི་སེམས་
སྤངས། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། བྱེད་པོ་དབང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་
བ། བསྐྱོམ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་སྦྱིའི་རྣམ་པ་ལ་མངའ་ཐོབ་པའོ། གཉིས་པ་
ལ་གཅོད་སྟོག་རྟོགས་གསུམ་ཤེས་རིག་གསལ་གསུམ་སྟེ་དུག་གོ་གསུམ་པ་ནི། བརྒྱང་
བ་ཡི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་མཉམ་ཆེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམས་པས་བརྒྱང་བ་རང་བཞིན་
མེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བསྐྱོམ་པའོ། ཉགཉིས་པ་ཉིང་འཛིན་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་

བསྐྱོམ་ཚུལ། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་སྤྱི་ཉི་མའ་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའོ། གཉིས་པ་
ལ་ཅེ་ཡང་མ་ཡིན་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་སྤང་རྒྱུ་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྔ་པོ་
གསུམ་པ་ནི། འཛིན་པའི་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་ཅེ་ཡང་མ་ཡིན་པས་གང་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མ་
བཅས་པ་དང་ཀྱང་སྤང་ཆད་མེད་བཞི་དང་རྒྱུ་ཉིད་ཡིག་འབྲུ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སྟེ་དང་
ཡེ་ཤེས་སེམས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པའོ། གསུམ་པ་ནི། དུལ་དོན་སྤྱི་ལ་སྒྲོ་ཐོས་
བསམ་སྤང་ནས་བསྐྱོམ་པས་གསལ་སྤང་ཐོབ་པར་བྱོད། སྤང་བ་ཐོབ་པ་ཅེ་མོ། སྤང་
བ་མཆེད་པ་བཟོད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་འཇིག་རྟེན་ན་པོན་
མཆོག་བར་ཆད་མེད་ལམ། ཞེས་པས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་མཚན་མཛོད་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྫོགས་པའོ། གཉིས་པ་ལ། གསུམ་
སྟེ། དབྱེ་བ་དང་། མཐོང་བའི་པོན། དེ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལོ། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། གཞི་
ནི་མཚན་ཉིད་དེས་བྲལ་ལ། རོ་བོ་ལ་རོ་བོ་གཅིག་ལྷོག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། རྒྱ་མཚན་ལ་
རོ་བོ་གཅིག་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་སྒྲེ་བས་དང་། ལྷོག་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་དམིགས་ལུལ་
བདེན་པ་བཞི་ལ་སྒྲོམ་སྤང་གི་མ་དག་པའི་པོན་ཉིད་བཞི་རྫོགས་པས་པོན་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་བཞི་དང་། མཐོང་སྤང་གིས་དག་པའི་པོན་ཉིད་བཞི་རྫོགས་པ་པོན་ཤེས་པ་
ཡི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་སྟེ་པོན་ཉིད་མཐོང་བ་བརྒྱད་དང་། པོན་ཉིད་དེ་དག་ལ་དམིགས་
ནས་པོན་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་མ་དག་པར་འཇལ་བ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བཞི་
དང་། པོན་ཤེས་པ་ཡི་སྐད་ཅིག་མ་དག་པར་འཇལ་བ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་སྟེ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་བརྒྱད་ལ་ལྷོས་ནས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེདོ། དབྱེ་དོན་ནི་དེ་དག་
སྐད་ཅིག་ཏུ་སྒྲེ་བས་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ལ་དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལུལ་ཅན་
ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྒྲེ་བས་ལྷོག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། གངས་ངེས་ནི། ལྷོ་དུས་མཐའི་
སྐད་ཅིག་དང་ལུལ་བདེན་བཞི་ལ་ཤེས་བཟོད་བཞི་བཞི་ལ་ལྷོས་པས་ངེས་སོ། གཉིས་

བ་གཉིས་ཏེ། གཙོ་པོ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། འཁོར་ཡན་ལག་གི་རང་བཞིན་ནོ།
 གདང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་མཐོང་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། གཤེན་རབ་ཀྱི་ཉམས་སྲུ་
 གླང་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ལོ། གཉིས་པ་ལ་
 དགར་པོ་བག་ཆགས་མེད་པ། དང་པོ་འཁོར་བ་མེད་པ། ཐུགས་རྗེ་ཐུན་དུ་ཞུགས་
 པ། དབྱ་མ་གླ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བཞིའོ། གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་གི་གནས་ཐུགས་སྤར་
 མ་རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤར་བྱ་ཀྱན་བཏགས་དང་བྲལ་
 བ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། དངོས་སྲུ་སེམས་ཅན་སྟོབ་རྒྱས་པ་
 དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོགས་པ་གླར་ཕྱིན་པ་སྟེ། དེ་དག་དུས་གཅིག་དུ་རྟོགས་པ་ཐོབ་
 པའོ། གཉིས་པ་ཡང་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་གྱུས་པའི་བྱེད་པ་གསར་དུ་ཐོབ་པའོ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་
 རྟན་པ་དགའ་བ་བཙོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་ཉིང་འཛིན་བཏང་སྟོམས་དང་བདུན་
 ནོ། གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་མཐོང་ལམ་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 གསར་དུ་མཐོང་བ་དང་། རྟན་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྟོགས་པ་མ་བཟེད་པར་བྱེད་
 པ་དང་། དགའ་བ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་གཞན་ལ་པན་འདོགས་པ་དང་། བཙོན་
 འགྲུས་ངེས་འབྱུང་གི་ཡན་ལག་སྟེ་མཐུན་མི་གནས་པའི་སར་སྟོལ་བས་དང་། གསུམ་
 པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས་མཐོང་གནས་ངན་ལེན་
 སྤངས་ནས་མེད་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་ཐོབ་པ་
 དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱན་བཏགས་ཡོངས་དང་བྲལ་བའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པའོ། གསུམ་
 པ་ཡོན་ཏན་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ཐོབ་
 ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པའོ། གཉིས་པ་ལ་བྱམས་པ་ཞི་བ་སྦྱིན་པ་ཡེ་ཤེས་ཡངས་
 པ་ཤེས་རབ་ཐབས་བཙོན་འགྲུས་སྤྱིང་རྗེ་སྟོབས་སྦྱིན་པ་བཟོད་པ་བསམ་གཏན་ནོ།
 གསུམ་པ་ནི་ས་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་ཐོབ་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བར་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་

ཕྱགས་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པ་མངོན་འགྱུར་ཐོབ་པ་དེ་རྟོགས་པ་ཇི་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས་ཏེ།
ས་ཐོབ་ནས་འཇིགས་པའི་དགྲ་དང་བྲལ། ཞེས་འབྲུམ་ཏིག་ལས་སོ། གསུམ་པ་དེས་
བྱེད་ལ། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མ་མཐོང་མཐོང་བྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་སྒོ་བྱེད། ཅེས་
མདོ་དང་། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་གིས་གསར་དུ་རྟོགས་པར་དེའི་དུས་སུ་ཐར་པ་ཆེན་པོའི་
དོན་མཐོང་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་གོ་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་སྒོམ་ལམ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལ་འབྲིས་པས་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའོ།
གཉིས་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་དང་། བསྒོམ་བྱའི་པོན་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཐོབ་ཚུལ་
ལོ། དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། གཞི་མཚན་ཉིད་དེས་བྲལ་ལ། རོ་བོ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་
རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྟེ་དགྲ་དང་། རྒྱ་མཚན་ལ། རྟོགས་བྱ་དང་། སྤང་
བྱ་དང་། རྟོགས་བྱེད་དགྲ་ལ་སྟོས་ནས་དབྱེ་བ་སྟེ། དང་པོ་ནི། དབྲིངས་དགྲ་སྟེ་འཁྲལ་
བའི་སྟོང་དགྲ་སྤངས་པས་སྟོལ་བའི་དབྲིངས་ཏེ་བཤད་ཅིན་ནོ། གཉིས་པ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་
ཆེ་འབྲིང་རྒྱང་དགྲ་སྟེ། འདི་ལྟར་བག་ཆགས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་དང་། འཁོར་དང་ཟང་ཟིང་གི་
བག་ཆགས་དང་། ཤེས་བྱ་རྟོག་འཛིན་གྱི་དང་། ཁམས་གསུམ་ས་དགྲའི་དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་སྦྱེད་ལེན་གྱི་དང་། བདུད་ཀྱི་རྒྱ་བཞིའི་དང་། སྤང་བྱ་བཟླེད་ངས་དང་། འཁྲལ་
བའི་སྟོའི་དང་། ཤེས་བྱ་རྣམས་པར་གཡེང་བའི་བག་ཆགས་དང་དགྲ་སྟེ་རིམ་བཞིན་ཆེ་
འབྲིང་རྒྱང་དགྲ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་གཉེན་པོ་ཉིང་འཛིན་ཏེ་མི་དམིགས་ཤེས་རབ་རྟོགས་པའི་ཉིང་འཛིན་
དང་། མ་ཆགས་རྒྱལ་ཕྱགས་ལྡན་པ་དང་། མི་འབྲེད་མཉམ་པ་དང་། མི་རྟོགས་ལེ་ཤེས་
དང་། མི་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མི་ཤིག་གསལ་མཁར་དང་། མི་བཟླེད་གཟུངས་ལྡན་
དང་། མི་འཁྲལ་སྤང་བྱིན་དང་། མི་ཡེངས་མན་ངག་གསལ་སྤྱགས་ཉིད་སྟོང་ནས་བདེ་
བའི་ཉིང་འཛིན་དང་དགྲ་ནི་རིམ་བཞིན་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་དགྲ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་སྤང་བྱ་
སྟོང་ཞིང་རྟོགས་པ་སྦྱེད་པས་བྱེད། དབྱེ་དོན་དུས་ཐ་དད་དུ་སྦྱེད། བྲངས་དེས་སྤང་བྱ་

སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་ངེས་སོ། གཉིས་པ་ཐར་བའི་ལམ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་
 བ་རྒྱད་ལ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ། བདག་མེད་གོམས་པའི་ཡན་ལག་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལས་སྐྱོལ་བའོ། གཉིས་པ་ལ། འབྲུམ་ལས། ལྷ་བ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། དག་
 གི་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཆོ་བ་དང་། ཚུལ་བ་དང་། བློ་བ་དང་། ཉིང་འཛིན་
 ཐར་བའི་ལམ་དང་བརྒྱད་ཏུ་བཤད་ལ། འདི་ཉིད་ལས་འཁོར་བ་དང་། དན་སོང་ལས་
 ཐར་བ་དང་། སྤྱག་བཟུལ་འདུ་འཛིན་དང་། འཁྲུལ་བ་ལོག་ལྷ་དང་། བག་ཆགས་སྤྱི་བ་བ་
 དང་། ཀྱན་འབྱུང་རྟོག་འཛིན་དང་། མི་ཁོམ་ལྷུང་བ་དང་། མ་རིག་སྤྱན་བ་དང་། ལྷུང་
 ཆོར་འཁོག་བ་དང་བརྒྱད། གསུམ་པ་ནི། ཁོང་མ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་འོག་མ་
 འཛིག་རྟེན་པའི་སྐྱོམ་ལམ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ་འཛིག་རྟེན་མ་རིག་པ་ལས་སོགས་
 ལས་ཐར་བ་འགལ་ལོ། དེས་ན་ཁོང་མ་བསྐྱོམ་བྱ་ཡིན་ཏེ་སྤྱོད་བརྒྱད་སྤོང་བ་ནི། ལྷ་
 བ་རྟོགས་པ་དག་དང་ལས། འཆོ་བ་ཚུལ་བློ་ཉིང་འཛིན་གྱིས། རྟོག་འཛིན་རྟོག་དང་
 གཞན་དབང་དང་། ལོག་པའི་ལས་དང་ལོག་འཆོ་དང་། མ་གྲུབ་མི་གསལ་འཁྲུལ་བ་
 རྣམས། རིམ་བུ་བཞེན་ཏུ་སྤྱོད་འབྱུར་ཏེ། ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་ནས་ལ་ལས་གསུངས་
 སོ། དེ་བསྐྱོམ་པས་འོག་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱད་ལ་འཆར་བས་བསྐྱོམ་བྱ་དང་དེའི་
 ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་བསྐྱོམ་པའི་ཡོན་ཏན་གཤམ་སྤྱོད་དགུ་ཉེ་ས་རེ་ལ་ཡོན་
 ཏན་རེ་འབྱུང་ཉེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ནི། མཐོང་བ་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
 ལ་གོམས་པར་སྤྱོད་བཞིན་ཀྱུན་ལ་གོམས་པར་བྱེད། འདིས་པར་བྱེད། ཅེས་སོགས་
 སོ། །

ལྷ་བ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་
 ནི། ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐུན་མོང་ཏུ་གྲུབ་ཅིང་སྤྱིན་པའོ། གཉིས་པ་ལ། ས་མཚན་ས། དབྱེ་
 བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། དན་འགྲོ་ལས་བྱིར་མི་སྤྱོག་པ་ཐོབ་ཅམ་ཤོད་ནས་ཐོབ་
 ལ་མངོན་ཏུ་གྱུར་བ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་ལ། བྱིར་འོང་བ་ནི་འགྲོ་དོན་ལ་འོང་བ་ཅམ་
 གཅིག་མཐོང་བ་ཐོབ་ནས་ཡོད་ལ་རྒྱ་ཆེན་མངོན་ཏུ་བྱེད་བ་དག་པའི་ས་གསུམ་ཡན་

ཆད་དོ། རྒྱུ་ཞུགས་མཐོང་བ་ཡན་ཆད་ནས་ཡོད་ལ། ཆད་མེད་མངོན་སུམ་ཐོབ་པ་
 ཅམ་མཐོང་བ་ནས་ཡོད་ཀྱིས་མངོན་འགྱུར་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ལ་ལྔ་
 ལས། གཞི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱུང་ལ། རོ་པོ་ལན་གཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལན་
 གཅིག་ཕྱིར་འོང་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་ཆད་མེད་པའོ། རྒྱ་མཚན་ལ་འབྲས་བུ་བྱུང་བྱེད་དུ་
 བྱུར་པ་ལ་ཆད་མེད་པ་དང་། དེའི་བྱུང་བུ་ལ་བདག་དོན་གཞན་དོན་གཉིས་དོན་གྲུབ་
 པ་ལ་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་པ་དང་འོང་པ་དང་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་གསུམ་དུ་
 འབྱེད་དོ། དབྱེ་དོན་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུར་གཅིག་མོད་ཀྱིས་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐ་
 དད་དོ། གངས་ངེས་ལ་རྒྱ་མཚན་གྱི་ལུགས་ལ་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ལ། མཚན་ཉིད།
 མཚན་གཞི། ཐོབ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། རང་དོན་ལྟན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འཁོར་བར་མི་ལྟང་
 པའོ། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བ་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་གཡང་ས་ལས་མི་ལྟོག་པ་ལས་སོགས་
 བཅུ་དྲུག་སྟེ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་ན་དག་བཅོམ་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་པ་གཉིས་སུ། མདོ་ལས་
 གསུངས་སོ། ། གསུམ་པ་ལ་ཐེག་པ་འདོག་མ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་མཐོང་
 སྤངས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་སྤངས་པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྒྱ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་དགྲ་བ་
 སྤངས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའོ། དག་བཅོམ་ནི་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྤང་བུ་བརྒྱད་
 པ་མན་ཆད་སྤངས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་ཞུགས་པ་དང་དགྲ་བ་སྤངས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་
 པའོ། ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན། སེམས་དབང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བར་དག་པས་གཞན་དོན་
 དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་ཆེ་རིང་པོར་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་སྤང་ལ་
 ཆོགས་ཀྱི་ལྷག་མ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཆེ་
 སྤང་དེ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའོ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དེ་
 ཉིད་སྲིད་པ་བར་མ་ལ་གནས་པ་ནི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་
 ཆོགས་ལྷག་རྫོགས་ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ས་བཅུ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ནི་འབྲས་
 བུ་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་གཞན་དབང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འཁོར་

བར་ལྟང་བ་རྒྱན་བཅད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་
ནི། གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་དུ་བྱུང་བའོ། གཉིས་པ་ལ་འགྲོ་བྱུག་སྤྲུགས་ཆེ་ཡི་ཞིང་དུ་
དགོངས་ནས་ཕྱིར་འོང་ལས་སོགས་བཙུ་གཅིག་གོ། །གསུམ་པ་ཐེག་པ་འོག་མ་ལྟར་
ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྷ་སྤངས་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་བྱུག་པ་སྤངས་པ་ནི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའོ། ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན་གཡུང་དྭང་སེམས་དབའ་འགྲོ་དོན་ལ་
དགོངས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཏེ་ཡར་མར་རིམ་གྱིས་
ཕྱོན་ནས་གཟིགས་དགོངས་སྤྲུགས་ལ་སྤྱི་བ་ནི་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱི་བ་བཞེས་
ནས་མཐོང་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་སྟེ། ལམ་ལ་གནས་པས་
ཀྱང་རང་སྟོབས་སྤྲུགས་ཆེའི་བྱེད་པས་འགྲོ་དོན་ལ་ཕྱོན་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
གཞན་དོན་དུ་སྤྲུགས་ཆེའི་རྒྱན་མཉམ་པའོ། གཉིས་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལམ་དུ་
ཞུགས་པ་ལས་སོགས་བརྒྱད་དེ། བསྐྱུས་ན་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་སོ། གསུམ་པ་
ནི། ཐེག་པ་འོང་འོག་གཉིས་ཀ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་རྒྱུ་
ལ་ཞུགས་པ་དང་། མཐོང་བའི་དོན་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ནི་དེ་ཡི་འབྲས་བུའོ། ཡང་
མཐོང་བའི་དོན་ལ་གོམས་བར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གོམས་པ་བྱུང་དུ་ཕྱིན་
པ་ས་བཙུ་ཡན་ཆད་ནི་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའོ།།

བཞི་པ་ཆད་མེད་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རྒྱུ་ལ་སྤྱི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི།
སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་བརྟེ་བས་སྟོབ་པའོ། གཉིས་པ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ལས་སོགས་
བཞིའོ། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པས་བརྟེ་སེམས་སྤྱི་
བས་སྤྱིར་རྗེ་སྤྱིས་ལ་དེའི་སྤྲུག་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བ་ལྟན་བར་འདོད་པའི་
བྱམས་པ་དང་དེས་བདེ་བ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་དགའ་བ་དང་དེ་དབྱེ་
བསྐྱེད་བྲལ་བའི་བཅད་སྟོམས་དང་བཞི་འཆར་ཏེ། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱིས་ཆོད་ཀྱིས།

ཚད་མེད་བཞི་དང་ལྷན་པར་ངེས། ཚད་མེད་བཞིའི་ཕྱགས་མཛོད་ཡིས། འགྲོ་བ་ཐར་པར་
 འབྲེན་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྦྱང་རྩི་ཚད་མེད་སྦྱེས་ན་ཚད་མེད་ཡང་དག་སྟེ། བྱམས་
 དགའ་བཏང་སྦྱོམས་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྦྱེད་འབྱུང་། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ནི། ལམ་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ལ་འབྱུང་ཞིང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་
 རྒྱ་འཛོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བྱུང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱུབ་པོ། གསུམ་པ་བདག་
 མེད་རྟོགས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་བདག་ཁེགས་པས་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལྟགས་ལ་
 བྱུབ་སྟེ་གང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྦྱང་པོ་བསྦྱོམ་པའི།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་འཛོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་འབྱུང་འབྱུང་དུ་སྦྱུབ་པའི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱུབ་པའོ།།

བཞི་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཤེན་སྦྱོང་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ངེས་བྱེད་
 ཏོ། དང་པོ་ལ། མཛོང་བའི་རྒྱལ་ལ་གོམས་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་ཐོབ་པའོ། གཉིས་པ་
 ལ་དགུ་སྟེ་གཡུང་བྱུང་གི་ཐོན་ཕྱེ་བ་མེད་པ་ལས་མ་འདྲེས་པ་དགུ་དང་། རང་རིག་པ་
 བཅུ་དང་། གཡུང་བྱུང་གི་ཡན་ལག་དགུ་དང་། གཤེན་རབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་དང་། སོ་
 སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་བཞི་དང་། མི་བསྟེལ་བའི་གཟུངས་དང་། མཐར་ཀྱི་གནས་
 པའི་སྦྱོམས་པར་འབྲུག་པ་དགུ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་འབྲུག་པ་བཞི་
 དང་། རྒྱན་དུ་གནས་པའི་ཕྱགས་མཛོད་བཞི་སྟེ་དགུའོ། དེ་དག་ཀྱང་བསྦྱོམ་ལམ་རྒྱུང་བྱུང་
 རྒྱུང་དུ་གཉིས་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཕྱེ་བ་མེད་པ་ལ་མ་འདྲེས་པ་དགུ་ཐོབ་པ་
 ལས་སོགས་རིམ་གྱིས་སྦྱར་རོ། གསུམ་པ་ནི། ས་རེ་རེ་ལ་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་རེ་རྟོགས་པ་བྱུབ་སྟེ། གནས་ལ་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད། ཡེ་ཤེས་སྟེ་
 བའི་སྟེ་ལྟགས་དང་། ལྟ་བའི་བྱུང་པར་རིམ་པའོ། ཞེས་སོ།།

ལྷ་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི།
 འཕྲོ་བྱེད་ཏོ། དང་པོ་ལ། ལམ་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའོ། གཉིས་པ་
 ལ། བཅུ་གཅིག་སྟེ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་དང་། བསྦྱེད་དུ་མེད་པའི་དམ་ཆོག་དང་།

ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། ལེགས་པར་
འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྦྲུམས་པར་གནས་པའི་ངང་ཉིད་དང་། འབྱུར་བ་མེད་པའི་
སྤྱོད་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་གསུང་དང་། མཉམ་ཉིད་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་ཐུགས་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་འབྲས་བྱ་དང་།
བཅུ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷ་སྒོམ་སྤྱོད་པ་དམ་ཚིག་འཕྲིན་ལས་ལྷ་ཉམས་སྤྱོད་པའི་
འབྲས་བྱ་མངོན་གྱུར་ལྷ་ཐོབ་ལ། དེའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་
ལས་ལྷ་འབྱུང་ལ། ལམ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འབྲུལ་རྟོག་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བའི་
འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་
མངོན་གྱུར་དུ་རྟོགས་པས་ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའོ། གསུམ་པ་
ནི། རྣམ་རྟོགས་པ་དང་འབྱུར་བ་མེད། ཅེས་དང་། མི་གཡོ་མཉམ་པར་རྟོགས་པས་
གྲུབ་ཅེས་བྲ། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱ་འཛོགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བྱུང་དུ་སྤྱོད་
པའི་རྟགས་གྱིས་ངེས་སོ།

གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ། བདག་མེད་པར་བདེན་འཛིན་བཀག་པས་གྲུབ་ལ་བདེ་
བ་དང་ལྷན་པར་སྤྱོད་པའི་འདས་པ་བདེ་བའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་དང་། འཁོར་བ་ལས་
ཐར་པ་ཐོབ། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལམ་བདེ་གནས་རྟེན། ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། གསུམ་
པ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ནི། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ་མཚན་ཉིད་བྱམ་
པ་གཞི་སྤྱོད་པ་ལ་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་དུ་ངེས་ཤིང་དེ་བྱས་པའི་ཐ་སྣང་མཁས་པ་ལ་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་བྱགས་ལ་ངེས་པར་མཚོན་བྱ་མངོན་འབྱུར་ཞེས་བྲ། མོངས་པས་རྒྱ་བསྐྱེད་
མྱོང་བས་གྲུབ་ཀྱང་བྱས་པའི་བརྟེན་པ་བྱས་མཚན་ཉིད་རྟགས་སྤྱོད་པ་བཞོད་ནས་བསྤྱོད་
པ་སྟེ། མཚོན་བྱ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་བྱས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་དོན་ལྡན་གཞིན་པའི་ཚད་
མ་དང་མཚོན་བྱ་རྒྱ་རྟོག་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པའོ།

གསུམ་པ་ངེས་ཚིག་ནི། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་ནས་
འཁོར་བ་དང་། དེའི་གདུང་བའི་སྤྱོད་པའི་འདས་པ་ནི་སྤྱང་འདས་སོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་མཚན་མཚོན་གཏན་ལ་ཐབ་པས་སྤང་བླང་གི་བྱེ་བྲག་སྤྱེ་བའི་
དགོས་པ་ཡོད་དོ།

གནས་བརྩ་བཞི་པ་ལས་སྤྱོད།

དེ་ལྟར་འཁོར་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་དེ་རྒྱ་ལ་འཇུག་པ་ལས་སྤྱོད་
ཡིན་ཏེ། ལེན་གོ་ར་བྱུག་སྤྱུ་བྱང་ནི། ལས་དང་སྤྱོད་པ་ལྔ་ཡི་མཛོད། ཅེས་པ་ལ་གསུམ་
སྟེ། རྒྱ་རང་བཞིན་དགོས་པ་ལོ། དང་པོ་ནི། ཀུན་གཞི་ཡི་བག་ཆགས་བཟང་ངན་སྒྲིན་
གིས་སྤོང་བ་ལས་བྱུག་སྟེ། དུས་གསུམ་བདེར་གཤེགས་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་དོན་མཛད་
པ་དང་། ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་སྤྱེ་འཆི་འདུ་འབྲལ་ལས་གིས་འབྱུང་བ་ཡང་། ཀུན་
གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་བཟང་ངན་ཁྱད་པར་རོ། ཞེས་སོ། གཉིས་
པ་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ངེས་ཆོག་གོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་སྤོ་
གསུམ་གྱི་བྱ་ཆ་ན་འདུག་པ་ཞེས། རྗེས་གསུངས་པ་ཡང་སྤྱོད་པ་ལ་བྱུག་གྱང་ལས་ལ་
མ་ཁྱབ་ལ། ཡང་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་དངོས་སུ་ཅོམ་པ་ཞེས་ལ་སྤྱོད་པས་གསུངས་པ་
ཡང་གཤེན་སྤྱོད་ལ་མ་ཁྱབ་པའོ།

དཔལ་གྱིས། ལྔ་མའི་འཕེན་སྟོབས་གིས་རང་གི་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་ལ། ལུས་རྒྱལ་གིས་
སྤྱོད་ཅིང་འབད་བ་འབྱེན་པ་གསུངས་ཏེ། གཤེན་སྤྱོད་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་མཚོན་བྱས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་སོ། རང་ལུགས་ནི། རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་སྦྱུབ། ཅེས་གསུངས་སོ།
ཚད་སྤོང་ལ་གཤེན་སྤྱོད་ལ་མ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ་རྣམ་པར་མ་དག་པ་ལ་འཇུག་པ་མེད་
དག་པ་ལ་འཇུག་པ་བྱུབ་ཅིང་། བླ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་མོ་བྱུབ་ཅིང་རང་ལྟོགས་མ་བྱུབ་པོ། གཉིས་
པ་ལ་ས་མཚམས་རྣམ་གྲངས་ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་སྤང་འདས་གཉིས་
གིས་བསྐྱས་ཏེ། གཤེན་སྤྱོད་སྤང་འདས་ལ་གཞན་བཞི་འཁོར་བས་བསྐྱས་ཤིང་། དེ་
ཡང་འདོད་པར་ཐམས་ཅད་ཆང་པར་ཡོད་ལ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཀྱི་དགེ་མི་
དགེ་ལུང་མ་བསྟན་པ་ལས་མེད་དོ།

གཉིས་པ་སྤྱན་མོང་དང་སོ་སོ་གཉིས་སོ། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་

དུ་ཁྱབ་ལ། རོ་བོ་གཤེན་རབས་སེམས་ཅན་དག་མི་དག་ལྷང་མ་བསྟན་དང་ལྷོ། ལྷ་
མཆོན་ནི་འབད་ཚེ་ལ་གཉིས་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཤེན་སྒྲིག་
དང་། གཉིས་པ་ལ་རང་བཞིན་གནས་སྐབས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སེམས་ཅན་
དང་། གཉིས་པ་ལས་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་མི་འབྱེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་
མི་འོང་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་དག་སྒྲིག་ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་དུ་དབྱེ། དབྱེ་དོན་འདི་
དང་བདེ་མ་ལྟར་བཤད་ཅེས་བས་གཤེན་རབས་སེམས་ཅན་ཐ་དད། སེམས་ཅན་དང་
གསུམ་པོ་ནང་ཆོན་ཐ་དད་དོ། གངས་ངེས་ནི་རྟེན་གཤེན་རབས་སེམས་ཅན་ལ་དེས་
སྒྲིག་བྱེད་ལ་དག་སྒྲིག་གཉིས་དང་གང་དུ་ཡང་མི་རྒྱས་པས་ལྷང་མ་བསྟན་དང་ལྷར་
ངེས་པ་ནི་དེར་མ་འདུས་པ་མེད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་དམིགས་སུ་མི་རུང་བས་ངེས་སོ།

གཉིས་པ་སོ་སའི་དོན་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོར་གཤེན་རབས་ཀྱི་ལས་སྒྲིག་ལ། མཆོན་
ཉིད། མཆོན་གཞི། ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཟག་པ་མེད་པའི་འཇུག་སྒྲོ་གང་ཞིག་ལམ་
པའི་བྱ་ཆ་བྱེད་པར་ཅན་ཞེས། ཤོང་མ་ཀྱན་གསུངས་ཏེ་འབྲས་བུའི་གཤེན་རབས་ཀྱི་
ལས་སྒྲིག་ལ་མ་ཁྱབ་པོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སྒྲིག་བྱ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་དངོས་སུ་
འཇུག་པ་ཟེར་ཏེ། མཆོན་བྱས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའོ། དེས་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་བྱ་བ་ལ་
འཇུག་པ་སྟེ། ལྷའི་གཤེན་རབ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཆ་མཐུན་ཅན་
ཡོད་ལ་དེ་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པས་སོ། གཉིས་པ་ལ་རྣམ་པར་དག་
པ་ལ་དལ་འཁྱོར་ཐོབ་པའི་ལས་སོགས་བཅུ་སྟེ། བསྐྱུས་ན་རྟེན་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། ཡེ་
སངས་རྒྱས་པ་ཐུགས་རྗེ་སྤྲལ་པ་གང་ཟག་ལྷའི་གཤེན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་
རྣམ་པར་དག་པ་རང་བཞིན་སྟོན་བྱལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་པ་ལ་གཞན་སྤྱང་འཁྱོ་དོན་
འགག་མེད་དུ་ཡོད་པ་ལ། ། ཤགསུམ་པ་ནི་མཐོང་པ་ལམ་ཡན་ཆད་རང་མཆོན་མངོན་
དུ་བྱེད་ལ་ཐོན་མཆོག་མན་ཆད་དེས་ཐོབ་པའི་དོན་སྒྲོ་གསུམ་དག་པར་སྒྲིག་པ་ཡོད་
དོ། གསུམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་གཤེན་རབས་ལ་སྒྲོ་གསུམ་དག་པས་འཇུག་པས་
གཤེན་སྒྲིག་དག་པ་འབྱུང་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་ཁྱབ་པ་ནི་ལྷ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་

འབྱུང་རུང་གིས་བྲབ་པ་དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་རྣམ་པར་དག་པ་གཤེན་
རབས་ཀྱི་ལས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་ངེས་ལ། དེ་དག་གྲང་སེམས་ཅན་ལ་མ་དག་པར་
ཡོད་པར་ངེས་པས། དེ་སྒྲིག་པས་གཤེན་རབས་ལ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ལུགས་ལ་
ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་སྤྱི་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འཇུག་སྒོ་གང་ཞིག བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཞེས་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། བྱིས་པ་ལ་ཞེས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་གཤེན་རབས་
ལ་བྲབ་ཆེས་ལ་མཚོན་བྱས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་བྱས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སྤྱད་བྱ་
ཟག་བྱས་འགའ་ཞིག་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་ཟེར་ཏེ། མཚོན་བྱས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་སོ།
དེས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། འཇིག་རྟེན་པའི་གཤེན་རབས་ལ་བྲབ་ཆེས་
པ་མེད་དེ་ཟག་བཅས་རྟེན་པར་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྒྲིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་སྤྱེད་པའི་
རྒྱུ་ལ་འཇུག་པའོ། གཉིས་པ་ལ། རྣམ་པར་མ་དག་འདུ་འཛི་སོགས་བཅུ་ཉེ་སྟོ་གསུམ་
ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་ཡང་སྟོ་གསུམ་ཀྱི་མ་དག་པར་འདུས་སོ།
གསུམ་པ་ལུས་དག་སྤོང་བས་བྱུབ་ལ་ཡིད་ལུས་དག་གི་རྟགས་ལས་ངེས་ཤིང་། མ་
དག་པ་དེས་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྟོ་གསུམ་མ་དག་པའི་བྱ་
བས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་སྤྱེད་པར་སྤྱོད་པའི་བྲབ་པ་ལུང་དང་རྒྱ་ཚོགས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་དགེ་བ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་
བྱ་རྣམ་སྟོན་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྲིན་པ་གང་ཞིག སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སློབ་ཀྱི་བྱ་
ཆར་འབྱུང་བ་ཞེས་གོང་མ་ཀུན་གསུངས་པ་ཡང་། བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགེ་ཅ་
ལ་མ་བྲབ་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སྤྱད་བྱ་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་འབྲིན་པ་ལ་དངོས་སུ་
འཇུག་པ་ཟེར་ཏེ། མཚོན་བྱས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་སོ། དེས་ན་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་འབྲིན་
པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། གཉིས་པ་ལ། བྱག་རྒྱ་མཉམ་པར་བཅའ་བ་

ལས་སོགས་བཅུ་ཉེ་མོ་གསུམ་གྱི་དག་པའི་བྱ་ཆར་འདུས་སོ། གསུམ་པ་ནི་དེ་དག་
སྐྱོད་པའི་སྔོང་བར་གྲུབ་དེས་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་དུ་སྐྱེད་པ་རྒྱ་འཛོགས་པས་སྤར་
བཞིན་བསྐྱབ་པའོ། །

བཞི་པ་སྤྲིག་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་
ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འགའ་ཞིག་མི་དགེ་བའི་བྱ་ཆར་འབྱུར་ཞེས་གོང་མས་གསུངས་ཏེ།
མི་དགེ་བཅུའི་རང་སྤྲོག་ལ་བྱལ་ཆེས་སོ། ཁ་ཅིག་གིས། སྐྱད་བྱ་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་
འོང་བ་འབྲིན་པ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་ཡང་མཚོན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། །དེས་ན་
འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྲིན་པའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། གཉིས་པ་ལ། གོ་མཚོན་
སྔོན་གཅོད་པ་ལས་སོགས་བཅུ་ཉེ་མོ་གསུམ་མ་དག་པའི་བྱ་ཆར་འདུས་སོ། གསུམ་
པ་མ་དག་པས་སྔོང་བར་གྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་རྒྱ་འཛོགས་པ་ལས་སྤར་བཞིན་སྐྱབ་
པོ། །

ལྷ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། རྣམ་
སྤྲིན་འབྲིན་པར་མི་རུས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག བཏང་སྟོམས་པའི་བྱ་
ཆར་གྱུར་པ་ཞེས་གོང་མས་གསུངས་ཏེ། ལུས་གསོ་འཛོལ་ལས་སོགས་བཏང་སྟོམས་
མེད་པས་མ་བྱལ་བོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སྐྱད་བྱ་འབྲས་བྱ་བཏང་སྟོམས་འབྲིན་པ་ལ་
དངོས་སུ་འཇུག་པ་ཟེར་ཏེ། མཚོན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་རྒྱ་ལ་
བྱལ་ཆེས་སོ། དེས་ན་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་མི་རུས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའོ།
གཉིས་པ་ནི་རང་ལུགས་ལག་ཆ་བདེ་ཁྱེར་ལས་སོགས་བཅུ་ཉེ་མོ་གསུམ་དུ་འདུས་
སོ། གསུམ་པ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་བྱ་ཆར་སྔོང་བར་དེས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མི་འབྲིན་པར་
ལུང་མ་བསྟན་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པོ། གསུམ་པ་ཡང་སྐྱེར་རང་
རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པར་སྔོང་བས་གྲུབ་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱབ་ཟེན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེས་ཆོག་ནི། ལྷ་མའི་འཕེན་ལུགས་ཀྱིས་ལས་བཟང་ངན་དང་བྱ་བ་དག་
མ་དག་ལས་སོགས་རང་རང་ལ་ཐ་དད་དུ་སྐྱོད་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱན་འབྱུང་བ་ནའོ། །

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། ལས་སྤྱོད་དག་མ་དག་གི་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་འབྲིན་པར་
ཤེས་པས་དེའི་སྤང་རྒྱང་ལ་མཁས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གནས་བཙེ་ལྔ་པ་ལས།

༥ དེ་ལྟར་ལས་སྤྱོད་གཏན་ལ་བབ་པས་དེ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་
པའི་ལམ་འབྱུང་བ་སྟེ། སང་རྒྱུད་བྱིང་ར་ལུ་གུང་ནི། འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་བཞི་ཡི་མཛོད།
ཅེས་པ་ལ་རྒྱུ་རང་བཞིན་དགོས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་སེམས་བསྤྱོད་དག་མ་དག་དང་ལས་
སྤྱོད་དག་མ་དག་ལས་འབྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་གོ་དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་ལ་འགྲོ་ཞིང་བཞོད་པ། ཞེས་ཇེས་གསུངས་པ་ལས་གཅིག་
ནས་གཅིག་ཏུ་བཞོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཞེས་ལ་སྟོད་པས་གསུངས་ཏེ་འཁོར་མེད་ལ་
མ་ཁུབ་པོ། ཡང་དཔལ་གྱིས། སྤང་བའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་གསུངས་ཏེ་མཉམ་བཞག་སྤང་
མེད་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་མ་ཁུབ་ལ་མཚོན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་
རང་ལུགས་སུ་འགྲོ་བ་བེར་ཏེ་ས་གནས་ལ་ཁུབ་ཆེས་སོ། །རང་ལུགས་ལ་བཞོད་
ཅིང་བྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འགྲོ་བའི་ཞེས་སོ། ཚུད་སྤྱོད་ལ་མ་བཞོད་གནས་བྱིན་ལ་མ་
ཁུབ་པ་མེད་དེ་བཞོད་ཅིང་བྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལས། ཡང་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་
ལ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་རྒྱའི་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་དེའི་དགོས་པ་
རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེན་པར་རྟོགས་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ངོ། །གཉིས་པ་ལ། ས་མཚན་ས།
ནས་གངས། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་འཁོར་བ་རྒྱུད་པ་
དང་རང་བཞིན་རྒྱ་བ་གཉིས་འཁོར་བས་བསྐྱུས་ལ། མཐོང་པས་ཐར་པ་དང་འཁོར་བ་
མེད་པ་གཉིས་སྤང་འདས་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཐུན་མོང་སོ་སོ་ལས། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དེས་
ཁུབ་ལ། རོ་པོ་ནི་བཞི་དང་། རྒྱ་མཚན་ནི་འཁོར་འདས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་རང་

བཞིན་དང་གནས་སྐབས་སམ་ལུང་མ་བསྟན་དང་སྤྲིག་པ་སྐྱེད་པ་གཉིས་ལས་དང་
པོ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ཡང་སྒོ་བྱར་བྱི་བྱལ་དང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཉོགས་པ་
གཉིས་ལ་ལྟོས་གསུངས་པའས་ཐར་ལམ་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་དང་ལམ་གྱི་རོ་པོ་གཉིས་ལ་
ལྟོས་ནས་འོག་མ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའོ། དབྱེ་དོན་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་ཐ་དད་ལ་འཁོར་
བ་ཡང་ལུང་བསྟན་མ་བསྟན་ཐ་དད་ལ་ལུང་འདས་ཆོགས་དང་གཞན་ལྷ་ཐ་དད་ལྷ་པོ་
ཡང་སྤྱི་བྱི་ཐ་དད་དོ། གངས་ངེས་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱགས་ལ་ངེས་ཏེ་འཁོར་འདས་སུ་མ་
འདུས་པ་མེད་པས་མང་ཅུང་ཁེགས་ཏེ་དེ་ལས་ལམ་གཞན་བསྟན་དུ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོ་ལ་བཞེ་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་རྒྱ་བའི་ལམ་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་
གཞི་ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་གཅིག་ནས་གཅིག་འགྲོ་བ་ཟེར་ཏེ་མཚན་
བྱ་ཡིན་ལོ། དེས་ན་ལུང་མ་བསྟན་ལ་བྱལ་བ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟོན་ཅིང་བྱིན་
པར་བྱེད་པའོ། གཉིས་པ་ལ་མཁའ་ལ་བྱ་འདུར་ལས་སོགས་ལྷ་སྟེ། རྒྱུང་ནམ་མཁའ་
ལ་ཉེན་པ་དང་། ཉི་མ་རྒྱུང་ལ་བཞེན་པས་རྒྱན་རིང་པ་དང་། ལྷ་འདྲེ་ཡིད་གཟུགས་ལ་
བཞེན་པས་སྐྱར་བར་མཉམ་པ་དང་། མེ་དང་སྤྱི་མིག་ངེས་ཀྱི་མཐོང་སྐྱངས་ལེན་པ་
དང་། ཁྱོལ་སོང་བྱི་ལ་སྒྱུད་པ་སྟེ། རང་གནས་བྱིན་པ་དང་ལྷ་ལས་ལྟོས་པའོ། གསུམ་
པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ལུགས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ངེས་པ་སྤྱིང་བས་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཁོར་བ་བརྒྱད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ།
ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལས་བྱལ་བ་རོ་པོ་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བྱིན་
པར་བྱེད་པ། ཞེས་གོང་མ་ཀུན་གསུངས་པ་ཡང་། ཆོགས་སྒྱུར་ལ་བྱལ་ཆེས་པས་
སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འཁོར་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཟེར་ཏེ། མཚན་བྱས་
བྱེད་པར་དུ་བྱས་སོ། དེས་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྟོན་ཅིང་
བྱིན་པའོ། གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ལས་སོགས་པ་ལྷ་སྟེ། རྒྱ་དུག་ལྷས་སྐྱེད་ལ་ལས་སྒྱུད་མ་
དག་པ་ལྷས་བྱས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ན་དུག་ཏུ་འཕྱུར་ཏེ། ལྷ་མིན་ཡང་ཡོད་པས་སོ་ཞེ་
ན། ཡོད་མོད་ཀྱི་ལམ་འོག་པ་མེད་དེ། སྒྲིང་ཆོད་ལྷའི་སྟེ་དང་ལམ་དང་འགྲོ། སྐྱང་ཆོད་

གཞོན་སྒྲིན་སྡེ་དང་ལས་དྲུ་འགྲོ། ཞེས་དང་། ཡང་ན་ལྷ་ཁོ་གཏུམ་ཆེ་བ་དག་ལ། ལྷ་མ་
 ཡིན་དུ་བཏགས་ཞེས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། དེ་ལྷ་མིན་
 དེ་ཉིད་ལྷ་འི་ལས་དྲུ་འགྲུར་ཏེ། དེར་སྒྲིན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་ཞེ་ན། འདོད་ལ། འགྲོ་
 བ་རིགས་ལྡར་ཐལ་བ་མེད་དེ། རིགས་དྲུག་གི་ལས་ལྡས་བསྐྱུས་ཏེ། རྒྱ་དྲུག་ལྡས་
 བསྐྱེད་པས་སོ། ཁ་ཅིག་ལྷ་གནས་འཁོར་བ་བརྒྱད་པ་ལ་ལྷ་ཉིད་འཁོར་བ་མ་གྲུབ་ཟེར་
 ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་ཉ་ཅང་ཐལ་སོ། གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་འཁོར་བའི་གནས་
 ཡིན་ཞིང་ཉོན་མོངས་སྐྱེད་པར། མ་རིག་རྒྱ་ལ་དྲུག་ལྡེའི་རྒྱུན་དབང་གིས། འབྲས་བུ་
 ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྤྲིན། ཞེས་པས་གྲུབ་ལ། ཡང་ན་གང་ཟག་གི་
 རྒྱད་ལ་སྟོག་གཅོད་ལས་སོགས་ཀྱིས་དཔྱུལ་བའི་ལས་དྲུ་བརྒྱད་པར་སྐྱབ་པ་ནི་ཁྲབ་
 བ་ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། ཞེ་སྤང་ཅན་ནི་དཔྱུལ་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་ལས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་
 སོ། །

གསུམ་པ་མཛོད་རིས་ཐར་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི།
 ཁ་ཅིག་གིས། རྫོ་གང་ཞིག་གི་བཅེ་བའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཤིང་མཛོད་རིས་ཀྱི་གནས་སུ་
 འགྲོ་བ་ཟེར་ཏེ། ཅ་བ་ཚད་མེད་ལ་བྱབ་ཆེས་མཛོད་རིས་མཚན་བྱས་བྱད་པར་དུ་བྱས་
 སོ། དེས་ན་འདི་དག་འགྲེལ་ནས་ཚོགས་ལས་དྲུ་གསུངས་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་གོང་
 དུ་བཤད་ཟིན་ལ་ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཡང་མི་འགལ་ཏེ་མཛོད་རིས་
 ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་ལས། ཐར་བ་ལས་སོགས་ལྷ་སྟེ་ཚོགས་ལས་
 བ་ལས་རྒྱད་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོག་མར་འབྱུང་བས་མ་དག་པ་ལྷ་ལས་ཐར་པ་སྟེ། ཞེས་
 སོ་གསུམ་དང་། བརྒྱད་དང་བརྩ་དྲུག་དང་། ཉ་རག་སྟོ་དགྲུ་དང་། ཉི་ཆེ་ཐེར་ཟུག་དང་།
 མིའམ་ཅི་ལས་སོགས་མི་ཁོས་པ་ལ་གྲོལ་བའོ། གསུམ་པ་ནི། ཚོགས་ཀྱི་དེས་བྱེད་
 བཤད་ཟིན་ལ་ངན་འགྲོ་ལས་མ་ཐར་ན་ཐོས་བསམ་ཀྱི་རྟེན་མེད་ལ་དེ་ལས་ཐར་པས་
 ཐོས་བསམ་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྲུབ་པས་དེས་སོ། །

བཞི་པ་འཁོར་བ་མེད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཁ་

ཅིག་གིས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་གང་ཞིག་འདས་པའི་ས་ལ་འགྲོ་བ་ཟེར་རྟེ། འདི་
དག་འདས་པ་མིན་པར་འགྱུར་རྟེ་འདིས་གཞན་ཏུ་བྱིན་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། རང་ལུགས་
ནི་བཤད་ཟིན་རྟོ། གཉིས་པ་ནི་འབྲེལ་གཉིས་དགོས་པ་གཅིག་པར་སྦྱར་མཛོང་སྒྲོམ་
པར་མི་མཛོང་མི་སྒྲོམ་མཐར་བྱིན་ལྔ་ཡིན་རོ། གསུམ་པ་ཡང་བཤད་ཟིན་རོ། གསུམ་
པ་དེས་བྱེད་ལ་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་བཤད་ཟིན་ལ་བསྟོད་ཅིང་བྱིན་པར་སོ་སོའི་འབྲས་བུ་
བྱིན་པར་མི་རུས་ན་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ལ། རུས་ན་དེ་ལམ་དུ་དེས་པས་རྟེན་གྱི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ལ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་ཏུ་འབྱིན་པར་གྲུབ་སྟེ།
ཁྲབ་པ་དགེ་བཅུ་སྟེན་ན་མཛོང་རིས་ལྟ་དང་མི་ཡི་གོ་འཕང་ཐོབ། སྤྱིག་བཅུ་སྟེན་ན་ངན་
སོང་གནས་སུ་སྟེ། བསམ་གཏན་ཉིང་འཛིན་བསྒྲོམ་ན་གླ་མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ། ཅེས་
པས་གྲུབ་པོ།

གསུམ་པ་དེས་ཆིག་ནི། རང་གི་བདེ་སྤྱད་གནས་སུ་བྱིན་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱན་
འབྱུང་པས་ནའོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ལམ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱེད་པར་ཤེས་པས་འབྲུག་སྒྲོའི་བྱེ་བྲག་
བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གནས་བཅུ་ལྔ་པ་གནས།

༥ དེས་རྒྱ་ལམ་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ད་འབྲས་བུའི་རྟེན་བྱེད་པའི་གནས་རྟེ། སྒྲ་ཞིང་
སུམ་པའི་སྤྱ་གྲང་ནི། ས་དང་གནས་ནི་གསུམ་གྱི་མཛོད། ཅེས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་
རང་བཞིན་དགོས་པའོ། དང་པོ་ནི། ལས་སྦྱོང་དང་ལམ་མཆོག་དམན་ལས་གྲུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་མཆོན་གཞི་དེས་ཆིག་གོ་དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་
ལུགས་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འབྲས་བུ་སོ་སོར་གྲུབ་པ་ལ་རྟེན་བྱེད་པ་ཞེས་སམ།
བརྟེན་པའི་ཐོན་ས་ན་གནས་པའི་གཞིར་རུང་ཞེས་ལ་སྟོད་པས་གསུངས་པ་ཡང་
གཅིག་སྟོད་ལ་ཁྲབ་ཆེས་སོ། དཔལ་གྱིས། རང་ལ་རྟེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་གཞིར་རུང་པ་

གསུངས་ཏེ་འཁོར་བའི་ས་ལ་མ་བྱུང་པོ། ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་ཚད་སོ་སོར་བརྟེན་
 པའི་གཞིར་རྩེ་ཞེས་གྲོང་མ་ཀྱུན་གསུངས་ཏེ་ཆོགས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པས་
 ཡང་མ་བྱུང་བའོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རིག་པ་གང་ཞིག་རང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞིར་གྱུར་
 བ་ཟེར་ཏེ་རིག་པ་དང་རང་གཉིས་གཅིག་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཅིག་པས་སོ་སོར་མ་
 གྲུབ་ལ་མི་གཅིག་ན་རང་ལ་རང་བརྟེན་ཉམས་སོ། དེས་ན་གང་གང་ཞིག་བརྟེན་པའི་
 གཞིར་རྩེ་བའོ། ཅུང་སྤྲོད་ལ་སྤྲོད་ལ་བྱུང་ཆེས་པ་མེད་དེ་ངོ་མོ་གྲུབ་ཅིང་རང་སྤྲོད་ལ་
 མ་དེས་སོ། བོན་ཉིད་བདེ་ཆེན་ལ་མ་བྱུང་བ་མེད་དེ། ཟག་མེད་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པར་མི་
 རྩེ་བའི་རྟོགས་མེད་ལ་ཟག་བཅས་མེད་པ་བྱུང་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ས་མཚནས། རྣམ་གྲངས། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། འཁོར་འདས་
 གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་དང་པོ་འཁོར་བ་གཉིས་པ་སྤྱང་ན་འདས་སོ།

གཉིས་པ་ལ། ཐུན་མོང་སོ་སོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་
 དེས་བྱུང་ལ། ངོ་མོ་གསུམ་དང་། རྒྱ་མཚན་ནི་གཞི་ལས་འབྲས་ཏུ་གསུམ་ལ་ལྟོས་
 གསུངས་པའམ་འཁོར་འདས་གཉིས་འདས་པ་ལས་འདས་རྒྱུད་འདས་ཆེན་གཉིས་
 ལ་ལྟོས་ནས་འཁོར་བ་གཡུང་རྩེད་ཐེག་པ་བོན་ཉིད་བདེ་ཆེན་གསུམ་དུ་རིས་པ་བཞེན་
 བྱེ། དབྱེ་དོན་ལ་གཅིག་པ་བཀག་པའམ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད། ཅེས་
 གྲུང་གསུངས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རྟོགས་ཚད་གྲང་སྒོ་ངོ་མོ་ཐ་དད་མིན་པར་འགྱུར་རོ། འདོད་
 བ་ལ་གཅིག་པ་བཀག་པར་སྒོ་དེ་དག་དངོས་པོ་དངོས་མེད་མ་ཡིན་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་
 བྱེ་གཞིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་གནས་གྲང་དེ་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ཐ་དད་པས་
 སོ། དེས་ན་འཁོར་འདས་ཐ་དད་ལ་འདས་པ་ཡང་རྒྱུད་བ་དང་ཆེན་པོས་དུས་དང་ས་ཐ་
 དད་དོ། ། འགྲངས་དེས་ལ་རྒྱ་མཚན་བཞེན་དུ་དེས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་འཁོར་འདས་ཀྱི་
 རྟོགས་ཚད་བརྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་མོས་པར་སྤྲོད་པའི་ས་བཤད་པས་ཞེ་
 བ། དེ་ནི་ས་དང་པོ་སྤྱེད་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་དང་པོར་འདུས་པའམ་འོན་གྲང་འཛིག་རྟེན་
 ཀྱི་ངོ་མོ་གནས་སྐབས་ཏེ་འཁོར་འདས་ཀྱི་བར་དུ་གཞོགས་པས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རིག་པའི་

གངས་ངེས་མེད་དོ། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སར་གཏོགས་ཏེ་འཁོར་བའི་ལྷོག་ས་ནི་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་བའི་ཡིན་ཡང་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་ས་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། ཟག་བ་དང་བཅས་བའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་བསྐྱས་བའི་རྟེན་བྱེད་པ། ཞེས་གོང་མ་ཀུན་གསུངས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཙམ་གཅིག་ལམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ལ་ཡང་བྲབ་ཆེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རང་ལ་བརྟེན་བའི་གཞིར་གྱུར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་བ་ཟེར་ཏེ། རང་ལ་རང་བརྟེན་ཟེན་ལ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་བས་ན་ཆོགས་སྦྱར་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ་འདོད་ན་ལམ་ཡང་དེར་འགྱུར་ཏེ་ལམ་ས་ཐུས་གཅིག་བས་སོ། །དེས་ནི་ལས་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་བརྟེན་བའི་གཞིར་གྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་མདོ་ལས་ཁམས་གསུམ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དགྲ་ཞེས་གྲང་གསུངས་མེད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་འདིར་ན་འདོད་པ་ལྟ་དང་གཟུགས་སུ་གསུམ་དང་གཟུགས་མེད་གཅིག་སྟེ་དགྲར་བྱས་སོ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བསམ་གཏན་གྱི་ས་དྲུག་ལ་མཐོང་ལམ་བརྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་འོག་མ་གསུམ་སྟེ་དགྲ་ལ་སྒྲོམ་བའི་སེམས་བརྟེན་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་མིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཁམས་གསུམ་ས་དགྲ་བག་ཆགས་གདར་ཐག་གཅད། ཅེས་བས་སོ། དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་དྲུག་ལ་སྦྱར་མཐོང་སྟེ་བའི་རྟེན་ཡིན་ལ་གཟུགས་མེད་གསུམ་དང་དགྲ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་སྟེ་བའི་རྟེན་ཡིན་གྱི་གནས་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་གནས་སུ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བརྟེན་ནས་སྟེས་བས་ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ནི། མ་ཡི་གནས་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་རྟེན་པར་གྱུབ་པས་གཞན་དུ་ཡང་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་གྱུབ་པོ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མེད་ཀྱང་ས་ལ་བརྟེན་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡོད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་གཡུང་དྲུང་ཐེག་བའི་ས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་

སོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱིས་རིག་
 འཛིན་བདེ་བ་ལ་འཁོད་བ་ཟེར་རྟེ། ས་ལས་མཉམ་བཞག་ལས་ལ་བྲབ་ཆེས་སོ། །དེས་
 བ་ཐོན་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་
 བའམ་ལས་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་གཞིར་བྱང་བའོ། གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་རབ་རྩ་
 དགའ་བའི་ལས་སོགས་བཅུ་ལྔ་དེ་ཡང་སྤང་བྱ་དང་སྤྱད་བྱ་དང་བསྐྱབ་གསུམ་ལ་ལྟོས་
 བས་བསྟན་ནོ། དང་པོ་ནི་སེར་སྣ་ལས་སོགས་བཅུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་གླ་མེད་བཅུ་
 ལ་ལྟོས་པས་ཉེ་བཞད་ཟེན་ནོ། གསུམ་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་དང་ངོ་པོ་དང་འབྲས་བུས་བྱེ་
 བའོ། དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ས་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིང་ལེ་
 འཛིན་གྱིས་བསྐྱས་པ། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཤེས་རབ་ལ་ལས་གྱི་ཐོན་སུམ་ཅུ་
 ཅ་བདུན་དང་། བདེན་བ་བཞི་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་
 བྱ་བརྟེན་པའི་ས་བཞི་ལ་ལྟ་བུ་གྲག་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི། མཚན་མ་མེད་ཅིང་རྩ་ལ་
 བ་དང་བཅས་བ་བྱ་བ། ཡོངས་སུ་ལྟོན་གྱིས་བྱབ་བ་བརྒྱད་པ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
 རིག་བ་དགྲ་བ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་ས་བཅུ་པར་རྟོན་ནོ།
 གཉིས་པ་ལ་ངེས་བྱེད་དངོས་དང་དེ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། དང་པོ་ལ་རབ་རྩ་དགའ་
 བའི་ས། རབ་རྩ་དགའ་བའི་ས་ལ་ནི། སེར་སྣའི་སྤྱི་བ་བ་དག་བྱང་ནས། སྤྱི་བ་ཆོགས་
 ཆེན་རབ་རྟོགས་རྟེ། སྤྱི་བ་བྱམས་མའི་ཞལ་མཐོང་ལས་སོགས་གསུངས་པས་ངེས་
 སོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལྟེ་རྟགས་བྱང་པར་ཅན་མཐོང་བ་དང་། ལུལ་བྱང་པར་ཅན་
 རྟོགས་པ་དང་། ལུས་བྱང་པར་ཅན་སྐྱུ་ལ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི།
 སྤྱིང་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་བྱེ་བ་བྲག་ཁྲིག་གིས་གང་བར་མཐོང་
 བ་དང་། སྤྱིང་གསུམ་ལག་མཐེལ་དང་མཉམ་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་བྱེ་བས་གང་
 བར་མཐོང་བ་དང་། བདག་ཉིད་གོ་ཆ་བཅན་པོ་བཞོས་ནས་པས་གྱི་རྒྱལ་བ་ཆར་གཅད་
 བར་མཐོང་བ་དང་། འཁོགས་བཞི་ནས་རྒྱུད་གི་དལ་གྱི་ནང་ནས་མེ་རྟག་སྐྱེ་ཆོགས་ཀྱིས་
 རྒྱན་པའི་བྱད་མེད་ཀྱིས་མེ་རྟག་ཅམ་པ་ཀའི་འབྲེང་བ་བདག་གིས་མགོ་ལ་འཆིངས་

བ་མཐོང་བ་དང་། རིང་ཐེམ་སྐྱས་བཞི་དང་ལྷན་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་བྱེ་མས་
བདལ་པར་མཐོང་བ་དང་། རྩེ་ལྷན་མ་མེད་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ལ་མེ་ཏོག་
ལྷན་པ་ལ་ཡིས་གང་བ་ལ་བདག་ཅེ་ཞིང་ཡོངས་སྤྱོད་པར་མཐོང་བ་དང་། བདག་གི་
གཡས་གཡོན་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་མཐོང་ནས་བདག་མ་སྐྱས་
མ་ཉམས་པར་མཐོང་བ་དང་། བདག་འབྲུག་པ་གཡན་གཡོན་ན་གཅན་གཟན་རྒྱལ་པོ་
སེང་གོ་རལ་བ་ཅོད་པན་དང་ལྷན་པས་གཅན་གཟན་སྤོ་སྐྱག་ཅིང་ཐེམ་གྱིས་གཞོན་
པར་མཐོང་བ་དང་། རྩྱང་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆོགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་
གིས་སྒྲོར་ཞིང་མདུན་གྱི་ལྷ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་ཆོགས་གྱིས་སྐྱས་བའི་གདུགས་དཀར་
བདག་གི་མགོ་ལ་འབྲུམ་པར་མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་ཆོགས་
ཀྱི་མདོག་ཏུ་སྒྲར་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ལྷག་སྟེ་བདག་ལ་འཁྲོ་བ་འདུལ་བའི་ཐོན་ལུང་
བསྟན་པར་མཐོང་བ་དང་། བཅུ་པ་དེ་དག་རེ་རེ་མཐོང་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་རེ་རེ་རྒྱད་
ལ་སྐྱེས་པས་ས་རེ་རེ་ནོན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ན་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པ་དེས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་
སྟེ། འདི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་བརྒྱའི་ཞལ་མཐོང་། བརྒྱ་ལ་ཐོན་ཉན་པ་དང་།
བརྒྱའི་ཞིང་ཁམས་ལ་འཁྲོ་བ་དང་། ཞིང་གཡོ་བ་དང་། དེ་འོད་གྱིས་འགོངས་པ་དང་།
ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་དང་། རང་ལུས་དེ་ཐོན་གྱི་སྒྲོ་མོར་སྟོན་པ་
དང་། སྐྱལ་པ་དང་། སྟོན་དང་བྱི་མའི་གནས་ཤེས་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་དང་། དུས་རེ་ལ་
སེམས་དབའི་འཁོར་མཛེས་ཤིང་འཁྱོར་བ་ཕུན་ཆོགས་ལྷན་པ་བརྒྱས་བསྒྲོར་བ་འབྲུང་
ངོ་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པར་སྟོང་། གསུམ་པར་འབྲུམ། བཞི་པར་བྱེ་བ། ལྷ་པར་བྱེ་
བ་སྐག་བརྒྱ། དྲུག་པར་བྱེ་བ་སྐག་སྟོང་། བདུན་པར་བྱེ་བ་སྐག་འབྲུམ། བརྒྱད་པར་བྱེ་
འབྲུམ་སྐག་བརྒྱ། དགུ་པ་བྱེ་བ་འབྲུམ་སྐག་སྟོང་། བཅུ་པར་གངས་མེད་པ་འབྲུམ་སྐག་
བརྒྱའི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱག་བཅུར་འབྲུང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་
ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ་དུས་ལ་བབ་པ་ལ་གང་འདུལ་དུ་སྟོན་ལ། རྣམ་

སྒྲིན་ཕྱགས་ཀྱིས་སྒྲེ་བ་ནི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ནི་འཇམ་བུ་སྒྲིང་པ་ལ་དབང་པའི་སྒྲིང་
འཁོར་ལོ་བསྐྱར་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་གཉིས་པས་སྒྲིང་བཞི་དང་། གསུམ་པས་
ཅ་གསུམ་དང་། བཞི་པས་འཐབ་བྲལ་དང་། ལྷ་པས་དགའ་ལྡན་དང་། རྩལ་པས་འཕྱལ་
དགའ་དང་། བདུན་པས་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་དང་། བརྒྱད་པར་སྒྲིང་གཅིག་པའི་སྒྲི་
ལུང་དང་། དགྲ་པར་སྒྲིང་གསུམ་དང་། བརྒྱ་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བོན་མཐའ་དག་ལ་
དབང་སྐྱར་ཞིང་སེམས་ཅན་བདེ་བ་ལ་འཁོད། ཅེས་པ་དག་གཤུང་རྩང་ས་འཕར་ལས་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བོན་ཉིད་བདེ་ཆེན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་
ལ། ཁ་ཅིག་གིས། རོན་མ་གཡོ་བ་གསལ་བ་མཐུན་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཟེར་རྟེ། ཡེ་མེས་
ཀྱི་དོན་ལྷོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། དེས་ན་སྤངས་རྟོགས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་
པའི་གཞིར་གྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་པ་འཇམ། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བརྟེན་པའི་གཞིར་རྩང་
པའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཡིན་ཚུལ་ལ་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱིས་འོན་ཀྱང་
རྟེན་སྒྲི། རྟེན་པ་ཡེ་མེས། མཇུག་པ་འཕྲིན་ལས་ཏེ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། བརྟེན་པ་ནི་སྤང་
ཚུལ་ཀྱང་ཏུ་འོད་དེ་བོན་ཉིད་བདེ་ཆེན་ནི་དང་། དེ་ཡི་གནས་ཕྱགས་མདོ་ལས་གསུམ་
དུ་ཡང་གསུངས་རྟེ། སྐྱ་གསུམ་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡང་དགོངས་སོ། གསུམ་པ་ནི། ཀྱང་ཏུ་འོད་
ཀྱི་ས་འོན་ནས། བདེ་ཆེན་བོན་ཀྱི་ས་ལ་ནི། མི་གཡོ་མཉམ་གསལ་སྐྱ་གསུམ་རྫོགས།
ཞེས་དང་། དེ་འབྱུང་རུང་དུ་རྒྱ་ཆོགས་པ་ལ་སྤར་བཞིན་ནོ། ། ༡ གསུམ་པ་དེས་བྱེད་
ནི། བརྟེན་པའི་གཞིར་རྩང་འཁོར་བའི་ས་ལ་གནས། འདིར་སྤྱོད་བས་བྱུབ་པས་གཞན་
དུ་ཕྱགས་ལ་བྱུབ་ཅིང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་ཟེན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེས་ཆོག་ནི། འཁོར་འདས་སོ་སོའི་རྟོགས་ཆད་བརྟེན་ལ་དང་དེའི་གནས་
ཕྱགས་ཀྱང་འབྱུང་བས་ནའོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། འཁོར་འདས་ཀྱི་འབྲས་ས་དང་རྟེན་གནས་ཀྱི་གནས་ཕྱགས་
ཤེས་པས་བདེ་སྐྱག་གི་དོན་རྟོགས་ནས་དེའི་སྤང་རྒྱང་གི་བྱེ་བྲག་བྱེད་པའི་དགོས་པ་

ཡོད་དོ།

གནས་བཙུ་བདུན་པ་འབྲས་བུ།

༥ དེ་ལྟར་རྟོན་གནས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པས་ད་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་གྱུར་པ་འབྲས་བུ་
འགྲུང་སྟེ། ཁྱིཾ་ཙ་མེད་ར་ལུ་གྱུར་ནི། ལྷུབ་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་ཡི་མཛོད། ཅེས་པའི་དོན་
ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷུ་རང་བཞིན་དགོས་པའོ། དང་པོ་ལ། གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ལ་
སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་གིས། རང་ལས་ཐ་དད་པ་གཞན་ལ་རག་ལུས་པ་གསུངས་ཏེ། ལྷ་
མེད་འབྲས་བུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་རྟོགས་ཆད་ལ་མ་ཁུབ་པོ། དཔལ་གྱིས། ཤེས་བྱ་གང་
ཞིག་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཤེས་རིག་གིས་བསྐྱས་པ་གསུངས་ཏེ། ཅམ་ལྟོག་
འཁོད་པའི་སྐབས་སུ་མེས་པོ་ལ་མ་ཁུབ་པོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱིས་
ལྷུབ་པ་ཟེར་ཏེ་ལྟེན་ལས་སོགས་ལ་ཁུབ་ཆེས་སོ། ལྷ་མེད་ལ་མཆོན་ཉིད་དེ་མེད་ན་
འབྲས་བུ་མིན་ཅིང་ཡོད་ན་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས།
ཡོད་མོད་ཀྱིས་དེར་མ་འགྱུར་བ་ན་འགལ་རྒྱུན་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་
ན་མཐུན་རྒྱུན་གྲུབ་ནས་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ལ་སྤང་བ་སྟེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་དང་
མ་གྲུབ་ན་འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། རང་ལུགས་ལ། ལྷུབ་པས་ཐོབ་པའོ།
ཅོད་སྤང་ལ་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་ང་པོ་ལ་བརྟེན་ཅིང་རང་ལྟོག་ལ་མ་བརྟེན་ནོ། །ལྷ་མེད་འབྲས་
བུ་དཔེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་འདུལ་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། མི་ལྟོས་ན་རྒྱུད་ལ་མི་འཆར་
པར་འགྱུར་ཞེས། རོ་པོ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་བོན་ཡིན་པས་དང་།
རྟོགས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པས་ཏེ་ལམ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སྤྲོ་
བཅད་གཉིས་པ་རང་བཞིན་ལ། འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་སོགས་ཆད་འདུག་པར་སྟུམ། །གཉིས་པ་ལ་
ས་མཆོམས་རྣམས་གངས་ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ་ལྷ་
མེད་དོན་དམ་ལ་གཞན་ཀུན་རྟོག་པོ།

གཉིས་པ་ལ། ཐུན་མོང་དང་སོ་སོ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། བཞི་ནི་མཆོན་
ཉིད་དེས་ཁུབ་ལ། རོ་པོ་བཞི་དང་། ལྷ་མཆོན་ནི་དོན་དམ་ལ་ལྷ་མེད་དང་། ཀུན་རྟོག་པོ་

ལ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་ན་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ལ། བསྐྱེད་པ་ལ་རང་དང་
 རིགས་འབྲ་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་མཐུན་དང་། མི་འབྲ་བ་བསྐྱེད་པས་ནམ་སྤུན་དང་། ལུས་པ་
 མཐུ་ཅན་གྱིས་བསྐྱུར་བས་དབང་འབྲས་དང་བཞིས་བསྐྱེད་ནོ། །དབྱེ་དོན་ལ་དོན་དམ་
 ཀྱན་ཚོལ་རང་ནི་དབྱེར་མེད་ལ་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་ཚུལ་ཐ་དད་ལ། ཀྱན་ཚོལ་གསུམ་
 པ་གནས་སྐབས་གཅིག་པ་སྲིད་མོད་གྱིས་རང་གི་དོ་ཐོ་ཐ་དད་དོ། །གངས་ངེས་ནི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཕྱགས་ལ་ངེས་པས་ཏེ་བཞི་པོར་མ་འདུས་པ་མེད་ལ་བཞི་པོ་ནང་རིགས་
 འགལ་བས་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྒྱ་མཐུན་ལ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་
 རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་དང་རིགས་འབྲ་བའི་རྗེས་སུ་འཕྲོ་ལྷོག་བྱེད་པ་པོར་
 གནས་པའོ། གཉིས་པ་ལ་གང་དང་གང་དུ་མཐུན་ཏེ་ས་ལས་སོགས་ཏེ། བསྐྱུས་ན་དགེ་
 མི་དགེ་ལུང་མ་བསྐྱེད་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། གསུམ་པ་ནི། ལུང་ལས། སོག་བཅད་པས་
 བན་པར་སྐྱེ། ཞེས་དང་། ལས་ལ་ནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལས་སོགས་ཡིན་པར་སྤྱོད་བས་གྲུབ་
 ལ། འོ་ན་མེ་དུ་བར་རྒྱ་མཐུན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རིགས་མི་འབྲ་བས་ཤེ་ན། འདོད་དེ།
 ལས་སྤུན་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་དབང་འབྲས་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི།
 རྒྱུན་ལུས་པ་མཐུ་ཅན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་མི་ཆོད་པར་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་
 འཕྲོ་ལྷོག་གི་བྱེད་པ་པོར་གནས་པའོ། གཉིས་པ་ནི། ལས་གྱིས་དབང་བསྐྱུར་བ་ལས་
 སོགས་དགུ་ལྟེ་བསྐྱུས་ན་འགལ་བ་དང་མཐུན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མི་དགེ་
 པ་སྤྱོད་འཕྲོ་ལ་དགེ་ལ་དགེ་བར་བསྐྱུར་བའམ། དགེ་བ་ལས་མི་དགེ་བའམ་འཆི་ཁའི་
 སེམས་བསྐྱེད་བཟང་དན་གྱིས་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བདེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་
 དང་། གཉིས་པ་ནི། སོག་གཅོད་པས་གང་དུ་སྐྱེས་པ་ཆེ་ཕྱང་བ་དང་། གསོ་བའི་ཡོན་
 ཉན་ཆེ་རིང་པ་ཐོབ་པ་ལས་སོགས་སོ། གསུམ་པ་ནི། རྒྱུན་གྱིས་སྐྱུར་བས་ཏེ་འགལ་བ་
 ནི། དགེ་མི་དགེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱགས་རྗེའི་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱུར་བ་ལྟེ། དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་པོ་ཀོང་རྩེ་དཀར་པོ་བྱོང་། སྤྱོད་ནས་བསོད་ནམས་ཚོགས་ཅན་གཅིག་ ཉམ་ཚོད་
དུས་ཅིག་ཆགས་པས་མཐའ་ཁོབ་གནས་འདིར་སྐྱེས། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ཡང་།
འཆི་ཀའི་སེམས་བསྐྱེད་བཟང་པོའི་མཐུས། བདེ་གནས་གཅིག་ཏུ་ལན་གཅིག་སྐྱེ་བར་
ངས། ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ཡང་། སྤྱི་ཅམ་ཐོས་པས་ངན་སོང་གནས་ནས་ཐར། ཞེས་
དང་། དཔུལ་བའི་གནས་སུ་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་ཆ་གང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བར་གྱུར།
ལས་སོགས་གསུངས་སོ། །མཐུན་ཚུན་ནི་སྟོག་གཙོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། གང་དུ་སྐྱེ་
བར་ཆེ་མུང་ཞིང་། ཆེ་རིང་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ན། སྟོག་གཙོད་ཞེ་སྤང་སྤངས་བར་གྱིས།
ཞེས་སོ། དེ་ལྟར་ན་དབང་ལུས་པ་མཐུ་ཅན་གྱིས་བསྐྱར་བས་རྒྱ་འབྲས་རིགས་ཀྱི་རྩེས་
སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པས་སྤྱང་བར་གྱུར་ལ། འདོད་ན། ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་
ན། སྤྱོད་མེད་དེ་རྣམ་སྤྱོད་ལན་གངས་གཞན་ལས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱིས་མཐར་སྤྱོད་པའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་སྤྱོད་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཉར་
ལེན་དང་རིགས་མི་འདྲ་བའི་རྩེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པ་པོར་གནས་པའོ། གཉིས་པ་ནི།
དགོ་བའི་རྣམ་སྤྱོད་ལས་སོགས་དབྱ་བསྐྱས་པས། འགལ་བ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་སྤྱོད་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རྒྱ་དགོ་མི་དགོ་འབྲས་བུ་ལུང་མ་བསྐྱན་གྱི་ཀུན་གཞི་སྤོང་བ་
དང་། གཉིས་པ་ནི། མི་དགོ་བས་ངན་སོང་བསྐྱེད་ལ། དགོ་བས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་
པ་ལས་སོགས་སོ། གསུམ་པ་ལ་འགལ་བ་ནི། སྤྱི་ལྟ་འགག་ནས་ཀུན་གཞི་ཉིད་ལ་
སྤོང་། ཞེས་དང་། དུས་གསུམ་བདེར་གཤེགས་འགོ་དོན་བྱེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་
སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་འཁོར་བ་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་བཟང་
ངན་ནོ། ཞེས་སོ། མཐུན་པ་ནི། ཞེ་སྤང་ཅན་ནི་དཔུལ་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་ལས་སོགས་
གསུངས་སོ། འོ་ན་ཀུན་གཞི་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་ལུང་མ་བསྐྱན་ལ་འབྲས་བུ་
མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། ཀུན་གཞིའི་ངོ་པོ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་པས་ཁྲབ་པ་མེད་ལ། ལུས་པ་
ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་ཡིན་པའི་རྟགས་མེད་དེ། དགོ་སྤྱིག་གཉིས་ཀྱི་ས་པོན་བསགས། ཚུན་
དང་འབྲད་པའི་དུས་སུ་སྤྱོད་། ཞེས་སོ། །

བཞི་བ་སྒྲ་མེད་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་གསུམ་ལས།
གཞན་ལུགས་ནི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས། བོན་གང་ཞིག་གཡུང་བྱང་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཀྱི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་ཤིང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡན་གྱི་
བྱེད་པོར་གནས་པ་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་མཚན་གཞི་ཡིན་པར་གཞི་མཚན་
ཐ་དད་མེད་ལ་རྗེས་ལ་ཐོབ་པས་རྒྱ་མཐུན་ལ་ཡང་བྲལ་ཆེས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས།
ཆོགས་གཉིས་རྩོགས་པའི་ཉེར་ཡིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཟེར་ཏེ་རྣམ་སྤྲིན་ལ་བྲལ་ཆེས་སོ།
བྲལ་བ་མེད་ན། ཆགས་པའི་ལས་རྣམས་སྐྱེད་པ་ཡིན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་
དང་། ཞེས་བས་བྱལ་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་པ་བདག་ལ་གཉིས་ལྡན་བྱལ་བའི་ཐོབ་
པའོ། ཚུད་སྤྱང་ལ་གཞན་སྤངས་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མེད་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་སྤྲིན་
ཡིན། ཞེས་སོ། དེས་སྤངས་པ་བྱུན་ཆོགས་ནི་དབང་འབྲས་ལ། རྩོགས་པ་མངོན་འགྱུར་
ནི་རྒྱ་མཐུན་ལ། སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་
དུ་གྱུར་བ་སྤྲོས་པས་དཔེན་པའི་བོན་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱལ་བ་ལ་སྒྲ་མེད་འབྲས་
བུ་ཞེས་བྱའོ། གཉིས་པ་ལ་དགྱུར་བསྟན་པ་ཡང་ལྡན་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་སྤྲིན་
པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཡུང་བྱང་གི་དབྱིངས་སུ་ཡེ་
ནས་སངས་རྒྱས། ཞེས་དང་། དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དག་པ་བཅུ་ལྡན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དོན་རྩོགས་པའི་དུས་སུ་བཅིང་གྲོལ་གཉིས་སུ་མེད། ཅེས་དང་།
སྐྱབ་པས་ཐོབ་པ་དབང་རྒྱུན་ལས་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པས་བྱལ་བ་སྟེ། རྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལ་གནས་པར་འདོད་པས་ཐོན་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་འདུག་ཅིང་། སྐྱབ་པར་རིག་པར་བྱའོ་ལས་སོགས་གསུངས་ལ། རྒྱ་
ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བྱང་དུ་སྐྱབ་པ་དང་དེ་ལྟར་གྱི་སྒྲོམ་བསྒྲོམ་གོམས་དང་
གསུམ་པོ་ཡང་། ཐེག་ལེ་ཉེས་པར་ཁྱེར་ལ་བསྟན། དོན་གྱི་ཉིང་འཛིན་རྣམ་གསུམ་ཡང་།
མ་སྤངས་དོན་ལ་མ་རྩོགས་ན། སྒྲོམ་པའི་གཞི་གནས་དེ་ཉིད་ཡིན། མི་རྩོག་ཡོངས་བྲལ་

གསལ་དངས་ན། སྒྲིམ་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན། མི་ཆགས་རྒྱལ་ཤུགས་ལ་བྲལ་ན།
 སྒྲིམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱད་ལ་རྒྱ་དགེ་མི་དགེ་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་འཁྱེན་རུས་སུ་སྦྱབ་པ་སྟེ། ལྷན་པ་ལྷན་
 གིས་ངེས་ལ་རིགས་བས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཕྱན་ཆོགས་ལ་རྒྱ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་ན་རྒྱ་ལས་
 འབྲས་བུ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའོ། མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

གསུམ་པ་ངེས་ཆོག་ནི་རྒྱ་སྒྲོན་གོ་རུས་པ་ལྷན་དུ་སྦྱོན་པ་དང་། དེའི་གནས་ལུགས་
 གྱུན་བས་ན་འབྲས་བུའི་མཛོད་དོ། །

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་གྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་
 པས་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་སྒྲོན་ལས་སྤངས་ཐྱང་གི་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་། སྦྱབ་དོན་ཡལ་བར་མི་
 འགྱུར་བར་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་མདོར་བསྡུས་ན། དེ་བཞིན་གནས་ནི་བཏུ་བདུན་གསལ། ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་དབྱེ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གངས་བཞོད་པས།
 ཡན་ལག་གི་གནས་ལུགས་ཀྱིས་དོན་གྱི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅ་བ་ལུས་དང་ཡན་ལག་དོན་གྱི་སེམས། །

མི་མཐུན་སྦྱོགས་དོར་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ཉིད། །

ལྷན་རིགས་སྒྲ་མའི་གསུང་གི་དགོངས་དོན་བསྡུས། །

དག་བྱང་དོན་རྒྱད་དགོངས་དོན་བེལ་ནས་བཞོད། །

བསྐྱེད་པས་ཉེས་དོན་ལོག་མ་ཁྲོལ་སྒྲོས་སྤྱད་པ། །

མཁྱེན་ལྡན་བཅེ་བའི་སྒྲེས་བྱར་བཟོད་པར་མཛོད། །

ཞེས་འཁྲོ་སྒྲོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྤྱར་བ་ཚོགས་སོ། །

མིད་པའི་མཛོད་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་

དབབ་པའི་འགྲེལ་བ།

དཔེ་རྒྱིག་འགན་ཁུར་བ།

ཨ་གཡུང་བྱང་པོན་གྱི་བཤད་རྒྱུ་འདུས་སྡེའི་སྐབས་སོ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ལས།

ཆོགས་གཙོ།	ཡི་ཐང་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་མཆོན།
ཆོགས་གཞོན།	ཡི་ཐང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་བ།
བྱང་ཡིག	རྟོགས་ཐོལ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།
གཉེར་བ།	ཐག་འགོ་གཡུང་བྱང་རྣམ་དག།
ཅིས་བ།	རྟོགས་ཐོལ་བསྟན་པ་འབྲུག་གསལ།
དགེ་སྟོན།	འཕྲི་རུ་གཡུང་བྱང་འཕྲིགས་མེད།

བར་ཐེངས་གཉིས་ལ། དེབ་གངས་། ༥༠༠

བྱི་ལོ། ༡༠༡༥ལོའི་རྒྱ་བ་ ༤ ཆོས་ ༡༠།

ISBN:978-93-87974-09-8

